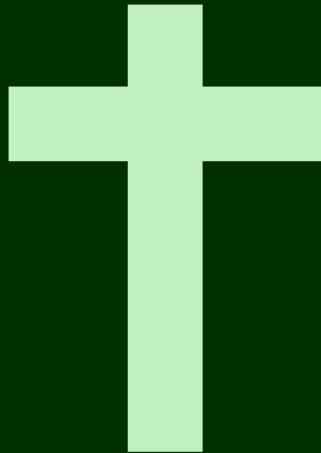

Bulu ntam pɔpwɛ; Nkonya

New Testament in Nkonya (GH:nko:Nkonya)

Bulu ntam pɔpwɛ; Nkonya

New Testament in Nkonya (GH:nko:Nkonya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nkonya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nkonya

nko

Ghana

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nkonya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

01b09958-fa53-51d1-aae0-88c7e9302503

Contents

Mateo	1
Marko	34
Luka	55
Yohane	89
Gyumagyihé	113
Romafő	143
1 Korintofő	156
2 Korintofő	168
Galatiafő	176
Efesofő	181
Filipifő	186
Kolosefő	189
1 Tesalonikafő	192
2 Tesalonikafő	195
1 Timoteo	197
2 Timoteo	201
Tito	204
Filemon	206
Hebrífs	207
Yakobo	218
1 Petro	221
2 Petro	225
1 Yohane	227
2 Yohane	231
3 Yohane	232
Yuda	233
Ats Lésúnáhé	234

Asun Wankláán Aní Mateo Lówanlín

*Yesu Andin Ilínto
(Luka 3:23-38)*

1 Yesu Kristo, Owie Dawid mu na, Abraham mu na ámu ilínto ní.

2 Abraham lókwí Isak. Isak lókwí Yakob. Yakob lókwí Yuda mua mu apio yinhé*. 3 Yuda lókwí Peres mua Sera. Amó yín gyí Tamar. Peres lókwí Hesron. Hesron lókwí Ram. 4 Ram lókwí Aminadab. Aminadab lókwí Nahson. Nahson lókwí Salmon. 5 Salmon lókwí Boas. Boas mu yin gyí Rahab. Boas lókwí Obed. Obed mu yin gyí Rut. Obed lókwí Yisai. 6 Yisai lókwí Owie Dawid.

Owie Dawid lókwí Salomo. Salomo mu yin gyí ətsi əkvá tekü ogyi Uria mu ka. 7 Salomo lókwí Rehabeam. Rehabeam lókwí Abia. Abia lókwí Asa. 8 Asa lókwí Yehosafat. Yehosafat lókwí Yoram. Yoram lókwí Usia. 9 Usia lókwí Yotam. Yotam lókwí Ahas. Ahas lókwí Hiskia. 10 Hiskia lókwí Manase. Manase lókwí Amon. Amon lókwí Yosia. 11 Yosia lókwí Yekonia mua mu apio yinhé. Mu brésó bektá Israelfo, híé amú bée byétsiá Babilon omátó ní.

12 Amú Babilon yotá á, Yekonia lókwí Sealtiel. Sealtiel lókwí Serubabel. 13 Serubabel lókwí Abihud. Abihud lókwí Eliakim. Eliakim lókwí Asor. 14 Asor lókwí Sadok. Sadok lókwí Akim. Akim lókwí Elihud. 15 Elihud lókwí Eleasar. Eleasar lókwí Matan. Matan lókwí Yakob. 16 Yakob lókwí Yosef, Yosef létsiá Maria. Maria lókwí Yesu. Yesu yígy Kristo, (ohá ámóó Bulu ladá mu ofúli amu) ní.

17 Mú su tsú Abrahamsu bétu Owie Dawidsu buygí anáin ilínto dúana. Tsú Dawidsu bétu bréá bøyø Babilon omátó é buygí anáin ilínto dúana. Asa tsú amú Babilon yotá bétu Kristo, (ohá ámóó Bulu ladá mu ofúli amu) kwíssó é buygí anáin ilínto dúana.

*Yesu Kristo Kwí
(Luka 2:1-7)*

18 Əkpa ánfisu Yesu Kristo kwí lətsun ní. Bøpu Maria há Yosef bée otsía. Támē asa bétsiá, abufia ətsi múa oyin á, bowun áni Maria dé omé Əhe Wanklhé túmito. 19 Mu kulu Yosef a, mu asón da əkpa, támē omekle áni əbwáwa mu pélti. Mú su əlobwe agywün áni obékiná mu ŋainto. 20 Támē bréá əde mó agywün bwé á, ki, Bulu-əbøpu əku lélé iwi əwan súná mu okudetó, bláa mu əbæ. "Yosef, Dawid mu na, manyá péli áni fékpa fú ká Maria ba fú wá, tsúfé omé ámóó əde ámu itsú Əhe Wanklhé túmito. 21 Əbókwí obiyimbí, bédinká mu dá Yesu. (Mú así gyí, "Ilepó.") Tsúfé mu əbélé mu ahá tsú amú lakpanto ní."

22 Iní léha Bulu ámóó leblí tsón mu onósó ətəípósú ámu ileba mó. 23 Əbée, "Ki, obitebí áni omakóyó oyin wá ki obénaya omé. Əbókwí obiyimbí, bédinká mu dá Imanuel." (Mú así gyí, "Bulu bu aní wá.")

24 Bréá Yosef létsinkí á, olegyi asón ámóó Bulu-əbøpu amu lébláa mu amusú. Oletsiá Maria, kpáin mu. 25 Támē omøpø ibi da Maria, kpéfon bréá əlkwí mu bi yinhé gyankpapu, əledinká mu dá Yesu.

2

Anyansapø Akv Bd

1 Bréá Owie Herode dé iwíe gyí Yudea omátó bøkwí Yesu wúlu kvá bøtetí mó Betlehem, ibu Yudea omátó inu. Mó omá a, anyansapø əkvá bøtowun ató ntsrakpabitó botsu owí ədalikpa omá koto ba Yerusalem wúluto. 2 Befití bée, "Nkónú bakwí Yudafó owie amu? Anilowun mu osúna áni igyi ətsrakpabi owí ədalikpa inu. Mó su abá bosúm mu."

3 Owie Herode lónu asón ánfí á, opúni letsíi mua Yerusalemfó fée. 4 Mó su əletí Yudafó Bulu igyí ahápó dehen pø Mose mbla asunápó fée fia, fité amú ətinéá bøkwí Kristo, (ohá ámóó Bulu ladá mu ofúli amu).

5 Bebláa mu bée "Betlehem wúluá ibu Yudea omátá. Alí Bulu onósó ətəípó əku lówanlín tswi ni. 6 Əbée,

Fó Betlehem, Yudea wúlu,

fumegyí wúlu tüküríbi əkpagyíəkpasú Yudea awúlu yilé ámu.

Tsúfé omásó ogyípø əku əbédali tsu fótató,

əbekpa Bulu ahá Israelfo.' "

* 1:2 Apio yinhé ánfí gyí Israel abusuan dúanyo ámu anáin ní.

⁷ Mó su Owíe Herode létí anyansapu amu nkule, fíté amú bréá bowun osúna ḥtsrakpabi amu, bebláa mu. ⁸ Múv ólówa amú Betlehem óbée, buyódunká kebi ámu wankláán. Ní bowun mu a, buyínki bebláa mu, méní mu é móyósum mu.

⁹ Olenya bláa amú tá ali benatí. ḥtsrakpabi amúv bowun owí ódalikpa amu, lékpa amú alu yelí ótínéá kebi ámu bu. ¹⁰ Bréá bowun ḥtsrakpabi amu a, anší lehie gyi amú. ¹¹ Bowie wóyító mu á, bowun kebi ámu mua mu yin Maria, beda akpawunu súm kebi ámu. Besankí amú akentebi, bekie mu sika pepe, chíén pó ohuam.

¹² Mú omá a, Bulu lówa mbla há amó okudeto óbée, buymáyinkí yótsun Herode wá. Mó su batson ḥkpa hámbsó yó amú wúluto.

Yesu Mva Mv Akwípó Egyipte ḥmátó Yo

¹³ Bréá anyansapu amu benatí á, Bulu-óbopu lélé iwi ówan súná Yosef okudeto, bláa mu óbée, “Kusú, afukpa kebi ámu mua mu yin sru ya Egyipte ḥmátó. Mlitsia mu yófon bréá nébláa fu mbéé mluyinkí ba, tsúfé Owíe Herode obódunká kebi ámu, mó mu.”

¹⁴ Mó su Yosef lókusó onyé-onyé ámu, kpá Maria mua kebi ámu srí ya Egyipte ḥmátó. ¹⁵ Betsiá mu yófon bréá Herode lówu. Iní léha Bulu asón ání ḥleblí tsun mu ḥnósó ḥtápó ḥkpusu leba mótó. Óbée, “Netí mí bí ámu tsú Egyipte ḥmátó.”

Betlehemfó Abí Mo

¹⁶ Bréá Owíe Herode lówun ání anyansapu amu bamlé mu a, ḥbló lehie kítá mó. Ólówa mu isá akopó óbée, buyódunká kebi ámu wúluto pú mó nkudasi, abuyomó abi yinhé ání bahó tsú nfinyo ba ayasí fée. Tsúfé anyansapu amu bebláa mu bęe, begyankpá wun ḥtsrakpabi amu nfinyo ní.

¹⁷ Iní léha Bulu asón ání ḥleblí tsun mu ḥnósó ḥtápó Yeremiasu leba mótó. ¹⁸ Óbée, “Bonu isú móá olú kvá imeká tin Rama wúluto.

Rahel dé mu abí sí. Omotsulá ání ḥukpáta mu,
tsúfé ḥtráa buvma inú.”

Yesu Mva Mv Akwípó Yinkí Tsú Egyipte

¹⁹ Owíe Herode lowu omá a, Bulu-óbopu lélé iwi ówan súná Yosef okudeto Egyipte inú, bláa mu óbée, ²⁰ “Kusú, afukpa kebi ámu mua mu yin, amlyinkí yo Israel ḥmátó. Tsúfé ahá ámóó bodunká ání bómó kebi ámu, bawú.” ²¹ Mó su Yosef lókusó kpá kebi ámu mua mu yin, beyinkí yó Israel ḥmátó.

²² Táme bréá bowie inú á, olonu ání Arkelao latsiá mu si Herode obiásó, ḥde Yudea ḥmásó gyí. Mó su olenya ifú ání ḥbópó kebi ámu ya inú. Bulu lélawá mbla há mu okudeto óbée, ḥpó mu ya Galilea ḥmátó. ²³ Mó su bøyó yétsiá Nasaret wúluto. Iní léha Bulu asón ámóó ḥleblí tsun mu ḥnósó ḥtápó ḥkpusu óbée, “Beti mu Nasaretyin” amu leba mótó ní.

3

Asú ḥbópó Yohane Bulu Asón ḥkanda

(Marko 1:1-8; Luka 3:1-18; Yohane 1:19-28)

¹ Bré kvtó á, Asú ḥbópó Yohane léba ḥde Bulu asón ḥkan da Yudea dimbísó. ² Óbée, “Ml̄damli klunto, amlsíi lakpan bwe, tsúfé Bulu iwiegí lawié wóyí tá.” ³ Yohane iwi asón Bulu ḥnósó ḥtápó Yesaia lówanlín óbée,
“Óku dékplun dimbísó óbée,

‘Mhlá ani Wíe ḥkpa.

Ml̄tswií ikpa ha mu’ ” amu ní.

⁴ Yohane lówa kpássó-imí atadie, ḥlopú ḥwolú-kpákpá efé klí mósó. Atsantsanku pú ḥkwén ottegi. ⁵ Ahá botsu Yerusalem wúluto, Yudea ḥmátó pú Yordan bónkpa ḥnósó awúlu féesó ba bonu mu asón blíhé. ⁶ Bele amú lakpan bli, ḥlbó amú asú Yordan ntsutso.

⁷ Táme bréá Farisifa pú Sadukifó tsatsaotsa beba bęe, ḥbó amú asú á, ḥlefíté amú óbée, “Abe abí-aná, ntó gyá ml, ml̄síi Bulu isubítí ámóó ibá ámu?” ⁸ Mómó ml̄siewie abía ibósuna ání lélé ml̄ladámlí klunto. ⁹ Mlmákí ml̄aa, ml̄ náin gyí Abraham. Mó su Bulu méebití ml̄ iwu. Nde ml̄ bláa mbéé, Bulu ḥbétalí há abwi ánfí ibédamlí Abraham abí-aná. ¹⁰ Séri á, Bulu lapó efé yi nyí-atsitsitsi. Oyigyoiyí ání imoswé abi wankláán á, bókun mó dá, wá mó fée ogýá. ¹¹ Mí mó á, ntsu ndepubó ml̄ asú pósúná ání ml̄ladámlí klunto. Táme ḥkvá ḥduñ mu bu omá abá. Mmáfan ání násorá mu ntukota kóráá. Mu ḥbópó ḥje Wankihé pú ogýá bó ml̄ asú ní. ¹² Ḫde mu ilin, ḥbópófúní ntéte lé ayó ámuts. Ḫekpa ayó ámu wá mu oduduto. Táme ḥbéfeí ofuníkpá inú wankláán, kpá ntéte amu wá ogýá ání itamadunto.”

Yesu Asúbó

(Marko 1:9-11; Luka 3:21-22)

¹³ Yesu lótsu Galilea ḥmátó ba Yordan ntsu ḥnósó Yohane wá ḥbée, ḥbó mu asú. ¹⁴ Ḫekpa Yohane mótsulá ání ḥbóbó mu asú. Iní su ḥlebláa Yesu ḥbée, “Mí ilehián ání fóbó asú. Nkálí igyi sú faba feé mí ḥbóó fú asú?”

¹⁵ Yesu lélbláa mu əbée, “Séi á, ha atsu mó ali asa, tsúfē ilehián ání abóbwé tógyítáa ida əkpa Bulu ansító.”

Mó su Yohane lótsulá. ¹⁶ Bréa əlabo Yesu asú tá, Yesu lé dah ntsu ámvtó ali nwulótáa lefinkí, olowun Bulu ɔjé dékplí fé abrómá, ilobogyonká mvsu. ¹⁷ Inv əme ku lotsu əsúsv əbée, “ɔni gyí mí Biá ntədwé mu, mi anší tehié gyi mu iwi ní.”

4

Yesu Isóki

(Marko 1:12-13; Luka 4:1-13)

¹ Invon ɔjé Wankihé amu lélka Yesu ya dimbisó, méní ɔbónsám əbósó mu kí. ² Oletsiaá inv klí ənó nké advana (40), onyé advana (40). Mó su akón lehie kítá mu. ³ Inv ɔbónsám lásó mu kí, bláa mu əbée, “Ní Bulu mu Bi fógyi á, mórmó ha abwi ánfí idamli bwé bodobodo.”

⁴ Yesu lélé mó ənó əbée, “Bówanlín wá Bulu asón ámvtó bée, ‘Megyí atogiyihé wóle nyankpúsa obégyi tsiá nkpa, támé əpóu Bulu asón blihé é tsia nkpa.’”

⁵ ɔbónsám lélka mu ya Yerusalem, wúlu wankihé amvtó, olópu mu yéli Bulu ɔtswékpá obu ámu otántra. ⁶ Inv əlebláa Yesu əbée, “Ní Bulu mu Bi fógyi lélé á, tu kpayi. Tsúfē bówanlín wá Bulu asón ámvtó bée,

‘Bulu əbéha mu abópu békpatá fú ibito,
méní fú yabi méeda ibwi kókoso.’”

⁷ Yesu lélé mó ənó əbée, “Betrá wanlín bée, ‘Mákapó fú Wíe Bulu kí.’”

⁸ Mó əma a, ɔbónsám lópu mu ya ibu fóáhékóso, olosuná mu ɔjtó iwé ogyíkpá fée, pó mó numnyam. ⁹ Móó əlebláa mu əbée, “Ní fédá akpawunu súm mí á, nópu íní fée há fó.”

¹⁰ Yesu lélbláa mu əbée, “ɔbónsám, natú tei mísló! Tsúfē bówanlín wá Bulu asón ámvtó bée, ‘Da akpawunu ha fú Wíe Bulu. Mu nkóle fo súm.’”

¹¹ Inv ɔbónsám lénatí mu wá, Bulu-abópu beba békí mvsu.

Yesu Gyumagyihé Asitsuá Galilea ɔmátó

(Marko 1:14-15; Luka 4:14-15)

¹² Mó əma a, Yesu lónu ání bakítá Yohane tswi obu, oleyinkí ba Galilea ɔsulósv. ¹³ Olotu tsú Nasaret wúluto yó Kapernaum, wúluá ibu mantáa Galilea əpó ənó, Sebulon múa Naftali ɔsulósv. ¹⁴ Mó inv yo léha asón ámóó Bulu ənósó ətápú Yesaia lélblí ámu 1éba mó. ɔbée,
¹⁵ “Sebulon pó Naftali
ɔsulóvá ida Yordan bónkpa ənó, mantáa Galilea əpó.
Galilea ɔmátó əmá bámbásófo bortsie.”

¹⁶ Ahá ánfí bortsie oklúntá ánfí
bawun wanku kponkpóonkóponti ku.
Bortsie ɔsulóvá lowu dé iwé gyí móosó.
Wanku ku lawánkí wólí amósó.”

¹⁷ Tsú inv Yesu léri así əde Bulu asón əkan da, bli əbée, “Mlidamli klonto, Bulu iwégyí lawié wóyítá.”

Akasípó Aband Lé

(Marko 1:16-20; Luka 5:1-11)

¹⁸ Eke əkvá Yesu ná Galilea əpó ənó á, olowun apió abanyó akó. Simon ání botetí mu Petro múa mu gyama Andrea, bude asawu tswí, tsúfē aye alepó bvgyi. ¹⁹ Móó əlebláa amó əbée, “Mliba bobuo mu. Nóbwe mlí anyánkpósa alepó.” ²⁰ Invon besi amó asawu aná tswi, kplá buo mu.

²¹ ɔlenatí yó nkpa kpalobi, olowun apió abanyó akó é, Yakobo múa mu gyama Yohane. Amúa amó sí Sebedeo bvbó klonto, bude amó asawu bíin, Yesu léti amó. ²² Invon amó é ənati sí amó sí múa əklon amó bobuo mu.

Yesu Atósundá, Mu Asón ɔkanda Pó Ilotsa

(Luka 6:17-19)

²³ Yesu léki Galilea ɔmátó fée, súná atá Yudafá ofiakpa. ɔleda Bulu iwégyí ámu iwi asón wankláán əkan. ɔletsá ənjétá múa awútá iló kugyíku. ²⁴ Inv su mu iwi asón lekleí yó Siria ɔmátó fée. Bópu olópu tsúa ntíne-ntíne ba mu. ɔletsá iló kugyíku, ahá ání bude iwéson wíun, amóá ənjé laláhe dé amó háan, amóá iló dídahé bu amósó pó abubúpó aná fée. ²⁵ Mó su ədəm kponkpóonkóponti bobuo mu. Ahá ání botsú Galilea ɔmátó pó Dekapoli* awúlu amvsu, Yerusalem wúluto, Judea ɔmátó pó Yordan ntsu əbín ɔsulósv fée.

* 4:25 Dekapoli así gyí awúlu dú.

5*Ibwsv Atosundahé*

¹ Bréá Yesu lówun ədəm amu a, əlodv yó ibu kvsu yétsiá ası, mu akasípó amu bëba mu wá.
² Inu olosuná amó ató əbée,

Oyúla Asón

(Luka 6:20-23)

- 3 "Bulu layúlā ahá ání amó ansí mëdín totosv dvn mu Bulu,
tsúfē amóbó mu iwiegýi ámu ni.
- 4 Bulu layúlā awírehó agyípó,
tsúfē obólwií amó kln.
- 5 Bulu layúlā iwiásı abápv,
tsúfē amó obégyi əsolvó amu ni.
- 6 Bulu layúlā ahá ání mu apébwé akón múa əmewóli de amó,
tsúfē əbéha amó bómwe.
- 7 Bulu layúlā nwé awúnpv,
tsúfē obówun amó nwé.
- 8 Bulu layúlā ahá ání amó klonto lswanki,
tsúfē amó obówun mu ni.
- 9 Bulu layúlā ahá nsiné alapó,
tsúfē əbéti amó əbée mu abí.
- 10 Bulu layúlā ahá ání budin amósó mu apébwé sv,
tsúfē amóbó mu iwiegýi amu ni.

¹¹ "Bulu layúlā mli, ní bude mli sia, budin mlsu, bude afunu wa dínká mlsu. ¹² Ansí igyi mli, iwi isanki mli, tsúfē mli ikáká tsə əsósó. Alí bəbwé Bulu ənósú atóipó agyankpapu amu ni.

Nfshl Múa Wanki

(Marko 9:50; Luka 14:34-35)

¹³ "Mligyí oyító nfshl ni. Ní nfshl itá ədwé á, nta bélápówá mu ədwé? Itráa ma ale há tototó bwé. Tsei botetséi mó tsitsá, ahá botetsátsa mósó tsón.

¹⁴ "Mligyí oyító wanki é ní. Wíluá idin bvsu tamaján. ¹⁵ Bvtamanywé əkandíe, pó eló bun mísó. Cfpákpá bvtapúbían, méní lbówanki há ahá ání bvtsie wóyí ámu fée. ¹⁶ Mú sv mli ha mli bwéhé iwanuki alí, méní ahá bówun mli bwéhé wankláán ámu, fówun békantó mli Sí ámúvó əbu əsósó ámu.

Mose Mbla Iwi Atosundahé

¹⁷ "Mlumáki mliaa, neba Mose Mbla ntéé Bulu ənósú atóipó amu atosunáheto əkakpá. Mmëba móto əkakpá, mboún nebá bəbwé mó ifon. ¹⁸ Ənökwalı nde mli bláa, osó múa ası bómá ənó, támé itodúahé ntéé asónbi kule kóráá iméedal Mbla ámu, yófon bréá móta asón fée laba móto. ¹⁹ Əhagyísha ání omobu mbla ámu, tüküríbi ko, olosuná mu aba é əbée bümábu mó á, béti mu kebi tüküríbi əsósó iwé ogyíkpá inu. Támé ahá ání olegyi mbla ámu féesó, súná mu aba ání bogyíi mósó á, béti mu aha yílé əsósó iwé ogyíkpá inu. ²⁰ Mú sv nde mli bláa mbéé, ní mlumóbwé Bulu apé dvn Mose mbla asunápó pó Farisifó ámu a, mlumóowie Bulu iwiegýi amuto ekekeeké.

Əbló Iwi Atosundahé

(Luka 12:57-59)

²¹ "Mlilanú ání bëbláa mli anáin atitfó ámu bee, 'Mámó əha. Əhagyísha ání əmá əha a, Bulu obégyi mu asón, há mu ipón.' ²² Támé mí mó nde mli bláa mbéé, əhagyísha ání olenna əbló wa mu ba á, Bulu obégyi mu asón. Əhá ání olesia mu ba əbée, 'Əhakpan!' á, obégyi ipón Yudafá asón agyípó ansít. Əhagyísha ání əlebláa mu ba é əbée, 'Raka!*' a, obégyi ipón yó əsübítí ogyá ání itamadunto. ²³ Inu sv ní fotsu ató hahé fysó aföde əbækpá, fëkáin ání fapó asón laláhë kogiyi bú bá á, ²⁴ si fó ató amú yai aföde-asubwisi inu. Yó fówa mwnyó amlila mli nsiné, asa afuba bôbo aföde ámu ha Bulu.

²⁵ "Ní əku əsáma fó á, wa əsa ha abvýobwi iipa ha mu asa asón ámu ogyíké ifon, méní fó onyabá ámu əmeha asón agyípó bümábpó fó ha obu adüpósó əkipu, əwa fó obu. ²⁶ Mbláa fó ənökwalı, nkéti faktá ikó ámu fée tá asa fédalı inu.

Otsiába Əmadali Iwi Atosundahé

²⁷ "Mlilanú ání bëbláa mli bee, 'Mákle əku tsiába.' ²⁸ Támé mí mó nde mli bláa mbéé, oyíngyíoyin ání olowun ətsi, əlbwé mu klé iwi agywun á, alató mbua dodo mu klonto. ²⁹ Mó su ní fó gyöpi nsibi téhá fútobwé lakpan á, loti mu le, tswi tsalifwi. Ibv aléá fó iwi ətinekvá má inu, dvn ání bótswi fó nyankpusa-oyí ámu fée wá əsübítí ogyá ání itamadunto. ³⁰ Mó sv ní fó

* 5:22 Raka ası gyí 'Əbwı!'

gyopí ibi tehá fótobwé lakpan á, ka mó tswí tsalifwi. Ibu aléá foma ibi kule, dvn ání bótswí fó nyankpusa-oyí ámu fée wá isubití ogyá ání itamadunta.

ɔkákina Iwi Atosundhé

(*Mateo 19:9; Marko 10:11-12; Luka 16:18*)

31 “Betrá bláa mli bee, ‘Ohagyísha ání obékiná oká á, ɔwánlin ɔkákiná ɔwóló ha mu asa.’ 32 Támé mí mó nde mli bláa mbéé, ní oyin okiná mu ka ání ɔmokódáli mu ɔma a, moláhá su ɔtsi ámu ɔbédáli mu ɔma. Oyingyoyin ání ɔtsia ɔtsi ánfí mu kulu lakiná mu anfi é lató mbua.

Ntamka Iwi Atosundhé

33 “Mlulétrá nu ání bebláa mli anán attifó ámu bee, ‘Máka ntam kpaali. Mboún bwé dinka ntam amívó feka há Bulu ámwo.’ 34 Támé mí mó nde mli bláa mbéé, máka tötötö kórará. Mápú ɔsósú ká ntam, tsúfí Bulu owié obiá igyi. 35 Mápú ɔsolvó ká ntam. Bulu ayabi oyíkpa igyi. Mápú Yerusalem wúlu ká ntam. Awieto Owíe wúlu kpónkpénti ní. 36 Mlumápu mli nwun ká ntam, tsúfí mluméetalí bwé imi kule futútú ntéé bíbi. 37 Mboún fó ‘In!’ ibwéé ‘In!’ Fó ‘O-o!’ é ibwe ‘O-o!’ Kugyikvá férá bli tsia móto itsú ɔbónsám wá.

Lalahé lkaka Iwi Atosundhé

(*Luka 6:29-30*)

38 “Mlulanú ání beblí bee, ‘Oha obwié mu ba nsibi a, bوبويه mu é mu kle ka ikó. Oha ɔtsíi mu ba iyín é á, botssi mu kle ka ikó.’ 39 Támé mí mó nde mli bláa mbéé, mlumáplá ɔha laláhe. Mboún ní ɔha ɔdá fó isoto á, damli nyoozi é ha mu ɔdáa. 40 Ní ɔha dékléá ɔbésamáa fu, ho fó atadié á, pu fó tati é ha mu. 41 Oha ání ɔduń fu ohíe fó ɔbée, fosúra mu ató málí kule ha mu a, sora mó málí anyo. 42 Oha ɔkúli fó ató á, ha mu. Ní ɔku é ɔbée fupáan mu tóku á, mákiná.

Alupódwé Iwi Atosundhé

(*Luka 6:27-28, 32-36*)

43 “Mlulónuá beblí bee, ‘Dwe fó bá, afvlu fó olupó.’ 44-45 Támé mí mó nde mli bláa mbéé, mlidwe mli alupó. Mlibo mpái ha ahá ání bvdun mlsu, méní mlébwé mli Sí ámówó obu ɔsósú ámu abi. Tsúfí motéhá owí telin, ɔtchá nyankpu é itotswie wólí aha wankláán pú aha laláhe féésú. 46 Ní fó adwepó nkole futódwé á, ipán momu fénaya? Lampóo ahópu kórará bútobwé ali. 47 Ní fó anyawíe nkole futówá oná á, nta fakvku bwé dubí? Ali kén ɔmátfó bútobwé ní. 48 Ini su mlifon fó alia mli Sí ámówó obu ɔsósú ámu láfon.

6

Yilebwé Iwi Atosundhé

1 “Mlíki wankláán ání mlumábwé mli yilé ahá ansító. Ní mlébwé mó alí á, mluméenya ikská mli Síá obu ɔsósú wá.

2 “Mó su ní fobwy yilé há ohiáni á, máda mó ɔkan fó alia apinabwébí abwepó bútobwé Yudafó ofiakpa pú dinsu, méní ahá békantfó amó. ɔnokwali nde mli bláa mbéé, Bulu laká amó ikó dodo. 3 Támé ní fabwé yilé há ohiáni á, máha fó buna ɔbi táá gyopí labwé. Bwe mó ɔnáintó, 4 méní fó Sí oklúntó ató owúnpu amu ɔbéká fó ikó.

Mpdubo Iwi Atosundhé

(*Luka 11:2-4*)

5 “Ní mlébó mpái á, mlumábwé fó apinabwébí abwepó. Amó tekle Yudafó ofiakpa pú dinsu lí bó mpái, méní ahá bówun amó. ɔnokwali nde mli bláa mbéé, Bulu laká amó ikó dodo. 6 Támé ní fóbó mpái á, bítíwié fó obutótó, afvfin obu wa iwi, bo mpái ha fó Sí ɔnáintó. Fó ɔnáintó ató owúnpu amu ɔbéká fó ikó.

7 “Ní mlidé mpái bo á, mlumátsia plá móto há mó iwa swí fó ɔmátfó. Butousu bee, ní bóbó mó iwa swí asa Bulu obónu mó há amó. 8 Mlumábwé fó amó, tsúfí mli Sí Bulu yín táá idé mli hián asa mlidé mu kuli. 9 Mó su mlibó mpái mliaa,

‘Ani Síá fóbu ɔsósú.

Ahá bóbú fó dá.

10 Ba begyi iwyé.

Ahá bóbwé fó apé ɔsolvó, fó alia bútobwé mó ɔsósú.

11 Ha aní atogyihéá ibsfon aní nde.

12 Si aní lakpan kíe aní,

fó alia anutesíkié ahá ání bútópó lá gýi aní.

13 Mákpa aní wá isákito, mboún le aní tsu ɔbónsám ibuto.*

14 “Tsúfí ní mlesí ahá lakpan kíe amó á, mli Sí ámówó obu ɔsósú ámu é obési mli klé kíe mli.

15 Támé ní mlumésikié ahá á, mli Sí ámu é oméesikié mli.

* 6:13 Iní bu nwoló dada amu akuto: Tsúfí fóbó iwyegyí, túmi pú iwiwanki bré féeétó. Amen.

Ənóklí Iwi Atosundhé

¹⁶ “Ní mlidé ənó klí á, mlumábwé mli iwi bómbláán fé alia akv bvtépina bwé. Aliá ahá bówun áni bude ənó klí só bvtabwé iwi ali. Ənokwali nde mli bláa mbéé, Bulu laká amú ika dodo. ¹⁷ Mboún ní mlidé ənó klí á, mliwie ntsu, amlifunya nwun, ¹⁸ ménü ahá bvmóowun áni mlidé ənó klí. Táme mli Sí oklúnto ató owúnpu amu mó obówun mli, ká mli ika.

Atonyahé Poyáí Osósó

(Luka 12:33-34)

¹⁹ “Mlumáklé ató yái əsvlóó anfiso. Ətíné ánfí atéple bvtowí ató, ika aná tswí nkanu yintá, awikplu é bvtobwié wié obuto wí ató ánfí. ²⁰ Mboún mlíkli ató yái əsvsó. Inu mó á, atéple bvtamawí ató, itamawí nkanu, awikplu é bvtamabwié wié obuto wí ató. ²¹ Tsúfí ətínéá fó siadé bu a, inó fó agywünletsiá.

Nyankpusa-oyí Əkandíé

(Luka 11:34-36)

²² “Ansíbi igyi əkandíé há nyankpusa-oyí. Ní fó ansíbi bu alé á, fó nyankpusa-oyí ámu féeé bówankí. ²³ Táme ní fó ansíbi ma ale a, fó nyankpusa-oyí ámu féeé ibu oklúnto. Ní əkandíé ámúú ibu fota ámu idun a, mómu fawié oklún kpónkpónkponti.

Bulu Mva Atonyahé Iwi Atosunahé

(Luka 16:13; 12:22-31)

²⁴ “Ohaa méetalí súm awie anyo. Əbódwe əkule, lú əkule. Ntée obóbu əkule, omóobu əkule. Foméetalí súm Bulu, súm kóba.

²⁵ “Mú su nde mli bláa mbéé, mlumáhan iwi táa mlégyi, táa mlónu tsia nkpa pú táa mlididá su. Mbéé, nkpa medéhián don atogiyihé? Ntée əsvlóó medéhián don ató dídahé? ²⁶ Mlikí mbubuwí, bvtamásietí wá idanto, táme mli Síá əbu osósó tehá amú atogiyihé. Mlumá labi don amó? ²⁷ Mli ma əbétalí han iwi pú bré kpálobí tsia mu nketo?

²⁸ “Ntogyi só mlidé iwi háan mli ató dídahé sò? Mlikí alia pututó-oyí ntswítswi tédan. Itamayó agyómá ntée ló atati. ²⁹ Táme nde mli bláa mbéé, Owíe Salomo, mu inya féetó a, oméetalí hihé iwi, wá akile fó oyí ntswítswi anfiso kuku. ³⁰ Ní Bulu dé ifá áni nde ilú, əke ilawú, bawá mó ogyá tati dídá á, ntogyi só oméetalí dídá mli atati don mó? Mli hógyi mótsó!

³¹ “Mú su mlumáhan iwi fité mlihaa, ‘Ntò abégysi?’ ntée ‘Ntò abónu?’ ntée ‘Ntò abéididá?’ ³² Inu aná omáttáfsa butesri gya ni. Mli Sí ámúú əbu osósó ámu yin áni inú féeé de mli hián. ³³ Itzá mligýánkpa dunka gyí, Bulu iwiegýi pú mu yilébwé, fówun Bulu əbápó inú féeé tsia móvító há mli. ³⁴ Mlumásusúú əke iwi. Əketo asón igyi əke klé. Ekekegyíeketo asón wunhe itsó há eke ámu.

7

Ilále

(Luka 6:37-38, 41-42)

¹ “Mlumále ahá ilá, ménü Bulu əmélé mli ilá. ² Tsúfí alí ámúú mlidé ahá ilá le ámu a, alí Bulu əbélé mli ilá ní. Itáá fópósusu ha fó bá á, mó kén Bulu əbóposusu ha fó é ní. ³ Ntogyi só fóde ipí túkúribí wun fó bá nsíbisó, táme fómedé ogyakpatín áni idun fó klésu mó wun? ⁴ Ntée ntogyi só fóde fó bá bláa feé, ‘Ha mí andinkí ipí fó nsíbisó?’ bréá ogyakpatín din fó klésu? ⁵ Apinabwébí əbwepó! Gyankpa dunki ogyakpatín ámu fó nsíbisó, ménü fówun ató wankláán, táli dínlíkí ipí ámu fó bá klésu.

⁶ “Mlumápo Bulu ató wankihé há ahá áni bøgyi fó akíai, Bulu asón tamawá amú ogyá. Bénya əbló dámli dún mli. Alí kén mlumápo mli abutó wólihé há ahá áni bøgyi fó mprákuo ní. Tsúfí bëtsatsáa móosó, tsia mó wá ədibato.

Atókuli Tsú Bulu Wa

(Luka 11:9-13)

⁷ “Mlikoli Bulu, əbéha mli. Mlidunka, mlówun. Mliða mu klonsó, obéfinkí mó há mli. ⁸ Tsúfí əhá áni ətkálí ató tenyá. Əhá áni otodúnká ató towun. Əhá áni ətedá klonsó bótéfinkí há. ⁹ Ma bívó mlitáa mu bi əkólí mu bodobodo a, obótsu ibwi wá mu ibito? ¹⁰ Ntée ní əkólí mu iye a, əbekítá iwo wá mu ibito? ¹¹ Mli lakpan abwepó kóráá mhyin alia bótépó ató wankláán há mli abí. Ntogyi só mli Sí ámúú əbu osósó ámu móópó ató wankláán há ahá áni bude mó kuli.

¹² “Bwé ha ahá alia fódeklé fée bøbwéé ha fu. Inu Mose Mbla pú Bulu ənósó atóipó amu atosunahé deblí ní.

Əkpa Kplanhë Mva Téihé

(Luka 13:24)

¹³⁻¹⁴ “Mlitsvn əkpa kplanhë amusu, mlýo nkpa áni itamatátó. Ahá kpálobí pé tèbí mó. Táme ní mlotsvn téihé ámúú ibu atsónle amusu á, mlýo əhíkpá. Ahá tsotsaotsa tótsvn móosó.

*Oyi Pó Mú Abi Swiehé
(Luka 6:43-44)*

¹⁵ “Mlkú wankláán ahá ání bwetwá afunu bée, Bulu onósó atóipó bwgyisu. Botepina bwé iwi fé akúfa ba mli wá, támé nkpatakuá bwbu iyn búgyi. ¹⁶ Ámú bwéhé mlépbvbi amó. Butamakpótí kankaba okplótó oyisó, butamakpótí tsékpón é tunkpa iflasu. ¹⁷ Oyi wankláán toswié abi wankláán. Oyi laláhé é toswié abi laláhé. ¹⁸ Oyi wankláán méetalí swié abi laláhé. Ali kén oyi laláhé é méetalí swié abi wankláán ní. ¹⁹ Oyiá itamaswié abi wankláán á, kún bwokun mó dák, wá mó ogyá. ²⁰ Mó ali su á, onósó atóipó afunupó anfi bwéhé mlépbvbi amó.

*Bulu Iwlegyi Amvtó Awiepó
(Luka 13:25-27)*

²¹ “Megyí ohagyísha ání oteti mí obéé, ‘Mí Wié, mí Wié’ obowie Bulu iwlegyi ámvtó. Mboún ohá ání otbwé mí Sí ámóó obu osósó ámu apé obóyo inu. ²² Bulu asón ogýiké amó a, ahá tsotsotsa béstíté mí bée, ‘Mí Wié, megýí fú dátó aniléblí Bulu onó asón, gya onje laláhé lé aháto, bwé ofúla é ní?’ ²³ Inu néle bláa amó mbée, ‘Mmeyín mli əkpagyíokpasu. Mlinati tei míssó, mli lakpan abwepó!’

*Bwtású pó Osublútu Obuyií
(Luka 6:47-49)*

²⁴ “Mó su ohagyísha ání olonu mí asón blíhé anfi, olegyi mósó á, ogyi fé ətiantsipu əkvá oleyi mu obu dínká bwtsá. ²⁵ Nyankpu lótswíe, ntsu lábulá wa mó, atsufú lótsón wulí mósó, támé imobwie. Tsúfé oleyi mó dínká bwtsá.

²⁶ “Támé ohagyísha ání olonu mí asón blíhé anfi, omegyi mósó á, ogyi fé əha mimláhé ání oleyi mu obu osublútu. ²⁷ Nyankpu lótswíe, ntsu lábulá wá mó, atsufú é lótsón wulí mósó. Obu ámu lobwie, tleda así gbloo!”

Túmid Yesu Bu

²⁸ Bréá Yesu léblí asón ánfí tá á, mu atosunáhé leha onó lobwie ədəm amó. ²⁹ Tsúfé olosuná amó ató túmisó. Omosuná mó fé Mose mbla asunápó amó.

8

*Iló Pepe Əlopvó Əkv Tsa
(Marko 1:40-45; Luka 5:12-16)*

¹ Bréá Yesu lékplí tsú ibu ámu á, ədəm kpónkpóonkpónti bobuo mu. ² Inu á, iló pepe əlopvó əkv léba beda akpawunu mu ayabito, kókóli mu obéé, “Owié! Ní fótsulá á, fétalí há mí iwi bélé.”

³ Móó Yesu létinkí ibi da mu, bláa mu obéé, “Natsulá, fú iwi iplíu!” Innu mu iwi lépli. ⁴ Móó Yesu léda mu olá obéé, “Mábla əhaa asón ánfí. Natü laa afvpó fú iwi yosuná Bulu igyí əhapó, afvhá mu iwigyoráta amóó Mose mbla losuná tsú iló pepetsa iwi ámu. Igyi adánsie suna ahá ání fú iwi laplúi.”

*Romafo Isá Akopvó Əhande Osúmpó Əkv Iló Tsa
(Luka 7:1-10)*

⁵ Yesú lówie Kapernaum wúluto. Romafo isá akopvó əhande əkv léba mu wá, bóbwií ipa há mu obéé, ⁶ “Owié, mí osúmpó délo. Alasin tsukule, əda wóyító əde iwiisin wúun dvbi.”

⁷ Móó Yesu lébláa mu obéé, “Néba bëtsa mu ilá.”

⁸⁻⁹ Támé əhande amó lébláa mu obéé, “Owié, mməfun ání fëba mí wóyító. Fú mó bli asavanku, iwi bówa mí osúmpó amó onlin. Tsúfé mí é mbu ahandé əkv así, isá akopvó əkv é bwbu mí así. Nelé onó mbée amóó əkv onatú á, ətenatí. Ní mbée obá é á, əteba. Tógyítóá nebláa mí osúmpó mbée obwée á, ətobwé.”

¹⁰ Bréá Yesu lónu asón ánfí á, onó lobwie mu, əledamlí bláa ahá ámóó bwbuo mu amó, obéé, “Onqkwali ndé mli bláa, mməkówun əhá ání abu hógyi kpónkpónti ánfí odú Israelfötä kóráá kú!” ¹¹ Nde mli bláa mbée, “Ahá tsotsotsa bótsa owí ədalikpa pú owí əkplíwíekpá ba, betsia ató ogyíkpa Bulu iwlegyi ámvtó, amóá anaián Abraham, Isak pú Yakob aná bówa ibi gyi ató. ¹² Támé bélé Israelfä ámóó tekü búgyi Bulu iwlegyi ámvtó atsiápó amó lé inu, tswi amó wá oklüntó. Inu isú máa kpisii bu ní.” ¹³ Móó əlelabláa isá akopvó əhande amó obéé, “Nati, ibá móts ha fu fó hógyi onó.”

Ali bré ámvtó pépéépé osúmpó amó iwi lówa mu onlin.

*Alopv Tsotsotsa Tsa
(Marko 1:29-34; Luka 4:38-41)*

¹⁴ Yesu lóyo Petro wóyító. Əlopvó á, owísó lakítá Petro mu sia tsihé, əda. ¹⁵ Móó əleyékítá ətsi amó ibi. Innuowisó amó lókvsó musu, əlabwé Yesu afató.

¹⁶ Mó ntópwesu á, bopu ahá tsotsaotsa ónej laláhe dé amú háan ba Yesu. Oletsí gya ónej laláhe amu, tsá alépü amu fée.¹⁷ Inu léha asón amúó Bulu onósú otáipó Yesaia léblí amu leba mótó. Obéé, "Mvéltsa anu ilo, tsú ipian kósú anisu."

*Ahd Aní Béé Bóbwé Yesu Abúopv
(Luka 9:57-62)*

¹⁸ Yesu lówun ání ədám babomlí mu, əlebláa mu akasípó amu əbée, "Mlíha afa Galilea oyu yó mó əbin." ¹⁹ Inu Mose mbla osunápó əku lébá mu wá, bëbláa mu əbée, "Osunápó, nòbuo fu yó atinégyítiné fýyo."

²⁰ Yesu lébláa mu əbée, "Awiá buvu mbó, mbubwi é buvu asia, támé mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfi mó mma atinéa nópu mí nwun tswi."

²¹ Ahá amúó buvuo mu amuto əku lébláa mu əbée, "Owíé, ha mí anyopulá mí sí asa ambobuo fu."

²² Támé Yesu lébláa mu əbée, "Bobuo mi, afusi awupú abupula amú afúli."

Atsfú Ásibá

(Marko 4:35-41; Luka 8:22-25)

²³ Yesu lówie əklontó, mu akasípó amu é bowie buo mu. ²⁴ Bréá bøyó á, afú kpənkpaənkponți ku lówa tsúvn bi. Mó su ntsu dëda wié əklon amuto, ideklé imé, támé Yesu mó da ədédidi.

²⁵ Akasípó amu betsinkí mu, bláa mu bée, "Aní Wíe le anu. Andé ntsu wie!"

²⁶ Móó əlefíté amú əbée, "Ntogyi só mlidé ifú nya ali? Mli hógyi mətsó!" Inu ələkusú lé ənó wa afú móá ntsu ámu, inu fée ləlvá.

²⁷ Ifú lehü kítá amú, bëfíté aba bée, "Nyankpusa emomu ni, afú móá ntsu kóráá tonú mu omé ali?"

Ənjé Laláhe Gyáa Le Agbedépó Abanyótó

(Marko 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸ Bréá Yesu lówie Galilea oyu əbin, Gadarafó əsolvósu á, ayin abanyó akvá ənjé laláhe bu amótó bedali tsu afúli opulákpá befia mu. Amó iyun su shaa tamatálí tsón əkpa amusó.

²⁹ Inuwo bokplón fité Yesu bée, "Bulu mu Bi, amansu igyi? Febá bëpití anu atá asa Bulu isvbutibí iñón?"

³⁰ Mprákuo tsotsaotsa akvá budegyí inu fón. ³¹ Mó su ənjé laláhe amu bokokóli Yesu bée, "Ní fegya anu lé ahá ánfito á, ha ayowie mprákuo ánfito."

³² Yesu lébláa amú əbée, "Mliyo." Inuwo bedali ayin amuto yowie mprákuo amuto. Amú fée bësri kplí okukú ku wié oyu amuto, wúwu.

³³ Mprákuo amu akpápó bësri yó wúlu, yébláa ahá tógyítá ilaba ahá amúó teki ənjé laláhe bu amótó amusó. ³⁴ Mó su wúlu amuto ahá fée bedali ba Yesu wá. Bréá bowun mu a, bokokóli mu bée, ədáli amú əsolvósu.

9

Tsukvle Osínpv Tsa

(Marko 2:1-12; Luka 5:17-26)

¹ Mó su Yesu léyinkí wié əklontó, fá oyu amu yó wúlu amúó otsie mótó amusó*. ² Inu á, akvá bəsərvə tsukvle osínpv akpasu ba mu. Bréá Yesu lówun ání bahó mu gyi a, əlebláa tsukvle osínpv amu əbée, "Mí bi, klón idí fú asi. Nasi fú lakpan kíe fó."

³ Inu Mose mbla asunápó akvá bëtsie inu, bëblí wá nwuntó bée, "Oyin ánfí labó mbusuo."

⁴ Yesu lébi amó agywün. Mó su əlefíté amú əbée, "Ntogyi só mlidé inu odu gywín?" ⁵ Momu bowa ablilé don? 'Nasi fú lakpan kíe fó.' ntéé 'Kusó tsu fú akpa afonati?' ⁶ Támé ndekléa mlibú ání mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfi mbó túmi oyí ánfito sí ahá lakpan kíe amú." Inu əlebláa tsukvle osínpv amu əbée, "Nde fú bláa mbée, kusó. Tsu fú akpa afonati yo wóyítá!"

⁷ Inu ələkusú náti yó wóyítá. ⁸ Inu lówa amú fée wánwan, bëkanfó Bulu ání alapó túmiá igyi alí há anyánkpósa.

Mateo Ti

(Marko 2:13-17; Luka 5:27-32)

⁹ Bréá Yesu lópu oyá á, olowun lampóo ehópu əkvá bëtetí mu Mateo tsie lampóo ehákpa. Móó əlebláa mu əbée, "Bobuo mu."

Inuwo Mateo lókusú buo mu.

¹⁰ Mateo létí Yesu mva mu akasípó ató ogyíkpá mu wóyítá. Lampóo ahópu pó lakpan abwépó tsotsaotsa bëba ató amu ogyíkpá. ¹¹ Farisifó amu benya wun amú ali, bëfíté mu akasípó amu bée, "Ntogyi só mli osunápó mva ahá ánfí odu bëtawá ibi gyi ató?"

* 9:1 Mó wúlu gyi Kapernaum. Kí 4:13.

¹² Yesu lónu asón ánfi, olebláa amó obéé, “Alópu léhián ilo ətsapó, megyí ahá ání iwi bu amó ənlin. ¹³ Mlyo amlieyefité Bulu asón ánfi bawanlín tswi anfi asi. Beé, ‘Nnewúun ntekle, megyí igyiha.’ Mmeba aha wankláán ətukpá, lakpan abwepó ətukpá neba.”

Ənóklí Iwi Asón Fitéhé

(Marko 2:18-22; Luka 5:33-39)

¹⁴ Eke əku Asú Əbopó Yohane akasípó bëba Yesu wá befíté mu beé, “Ntogyi só ania Farisifo aniteklí ənó, támé fó akasípó mó bëtamaklí ənó?”

¹⁵ Yesu lélé mó ənó obéé, “Otsi okpaínpó anyawéé bëbu mu wá bégyi awirehó? Ekekeke! Támé eke ku bëba ání békpa əká otsiápó amó nátí sí amó. Ali nké ámota békli ənó ní.”

¹⁶ “Ohaa tamapó tati pöpwé tan tati dada. Tsúfé tati pöpwé amó békpkpí tsíi dáda amó ku lé, há stánkpa inu bélaféti tsíi. ¹⁷ Ali kén botamapó nta pöpwé wá əwulú-kpákpá kente wuhétó ní. Nta pöpwé amó ibófu fá kente amó, tsítsá, ibéyintá kente amó é. Inu so əwulú-kpákpá kente pöpwetsó bótropó nta pöpwé wá, méní mó anyo ámva féé bétsiá.”

Əhanda Əkv Mv Bi Mva Otsi Əkv Illo Tsa

(Marko 5:21-43; Luka 8:40-56)

¹⁸ Bréá Yesu détáí á, Yudafó ofiakpa əhanda əku léba bëda akpawunu mu ayabito, kókóli mu obéé, “Mí bí tsihé lawú sésééséi, támé ba afubopó ibi dinka mvsu onya nkpa.”

¹⁹ Mó su Yesu lókosó, mva mu akasípó bobuo əhande amó.

²⁰ Otsi əkvá obugya de mu wólfí dýáno ní látsvn yo Yesu oma, pó ibi da mu tati osiebí.

²¹ Tsúfé əleblí wá mu nwunto obéé, “Ní nöpój ibi da mu tati kpán á, ilo bési mí.”

²² Yesu lédamlí ki mu, bláa mu obéé, “Mí bí, kln idí fó asi. Fó hógyi latsá fó ilo.” Inuñu otsi amó iwi lówa mu ənlin.

²³ Bréá olowie əhanda amó wóyító a, olowun ikpè afolípó, nü awirehó agyípó amó okitiktí.

²⁴ Olegya amó obéé, “Mlidali nfu! Otsibi amó mákówú, didí əde.” Ahá ámva bómésí mu. ²⁵ Bréá amó féé bedali ba wunsinéssá, Yesu lébitiwé obu ámvo ətsibi amó da móttó ámvtó yékitá mu ibi, əlkosó. ²⁶ Asón ánfi lékli wá əmá ámvtó féé.

Ansi Abwiepó Illo Tsa

²⁷ Yesu lédalu oyó á, ansi bi abwiepó abanyó əku bobuo mu, bude okitiktí svrá kpóli mu beé, “Owie Dawid mu na, wun ani nwe!”

²⁸ Bréá olowie wóyító a, ansi bi abwiepó ámva bëba mu wá. Yesu léfíté amó obéé, “Mlilahogyi mlíaa, néttali há mli ansi bi bóbwiif?”

Béle mó ənó beé, “Ani Wié, Eel!”

²⁹ Móó əlopó ibi dada amó ansibi, bláa amó obéé, “Ibá móttó ha mli, mli hógyi ənó.” ³⁰ Inu bowa ató wun bi. Yesu léda amó olá obéé, bómábláa əhaa.

³¹ Támé bréá bedali bøyó á, bëda mu əkan əmá ámva fééetó.

Omúmu Illo Tsa

³² Benya náti ali, bëpó oyin əkvá ənge laláhe bu móttó, su alató omúmu ba Yesu. ³³ Olenya gya ənge laláhe amó lé oyin ámuto ali, əlowa tóí bi. Ahá ámva féé bowun, su ənó lobwie amó. Mó su bëblí beé, “Anumákówun ím odu Israelfsta kl!”

³⁴ Farisifo ámva bëblí beé, “Oye laláhe owié túmi ədepögya ənge laláhe lé aháto.”

Ahá Nnewúun

³⁵ Yesu léki awulú pó nkuda féé asi, súná ató Yudafó ofiakpa. Əleda Bulu iwiegí ámva iwi asón wankláán əkan. Əletsa ilo kugyíku féé. ³⁶ Bréá olowun ədóm amó a, amó asón lówa mu nwe. Bögyi fé akúifa ání bëma əkpapó, tsúfé asón de amó háan, bëma töö bwetó. ³⁷ Mó su əlebláa mu akasípó obéé, “Ató kpáthé amó itsó, támé mó akpötípó bëmotsó. ³⁸ Mó su mlíkokoli ndó mu wie, əwa ató akpötípó tsotsó abuba bëkpötí ató ámva.”

10

Akasípó Amv Adá

(Marko 3:13-19; Luka 6:12-16, 9:1-6)

¹ Yesu léti mu akasípó dýáno ámva, əleha amó túmi ání bögyi ənge laláhesu. Bögyáa amó lé aháto, abotsa ilo múa iwiotsin kugyíko. ² Sumbí ayopó dýáno ámva adá ní: Ogyankpapó gyí Simon ání boteti mu Petro múa mu pio Andrea. Yakobo múa mu pio Yohane ání bögyi Sebedeo abí; ³ Filipo, Bartolomeo, Toma, lampóo əhápó Mateo, Alfeo mu bi Yakobo, Tadeo, ⁴ Simon ání ogyi iwiotsiá adunkápó əpasuato əha pú Ýuda Iskariot ání əlele Yesu há.

Akasípó Dýáno Ámva Sumbiwa

(Marko 6:7-13; Luka 9:1-6)

⁵ Əlowa sumbi ayopó dýáno ámva sisí, wá mbla há amó obéé, “Mlumáyo ahá ání bómegyí Yudafó əsulóv pú Samariafo awulú kükösö. ⁶ Mboún mliyo Israelfo wá. Bögyi fé akúifa ání

bafwí. ⁷Ní mløyó á, mlida asón ámu ökan mliaa, ‘Bulu iwiegý amu lawié wóyítá.’ ⁸Mlitsa ilo, amlutsinki afúli. Mlitsa ilo pepe alzpó, amlugya öngé laláhe le aháto. Mlumáha amó tota. Mlibwe mó pokie amú, fé alá napókié mli. ⁹Mlumátsu sika kókvukó wá mli akenteto. ¹⁰Mlumátsu akpankogyo áni mlépó ató wá móttó há ökpa ámu tu. Mlumátsu atadie nyøosi, ntukuta pú oyi yiáhé. Tsúfse agyómá oyapó butehá atogyihé.

¹¹‘Ní mløyóswí wúlu kugyíkosa á, mlidunka ñha wankláán, amliswu mu wá. Mlitsia inu kpefon ekeá mlénatí. ¹²⁻¹³Ní mlowíe wóyító inu á, mlíha amó itsiá mliaa, ‘Bulu ñha mli iwívító.’ Ní wóyító ámotsa boho mli á, mli oyúla amú isin amósó. Táme ní bómohó mli á, mórmó mli oyúla amú isánki ba mlsu. ¹⁴Ní bómohó mli, ntéé nú mli asón á, mlidalí wóyító ntéé wúlu amúto, amlípkakpa mli ayabito-isi wúlu inu. ¹⁵Onokwali nde mli bláa mbéé, Bulu obébitú amú inu don Sodom múa Gomorafó mu asón ogyké amú.’

*Iwiasin Aní Ibéba Sumbí Ayapó Amvus
(Marko 13:9-13; Luka 21:12-17)*

¹⁶Oletrá bláa amó obéé, ‘Mlubí áni nde mli wa fé akúfa áni boyó nkpatakuto. Mlfwfifwi ansi fé awo, amlíha mli iwi itun fé abrðvoma. ¹⁷Mlikí mli iwi wankláán anyánkpásav. Tsúfse békítá mli ya asón ogyikpá, nwén mli ató amó ofiakpa. ¹⁸Mí su békpa mli ya omásó agyipó pú awié ansiót, méni mlégýi mí iwi adánsie súná amúa omátófs. ¹⁹Ní békítá mli ya a, mlumágwyinu asón áni mléblí pú alá mléle mó oná. Bópú asón áni mléblí bré ámvtó wá mli oná. ²⁰Tsúfse megyí mli obótó. Mli Sí ñjé ámu obótó tson mlsu.

²¹‘Apíó bélé amó apíó há lowu. Abí asti bélé amó abí há. Abí é bókósó líi amú akwípósu, há bómó amú. ²²Mí su ahá fée bólú mli, táme ní mléatalí wá klon líi kíñkíñkín yófon mó onómó á, Bulu obéhó mli nkpa. ²³Ní bvdin mlsu wúlu kuts á, mlsri yo wúlu bámbátó. Onokwali nde mli bláa. Mluméeki Israel awúlu amú féésó tá asa mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí néyinkí ba.

²⁴‘Okasípó tamadon mu osunápó. Osúmpó é tamadon mu wie. ²⁵Ibówa alé ní okasípó obóbwé fí mu osunápó, osúmpó é obóbwé fí mu wie. Ní batálí bvdé wóyító mu wie amú ti bée, ‘Gbónsám’ ntéé ‘Beelsebul’ a, mórmó ida laláhe momu bómópóti mu wóyító atsiápó mó?

*Ñjhá Aní Abénya Ifú
(Luka 12:2-7)*

²⁶‘Táme mlumánya ifú. Toto má inuá babun ató mósó áni bómóobwií mósó. Tógyító é ma inuá ilejenái áni iméelén swan. ²⁷Ní nelé ató súná mli onyé á, mlkplun bli mó epa. Mlida asón áni nébláa mli nklobító é ökan. ²⁸Mlumánya nyankpusa ifú. Obéatalí mó mli oyolóv, táme oméetalí mó mli økláa. Mboúin ñha áni mluyá ifú gyí Bulu. Mu obéatalí yíntá oyolóv múa økláa amú fée isubití ogyá áni itamadunto. ²⁹Megyí káple butefé akénsire anyo kéké? Táme amútó økoku tamakpádá osvlóta áni mli Sí ámu méyín mó iwi. ³⁰Tsúfse Bulu yin mli nwunsv-imi kóráa kláto. ³¹Mú su mlumánya ifú, tsúfse mlívó ibiá don akénsire tsøtsaotso.’

*Adánsiegýi Pó Asónkina
(Luka 12:8-9)*

³²‘Ní øko léatalí gyí mí iwi adánsie aháto á, mí é négyi mu iwi adánsie súná mí Sí osósó. ³³Táme ní øku lékiná mí aháto á, mí é nékiná mu mí Sí ansító osósó.

*Ipian Yesu Lópuba, Megyí Iwilwii
(Luka 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴‘Imábwe mli fí iwilwii nöpoba osvlóv anfisu. Megyí iwilwii, mboúin ødayí iya anyo nöpoba, ³⁵Tsúfse abi yinhé múa amú así nsiné békintá. Abi tsihé múa amú ayín é nsiné békintá. Osiá tsihé múa mu sia tsihényo é nsiné békintá. ³⁶Ñha alupó bótosu mu wóyító.

³⁷‘Ñjhá áni øtödwé mu si ntéé mu yin don mi mófon áni obóbwé mí okasípó. Ñjhá áni øtödwé mu bi yinhé don mi é mófon áni obóbwé mí okasípó. ³⁸Ñjhá áni omotsu mu oyikpalihé bobuo mi é mófon áni obóbwé mí okasípó. ³⁹Ní øku lépri mu nkpa á, obóhulú mó. Ní øko é lóhulú mu nkpa mí su á, obénya mó.

*Yilebwé Iwi Iköká
(Marko 9:41)*

⁴⁰‘Ñjhá áni ølöhó mli lahó mi. Ní øku lóhó mi é á, alaho mí Sí ámóó øløwa mí ámu. ⁴¹Ní fóha Bulu onósó øtöpó ofoá á, Bulu onósó øtöpó oyúla fénya. Ñjhá áni ølöhó yilé obwepó é ofoá obénya yilé obwepó oyúla. ⁴²Onokwali nde mli bláa. Ñhagyóha áni øleha mí akasípóto økusu kóráa ntsu-owebi øbo olonu a, omáøhulú mu ipán.’

¹ Bréá Yesu lópu agyómá ánfí wá mu akasípó díúanyo ámu ibito tá á, oloyo yéki Galilea awúluso, súná ahá ató, dá asón ámu é okan.

²⁻³ Asú Óbepó Yohane da obu, olonu Kristo bwéhé. Mú su alowa mu akasípó abanyó sísi Yesu óbée, buyéfíté mu bée, “Fógyi ohá ámu óbéba amu ni, ntéé akú oha bambá ókpa?”

⁴ Yesu lébláa amú óbée, “Mlyinki yebláa Yohane asón ání mlilabonu pó atóá mlilabowun. ⁵ Mlilabowun ání ansibi abwiegó bude ató wun, abo buna. Illo pepe alépó iwi deplú. Isu atínpo bude asón nu. Afúli bwétsinkí, ahiánfó é bude asón wankláán ámu nu. ⁶ Bulu obóyulá ohá ání mí bwéhé makusó líi mosu.”

⁷ Bréá Yohane akasípó ámu beyinkí boyó á, Yesu lówa tóis tsu Yohane iwi súná ódóm amu bi. Óbée, “Bréa mlilédali yo dimbísó inu á, ntu ókíkpa mlilýo? Fitáa ání afú de mó tsón lóó? Ekekeeké! ⁸ Ní megýi mó á, ntu kóún ókíkpa mlilýo? Ohá ání ódídí ntírim? Ekekeeké! Awie wóyí atati ámu odu adidápó bötetsiá. ⁹ Mlubla mi! Bulu onásó ótápó mlilédali yéki? Ee, Yohane ni. Ódon Bulu onásó ótápó. ¹⁰ Mu iwi asón Bulu léblí bawanlín mó tswi bée, “Ki, nde obí wa gya fo nkápá. Mu abéla ókpa há fú ní.” ¹¹ Onakwali nde mli bláa mbéé, ohagyéhá ání oha tsihé lakén kwíi mófon Asú Óbepó Yohane, támé mu é omofon Bulu iwiegýi ámu oksu kóráá. ¹² Tsu Yohane brésé bótó nde á, ahá bude Bulu iwiegýi ámu príi awonlinsú. Awonlispó bude mó príi. ¹³ Tsúfó Bulu onásó atáipó amu pó Mose Mbla ámu bofón Yohanesu féé bótó tsu Bulu iwiegýi ámu iwi. ¹⁴ Ní mláho asón ámu gyi a, móomó mlébi ání mugyi Elia. Mu óbéba ni. ¹⁵ Ohá ání óbó asu onúu.

¹⁶ “Séi ánfi á, amendi nápo ndembá-abí ánfi kápó? Buysi fé nyebiá bótse dinsu bude aba kpolí, ¹⁷ bli bée, ‘Anlapléi ansigýisó, mlímétsa. Mó su anilalá wá awirehó ilu, támé mlímósú.’ ¹⁸ Mligýi fé nyebi ánfi, tsúfó Yohane lebá á, oletsiá klí oná, omonu ntá, támé mliaa, ‘Ojje laláhe bu móto!’ ¹⁹ Támé mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfi mó naba nde ató gyi, nde ntá níu. Mó é mliaa, ‘Mlikí opotsuapu pó nta óbopó, lakpan abwepó pó lampóo ahápó onyawie.’ Támé Bulu oha tsiató telé mu nyánsa ówan.”

Ahd Ání Bvmedamli Klonto Asíngyl (Luka 10:13-15)

²⁰ Yesu lópu óblá tóis tsu awúlu aksó iwi. Awúlu amuá ólobwé ofúla akponkponti móto, támé bvmedamli klonto ámu. ²¹ Óbée, “Korasinfó, mligýowi. Betsaidafó, mligýowi ní. Ní Tiro pó Sidon awúlu lálahé amuó nabwé ofúla akponkponti ánfi nabwé mlito á, teki bedamli klonto dodoodo. Teki buda akpekpetó, bapká nsuó wá nwuntu pósúná ání badámlí klonto. ²² Mlibi ání Bulu obébití mli isu mu asón ogýiké dun Tiro móua Sidonfa. ²³ Mli Kapernaumfó, mlidéklé mliaa mlótsu iwi fóá alu yówo osósó? Ekekeeké! Bulu obéba mli así yówie afúlito. Tsúfó ní Sodom wúluto nabwé ofúla akponkponti ánfi odu á, teki wúlu amu ítráa bu inu bótó nde. ²⁴ Mlikauán ání Bulu obówun Sodomfó nwé asón ogýiké amu dun mli.”

Mlibeda Ókpónú Mí Wá (Luka 10:21-22)

²⁵ Ali bré ámuó á, Yesu lóbo mpái bli óbée, “Mí Sí, osó muva así Owié! Nedá fó ipán ání falé tóá fópónján anyansapu pó asón abüpó ówan súná ahá ání bvomeyin ólala, buysi fé nyebi. ²⁶ Ee, Mí Sí! Ali fodeklé fee ibá móto ní.”

²⁷ “Mí Sí lópu tógyító wá mí ibito. Ohaa méyin Obí ámu, nkéti Osí ámu nkule. Ohaa méyin Osí ámu é, nkéti Obí ámu pó ohá ání Obí ámu latsúlá ání obéle mu súná mu.”

²⁸ “Mliba mí wá, mli ahá ání ilapíán mli, mli ato svráhé de mli dóon. Néha mléda ókpónú. ²⁹ Mliba iwiási ha mli, amlisuan mli, tsúfó neba iwiási, nolwií, méní mlénya iwilwii. ³⁰ Tsúfó mí wá tsíá bu atsiálé. Mí ato svráhé é móodón mli svrá.”

12

Ókpónú Ódaké Mu Wie (Marko 2:23-28; Luka 6:1-5)

¹ Yesu muva mu akasípó bótson ayó nde koto ókpónú ódaké. Akón de akasípó amu, su bopusatá ayó ámu kú wí. ² Farisifó aksó bowun amu, bëbláa Yesu bée, “Ki, fó akasípó amu bude tóá mbla meha ókpa bwe ókpónú ódaké!”

³ Yesu léfíté amú óbée, “Mlumókúla nu tóá Owié Dawid lóbwé bréá akón de muva mu abúopu ki? ⁴ Olebitíwé Bulu osúmkpa yótsu bodobodoá bapohá Bulu igyi ba, muva mu abúopu amu begyi. Bulu igyi ahápó nkule bëha ókpa, bëtegyi ali bodobodo amu. ⁵ Mlakla Mose Mbla, ní ání Bulu igyi ahápó ámu boteiyá agyómá Bulu ótswékpá inu ókpónú ódaké, támé bvtamahá amu ipón. ⁶ Nde mli bláa mbéé, ohá ání ódon Bulu ótswékpá amu bóó nfí á. ⁷ Bulu asón leblí óbée, ‘Nwewuyún nteké, megýi igyiha.’ Ní mlyin mó así á, teki mlíméha ahá ánfi amu asón da ókpa ánfi ipón. ⁸ Tsúfó mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfi gyi ókpónú ódaké mu wie ni.”

*Ilotsa Okpónó Ódaké
(Marko 3:1-6; Luka 6:6-11)*

⁹ Yesu lénati inu, əløyə Yudafə ofiakpa. ¹⁰ Olowun oyin əkvá mu ibi kole lawú inu. Farisifə ámu bude Yesu téε. Mú su befité mu bεε, “Mbla leha əkpa ání bøtsáa ilə okpónó ədaké?”

¹¹ Móó Yesu lénaté amó əbée, “Ní miltó øko bu kufa, alakpádá wíé ibúntó okpónó ədaké á, əméele mu? ¹² Yéé nyankpusa bu labi dun kufa a? Mú su mbla leha əkpa ání əha əbøbwé yilé okpónó ədaké.” ¹³ Móó əlebláa oyin ámuvú mu ibi lawú ámu əbée, “Tinku fú ibi amu.”

Olenya túnki mó ali pé, ənjé lowie mófó fé nyosasi amu. ¹⁴ Támē mó ó á, Farisifə ámu bedali yékítá agywün alia bóbwe bómá Yesu.

Osuimbi Aní Bulu Léle

¹⁵ Yesu lébi amú agywün. Mú su olenati inu. Ódom bobuo mu, əletsa amótó alçpu fée ilə. ¹⁶ Móó sledo amó əlá əbée, bømáha ahá abubí mu. ¹⁷ Inu leha asón ámuvú Bulu ənósú ətəípú Yesaia léblí yáí ámu léba mófó ní. ¹⁸ Əbée,

“Ki, mí osúmpóá nalé ní.

Ntədwé mu, mí ansí tegyi mu iwi.

Nópu mí Əjə Wankihé wá móto.

Əbebláa əmatáfó əbée, ‘négyl amú asón ənəkwalisu.’

¹⁹ Oméegyi nwéen, əməokplón.

Əhaa móonu mu ənó bronusu.

²⁰ Obénya klon há ahá ání amú hógyi əná ma ənlín, bábwe fé oyía llatá bia tá.

Əbówa awitole há ahá ání bøma əwønlín, bábwe fé əkandíeá nfó latá mófó,

yófún bréá bélé ání ntegyi asón ənəkwalisu.

²¹ Ahá ání bømegyí Yudafə bópu ansí dínká muvsu.”

Yesu Mua Beelsebul

(Marko 3:20-30; Luka 11:14-23)

²² Inu bøpo oyin øku ba Yesu, ənjé laláhe bu móto. Mú su ilcha mu ansíbi lobwie; álató omúmu é. Yesu lëtsa mu ilə, əde ató wüun, ədetái é. ²³ Ənó lobwie ahá ámu fée, befité bεε, “Megyí Dawid mu na ámu ní?”

²⁴ Támē Farisifə ámu bonu asón ánfí á, bëblí bεε, “Əjə laláhe owié Beelsebul túmi ədəpugya ənə laláhe lé aháto.”

²⁵ Yesu lébi amú agywün. Mú su əlebláa amó əbée, “Iwíe ogyíkpá ání llaye anyo, bude aba kə bédida. Ali kén wülu ntée wóyí oduá mófó atsiápó bude aba kə é itobwié ní.” ²⁶ Mú su ní Əbsónam dé mu iwi gyáa a, mu iwigyí bédida. ²⁷ Ní Beelsebul túmi ədəpugya ənjé laláhe lé aháto á, mómó ma túmi mli abi é budepugya ənjé laláhe lé aháto? Mli abi ámu onutó obégyi mli asón. ²⁸ Támē inuá Bulu Əjé ədəpugya ənjé laláhe su á, mlibi ání Bulu iwigyí ámu laba mli wá dodo.”

²⁹ Əhaa méetalí wíé əwønlínpó wóyító yókolá mu ató, nkéti alagyankpá kíkli mu tswi, asa əbétali kólá mu ató fée.

³⁰ Əhá ání omobwo mi dé mí lu. Əhá ání əmedé mí tsá akpa ahá ba Bulu é dé amú gyáa teía mu. ³¹ Inu su nde mli bláa mbée, Bulu obési ahá lakpan pó abususu kugyíku kié amó. Támē ní øku ablí Əjə Wankihé amu iwi abususu a, Bulu méesikié mu ekekeelé. ³² Ní øku léblí mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí é iwi asón laláhe a, Bulu əbétali sikié mu. Támē ní øku léblí Əjə Wankihé amu iwi asón laláhe mó á, Bulu méesikié əhá ámu nde əyi kehé, ntée bré ámuvú ibá ámu.

Tsiatá Itsú Klonto

(Luka 6:43-45)

³³ Oyi abí bøtpóbí mó. Oyi wankláán toswié abi wankláán. Oyi laláhe é toswié abi laláhe.

³⁴ Mli awo abí-aná! Nkáli mli aha laláhe mlétali blí asón wankláán? Tsúfó tóá idun əha klon a, mótedálí tsu mu ənó. ³⁵ Əha wankláán teblí asón wankláán tsú mu klonto, əha laláhe é teblí asón laláhe tsu mu klonto.

³⁶ Nde mli bláa mbée, əhagyísha əbék asón laláhe kugyíkuá əleblí ənó Bulu asón ogyíké amu.

³⁷ Tsúfó əha asón blíhé Bulu əbóphá mu asu ntée ipón.

Bodunká Ofúla

(Marko 8:11-12; Luka 11:29-32)

³⁸ Móó Farisifə pó Mose mbla asunápó amu aku bëbláa Yesu bεε, “Osunápó, anidéklé aniaa fubwée osúna ku suna anu.”

³⁹ Əlebláa amó əbée “Mli ndembá-abí laláhe ání mliladáli Bulu əma. Mlidé osúna dunká amliwun, támē mlümóowun kükükü dñen Bulu ənósú ətəípú Yona osúna amu. ⁴⁰ Ali ámuvú Yona lëtsiá bonsu iwtó nkensá, əpa múa onyé ámu a, alí mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí é nétsiá əsulóv

otótá nkensá, ḡpa múa onyé ní. ⁴¹ Niniwefó é bókوسú Bulu asón ogýíké amó, há mli ndembaba áñfi ipón. Tsúfē bréá Yona léda Bulu asón əkan súná amó á, bédamlí klvnta ba Bulu wá. Mlkí, ohá ání əduń Yona onutó líi nfi á. ⁴² Seba owíe tsuhé əbókousú líi Bulu asón ogýíké, há mli ndembaba-abí áñfi ipón. Tsúfē olotsu əsaasí əmá ıkvtó keín gya əkpa ba, bonu Salomo nyánsa atosunahé. Mlkí, ohá ání əduń Salomo líi nfi á.”

*ɔye Laldhé Yinkí Ba ɔħato
(Luka 11:24-26)*

⁴³ “Ní ənje laláhe idálí shata á, iteyéki dimbísó dúnká əkpónú ədakpá, támé itamanya. ⁴⁴ Inu ıtəblí ání ibéyinkí yó mó wóyí dadato. Ní ı́sánkí yó á, itowun áni baféí móttó, lá móttó wankláán, ida kpan. ⁴⁵ Iteyínkí yékpá mó aba asienó áni bvtobwé laláhe dun mó, bvtoba betsiá inu. Inu ohá ámu tsiató teyintá dun alá igyi yái. Alí ibéba ha mli ndembaba-abí laláhe anfi ní.”

*Yesu Abusuanfo Onutó
(Marko 3:31-35; Luka 8:19-21)*

⁴⁶ Bréá Yesu trá əde ahá ámu asón bláa a, mó yin mua mó apió bëba bëlú kpankpá, bvdedunká ání bëbláa mó asón. ⁴⁷ Ahá ámu əku lëbláa Yesu əbée, “Ki, fú yin mua fú apió bolú kpankpá. Bude fú dunká, abubla fu asón.”*

⁴⁸ Múvú Yesu léfité mó əbée, “Amendú gyí mí yin mua mí apió?” ⁴⁹ Inu əletunkí ibí sísi mó akasípó amu, bli əbée, “Mlkí, mí yin mua mí apió gyí ahá áñfi á. ⁵⁰ Əhagyíoha ání ətobwé mí Sí ámuń əbu əsbsú ámu apé á, mvgý mí yin mua mí pió ní.”

13

*Ató-abí Owunyápu Iwi Yébi
(Marko 4:1-9; Luka 8:4-8)*

¹ Eke ámu kén á, Yesu lédalí tsu wóyító yétsiá oþu ənó. ² Ədəm kpənkpaənkpoñti bëba befia bomli mó. Mó su əldəw wíe əklvnta, yétsiá oþu amusó, ahá ámu é bolú oþu ənó inu. ³ Inu olosuná amó ató tsatsəaotsa ayébitó əbée,

“Ədatəpə əku lóyá ató-abí owunyákpa. ⁴ Bréá əde mó wunyáa a, iku lówolí əkpato, mbubwi bëba bvtswetswéé mó fée. ⁵ Iku é lówolí abutásó, ətinéá əsi kpaloþi dñ. Mó su iləwa əsa kwé, ⁶ támé bréá əwi lelin a, iləto mó mó, tsúfē mó nlín moyó atató. ⁷ Abí ámu ku lobun awuto, awu ámu loblá kítá mó. Mó su imedan. ⁸ Támé abí ámu ku é lobun əsvolvó wankláansó, iləkwé, dan, swie abí. Iku lafa (100), iku é adue sie (60), iku é advaasa (30).”

⁹ Yesu lómó mó asón ənó əbée, “Çha ání əbu asu onúu!”

*Tád Svá Yesu Lótá Ayébisv
(Marko 4:10-12; Luka 8:9-10)*

¹⁰ Mó akasípó amu bëba beftí mó bëe, “Ntogyi só fude amó asón bláa ayébisv?”

¹¹ Móv ólele mó ənó əbée, “Mli mó á, Bulu lahá mli əkpa əbée, mlbú mó iwiegý ámu iwi asón ənáñhé, támé əmeha amó mó ali. ¹² Tsúfē ohá ání ədekléá obónu mó ətosunahé amó əsi á, Bulu əbópó iku tsia móttó há mó, méni əbëtra bi tsia móttó. Támé ohá ání əmedékléá obónu mó əsi á, Bulu əbóswú mó kpaloþi ámóó alabí ámu kóráá. ¹³ Tád svá ndé amó asón bláa ayébisv gyí, bude mó nu, támé bvmédé mó əsi nu. Bude mó wúun, támé bvmédé mó bi. ¹⁴ Ahá áñfi só Bulu ənósó atóipó Yesaia asón ání əleblí tsuwí laba móttó ní. Əbée, ‘Bónu lánú, támé bvmóonu mó əsi.

Békí lákí, támé bvmóonu mó.

¹⁵ Tsúfē amó agywun lawú.

Batílā asu, bun ansíbi é.

Inu su bvmóonu, bvmóonu é.

Ní megýy ali á, teki bówun ató,
bónu asón, amí agywun bóbwi,
bédamlí ba mó wá, nétsa amó ilo.

¹⁶ Támé mli mó á, Bulu layúlá mli. Mlétalí pó ansíbi wun ató, pó asu nú asón. ¹⁷ Ənəkwalli ndé mli bláa. Bulu ənósó atóipó pó yilé abwepó tsatsəaotsa bekleá bópó amó ansíbi wun ató áñfi, abvup amó asu nu asón áñfi mlidénu, támé bvmenya mó ali.

*Ató-abí Owunyápu Yébi Amó Asi
(Marko 4:13-20; Luka 8:11-15)*

¹⁸ Mli su ató-abí owunyápu yébi amó əsi ngya. ¹⁹ Ahá ání bonú Bulu iwiegý iwi asón ámu, támé bvmónu mó əsi á, buygí fé abí ámóó ilobun əkpato ámu. Əbənsám teba bele asón ámóó bodu wá amó klvnta ámu náti. ²⁰ Abí ámuń iləwolí abutásó amu gyí ahá ámóó bonú asón ámu pé, bahó mó ansigýisó, ²¹ támé əná bvmá nlín su á, itamatsiá amótó yó. Mó su ní bvdin amósó

* ^{12:47} Mótá yée 47 əma nwolú dada amó akvto.

ntéé iwiəsin ku itó amú asón ámu su á, inunu bøtedüda. 22 Abí ámóó iləwulí awutó ámu gyí ahá ámóó bonú asón ámu a, bahó mó, támé oyí áñfis ató hiánhe iwi gywín pú móító atonyahé iwi ḷnsípe tegyi Bulu asón ámuəsu. Iní su bøtamaswíe abí. 23 Abí ámóó iləwulí ḷsulúw wankláánsó amú gyí ahá ámóó bøtonú asón ámu, nú mó así. Iní su itehá bøtbwé yilé fé alia ató-abí ámu loswie, iku lafa (100), iku aduesie (60), iku é advasa (30) ámu.”

Ató-abí Wankláán Pó Ifa Laldáhē Iwi Yébi

24 Yesu létrá ha ahá ámu yébi ku ḷbée, “Bulu iwiegylí ámu igyi fé odotapu ḷkvá oloyódu ayó wankláán mu ndato. 25 Támé onyé, bréá ahá bedí á, mu olupó lóyódu ifa laláhē áni iləlan ayó ámu wá móító, ḷlenatí. 26 Bréá ayó ámu lédan, idékwi á, ifá ámu é lelén ḷwan móító. 27 Odotapu amú apafó bøtsu ndó ámuto ba befité mu bee, ‘Aní wié, megyí ayó fodu wá fú ndó ámuto? Nkónó ifa laláhē é itsú móító?’ 28 Móó ḷlebláa amú ḷbée, ‘Mí olupó bwéhē ní.’ Iní bebláa mu bee, ‘Ní fótulsá á, ha ayetsitsii mó le ayó ámuto.’ 29 ḷlebláa amú ḷbée, ‘O-o! Mlha mó itsia. Ní mlidé mó tsii á, mleetsii mí ayó ámu é ku tsitsá. 30 Mlisi mó fée ilu yófon mó tñbí. Ní ifon a, nébláa mó atínpu mbéé, bøgyánkpa sain ifa laláhē amú, abøklí mó tswi ha mó ogyá wa, asa abutun ayó ámu yówa mí oduduto.’”

Takyí-akpin Ibí Yébi

(Marko 4:30-32; Luka 13:18-19)

31 Yesu létrá ha amú yébi ḷbée, “Bulu iwiegylí ámu igyi fé takyí-akpin ibí, oyin ḷkvá lódu wá mu ndato. 32 Mogyí tüküríibi nyí-abí féeétó ní, támé ní idan a, itebwé ifá fóahé dñv ifá kugyíko. Mó abámbi tekpíkpli, mbubwi bøtogyónká móósú.”

Bodobodotu-afá Yébi

(Luka 13:20-21)

33 Yesu létrá ha amú yébi ku ḷbée, “Bulu iwiegylí ámu igyi fé bodobodotu-afá áni ḷtsi ḷkvá kópvtiá bodobodo nfúó kente kule, iləha mó lotu.”

Yesu Lótzi Ayébísú

(Marko 4:33-34)

34 Ayébi anfi odu tsotsaotsa oletsiá pöbláa odom amú asón ní. ḷmebláa amú asón kkváá imégylí ayébi ḷləpötzi. 35 Iní léha asón ámóó Bulu ḷnósó ḷtápíó ḷkvá léléhí yáí ámu lóba móító. ḷbée, “Nótoí ayébísú
pólé asón áni Bulu lópvnján tsú oyí asitsuábi ḷwan.”

Ifa Laldáhē Yébi Amu Así

36 Yesu létrá odom amú wá ba wóyító. Móó mu akasípó amú bøyo mu wá ḷlebláa mu bee, “Le
ndá ámuto ifa laláhē iwi yébi amu así suna aní.”

37 Móó Yesu léle mó onó ḷbée, “Mí, Nyankpusa-Mu-Bi áñfí gyí ató-abí wankláán odupó ámu
nu. 38 Ndó ámu gyí oyí áñfí. Ató-abí wankláán ámu gyí Bulu iwiegylí ámuto abí. Ifa laláhē amu
gyí ḷbvensám abí. 39 Olupó ámóó olodu ifa laláhē abí ámu gyí ḷbvensám. Atótnbí amu gyí oyí
onómoké. Ató atínpu amu é gyí Bulu-abøpu.”

40 “Alí ámóó besaín ifa laláhē amu, wá mó ogyá ámu a, alí kén ibéba ha aha laláhē oyí
onómoké ámu ni. 41 Mí, Nyankpusa-Mu-Bi áñfí nówá mí abøpu békpa tógyítóá itehá sha təbwé
lakpan pú laláhē abwepó fée lé mí iwiegylí amuto. 42 Bótswi amu fée wá ogyá kpənkəntitó. Iní
isú móá kpisii bu ni. 43 Támé yilé abwepó mó bhwankí fé owí amu Sí Bulu iwíe ogyíkpá inu.
Ohá áni ḷbu asu onúu.”

Siadie Məntihé Iwi Yébi

44 Yesu létrá ha amú yébi ku é ḷbée, “Bulu iwiegylí ámu igyi fé siadie kuá bopulá ḷsulúv kusu.
Oyin ḷkvá léyémenti mó, lájání mó. Mó iwi ansigyi su á, ḷleyéfe mu ató fée póbøho ḷsulúv amu.”

Abutó Wólhe Iwi Yébi

45 Bulu iwiegylí ámu itráa gyi fé ibiá ogyípó ḷkvá ona ḷde abutó wólhe dunká ohó. 46 Bréá
olowun butóbí wólhe kule péá ihié bu ibiá á, ḷlefé mu ató fée póyóhø butóbí amu.

Asawu Iwi Yébi

47 Bulu iwiegylí ámu léla igyi fé asawu áni bøtswi wa ḷpøtø lé aye ḷtsan-᷄tsan. 48 Bréá aye
løbølå mó á, aye alepó ámu bëbitia mó ba ḷpø onó. Betsiá así, tásí gyíhē amu wá blanwéttó, tswi
móá bøtamagyi tsitsá. 49 Alí ibéba oyí onómoké ámu ni. Bulu-abøpu békpa aha laláhē lé
aha wankláántó. 50 Fówun batswi aha laláhē amu wá ogyá kpənkəntitó. Iní isú móá kpisii
bu ni.

Atonyahé Pøpwé Mvá Dáda

51 Yesu léftié mu akasípó ḷbée, “Mlulanú mó fée así?”
Bee, “Ee, anilanú mó así.”

⁵² Móó olebláa amó əbée, “Mómó mbla osunápó oduá alakásí Bulu iwiegíy ámu iwi asón é bí á, ogi fé wóyí mu wie oduá ətelé ato popwe múa dáda féé tsú mu ató ɔyaikpá.”

*Bumhó Yesu Mu Wúluto
(Marko 6:1-6; Luka 4:16-30)*

⁵³ Yesu lénya mó mu ayébi amó ənó alí, əlenatí inu. ⁵⁴ Oleyinkí yó mu onutó wúluto Nasaret, oloyósuná ató Yudafó ofiaikpá. Mu atosunáh leha ənó lobwie ahá ámu féé. Mó su bëfité aba bëe, “Nkónó olenna nyánsa múa ofúlabwe túmi ánfí é tsú? ⁵⁵ Megyí ató osrépó mu bi ámu ni? Megyí mu yin gyí Maria, mu apio yinhé gyí Yakobo muva Yosef pó Simon muva Yuda? ⁵⁶ Yéé ania mu apio tsihé tsie nfi á? Móó nkónó olenna íni féé tsú?” ⁵⁷ Inu su mu asón láskus lí amósú.

Yesu lébláa amó əbée, “Ahá bútobú Bulu ənású atóipó ətínegyistiné, támé mu onutó wúluto fo pó mu wóyító ahá mó bútamabú mu.” ⁵⁸ Inuá bwmhó mu gyí su á, ofúla kpalobí ku pé əlbwé inu.

14

*Asú Əbepó Yohane Lowu
(Marko 6:14-29; Luka 9:7-9)*

¹ Galilea əmásó ogýipó Herode lónu Yesu iwi asón alí bré ámu. ² Móó olebláa mu asúmpó əbée, “Asú Əbepó Yohane amó ni. Molákósú tsú afúlito. Mó só əde ofúla aní odu bwé ni.”

³⁻⁴ Bré kuts á, Yohane létsiá bláa Owíe Herode əbée, mbla meha əkpa ání ətsia mu pio Filipo mu ka Herodia. Inu su Herode leha békutí Yohane, wá mu ikan, pó mu wá obu. ⁵ Olbwé agywün ání əbómá Yohane, támé olenna ahá ámu ifú, tsufé bútobú Yohane ání Bulu ənású atóipó ogyi.

⁶ Támé eke əkvá Owíe Herode dé mu əkwílké gyí a, mu ka Herodia mu bi tsihé lóbowie əbonto tsa Herode muva mu ahandé ansító. Mu itsáa amó lówa owíe amó ansigýí. ⁷ Mó su əleka ntam əbée, əbáha mu tógyítáa odekli.

⁸ Otsíbi amu mu yin léha mu olebláa Herode əbée, “Ndekléá fupó Asú Əbepó Yohane nwun dinka ilínsó ha mi séséséi.”

⁹ Asón ánfí léhi han Herode, támé mu ntam amóó əleka, pó ahá ámu bùbu inu ámu su á, əlha mu ahá ətínpo əkpa əbée, əbwéé tsá ətsibi amó lafíté ha mu. ¹⁰ Ahá ətínpo amó léyetun Yohane nwun obu ədikpá inu. ¹¹ Móó əlopó nwun ámu dínká ilínsó ba ətsibi amu, mu é əlopuya mu yin Herodia. ¹² Asú Əbepó Yohane akasípó bëba botsu mu satin yópulá. Mó əma a, bøyó yébláa Yesu asón ání ilaba.

*Ahá Mpím-nu Atogyihé Ha
(Marko 6:30-44; Luka 9:10-17; Yohane 6:1-14)*

¹³ Yesu lénya nü asún ámu alí, olowié əklonto, fá ntsu yétsiá ətneku mu nkole. Támé ədóm ámu bëbi ətínéá ɔy. Mó su benatí ayabito tsú amó awúlusó gya mu nkpá. ¹⁴ Bréá əlekplí dalí əklon amuto, wun ədóm kponkponkónti á, amó asón lówa mu nwé. Mó su əletsa amótó alopó.

¹⁵ Owí lopón a, akasípó amu bëba mu wá bebláa mu bëe, “Dimbisó nfi gyí, owí é deta. Mó su ha amó abuya awúluá ibu hormlí nfi así ya hó takó gyi.”

¹⁶ Támé Yesu léle mó ənó əbée, “Imehián ání býo. Mlidunka tóku ha amó abugyi.”

¹⁷ Mu akasípó amu bebláa mu bëe, “Tóá aníbu féé gyí bodobodo apin anu pó ntsutso iye bwahé anyo pé.”

¹⁸ Yesu lébláa amó əbée, “Mlitsu ba mi.” ¹⁹ Móó əleha ahá ámu betsiatsía fa bòbwé amosu. Inu olotsu bodobodo anu pó ntsutso iye bwahé anyo ámu. Inu olotsu anší fóá ki əsósú, əleda Bulu ipán. Móó olebiabiáa bodobodo amuto há akasípó amu, amó é beye mó ha ahá ámu féé. ²⁰ Amó féé begyi mwé sian. Akasípó amu bëtosí sianhé amu. Illoblá alakpá dúanyo. ²¹ Ayin ání begyi ató ámu nkole buggi fé mpím-nu (5,000). Bumekla atsí múa nyebí mó.

*Əpsvs Natí
(Marko 6:45-52; Yohane 6:15-21)*

²² Móó Yesu léha akasípó amu əbée, bùwíe əklonto, abugyankpa fa əpu amu yo mó əbin. Mu olesin əma sí ahá ámu əkpa. ²³ Bréá olesi amó əkpa tá á, ələdu yó bùsu yóbó mpái. Mu nkole oletsiá inu yófún owi tahé. ²⁴ Alí bré ámu. əklon amu lawié ntsu nsiné. Ilefia afú kponkponti ku, əpu amu lówa dabi.

²⁵ Baké-bake a, Yesu lénatí ntsu amosu ayabito buo amó. ²⁶ Bréá bowun mu, əna əpu amosu á, benya ifú sórá okitikiti, blí bëe, “Fúli ogyi.”

²⁷ Támé əlówa əsa bláa amó əbée, “Mlíwa klón. Mí ní. Mlumánya ifú.”

²⁸ Petro lébláa Yesu əbée, “Mí Wié, ní fó ní mó á, ha mí é annati əpu amosu bòtu fó.”

²⁹ Yesu lébláa mu əbée, “Nati ba.” Petro lédali əklon amuto əna əpu amosu ɔyó Yesu wá.

³⁰ Támé bréá olowun alia afú ámu ənó bu ənlín á, ifú lowie mu ayeto. Mó su əlówa me bi. Móó ələkplón kpolí Yesu əbée, “Mí Wié, ho mi!”

³¹ Inonu Yesu létinkí ibi kítá mu, bláa mu əbée, “Fó hógyi mətsá. Ntogi sú fúde nwéen gyi?”

³² Benya dó wíe əklən amvto ali, afú ámu léka itin. ³³ Inu ahá ámúó bvəbə əklən amvto ámu bəda akpawunu Yesu ayabito, bli bęe, “Lélé, Bulu mu Bi fógyi.”

*Genesaretfo Alpov Tsa
(Marko 6:53-56)*

³⁴ Yesu mva amónyo befa əpə amu yési Genesaret otsubúno. ³⁵ Bréá mufə bebi ání mu ni á, bəwa abí ya amó awúlu féesó, há amó bəpə alpov fée ba mu. ³⁶ Bokokóli Yesu bęe, ohá alpov amu abvpv ibi da mu atadié ədanó kpán. Amúá bəpə ibi da mó fée benya ilotsá.

15

*Atitfə Amándié
(Marko 7:1-13)*

¹ Mó omá a, Farisifə pó Mose mbla asunápó akv botsu Yerusalem ba Yesu wá, befité mu bęe, ² “Ntogi sú fú akasípó amu bətamagyai anu anáin amándiéso. Bətamafwí ibi amándié əkpasu asa bətegyi ató?”

³ Yesu léle mó ənó əbée, “Ntogi sú mlı é mlı anáin amándié su mlumédé Bulu mbla ámu Gyi? ⁴ Mose lówanlín wá Bulu mbla ámu əbée, ‘Bu fó sí mva fó yín,’ əletrá wanlín əbée, ‘Ní əko léblí asəkpan tsu mu si ntée mu yin iwi á, bəmáo mu?’ ⁵⁻⁶ Támē mlı mó mliaa, əha obéitalí bláa mu si ntée mu yin əbée, ‘Táá teki nəphá fó á, napohá Bulu. Imehián ání nétrá ki fu.’ Ml anáin amándié su mlitráa mlumédé Bulu mblasu gyi. ⁷ Apinabwəbí abwəpó! Ənəkwali Bulu ənósó ətəipó Yesaia léblí tsu mlı iwi tswi əbée,

⁸ Ahá ánfi bədəpə amu ənó bú mí,
támē amó klən bu ifó mí wá.

⁹ Kpaalı bude mí sum,
tsúfə basí Bulu mbla tswi, yó bude anyánkpasa mbla suná.”

*Təd Itəkpó Əha Bulu Ansító
(Marko 7:14-23)*

¹⁰ Yesu létrá ti ədəm amu ba mu iwi wá, olebláa amó əbée, “Mliyaa aso, ménı mlórnu inı ası.

¹¹ Megyí tóá she tegyi tókpóí mu Bulu ansító, mboún móá itedáli tsu mu ənó tókpóí mu.”

¹² Inu mu akasípó amu bəba mu wá befité mu bęe, “Fuyin ání fó asun blihé anfi lawə Farisifə amu?”

¹³ Yesu léle mó ənó əbée, “Bópulí oyigiyoyi ání megýi mí Sí ámúó əbu əsósú ámu lóswie tsitsá.

¹⁴ Mliyaa Farisifə ámu asón. Ansibi abwiepó bəgvi, bude ansibi abwiepó kpa. Ní nsibi obwiepó dé nsibi obwiepó kpa á, obótá amó abanyó bətekpá wíe.”

¹⁵ Móó Petro lébláa mu əbée, “Le yébi amu ası suna anı.”

¹⁶ Yesu léfíté amó əbée, “Mó su mlı é mlitamanú asón ası? ¹⁷ Mlumeyín ání tóá iwié əha ənó á, mu iputo itowíé, əteyéle mó wá əkpwnts? ¹⁸ Asongiyasón ání itedáli tsu əha ənó á, mu klonto itedáli tsu. Mótəkpóí mu Bulu ansító ní. ¹⁹ Tsúfə əha klonto ágyiwün laláhe tedáli tsu. Mótəhá ətəmə əha, ətətə mbəva, ətəwá atsi móa ayin asón, otowí ató, ətəwá afunu, otetsii əha. ²⁰ Inu aná tókpóí əha, támē ní əha mófwı ibi amándié əkpasu asa olegyi ató á, itamakpóí mu Bulu ansító.”

*Otsi Əkvá Omegyi Yudayin Hógyi
(Marko 7:24-30)*

²¹ Yesu lénatı inu yó Tiro mva Sidon nsánto. ²² Kanaanyintse əkvá otsie inu léba Yesu wá. Əde okitikiti surá, olkokóli Yesu əbée, “Dawid mu na, wun mu nwé! Əhe laláhe bu mí bi tsihetó. Idé mu hánan dobı.”

²³ Támē Yesu mékpla mu. Inu mu akasípó amu bobwi ipa há mu bęe “Ha ətsi ámu ənati, tsúfə obuo anı əde okitikiti surá dobı.”

²⁴ Yesu lébláa ətsi ámu əbée, “Israel akúfa fwihé pé wá Bulu lówa mí.”

²⁵ Támē ətsi ámu léda akpawunu mu ayabito, bláa mu əbée, “Mí Wié, gyi mi bvale.”

²⁶ Yesu lébláa mu əbée, “Ima aleá fóswí nyebí atogyihé pohá akíai.”

²⁷ Ətsi ámu léle mó ənó əbée, “Owíé, ibu móttó ali, támē akíai é bətegyi atogyihé mpupubi ání itekpákpa bun amó wíe əpónásı.”

²⁸ Móó Yesu lébláa mu əbée, “Ətsi, fó hógyi lomoní. Ibá móttó ha fu alia fódeklé.” Inonu iwi lówa mu bi ámu ənlin.

Ahd Tsətsəətsə Ilo Tsa

²⁹ Tsu inu á, Yesu lótsvn Galilea əpə ənó, dó yétsiá okúku kvsu. ³⁰ Ahá tsətsəətsə bəpə abubúpə, ansibi abwiepó, abo, amúmu pó ilə bámbá aləpó bobun Yesu ayabiasi, əletsa amó fée. ³¹ Ahá ámu ənó lobwie amó bréá bowun amúmu bədeti, abubúpə iwi lawá amó ənlin, abo bəna, ansibi abwiepó é bude ató wúun, bekanfó Israel Bulu ámu.

*Ahá Mpím-na Atogyihé Ha
(Marko 8:1-10)*

³² Yesu létí mu akasípó, bláa amó əbée, “Ahá ánfí asón dē mí nwé wa. Nde eke sáásí əpá bubuo mi, bufráa buuma totaá bégyi. Ní nehá amó bɔ́pó akón náti á, ansító béyebi amó əkpata.”

³³ Mu akasípó amó befté mu bee, “Nkónú abénya atogyihé há ədəm anfí dimbí ánfisu?”

³⁴ Yesu létíte amó əbée, “Bodobodo afni mluvú?”

Béle mó ənó bee, “Asienó pó aye pútúpútú kpalobí kv.”

³⁵ Yesu léha ədəm amó betsia as. ³⁶ Móó olotsu bodobodo asienó pó aye amo, dá Bulu ipán, olebiabia móto há akasípó amo, beye ha amó. ³⁷ Amó fée begyi mwé. Botaá sianhé amó bólá alakpá yílé asienó. ³⁸ Ayin áni begyi ató ámu nkule bugyi mpím-na (4,000). Bumekla atsi móa nyebí.

³⁹ Inv Yesu léhi ahá ámu əkpa, olowie əklontó fá əpu yó Magadanfo əsolvósu.

16

*Farisifó Bodunká Ofúla
(Marko 8:11-13; Luka 12:54-56)*

¹ Eke əku Farisifó pó Sadukifó aky bëba Yesu əsákikpa. Mó su bebláa mu bee, əbwéé osúna posuna amó áni lélé ətsú Bulu wá. ² Yesu lébláa amó əbée, “Ní owí ipón, nsainto ipé á, mliteblí mlhaa, ‘Oke nsainto bédí.’ ³ Ní nyankpó obilá tuun nyanki a, mliteblí mlhaa, ‘Nde nyankpó obótswie tsun afú.’ Mltetálí ki nsainto, bí tóá ibéba. Ntogyi só mlumétáli nú tóá mlidéwíun séi ánfí mó as. ⁴ Mli ndembá-abí laláhá áni mlkadáli Bulu əma, mlidé osúna dunká amliwun, támé mlumóowun kokvóku dun Bulu ənásó ətápó Yona osúna amó odu.”

Inv su əlenatí sí amó.

*Farisifó Pó Sadukifó Bodobodotu-afá
(Marko 8:14-21)*

⁵ Yesu akasípó amó bumekáin tsú bodobodo kítá asa bëfa əpu amó yó əbin. ⁶ Yesu léda amó olá əbée, “Mlikí wankláán Farisifó pó Sadukifó Bodobodotu-afásó.”

⁷ Akasípó amó befté aba bee, “Bodobodo amóó anumédé ámu sú əde asón ánfí blí lóó?”

⁸ Yesu lónu asón áni budeblí. Móó əlebláa amó əbée, “Oo, mli hógyi mótsó. Ntogyi só mlidéblí mlhaa bodobodo amóó mlumédé ámu sv. ⁹ Imakówánki mli ki? Mllatan bodobodo apin anu amóó neha ahá mpím-nu (5,000) begyi amusó? Alakpá afni lésian mlidétsó? ¹⁰ Ntéeé mllatan bodobodo apin asienó amóó neha ahá mpím-na (4,000) begyi amusó? Alakpá afni lésian mlidétsó? ¹¹ Ntogyi só imakówánki mli án megýi bodobodo iwi asón ndebli? Bláa nde mli bláa mbée, “Mlikí wankláán Farisifó pó Sadukifó Bodobodotu-afásó.”

¹² Inv asa ilwankí amó áni megýi Bodobodotu-afásó əde, mboún amó atosunáhá.

*Ohá Áni Yesu Gyí
(Marko 8:27-30; Luka 9:18-21)*

¹³ Bréá Yesu lówie Käesarea Filipi nsainto á, əlefíté mu akasípó əbée, “Ma ahá bee mí, Nyankpósa-Mu-Bi ánfí ngyi?”

¹⁴ Béle mó ənó bee, “Aku bee, fúgyí Asú Əbepó Yohane. Aku bee, Bulu Ənásó Ətápó Elia. Aku é bee, Yeremias ntéé Bulu ənásó ətápó bambá əku.”

¹⁵ Móó əlefíté amó əbée, “Mli é mé? Mli mígyí ma?”

¹⁶ Simon Petro lélé mó ənó əbée, “Fúgyí Kristo, (shá amóó Bulu ladá mu ofúli amó) ni. Bulu Əkiankapú amó mu Bi.”

¹⁷ Inv Yesu lébláa mu əbée, “Bulu layúlá fó Simon, Yona mu bi, tsúfí megýi nyankpósa əkvó kélé ənökwalí anfí əwan súna fó. Mí Sí amóó əbu əsósó amó ni. ¹⁸ Inv su mí é nde fó bláa mbée, fó dá gyí Petro. Mó así gyí, ‘Butá.’ Butá ánfisu néyi mí əpasua dinká ní. Lowu túmi méetalí gyí mósó əkekéeké. ¹⁹ Nápu Bulu iwigéyí amó asáafí wá fó ibito. Asóngyíasón áni fékiná əsolvó amfisu á, Bulu é obékiná mó əsósó. Móá fótulsá á, Bulu é obótsulá móosó əsósó.”

²⁰ Inv əleda amó olá kpákpáakpá əbée, buambláa ohaa áni megýi Kristo amó.

*Yesu Iwósin Pó Mu Lowu Iwi Asón Blí
(Marko 8:31-9:1; Luka 9:22-27)*

²¹ Tsú bré amóssá á, Yesu léfi así əde asónntó le súna amó əbée, “Ilehián áni móyo Yerusalem yóuwun iwiwósin tsotsaotsa. Yudafó ahandé, Bulu igyí ahapú dehen pó Mose mbla asunápó ibito. Bómo mu, támé Bulu əbélakósáa mu eke sáásí tsú afúlito.”

²² Mó su Petro létí mu ya itséé, yéka mu itin əbée, “Mí Wíé, Bulu ogýáa mó téí ya fó iwi. Inv mába fuus əkekéeké.”

* ^{16:3} Mótó yée 2 móá 3 əma nwoló dada amó akvó.

²³ Ino əledamlí bláa Petro əbée, “Satan, natu tei mísó! Fude mí əkpa tiin. Mégí tóá Bulu dégywiín fudegywiín, anyánkpúsa klé fudégywiín.”

²⁴ Móóv əlebláa mu akasípó amu əbée, “Ní əku dékléá obóbuo mi á, osii tóá otekle bwé, otsu mu oyikpalihé bobuo mi.” ²⁵ Tsúfí ní əku lépri mu nkpa á, ibáholú mu. Táme ní əku lési mu nkpa há mí su á, əbelanyá nkpa ání itamatá. ²⁶ Ní əku onyá əyító atá fée, táme əholú mu əkláa a, labi momo əlowa há mu? Ntée ntó əha əbétali pótse mu nkpa? ²⁷ Tsúfí mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí néba mí Sí numnyamtó, mía mu abópo. Ino néka əhagyísha ikó alá mu tsíatós gyi ní. ²⁸ Ənökwalí nde mli bláa. Aku bøbu miltó nfi ání bømòowu, yófun bréá bawun ání mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí néba mí iwíe ogýíkpá.”

17

Yesu Iwitséé

(Marko 9:2-13; Luka 9:28-36)

¹ Nkensié əma a, Yesu lékpá Petro mva Yakobo pó mu pio Yohane, bødu yó ibu kvsó. ² Amó ansító inu á, Yesu iwi letse. Mu ansító lówankí fé owí, mu atadie é 1edamli fútútúutú. ³ Inonu mu akasípó abasá ámu bowun ání Mose mva Elia bele iwi əwan, amúa Yesu bødetó. ⁴ Móóv Petro lébláa Yesu əbée, “Mí Wié, ibu aléá abétsiá nfi. Ní fótsulá á, ha ada abú asa. Fó klé kule, Mose klé kule, Elia é klé kule.”

⁵ Bréá əde asón ánfi blí á, agyinde wánkíhé kó lobobun amósó. Ino əme ku ledalí tsu agyinde ámótó əbée, “Dni gyí mí Bí ədwépóá olegyi mi an sí ní. Mlinu mu əme.”

⁶ Ifí lehü kítá amó bréá bonu asón ánfi. Mó su bøwa əsa mli bun əsulótó. ⁷ Móóv Yesu léba bøpo ibi dada amó, bláa amó əbée, “Mlkvsó, mlumánya ifí.” ⁸ Ino bøwa ansi ki a, bømetrá wun əhaa duv Yesu nkole.

⁹ Bréá bøde ibu ámu kplí á, Yesu léda amó əlá əbée, bømábláa əhaa tóá bayówun, yófun ekeá Bulu əbáksóá Nyankpusa-Mu-Bi ámu tsú afultó.

¹⁰ Mu akasípó amu bøfíté mu bée, “Ntogyi só Mose mbla asunápó amu bée, iléhián ání Elia obéyinkí báasa Kristo amu əbéba?”

¹¹ Əlele mó ənó əbée, “Ənökwalí igyi. Elia obégyankpá bá bela tógyító yáí wankláán. ¹² Ndé mli bláa mbéé, Elia layínkí bá doododo, táme əhaa mébi mu. Bøwa mu amomoyó. Alí kén mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí é nówun iwiásin amó ibitó ní.”

¹³ Ino á, lówankí akasípó amu ání Asú Əbepó Yohane iwi asón ədeblí.

Ilo Dídahe Əlopó Tsa

(Marko 9:14-29; Luka 9:37-43a)

¹⁴ Bréá beyinkí kplí bowie ədám amu wá á, oyin əku léba beda akpawunu Yesu ayabito, bláa mu əbée, ¹⁵ “Mí Wié, wun mí bí ánfí nwé, tsúfí ilo dídahe de mu hánan. Otetsiá dída wié ntsu múa ogytás. ¹⁶ Nápo mu ba fó akasípó amu, táme bømetalí tsá mu ilo.”

¹⁷ Yesu léle mó ənó əbée, “Ndembá-abíá mlímá hógyi, mli tsíatós ma ale. Alí nétsiá mli wá yó ekekegyíke né? Nnyá klon ha mli yófun əmenké? Mlkpa kebi ámu ba mi!” ¹⁸ Ino əlokplón gya ənje laláhe amu. Ilédalí kebi ámótó, iwi lówa mu ənlon.

¹⁹ Mó əma a, akasípó amu bøfíté Yesu itsétó bée, “Ntogyi só anu mó anumetalí gya ənje laláhe amu dálí kebi ámótó?”

²⁰⁻²¹ Móóv əlebláa amó əbée, “Mli hógyi mətsó kóráá. Mbláa mli ənökwalí. Ní mli hógyi lomoní fé takyií-akpin ibí á, tekí mléltalí bláa ibu ánfí mliua ipúli. Lélé ibópolí, tótaoto móódon mli bwé.”*

Yesu Lowu Iwi Asón Blí Otse Nyəosí

(Marko 9:30-32; Luka 9:43b-45)

²²⁻²³ Bréá akasípó amu fée beba befia Galilea əmató á, Yesu lébláa amó əbée, “Béle mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí há adón bómá mí, táme Bulu əbáksóá mi eke sáásí.”

Asón ánfí lehü han akasípó amu.

Bulu Ətswékpa Ofi Ikóka

²⁴ Yesu mua mu akasípó beba Kapernaum wúluts. Ino Bulu ətswékpa ofíkó ahápó aku beba bøfíté Petro bée, “Fó wíe teká Bulu ətswékpa ofi ikó?”

²⁵ Petro lébláa amó əbée, “Əteká.”

Bréá Petro lóyo wóyító a, Yesu légyankpá fité mu əbée, “Simon, nkálí gyí fó agywun? Amendi téká düté múa lampóó há awié? Afóó ntée wúlu awié?”

²⁶ Petro lébláa mu əbée, “Afóó teká.”

* ^{17:20-21} Mító yée 21 bu nwuló dada amu akuto. Táme inu odu mó á, nkéti mpái móá ənóklí pé mléltalí pógya mó.

Móó Yesu lébláa mu əbée, “Yéé móómó wúlu awíe bagyi iwlí ní? ²⁷ Támē mmedéklé mbéé, abóksú lú amósú su á, tsu ədaduwa afuya əpü ənó yotswi. Ki klemetí gyankpapu ání félé ənótó. Fénya kóba ání ibófún aní abanyó ofiko ámu ka. Le móó, afyekaa ha amó.”

18

Ma Əbóbwé Əhandé?

(Marko 9:33-37; Luka 9:46-48)

¹ Beba Kapernaum wúluto, akaśípú amu bëba Yesu wá bëfíté mu bëe, “Ma gyí əhandé Bulu iwiegýi ámuts?”

² Yesu létí kebi oku bélí amú ansító, ³ oleblí əbée, “Ənkwalı nde mli bláa. Ní mlumétse, bwé iwlí fé nyebí á, mlumóowie Bulu iwiegýi ámuts. ⁴ Əhagyóha ání oleba iwiásí fé kebi ánfi á, mugyí əhandé Bulu iwiegýi ámuts ní. ⁵ Əhagyóha ání əlhö kebiá ogyi alí mí dátó laho mi.

ɔha Kpa Wá Lakpantó

(Marko 9:42-48; Luka 17:1-2)

⁶ “Ní oku léha ahá ánfi bümökódan mísó hógyito ánfitó oku lóbwé lakpan á, ní bëda nfúókwébu síán mu əmeto, tswi mu wá əpü okluklúkpá, mó mu pó á, ibu alé dun. ⁷ Əyító atsiápó buygýowi ní. Tsúfí itzá tchá shá tóbwé lakpan bu in. Ibéba alí, támē əhá ání ina müssu mu ba lóbwé lakpan əgyýowi ní.

⁸ “Mú su ní fó ibi ntéé fó yabi téhá foteduda hógyito á, ka mó le, afutswi mó tsalifwi. Ibü aléá fópó ibi kóle ntéé yabi kóle nyá nkpa ání itamatá, dun ání fópó ibi anyó ntéé ayabi anyá wié ogyá ání itamaduntó. ⁹ Ní fó nsibi téhá fótóbwé lakpan á, loti mó le, afutswi mó tsalifwi. Ibü aléá fópó nsibi kóle nyá nkpa ání itamatá, dun ání fópó ansibi anyó wié tsúbití ogyá ání itamaduntó.

Kufa Fwihé

(Luka 15:3-7)

¹⁰⁻¹¹ “Mlikí wankláán ání mluméekí nyebí pútúpútú ánfitó okukó ansító kótkótí. Nde mli bláa mbéé, bubu Bulu-abópó ání botékósí pó amó asón ya mí Sí əsósú. *

¹² “Mliyo asón ánfitó amlíki. Ní oku bu akúfa lafakule (100), amótó okule əfwí á, ntu əhá amú tóbwé? Megyí si otesí adukwebá-kwebá (99) atráhe amu lúi okukú amusú, yódunká okule pé ámóó alafví ámu? ¹³ Ənkwalı nde mli bláa. Ní ouwn mu a, mu ansí bégyi mu iwlí dun adukwebá-kwebá atráhe amóó bümofwi ámu. ¹⁴ Alí kén mli Sí ámóó əbu əsósú amú médékle əbée, nyebí pútúpútú ánfitó okukó é əfwí ní.

Ní Fó Bd. Əpü Ilá Gyi Fv

¹⁵ “Ní fó bá ohógyipu əpü ilá gyi fu á, yo mu wá, mli abanyó pé amlibli mó. Ní olonu iwiásí á, falányá əpió. ¹⁶ Támē ní omonu iwiásí á, kpa əbakóle ntéé abanyó manta iwiásí amliyó mu wá, méni bégyi asóngyiasón ání mléblí iwlí adánsié fé alia Bulu asón leblí. ¹⁷ Ní omonu amó asón é á, pu asón amú ya mli əpasuafó. Támē ní omonu amó asón é á, móómó bu mu əmatóyín ntéé lampóo əhópó.

Asínkind Pó Mósú Tsula

18 Ənkwalı nde mli bláa. Asóngyiasón ání mlékiná əsolvú anfisu á, Bulu obékiná mu əsósú. Múá mlótsulá á, Bulu obótsulá mósú əsósú.

¹⁹ “Ntráa ndeblí mbéé, ní mli abanyó mlóbwé agywun kóle əsolvú anfisu kólí tóku á, mí Sí ámóó əbu əsósú amú əbóbwé mó há mli. ²⁰ Tsúfí ətinegyóitíiné ání ahá abanyó-abasá befia mí dátó á, mbu amó wá.”

Osuimpó Owuntəlinpv Iwlí Yébi

²¹ Móó Petro léba bëfíté Yesu əbée, “Mí Wié, tsefini nsíkie mí bá ní əpü ilá gyi mi? Tse sienó lóó?”

²² Yesu lébláa mu əbée, “O-o, megýí tse sienó fésikié mu, tsé aduesienó (70) aki asienó. ²³ In su Bulu iwiegýi amú igyi fé asón ánfi. Owíe oku lóbwé agywun ání moa mu asúmpó bóbú akúnta. ²⁴ Bréá olefi mó así á, mu asúmpó békpa amótó okulá əde mu ikó mpím-mpímító ba mu. ²⁵ Támē osúmpó amu má tóta əbópwáká ikó amú su á, owíe amu léha əbée bufée muva mu ka, mu abí pó mu ató féé pükítá ikó amúta. ²⁶ Inu á, osúmpó amu lókusu dá akpawunu owíe amu ayabito, bwíi ipa há mu əbée, ‘Mí Wié, nya klon ha mi. Ibwe néka fó ikó amú féé.’ ²⁷ Mu amón lówa mu wie amu nwé. Mó su olesi ikó amú féé kíé mu, há mu əlenatí.

²⁸ “Támē bréá osúmpó amu lédali inu á, oløyótu mu osúmba okvá əde mu ikó kpalobi ku. Əlekítá mu ba amú əmeto kínlímkín, bláa mu əbée, ‘Pó mí kóba ha mi!’ ²⁹ Mu osúmba amó é lédá akpawunu bwíi ipa há mu, bláa mu əbée, ‘Nya klon ha mi. Ibwe néka fó ikó.’ ³⁰ Támē

* **18:10-11** Mótá yée 11 bu nwül dada amu akoto: Tsúfí mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfi neba ání náho ahá ámóó bafví amú nkpa.

osúmpó anfi mó mótsulá. Čleha ání bopró mu yowa obu yófvu ekeá obéka mu iko ámu. ³¹ Mu asúmba bowun tóá alapgyi mu ba ámu a, ilowie amó iwtó. Mó su boyo yébláa amó wíe asón ámu fée. ³² Móó amó wíe amu léha beti osúmpó amu ba, alebláa mu obéee, ‘Osúmpó owuntolnpu, fú ipabwií su nesi iko tsotsaotsa ámoo fóde mí ámu fée klé fú. ³³ Ima aleá fú mó fowun fó bá ámu nwé fó alia nowun fu nwé?’ ³⁴ Oblá lekitá owíe amu. Mó su aleha obéee, bowáa mu obu, abopiti mu ató yófvu ekeá obéka iko ámu fée.

³⁵ “Alí mí Sí ámoo obu osósó ámu obóbwé mlito okugyíokvá omesi mu ba lakpan kíe mu tsú mu kluonto ní.”

19

Okákind Iwi Atosundhé (Marko 10:1-12)

¹ Bréá Yesu lóto tá á, alenatí Galilea omátó yó Yudea omátó Yordan ntsu ámu obin. ² Odóm kponkpónkponi bobuo mu, alelsa amó ilo inu.

³ Farisifó akv beba mu wá boso mu ki, fité mu beee, “Ani Mbla léha okpa ání oyin obétalí kíná mu ka okpagyíokpasvú?”

⁴ Yesu lébláa amó obéee, “Mlumókkla Bulu asón ámu kí ání bré ámoo Bulu léfi oyí así á, otsi múa oyin ólobwe? ⁵ Bulu léblí obéee, ‘Ini su oyin obótú sí mu si mua mu yin yémantá mu kasu, amó abanyó bóbwe oyuluv kule ní.’ ⁶ Mó su nde mli bláa mbéee, butráa bwmegyí abanyó, támé babwé obakóle. Ahá ání Bulu labwé amó iku a, ohaa mámaín amó abasu.”

⁷ Farisifó ámu befité mu beee, “Ntogyi só Mose lówa mbla obéee, oyin obétalí wánlin okákiná owoóló pókná mu ka?”

⁸ Yesu lébláa amó obéee, “Mli kluonto odwin só Mose léha mli okpa obéee, mlukina mli aká, teki megyi ali Bulu lóbwé mó bréá olefi oyí ámu así ní. ⁹ Támé nde mli bláa mbéee, ní oyin okiná mu ka láyétsiá otsi bámbá á, alató mbua. Okpa oduásúá oyin obétalí kíná mu ka pé gyí aladálí mu omá.”

¹⁰ Móó mu akasípó amu bëblí beee, “Ní ali okúlu mua oká abatsiáto asón igyi ní mó á, móomó ma aléa oyin mua otsi bëtsiá aba pó.”

¹¹ Yesu lébláa amó obéee, “Megyi áhá fée obétalí ho atosunahé anfi. Nkéti ahá ání Bulu lóphá amó pé. ¹² Tsúfí ina okpa tsotsaotsu ayin akv botamatsia aká. Ayin ámu akv á, ali bokwí amó ní. Akv é anyánkpósa láflo amó. Akv é basin kpanku Bulu iwíegyí ámu su. Íhá ání obétalí á, shóó mí atosunahé anfi.”

Nyebí Yula

(Marko 10:13-16; Luka 18:15-17)

¹³ Aha akv bekpá nyebí ba Yesu beee, opov ibi dinka amósó, okuli Bulu oyúla ha amó. Támé akasípó amu bowa iyin wá amó. ¹⁴ Móó Yesu lébláa akasípó amu obéee, “Mliha nyebí ámu okpa abuba mí wá. Mlumátin amó okpa, tsúfí ahá anfi odu bó Bulu iwíegyí ámu ni.”

¹⁵ Móó alepó ibi díndinka amósó, alenatí inu á.

Atonyahé Iwi Atosundhé

(Marko 10:17-31; Luka 18:18-30)

¹⁶ Eke okv oyin okv léba Yesu wá befité mu obéee, “Osunápó, yilé momu nóbwe asa nénya nkpa ání itamatá?”

¹⁷ Yesu léfité mu obéee, “Ntogyi só fóde mí yilé iwi asón fité? Obakóle pé gyí oha yilé. Mogyí Bulu. Támé ní fódekláa fonyáa nkpa ání itamatá á, móomó gyí Bulu mbla asón ámu.”

¹⁸ Oyin ámu léléfíté mu obéee, “Mótó momu?”

Yesu lébláa mu obéee, “Mámo oha, mato mbua, máwi ató, máka asón dinká fó báso. ¹⁹ Bu fó sí mua fó yín, afudwe fó bá fó fó iwi.”

²⁰ Oyasubi ámu lébláa Yesu obéee, “Ntegyi mó féesó. Ntó é ntráa bwé?”

²¹ Yesu lébláa mu obéee, “Ní fódekláa fófún mó á, yefe fó wiwu ató fée, afuye kóba amu ha ahianfó, méni fénya siadie osósó. Fobwé mó tá á, ba afubobuo mu.”

²² Bréá oyasubi ámu lónó asón anfi á, ilehié han mu, alenatí díin, tsúfí shíe obu atá.

²³ Móó Yesu lébláa mu akasípó obéee, “Oñokwali nde mli bláa mbéee, ibéhié wá onlin asa iwi onyapó obowie Bulu iwíegyí ámu. ²⁴ Ntráa nde mli bláa mbéee, ilopon ha kpósó ání obótsu obin-ata obótó, dun ání iwi onyapó obowie Bulu iwíegyí ámu.”

²⁵ Akasípó amu bonu asón anfi á, onó lobwie amó. Inu su befité beee, “Mómú ma mee Bulu obóho nkpa?”

²⁶ Inu Yesu lélí ki amó alu. Móó alebláa amó obéee, “Anyánkpósata mó á, ohaa méetalí bwé inu, támé Bulu mó tetálí bwé tógyító.”

²⁷ Móó Petro léfité mu obéee, “Iniá anulasí tógyító tswi bobuo fó á, nto abénya tsú fó búoto?”

²⁸ Yesu lébláa amó obéee, “Oñokwali nde mli bláa. Bréá Bulu obwé oyí pöpwé amu, mí, Nyankpusa-Mu-Bi anfi netsiá mí numnyam owíe obiá ámu, mli ahá anfi mlubuo mi anfi é

mlétsiá awié mbíá dúanyosu, gyi Israel abusuan dúanyo ámu asón. ²⁹ Ohagyísha ání alanátí sí mu wóyí, mu apió, mu si mua mu yin, mu abí ntéé asulív mí su á, Bulu obéla há mu mó tsé dí tsé lafa, trá lahá mu nkpa ání itamatá. ³⁰ Táme agyankpapu akó béba hemlí amapu, amapu amu akó é békemlí agyankpapu.”

20

Ndoto Agyímdá Ayopí Iwi Yébi

¹ Yesu létrá bláa amú obéé, “Mó su Bulu iwieggi ámu igyi fé asón ánfi. Ódótópu oku létsiá. Eke oku olékosú nyanki-nyanki oyá ipa agyípó odunkakpá, abuyoyá agyómá mu ndoto. ² Mua amónyo begyi biá ání obéka amú alia batohó ekewóle, olépu amú sísi agyómá ámu oyakpá. ³ Dokwebát a, olédalí yo dinsu, oloyowun akó e bolú, buemedé tóto bwé. ⁴ Olotsu amú é obéé buyóyo agyómá mu ndoto ha mu. Ibwé obéka amú tóá ibu alé. Mó su bayo. ⁵ Dódúanyo pú dosato é á, olétrá pu akó sisí ndo ámota. ⁶ Ntúpwé donuto, bréá olédalí a, olétrá wun akvá bolú kpaali. Múú olefíté amú obéé, ‘Ntogyi sú nde féeé mlilí nfí, mlumédé tóto bwé?’ ⁷ Bebláa mu bée, ‘Ohaa mákóbó anu ipa.’ Móó olébláa amú obéé, ‘Mómó mli é mlibotsu yoyá agyómá mí ndoto.’

⁸ “Bréá owí lópon a, ódotópu amu léti mu agyómásó okípu bláa mu obéé, otú ipa agyípó ámu féeé, okáá amú akó. Okáá amú tsu amapu amosu alu botó agyankpapu amu. ⁹ Bréá ipa agyípó amu béba a, agyómásó okípu amu léka ahá ámoo boyo donuto ámu alia batohó ekewóle. ¹⁰ Bréá iłtu agyankpapu amu a, bükí bée benya dun alí, táme ali kén oleka amú é ní. ¹¹ Mó su oleka amú akó tó á, agyankpapu amu bowa tsató ódotópu amosu bi. ¹² Bebláa bée, ‘Amapu anfi mó á, dənhwíri kole pé boyo agyómá. Ani mó anulalí owí kpankpli ánfisu yó agyómá, táme faká ania amónyo féeé akó kule.’

¹³ “Ódotópu amu lébláa amótó okule obéé, ‘Agya, yéé mmókotafá fu o! Megyí itó ámoo mía funyó anuléblí ámu napóhá fó á? ¹⁴ Pu fó ató nat. Mídéklé mbéé, néha amapu amu alia naká fó. ¹⁵ Mma okpa ání nápu mí kóba bwé tóá ndeklé? Ntéé mí awítólewá dé fó iwito wie?’

¹⁶ “Alí amapu bōbwé agyankpapu, agyankpapu é bōbwé amapu ni.”

Yesu Lowu Iwi Asón Blí Otse Saasi (Marko 10:32-34; Luka 18:31-34)

¹⁷ Bréá Yesu oyó Yerusalem a, olékpá akasípó dúanyo ámu ya itséto bláa amú obéé, ¹⁸ “Mlunu! Ayó Yerusalem. Inu á, bélé mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfi há Bulu igyi ahapú dehen pú Mose mbla asunápó. Béha mí lowu ipón. ¹⁹ Bópo mí wá ahá ání bumegyi Yudafó ibitó bōbwé mí ahinlá, bónwen mí mpli, dá mí mántá oyikpalihesu. Táme Bulu obéfakósúa mi eke sáásí tsú afúlito.”

Abi Oyín Ókv Ató Kvlhé (Marko 10:35-45)

²⁰ Móó Sebedeo mu ka lékpá mu abi anyo béba, oléda akpawunu Yesu ayabitó, kólí mu obéé, obwéé takó ha mu.

²¹ Yesu léfíté mu obéé, “Ntó fvdeklé?”

Ötsi ámu lébláa mu obéé, “Ha mí abi anyo ánfisu okule otsia fó gyopisu, okule é otsia fó binasu bréá fóde iwíe gyí.”

²² Yesu lébláa amú obéé, “Mluméyin tóá mlidékulí.” Oléfité Yohane mu Yakobo obéé, “Mlétalí wun iwlaisin ámoo nebá bowun amu?”

Bebláa mu bée, “Ee, abétalí.”

²³ Móó olébláa amú obéé, “Mlwun iwlaisin ámu mó, táme mma túmi ání néle ahá ání béstíá mí gyopisu ntéé mí binasu. Otsiákpá inu ida gyo ahá ámoo mí Sí Bulu lalá inu yái há ámu.”

²⁴ Bréá akasípó dí atráhé amu bonu asón ánfi á, Yakobo mu Yohane iwi lówa amú obéé.

²⁵ Móó Yesu léti amú, bláa amú obéé, “Mlyin ání omátófsu agyípó batohé amú ahá, amú ahande é botenyá túmi amósó. ²⁶ Táme mlito mó á, umába ali. Ohagyísha ání odekclé obébwé mlito shanda, obwéé mu iwi osúmpó ha mu aba atráhe. ²⁷ Ohá ání odekclé obébwé mli nkpa oyápu obwéé mli okpaki. ²⁸ Alí kén mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfi é mméba mbéé, busum mí ní. Ahá osúmkpá neba, ampu mí nkpa ho ahá tsotsaotsa nkpa.”

Ansibi Abwiepó Abanyó Ilo Tsa (Marko 10:46-52; Luka 18:35-43)

²⁹ Bréá Yesu mu akasípó bvdeklé Yeriko wúluto boyo á, ódom kpónkpaoñkponti bobuo amú. ³⁰ Ansibi abwiepó abanyó akó botsie okpa ámuto, bonu ání Yesu détsón. Inu bokplón blí bée, “Ani Wie, Dawid mu na, wun ani nwé.”

³¹ Ódom amu bokplón wa amú bée bvkpá onó bun. Táme belakplón dun alí bée, “Ani Wie, Dawid mu na, wun ani nwé!”

³² Móó Yesu lési lí, tí amú, oléfité amú obéé, “Ntó mlidéklé mliaa, mbwéé ha mli?”

³³ Bebláa mu bée, “Ani Wie, ha anu awun ató.”

³⁴ Inu amó asón láwa Yesu nwé, olópu mu ibi dada amó ansíbi. Inonu bowun atá, bekplá buo mu.

21

Bóho Yesu Fé Owie Yerusalem

(Marko 11:1-11; Luka 19:28-40; Yohane 12:12-19)

¹⁻² Bréá Yesu mua mu akasípó bebéen Yerusalem wúlu, bëta Betfage wúlu ání ibu Nfönyibú^{*} amó asi wie tá á, sljwa mu akasípó abanyó gyankpá. Ólebláa amó obéé, “Mlyo wúlu anfí iða mli ansíti ánfishu. Ní mlowié wúlu amu onó á, mlowun afrímú tsihé okvá ñoda afétó, mu bi líi mu wá. Mlsanki mu, amlíkpa amó ba mi.” ³ Ní øku øfíté mli asvanku á, mlibla mu mliaa, ‘Aní Wie dé amó hián.’ Inonu obéha mlópu amó ba mi.”

⁴ Inu léha Bulu asón amóó alebli tsun mu onósó otápósu amó lába móto. Obéé,

⁵ “Mlibla Sionfö mliaa,

Mlik, mli Wie obá mli wá.

Ololwií, oðun afrímúsó.

Ódin afrímú ibi yínhesó obá.”

⁶ Yesu akasípó abanyó amó bøyabwé ali amóó Yesu lábláa amó amó. ⁷ Bekpa afrímú mua mu bi amó ba, bëyai amó atati dinká amósó, oladu bian musu. ⁸ Ódóm kpønkpaønkpani bëyai amó atati tswi økpató, akú é bebiabía afitáa bunbun økpa amvto. ⁹ Ódóm amóó bugya Yesu nkápá móa ema amu bøsurá okitiktí bëe, “Hosiána há Dawid mu na amó! Bulu oyúla owie anfí obá mu dátó ánfi! Hosiána bu osñóosó!”

¹⁰ Bréá Yesu lóye Yerusalem a, wúlu amvto fée ledá kpkökiti, bødefíté bëe, “Ma gyí ohá ánfi?”

¹¹ Ódóm amóó bøbuo mu amu bele mó onó bëe, “En gyí Yesu, Bulu onósó otápó amóó otsú Nasaret wúluá ibu Galilea omató amó ni.”

Yesu Bulu Òtswékpá Yo

(Marko 11:15-19; Luka 19:45-48; Yohane 2:13-22)

¹² Móó Yesu lóye Bulu òtswékpá wunsinésó inu, yégya ató afepó pú ató ahópu fée dalí. Olowuwúta kába atsépu mpónu dá, súnsúnki abrásduma afepó é mbíá dá. ¹³ Ólebláa amó obéé, “Bøwanlín wá Bulu asón amvto bëe, ‘Béti mí òtswékpá bëe, mpái obækpá.’ Táme mlilapú inu mli awikplu ñjaímkpá.”

¹⁴ Ansíbi abwiepó pú abubúpu akú beba mu wá Bulu òtswékpá wunsinésó inu, alëtsa amó ilo. ¹⁵ Bréá Bulu igý ahapó dehen pú Mose mbla asunápu amu bowun ofúla ání Yesu débwé, pú alá nyebí bødekplón Bulu òtswékpá wunsinésó inu bëe, “Hosiána há Dawid mu na amó!” a, oblo lekitá amó. ¹⁶ Mú su befité Yesu bëe, “Fømedénu asón ání nyebí ánfi bødeblí?”

Yesu lélé mó onó obéé, “Ndenu. Mlumókókla asón ání Bulu asón wanlinhé amu léblí? Obéé, ‘Fasúna nyebí pú amóó bømekötün nyópu alá bøkánfu fó.’”

¹⁷ Yesu lédalí wúlu amvto sí amó yó Betania. Inu oledi eke amó ni.

Pønta Oyt Lwí

(Marko 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Gyí kehe nyanki, bréá Yesu léyinkí obá Yerusalem a, akón dé mu. ¹⁹ Mú su bréá olowun pønto kvá ilú mantáa økpa á, øleblá yó mó asi. Olayo á, omowun abi kóko móto, afitáa ssón bu móosó. Inu ølebláa pønto amó obéé, “Tsú nde foméetrá swie abi økekéeké!” Inonu oyí amó lówu.

²⁰ Mu akasípó amu bowun alá oyí amó labwé á, onó lobwie amó. Mú su befité bëe “Ntogyi só oyí ánfi lawú òtsawule pé alí?”

²¹ Yesu lébláa amó obéé, “Onokwali nde mli bláa. Ní mløhø Bulu gyi, mlumégyi nwéen a, mlétalí bwé itó ánfi nabwé oyí ánfi pí móá idvn mó. Mlétalí bláa ibu ánfi mliaa, ‘Puli yowie øpta.’ Ibópolí yó. ²² Ní mløhø Bulu gyi, mlékölí mu tógyítá á, mli ibi bëda mó.”

Yesu Túmi Iwi Asvn Fitéhé

(Marko 11:27-33; Luka 20:1-8)

²³ Yesu léyinkí bowie Bulu òtswékpá wunsinésó inu. Bréá ñde ató suná á, Bulu igyi ahapó dehen pú Yudafá ahande amu beba mu wá. Befté mu bëe, “Ma léha fó økpa, fóde ntobi ánfi bwé? Ma léha fó túmi?”

²⁴ Yesu lélé mó onó obéé, “Mí é nfíté mli asvn kua kvlé. Ní mléelé mó onó á, nébláa mli túmi oduá ndepobwé ntobi ánfi. ²⁵ Bulu wá Asú Obøpó Yohane lénya túmi póbó ahá asú, ntéé nyankpusa?”

Amó wülewule bøyó asón ánfita bëe, “Ní ablí anuaa itsú Bulu wá á, obéfité aní obéé, mó ntogi só anumóhø mu gyi? ²⁶ Ntéé ablí anuaa, anyánkpósa wá itsú.” Táme bude tóá ahá tsøtsaøtsa amó bøyabwé amó ifú nya. Tsúféc amó fée bohogyi ání Bulu onósó otápó Yohane gyi. ²⁷ Mú su bele mó onó bëe, “Ohwée! Anuméyín otinéa olénya mu túmi tsú.”

* **21:1-2** Nfö-nyibú igyi obubwí kvá ibu mantáa Yerusalem, bøtetí mó Olifbo.

Móó Yesu é lébláa amó əbée, "Mómó mí é mméébláa mli túmi oduá ndepubwé ntobí ánfí."

Oyin Oku Abi Anyo Iwi Yébi

28 "Mlyo asón ánfito amlíki. Oyin oku muu mu abi anyo betsiá. Eke oku oloyo yébláa ədhéen əbée, 'Mí bí, nde yoyó agyómá mí ndetó ha mu.' 29 Əlebláa mu si əbée, 'Mmáoyó.' Mú əma a, əlelatse mu agywün, yó ndó ámuto. 30 Amú sí lénatí yó okusú amu é wá yébláa mu ali kén. Okusú amu lótsulá əbée, 'Mí sí, nöyo.' 31 Inú Yesu léfíté ahá amu əbée, 'Abi anyo ámuto omomu lóbwé dínká mu si asónsó?'

Yudafó igyi ahapó dehen pú Yudafó ahande amu bebláa mu bée, "Dédhen amu."

Móó Yesu lóbláa amó əbée, "Onkwali nde mli bláa. Lampóo ahápó pú obu-ənó atsiápó bówie Bulu iwiegý ámuto sí mli. 32 Tsúfē Asú Əbopó Yohane lóbosuná mli tsiátó oduá ida əkpa Bulu anstít, támé mlumhóo mu gyi. Lampóo ahápó pú obu-ənó atsiápó böhö mu gyi. Əma mlulówun ání amú kóráa batse a, mlumtéte mli agywün hó mu gyi.

Apafo Laldhé Akv

(Marko 12:1-12; Luka 20:9-19)

33 "Mlunu yébi iku é. Ədötöpü oku lódo wáin ndó. Olegyi iban bómlí mó. Olokwi wáin amu onyimékpá. Əlopwe obu fúahé ku há ndó ámu agyópo. Móó əlopü ndó ámu wá apafó ibitó, olotu əkpa yó əmá ikto. 34 Bréá wáin-abí amu kpotibü lsfvn a, əlowa mu asúmpó apafó ámu wá əbée, boyóhö mu ogýikpá ba mu. 35 Támé apafó ámu bekitá amu, dá əkule, mó əkule, dá əkule é abwi. 36 Ndó mu wie amu létrá wa mu asúmpó bámbá ání bwtsa dvn agyankpapu amu. Apafó ámu bábwe amó é ali kén. 37 Mú tráhe kóráá á, əleblí əbée, 'Oo, böhö mí bí kwíihé mó.' Mú su əlowa mu é. 38 Támé bréá apafó ámu bowun mu bi ámu sisí á, bebláa aba bée, 'Əni obégýy mu si ató ní. Mlha amo mu, ménu ndó ámu ibémli anu klé.' 39 Mú su bekitá mu, bítia mu dálí ndó ámuto yómá mu."

40 "Ní ndó mu wie əbá á, nta mlilahogyi mliaa, əbóbwé apafó ánfí?"

41 Yudafó igyi ahapó dehen pú Yudafó ahande amu bele mó onó bée, "Obéha aha laláhe anfi bówu lowu sínssín, əbelápó ndó ámu wá apafó bámbá ibitó. Amáá bétsiá pú mu ató-abí ba mu mó kpotibü."

42 Móó Yesu léfíté amó əbée, "Ntée mlumkókla Bulu ason wanlíhé amu ki? Bəwanlín bée, 'Ibwí ámóó obu ayípo bekiná ámu
lébemli okonkísóbwí ní.'

Bulu lóbwé mó ali.

Ibu wánwan."

43 "Mú su nde mli bláa mbéé, Bulu əbóhö mu iwiegý ámu lé mli ibitó pohá əmá ání bábwe táá otekle.

44 "Inú su əhá ání əledida ibwi ámuvsu obébiabia blúblúblúblú. Ní ibwi ámu isúnkí dá okusú é á, ibókwé mu fikófikófik fí nfúó." 45 Bréá Bulu igyi ahapó dehen pú Farisifa ámu bonu Yesu ayébi anfi á, əlwankí amú ání amú əde. 46 Teki bekleá bekitá mu, támé benya ifú, tsúfē ədəm amu bwobú Yesu ání Bulu ənású ətəípó ogyi.

22

Otsikpaín Iwi Yébi

(Luka 14:15-24)

1-2 Yesu létrá bláa Yudafó igyi ahapó pú Yudafó ahande amu asón yébitó əbée, "Bulu iwiegý ámu igyi fí asón ánfí. Owie oku dé ətsi kpaín há mu bi, ³ əletü ahá əbée, bubá nké ámu así. Bréá owie ámu lóbwé tá á, əlowa mu asúmpó əbée, boyéti ahá ámu abuba, támé bekiná bá. ⁴ Mú su əlelawá mu asúmpó bámbá əbée, 'Mlutra yebláa ahá ámu mliaa, nabwé tógyító tá. Bamó mí nnantswie akpankponti ámu pú amúá bawá nfó, níná ató ámu fée tá. Mú su bvbá ətsi əkpaínpá mu.' ⁵ Támé ahá ámóó beyéti ámu bümekplá amú. Benati sí amú yó amú agyómású. Aku benati yó amú ndetó. Aku é benati yó amú ibiá ogýikpá. ⁶ Amó atráhe bekitá asúmpó amu, dá amú, mó amú. ⁷ Bréá owie amu lónu asón ánfí á, əblí lehíé kítá mu. Mú su əlowa mu isá akpó, boyóma ahá ámóó bómä mu asúmpó amu, wá amú wílú ogýá. ⁸ Móó əlebláa mu asúmpó bámbá əbée, 'Baníná ətsikpaín atogyihé amu tá, támé ahá ámóó neti ámu bümefon ha mí wóyító ba. ⁹ Mú su mlivie awüluto, amliti əhagyíha ání mlówun, əba ətsi əkpaínpá mu.' ¹⁰ Inú asúmpó amu bowie awüluto. Beti əhagyíha ání bowun, aha wankláán pú aha laláhé fée. Mú su ahá bəbulá ətsi əkpaínpá mu dédéedé.

11 "Támé bréá owie amu lébeki ahá ámóó batí ámu a, olowun oyin okuá əmowa ətsikpaín nketo atadie. ¹² Móó alefíté mu əbée, 'Agya, nkálí əlbwé fumowa ətsikpaín nketo atadie asa feba nfi?' Oyin ámu métalí lé mó onó. ¹³ Móó owie amu léléabláa mu asúmpó əbée, 'Mlikli mu ayabi pú mu ibi, amlitswi mu wa oklún amuto. Inú isú múa kpisii bu ní.'"

† 21:44 Mótó yée 44 ıma nwoló dada amu akuto.

14 Yesu lómo mu asón ənó əbée, "Bulu tetí ahá tsotsaotsa, támē ahá kpalobí pé ətelé."

Lampóoka

(Marko 12:13-17; Luka 20:20-26)

15 Farisifó ámu bɔy'bwe ənə-əkule áni bétetéé Yesu ənótó asón nú, abonya mu akitalé. 16 Mó su bowa amú akasípó pó Owie Herode ahá Yesu wá bee buyéfíté mu bee, "Osunápó, anyin áni ənəkwalipó fogyi, fotsúná Bulu asón ámu é ənəkwalisu. Futmahá əhaa ətsé fó agywün, tsúf futmakí əhaa ansító. 17 Mó su anidé fó fité anu. Ani mbla léha əkpa áni akáa lampóo ha Roma ówie dèhen Kaesare, ntéé animáká?"

18 Támē Yesu lówun amó agywün laláhе amu. Mó su əlefíté amó əbée, "Apinabwébi abwepó, ntogyi só mlidé mí sóó ki? 19 Mlitsu kóba amúó bvtépóká lampóo amu iku ba mi ank."

20 Bepuba mu, 20 əlefíté amó əbée, "Ma nwun pó mu dá dín móosó?"

21 Béé mó ənó bee, "Kaesare."

Móó əlebláa amú əbée, "Mómú mlipó tóá igyi Kaesare klé ha Kaesare, amlipó múa igyi Bulu klé é ha Bulu."

22 Yesu mbuaí ánfí lóbwie amú ənó. Mó su benatí.

Kvsý Tsú Afúlito Iwi Asvn Fitéhé

(Marko 12:18-27; Luka 20:27-40)

23 Eke ámu kén á, Sadukifa aky beba Yesu wá. Bøgji əpasua kvá bvtéblí bee, kvsý tsú afúlito má mu. Befíté mu bee, 24 "Osunápó, Mose lówanlín tswi ani əbée, 'Ní əku mva mu ka bømokwíi asa olowu sí mu ka ámu a, mu pio otsú mu ka ámu tsia, fékí əkwu ha owupó ámu.' 25 Oyin əkule abí abasiénó aky betsiá. Amótó ogyankpapó létsiá əká, támē əməkwíi asa olowu. Mu pio lótsu əsorapuka amu tsia, 26 támē mu é əməkwíi. Əsaasi lótsu ətsi ámu tsia. Mu é əməkwíi. Alu yótó osienésí amu. 27 Əma-əma a, əsorapu mu é lóbowu. 28 Afúli əkusóké a, amótó əməmu əbóbwe mu kulu? Tsúf amó abasiénó ámu féé betsiá mu."

29 Móó Yesu léé mó ənó əbée, "Megyí mli ológyi. Mluméyín Bulu asón wanlínhe amu ntéé Bulu túmi. 30 Ní afúli békósó á, békwbé fó Bulu-abjó. Buméetsiá aká múa akúlu.

31 Mlumókókla asón áni Bulu onutó lébláa mli tsú afúlikvó iwi? 32 Bulu asón wanlínhe léblí əbée, "Migyí mli anáin Abraham mva Isak pó Yakob Bulu ámu ni." Iní su megyí awupó Bulu ógyi, akiankpapó Bulu ógyi."

33 Bréá ədóm amu bonu asón ánfí á, mu atosunáhé anfi leha ənó lobwie amó.

Bulu Mbla Ámvtó Mód Idvn

(Marko 12:28-34; Luka 10:25-28)

34 Bréá Farisifó bowun áni Yesu lalé Sadukifa ámu asón ənó, asón lawú wá amó ənó á, békpa aba ya Yesu wá. 35 Amótó əkuleá ogyi mbla osunápó lifíté Yesu asón, əpusa mu ki. 36 Əlefíté Yesu əbée, "Osunápó, Bulu mbla ámvtó momu dón?"

37 Yesu lébláa mu əbée, "Pu fó klvn, fó əkláa pó fó agywün féé dwe fó Wié Bulu." 38 Iní gyí mbla ámvtó gyankpapó áni idvn mó féé ní. 39 Nyəosi é igyi fó mó. 'Dwe fó bá fó iwi.' 40 Mose Mbla pó Bulu ənósó atiápó amu atosunáhé féé ilí mbla anyó ánfisu."

Ma Gyí Kristo Amu?

(Marko 12:35-37; Luka 20:41-44)

41 Iníá Farisifó ámu bebefia sí bulí su á, Yesu léfité amó əbée, 42 "Nkálí mlidé Kristo, (ohá ámuó Bulu ladá mu ofúli amu) iwi gywiín? Ma mu na ní?"

Bébláa mu bee, "Owíe Dawid mu na ní."

43 Əlefíté amó əbée, "Mó ntogyi só Əhe Wankihé léha Owíe Dawid léti mu əbée 'Mí Wié?' Tsúf Owíe Dawid léblí əbée,

44 'Ani Wíe Bulu lébláa mí Wíe əbée,

Tsia mí gyɔpiso nfu

yófon bréá néha fëtsatsáa fó alupósó?"

45 Ní Owíe Dawid onutó léti əhá ánfí Bulu ladá ofúli anfi əbée, mu wie a, nkálí su ətráa ogyi mu na?"

46 Amótó əkukü métalí lé mó ənó. Tsú eke ámu a, əhaa métré wa klvn fité mu asvansu.

23

Mose Mbla Asunápó Pó Farisifó Tsiató

(Marko 12:38-39; Luka 11:43, 46; 20:45-46)

1 Asón ánfí əma a, Yesu lébláa ədóm amu pó mu akasípó amu əbée, 2 "Mose mbla Farisifó pó Mbla asunápó amu bodesuná. 3 Mó su mligyi amó asón blíhé fééssó, támē mlumátsiá amó atsiabi. Tsúf bvtamagyí amó onutó asón blíhésó. 4 Bvtépó ato dwindwín sórá ahá, támē amó onutó bvtamapó osrebi əkole kóráá tsá amó tsu. 5 Bvtəbwé amó tógyító ahá ansísó. Bvtəwánlin Bulu asón dínká tati téhésó, pókli amó əsvkpi pó amó buna ibasu. Bvtəló nfé

tíntíintín síánsian amó atadie ənó. ⁶ Butekle otsiákpá yilé tsiá nké ogýikpá pó Yudafó Oflakpa. ⁷ Bédali yo dünsü á, butekle bée ahá butí amó bée, 'Asunápó,' abubun ha amó itsiá. ⁸ Ml fée á, apió mlgyi. Mú su mlumáha abuti mltó əhaa osunápó. Obakolé pé gyí mlí osunápó. ⁹ Ali kén mlumáti əhaa mlí sí əsolvó anfisu ní. Tsúfél Csí əkule pé mlíbu, əbu əsósó. ¹⁰ Tráhértráhе a, mltó əhaa máha abuti mu nkápá ogýápu. Tsúfél nkápá ogýápu əkule pé mlíbu. Muyí Kristo, (əhá ámúv Bulu ladá mu ofúli amu). ¹¹ Mltó əhande əbwéé mlí osúmpó. ¹² Tsúfél fóá fotsu iwi á, Bulu obéba fu asti. Fóá feba iwiásí é á, Bulu obótsu fu fóá.

Apinabwébi Abwepó

(Marko 12:40; Luka 11:39-42, 44, 52; 20:47)

13-14 "Ml Farisifó pó Mose mbla asunápó, apinabwébi abwepó, mlgyowí ní. Mltlatin Bulu iwiegý ámu əkpa wá ahá. Ml onutó mlumédékléá mlówie inu, mlidé ahá ání buðe mbódí bo bée bówie inu é əkpa tíin."

15 "Ml Farisifó pó Mose mbla asunápó, apinabwébi abwepó, mlgyowí ní. Tsúfél mlitefá inu fá əpv, dó ibu kplí ibu há əha tedámlí klvnt. Támé ní ədámlí klvnt tá á, mlitelábwé mu otémli əsvbití ogýá ání itamadunto oyopó don mlí onutó.

16 "Ansibi abwiepó ání mlidé ahá kpa, mlgyowí ní. Mltelblí mliaa, 'Ní əkó əká Bulu ətswékpá obu ámu ntam a, imehián ání obégyi móso. Támé ní əká sika pepe atáá ibu ətswékpá obuto inu mó ntam a, ilehián ání obégyi móso.' ¹⁷ Ansibi abwiepó! Aha mimláhá! Mótó mómó bu labi dvñ? Sika pepe atá ámu lóó, ntéé Bulu ətswékpá obu ámúv ılahá sika ámu lamlí Bulu klé amó? ¹⁸ Mlitetráa bli mliaa, 'Ní əkó afodíe-asubwi ntam a, imehián ání obégyi móso. Támé ní əká afodíe-abotá ámu ntam mó á, ilehián ání obégyi móso.' ¹⁹ Ansibi abwiepó! Mótó mómó bu labi dvñ? Afodíe-abotá ámu ntéé afodíe-asubwi ámúv ılahá mó lamlí Bulu klé amó? ²⁰ Ní feká afodíe-asubwi amu ntam a, faká ibwi ámu pó atáá idün móso fée ntam. ²¹ Ní feká Bulu ətswékpá amu ntam a, faká Bulu múa mu otsiákpá ntam. ²² Ní feká əsósó ntam a, faká Bulu múa mu owié obiá ntam.

23 "Ml Farisifó pó Mose mbla asunápó, apinabwébi abwepó, mlgyowí ní. Mltelye mlí ətsutsó pó kpántánkpálmá aná feéító idú, pó idúsí há Bulu. Támé mlumédé Bulu mbla amóó ihíe dehián, igyi asóngyí ənakwaliśu, aba nwewúun pó ənakwaliwa ámúso gyi. Módéhián ní, támé mlumákiná iyéta dúsí amu é ha. ²⁴ Ansibi abwiepó ání mlidé ahá kpa, mlgyowí ní. Mltotsrás mbépi lé opusztó, támé mlitemé mbéwun.

25 "Ml Farisifó pó Mose mbla asunápó, apinabwébi abwepó, mlgyowí ní. Tsúfél mlitofví mlí nwé pó mlí nelepe əma wankláán, támé atáá mlílapó əwi móá ənsipe swí ahá sóón bu móto. ²⁶ Farisifa: ansibi abwiepó, mlgyankpa fwí nwé móá nelepe ámuto, mó əma é bétin.

27 "Ml Farisifó pó Mose mbla asunápó, apinabwébi abwepó, mlgyowí ní. Ml labwé fés tsán ání bakpá mó afá futútúutú, mó iwi lawá akíle. Támé móto mó á, afúli awú pó ato plóhé sóón bó mó. ²⁸ Ali kén mlgyí ní. Ahá bu tekí mlí ání mlgyí yilé abwepó. Támé mlí klvnt mó á, apinabwébiwé móá lalahébwé sóón bó mó.

Bulu Isvbütí

(Luka 11:47-51)

29-30 "Ml Farisifó pó Mose mbla asunápó, apinabwébi abwepó, mlgyowí ní. Tsúfél mlitapwé Bulu ənósó atáipó pó yilé abwepó ámúv betsiá ámu ntsán, lá mó iwi wankláán, bli mliaa, 'Ní anulétsiá aní anáin brésó asa bəmə Bulu ənósó atáipó anfi á, teki anumώa ibi móto.' ³¹ Ml ason blihé anfi désuná ání mlgyí Bulu ənósó atáipó amapó ámu abí-aná ní. ³² Mlwuna yo móso, amluma mlí anáin bwéhé ámu inó. ³³ Awə, abé abí-aná! Mltalá srí si ipón ámúv Bulu obéha mlí, kpá mlí wá əsvbití ogýá ámúv itamadunto ámu. ³⁴ Mú su nde Bulu ənósó atáipó, anyansapú pó Mose mbla asunápó wa sisí mlí. Támé mlómə aksu, dá amótó aksu mántá oyikpalíheso. Mlánwén amótó aksu mplí mlí otsiakpa, dínká aksu tsú awúlusú yá awúlusú. ³⁵ Inu su yilé abwepó ámúv mlia mlí anáin mlhilamó tsú Habelsu bəfon Sakaria, igyi Barakia mu bi ámúv mlilamó Bulu ətswékpá obu móá afodíe-asubwi amu nsiné ámu fée obugya bēba mliso. ³⁶ Ənokwali nde mlí bláa. Inu aná fée su Bulu əsvbití bēba mlí ndembá-abí ánfisu ní.

Yerusalemfo Iwi Ədwé

(Luka 13:34-35)

37 "Oo Yerusalemfo, Yerusalemfo! Mltomó Bulu ənósó atáipó, dá abí ání Bulu lawá sisí mlí abwi mó ní. Ntekéla nóbun mlí abísó brégyibré, fé alá baté tobun mu abísó, támé mlitamahá mí əkpa. ³⁸ Mlikí, Bulu obési mlí ətswékpá tswí mlí, ibédi kpan. ³⁹ Tsúfél nde mlí bláa mbée, mluméetrá wun mi ekekeéke, yófon ekeá mléblí mliaa, 'Bulu oyúla əhá ámúv əbá mu idátó.' ámu."

* 23:13-14 Mótó yée 14 bu nwoló dada amu akoto: Ml Farisifó pó Mose mbla asunápó, apinabwébi abwepó, mlgyowí ní. Mltelií aháto bó mpái tíntíintín, támé mlitawí asorapú amó wóyí pó amó ató fée é. Inu su Bulu obébití mlí əsvdon aha tráhe.

24

*Bulu Ətswékpá Amv Bwie
(Marko 13:1-2; Luka 21:5-6)*

¹ Bréá Yesu lédali Bulu ətswékpá inu oyó á, mu akasípó amu benatí yótó mu, súná mu ətswékpá inu mbu ámu. ² Móó olebláa amó əbée, "Mlilawun mbu akponkponti ánfí féé? Ənökwalí nde mli bláa. Bóbwie mó féé bun. Ibwi kule kóráá méesian dinká mó bássó."

*Iwiəsin Mba Ikplán
(Marko 13:3-13; Luka 21:7-19)*

³ Bréá Yesu tsie Nfo-nyíbú ámu, əde Bulu ətswékpá amu kí a, mu akasípó amu nkole bëfité mu bëe, "Bla ani, bré momvto inu féé béba? Osúna momv é əbëba, ibósuná áni fó bábi pó oyí ənómaké lafun."

⁴ Inu Yesu kélé mó ənó əbée, "Mlikí wankláán, ménü əhaa méemlé mli. ⁵ Tsúfí ahá tsatsaotsa bópu mí dä ba bëe, amúgyí Kristo, (əhá ámu) Bulu ladá mu ofúli amu) ni. Bémlé ahá tsatsaotsa bófwí əkpa. ⁶ Ní mlonuá isá ladá mantáa mli ntée ətineku á, opúni mátsii mli. Tsúfí lehián áni inu aná féé béba, támé imedésuná áni oyí ənómaké ámu lafun. ⁷ Tsúfí omá bóko aba. Awié bókosú líi abaso. Akón béba, əsolúv békpinki ntiné-ntiné. ⁸ Inu féé igyi fó iwiəsin áni ətsi towun bréá ikwú de mu dwiin.

⁹ "Ali bré ámoto á, mí su omá-omá bólú mli. Bédkunká mlisu, pó mli há bówa mli amvmyo, mó mli. ¹⁰ Mltó ahá tsatsaotsa bédida hógyi. Bólú aba, lé aba há. ¹¹ Afunu awapó bélbi bëe, Bulu ənósó atópó bvgyi tsatsaotsa béba bëmlé ahá tsatsaotsa, há amó bófwí əkpa. ¹² Lalahébwé bómóni. Mó su ahá tsatsaotsa büméetrá dwe aba. ¹³ Támé shá áni əletalí líi kínkíinkín yófon oyí ənómaké á, Bulu əbóho mu nkpa. ¹⁴ Mú óó á, ahá bédá Bulu iwiegyí ámu iwi asun wankláán ánfí əkan oyító féé, ménü ahá féé bónu mó, asa oyí ibámo ənó.

*Iwiəsin Wírunbi
(Marko 13:14-23; Luka 21:20-24)*

¹⁵ "Ní mlowun akisítá itobwié omá, ida Əwankíkpá inu, idé Bulu ətswékpá inu kpó, fó alá Bulu ənósó atópó Daniel léblí tswí a, —Aklápu, mlínu mó as!— ¹⁶ mómó ahá áni bóbú Yudea omatót búsru yó abusu. ¹⁷ Əhá áni ədin obusu mákpli əbée, moyotsu tato obuto. ¹⁸ Əhá áni əbu ndoto é əmáyinkí ba wóytý botusu mu tati. ¹⁹ Amenyapó pó abi-ayín áni bopia abi bóbwe ali bré ámoto, bvgysi ni. ²⁰ Mlkokoli Bulu mlaa, mli əsríké amo inábwe nyankpu móá atsalubí ntée əkpkónó ədaké. ²¹ Tsúfí tsu oyí asitsuabi a, asun wunhe áni ibéba ali bré ámoto odu kóku mókóba ki. Mó odu kóku é mémétrá ba ekekéke. ²² Ní Bulu méminkí nké ámu, téki əhaa méesian oyítá. Támé ahá ámu alalé póbwe mu kí amu su aladíinkí nké ámu.

²³ "Ali bré ámoto á, ní əku lebláa fu əbée, 'Ki, Kristo, (əhá ámu) Bulu ladá mu ofúli amu) bu nfi ntée nána' á, máhogyi. ²⁴ Tsúfí ahá áni bëe amúgyí Kristo amu pó ahá áni bówa afunu bëe, Bulu ənósó atópó bvgyi tsatsaotsa béba oyító. Bóbwe ofúla pó osúna akponkponti pómé ahá. Ní bétalí kóráá á, bémé ahá ámu Bulu labal ámu é. ²⁵ Mlinu, nde mli əlá da yáí asa iba.

²⁶ "Ní əku əbláa mli əbée, 'Ki, Kristo amu laba əbu dimbís'ó a, mlímádalí yéki. Ali kén ní bëblí bëe, 'Obu obutöt'ó' é mlímáhogyi ni. ²⁷ Tsúfí mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí əbáke ibábwé fó ali ámu nyankpu tófwí ibi, botowun mó tsu owí ədalikpa yédalí owí əkpliwékpá amu.

²⁸ "Otińéá ito wuhé da a, inó alása bøtefia.

*Nyankpusa-Mu-Bi Amv Ibábi
(Marko 13:24-27; Luka 21:25-28)*

²⁹ "Iwiəsin wírun amu əma a, owí əbéta, ətsra é əmémétrá feé. Ntsrakpabi békpa tsu əsósó bëda. Nwülötáa móá móót ató fée békpinki. ³⁰ Mú əma a, mlówun mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí ibá iwi osúna əsósó. Oyító ahá féé bösü. Əhagyísha obowun áni mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí napó túmi móá numnyam kpónkponti mbu nwülötáata, tsu əsósó nebá. ³¹ Inu á, əkpe ko ibélin kóklókóó, Bulu əbówa mu abçpo békpa mu ahá ámu alalé ámu tsu oyí afunka ana ámu féessó.

*Oyí Ənómá Iwi Osúna
(Marko 13:28-31; Luka 21:29-33)*

³² "Mlkópkí pöntö oyí. Ní mó abámí depói, idé ate popwe le á, mlitébi áni awikpan bré lafun. ³³ Ali kén, ní mlowun áni ntobi ánfí féé idé móót bá a, mlébi áni mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí ibábi lafun ta ní. Nawié wóyí ámu ənó tá. ³⁴ Ənökwalí nde mli bláa mbëe, ndembá-abí ánfí féé bümóowu tá asa inú féé béba móót. ³⁵ Əsó móá asu féé bótson, támé mí asun blíhké móotsun ekekéke.

*Nyankpusa-Mu-Bi Amv Əbáke
(Marko 13:32-37; Luka 17:26-30, 34-36)*

³⁶ "Ohaa méyín eke ntée bréá ntobi ánfí féé ibéba. Bulu-abçpo bümeyín. Bulu mu Bi ámu é méyín, nkéti ani Sí ámu əbu əsósó ámu nkole pé yin. ³⁷ Ali ámu ilegyi Noa brésú amu a, alí

ibégyi mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí é ibábi ni. ³⁸ Tsúfē asa ntsubulábí amu lófvn a, ahá betsiá bude atá gyí, bude ntá núu, bude aká tsiá, bude atsi kítá há akúlu alu yófvn ekeá Noa lówie mu dáka kpónkpónkponti ámvtó. ³⁹ Chaa mébí tásá idé mósó yo, kpéfon bréá ntsu ámu lóbulá súrá amó fée néati. Ali kén bóméebi mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí ibábi ni. ⁴⁰ Ali bré ámvtó á, ní ayin abanyó bulí ndo kuleto bude agyómá yo á, Bulu obótusó akole sí akole. ⁴¹ Ní atsi abanyó bude nfúto kwe á, Bulu obótusó akole sí akole.

⁴² “Mlidinka ansí iwisu, tsúfē mlímeyín ekeá mli Wie obéba. ⁴³ Táme mlínu asón ánfí. Ní wóyí mu wie yin onyé bréá owikplu obéba mu wóyító a, teki ologyo mu wóyí, owikplu móbwie wié, wí mu ató. ⁴⁴ Mú su mli é mlígyo, tsúfē mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí néba bréá mli ansí medín míso.

Osuimpó Wankláán Pó Olaláhe (Luka 12:41-48)

⁴⁵ “Ma mées gyí osúmpóá aletin ansí, obu onokwali? Mu ibito mu wie tópó mu aba atráhé wá, obée ohá amó atogylé dínpa brésó. ⁴⁶ Ansí bégyi osúmpó amu, ní mu wie amu obá bowun ání kélé ade mó bwé. ⁴⁷ Onokwali nde mli bláa. Mu wie amu obópu mu ató fée wá mu ibito. ⁴⁸ Táme ní osúmpó laláhe ogyi, oléblí wá nwuntu obée, ‘Mí wie mééba séi.’ ⁴⁹ Inú su olefi asi ade mu aba asúmpó da, maña ntá aboyó bude ató gyí si amó, bude ntá núu bu á, ⁵⁰ mu wie amu obéba bófwie muta ekeá medín ansí. ⁵¹ Mu wie amu obéhie titi muta, trá bití mua apinabwébífo amu asu kékéé. Inú isú múa kpisíi bu ni.

25

Mbitebi Dú Akv Iwi Yébi

¹ “Bulu iwiegý ámu ibóhwé fí mbitebí dú akvá botsu amó nkandíe dálí beyéfia oká pápwe otsiápu akv. ² Amatót abanú bemimláa, abanú é betun ansí. ³ Aha mimláhe amu botsu amó nkandíe, táme atiansípu amu botsu nfó wá atató kítá. ⁵ Oká otsiápu amu mákosi ba. Mó su mbitebí ámu fée bogyosí, tsón móútó dídi.

⁶ “Oyí-nisnéé á, oku lósorá okitiktíti obée, ‘Ani pi, oká otsiápu amu obá o! Mlidali yefia mu!’ ⁷ Inú mbitebí ámu fée bákosú nywé amó nkandíe. ⁸ Aha mimláhe amu bebláa atiansípu amu bee, ‘Ani nkandíe dedúun. Mó su mliha anu nfó kpalobí awa anu kléto.’ ⁹ Móó atiansípu amu bebláa amó bee, ‘O-o, motsó. Imófún ania mlinya. Mlyo afepó wá, amliyohó mli klé.’ ¹⁰ Bréá aha mimláhe amu bápu akpa bogyó á, oká otsiápu amu leba. Amú ámuó bédá iwisu ámu bobuo oká otsiápu amu wié oká otsiákpá inú, oyin ámu asúmpó befin obu ámu.

¹¹ “Mó óma a, mbitebí atráhé amu é beba belú klón óma, bli bee, ‘Ani sí, finki ha anu awie.’ ¹² Táme oká otsiápu amu lebláa amó obée, ‘Onokwali nde mli bláa, mmeýin mli okpagyíokpasu.’”

¹³ Yesu lómo mó onó obée, ‘Inú su mlida iwisu, tsúfē mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí néba bréá mli ansí medín míso.

Asúmpó Abasa Iwi Yébi (Luka 19:11-27)

¹⁴ “Nyankpusa-Mu-Bi ámu ibábi bóbwe fí okvá ade akpa tu, aleti mu asúmpó, ye mu ató há amó obée, bukú mósó yai mu. ¹⁵ Olépu sika pepe akente anu há akole, pú akente anyo há onyoso, olépu kente kule é há ɔsaasi. Oléha okugyíoku mu ɔwvnlin onó asa olénatí. ¹⁶ Osúmpó ámuó olénya akente anu ámu lówa ɔsa pú kóba amu fi ibiyágí asi. Mó su imówa ɔpá kóku, olénya akente anu dínká mósó. ¹⁷ Onyoso amu é lédamlí ibu mu sika pepe akente anyo ámuó alu kén. Mó su olénya akente anyo dínká mósó. ¹⁸ Táme ɔsaasi amúó olénya kente kule amu mó lóyókwí obá, pú mu wie sika pepe amu ɔjáin móútó.

¹⁹ “Iswa ɔpá asa amó wíe amu lótsu mu okpa ámu ba, aleti amó obée, mua amónya bóbú akúnta. ²⁰ Osúmpó ámuó olénya sika pepe akente anu ámu lótsu múa mósó ɔdínka akente anu ámu ba mu wie, bebláa mu obée, ‘Mí wié, feha mí sika pepe akente anu. Mí é nanyá akente anu dínká mósó. Mó ní.’ ²¹ Mu wie amu léda mu ipán, bli obée, ‘Fabwé ató. Osúmpó onokwaliupó fogyi. Inúá fawá onokwali ató tükürífbí ánfito su á, nópó fó yái mí ató tsatsaotsa onó. Ba afubetsiá mí wá, anya ansigyi.’

²² “Osúmpó onyoso amúó olénya sika pepe akente anyo ámu é lebláa mu wie obée, ‘Mí wié, sika pepe akente anyo feha mí. Mí é nanyá anyo dínká mósó. Mó ní.’ ²³ Mu wie amu léda mu ipán, bli obée, ‘Fabwé ató. Osúmpó onokwaliupó fogyi. Inúá fawá onokwali ató tükürífbí ánfito su á, nópó fó yái mí ató tsatsaotsa onó. Ba afubetsiá mí wá, anya ansigyi.’

²⁴ “Móó osúmpó amúó olénya sika pepe kente kule amu é lebobláa mu wie obée, ‘Mí wié, nyin ání fó asón bu onln. Futekpótí ató ɔtinéá fomodú; futekpá ató-abí ɔtinéá fumefitá. ²⁵ Mó su nenya ifú pó fó sika pepe amu ɔjáin obótó. Mó ní, hó fó ató.’

²⁶ “Inú mu wie amu lebláa mu obée, ‘Osúmpó laláhe, ɔwlvíyopó fogyi. Foyin ání ntékpótí ató ɔtinéá mmódú, ntekpá ató-abí ɔtinéá mmeftitá ató. ²⁷ Inúá foyin mó alí á, teki fópó yótswi sika

oyaíkpá. Iná naba a, teki nýooho móa móosó abí.²⁸ Móó oyin ámu lébláa mu asúmpó amu obéé, ‘Mlswi mu sika pepe kente kule amu ha omavamóó alanyá akente idú ámu.²⁹ Tsúfé ohá áni obu tsotsa á, bétrá pu iku tsia móttó há mu, obénya tsotsotsa. Táme ohá áni oma á, bósowi mu kpalobibíá obu,³⁰ amlitswi osúmpó anfi oma labi anfi wa oklúnto. Inú isú móa kpisii bu ni.’

Asóngyi

³¹ “Ní mí, Nyankposa-Mu-Bi anfi nebá mí iwie ogyíkpá, Bulu-abópu fée bubuo mu á, nétsiá mí osósó numnyam owié obiásó. ³² Békpa oyítá ahá fée befia mí ansító. Inu nótosi amótá, fé aliá mbwi okpapó totsí akúfa lé akpalátó. ³³ Fówun nahá akúfa amu balú mí gyopisú, akpaláa amu é balú mí binas. ³⁴ Inu mí anfi ngyi Owie anfi nébláa ahá ámóó bulú mí gyopisú ámu mbéé, ‘Mli ahá anfi mí Si layúlá anfi mliba, amlibetsiá iwiegí ámóó olelayáí há mli tsu oyí asitsuábi apá ámota. ³⁵ Tsúfé akón lekitá mí á, mliléha mí ató negyi. Omewóli lekitá mí, mliléha mí ntsu nonu. Nébwé ofáó, mliléhó mu ofáó. ³⁶ Nenatí yayá, mliléha mí tati nedidá. Nélo, mliléki mu. Nedí obu, mlilébá beki mu.’

³⁷ “Inu yilé abwepó ámu béstíte mí bee, ‘Ani Wié, omenke anulówun áni akón de fó, anuléha fó ató fegyi? Omewóli de fó, anuléha fó ntsu fonu?’ ³⁸ Fóbwé ofáó, anuléhó fu ofáó? Oménke fenatí yayá, anuléha fú tati fedidá? ³⁹ Oménke fólo, ntéé fedí obu, anulébá beki fu?”

⁴⁰ “Inu mí anfi ngyi Owie anfi nébláa amó mbéé, ‘Oñokwali nde mli bláa. Tógyítáá mlilóbwe há mí apió anfi ahá botamabú amó wá aháto ánfito oku á, mí mlilóbwe mó há á.’

⁴¹ “Inu nébláa ahá ámóó bulú mí binas ámu émbéé, ‘Mlikpukpe tei nfi. Bulu lalwíí mli. Mliyo oyigá ámóó itamadun, Bulu léléyáí há Óbónsám móa mu abópu amotá. ⁴² Tsúfé akón lekitá mí, mluméha mí atogyihe. Omewóli lekitá mí, mluméha mí ntsu annu. ⁴³ Nébwé ofáó, mlumóhó mu ofáó. Nenatí yayá, mluméha mí tati andida. Nolo, nedí obu; mluméki mu.’

⁴⁴ “Inu amó é béstíte mí bee, ‘Ani Wié, omenke anulówun áni akón de fó, omewóli de fó, fugyi ofáó, fona yayá, fódelo ntéé foda obu; anumébeki fu?’ ⁴⁵ Inu mí anfi ngyi Owie anfi nébláa amó mbéé, ‘Oñokwali nde mli bláa. Al ámóó mlilóbwe mó há mí apió anfi ahá botamabú amó wá aháto ánfito oku á, mí mlilóbwe há á.’ ⁴⁶ Bulu obéha amó bóyo iwiesün áni itamatátó, táme yilé abwepó ámu mó bénya nkpa áni itamatá.”

26

Bekikli Yesu Nwunsv

(Marko 14:1-2; Luka 22:1-2; Yohane 11:45-53)

¹ Bréá Yesu lósuná ató anfi fée tá á, alebláa mu akasípó amu obéé, ² “Mliyin áni lasí nkenyó begíy Israelfosu Katsvn Nke. Nke ámota á, oku obópu mí, Nyankposa-Mu-Bi anfi wá mí alupó ibitá, bédá mí mántá oyikpalhésu.”

³⁻⁴ Ali bré ámota á, Yudafó Bulu igyí ahápó dhen pó amó ahande befia igyí əhapó dhen Kaiafa wóyítá, kítá agywun okpa áni bótsvn móosó kítá Yesu náinto, mó mu. ⁵ Táme beblí bee bwomóbwé mó nke ámota, méni kpokiti méeda omá ámota.

Ojobí Fámfánfán Povwlí Yesu

(Marko 14:3-9; Yohane 12:1-8)

⁶ Bréá Yesu bu Betania wúluto, Simon okuá alalá ilo pepe ki wóyító ode ató gyí a, ⁷ ətsi oku léba mu wá. Ode prentva wankláán kvá ofobi fámfán áni ibu bíá bo mó, əletséi ofobi ámu wólí Yesu nwuntó. ⁸ Yesu akasípó amu benya oblo bréá bowun ínt. Mú su béstíte bee, “Ntogyi só ətsi anfi layíntá ofobi fámfán anfi? ⁹ Abétalí fé mó ibíá kpékplé, pó kóba amu há ahiánfo.”

¹⁰ Yesu lébi áni oblo lakítá amó. Mú su alebláa amó obéé, “Ntogyi só mlidé mu háan? Ita yilé alabwé há mí. ¹¹ Ahiánfo bétási mlito ekekegyíke, táme mí mó mméetsiá mli wá yó. ¹² Alatséi ofobi fámfán anfi wólí mí, pólá mí oyolóv yái há mí opuláké. ¹³ Oñokwali nde mli bláa. Oyító stínegyítinéá bédá Bulu ason wankláán ámu okan a, bélbi té anfi ətsi labwé anfi pökáin muso.”

Yuda Iskariot Lótsula Aní Obéle Yesu Há

(Marko 14:10; Luka 22:3-6)

¹⁴ Mú oma a, mu akasípó díúanyó ámota okuá botetí mu Yuda Iskariot lóyo Bulu igyí ahápó dhen amu wá. ¹⁵ Oléyítéte amu obéé, “Ní nelé Yesu há mli á, ntu mliléha mí?” Mú su bekla sika futútú adwasa (30) wá mu ibitó. ¹⁶ Tsú bré ámota əlowa okpa dunká áni obótsvn móosó lé Yesu há amó.

Katsvn Atogyihé Gyi

(Marko 14:12-21; Luka 22:7-14, 21-23; Yohane 13:21-30)

¹⁷ Israelfó Bodobodo Mátúhé Nke ámota eké gyankpapú a, akasípó amu bëba Yesu wá bëfité mu bee, “Ani Wié, obu momotá ayeła ha fu, afogyi Israelfosu Katsvn Nke atogyihé amu?”

¹⁸ Yesu lébláa amó əbée, "Mliyo asímasi wá wúluto, amliyébláa mu mliaa, 'Osunápó amó əbée, mí bré lafon. Inu su mía mí akasípó abá begyi Israelfosu Katsvn Nke ámu fó wóyító.' "

¹⁹ Mú su akasípó amó bøyóbwé ali ámuó Yesu lébláa amó ámu pépéépé. Bela obu ámuto, bwé Katsvn Nketo atogyihé amó yái inu.

²⁰ Bréa nsainto deklíun a, Yesu mua mu akasípó bëba betsiá əpónó ámu asi. ²¹ Ató ámu ogyikpa a, Yesu lébláa amó əbée, "Onokwali nde mli bláa, mliito okole əbélé mí há."

²² Asón ánfí léhe han akasípó amó. Mú su befi asi buðe mu fité kulekule bëe, "Mí Wié, mí ní lóó?"

²³ Yesu lébláa amó əbée, "Ohá ámuó mía mlynýo anidé ibi wa alepe əkvleto ámu əbélé mí há.

²⁴ Mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí nówu fé aláu bøwanlín tswú, támé ohá ámuó əbélé mí há ámu ogyowí ní. Ní buñmetepí kwíí mu kóráá á, teki ibu alé há mu."

²⁵ Yuda Iskariot amóó əlele mu há ámu é léfité mu əbée, "Osunápó, mí ní lóó?" Móó Yesu lébláa mu əbée, "Ee, fablí."

Yesu Ntòpwé Atogyihé Træhe

(Marko 14:22-26; Luka 22:14-20; 1 Korintofa 11:23-25)

²⁶ Bréa buðe ató ámu gyí a, Yesu léle bodobodo ipín, əleda Bulu ipán, biábia móto pohá mu akasípó amó, bli əbée, "Mliha amlugyi. Mí ɔyolóv ní."

²⁷ Inu olotsu ntá-ewé, əleda Bulu ipán, pohá amó əbée, "Mli féé mliha amlinu. ²⁸ Mí obugya ní. Mú Bulu déposí mu ntam * ání alaká há ahásu ní. Bétséi mó wólí asi, ménü obési ahá tsotsotsa lakpan kié amó. ²⁹ Ndé mli bláa mbée, mmééetrá nu wáin-abí ntá ánfí alu yófun ekeá mía mlynýo abélanu mó pôpwé mí Sí iwíegyí ámuto."

³⁰ Benya wá lu dá Bulu ipán tá ali, benatí yó Nfo-nyílbu ámutsu.

Petro Ùbósuí Ùbée Mvmeiyín Yesu

(Marko 14:27-31; Luka 22:31-34; Yohane 13:36-38)

³¹ Bréa bowie Nfo-nyílbu ámutsu á, Yesu lébláa amó əbée "Mli féé mléyinkí mí əma onyení. Tsúfí bøwanlín wá Bulu asón ámuto bëe, 'Néda akufa əkpapó ámu lédá, mu akufa bédasání.' "

³² Móó əletrá bli əbée, "Támé ní Bulu əküsúa mu tsú afúlito á, négya mli nkápá yó Galilea əmató. Inu mlóbdóv mí ní."

³³ Petro lébláa mu əbée, "Ní amó féé beyinkí fó əma kóráá á, mí mó mméeyinkí ekekeeké."

³⁴ Yesu lébláa mu əbée, "Onokwali nde fó bláa. Onyení, asa bate əbélé onó á, fóswí pú ibi wá ogyá tse sa feé fvomeyín mí."

³⁵ Inu Petro lébláa mu əbée, "Ní lowu ígyi kóráá á, mméekiná fó ekekeeké." Alí kén akasípó atráhe amó é bëbli ní.

Mpáibó Getsemáne

(Marko 14:32-42; Luka 22:39-46)

³⁶ Yesu mua mu akasípó bayo ətinékoá buðetí inu Getsemáne. Bréa bowie inu á, əlebláa amó əbée, "Mlitsia nfi, nøyó nkápá yóbó mpápí." ³⁷ Əlekpa Sebedeo abi anyo, bøgvi Yakobo mua mu pio Yohane pú Petro ya. Inu asón lehié han mu, mu ansi lepe. ³⁸ Móó əlebláa amó əbée, "Asón ihié de mí háan, ideklé ino mí. Mlitsia nfi, mía mlynýo agyo."

³⁹ Inu əlenatí yó nkápá kpalobi, əleda akpawunu pú ansió bun əsolví, kókóli Bulu əbée, "Mí Sí, ní ibówa alé á, ha ntá-ewé ánfí† itsón misu. Támé megyi tóá ndeklé, mboún móá fodeklé ibá móto."

⁴⁰ Móó oleyinkí ba akasípó amó wá bowun ání buðedidi. Inu su əlefíté Petro əbée, "Mó su mlumétalí tsíá, mía mlynýo agyo danhwíri kole kpán?" ⁴¹ Mlygo amlkokoli Bulu, ménü mlumóowie isókito, tsúfí mli ənjé deklé, támé nyankposa-oyí lopón."

⁴² Yesu létrá yókokóli Bulu əbée, "Mí Sí, ní ntá-ewé ánfí móátsuñ misu, ibwé alagyialá nónu mó á, mómó tóá fodeklé ibá móto." ⁴³ Əletrá yinkí ba bowun ání akasípó amó buðráá buðedidi, tsúfí didí de amó bo.

⁴⁴ Mú su əlenatí sí amó, trá yókokóli Bulu otse saasi, bli asón ámu kén. ⁴⁵ Oleyinkí ba akasípó amó wá, befité amó əbée, "Mlulatrá si mlida mlidé əkpónó da? Mlikí, bré ámu lafon ání bôpó mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí wá lakpan abwepó ibito. ⁴⁶ Mlikusv ayo. Mlikí, ohá ámuó əde mí le há ámu ná á."

Yesu Kitá

(Marko 14:43-50; Luka 22:47-53; Yohane 18:3-12)

⁴⁷ Yesu onó mesi asa akasípó díanyo ámuto əkvleá buðetí mu Yuda lóbowie inu. Ədom kpónkpónkpónntiá buðe ndayí pú nkpotí bøbuuo mu. Bulu ígyi ahapó dëhen pú Yudafó ahande amó lówa amó. ⁴⁸ Yuda amóó əbélé Yesu há ámu lébláa ədóm amó yái əbée, "Ohá ámuó nélatá pútá ámu gyí ohá ámu ní. Mlikuta mu."

* 26:28 Ntam pôpwé bu nwuló dada amó akoto.

† 26:39 Ntá-ewé ánfí ígyi iwiøsun ání Yesu obówun.

⁴⁹ Inu su olenatí laa yéha Yesu itsiá əbée, “Osunápó, tsia ní!” Əlelatá mu pútá.

⁵⁰ Móó Yesu lébláa mu əbée, “Agya, bwe tóá əbwækpá feba.”

Inu ahá ámu benatí tó Yesu, kítá mu kínkíinkín. ⁵¹ Inu Yesu akasípó amoto əkole lótswi mu ədayí, kpá Bulu igyi əhapó dehen osúmbi əku iwu lé. ⁵² Móó Yesu lébláa mu əbée, “Yinkia fó ədayí wa mó əfletó. Tsúfél há ání otenatí kítá ədayí á, ədayí ənó otesin. ⁵³ Fomeyín fée néatalí kókolí mí Si əbéha mu abopu tsotsaotsa akú duányá béba béká ho mi? ⁵⁴ Táme ní ibá alí á, nkálí ibébwé asa Bulu asón wanlínhé amu ibéba móttó?”

⁵⁵ Inu Yesu léfté amó əbée, “Oygo otswapó ngyi, só mllatsú nkpotí pó ndayí mlebá mí əkitákpá? Ntsie mli wá Bulu ətswékpá iwu ekekegyíké nde mli ató suná, mllmékítá mí əkkekéké. ⁵⁶ Táme inú fée laba móttó, méní Bulu ənósú atáipó asón wanlínhé amu ibéba móttó.”

Inu akasípó amu fée besrí sí mu.

Yudafé Ahandé Ansítá Lú

(Marko 14:53-65; Luka 22:54-55, 63-71; Yohane 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Móó Yesu akutápó amu bekpa mu ya Bulu igyi əhapó dehen Kaifa. Inó mva Mose mbla asunápó pó Yudafé ahandé amu befia ni. ⁵⁸ Táme Petro lépetí obuo amó əma tsútsúutsú alú bowie igyi əhapó dehen wóytí iwu. Oleyétsiá amó agyópo wá, méní obówun alá asón ámu ibómó ənó. ⁵⁹ Inu Bulu igyi əhapó dehen amu mua Yudafé asón agyípó amu fée bodunká há ání béká asón dínká Yesus, méní bélí mósó mó mu. ⁶⁰ Afunupu tsotsaotsa bedalí ba, táme amó fée ənó lótsan ətsan. Mó əma a, ahá abanyó bedalí bélí ahandé amu ansítá, ⁶¹ bli bée, “Oyin ánfi léblí əbée. ‘Néatalí bwié Bulu ətswékpá amu, lápó nkensá yi mó.’”

⁶² Móó Bulu igyi əhapó dehen amu lókosú lít fíté Yesu əbée, “Fuma ənó lé? Fuma asvansu bli pólé fó iwi?” ⁶³ Táme Yesu móbwíi ənó. Bulu igyi əhapó dehen amu lólabláa Yesu əbée, “Neká Bulu Okiankpapu amu, ní fúgyí Kristo, (ahá ámuó Bulu ladá mu ofúli), ogyi Bulu mu Bi ámu a, bláa ani.”

⁶⁴ Móó Yesu lébláa mu əbée, “Mó fablí á. Táme mlibí ání tsú nde póya a, mlowun mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfi ntsie Bulu Ottímípo gyipisó ánfi, ndin əsósú nwulótáasú nebá.”

⁶⁵ Móó Bulu igyi əhapó dehen amu lékitá mu atadie bálí mó kiaan, [‡] bli əbée “Alabó mbusuo! Adánsie məmə anitráa anugyó? Yéé mllanú abususu ání alabli. ⁶⁶ Nkálí gyí mli agywun?”

Bébláa mu bée, “Ilehián ání obówu!”

⁶⁷ Inu botutúu atsoná wólí mu ansítá, wówo mu atswé. Aku é bedadáa mu asvto, ⁶⁸ fíté mu bée, “Bulu ənósú ətsípó Kristo, ma ládá fó? Bla ani.”

Petro Lóswí Əbée Momeyín Yesu

(Marko 14:66-72; Luka 22:56-62; Yohane 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Petro tsie wunsnésu iwu, otsibi əku lóbotu mu. Əlebláa Petro əbée, “Fúa Yesu Galileayin amu nyó ná.”

⁷⁰ Táme Petro lówa ənolí ahá ámu fée ansítá əbée, “Mmeyín asón ánfi fudéblí ánfi iwi kókvukó.” ⁷¹ Mó əma wóyí ənó iwu é á, otsibi əku é léhi Petro. Mó su əlebláa ahá ání bólí iwu əbée, “Oyin ánfi mva Yesu Nasaretyin amonyo ténatí.”

⁷² Inu Petro lópú ənolí ká ntam, bli əbée, “Mmeyín mu.”

⁷³ Mó əma a, ahá ámuó bólí iwu ámata aky békbláa Petro bée, “Lélé mó á, anuyin ání fóa Yesunyo ná, tsúfél fó tóito de ani suná ali.”

⁷⁴ Inu Petro lówa ntam kakáa békbláa Petro bée, “Neká tógyítá, mmeyín oyin ámuó mlidé mu iwi asón bli ámul!”

Inu bate lábon. ⁷⁵ Petro lékáin ání Yesu lébláa mu əbée, “Fóswí tse sa fée fumeyín mí asa bate əbélé ənó.” Inu əledalí híe yósu.

27

Yesu Kpa Ya Pilato

(Marko 15:1; Luka 23:1-2; Yohane 18:28-32)

¹ Əyi kehé nyanki-nyanki a, Bulu igyi əhapó dehen pó Yudafé ahandé amu békutá agywun bée, bómá Yesu. ² Mó su béklii mu, pó mu yówa Pilato ibito. Mogyí Roma əhandea əde Yudea əmású gyí ni.

Yuda Iskariot Iwi Sián

(Gyumagyíhe 1:18-19)

³ Yuda amóó alele Yesu há ámu lówun ání bahá Yesu pón. Iléhan mu. Mó su oleyinkia sika fututúu aduasa ámu ya Bulu igyi əhapó dehen pó Yudafé ahandé amu. ⁴ Əlebláa amó əbée, “Nalé há ání əməkóbwé lakpan kóku há. Mó su nabwé lakpan.”

Móó békbláa mu bée, “Anuméyín mó iwi kóku. Fú asón igyi.”

[‡] 26:65 Ilosuná ání asón ámu lawié mu iwitó dobi.

5 Mó su Yuda lótswi sika futútú ámu sísi amó Bulu ətswékpa wunsinésó inu, nátí yésian iwi.

6 Bulu igyi ahapó dhen amu batosí kóba amu, bli bee, "Ani mbla meha əkpa ání apó kóba anfi odu wa Bulu ətswékpa kóbató, tsúfó mó iwi metun. Obugya kóba igyi." 7 Mó su bəbwé agywün, pó kóba ámu yáho ató əpwepó əku əsolvó, pó inu bwé afásó ání buvó Yerusalem opulákpá. 8 Inu su bətó nde bvetéti inu bee, "Obugya əsolvó."

9-10 Inu léha Bulu asón ámuú aleblí tsón mu ənású ətəipó Yeremiasu ámu léba móttó. Óbée, "Botsu sika futútú aduasa ámuú Israelfó begyi mu ibiá, ho mu amu yáho ató əpwepó əku əsolvó fé aláa Bulu lebláa mi."

Yesu Líi Pilato Ansító

(Marko 15:2-5; Luka 23:3-5; Yohane 18:33-38)

11 Yesu líi omásó əkipó Pilato ansító. Móó Pilato léftéti mu əbée, "Fógyí Yudafó owíe amu ni?" Yesu lebláa mu əbée, "Ee, mó fablí á." 12 Táme bréá Bulu igyi ahapó dhen pó Yudafó ahande amu bəka asón dinká Yesusu á, əmelle kuku ənó.

13 Móó Pilato léftéti mu əbée, "Fómedé asón ánfí bakla dinká fósú ánfí nu?"

14 Táme Yesu métepi bwíi ənó. Mó su ilobwie Roma əhande amu ənó.

Yesu Lowu Ipón Ha

(Marko 15:6-15; Luka 23:13-25; Yohane 18:39-19:16)

15 Offigiyofí, ní buvó Israelfosu Katsvn Nke gyí a, Roma əhande amu tesí obu ədipó əkveá ədəm amu budeklé há amu. 16 Alí bré amotó á, obu ədipó əkvá alahó dá, bvetéti mu Baraba da obu. 17 Mó su bréá Yudafó ámu féé bebefia a, Pilato léftéti amó əbée, "Ma nsii ha mlí? Baraba lóó, ntéé Yesu, bvetéti mu Kristo amu?" 18 Tsúfó Pilato yin áni Yesu iwi olu sú Bulu igyi ahapó dhen pó Yudafó ahande amu bakítá mu ba mu.

19 Bréá Pilato tsie əde Yesu asón ámu gyí a, mu ka lówa obí mu wá əbée, "Mábwe oyin ánfí mu asón da əkpa ánfí tóó. Tsúfó igye onyé á, nokun okude wun mu, ifú lehié kítá mí."

20 Táme Bulu igyi ahapó dhen pó Yudafó ahande amu beha ədəm amu ənó bee, bukókoli Pilato osi Baraba, abvomó Yesu. 21 Mó su Roma əhande amu lélafíté ədəm amu əbée, "Ahá abanyó ánfito əməmə nsii ha mlí?"

Botsu ənó bee, "Baraba!"

22 Móó Pilato létrá fité amó əbée, "Ntə mbwéé Yesu, bvetéti mu Kristo, (əhá ámuú Bulu ladá mu ofúli amu)?"

Amó féé bebláa mu bee, "Ha abvda mu manta oyikpalíhesu!"

23 Pilato léftéti amó əbée, "Ntogyi sv! Tsitsa məmə alabwé?"

Inu belakplón kóklókóó bee, "Ha abvda mu manta oyikpalíhesu!"

24 Bréá Pilato lówun áni alabwé kásíán, kpokiti mboún deklé ida inu á, olotsu ntsu fwí ibi amó ansító inu, bláa amó əbée, "Mí ibi anyo ıma oyin ánfí lowuto. Mlí asón igyi."

25 Yudafó ámu féé bebláa mu bee, "Mu lowu ısvubtí ibá ania aní abi-anásí!"

26 Inu Pilato lési Baraba há amó, əleha mu isá akopó bəpítí Yesu ató, əlepó mu wá amó ibi əbée, bəyéda mu manta oyikpalíhesu.

Yesu Ahinlá Bwe

(Marko 15:16-20; Yohane 19:2-3)

27 Inu omásó ogypó amu isá akopó bekpa Yesu ya mu wóyító. Beti amó aba isá akopó atráhe amu féé, beda Yesu əbvn. 28 Bəwoí Yesu atadie, pó ligá pepe ko wá mu. 29 Bulu obungyo-awu, bwé muw ówíepe bun mu nwun. Bəpó oyí ku wá mu gyöpí ibito, fé akonfra. Beda akpawunu mu ansító, buvó mu ahinlá bwé bee, "Yudafó Owíe, fó nkpasó ənlinsu!" 30 Botu atsunó wóli Yesu, swíi mu oyí ámu pöpítí mu nwuntu. 31 Bəbwé mu ahinlá tá á, bəwoí amó ligá pepe amu, yinkia mu onutó atadie wá mu, bekpa mu dálí bəyó abuyéda mu manta oyikpalíhesu.

Yesu Da Mánta Oyikpalíhesu

(Marko 15:21-32; Luka 23:26-43; Yohane 19:17-27)

32 Bréá bəyó á, befia Kireneyin əkvá bvetéti mu Simon. Isá akopó ámu bəka mu híe bee, əháo oyikpalíhe amu sura. 33 Boyowie ətnekvá bvetéti inu Golgota. Mú así gyí, "Nwun Okokobi Otsiákpá." 34 Bəpó afá kítákítá wá ntátó tin Yesu ənó bee onúu, táme bréá əleda mó ənó á, olekiná nu.

35 Beda mu mánta oyikpalíhe amusó tá á, beye mu atadieto. Inu bətswi abi póki əhagyísha oyikpalí. 36 Besi bətsie inu, buvó mu iwi gyóó. 37 Móó bəwanlín tóá svá buvó mu da mánta oyikpalíhesu, dá mánta mu awunso bee, "YESU, YUDAFÓ OWÍE AMU NI." 38 Beda awikplu abanyó é mánta nyikpalíhesu tsía muto. Əkve bu mu gyöpisu, əkve é bu mu binasú.

39 Inu atsunópó bəkpókpó nwuntu, bli Yesu iwi abususu bee, 40 "YEE fó fee fétalí bwíe Bulu ətswékpa amu, lápwé mu nkensá owító ni? Ho fó iwi! Ní lélé Bulu mu Bi fógyi á, kpli tsu oyí ámusó aki."

⁴¹ Ali kén Bulu igyi ahapó dehen, Mose mbla asunápo pô Yudafô ahande amu é bôbwë mu ahinlá ni. ⁴² Beblí bee, „Ólho ahá nkpa, támé emetalí ho mu iwi. Ní mugyí Israelfô owie amu a, okplú tsu oyí ámu, ménu abhô mu gyi. ⁴³ Yéé abée Bulu mu Bi mugyí, mu ansí din Bulusó. Bulu olé mu séi, aki ání otekle mu asón.”

⁴⁴ Ali kén awikplu ámóó beda mántá nyikpalíhesu mu wá ámu é bôbwë mu ahinlá ni.

Yesu Lowu

(Marko 15:33-41; Luka 23:44-49; Yohane 19:28-30)

⁴⁵ Owí letá osolvó amuso fée, tsu dôdúányo alu yófon ntópwé dossato. Owí metrá lin ε. ⁴⁶ Dosa ámota á, Yesu lókplon kóklókóó Hebrew oblíto abée, „Eli, Eli, Lama Sabaktani?” Mó asi gyí, „Mí Bulu, mí Bulu, ntogyi só fakpá mi omá?”

⁴⁷ Bréá ahá ámóó bolú inu ámota aksu bonu asón anfi á, beblí bee, „Óde Elia kpoli.” ⁴⁸ Inu amótó aksu lésri yótsu osapa, pódá ntá odáto, poyí oyisó, tsu mó foá, pótin mu onó ebéé onú.

⁴⁹ Támé mu aba atráhe amu bebláa mu bee, „Sí, alu kí bee Elia ebéba bohó mu.”

⁵⁰ Yesu létrá kplón kóklókóó, olele oyé.

⁵¹ Inu Bulu lébalí tati ámóó bapuká Bulu Ótswékpá obu ámota anyo, tsu awunso beyi asi kuaan. Bulu leha osolvó lekpunki, oleha abutá lemamáin. ⁵² Olefinfinki ntsán, aha wankihé tsotsaotsa bakusó tsu afúlito. ⁵³ Yesu kosó tsu afúlito omá a, aha wankihé anfi bakusó tsu afúlito anfi boyo Yerusalem wúlu wankihé amoto, yéle iwi ówan súná ahá tsotsaotsa.

⁵⁴ Bréá isá akopó obandé pô isá akopó ámóó buđe Yesu iwi gyóo amu bowun osolvó lekpunki ámu pô tóá ide móss yó fée á, ifú lehü kítá amu, beblí bee, „Lélé, Bulu mu Bi oyin anfi gyi.”

⁵⁵ Atsi tsotsaotsa bobuo Yesu, buđe mosu kí tsu Galilea omátó. Amó é besi lí tsutsúútsú, buđe mu kí sisí. ⁵⁶ Amótó aksu gyí, Magdalayintse Maria múa Maria ání olakwíi Yakobo múa Yosef pô Sebedeo mu ka ání ogyi Yakobo múa Yohane aná oyín.

Yesu Pula

(Marko 15:42-47; Luka 23:50-56; Yohane 19:38-42)

⁵⁷⁻⁵⁸ Bréá owí depsoñ a, Arimateayin iwi onyapó aksa botetí mu Yosef, alamlí Yesu akasípó láyo Pilato wá, yókolí mu obée, osii Yesu fuli amu ha mu. Pilato leha ání busii fuli amu ha mu. ⁵⁹ Mó su Yosef lápo shráda ání iletun wankláán kíkli fuli amu iwi, ⁶⁰ elođu mu yówa obó popwe ání aladá buđatá yá há mu iwtó. Móó olemináa ibwi yíléyíl kó tin abó ámu onó, olénatí. ⁶¹ Magdalayintse Maria múa Maria nyosí amu besi buđsie inu fón buđe ntsán ámu kí sisí.

Yesu Ntsán Gyo

⁶² Yudafô iwisó ɔdaké oyí kehe, igyi okpónó ɔdaké á, Bulu igyi ahapó dehen, Farisifô ámu fée pô Pilato befia. ⁶³ Bebláa mu bee, „Owíe, anlakáin ání bréá ofunupo anfi tsie nkpa á, oleblí obée, ‘Nkensá omá a, Bulu obélakósóá mu tsu afúlito.’” ⁶⁴ Mó su ha abyogoyo mu ntsán ámu onó wankláán, yófon eke saásí. Ní megylí alí á, mu akasípó amu bójowí mu lé, hemlé ahá bee alakósó. Ibá alí á, akasípó amu ahámle bôdun mu kle.”

⁶⁵ Pilato lébláa amó obée, „Isá akopó ní. Mlha amó abyogoyo inu wankláán alia mlétali.”

⁶⁶ Mó su beýtan obó ámu onó wankláán, há agyópu bogyo mó asi.

28

Yesu Kvsó Tsú Afúlito

(Marko 16:1-10; Luka 24:1-12; Yohane 20:1-10)

¹ Yudafô okpónó ɔdaké oyí kehe, igyi Kwasiéda bakes a, Magdalayintse Maria múa Maria nyosí amu bokusó yó Yesu ntsán ámu okíkpa. ² Inovu á, osolvó lekpunki kóklókóó, Bulu-obopu lókplí tsu osósó bemináa ibwi yílé ámu lé obó ámu onó, tsíá móss. ³ Mu ansító lehü wankí, idé oygyá kpa. Mu atadié è lofuli futútúútú fó opuli-mpútó. ⁴ Bréá bowun mu a, ifú lehü kítá inu agyópu amu, bekpunki kpakpakpakpa, dida, lwí fée afúlito.

⁵ Bulu-obopu amu lébláa atsi ámu obée, „Mlumánya ifú! Nawun ání Yesu amóó beda mántá oyikpalíhesu ámu mlidédumpá. ⁶ Omá nfi. Bulu lakósóá mu fó alia oleblí yá. Mlubekí otiné ámóó bopu mu tswi amu. ⁷ Mlwa osa yebláa mu akasípó amu mliaa, Bulu lakósóá mu tsu afúlito. Alagya mlí nkpa oyí Galilea omátó. Inu mlówun mu ni. Asón ání mbu ha mlí ní.”

⁸ Ifú lekutá atsi ámu, támé bopu ansigý tsíí osru tsu opulákpá inu bøyó yebláa akasípó amu táá bawun.

⁹ Imowa opá kókvu Yesu léfia amu, há amó ité. Inu beda akpawunu kítá mu ayabi, súm mu. ¹⁰ Yesu lébláa amó obée, „Mlumánya ifú. Mlyebláa mí apió ámu mliaa, buyó Galilea omátó. Inu bówun mu ní.”

Ntsán Agyópu Amu Asvn Klahe

¹¹ Bréá atsi ámu bopu bøyó á, ntsán agyópu amu aksu é boyo wúlu yébláa Bulu igyi ahapó dehen amu tóá laba fée. ¹² Inu su Bulu igyi ahapó dehen amu beti Yudafô ahande amu fée fia, kítá agywun. Beha ntsán agyópu amu kóba tsotsaotsa. ¹³ Beha amó onó bee, „Mlubli mliaa,

‘Onyé, bréá anidédi á, Yesu akasípó amó béba bowi mu nátí.’¹⁴ Ní Roma əhande onú á, ania monyo abéblí mó, méní mlumóowie asónntá.”

¹⁵ Mó su ntsán agyópu amó botsulá ho kóba amó, begyi dinká Bulu igyí ahapó dehen amó ason blíhé anfisu. Onó ánfi beha amó ánfi lobwie wá Yudafó əmá ámu fée-tó bəfon nde.

Yesu Iwewanle Súnd Mv Akasípó

(Marko 16:14-18; Luka 24:36-49; Yohane 20:19-23; Gyumagyihé 1:6-8)

¹⁶ Akasípó díukon ámu benatí yó Galilea əmátó, ibu ámóó Yesu lósuná amó əbée bəfia mu móosó ámousu.¹⁷ Bréá bowun mu a, beda akpawunu súm mu, támé imowankí amútó ako ání mu ni.¹⁸ Móó Yesu lókpukpé ba amó wá, blí əbée, “Bulu lapó osó móá así túmi féeé wá mí ibito.¹⁹ Mó su mliyo əyító féeé, amlibwe ahá féeé mí akasípó. Mlibo amó asú Osí, Obí pú Əje Wankihé dátó.²⁰ Mlisuna amó abugyi mbla ámóó nəwa há mli ámu féesó. Mlibi ání mbu mli wá brégyibré, yófon ayí ənámo.”

Asun Wankláán Aní Marko Lówanlin

*Asú ḥbopó Yohane Bulu Asón ḥkanda
(Mateo 3:1-12; Luka 3:1-18; Yohane 1:19-28)*

¹ Alí Bulu mu Bi Yesu Kristo iwlí asun wankláán ámu ilotsuá así ní. ² Iléba mító fé alia Bulu ḥnásó otóipó Yesaia lówanlin wá mu ḥwulótó ḥbée,

“Ki, nde obí wa gya fu nkápá.
Mu ḥbela ḥkpa há fó ní.

³ Ḥku dékplon dimbísó ḥbée,
‘Mlila aní Wíe ḥkpa.
Mltswii ikpa ha mu!’”

⁴ Asú ḥbopó Yohane lóba ode ahá asú bo, ode Bulu asón ḥkan da Yudea dimbísó ḥbée, “Mlidamli klonto, amlisi lakpan bwé. Bulu osikie mli, ambó mli asú.” ⁵ Ahá botsu Yerusalem wúluto pú Yudea ḥmáttó fée bá mu wá. Bele amó lakpan bli, alabo amó asú Yordan ntsutso.

⁶ Yohane lówa kpósó-imi atadie, olópu ḥwuló-kpákpa ḥfí klí mósó. Atsantsanku pú ḥkwén otegyi. ⁷ Oletsia dá asón ḥkan, bli ḥbée, “ᬁkvá ḥduń mi bu ḥma ḥbá. Mməfon aní nögyonká sánki mu ntukota ḥfí kóráá. ⁸ Mí mí á, ntsu ndepvbó mli asú, támé mu mí ḥbápo Ḥje Wankihé bó mli asú.”

*Yesu Asúbo Pó Mu Isóki
(Mateo 3:13-4:11; Luka 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Nke ḥmáttó á, Yesu lótsu Nasaret, wúluá ibu Galilea ḥmáttó ba Yohane wá, Yohane lóba mu asú Yordan ntsutso. ¹⁰ Yesu lénya dálí ntsu ḥmáttó ali, olowun nwolótáa lefinkí, Ḥje Wankihé dékpli dalí móttó fé abrómá, ilobogyonká mósú. ¹¹ Inu ḥme ku lótsu ḥsósó ḥbée, “Fógyí mí biá ntódwé, mi ansí tehíé gyí fú iwlí ní.”

¹² Inuṇu Ḥje Wankihé amó lékpa Yesu ya dimbísó. ¹³ Oletsia inu nke adwana, Satan létsia böso mu ki. Mua pututó-mbwí létsia, Bulu-abépó beba beki mósú.

*Yesu Gyumagyihé Asitsud
(Mateo 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Békitá Yohane tswi obu ḥma a, Yesu lóyo Galilea ḥmáttó, ode Bulu asún wankláán ámu ḥkan da. ¹⁵ Ḫbée, “Bré ámu lafon. Bulu iwiegí ámu lawié wóyí tá. Mlidamli klonto ba Bulu wá, amlího mu asún wankláán ámu gyi.”

¹⁶ Eke Ḥku Yesu ná Galilea ḥpó onó, olowun Simon múa mu gyama Andrea. Buđe asawu tswí, tsúfí aye alepó bugyi. ¹⁷ Míóó alebláa amó ḥbée, “Mliba bobuo mi. Nóbwe mli anyánkpósa alepó.” ¹⁸ Inuṇu besi amó asawu aná tswi, kplá buo mu.

¹⁹ Ḥlenati yó nkpá kpalobi á, olowun Sebedeo abí, Yakobo múa mu gyama Yohane é. Buđu oklonto, buđe amó asawu bú. ²⁰ Inuṇu Yesu léti amó é, benati sí amó sí múa mu apafó wá ḥklun amóto ba bobuo mu.

*Yesu Ḥje Laláhē Gyda
(Luka 4:31-37)*

²¹ Yesu múa mu akasípó bayo Kapernaum wúluto. Ḥleyo Yudafó ofiakpa yósuná ató ḥkpúnó ḥdaké. ²² Mu atosunahé lobwie amó onó, tsúfí olosuná amó ató túmisó. Mégí fé Mose mbla asunápó amó.

²³ Oyin Ḥku léba ofiakpa inu, onje laláhē bu mósú. ²⁴ Ḥlekplón bli ḥbée, “Yesu Nasaretyin, amansu bów ania fonyo ḥsiné? Aní ḥhíkpá febá lóó? Nyin ḥhá odua fogyi. Fógyí Bulu Ḥja Wankihé amó ni!”

²⁵ Yesu lókplón wa onje amó ḥbée, “Kpa onó bun, afodalí muto.”

²⁶ Inu onje laláhē amó lówusó oyin amó ḥwulótá, sórá okitikíti kóklókóó, dálí muto. ²⁷ Onó lobwie amó fée, befité abá bee, “Ntó ofúla ni? Inu mí á, atosunahé pøpwé ni. Oyin ánfí bu túmi, ḥekplón wa onje laláhē, itobú mu.”

²⁸ Inu su Yesu idá lekléi wá Galilea ḥmá amó fée.

*Alópu Tsotsotsa Tsa
(Mateo 8:14-17; Luka 4:38-41)*

²⁹ Yesu múa mu akasípó benya dálí Yudafó ofiakpa inu ali, bayo Simon múa Andrea wóyító. Yakobo múa Yohane é buđu amóttó. ³⁰ Bayo á, owisó lakítá Simon múa sia tsíhé, oda. Inuṇu bebláa Yesu ɔtsi amó iwlí asón. ³¹ Míóó olóyo yékitá ɔtsi amó ibi, tsú mu kósó. Inuṇu owisó amó lkusó mósú, olóbwé amó afató.

³² Mó ntópwé fəon a, bəpən aləpən pō ahá áni əŋe laláhē de amó háan fée ba Yesu. ³³ Wúlu amó fée beba befia wóyí ámu ənó. ³⁴ Yesu létsa ahá tsatsətsəo bude ilo ətsan-ətsan lə, olegya əŋe laláhē tsatsətsəo é lé aháto. Əməha əŋe laláhē amó abutəl, tsufé amó fée buyin mə.

*Bulu Asón Okanda Galilea Əmátó
(Luka 4:42-44)*

³⁵ Mó əyi kehe bakə a, Yesu lédalı wúlu amutə yə itsétó əde mpái bo. ³⁶ Támə Simon mua mu aba bəbə mbədí dúnká mu alu yówun mə. ³⁷ Bréa bowun mu a, bəbláa mu bee, "Ahá fée bude fü dunkák."

³⁸ Mú Yesu lébláa amó əbée "Mlíha ayo awúlu bámbásó, anyəda Bulu asón ámu əkan inu é, tsufé inu sv neba ni."

³⁹ Inu əloyo yéki Galilea əmátó fée, əde asón ámu əkan da Yudafə ofiakpa fée, əde əŋe laláhē é gyáa le aháto.

*Ilə Pepe Əlopó Əkv Tsa
(Mateo 8:1-4; Luka 5:12-16)*

⁴⁰ Ilə pepe əlopó əkv léba bəda akpawunu Yesu ayabitə, kókóli mu əbée, "Owié! Ní fótsulá á, fətalí há mí iwi bępli."

⁴¹ Mu asón lówa Yesu nwə. Mó su əletunkí ibi da mu, bláa mu əbée, "Natsúlá, fó iwi iplúl!"

⁴² Inu əlopó amó əleta, mu iwi lépli. ⁴³⁻⁴⁴ Mú Yesu lédə mu əlá əbée, "Mábla əhaa asón ánfı. Natı laa afvən fó iwi yosuná Bulu igyí əhabapó, afoha mu iwigyvrátó amóú Mose mbla lósuná tsú ilə pepepta iwi ámu. Igyi adánsie suna ahá áni fó iwi laplú."

⁴⁵ Támə oyin ámu lénya dálı inu ali, əlowa mó əkan da bi. Əleda asón ámu əkan wúlu amutə fée fiá. Mó su Yesu métra talı lé iwi əwan wíe wúlu kókvətə, itsétó oletsia tsiá. Támə mó ó á, ahá betsiá tsú ntíné-ntíné ba mu wá.

2

*Tsukule Osínpu Tsa
(Mateo 9:1-8; Luka 5:17-26)*

¹ Nke kpalobí ku əma a, Yesu léyinkí yó Kapernaum wúluto. Ahá bonu áni alaba wóyí. ² Mó su ahá tsatsətsəo bəba bəbəlá wóyí ámu. Əkpa kóráá iträa ma inuá fótsun wie móttó. Yesu lédə Bulu asón ámu əkan súna amó. ³ Ahá abaná bəsurá tsukule osínpu əkv akpasó ba mu. ⁴ Ədəm amu su bumenya əkpa pō mu wíe Yesu wá. Inu su bəyódó obu ámu awunso, dá mó ətnəku tii, bəkplía akpa amu tsu əbá amutə, pō mu tswi Yesu ansító. ⁵ Bréa Yesu lówun áni bahö mu gýi a, əlebláa tsukule osínpu amu əbée, "Mí bí, nasí fó lakpan kié fó."

⁶ Inu Mose mbla asunápó akvə butsie inu, bəblí wá nwuntə bee, ⁷ "Ntə asón oyin ánfı déblí ali? Megyí mbusuo álabó á? Ma é əbetalí sí lakpan kié ahá dun Bulu nkole?"

⁸ Yesu lébi áni bude nwéen gyí amó nwuntu. Mó su əlefíté amó əbée, "Ntogyi só mlidé inu odu gywín? ⁹ Məmu bówa ablilé áni nébláa tsukule osínpu anfı? "Nasí fó lakpan kié fó" ntée 'Kusə tsu fó akpa afvənatı?' ¹⁰ Támə ndekléa mlibú áni mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfı mbu túmi əyí ánfisó sí ahá lakpan kié amó." Inu əlebláa tsukule osínpu amu əbée, ¹¹ "Ndə fó bláa mbée, kusə! Tsu fó akpa afvənatı yo wóyító!"

¹² Inu ənənənənə əlkəsə, tsú mu akpa, náti amó ansító inu. Inu lówa amó fée wánwan, bəkanfó Bulu blí bee, "Anımkówun ofúla anfı odu ki."

*Lewi Ti
(Mateo 9:9-13; Luka 5:27-32)*

¹³ Yesu létrá yó Galilea əpu ənó. Ədəm kpənkpoənkpoəti bəba mu wá, olosuná amó ató. ¹⁴ Bréa əlopó əyó á, olowun Alfeo mu bi Lewi tsie mu lampóo əhabapó. Mú əlebláa mu əbée, "Bobuo mi." Inu əlkəsə buo mu.

¹⁵ Mó əma a, Lewi léti Yesu mua mu akasípó ató ogyíkpá mu wóyító. Lampóo ahápó pō lakpan abwəpó tsatsətsəo é bobuo mu ba ató ámu ogyíkpá. ¹⁶ Bréa Mose mbla asunápó amutə akvə bugyi Farisifə bowun áni Yesu mua lakpan abwəpó pō lampóo ahápó bude ató gyí a, bəfité mu akasípó bee, "Ntogyi só mua lakpan abwəpó pō lampóo ahápó bude ibi wa gyí ató?"

¹⁷ Yesu lónu asón ánfı, əlebláa amó əbée, "Alopó léhián ilə ətsapó, megýí ahá áni iwi bu amó onlin. Mmeba aha wankláán ətkpá, mboón lakpan abwəpó ətkpá neba."

*Ənákli Iwi Asón Fitéhé
(Mateo 9:14-17; Luka 5:33-39)*

¹⁸ Asú əbəpó Yohane akasípó pō Farisifə bətətsiá klí ənó. Eke əkv akvə bəfa bəfité Yesu bee, "Ntogyi só Yohane akasípó pō Farisifə akasípó bətəklí ənó, támə fó akasípó mú bətamaklí ənó?"

¹⁹ Yesu léle mó ənó əbée, "Ní ətsi əkpainpó bu mu anyawie wá á, békli ənó? Ekekeek! Inu əbu amó wá ánfı mó á, bəméklikl ənó. ²⁰ Támə eke ku bəba áni békpa əká otsiápó amu náti si amó. Ali nke áməta békli ənó ní."

²¹ “Ohaa tamapó tati pōpwē tan tati dada. Tsúfē tati pōpwē amu békpikpú tsií dáda amu iku lé, há otánkpa inu bélatéé tsíá. ²² Alí kén bótamapó nta pōpwē wá əwoló-kpákpá kente wuhétó ní. Nta pōpwē amu ibófu fá kente amu tsitsá, yíntá kente amu é. Inu su əwoló-kpákpá kente pōpweto bótápó nta pōpwē wá.”

Əkpónú Ədaké Mu Wie

(Mateo 12:1-8; Luka 6:1-5)

²³ Yesu mua mu akasípó bōtsun ayó ndo koto əkpónú ədaké, mu akasípó bōpusáa ayó ámu ku wi. ²⁴ Farisifó aku bowun amó, befté Yesu bée, “Ki, ntogyi só bude tóá anu mbla meha əkpa bwé əkpónú ədaké?”

²⁵ Yesu léfíté amú əbée, “Mlumókókla nu tóá Owíe Dawid lóbwé bréá akón de mua mu abúopu, bu ma tsoá bégyi ki? ²⁶ Olebitiwé Bulu osúmkpa yótsu bodobodoá bapóhá Bulu igyí ba, mua mu abúopu amu begyi, Bulu igyí əhapó dehen Abiata bíso. Bulu igyí ahalapó nkole bélé əkpa bótégyi alí bodobodo amu.”

²⁷ Móó əletrá bláa amú əbée, “Nyankpusa só Bulu lóbwé əkpónú ədaké ámu. Megyí əkpónú ədaké ámu só Bulu lóbwé nyankpusa. ²⁸ Mó su mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí gyí əkpónú ədaké mu wie!”

3

Ilotsa Əkpónú Ədaké

(Mateo 12:9-14; Luka 6:6-11)

¹ Yesu létrá yó Yudafó ofiakpa inu á, oyin əku tsie inu, mu ibi kule lawú. ² Aha aku bude Yesu téé, abukí bée əbetsa mu ilo əkpónú ədaké ámu, méní bénya mu iwi asón bli. ³ Yesu lóbláa oyin ámoo mu ibi kule lawú ámu əbée, “Kosu beli amú ansító nfi.” ⁴ Móó əlefíté amú əbée, “Ntso anu mbla léha əkpa áni abwéé əkpónú ədaké? Yilé lóó, ntéé lalahe. Aháo oha nkpa lóó, ntéé amoo mu?”

Támé əhaa mélé mó əná. ⁵ Yesu lópo əblí ki amú bómli. Illoha mu əsin, tsúfē klonța bu amú odwin. Míóó əlebláa oyin ámu əbée, “Tinku fó ibi amu.” Olenya tímí mó ali pé, ənjé lowie mótió.

⁶ Farisifó ámu bédali yo, amúa Owíe Herode ahá békutá agywün inuñu altá bóbwe báma Yesu.

Aha Tsotsaotsa Illo Tsa

⁷⁻⁸ Yesu mua mu akasípó benatí bøyó Galilea əpu əná. Ədəm kpənkpoənkpoənti bobuo mu tsú Galilea múa Yudea əmáttá, Yerusalem, Idumea, Yordan bónkpa əbün pó Tiro múa Sidon nsáintó ba mu wá. ⁹ Ahá ámu bódobi. Mó su əlebláa mu akasípó əbée, bədúnka əklon ku yaí ha mu, méní bəmóoputá mu. ¹⁰ Tsúfē alatsá ahá tsotsaotsa ilo. Mó su alopu amots okugyíkó déklärá əbípo ibi da mu. ¹¹ Ní ahá áni ənjé lalahe bu amósó benýá wun mu ali á, badida mu ayabias, sórá okitikiti bli bée, “Fogyí Bulu mu Bi ámu ni!”

¹² Támé əleda ənjé lalahe amu olá kínkíinkin əbée, imáha ahá abubí mu.

Akasípó Amu Adá

(Mateo 10:1-4; Luka 6:12-16)

¹³ Yesu lódu yó buso, əleti ahá áni mu onutó odekklé, bøyótu mu. ¹⁴⁻¹⁵ Móó əlele amútá ahá dúanyó, əleti amú mu sumbí aypó áni mua amónyo hétsiá, otsia wa amú abuyeda mu asón əkan, abugya ənjé lalahe lé ahátó.

¹⁶ Ahá dúanyó ámu adá gyí, Simon áni əledunká mu Petro; ¹⁷ Sebedeo abí Yakobo mua mu pio Yohane (əledunká amú adá əbée, “Boanerges.” Mó asú gyí, “Əpráda abí.”); ¹⁸ Atráhe gyí, Andrea, Filipo, Bartolomeo, Mateo, Toma, Alfeo mu bi Yakobo, Tadeo múa Simon áni ogyi əwı̄stı̄siá adunkápó əpasuato oha; ¹⁹ pó Yuda Iskariot áni əlebelé mu há.

Yesu Mua Beelsebul

(Mateo 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

²⁰ Bréá Yesu lóyo wóyító a, ədəm bétrá ba inu. Mua mu akasípó bumenyá əkpa áni bégyi ató kóráá. ²¹ Bréá mu wóyító ahá bonu mu iwi asón á, bøyó bęyékpa mu, tsúfē bükí bée mu nwun layíntá.

²² Mose mbla asunápó akvá botsu Yerusalem ba inu békli bée, “Ənjé lalahe owíe Beelsebul tsíe móto. Mu túmi ədəpugya ənjé lalahe lé ahátó.”

²³ Mó su Yesu léti amú ba mu iwi wá, əlebláa amú asón ayébitó əbée, “Nkálí Əbınsám əbétalí gyá mu iwi? ²⁴ Iwíe ogyíkpá áni ilaye anyo, bude aba ko ibéddida. ²⁵ Wóyí oduá mótió atsiápó bude aba ko é itobwíé. ²⁶ Mó su ní Əbınsám dé mu iwi gyáa a, əmémentalí líi. Mu ənó əməkpá ní.

²⁷ “Ohaa mémentalí wíé əwənlínpó wóyító yókolá mu atá, nkéti alagyankpá kíklí mu tswi, asa əbétalí kólá mu ató fée.

²⁸ “Ənəkwali nde mlí bláa mbée, Bulu əbétalí sí lakpan pó abususu kugyíkó kié nyankpasa. ²⁹ Támé ní əku əblí abususu Ənjé Wankihé amu iwi á, Bulu méesiklé mu əkékéeké, tsúfē alabwé lakpan áni siklé ma mó iwi.” ³⁰ Aha aku békli bée, ənjé lalahe bó Yesuto. Mó su əde inu bli ní.

Yesu Abusuanfó Onutó
(Mateo 12:46-50; Luka 8:19-21)

³¹ Yesu mu yin mua mu apio beba belú kpankpá, bowa eku bese, atú mu ha amó. ³² Odóm bortsie bomlí mu, bebláa mu bese, “Fó yín mua fú apió bolí kpankpá, bude fú dunká.”

³³ Móu Yesu léfité amó obée, “Amendi gyí mí yín mua mí apió?” ³⁴ Móu oleki ahá ámoo bortsie bomlí mu amó, bli obée, “Mlikí, mí yín mua mí apió gyí ahá ánfí á!” ³⁵ Ohagyísha ání etabwé Bulu apé a, mungyí mí píó pú mí yín ní.”

4

Ató-abí Owunyápv Iwi Yébi
(Mateo 13:1-9; Luka 8:4-8)

¹ Yesu létrá kósó yó adé ató suná Galilea ɔpu onó eke oku. Odóm amó bobomli mu. Mó su olodu wié əklvnto, yétsia ɔpu amusv, ahá ámu é bolí ɔpu onó inu. ² Inu olosuná amó ató tsotsaotsa ayébito obée,

³ “Mlinu! Odótapu oku lóyo ató-abí owunyákpa. ⁴ Bréá adé mó wunyáa a, iku ləwulí əkpato, mbubwi beba bətswetswéé mu féé. ⁵ Iku é ləwulí abvtásó, otinéá isu kpalobí din. Iləwa ɔsa kwé, ⁶ támé bréá owí leln a, ilto mó má, tsufé mó nlín moyo etató. ⁷ Abí ámu ku lobun awuto, awu ámu lobulá kítá mó, imedan. Mó su imoswie abí. ⁸ Támé abí ámu ku é ləwulí əsolvó wankláánsú, iləkwé, dan, swie abí, iku aduasa (30). Iku aduesie (60), iku é lafa (100).”

⁹ Inu olomo mó onó obée, “Chá ání abu asu onúu!”

Tád Sva Yesu Lótá Ayébisv
(Mateo 13:10-17; Luka 8:9-10)

¹⁰ Bréá ilesi Yesu mua sumbí ayəpó díuanyó ámu pú ahá kpalobí akvá bubuo mu a, bobwií ipa há mu bese, olé yébi anfi asu suna amó. ¹¹ Móu olebláa amó obée, “Mli mó á, Bulu lahá mli əkpa obée, mlubí mu iwiegý ámu iwi asuñ ɳaínhé. Támé nde aha bambá asón bláa ayébisv, ¹² ‘ménú bówun láwun,
támé büméebi mó.

Bónu lánú,
támé büméonu mó asu.

Ní megý alí tekí bédamlí klvnto,
Bulu obési amó lakpan kié amó.’ ”

Ató-abí Owunyápv Yébi Amu Asi
(Mateo 13:18-23; Luka 8:11-15)

¹³ Móu Yesu léfité amó obée, “Ní mlumónu yébi anfi asu á, mó nkálí mlóbwe asa mlónu tráhe féé asu? ¹⁴ Ató-abí ámoo owunyápv amó déwunyáa amó gyí Bulu asón ámu. ¹⁵ Abí ámoo iləwulí əkpaso ámu gyí ahá ámoo benyá nú Bulu asón ámu ali. Obonsám labelé mó lé amó klvnto náti ámu. ¹⁶ Abí ámoo iləwulí abvtásó amó gyí ahá amoo bonú asón ámu pé, bahó mó ansigýisv, ¹⁷ támé inú boma nlín su á, asón ámu itamatsiá amotó yó. Mó su ní bvdin amosú ntéé iwiəsin ku itó amó asón ámu su á, inuñu bvtedida. ¹⁸ Abí ámoo iləwulí awutu ámu gyí ahá amoo bonú asón ámu a, bahó mó, ¹⁹ támé oyí ánfito ató hiánhe iwi gywiún, pú móto atonyahé iwi ənsípe tegyi asón amusv. Inu su bvtamaswié abí. ²⁰ Abí ámoo iləwulí əsolvó wankláánsú amó gyí ahá amoo bonú asón ámu a, bvtéggi mósó. Inu su itehá bvtəbwé yilé fé alia ató-abí ámu loswie, iku aduasa (30), iku aduesie (60), iku é lafa (100) ámu.”

Əkandíe Iwi Yébi
(Luka 8:16-18)

²¹ Yesu léfité amó obée, “Bütonywé əkandíe pú olá bun mósó, ntéé pówá mpá ayasi? Megyí əfóákpá bvtəpóbián mu. ²² Toto ma inuá ibénaín, iméelñ əwan. Asón ɳaínhé kuku é ima inuá büméebi mó. ²³ Ohagyísha ání abu asu onúu!”

²⁴ Móu oleblí obée, “Mliyaa asu wankláán mli asón-nutó. Itáa mlópəsusu ha mli aba á, mó kén Bulu əbópəsusu mó wankláán, lápó iku tsia móto há mli nú. ²⁵ Tsufé shá ání odekcléá obónu mí atosunahé amó asu á, Bulu əbópó iku tsia móto há mo. Támé shá ání omedécléá obónu mó asu á, Bulu əbóswí mu kpalobí ámoo alabí ámu kóráá.”

Oyt-ibíá Idəddan Iwi Asón

²⁶ Yesu létrá bli obée, “Bulu iwiegý amó igyi fé alá əha todú oyí-ibí mu ndəto. ²⁷ Ní owí itá á, shá ámu tekledi. Ní oyí iké a, ətelákósó, támé omeýin alá itabwé asa oyí-ibí ámu itakwé dan. ²⁸ Əsolvó onutó tehá mó təkwé. Itegyankpá lé até, wá ntswítswí, asa itabəbwé abí onutó. ²⁹ Támé ayó ámu inyá bli pé, ədópó amó latsú mu ədayí oyétiñ mó, tsufé mó tñbí lafon.”

Takyí-akpin Ibi Yébi
(Mateo 13:31-32, 34; Luka 13:18-19)

³⁰ Inv Yesu léfíté obéé, "Ntō Bulu iwiegí ámu lelian? Ntēé yébi momu nópusúná alá igyi? ³¹ Igyi fē takyí-akpin ibi. Mogyí tüküríibi nyí-abító fée ni. ³² Táme ní idan a, itabwé ifá fúahé dun ifá kugyíku. Mú abámbi tekpíkpli, mbubwi bvtogýónká mó asi."

³³ Oletsia pú ayébi anfi odu tsatsaotsa súná amú ató, yófon alia ahá ámu bétalí nú mó asi. ³⁴ Ombláa amú asón kuvá imegyí ayébi olépvtái. Táme ní ísi mua mu akasípó nkule a, otéle tógyító asi.

Atsufú Asibá

(Mateo 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵ Ali eke ámu ntópvesu á, Yesu lélébla mu akasípó obéé, "Mliha afa Galilea opu yo mó obin!"

³⁶ Móó bowie óklvnto, akasípó amu beplá mó, benati sí ódom amu. Nklvn bámbá ku é lobuo amú. ³⁷ Afú kpónkpónkponti ku lówa tsúvn bi. Mó su ntsu deda wié óklvn amvto, ideklé imé.

³⁸ Táme Yesu mó njélin sumvesu óklvn amu óma ódedidi. Akasípó amu betsinkí mu. Móó befité mu bee, "Osunápó, inia andé ntsu wie á, fomotsu kuku lé móto?"

³⁹ Inv Yesu lóksus lé ónó wa afú ámu, olébláa opu amu obéé, "Kpa ónó bun! Di díin!" Inv afú ámu lesi tsúvn, inv fée lolvá. ⁴⁰ Móó oléfíté amó obéé, "Ntogi sú mlidé ifú nya ah? Mlumá hógyi?"

⁴¹ Ifú lehüe kítá amó, befité aba bee, "Nyankposa ómamu ni, afú múa ntsu kórará tonú mu óme ali?"

5

ংংৰে Laláhে Gyáda Le Ogbedépótó

(Mateo 8:28-34; Luka 8:26-39)

¹ Bréá Yesu mua mu akasípó amu bowie Galilea opu amu obin Gerasefó* ósvolosu á, ² olenya kplí dálí óklvnto ali, oyin ókvá ওজে laláhে bu muto lédali tsu afúlì opulákpá befta mu. ³ Oyin ánfí lapó afúlì opulákpá inu bwé mu otsiákpá. Ohié obu iyin. Mó su óhaa tamatráa talí bwé mu otsia dín, ntéé wá mu abu. ⁴ Tsúfí teki betsiá wá mu ayabi pú mu ibi ikan, táme oletsia tin mó, biábía ikan amu tsálifví. Ohaa é má ówónlín ání óbétalí pón mu. ⁵ Ekekegyícké ópa móá onyé fée á, obu afúlì opulákpá inu móá abuso, óde okitiktí, ódepu abwi tsantsan iwl.

⁶ Olenya wun Yesu sisí ali, ólesri yéda akpwunu mu ayabito. ⁷ Móó ólosorá okitiktí kóklókóó obéé, "Ósósóos Bulu mu Bi Yesu, amansu igyi? Tánu Bulu ání foméepití mí ató!"

⁸ Oléblí asón ánfí, tsúfí Yesu lélébla mu obéé, "ংংৰে laláhে, dalí oyin ánfito."

⁹ Inv Yesu léfíté mu obéé, "Nkálí bvtetí fó?"

Oléblí mó ónó obéé, "Mí dák gyí, 'Ódóm', tsúfí anhíié anu tsó." ¹⁰ Inv ওজে laláhে amu behié kókóli mu bee, ómagáya amó lé Gerasefó ósvolus amuso.

¹¹ Mprákuo tsatsaotsa akv bvdégyl okukú kvsu inu fón. ¹² ংংৰে laláhে amu bokokóli mu bee, óhá amó abuyowie mprákuo amvto. ¹³ Móó oléha amó ókpa. Bedali oyin amvto yówie mprákuo ání bábwé fē mpím-anysto (2,000). Amó fée besrí kplí okukú ku wié opu amvto, wúwu.

¹⁴ Mprákuo ámu akpapó besrí yéblí asón ánfí ilaba anfi awílusú pú nkudasí fée. Ahá bedali bee bebá beki táa ilaba. ¹⁵ Bréá beba bowie Yesu wá á, bowun ání oyin ámúó ওজে laláhে betsiá muto ámu anstítuadí, alawá atadié otsie. Ilówa amó ifú. ¹⁶ Ahá ámúó bowun táa ileba oyin ámúó teki ওজে laláhে tsie muto ámu pú mprákuo ámusu ámu bebláa amó táa ilaba fée.

¹⁷ Inv bokokóli Yesu bee, ódáli amó ósvolosu.

¹⁸ Bréá olowie óklv amvto á, oyin ámúó teki ওজে laláhে tsie muto ámu lókokóli mu obéé, óhá amubo mu natu.

¹⁹ Táme Yesu méha mu ókpa. Mboún olébláa mu obéé, "Yinkí yo fó apíó wá wóyító, afoyebláa amó ita yiléá anu Wíe Bulu labwé há fó, pú alia alawun fó nwé."

²⁰ Mó su oyin ámu lénati tsuntsun, óde ita yilé ámúó Yesu labwé há mu blí Dekapoli† awílu amu fée. Onj lobwie ahá ámu fée.

ংংৰে Ókv Mv Bi Mva Ótsi Ókv Iló Tsa

(Mateo 9:18-26; Luka 8:40-56)

²¹ Yesu léla fá opu amu yó mó obin. Bréá obu opu ónó inu á, ódom kpónkpónkponti beba boboml mu. ²² Inv Yudafó offakpa jhande ókvá bvtetí mu Yairo léba inu. Bréá olowun Yesu a, óleda akpwunu mu ayabito, ²³ kókóli mu obéé, "Mí bí tsihé déwu. Ba, afubopu ibi dinka musu, mu awútú iwa mu onlin, onya nkpa."

²⁴ Móó mua Yesu benati boyó á. Ódom kpónkpónkponti bekplá buo mu, kpá pútá mu.

²⁵ Ótsi ókv é bu ahá ámuto, obugya de mu wolí nfí dúanyo ni. ²⁶ Alahié wun ipian iló atsapó tsatsaotsa ibita, hóli mu iwisu ató fée, táme iló ámu imékálá bwé mu. Iyin idewa tsia. ²⁷ Bréá ótsi

* 5:1 Gadarafo bu nwoló dada amu akuto. † 5:20 Dekapoli asi gyí awílu dí.

ánfi lónu Yesu nka á, ałotsun yo mu oma, fiftiwie ədəm amvto yópu ibi da Yesu atadie. ²⁸ Tsúféləblí wá mu nwuntu əbée, “Ní nəpó ibi da mu atadie kpán á, ilo ámu ibési mí.”

²⁹ Olenya pó ibi da mu atadie ámu ali, obugya amu léka itin. Olonu mó nka mu awútó áni ulo ámu lasí mu. ³⁰ Inu Yesu lónu mó nka mu awútó mu é áni ənjé ku ladáli mvt. Innu əledamlí ki ədəm amv, əlefíté amv əbée, “Ma lápó ibi da mí atadie?”

³¹ Móó mu akasípó amv befté mu bée, “Fó onutó fawun áni ədəm bakpá pútá fu. Móó fotráa fudefíté fee, ‘Ma lápó ibi da mi?’”

³² Yesu lówa ansi ki amótá féé, əde əhá áni əlopó ibi da mu dunká. ³³ Ifú lékitá ətsi ámu. Mó su ələwa kpinkí kpkakpapkpa bi, tsúfélə oynitó alanyá. Inu əleba beda akpawunu Yesu ayabito, bláa mu ənəkwali amv féé. ³⁴ Yesu lébláa mu əbée, “Mí bí, fó hógyi laho fu nkpa. Natu iwilwiit. Fó ilo ámu ita.”

³⁵ Bréá Yesu bu móos ədetá á, aha akv botsu ofiakpa əhande amv wóyító ba əebláa mu bée, “Əhande, fó bí tsíhlé ámu ədikpa mówa ale. Mátépí trá wa osunápó tó.”

³⁶ Yesu mékplá asón ámoo əudeblí ámu. Mboún əlebláa mu əbée, “Mánya ifú. Fó mó hogyi wole.” ³⁷ Yesu méhá əhaa əkpa obuo mu dñ Petro pó Yakobo mva mu pio Yohane nkole.

³⁸ Bréá bowie əhande amv wóyító á, Yesu lówun áni ahá babólá inu, əudesü, əude okitikiti.

³⁹ Olowie inu fité amv əbée, “Ntogyi só mlidé ipian wúun, mlidé okitikiti ali? Otsibi amv mákóvú, didí əde.”

⁴⁰ Ahá ámu bómásí mu. Móó olegya amv féé dálí ba wunsuné, əlekpa obí ámu akwípó pó mu akasípó amvó bubuo mu amv bebitiwé obu ámu ətsibi amv da móót ámvt. ⁴¹ Inu əlekitá kebi ámu ibi, bláa mu amv əblító əbée, “Talita Kuum!” (Mó así gyí, “Obitebi, kusvi!”)

⁴² Innu əlkosú əna. (Otsibi amv laho nfi dúanyo.) Illobwie ahá ámu féé onó dáfá. ⁴³ Móó əleda amv əlá kínlínlín əbée, bümabláa əhaa asón ánfi. Inu əlebláa amv əbée, buháa kebi ámu ató ogyi.

6

Bumhá Yesu Mu Wúluto
(Mateo 13:53-58; Luka 4:16-30)

¹ Yesu mva mu akasípó ədalı əmá ámvt yinkí yó mu wúluto. ² Əkpónó ədaké lenya fuñ ali, əloyó əde ató suná Yudafpa ofiakpa. Mu atosunahé leha ənó lobwie ahá tsətsəotsá bonu mó. Mó su befté abá bée, “Nkónó olenya nyánsa móa ofúlbawé túmi ánfi é tsú? ³ Megyí ató osrépó amv nu. Megyí mu yin gyí Maria, mu apio yinhé gyí Yakobo, Yosef, Yuda pó Simon? Yéé ania mu apio tsihé é tsie nfi á?” Benya əbló móosu.

⁴ Yesu lébláa amv əbée, “Ahá bətobú Bulu ənású ətəipó ətínegyítiné, támē mu wúluto, mu abusuanfo pó mu wóyító ahá mó botamabú mu.”

⁵ Inu bümhá mu gyí su əmetálí bwé ofula kóko, dñ aná kpalobí akosu ələpó ibi dínká, tsá amv ilo. ⁶ Ilowa mu ifú áni bümhá mu gyí.

Akasípó Dúanyo Ámu Sumbiwa
(Mateo 10:5-15; Luka 9:1-6)

Yesu léki nkuda áni ibu bomlí inu así, əde ató suná. ⁷ Inu oleti akasípó dúanyo ámu ba mu iwi wá. Móó ələwa amv sumbí abanyó-abanyó. Əleha amv túmiá bəpogyi ənje laláhes. ⁸ Əleda amv əlá əbée, “Mlumátsu tóto kítá yó əkpa ámu, dñ mli oyi yiáh! Mlumátsu atogyihé ntéé akpankogyo, ntéé kóba kítá! ⁹ Mliwa ntukota, támē mlumátsu atadie nyəosi kítá! ¹⁰ Wóyígýwóyíá mləswí móót á, mlutsia inu yófun bréá mlédalí wúlu amv. ¹¹ Ní mløyó wúlu koso, bümhá mli, ntéé bümekléá bónu mli atosunahé, mlidédalí móót mløyó á, mlíkpakpa mli ayabito-isi wúlu inu, isuna áni bümhá bwé.”

¹² Mó su bøyá yéda asón ámu əkan bée, ahá əudeamlí klvnt. ¹³ Begya ənje laláhe tsətsəotsa lé aháto, əekpa aləpó tsətsəotsa é ofobí, tsá amv ilo.

Asú Əbəpó Yohane Lowu
(Mateo 14:1-12; Luka 9:7-9)

¹⁴ Galilea əmású ogýipó Herode lónu Yesu iwi asón ánfi, tsúfélə mu idayilé de ətínegyítiné. Aku əudeblí bée, “Asú Əbəpó Yohane lákósú tsú afúlito. Mó sú, əde ofula anfi odu bwé ní.”

¹⁵ Támē akv é bée, “Bulu ənású ətəipó dada Elia ní.”

Aku é bée, “Bulu ənású ətəipó dada amvta əkv ní.”

¹⁶ Bréá Herode lónu asón ámu a, əleblí əbée, “Yohane ammó neha betin amv látsínlí tsú afúlito.” ¹⁷⁻¹⁸ Herode léha əkpitá Yohane, wá mu ikan, pó mu wá obu. Tsúfélə oletsia bláa Herode əbée, mbla meha əkpa áni obétsia mu pio Filipo mu ka Herodia amvó ətsia amv.

¹⁹ Mó su Herodia lóho Yohane asón wá iwt. Əlabwie agywun áni əbómá mu, támē əmetálí, tsúfélə Herode méhá mu əkpa. ²⁰ Herode yin áni Yohane asón da əkpa, ogyi əha wankihé. Mó su olenya mu ifú, əleki móosu wankláán áni tóto móobwé mu. Ibu mótsá Yohane asón blíhé təhan Herode, támē otekle mó nu.

²¹ Táá Herodia dédunká léba ha mu. Eke økvá Herode dé mu økwíkké gyí a, øløswi øpónó, tí ahande pó usá akopó déhen pó Galileafó ahande ba ató ámu ogyíkpá. ²² Bréá Herodia mu bi tsíhé lóbowie øbunto tsa a, lówa Herode muva ahande amu fée ansigyi. Herode lébláa mu øbée, “Fite mí tógyítá fódeklé, néha fó.” ²³ Inu øleka ntam há mu øbée, “Néha fó tótógyítá fefité mí. Ní igyi mí iivé ogyíkpá ifun kóráá.”

²⁴ Otsibi amu lédali yefití mu yin øbée, “Ntø nfíte?”

Mu yin lébláa mu øbée, “Fite Asú Øbopó Yohane nwun.”

²⁵ Osasu otsibi amu léba bebláa Herode øbée, “Ndekléa fupó Asú Øbopó Yohane nwun dinka ilinsó ha mu sésésési.”

²⁶ Asón ámu léhié han owié amu, támé mu ntam amóó øleka, pó ahá ámoo búbu inu ámu su á, omekléa øbótn ntam amu. ²⁷ Innuv ølowa mu ahá otínpv øbée, oyétiñ Yohane nwun ba mu. Ølyo yétiñ Yohane nwun obu ødikpá inu. ²⁸ Múv ølepó nwun ámu dínká ilinsó ba otsibi amu, mu é ølepovýá mu yin Herodia. ²⁹ Bréá Yohane akasípó bonu asón ánfí á, bëba botsu mu satin yópolá.

Ahá Mpím-nu Atogyihé Ha

(Mateo 14:13-21; Luka 9:10-17; Yohane 6:1-14)

³⁰ Yesu sumbí ayopó ámu beyinkí bá bebláa mu atóá bayébwé pó móá bayósuná fée. ³¹ Mó ñoma a, ahá bouna amó wá alu, bu menyá økpa gyí ató kóráá. Mó su ølebláa amó øbée, “Mliha ayo itsétó fléén, aye da økpnón.” ³² Inu bowie øklvntó, pó økpa bøyó itsétó otneku.

³³ Támé ahá tsatsaotsa bowun amu, bí otinéá bøyó. Mó su botsu awúlu ámu féesó, tsíi øsrí gyankpá yowie otiné ámóó Yesu aná bøyó ámu. ³⁴ Bréá Yesu lékplí dálí øklvntó, wun ødém kponkpónkpontí amu a, amu asón lowa mu nwé, tsúfè bøygi fá akufa áni bu ma økpapó. Mó su olousuna amó ató tsatsaotsa. ³⁵ Owí lópn a, akasípó amu bëba mu wá bebláa mu bée, “Itsétó nfi gyí, owí é latá. ³⁶ Ha amó abuyó nkuda múa awúlu ání ibu bomli nfi así yodunká tóku gyí.”

³⁷ Támé Yesu lelé mó onó øbée, “Mldunka ató ha amó abugyi.”

Móv befté mu bée, “Abétalí nyá sika* ho ató há ahá ánfí fée begyi?”

³⁸ Yesu léfíté amó øbée, “Bodobodo apin afini mlíbu? Mliyo amliyekü!”

Beyinkí bebláa mu bée, “Bodobodo apin anu pó ntsutso iye bwahé anyo bú inu.”

³⁹ Yesu lébláa amó øbée, “Mliha amó abutsatsia ifá bëbwé amosu.” ⁴⁰ Betsiá así akúsó-akúsú, aksu lafa (100), aksu é aduenu (50). ⁴¹ Inu olotsu bodobodo anu pó ntsutso iye bwahé anyo ámu. Múv olotsu ansi fóó ki osisó, øleda Bulu ipán. Inu olebiabia bodobodo amu há mu akasípó amu øbée, bøyée ha amó. Oleye iye bwahé anyo ámu é há amó, bëpvhá ahá ámu. ⁴² Amó fée begyi mwé sian. ⁴³ Akasípó amu bëtsái bodobodo múa iye sianhe amu a, lóblá alakpá dùanyá. ⁴⁴ Ayn ání begyi ató ámu nkule bøygi mpím-nu (5,000).

Opusu Natí

(Mateo 14:22-33; Yohane 6:15-21)

⁴⁵ Benya gyí ató ámu tá ali, Yesu lébláa akasípó amu øbée, buwíe øklvntó abugyankpa fa øpu amu yó Betsaida wúluto. Mu mó olesin ñoma sí ødém amu økpa. ⁴⁶ Bréá olesi amó økpa tá á, ølodv yó buvu yóbó mpái. ⁴⁷ Bréá owí leta, øklvntó amu lawié ntsu nsiné á, ilesi Yesu nkule ibu ámosu. ⁴⁸ Inu olowun ání øklvntó amu plá de ønlín wa wá akasípó amu, tsúfè afú kponkponti detsiñ fia amó. Bake-bake a, Yesu lénatí ntsu ámosu ayabitó buo amó, odeklié øtsun amosó.

⁴⁹ Támé bréá bowun mu a, bükí bée, fúli ogyi. Mó su bësorá okitikiti. ⁵⁰ Opuni letsíi amó fée.

Támé ølowa ñsa bláa amó øbée, “Mliwa klvn. Mí ní. Mlmánya ifú.” ⁵¹ Múv ølodv wié øklvntó amutó, afú ámu leka itin a. Asón ánfí lówa amó wánwan. ⁵² Amó klunta-odwin su bu makónyá nú bodobodo iwi asón ámu así.

Genesaretfo Aløpv Tsa

(Mateo 14:34-36)

⁵³ Yesu múa amónyo bëfa øpu amu yési Genesaret otsubúno, bëwa ofé kítá øklvntó amu.

⁵⁴ Benya kplí dálí øklvntó amutó alí ahá bowun Yesu, bí mu øtsawolé pé. ⁵⁵ Mó su bësri yótsu amó aløpv sórá akpasu, tsú ntiné-ntiné bëto mu inu. ⁵⁶ Otíngeyiötinéá Yesu lóyo, igyi wúluto ntéé akuda ó, bëpvhá amó aløpv bëtswi brónosu, kókoli mu bée, ahá aløpv amu abupu ibi da mu atadié ødanó kpán. Amóá bëpvhá ibi da mu fée benya iłotsá.

Atitifø Amándié

(Mateo 15:1-9)

¹ Farisifo pó Mose mbla asunápó aksu botsu Yerusalem ba befia Yesu wá. ² Múv bowun ání mu akasípó amu aksu bu mëfwí ibi amándié økpasu asa bëde ató gyí.

* ^{6:37} Sika ánfí igyi sika futútú lafa-anyo (200), igyi ñha nké lafa-anyo (200) iköká.

³ (Tsúfē Yudafə, títriu Farisifō bùmokósí amó anán amándiéétó. Mó su ní bùmokófwí ibí amándié əkpasú á, bùtamagyí ató. ⁴ Ali kén ní bùmokógyúra iwi á, bùtamagyí tóá bòpotsúa bíásó ba nu. Amándié bámbá ku aná é bu inu, bùtráa bùde móto tsú nwé nínu ntsu, nlí pó nlanka iwi.)

⁵ Mó su amáa Mose mbla asunápó befité Yesu bée, “Ntogyi só fú akasípó amu bùtamagyí aní anán amándiéssó, bùmofwi ibí amándié əkpasú asa abugyi atá?”

⁶ Yesu lélé mó onó əbée, “Oñekwali Bulu onósó ətápíóYesaia léblí tswí tsú mlí apinabwébí abwépí ánfí iwi əbée,

‘Ahá ánfí bùdèpú amó onó bú mí,
támé amó kluu bu ifó mí wá.

⁷ Kpaali bùde mí sum,

tsúfē basí Bulu mbla tswí,
yá bùde anyánkpósa mbla suná.’

⁸ “Mllasí Bulu mbla ámu tswí, mlidé mlí anán amándiéétó.”

⁹ Inu əlebláa amó əbée, “Mlìapina si Bulu mbla ámu tswí nyánsato, méní mlégyi mlí onutó amándiéssó. ¹⁰ Tsúfē Mose lówanlín wá Bulu mbla ámoto əbée, ‘Bu fú sí muva fú yin.’ Əleträ wanlín əbée, ‘Ní əku léblí asukpan tsú mu si ntée mu yin iwi á, bùmásó mu.’ ¹¹ Támé mlí mó mlhaa, əha əbetalí bláa mu si ntée mu yin əbée, ‘Tóá teki náphahá fú á, napóbwé Koban.* ¹² Mlhahá ahá bùmedé tóta bwé há amó akwúipó. ¹³ Mlí anán amándié su mlitráa mlumédé Bulu mbalsu gyí. Ntobí tsotsaotsa é bu inuá mlitráa mlidébwé tsia ínto.”

Tád Itékpái Oha Bulu Ansító (Mateo 15:10-20)

¹⁴ Yesu létrá ti ədəm amu ba mu iwi wá, əlebláa amó əbée, “Mlí féeé mlhyaa asu amlunu ínu asi!

¹⁵⁻¹⁶ Megyi tóá oha tegyi tókpái mu Bulu ansító. Mboún mórá itedálí tsu mu onó.†

¹⁷ Bréá əlenatí sí ədəm amu yó wóyítá a, mu akasípó amu befité mu yébi anfi asi. ¹⁸ Əleträ mó onó əbée, “Mlí é mlitamanú asón asi? Mluméyin ání tá itowíé oha onó tamakpái mu Bulu ansító? ¹⁹ Tsúfē megyi mu klonto itowíé, mboún mu iputo itowíé, əteyéle mó wá əkpontó.” (Yesu lélé móto púsuna ání atogyihé kugyíku iwi letün.)

²⁰ Inu əlebláa amó əbée, “Tóá itedálí tsu oha klonto tókpái mu Bulu ansító. ²¹ Tsúfē əha klonto ágyywúl laláhe kugyíku tedálí tsu. Móthá mu ətowá atsí móya ayin asón, otowí ató, ətómó əha, ətótó mbua, ²² ətowá ənsipe, ətobwé lalahe, ətemlé ahá, ətowá hakpan, ətowá olu, otetsii əha, ototsú iwi, ətobwé mimlála. ²³ Əha klonto, ato laláhe anfi féeé itedálí tsu. Mótókpái mu nu.”

Otsi Okvá Omegyi Yudayin Hógyi (Mateo 15:21-28)

²⁴ Yesu lénatí inu yó Tiro nsántó. Əloyóswí wóyí kuto. Omedéklé əbée ahá bùbú ání maba inu, támé əmetálí hání mu iwi. ²⁵ Əye laláhe bu ətsí əku mu bi tsihétó. Olenya nú Yesu nka ali, əlowa oja beda akpawunu mu ayabito. ²⁶ Griikiyintse ətsí ánfí gyí. Bəkwí mu Siro Foenike əsülsú. Olokokólí Yesu əbée, oygáa ənjé laláhe amu le mu bi ámuto. ²⁷ Támé Yesu lébláa mu əbée, “Ha nyébi ámu abuwé asa, tsúfē ima aleá fóswí nyébi atogyihé pöhá akiáa.”

²⁸ Otsi ámu lélé mó onó əbée, “Owíé, ibu móto ali, támé akiáa ání buda əpónú ámu asi é bùtegyi nyébi atogyihé mpupubiá itekpákpa bun amó opónóasi.”

²⁹ Múó Yesu lébláa mu əbée, “Fabí le mó onó. Mó su natí, ənjé laláhe amu ladáli fú bí tsihé ámuto.”

³⁰ Bréá ətsí ámu lóyo wóyítá a, olowun ání ənjé laláhe amu ladáli mu bi ámuto, alasí əda mpásó.

Yesu Létsa Isvtín Okvá Ətamatái Wankláán

³¹ Yesu lénatí Tiro inu yó Sidon yóbomlí kplí ba Dekapoli‡ awúlu amu nsántó asa əleladó yó Galilea əpó onó. ³² Bəpū isvtín əku ba mu, ətamatálí tóá wankláán. Bokokólí mu bée, əpón ibí dinka muso. ³³ Múó əlekpa oyin ámu ya ifóngt, pí mu asrebi wá oyin ámu asvtó, olotu atsvónó dínká mu osrebissó, pódá oyin ámu ədandvuso. ³⁴ Inu olotsu ansí fóá ki əsósú, lón ənjé fó. Múó əleblí əbée, “Hefata.” Hebri oblíto. Mó asi gyí, “Finki.”

³⁵ Inonu mu asu lefinkí, mu odandú é lesankí, olotsí wankláán. ³⁶ Múó Yesu léda ahá ámu əlá kpákpáákpá əbée, bùmabláa jhaa. Támé tsé dódówdórá əleda amó əlá á, alí kén beda asón ámu əkan nu. ³⁷ Əná lehie bwíe amó, beblí bée, “Alabwé tógyító wankláán. Alahá asvtín bùde asón nu, amúmu é bùdetó.”

* 7:11 Koban ası gyí, napókié Bulu. † 7:15-16 Mótó yée 16 bu nwül dada amu akoto: Əhagyóha ání əbu asu, onúu!

‡ 7:31 Dekapoli ası gyí awúlu dú.

8

*Ahá Mpím-na Atogyihé Ha
(Mateo 15:32-39)*

¹ Nke ámuto á, adəm kpənkpoənkpoṇti bətrá bəfia Yesu wá. Amó atogyihé ləta. Mú su Yesu ləti mu akasípó, bláa amó əbée, ² “Ahá ánfí asón də mí nwé wa. Ndə eke sáásí əpá bwubuo mi. Butráa bwma tṣtəá bégyi. ³ Ní nechá amó bəpó akón náti bəyó wóyí á, ansító béyébi amó əkpato, tsufé amótó aku əkpa bw ifb.”

⁴ Móó akasípó amó bəfíté mu bəe, “Nkónú abénaya atogyihé há ahá ánfí fée bégyi mwé dimbí ánfisuv.”

⁵ Yesu lēfíté amó əbée, “Bodobodo afini mlívó?”

Bəle mó onó bəe, “Asienó.”

⁶ Yesu ləha adəm amó bətsiá osulóto. Móó olotsu bodobodo asienó ámu, dá Bulu ipán, olebiabía móntó há akasípó amó bəye mó há amó. ⁷ Bəvə ntsutso iye bwáhé kpalobi ku é. Yesu lóyulá mósó, ələpó mó é há akasípó amó, bəye ha amó. ⁸ Amó fée begyi mwé. Akasípó amó bətəsi isianhe bólá alakpá yilé asienó. ⁹ Ahá ámu bəbwé fée mpím-na (4,000), Yesu lési amó əkpa. ¹⁰ Innu mua mu akasípó bədu wié əkləntə ba Dalmanutafə osulósu.

*Farisifə Bodunká Ofila
(Mateo 12:38-42; 16:1-4)*

¹¹ Farisifə bonu áni Yesu laba inu, bəba bəde mu asón fité. Bəbláa mu bəe, əbwéé osúna posuna amó áni lélé ətsú Bulu wá. ¹² Yesu ləlon ənjé fó. Móó əlefíté amó əbée, “Ntogyi só mli ndəmba-abí mlidé ostúna dunká amlıwun? Mbláa mli ənokwali. Mmábwé osúna kəkv súná mli!”

¹³ Inu əlenati sí amó, yó du wié əkləntə, fá əpó ámu yó mó əbu.

*Farisifə Pó Owie Herode Bodobodotu-afá
(Mateo 16:5-12)*

¹⁴ Yesu akasípó amó bwmekaín tsú bodobodo kítá. Ipin kule pé bw əklən amuto. ¹⁵ Bréá bədün ntsu ámuwə bəyó á, Yesu lèda amó olá əbée, “Mlikí wankláán Farisifə pó əmású ogýipó Herode bodobodotu-afásó.”

¹⁶ Akasípó amó bəfíté aba bəe, “Bodobodo amóó anumédé ámu só əde asón ánfí bli lólo?”

¹⁷ Yesu lónu asón áni budeblí. Móó əlefíté amó əbée, “Ntogyi só mlidéblí mliaa, mlumédé bodobodo? Mó su əkləntə bw mli odwin mli é? ¹⁸ Mli ansibi tamawun ató, mli asu é tamanú asón? Mlitamakáin asónsó? ¹⁹ Bréá neye bodobodo apin anu ámu há ahá mpím-nu (5,000) á, isianhe alakpá afini mlidétsó?”

Bəle mó onó bəe, “Dúanyo.”

²⁰ “Bodobodo apin asienó ámuwə neye ha ahá mpím-na ámu é mé, isianhe alakpá yilé afini mlidétsó?”

Bəle mó onó bəe, “Asienó.”

²¹ Inu Yesu lēfíté amó əbée, “Imokówánki mli ki?”

Ansibi Obwiepí Okv Ansibi Bwíi

²² Yesu mua mu akasípó bəba Betsaida wúluto. Aha aku bəkpa ansibi obwiepó okv ba. Bobwií ipa há mu bəe, əpóv ibi da mu, ətsa mu lə. ²³ Yesu lékítá ansibi obwiepó ámu ibi, kpá mu dálí wúlu amuto. Inu olotu atsəná dínká oyin ámu ansíbisu, pú ibi dínká muwə. Móó əlefíté mu əbée, “Füde ató wúun?”

²⁴ Ansibi obwiepó ámu lótsu nwun fóá ki, ələblí əbée, “Nde anyánkpúsa wúun, támé bəygi fée nyí bəna.”

²⁵ Inu Yesu létrá pú mu ibi dínká mu ansíbisu. Oyin ámu lóbwíi ansibi ki a, mu ansibi lawá alé, əde tógyító wúun wankláán ngya. ²⁶ Yesu léyinkia mu sisí wóyítá əbée, “Natı laa yo wóyí. Mátēpi wié wúlu amuto kóráá.”

Əhá Áni Yesu Gyí

(Mateo 16:13-20; Luka 9:18-21)

²⁷ Yesu mua mu akasípó amó bənatí inu bəyó Kaesarea Filipi awúlusó. Bréá bəna əkpato á, əlefíté amó əbée, “Ma ahá bəe ngyi?”

²⁸ Bəle mó onó bəe, “Aku bəe, fógyí Asú Əbəpó Yohane. Aku bəe, Bulu ənásó ətəpó Elia. Aku é bəe, Bulu ənásó atópó amuto əkvo.”

²⁹ Móó əlefíté amó əbée, “Mli é mé? Mli mígíyí ma?”

Petro lélé mó onó əbée, “Fógyí Kristo, (əhá ámuwə Bulu ladá mu ofúli amuto) ni.”

³⁰ Inu əleda amó olá əbée, “Mlímabláa əhhaa mí iwi asón ánfí.”

*Yesu Iwiasin Pó Mv Lowu Iwi Asón Blí
(Mateo 16:21-28; Luka 9:22-27)*

³¹ Inv Yesu léfi asu əde asontá le súná amó əbée, “Ilehián ání mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí néhie wun iwiisin tsotsaotsa. Yudafa ahande, Bulu igyi ahapú dehen pó Mose mbla asunápó féé bekiná mí bée, megyí mígyí Kristo amó. Bómá mí, támé Bulu əbelakósúa mu tsu afúlító nkensá əma.” ³² Əməpó asón ánfí ənján amó. Mó su Petro léti mu ya itsétó yéka mu itin əbée, əmátrá blí ali. ³³ Inv əledamlí ki akasípó amó, əlkplón wa Petro əbée, “Satan, natı tei mísó! Megyí tásá Bulu dégyewín, anyánkpósa klé fudegyewín.”

³⁴ Inv əleti ədəm amó pó mu akasípó ba mu iwi wá. Móó əlebláa amó əbée, “Ní əku dékleá obobuo mi á, osii tásá oteké bwé, ətsu mu oyikpalhé bobuo mi.” ³⁵ Tsúfí ní əku lépri mu nkpa á, əbóholú mó. Ní əku é lóholú mu nkpa mía Bulu asón wankláán ámosú á, Bulu əbóho mu nkpa. ³⁶ Ní əku onyá oyítá ató féé, támé əholí mu əkláa a, labi momu ələwa há mu? ³⁷ Ntée ntó əha əbetalí pótse mu nkpa? ³⁸ Tsúfí ní əku onyá mí atosunáhé péli ndemba-abí laláhé badamlí əma há Bulu ansítá á, mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí é nénya mu péli bréá mía Bulu-abopu wánkíhé amó aniná mí Sí numnyamtó abá.”

9

¹ Yesu lóyo mu táisó əbée, “Ənəkwali nde mlí bláa. Aku bubu mlitó nfí buvmóowu, yófvu bréá bawun ání Bulu iwíegyí amó ina túmisú ibá.”

Yesu Iwitséé

(Mateo 17:1-13; Luka 9:28-36)

² Nkensié əma a, Yesu lékpá Petro, Yakobo mva Yohane, mva amónyó bədu yó ibu kusú amó nkole. Inv Yesu létse amó ansító. ³ Mo atadé ledamlí futútúutú, idé oyigá kpa. Tóta ma əsolvó anfisúá ibétali bwé mó ibófúlí ali. ⁴ Inv Elia mva Mose bele iwi swan, amúa Yesu budeztó. ⁵ Móó Petro lebláa Yesu əbée, “Osunápó, ibu aléá abétsiá nfí. Ha ada abú asa. Fú klé kole, Mose klé kule, Elia é klé kule.” ⁶ Ifú lehü kítá Petro mva mu abá amó duví. Mó su omowun asón ání əblú.

⁷ Inv agyinde ku lobobun amósó, əme ku ledali tsu móttó əbée, “Əni gyí mí Bi ədwepó ní! Mlyaa asu amlinu mu asón!” ⁸ Inv belakú, támé buvmetrá wun əhaa dón Yesu nkule.

⁹ Bréá bude ibu amó kplí á, Yesu léda amó olá əbée, “Mábláa əhaa tásá bayówun, yófvu ekeá Bulu əbókusúa mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí tsu afúlító.”

¹⁰ Asón ánfí lesin amó nwuntó, betsiá fité aba bée, “Kusú tsu afúlító ánfí ası mé?” ¹¹ Inv befité Yesu bée, “Ntogyi só Mose mbla asunápó amó bée, ilehián ání Elia obéyinkí bá asa Kristo amó əbéeza?”

¹² Əjelé mó ənó əbée, “Ənəkwali igyi, ání Elia obégyankpá bá bélá tógyító yáí wankláán. Mó ntogyi só Bulu asón wanlínhé amó kén léblí tsu mí iwi əbée, mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí néhie wun ipian, ahá bósápáa mi? ¹³ Nde mlí bláa mbée, Elia layínkí bá dodo. Ahá bəbwé mu alia budeklé, fé alia bowanlín wá Bulu asón amotó.”

Illo Didahe Əlopú Tsa

(Mateo 17:14-21; Luka 9:37-43a)

¹⁴ Bréá beyinkí bowie akasípó atráhé amó wá á, bowun ání ədəm kpənkpoənkpoənti bafia bomli amó, Mose mbla asunápó aku bude akasípó amó nwéen gyí. ¹⁵ Bréá ədəm amó bowun Yesu a, ələwa amó wánwan, besri yéfia mu, há mu aye. ¹⁶ Yesu léfité mu akasípó amó əbée, “Amansu mlia amónyó mlidébiti?”

¹⁷ Ədam amota əku lélé mó ənó əbée, “Osunápó, nekpa mí bí yínhé ba fu mbée afotsa mu ilo. Əjə laláhé lahá ətamatató. ¹⁸ Brégyibréá ənjé laláhé amó iba mvsú á, itowósú mu, fin mu dá əsolvó. Mu ənó təbwé afu, ətowí ayín, ətesínsu. Nébláa fú akasípó mbée, bugyáa ənjé amó le muto ha mi, támé buvmetalí.”

¹⁹ Yesu lebláa amó əbée, “Ndembá-abía mlímá hógyi, alí nétsiá mlí wá yó ní? Yófvu əmenke nnyá klon ha mlí? Mlikpa kebi amó ba mi!” ²⁰ Békpa kebi amó Yesu.

Əjə laláhé amu lénya wun Yesu ah, ilowósú kebi amó fin mu dá. Odemináa, mu ənó é idé afu. ²¹ Yesu léfité obí mu si amó əbée, “Tsú bré mómtó ilo ánfí lefi así?”

Əjelé mó ənó əbée, “Tsú mu nyebito əpá. ²² Itətswi mu wá oyigá móá ntsu aná féstó, itekléa ibómá mu, támé ní fétalí bwé təku tsu mí iwi á, wun anı nwé afugyi anı bvalé.”

²³ Yesu léfité mu əbée, “Blí fude fee, ní nétalí? Tógyító ləpon ha ohógyipu.”

²⁴ Inv obí mu si amó lókplón blí əbée, “Nohogyi, támé mí hógyi mətsó. Gyi mi bvalé, mí hógyi imoníú”

²⁵ Bréá Yesu lówun ání ədəm amó buvráa buvrí bebhá á, əlkplón wa ənjé laláhé amó əbée, “Fú ədandubiaibía móá tsutín ənjé, dalí kebi amotó. Márá wie muto əkəkceke!”

²⁶ Əjə laláhé amó lósorá okitiktí kóklukóó, ilerträ wosóó mu nyányányányáá, əledali muto. Əjə leta mu. Mó su ahá amotó aku bebhí bée, “Alawú.” ²⁷ Támé Yesu lékitá mu ibi tsu mu fóá, əlkokusú líí.

²⁸ Mó əma, bréá Yesu mva mu akasípó amó nkole buvu wóyító a, befité mu bée, “Ntogyi só anı mó anumetalí gya ənjé laláhé amó dálí kebi amotó?”

29 Múú əlebláa amó əbée, “Ini odu mó á, nkéti mpái* pé mlétalí pógya mó.”

*Yesu Lowu Iwi Asón Bli Otse Nyooosi
(Mateo 17:22-23; Luka 9:43b-45)*

30 Bréa Yesu mva mu akasípó amu benatí iwu á, botson Galilea əsulósu, támē Yesu mékléá haa əbí ətínéá mbvu. 31 Tsúfél əde akasípó amu ató suná əbée, “Béle mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfi há adón bómó mí, támē Bulu əbélakósúa mi eke sáásí.”

32 Akasípó amu búmonu mó asi, ifú é de amó ání befité mu.

*Ma Əbóbwe Əhande?
(Mateo 18:1-5; Luka 9:46-48)*

33 Beba Kapernaum wúluto. Bréa bowie wóyító á, Yesu léfité amó əbée, “Ntó nwéen mldégyí əkpato?”

34 Bekpa ənó bun móos, tsúfél ihande budeprí. 35 Yesu létsiá asi, əleti akasípó dúanyo ámu, əlebláa amó əbée, “Ní mltó əku dékcléá əbóbwe mli nkápá ogyápu a, əbwéé mu iwi əma ogyápu pú mli fée osúmpó.” 36 Ini əlekpa kebi əku belí amó anstító, látá mu pútá, əlebláa amó əbée, 37 “Əhagyíoha ání əloho kebí ogyí ali mí dátó laho mi. Əhagyíoha ání əho mi á, megyí mí əloho, mboún əhá ámúúv əlswa mí ámu.”

*Ani Obúopv
(Luka 9:49-50)*

38 Yohane lébláa Yesu əbée, “Osunápó, anulówun oyin əku dépu fú dá gya ənjé laláhe, aniléka mu tin, tsúfél əma anito.”

39 Támē Yesu lébláa amó əbée, “Mlumáka mu itin! Tsúfél əhaa má iwuá əbóbwe ofúla mí dátó, láblí mí iwi ason laláhe. 40 Tsúfél əhá ání əmákusó lí anisú buo ani. 41 Ənökwalı ndé mli bláa mbée, ní əku əhá mli ntsu-owebi mlonu, mí dá ání idün mlsu su á, əmáəhulú mu ipán.

*Əha Kpa Wá Lakpanto
(Mateo 18:6-9; Luka 17:1-2)*

42 “Ní əku léha ahá ánfi burokóddan míso hógyítá ánfitó əku lóbwé lakpan á, ní beda nftiókwébu sián mu əmeto, tswi mu wá əpotó pó á, ibu alé dvn. 43-44 Ní fó ibi kule téhá fótobwé lakpan á, ka mó le! Ibú aléá fópu ibi kule nyá nkpa ání itamatá, dvn ání fópu ibi anyó wíé isubítí ogyá ání itamatadunt.† 45-46 Ní fó yabi kule téhá fótobwé lakpan á, ka mó tswi tsalfwi! Ibú aléá fópu yabi kule nyá nkpa ání itamatá, dvn ání fópu ayabi anyó wíé isubítí ogyá ání itamatadunt.‡ 47 Ní fó nsíbi téhá fótobwé lakpan á, loti mó le. Ibú aléá fópu nsíbi kule wíé Bulu iwíegyí ámu, dvn ání fópu ansibi anyó wíé isubítí ogyá ání itamatadunt. 48 Ətínéá ini anyambi butamawú, unu ogyá é itamatadun.

49 “Tsúfél bópu ogyá tin əhagyíoha iwi, fé aláí bvtópó nfóli tin afodíe iwi.

50 “Nfóli bu ədwé, támē ní itá ədwé á, ntó bélápówá mó ədwé?

“Mliha ədwé itsia mlito fé nfóli, iwilwii itsia mlia mli aba nsiné.”

10

*Əkákind Iwi Atosunáhé
(Mateo 19:1-12; Luka 16:18)*

1 Yesu lókusó tsú iwu yó Yudea əmáttó, Yordan ntsu əbin. Ədəm betrá befia bomlí mu, əleträ suná amó ató fé aláí ətbewé yái.

2 Farisifo əku beba mu wá, budekleá bósó mu ki. Mó su befité mu bée, “Ani Mbla léha əkpa ání oyin obétalí kíná mu ka?”

3 Yesu léfité amó əbée, “Nkálí ani náin Mose lówa mbla há mli?”

4 Béle mu ənó bée, “Mose léha əkpa ání oyin əwánlin əkákiná əwóló pukina mu ka.”

5 Yesu lébláa amó əbée, “Ml klontó-odwin só Mose lówanlin mbla ánfi há mli. 6 Tsú bréa Bulu lélé oyí á, ətsi móa oyin əlbwbé. 7 Ini su oyin obótú sí mu si mva mu yin yémantá mu kasó, 8 amó abanyó bóbwe əyolúv kule ni. Betrára bómegyí abanyó, mboún babwé əbakóle. 9 Ini su ahá ání Bulu labwé amó ikvél a, əhaa mámaín amó abasu.”

10 Bréa beyinkí ba wóyító a, Yesu akasípó amu betrá fité mu asón tsú asón ánfi iwi. 11 Yesu lébláa amó əbée, “Ní oyin okiná mu ka láyétsiá ətsi bámbá á, alató mbua. 12 Ali kén ní ətsi okiná mu kulu láyétsiá oyin bámbá á, alató mbua ní.”

*Nyebí Yula
(Mateo 19:13-15; Luka 18:15-17)*

* 9:29 Mpái móa ənókli bu nwóló dada amó akuto. † 9:43-44 Mótó yée 44 móá 46 belian 48, támē ima nwóló dada amó akuto. ‡ 9:45-46 Mótó yée 44 móá 46 belian 48, támē ima nwóló dada amó akuto.

¹³ Aha akv bækpa nyebí ba Yesu bée, ḥpón ibi dinka amósó, támē mu akasípó amu bōwa iyin wá amó. ¹⁴ Bréá Yesu lówun a, ḥoblé lekitá mu. Móó ḥlebláa akasípó amu ḥbée, “Mlíha nyebí ámu ḥkpa abuba mí wá. Mlumátin amú ḥkpa, tsúfē ahá áñfi odu bó Bulu iwiegýi ámu ni. ¹⁵ ḅnokwali nde mli bláa. ḅhá áni ḥmohó Bulu iwiegýi amu fé kebi á, omóowie móó.” ¹⁶ Móó ḥlelatá amó pútá, pó ibi díndínka amósó, oloyulá amú á.

Atonyahé Iwi Atosundhé

(Mateo 19:16-30; Luka 18:18-30)

¹⁷ Bréá Yesu lópó ḥkpa oyó á, oyin ḥkv lésri ba beda akpawunu mu ayabito fité mu ḥbée, “Osunápó yilé, nta nóbwe asa nénya nkpa áni itamatatá?”

¹⁸ Yesu lésíté mu ḥbée, “Ntogyi só fude mí iha yilé? ḅhá mégyi ḥha yilé, nkéti Bulu nkwlé. ¹⁹ Yéé fuyin Bulu mbala ámu dodo? ḅhéé, mámo ḥha, máto mbua, máwi atá, máka asón dínká fó básu, másisii ḥha, bu fó sí mva fó yín.”

²⁰ Oyin ámu lébláa mu ḥbée, “Osunápó, tsú mí nyebito ḥpá nde íni féesú gyí.”

²¹ Yesu léki mu díin, mu asón lówa mu ḥdwé. Móó ḥlebláa mu ḥbée, “Ilaši tokukuleá fóbwé. Yéé fó iwisu ató fée, afuye kóba amu ha ahiánfo, méní fénya siadie osúsó. Fóbwé mó tá á, ba afubobuo mi.” ²² Bréá oyin ámu lónu asón áñfi á, iwi lowu mu. Mó su ḥlenati díin, tsúfē ḥiéjé ḥbo atá.

²³ Yesu léki bomlí, ḥlebláa mu akasípó amu ḥbée, “Ibéhie wá ḥnlín asa iwi onyapó obówie Bulu iwiegýi ámu!”

²⁴ Bréá akasípó amu bonu asón áñfi á, onó lobwie amó. Támē Yesu lélébláa amu ḥbée, “Mí abí, Bulu iwiegýi ámu wie ibéhie wá ḥnlín!” ²⁵ Ilópon ha kpósó áni ḥbótsón ḥbun-ató ḥbótó, dón áni iwi onyapó obówie Bulu iwiegýi ámu.”

²⁶ Asón áñfi leha ḥnó lehie bwé amó. Mó su befité aba bée, “Mómú ma mée Bulu ḥbáhó nkpa?”

²⁷ Yesu léki amú díin, ḥlebláa amu ḥbée, “Táá idon nyankposa bwé módón Bulu, tsúfē Bulu mó tetálí bwé tógyító.”

²⁸ Móó Petro lélébláa mu ḥbée, “Yéé anu mí anulasí tógyító tswi bobuo fó o!”

²⁹ Yesu lélébláa mu ḥbée, “ጀnokwali nde mli bláa. ḅhagyíha áni olesi mu wóyí, mu apió, mu sí mva mu yin, mu abí ntéé mu ḥsolvó ḥmagyáa, míá mí asón wankláán ámu su á, ³⁰ ḥbelanyá mu wóyí, mu apió, mu ayín, mu abí pí mu agyapadie ámu odu tsé lafa séi. Bédinká mvsu é séi, támē obénya nkpa áni itamatatá bré ámóó ibá ámu.” ³¹ Támē agyankpapu tsatsaotsa béba bemlí amapu, amapu é béba bemlí agyankpapu.”

Yesu Lowu Iwi Asón Blí Otse Saasi

(Mateo 20:17-19; Luka 18:31-34)

³² Yesu mva mu akasípó amu bápó ḥkpa bøyó Yerusalem wúluto, Yesu gyánkpá. Ilówa amu wánwan, ifút lekitá ahá ámóó bwébu amú ámu. Móó ḥlekpa akasípó dúanyó ámu ya itsétó, ḥletrá bláa amu tóá ibéba mvsu. ³³ ḅhéé, “Mlunu! Ní awié Yerusalem a, bélé mí, Nyankposa-Mu-Bi áñfi há Bulu igyí ahapó dehen pó Mose mbala asunápó. Béha mí lowu ipón, pó mí wá ahá áni bwemegyí Yudafó ibita. ³⁴ Bébwé mí ahinlá, tú atsunó wólí mí, nwén mí mpli, mó mí, támē eke sáásí a, Bulu ḥbóksusa mi tsú afúlito.”

ጀhande Osúm Mv Aba

(Mateo 20:20-28)

³⁵ Sebedeo abí Yakobo mva Yohane bapkupké mantáa Yesu bláa mu bée, “Osunápó, anidékléá fóbwéé tóku ha anu.”

³⁶ Móó Yesu lésíté amu ḥbée, “Ntó mlidéklé mlihaa mbwéé ha mli?”

³⁷ Bebláa mu bée, “Ha anito ḥkule otsia fó gyopisu, ḥkule é otsia fó binasv bréá Bulu ɔwá fó numnyam.”

³⁸ Támē Yesu lélébláa amu ḥbée, “Mluméyin tóá mlidékulí! Mlétalí wun iwiásin ámóó nebá bowun amu, ntéé mlétalí wú lowu ámóó nówu ámu?”*

³⁹ Bele mó onó bée, “Ee abéitalí.”

Móó ḥlebláa amu ḥbée, “Mlówun iwiásin ámóó nebá bowun amu, wú lowu ámóó nówu ámu é, ⁴⁰ támē mma túmi áni néle ḥhá áni obétsiá mí gyopí ntéé binasv. Alí otsiákpá anfi mó ida gyo ahá ámóó Bulu lalá inu yái há ámu.”

⁴¹ Bréá akasípó idú atráhe amu bonu asón áñfi á, Yakobo mva Yohane iwi lówa amu ḥbél.

⁴² Yesu létí amu fée ba mu iwi wá, ḥlebláa amu ḥbée, “Mlyin áni ahá áni botobú amúá bøyí ḥmatíófeso agyípó botéhié amu ahá, amu ahande é botenyá túmi amósó. ⁴³ Támē mlito mó á, imába ali. ḅhá áni odekcléá ḥbóbwé mlito ḅhande ḥbóbwé mli fée ḥkpa. ⁴⁴ Ní mlito ḥkpa é dékleá ḥbóbwé mli nkpa ogýapó a, ḥbóbwé mli fée ḥkpa. ⁴⁵ Tsúfē mí, Nyankposa-Mu-Bi áñfi é mmeba mbéé, busum mí. Ahá osúmkpá neba, ampu mí nkpa ho ahá tsatsaotsa nkpa.”

* ^{10:38} Mlétalí wun iwiásin ... wú lowu ámóó nówu ámu? Ntéé Mlétalí nu ntá neba bonu ntéé há bóbó mli asú ámóó nebá bóbó ámu?

Ansibi Obwiepó Okv Ilə Tsa
(Mateo 20:29-34; Luka 18:35-43)

⁴⁶ Boyowie Yeriko wúluto. Bréá muva mu akasípó pó ədəm kpənkpəənkpənti ámúvó bubuo mu amu bvdedalı inu á, bowun Timeo mu bi Bartimeo. Mu ansibi labwíé, otsie əkpata əde ató kuli. ⁴⁷ Bréá olonu ání Yesu Nasaretyin amu détsón a, ələwa kplón bi əbée, “Ani Wíe Dawid mu na Yesu, wun mi nwé!”

⁴⁸ Amótá ahá tsətsətsa bəkplón wa mu bée, əkpá ənó bun, támē mu mó əlelkoplón dvn alı əbée, “Ani Wíe Dawid mu na, wun mi nwé!”

⁴⁹ Yesu lési lí, əlebláa amó əbée, “Mlitı mu ha mi.”

Bokpoli ansibi obwiepó ámu, bəbláa mu bée, “Fú klón idí fú ası, afokusı ba. Əde fú tı!”

⁵⁰ Inu oyin ámu lótswi mu əsüsí atadıe tsálifwí, wáan kvsú ba Yesu wá.

⁵¹ Yesu léfíté mu əbée, “Nta fudeklé fée mbwée ha fú?”

Inu ansibi obwiepó ámu lébláa mu əbée, “Osunápó, ha mí anwun atá!”

⁵² Inu Yesu lébláa mu əbée, “Nati, fó hogyi latsá fú ilə.”

Invnu mu ansibi lobwi, əlekplá buo Yesu.

11

Bəhə Yesu Fé Owie Yerusalem
(Mateo 21:1-11; Luka 19:28-40; Yohane 12:12-19)

¹ Bréá bowie Betfage múa Betania, awúlu ání ibu Nfö-nyíbu ámu* ası, batá Yerusalem wie tı á, ələwa mu akasípó abanyó gyankpá. ² Əbée, “Mlyo wúlu anfı ida mlı ansító ánfıto. Ní mlowie wúlu amu ənó á, mlówun afrímú kanáhé əku da əfétó, əhaa mókótsıá mvsu ki. Mlsankı mu, amlıkpa mu ba mi. ³ Ní əku əfíté mlı əbée, ‘Ntogyi só mlidé mu sankí?’ á, mlıbla mu mlıaa, ‘Ani Wíe dé mu hián. Obéyinkia mu ba séi.’”

⁴ Bøyó á, boyötö afrímú ibí ámu da əfétó wóyí ámu ənó əkpabá. ⁵ Bréá bude mu sankí á, aha akáh bulú inu əfíté amó bée, “Ntogyi só mlidé afrímú ibí ámu sankí.”

⁶ Béle mó əná ali ámúvó Yesu lébláa amó ámu pépépé. Besi amó; akasípó amu besankí mó. ⁷ Bekpa afrímú ibí ámu ba Yesu. Beyai amó atati dínká mvsu, əldəu bian mvsu. ⁸ Amótá ahá tsətsətsa beyai amó atati tswı əkpata, aky é hebiabiá afitáa bunbun əkpa ámu. ⁹ Ahá ámúvó hogya Yesu nkápá móba əma amu bəsurá okitiktí bée, “Hosiána! Bulu oyüla əhá ánfı əbá anı Wie dátó ánfı! ¹⁰ Bulu oyüla amı náin Dawid iwiegyl ámu ibá ámu! Hosiána bu əsüsüsöv!”

¹¹ Bréá Yesu lówie Yerusalem a, əloyo Bulu ətswékpá, ələwa anısı ki tógyító wunsinésı inu wankláán. Owí lapon. Mó su muva mu akasípó dúanyó ámu beyinkí ýó Betania wúluto.

Pəntə Oyt Lwí
(Mateo 21:18-19)

¹² Əy kehə bréá beyinkí tsú Betania bebá á, akón dé Yesu. ¹³ Olowun pəntə kva əlahié pői sısi, ilı mantáa əkpa. Əloyo yékı bée obénya kva móttó. Támē olowie mó ası á, afitáa sásón bu mósú, tsúfę oyí ámu swiebí mókófon. ¹⁴ Inu əlebláa oyí ámu əbée, “Tsú nde póya a, əhaa méetrá gyi fó abi swiehé.”

Mu akasípó amu é bonu asón ánfı.

Ibia Agylpó Gyda Le Bulu Ətswékpá Wunsinésó
(Mateo 21:12-17; Luka 19:45-48; Yohane 2:13-22)

¹⁵ Bréá bowie Yerusalem a, Yesu lóyo Bulu ətswékpá wunsinésó. Invnu ələwa ató afepó pú ató ah López amu aná fée gyáa dalı inu bi. Olowuwúta kóba atsépó mpóná dá, súnsúnki abrédvoma afepó mbía dá. ¹⁶ Əmeha ató afepó əkukı əsura mu ató fehé ka tsón Ətswékpá wunsinésó inu kórará. ¹⁷ Olosuná amó ató əbée, “Buməwanlıń wá Bulu asón wanlínhé amutə bée, ‘Béti mí ətswékpá bée, əmá fée mpái əbəkpá?’” Támē mlilapó inu mlı awikplu ənqainkpá.”

¹⁸ Bréá Bulu igyí ahapó dəhen pó Mose mbla asunápó amu bonu tóá alabwé á, bodunká əkpa ání bótson mósú mó mu. Benya ifú, tsúfę mu atosunáhē amu leha ənó lobwie ədəm amu.

¹⁹ Bréá owí lópon a, Yesu muva mu akasípó bedalı wúlu amuto.

Hogyi Iwi Atosundahé
(Mateo 21:20-22)

²⁰ Bréá bude tsón nyankı a, bowun ání pəntə oyí ámu lawú tsú mó əsú beyi ası. ²¹ Inu Petro lékaín asón ání Yesu lébláa pəntə oyí ámu. Móv əlebláa Yesu əbée, “Osunápó, ki, pəntə oyí ámúvó folwú ámu lawú!”

²² Yesu lébláa amó əbée, “Mlihó Bulu gyi. ²³ Ənəkwali nde mlı bláa, əhagyısha ání əbəkláa ibu ánfi əbée, ‘Púli yowie əpoto’, omegyi nwéen mu klonto, olohogyi ání asón ámúvó mablí ámu ibéba móttó á, ibópoli ýó. ²⁴ Inu su nde mlı bláa mbée, tógyítá mlökölí Bulu á, mlıhogyi ání

* **11:1** Nfö-nyíbu igyi obubwí koá ibu mantáa Yerusalem, bvtetí mó Olifbú.

mllanyá mó dodo. Mli ibi bédá mó. 25-26 Ní mllíi mlidé mpái ba, oku asón bu mli klvnto á, mlsíi jhá ámu lakpan kie mo, méni mli Sí ámóó obu osósú ámu é obési mli klé kíe mli.[†]

*Yesu Túmi Iwi Asvn Fitéhé
(Mateo 21:23-27; Luka 20:1-8)*

27 Yesu moa mu akasípó amu bétrá yinkí ba Yerusalem. Bréá ona odecki Bulu otswékpá wunsinésv ino á, Bulu igyi ahapó dhen, Mose mbla asunápó pú Yudafá ahande amu beba mu wá. 28 Befité mu bée, "Túmi momo fódepobwé ntobi ánfí? Ma léha fú túmi ámu?"

29 Yesu lélé mó onó obée, "Nfíté mli asvn kua kule. Ní mlelé mó onó há mí á, mí é nébláa mli túmi oduá ndepobwé ntobi ánfí. 30 Bulu wá Asú Óbopó Yohane lénya túmi póbó ahá asú lóó, ntéé nyankpúsa? Mlibla mi!"

31 Amú wolewule bøyo asón ánfito bée, "Ní ablí aniaa itsú Bulu wá á, obéfíté aní obée, mó ntogyi só mlmáhó mu gyi?" 32 Ntée ablí aniaa itsú anyánkpúsa wá?" Táme bvde ahá ámu ifú nya, tsufé amó fée bohogyi áni lélé Bulu onósú otóipó onutó Yohane gyi. 33 Mú su bele mó onó bée, "Ohwée! Anuméyín atinéá olenya mu túmi tsú."

Móó Yesu é lébláa amó obée, "Mómó mí é mméebláa mli túmi oduá ndepobwé ntobi ánfí."

12

*Apafó Laldhé Akv
(Mateo 21:33-46; Luka 20:9-19)*

1 Yesu lówa amú asón bláa ayébito bi. Obée, "Oyin oku lódo wáin ndo. Olegyi iban bómlí mó. Olokwi wáin amu onyimékpá, olapwé obu fóáhá ku há ndo ámu agyópo. Móó olépu ndo ámu wá apafó ibito, olotu okpa. 2 Bréá wáin-abí ámu kptibé lsfon a, olowa mu osúmpó apafó ámu wá obée, oyáha mu ogýikpá ba mo. 3 Táme apafó ámu bekitá mo, dá mo, gya mu sisí ibikpan. 4 Ndó mu wie amu létrá wa mu osúmpó nyosí amó wá. Apafó ámu beda mu é, pilan mu nwunto, súpa mu. 5 Olétrá lawá obambá. Mu mó á, bómá mu. Ali kén bábwé atráhe é ní. Beda aku, mó akú é. 6 Ilesí mu onutó mu bi okule péá otamatsúlá muusó. Okí obée, bóbu mu mó. Mú su olowa mu é. 7 Táme apafó ámu beblí bée, 'Oní obegyi mu si ató ní. Mliba amo mu, méni ndo ámu ibémlí aní klé.' 8 Mó su bekitá mu, mó mó, tswi mu dálí ndo ámu.

9 "Ekéá ndo mu wie amu obá á, nfo mlilahogyi mliaa obábwé apafó ánfí? Obéha bómá amú. Obélapó ndo ámu wá apafó bámbá ibito. 10 Ntée mlhmókókla Bulu asvn wanlínché amu ki? Bówanlín bée,

Tbwi ámóó obu ayípo bekiná ámu
lébemli okonkísóbwí ní.

11 Bulu lóbbwé mó ali.
Ibo wáinwan."

12 Ino Yudafá ámu bekleá bekitá Yesu, tsufé bebi ání amó su alahá yébi ánfí, táme bvde adom amu ifú nya. Mó su benatí sí mu.

*Lampóoka
(Mateo 22:15-22; Luka 20:20-26)*

13 Óma a, bôwa Farisifo pú Owie Herode ahá bée, bøyéttetéé Yesu onótó asón nu, abonya mu akitálé. 14 Bréá beba mu wá á, bebláa mu bée, "Osunápó, aniyin ání onékwaliwu fugyi. Fútamahá ohaa otse fú agywün, tsufé fútamakí ohaa ansító. Mboún Bulu asón ámóó igyi onékwali amu fodesuná. Mó su andé fú fité anu. Aní mbla léha okpa ání akáa lampóha Roma owié dehen Kaesare, ntéé anumáka?"

15 Yesu lébi ání bokí ansi. Mó su oléfíté amó obée, "Apinabwébí abwepó, ntogyi só mlidé mí sáó ki? Mlitsu kóba amu iku ba mi anki."

16 Bepuba mu. Móó oléfíté amó obée, "Ma nwun pú mu idá dín mósó?"

Bele mó onó bée, "Kaesare."

17 Móó olébláa amó obée, "Mómó mlipu tóá igyi Kaesare klé ha Kaesare, amlipu móá igyi Bulu klé é ha Bulu."

Mó iwi lówa amó ifú.

*Kvsó Tsú Afúllito Iwi Asvn Fitéhé
(Mateo 22:23-33; Luka 20:27-40)*

18 Ópasua kúá boteti mó Sadukifo akú beba Yesu wá. Bugyi ópasua kúá botéblí bée, kósú tsú afúllito ma ino. Befité mu bée, 19 "Osunápó, Mose lówanlín tswi aní obée, 'Ní oku moa mu ka bómakwí asa olowu sí mu ka ámu a, mu pio otsú mu ka ámu tsia, fékí okwu ha owupó ámu.'

20 Oyin okole abí abasiénó akú betsiá. Amótó ogyankpapu létsiá oká, táme omakwí asa olowu.

21 Mó gyama lótsu osorapuka amu tsia, táme mu é omakwí. Ósaasi lótsu otsi ámu tsia. Mó é

[†] 11:25-26 Mótá yée 26 bu nwoló dada amu akuto: Táme ní mlumésiké ahá a, mli Sí ámóó obu osósú ámu é oméesiké mli.

omókwi. ²² Alu yótú osienósí amu. Amótá əkvku mókwi asa olowu. Əma-əma a, əsvrapu amu é lóbouw. ²³ Afúli əkvusóké a, amótá omamó əbóbwé mu kulu? Tsúfē amu abasiénó ámu fée betsiá mu.”

²⁴ Móó Yesu léle mó ənó əbée, “Megyí mli olgyi. Mluméyín Bulu ason wanlínhé amu ntéé Bulu túmi. ²⁵ Tsúfē ní afúli əkvusó á, əbóbwé fée Bulu-abzpu. Buméetsiá aká móá akúlu. ²⁶ Táme afúlikusó iwu mó á, yéé mlilakla Mose awóló, nu asón ámóó Bulu lébláa mu dimbisó bréá olowun oyibí ku de ogyá tsíi, táme imedéháo amu? Əbée, ‘Mígí mli anáin Abraham móá Isak pó Yakob Bulu ámu nu.’ ²⁷ Iwu alebláa amu əbée, “Megyí awupó Bulu ogyi, akankpapu Bulu ogyi. Mli mó mlilafví fée.”

*Bulu Mbla Amvto Mvá Idvn
(Mateo 22:34-40; Luka 10:25-28)*

²⁸ Mose mbla asunápó amvto əkvle lébláu amu iwu, olonu asón ání budebití. Olowun ání Yesu lalé Sadukifó ámu asón ənó wankláán. Mó su əlefíté Yesu əbée, “Bulu mbla ámvto momu dón?”

²⁹ Yesu léle mó ənó əbée, “Bulu mbla ámvto móá idvn nu. ‘Israelfó, mlinu. Bulu əkvle pé aní Wíe Bulu gyí.’ ³⁰ Mó su pu fó klvn, fó əkláa, fó agywun pó fó əwvnlin fée dwé fó Wíe Bulu.’ ³¹ Mó nyacsí é gyí, ‘Dwé fó bá fó iwl.’ Mbla əkvku itráa ma iwuá idvn iwu.”

³² Mbla osunápó amu lébláa Yesu əbée, “Osunápó, fablí ənokwah. Aní Wíe Bulu nkole pé bu iwu, əkvku trá əma iwu. ³³ Apóó aní klvn, aní agywun pó aní əwvnlin fée dwé mu, adwe aní aba fée aní iwl. Idvn mbwi téhé pó afodie kugyikv.”

³⁴ Yesu lówun ání alabí lé asón ámu ənó wankláán, alebláa mu əbée, “Fuma ifó Bulu iwiegíyí ámvto.”

Mó əma a, jhaa métréwa klvn fité mu asvansu.

*Ma Gyí Kristo Amv
(Mateo 22:41-46; Luka 20:41-44)*

³⁵ Bréá Yesu dé ató suná Bulu ətswékpá nwunsinésó iwu á, əlefíté əbée, “Nkálí só Mose mbla asunápó amu betali bli bée, Owíe Dawid mu na gyí Kristo, (jáhá ámóó Bulu léda mu ofúli amu)?

³⁶ Tsúfē Əje Wankháhé léha Owíe Dawid onutó léblí əbée,

Aní Wíe Bulu lébláa mí Wíe əbée,

“Tsia mí gyapiso nfi

yófon bréá néha fétsatsáa fó alupósó.”

³⁷ Owíe Dawid onutó léti mu əbée mu wíe. Nkálí su otráa ogyi mu na?”

Asón ánfi lówa ədóm kpónkpónkponti ámóó befia bomli mu amu ədwé, bapu ansigyi nú mu asón.

Mose Mbla Asunápó Tsídá
(Mateo 23:1-36; Luka 20:45-47)

³⁸ Yesu léblí mu atosunáhé amvto əbée, “Mlíki wankláán Mose mbla asunápósu. Butekle ligá wa nátí kí, butekle bée, ahá bóbún ha amu itsiá dinsu. ³⁹ Otsiákpá yílé butekle tsíá Yudafó ofíakpa pó nke ogyíkpá. ⁴⁰ Butesísi asorapu, swíi amu amó wóyí. Bútepina bó mpái tñtíntín aháta póbun amó lalahesu. Bulu əbédítí amu isu kíñkíñkin!”

Əsvrapu Əkv Tswitswi
(Luka 21:1-4)

⁴¹ Yesu létsiá mantáa tswitswi dáka Bulu ətswékpá iwu, ode ahá kí budepu amu tswitswi bowa móó. Ahá ání amú ibito bu odwin budepu kóba akpónkponti bowa. ⁴² Iwu əsvrapu əkvá əma toto é lópu mu kóba ana bowa dáka ámvtó. ⁴³ Móó aleli mu akasípó amu ba mu wá, alebláa amu əbée, “Ənokwahí nde mli bláa, tswitswiá əsvrapu aní əma toto lawá á, idvn ehagyíaha klé. ⁴⁴ Tsúfē atráhе amu fée á, amó kóba tsotsaotsa halé kpálobí tsu bowa. Táme íniá əsvrapu aní mu má toto su tóá əbu fée alapó bowa á.”

13

Bulu Ətswékpá Amv Bwie
(Mateo 24:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Bréá Yesu lédalı Bulu ətswékpá wunsinésó iwu oyó á, mu akasípó amvto əkvle lébláa mu əbée, “Osunápó, ki mbu wankláán pó abwi akpónkponti ánfi bápuyi mó ánfi akíle!”

² Móó alebláa mu əbée, “Yéé fawun mbu akpónkpónkponti ánfi? Bóbwie mó fée bun. Ibwi kókraá méesian dunká mó bássó.”

Iwiesin Móá Ikplán
(Mateo 24:3-14; Luka 21:7-19)

³ Bréá Yesu tsie Nfó-nyíbu ámuvsu, oðe Bulu ɔtswékpa mbu ámu kí a, Petro, Yakobo, Yohane mva Andrea nkole befité mu bée, ⁴ “Bla ani, bré momutsu íni fée béba? Osúna momu é abéba, ibósuná áni mó bré lafon?”

⁵ Inu Yesu lébláa amú abéé, “Mlkí wankláán, méní ñhaa méemlé mli. ⁶ Ahá tsotsaotsa bópu mí dá ba bée, amógyí Kristo amu ni. Bémlé ahá tsotsaotsa bófwí akpa. ⁷ Ní mlonuá isá ladá mantáa mli ntéé otneku á, opuni mátsu mli. Tsúfél lehián áni íni aná fée béba, támé imedésuná áni oyí ɔnómóké ámu lafon. ⁸ Tsúfél omá bókó aba. Awié bókvus líi abasu. Ósulúv békpinkí ntinéntiné. Akón é béba. Inu fée igyi fée iwiásin áni ɔtsi towun bréá ikwíi de mu dwiín.

⁹ “Mó su mli mó mlkí mli iwi wankláán. Tsúfél mí su bópu mli há Yudafó asón agyípó, bédá mli amó ofiakpa awúlu-awúlusó. Békpa mli ya omásó agyípó pó awié ansító, méní mlégyí mí iwi adánsie. ¹⁰ Támé ilehián áni bégyankpá dá ason wankláán ámu okan súná oyítá ahá fée. ¹¹ Ní bekítá mli ya a, mllmagywín asón áni mlébli. Mlbli asóngyiasón áni Bulu abópwá mli ɔnó alu bré ámu. Tsúfél megyí mli onutó abótó, Ójje Wankihé obótó tsun mlsu.

¹² “Apíó bélé amú apíó há lowu. Abí así bélé amú abí há. Abí é bókvus líi amú akwípósó, há bómó amó. ¹³ Mí su ahá fée bólú mli, támé ní mléetalí wá klun líi kinkíinkín yófún mó ɔnómó á, Bulu abóho mli nkpa.

Iwiásin Wíunbi

(Mateo 24:15-28; Luka 21:20-24)

¹⁴ “Támé ní mlowun akisítáá itobwié omá, ida otinéá mlíméidín ansi áni ibéba a, (aklápu, mlnu mó así.) Mómó ahá áni bóbó Yudea omátsu búsru yo abusu. ¹⁵ Óhá áni ɔdin obusu mákpli botsu tota obuto! ¹⁶ Óhá áni abó ndotsé é máyinkí botsu mu tati. ¹⁷ Amenyapó pó abí-ayín áni bopia abi bóbwe ali bré ámu, bogyíwí ní! ¹⁸ Mlkokoli Bulu mluaa, mli ɔsríké amu imábwé nyankpó móva atsalibí. ¹⁹ Tsúfél ason wunhe áni ibéba ali bré ámu odu makóba tsú bréá Bulu lóbwé oyí ɔpá ki. Mó odu kuku é iméetrá ba ekekeeké. ²⁰ Ní Bulu médinkí nke ámuvsu á, teki ñhaa méesian oyító. Támé ahá ámuov alalé póbwe mu kle amu su aladínkí nke ámuvsu.

²¹ “Ali bré ámu á, ní ñku lébláa fu obéé, ‘Kí, Kristo, (jhá ámuov Bulu ladá mu ofíli amu) bu nfi ntéé nána’ á, mähogyí. ²² Tsúfél ahá áni bée amógyí Kristo amu pó ahá áni bówa afunu bée, Bulu ɔnósó atípó bogyí tsotsaotsa béba oyítá. Bóbwé ofíla pó osúna pómle ahá. Ní bétalí kóráá á, bémle ahá ámuov Bulu lalé ámu é. ²³ Támé mlkí wankláán! Nabláa mli tógyítá asa ibéba.

Nyankpusa-Mv-Bi Ámu Ibábi

(Mateo 24:29-31; Luka 21:25-28)

²⁴ “Iwiásin wíun amu ñoma a, ñowi abéta, ɔtsra é oméetrá feí. ²⁵ Ntsrakpabi békpa tsú ñosúv beda. Nwólótáa móva móts ató fée békpinkí. ²⁶ Óhagyíha obówun áni mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfí napó túmi móva numnyam kpənkpənti mbu nwólótáato tsú ñosúv nebá. ²⁷ Inu Bulu abówa mu abópo býekpa mu ahá ámuov alalé ámu tsú oyí afunka ana ámu féeésú.

Oyí Ónómá Iwi Osúna

(Mateo 24:32-35; Luka 21:29-33)

²⁸ “Mlívukí pontó oyí. Ní mó abámí depói, idé ate pápwe le á, mlitebí áni awikpan bré lafon. ²⁹ Ali kén, ní mlowun áni ntobi ánfí fée idé móts bá a, mlébí áni mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfí ibábi lafon ta ní. Nawié wóyí ámu ɔnós tá. ³⁰ Ónokwali nde mli bláa. Ndembá-abí ánfí fée bómóowu tá, asa íni fée béba móts. ³¹ Ósó móva así fée bótson, támé mí asun blílhé móatsón ekekeeké.

Nyankpusa-Mv-Bi Ámu Ibábi

(Mateo 24:36-44)

³² “Támé ñhaa méyín eke ntéé bréá ntobi ánfí fée ibéba. Bulu-abópo bumeiyín. Bulu mu Bí ámu é méyín, nkéti ani Sí ámuov obu ñosúv ámu nkole pé yin. ³³ Mlidinka ansi iwiásu, tsúfél mlímeyín ekeá bré ámu ibófon. ³⁴ Igyi fée ñkuva óde ñkpa tu, olesi mu wóyí wá mu asúmpó ibito. Óleha okugyí ñku agyomá abéé obwéé. Ólebláa wóyí ámu ogyópo é obéé, oyíri iwi ogyo wóyí ámu wankláán. ³⁵ Mó su mlidinka ansi iwiásu, tsúfél mlímeyín bréá wóyí mu wie amu obéba. Fialí ntópwé o, oyí-nsiné o, baké o, ntéé nyanki. ³⁶ Mlidinka ansi iwiásu, méní abá bofwie mlito á, omabotu mli áni mliladídí. ³⁷ Asón ánfí nde mli bláa ánfí kén nde oyító ahá fée bláa. Mbéé, ‘Mlidinka ansi iwiásu.’ ”

14

Bekiklú Yesu Nwunsu

(Mateo 26:1-5; Luka 22:1-2; Yohane 11:45-53)

¹ Ilesi nkenyó Yudafó abogyí Israelfósu Katsón Nké pó Bodobodo MátuhéNké. Ali bré ámuvsu Bulu igyí ahapó dehen pó Mose mbla asunápó bodunká akpa áni bótson móss kítá Yesu

ŋáinto, mó mu kokooko. ² Táme bęblı bęe, "Megyi Katsvn Nke ánfıto abámø mu, ménı kpokiti méeda ɔmá ámvtó."

Ofobi Fánfádnán Pvwólí Yesu

(*Mateo 26:6-13; Yohane 12:1-8*)

³ Bréa Yesu bv Betania wúluto, Simon ɔkvá alaló ilo pępe ki wóyító ɔde ató gyí a, ɔtsı ɔkvá léba mvı, ɔde prentva wankláán kvá ofobi fánfán ání ibv iibíá bv móto. Oletii mó ɔnó, ɔletséi ofobi ámu wóli Yesu nwuntu. ⁴ Aku bvbu tñvá ɔmøwa amó ɔdwę. Befité aba bęe, "Ntogyi sú ɔde ofobi ánfı yintá?" ⁵ Teki abetalí fí ofobi fánfán ánfı, mó iibíá bódvn ɔbakóle ofi ikvle ikkáká ánfı, pöhá ahianfó." Behie wá iyun wá ɔtsı ámu.

⁶ Táme Yesu léblı ɔbée, "Mlisi mu! Ntogyi sú mlidé mu hánan? Itó yilé alabwé há mí. ⁷ Ahianfó bétisia mli wá ekekégyikéle. Brégyibréa mlidéklé a, mlétalí wá awitole há amó, táme mí mó mméetsia mlito yó. ⁸ Alabwé móá ɔbétalí pílá mí ɔyolív yái há mí opuláké. ⁹ ɔnökwalı nde mli bláa. ɔyító ɔtínegyiotinéa bédá Bulu asón wankláán ámu ɔkan a, bęblı tó ánfı ɔtsı ánfı labwé ánfı pökáin mosu."

Yuda Iskariot Lótusla Ání ɔbélé Yesu Há

(*Mateo 26:14-16; Luka 22:3-6*)

¹⁰ Mó ɔma a, mu akasípó dúanyó ámvtó ɔkuleá boteti mu Yuda Iskariot lóyówun Bulu igyi ahapó dehen amó, ménı ɔbélé Yesu há amó. ¹¹ Bréa bonu asón ánfı á, ɔlhue wá amó ɔdwę. Behie mu ası ání béká mu ika. Mó sv olodunká ɔkpa ání ɔbótsın mósú lé Yesu há amó.

Katsvn Atogyihé Gyl

(*Mateo 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yohane 13:21-30*)

¹² Bodobodo Mátuhé Nke ámvtó eke gyankpapvá botomó Israelfosu Katsvn Nke akúfa lófon. Yesu akasípó befité mu bęe, "Osunápó, obu momvtó ayeła ha fv, afogyi Katsvn Nketó atogyihé amó?"

¹³ Móó ɔlwá amútó abanyó, bláa amó ɔbée, "Mlyo Yerusalem wúluto, mléfia oyin ɔkvá osu ntsu-ɔl, mlıbuo mu. ¹⁴ Wóyí oduatá obowie á, mlifite wóyí mu wie amó mliaa, 'Nkónó afó ɔswíkpá bv, ání mia mí akasípó abeba begyi Israelfosu Katsvn atogyihé amó?' ¹⁵ Obósuná mli abansóru yilé kvá balá móto yá. Mlbwé ató amó yai mvı."

¹⁶ Yesu akasípó amó bęyo wúlu amota á, bowun tógyítá ali ámuv Yesu lébláa amó ámu pępéépé, bòhwé Israelfosu Katsvn atogyihé amó yáv mvı.

¹⁷ Bréa nsainto deklúun a, Yesu múa mu akasípó bęba mvı. ¹⁸ Ató amó ogyíkpá a, Yesu lébláa amó ɔbée, "ɔnökwalı nde mli bláa, mlito ɔkuleá mía ɔmnyo ibi da ɔlepeto ɔbélé mí há."

¹⁹ Asón ánfı ɔlhue han akasípó amó. Mó sv befi ası bude mu fité ikvle-kvle bęe, "Mí ní lóó?"

²⁰ Yesu lébláa amó ɔbée, "Mli ahá dúanyó ánfıto ɔkuleá mía ɔmnyo ibi da ɔlepeto ɔbélé mí há ní. ²¹ Mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfı nörwu fí alá bawanlín tswı, táme ɔhá ámuv ɔbélé mí há amó ɔgyówi ní. Ní buvmetepi kwíi mu kóráá á, teki ibv alé há mu."

Yesu Ntópwé Atogyihé Tráhe

(*Mateo 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Korintofa 11:23-25*)

²² Bréa bude ató amó gyí a, Yesu lélé bodobodo ipín, ɔleda Bulu ipán, bíábía móto pöhá amó, blí ɔbée, "Mlhió, mí ɔyolív ní."

²³ Ino olotsu ntá-ewę, ɔleda Bulu ipán, pöhá amó fée bonu. ²⁴ Móó ɔlebláa amó ɔbée, "Mí obugya ní. Mó Bulu déposi mu ntam* ání alaká há ahásu ní. Bétséi mó wóli ası ahá tsotsaotsa lakpan sv. ²⁵ ɔnökwalı nde mli bláa, mméetrá nu wáun-abí ntá ánfı alu yófon ekeá nónu mó pöpwé Bulu iwíegyí ámvtó."

²⁶ Benya wá ilo dá Bulu ipán tá ali, bennatí yó Nfo-nyibv ámvsu.

Petro ɔbóswi ɔbée Mumeyín Yesu

(*Mateo 26:31-35; Luka 22:31-34; Yohane 13:36-38*)

²⁷ Móó Yesu lébláa amó ɔbée, "Mli fée mléyinkí mí ɔma. Tsüff Bulu ɔnósó atóipó amó bawanlín wá Bulu asón ámvtó bęe, 'Néda akúfa ɔkpapó amó léda, mu akúfa bédasáín.'

²⁸ Táme ní Bulu ɔkósiva mu tsu afúlito á, négya mli nkpa yó Galilea ɔmáti."

²⁹ Petro lébláa mu ɔbée, "Ní amó fée beyinkí fó ɔmá kóráá á, mí mó mméeyinkí ekekéeké."

³⁰ Yesu lébláa mu ɔbée, "ɔnökwalı nde fó bláa. Onyenı, asa bate ɔbélé ɔnó tse nyó á, fóswí pó ibi wá ogýa tse sa fée fumeyín mí."

³¹ Ino Petro léfin yabi yi ɔbée, "Ní lowu igyi kóráá á, mméekiná fó ekekéeké."

Ali kén atráhé amó é fée beblí ní.

Mpáibø Getsemane

(*Mateo 26:36-46; Luka 22:39-46*)

* **14:24** Ntam pöpwé bv nwoló dada amó akvto.

³² Boyowie ၏tinekuá botetí inu Getsemane. Móó Yesu lébláa mu akasípó amu obéé, "Mlitsia nfi, noýšoo mpái." ³³ Olekpa Petro mua Yakobo pó Yohane buo iwl. Inu asón lehié han mu, mu anší lepe. ³⁴ Móó slegbláa amó obéé, "Asón ihié de mí háan. Ideklé mo mí. Mlitsia nfi, amligyo."

³⁵ Inu əlenatí yó nkpa kpalobí, əleda akpawunu kókoli Bulu obéé, "Ní ibówa alé á, ha bré ánfi itsun misu." ³⁶ Móó əleblí obéé, "Abba[†] Mi Sí, fotetáli bwé tógyító. Ha ntá-ewe ánfi[‡] itsun misu! Táme megyí táá ndeklé, mboún móá fodeklé ibá móótó!"

³⁷ Oleyinkí bá akasípó amu wá bowun áni budeedidi. Inu su əlefíté Petro obéé, "Simon, fudeedu? Fumetalí gyo dánhwíri kule kpán?" ³⁸ Mlgyo amlkokoli Bulu, ménú mlumóowie tsákto. Tsúfél ənjé áma déklé, táme nyankposa lópón."

³⁹ Oletrá yóó mpái, bláa Bulu asón kua kule amu kén. ⁴⁰ Oletrá yinkí ba bowun áni akasípó amu boétráa budeedidi, tsúfél diídé amó bu. Bumetalí bláa mu asvansu.

⁴¹ Bréá əleba otse saasi a, əlefíté amó obéé, "Mlilatráa si mlida mlidé əkpónó da? Itsia ali ngya! Bré ámu lafun áni bôpó mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfi wá lakpan abwepó ibito. ⁴² Mlikusú ayo. Mlikí, əhá ámuú əde mí le há ámu ná!"

Yesu Kitá

(Mateo 26:47-56; Luka 22:47-53; Yohane 18:3-12)

⁴³ Yesu ənó mesi asa akasípó díanyó ámota okoleá botetí mu Yuda lóbowie inu. Ədám áni bude ndayí pó nkpotí bubuo mu. Bulu igyi ahapó dehen, Mose mbla asunápó pó Yudafó ahande amu lówa amú. ⁴⁴ Yuda amóó olele Yesu há ámu lébláa ədám amu yái obéé, "Ohá ámuú nélatá pútá ámu gyi əhá ámu ni. Mlikita mu kíñkíñkín, amllkpa mu natí."

⁴⁵ Inu əlenatí laa yó Yesu wá, yókpolí mu obéé, "Osunápó!" Olelatá mu pútá. ⁴⁶ Inu ahá ámu benatí tó Yesu, kítá mu kíñkíñkín. ⁴⁷ Táme inu alípó amoto okule lótswi mu ədayí kpá Bulu igyi ahapó dehen osúmbi əku isu lé. ⁴⁸ Inu Yesu léfité amó obéé, "Ogyo otswapó ngyi, só mlilatsu nkpotí pó ndayí mlebá mí əkitákpá?" ⁴⁹ Ntsie mli wá Bulu ətswékpá wunsinésu inu ekegegyíké, nde mli ató suná, mlímékítá mí ekegeske. Inu lahá Bulu asón wanlínhé amu llaba móótó."

⁵⁰ Inu mu akasípó amu fée besrí sí mu.

⁵¹ Ilesi ɔyasubí əkvá əlowa ligá nkule. Bekítá mu, ⁵² táme əlökohi, sí mu ligá ámu wá amú ibito, pó yayá srí.

Yudafó Ahande Ansító Lú

(Mateo 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yohane 18:13-14, 19-24)

⁵³ Beckpa Yesu ya Bulu igyi ahapó dehen wóyí. Iggi ahapó dehen, Mose mbla asunápó pó Yudafó ahande amu fée bafia inu. ⁵⁴ Petro lépetí buo amó əma tsútsúutsú, alu yówíe wóyító inu. Inu oleyetsíá inu asúmpó wá, əde ogyá nüu. ⁵⁵ Inu Bulu igyi ahapó dehen pó Yudafó asón agyípó[§] atráhé fée bodunká ahá áni béká asón dínká Yesusu, ménú bélí amó asón blihésu mó mu, táme buomenya. ⁵⁶ Tsúfél ahá tsotsaotsa bowa afunu dínká musu, táme amó fée ənó lótsun ətsan.

⁵⁷ Inu aku bokosú ká asón dínká musu bee, ⁵⁸ "Anilónuá əleblí obéé, 'Nóbwie Bulu ətswékpá ánfi bapó ibi yi anfi, táme nkensá əma a, nélaiy pópwé megý nyankposa obópó ibi yi mó.'"

⁵⁹ Táme amó é amó ənó məbwé kule.

⁶⁰ Inu Bulu igyi ahapó dehen amu lókosú líi amó fée ansító, olefité Yesu obéé, "Fuma ənó lé? Fuma asvansu blí pólé fó iwl?"

⁶¹ Táme Yesu méle asvansu ənó. Móó Bulu igyi ahapó dehen amu létrá fité mu obéé, "Bulu ámuó botekánfó ámu mu Bi gyi fó? Fúgyí Kristo, (əhá ámuú Bulu lédá mu ofúli amó) ni?"

⁶² Yesu lélé mó ənó obéé, "Ee! Mi ni! Mlówun áni mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfi ntsie Bulu Otumípó gyopisú ánfi ndin nwolútáasú tsú əsósú nebá."

⁶³ Bulu igyi ahapó dehen amu lékitá mu atadé báli mó kiaan.* Móó əleblí obéé, "Adánsie məmu antráa aniyóó?" ⁶⁴ Mlilanú abususú áni alabli. Nkálí gyi mli agywun?"

Amó fée botsulá áni olegyi pón, buomó mu.

⁶⁵ Amóó aku bowa atsunó tutúu wóli mu bi. Bəpú ató tin mu ansíbi, bəfolí mu atswé, bláa mu bee, "Bulu ənósú ətswé, suna anu əhá áni əlofúlí fó itswé!" Inu agyópu amu é bedadáa mu asvuto.

Petro Lóswí Obéé Momeyín Yesu

(Mateo 26:69-75; Luka 22:56-62; Yohane 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Petro lési ɔtsie wunsinésu inu, Bulu igyi ahapó dehen amu osúmbi tsíhé əku léba. ⁶⁷ Bréá olowun Petro tsie əde ogyá nüu a, əlekí mu díin. Móó əlefíté Petro obéé, "Fúa Yesu Nasaretyin amu nyó ná."

† 14:36 'Abba' así gyi, 'Mi Sí!' ‡ 14:36 Ntá-ewe ánfi igyi iwlásin áni Yesu obówun. § 14:55 Yudafó asón agyípó ánfi botetí Sanhedrin Griiki əblito. * 14:63 Ilosuná áni asón ámu lawié mu iwlito dəbu.

⁶⁸ Táme Petro lóswí bli əbée, "Mmeyín tóto tsú asón ánfí fudéblí ánfí iwl!" Olenatí yélí əkpa onó, inu bate lóbon.[†]

⁶⁹ Osúmbi tsihé ámu létrá yótí mu inu, ałowa ahá ámuová bvlú inu ámu bláa bi əbée, "Amútó əkole gyí oyin ánfí." ⁷⁰ Táme Petro létrá swí pó ibi wá ogyá.

Iləbwé kpalobi á, ahá ámuová bvlú inu ámu bəbláa Petro bée, "Lélé mu á, amútó əkole fugyi, tsúffé Galileayin fú é fogyi?"

⁷¹ Inu Petro lówa ntam kakáa bi əbée, "Neká tógyítá, mmeyín oyin ánfí mlidé mu iwl asón bli ánfí."

⁷² Inu bate lóbon otse nyəosi. Móó Petro lékaín asón ámuová Yesu lébláa mu əbée, "Fóswí tse sa fee fomeyín mí asa bate əbélé onó tse nyo." ámuosu. Móó əlekpa isú yi, híe síwoo.

15

Yesu Pilato Ansító Lí

(Mateo 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yohane 18:28-38)

¹ Əyi kehé nyanki-nyanki a, Yudafə ahandé-ahandé amu fée befia kitá agywun. Aku bøggi, Bulu igyi ahapó dehen, Mose mbla asunápó pó Yudafə ahandé atráhē*. Inu beha bekli Yesu, pó mu yówa Pilato ibito. ² Pilato léfité Yesu əbée, "Fúgyi Yudafə Owie amu ni?"

Yesu léle mu onó əbée, "Ee, mó fablí á!"

³ Inu igyi ahapó dehen amu beha asón tsətsəotsa dinká Yesusu. ⁴ Mó su Pilato léfité Yesu əbée, "Ki asón tsətsəotsa baká dinká fósó, forma mó onó lé?"

⁵ Táme Yesu mele asuansu onó. Mu su iləwa Pilato wánwan.

Yesu Lowu Ipón Ha

(Mateo 27:15-26; Luka 23:13-25; Yohane 18:39-19:16)

⁶ Katsun Nke kugyíkoto á, igyi əmású ogyípó Pilato amándié ání obési obu adıpótó əkuléá amú onutó budeklé há amú. ⁷ Oyin əkvá botetí mu Baraba mua mu aba buda obu ali bré ámu. Bokusó líi əmású, kpokiti lédá, boma aha móttó. ⁸ Odám amúová bøyo Pilato wá yóbwíi ipa há mu bée, osí obu adıpótó əkulé ha amú ali ámuová otetsiá bwé há amú amú. ⁹ Móó Pilato léfité amú əbée, "Mlidéklé mliaa, nsíi Yudafə Owie anfi ha mli lóó?" ¹⁰ Əlefité amú ali, tsúffé olowun ání Yesu iwl olu só Bulu igyi ahapó dehen amu bakítá mu ba mu.

¹¹ Igyi ahapó dehen amu beha ədóm amu onó bée, bükókoli Pilato, osí Baraba mboún ha amú. ¹² Pilato létrá fité amú əbée, "Ntò mbwée əhá ámuová mlidéti mliaa, Yudafə Owie amu?"

¹³ Inu amú fée bəswrá okitikití bée, "Da mu manta oyikpalíhesu!"

¹⁴ Pilato léfité amú əbée, "Tsitsa momu alabwé?"

Táme belasárá okitikití kóklukóó bée "Da mu manta oyikpalíhesu!"

¹⁵ Pilato dékläré obbwé ədóm amu apé há amú. Mó su olesí Baraba há amú, olcha mu isá akopú bepití Yesu mpli, ałopu mu wá amú ibito əbée, bøyéda mu manta oyikpalíhesu.

Yesu Ahinlá Bwé

(Mateo 27:27-31; Yohane 19:2-3)

¹⁶ Isá akopú ámu bəkpa Yesu ya əmású ogyípó amu wóyítá. Bəti amú aba isá akopú atráhē amu fée, bəda Yesu əbon. ¹⁷ Bøpø ligá pepe ko wá mu, halv obungyo-awu, bwé mu owiepa bun mu nwun. ¹⁸ Inu bəbwé mu ahinlá, bəti mu bée, "Yudafə Owie, fó nkpasu onlinsu!" Bətswi opé! ¹⁹ Inu bøpø oyí sisi mu nwuntó, tutiu atsunó wólí mu, dá akpwunu mu ansító. ²⁰ Bəbwé mu ahinlá tá á, bəwá amú ligá pepe amu, yínkia mu onutó atadié wá mu, bəkpa mu dálí beyéda mu mántá oyikpalíhesu.

Yesu Da Mánta Oyikpalíhesu

(Mateo 27:32-44; Luka 23:26-43; Yohane 19:17-27)

²¹ Befia Kireneyin əkvá botetí mu Simon, ogyi Aleksandro mua Rufo osí. Otsú abú así əbá, bəka mu hié bée, osúra oyikpalíhe amu. ²² Móó bəkpa Yesu ya ətnekvá botetí inu Golgota. Mó así gyí, "Nwun Okokobi Otsiákpá." ²³ Bøpø afá kvá itebá iwiwín así wá ntátá tin Yesu onó bée onúu, táme omonu. ²⁴ Bəda mu mántá oyikpalíhe amusu tá á, bəye mu atadié. Inu bətswi abi póki əhagyáha ogyíkpá. ²⁵ Iləbwé fée nyanki dokwebátó bəda mu mántá oyikpalíhesu. ²⁶ Móó bəwanlín tóá suá bude mu da mántá oyikpalíhe amusu dinká mu awunso bée, "YUDAFƏ OWIE." ²⁷⁻²⁸ Bəda awikplu abanyó áku é mántá nyikpalíhesu tsia móttó. Əkulé bu mu gyopisú, okule é bu mu binasu.[†]

²⁹ Inu atsónpu bəkpokpóo nwuntó, bli mu iwl abususu bée, "Yéé fó fee, fétalí bwíe Bulu otswékpa amu, lápwé mu nkensá owító ni? ³⁰ Hó fó iwl, afukpli tsu oyí ámuosu akl!"

* 14:68 Inu bate lóbon ina nwoló dada amu akuto. * 15:1 Ahandé atráhē anfi botetí Sanhedrin Griiki əblito.

† 15:27-28 Mító yée 28 bu nwoló dada amu akuto: Inu ləha Bulu asón ámuová bəwanlín tswi amu lèba móttó. Asón ámu gyí, "Bekla mu wá lakpan abwépótó."

³¹ Bulu igyí ahapó dehen pô Mose mbla asunápó amu é bôbwé mu ahinlá bœe, “Oloho ahá nkpa, támé ometálí ho mu iwi. ³² Ní mungyi Israelfô owie, Kristo, (olah ámuú Bulu léda mu ofúli) a, okplí tsu oyí ámusu awun, aho mu gyi!”

Ahá ámuú beda mántá oyisú mu gyopisu múa binasú ámu é bôbwé mu ahinlá.

Yesu Lowu

(Mateo 27:45-56; Luka 23:44-49; Yohane 19:28-30)

³³ Bréa dódúanyo leda á, ówí leta əsulóv amusú feé alu yófon ntópwé dəsato. ³⁴ Dosa ámuta a, Yesu lókplon kóklókóó, bli obéé, “Eloi, Eloi, Lama Sabaktani?” Mó así gyi, “Mí Bulu, mí Bulu, ntogyi só fakpá mí omá?”

³⁵ Ahá ámuú bólú inu ámuta aku bonu asón ánfí, beblí bœe, “Mlinu, oðe Elia kpolí.” ³⁶ Inu amótó aku lésri tsu əsapo, pódá ntá òdáito, poyi oyisó, tsu mó fóva pótin mu onó obéé, onúu. Móó əleblí obéé, “Mlinu aki bœe, Elia obéba besié mu lé oyí ámusu?”

³⁷ Inu Yesu lókplon kóklókóó, olélé onjé.

³⁸ Inu inu Bulu lébalí tatiá bopoká ətswékpá obu ámuta anyo, tsu awunso beyi así. ³⁹ Bréa isá akopó əhandea elui Yesu ansító òdekú lówun altá Yesu léle onjé tráhe a, əleblí obéé “Lélé, Bulu mu Bi oyin ánfí gyi!”

⁴⁰ Atsi ako é bólú fíuntó budekú sisí. Amútó aku gyi, Magdalayintse Maria, Salome pô Maria ání əlökwi Yakobo mua mu gyama Yosef. ⁴¹ Amú é betsiá buo Yesu, tsíá ki mvesu bréa əbu Galilea. Atsi tsotsaotso akuá bobuo mu ba Yerusalem é bubby inu.

Yesu Pula

(Mateo 27:57-61; Luka 23:50-56; Yohane 19:38-42)

⁴² Eke ámu igyi ekeá Yudafá bútəpólá iwi asa bútəgeyi amó əkpónó ədaké. Bréa ówí depóon a,

⁴³ Arimateayin Yosef lówa iklon yó Pilato wá yókoli mu obéé, osíi Yesu fúli ha mu amupula.

Yudafá asón ogiyipó ogyi, bútobú mu. Mu é oðe Bulu iwiegíy ámu əkpa kú. ⁴⁴ Ilowa Pilato wánwan ání Yesu lawúna wu. Mó su əleti mu isá akopó əhande, fité mu ní olowu ilawá əpá.

⁴⁵ Bréa isá akopó əhande amu lótsulá móos á, Pilato lesí fúli amu há Yosef. ⁴⁶ Móó Yosef lóho əhráda, əloyo yésié Yesu lé oyí ámusu, kíkli mu wá əhráda ámuta, tsu mu yópulá əbó kvá beda bútátó, olemináa ibwi yiléyílé ku tin əbó ámu onó. ⁴⁷ Magdalayintse Maria mua Yosef mu yin Maria bowun Yesu opulákpá.

16

Yesu Kvísó Tsú Afúlító

(Mateo 28:1-8; Luka 24:1-12; Yohane 20:1-10)

¹ Yudafá əkpónó ədaké ámu ələtsan a, Magdalayintse Maria mua Yakobo mu yin Maria pô Salome bôho ofobi fánfan ku bœe, beyékpa Yesu fúli amu. ² Kwasieda nyanki, bréa ówí lopwié a, bøyø Yesu opulákpá inu. ³ Bréa bona əkpató á, amú wulewule bude aba fité bœe, “Ma abénya obémínáa ibwi ámu lé əbó ámu onó há aní?” ⁴ Botsu anší ki a, hamína ibwi ámu lé əbó ámu onó dodo. Ibwi ámu léhié móóní. ⁵ Bréa bebitíwié əbó ámuta á, bowun ání oyasubi aku lówa ligá fututíutú, otsie əbó ámu gyopisu. Ifú lektítá amú.

⁶ Oyasubi ámu lébláa amó obéé, “Mlmánya ifú. Nawun ání Yesu Nasaretyin amúú beda mántá oyikpalíhesu ámu mlidédunká. Bulu lakósúa mu, əma nfi. Mlikí ətíné ámuú bopulá mu amu. ⁷ Mlyebláa mu akasípó amu pô Petro mliaa, alagya mli nkpká əyó Galilea əmâtó. Inú mlówun mu fé alu ámuú əlebláa mli ámu ni.”

⁸ Inu besré dalı əbó ámuta, tsúfē opúni letsí amu, onó é lobwie amu. Mó su bréa bøyø á, büméláa əhaa, tsúfē ifú de amu, budekpkinkí kpakpkapkpa.

Yesu Iwíowanle Súnd Magdalayintse Maria

(Mateo 28:9-10; Yohane 20:11-18)

⁹ [Kwasieda bake, bréa Yesu lókvusó tsú afúlító á, olegyankpá lé iwi əwan súná Magdalayintse Maria amúú olegya ənje laláhé asienó lé muto ámu. ¹⁰ Mó é əleyébláa Yesu abúlopú amúú bude mu sú, bude awirého gyi amu. ¹¹ Támé bréa əlebláa amu obéé, Yesu lakósú, mawun mu a, bümohogyi.

Yesu Iwíowanle Súnd Mu Abúlop Abanyó

(Luka 24:13-35)

¹² Inu əma a, Yesu léle iwi əwan əkpa bámbásó súná mu abúlop abanyó bréa buna bøyø akuda, támé bümökösí bí mu. ¹³ Amú é beyinkí yébláa atráhe amu, támé amu é bümohogyi.

Yesu Iwíowanle Súnd Mu Akasípó

(Mateo 28:16-20; Luka 24:36-49; Yohane 20:19-23; Gyumagyihé 1:6-8)

¹⁴ Inu feé əma a, Yesu léle iwi əwan súná mu akasípó díukon ámu bréa bude ató gyi. Amú klvnto-odwin pô amú máhogyi su əlowa iyin wá amu. Tsúfē bümökösí ahá ámuú bowun mu mu

kəsó tsú afúlito ɔma amó gyi. ¹⁵ Móó olebláa amó əbée, “Mlyo ɔyító fée, amliyeda Bulu asón wankláán ámu əkan ha ahá fée. ¹⁶ Əha ání olohogyi, bəbə mu asú á, Bulu əbhəhə mu nkpa, támə əhá ání omohogyi obégyi pón. ¹⁷ Osúna anfi obóbuo ahá ání bohogyi ni. Bégya ənjə laláhə mí idátó, békli əblí bámbá, ¹⁸ békítá awə ibitə, bónu afá ání itomá kugyíku, támə imóobwə amó tətə. Bápnu ibi dínká aləpusu, iwl bówa amó ənlín.”

Yesu ɔsósí Yo

(Luka 24:50-53; Gyumagyihé 1:9-11)

¹⁹ Bréá aní Wie Yesu lébláa amó asón tá á, Bulu lótsu mu ya ɔsósó, oleyétsiá mu gyepisv.
²⁰ Mu akasípó amó befi asi bude asón ámu əkan da otínegyítiné. Aní Wie Yesu lélí amó ɔma bəyo agyómá. ɔlətsvn osúna ání bəbwəsv, wá asón ámu əwvnln.]*

* **16:20** Mótó yée 9-20 ıma nwəló dada amó akutə.

Asun Wankláán Aní Luka Lówanlín

¹ Onumnyampu Tiofilo:

Ahá tsotsaotsa babó mbódí wanlín táá lëba anito tswi. ² Bowanlín táá ahá ámoo búbu inu tsu mó nfiasí, bugyi mó asúmpú amu bowun, dá mó əkan amu bëbláa aní pépéép. ³ Onumnyampu Tiofilo, mí é nabó mbódí kwí móttó wankláán tsu mó nfiasí. Mó su ndekléá nöwanlín mó pépéép há fó, ⁴ méní fébiá ató ámoo basúná fó ámu igyi ənəkwali.

Asun Obepó Yohane Kwí Asní

⁵ Bréa Herode dí iwé gyí Judea omáttá á, Bulu igyi shapó əku létsiá, boteti mu Sakaria. Otsú Bulu igyi ahapó əpasua kuá boteti mó Abiató. Mu ka gyí Elisabet, ətsú Bulu igyi əhapó Aaron abí-anátó. ⁶ Mua mu ka asón da əkpa Bulu ansító. Botegyi aní Wie Bulu mbla pó mu nhuié féesú pépéép. ⁷ Buma obí, tsúfél Elisabet mégyí ətsí kwíipó. Mua mu kulu fée bahié dan.

⁸ Eke əku ilətu Sakaria aná əpasua ání amu əbéha Bulu igyi. Sakaria lóyó əbu Bulu ansító əde mu agyómá yo. ⁹ Abi bototswi polé əhá ání obébitiwé Əwankíkpá inu yówa əhién ogýá, igyi ahapó ámu amándié ənó. Botswi a, ileyi Sakariasu. ¹⁰ Bréa əde əhién ámu ogýá wa á, ədəm ání boye ətswékpá inu fée bulí kpankpá bude mpái bo.

¹¹ Bulu-əbepó əku léléllí áföde-asubwi ámu gyópisu, lé iwi əwan súná Sakaria. ¹² Bréa olowun Bulu-əbepó amu a, olowan, ifú lowie mu ayeto. ¹³ Inu Bulu-əbepó amu lébláa mu əbée, "Sakaria, mánya ifú! Bulu lanú fó isú. Fó ká obénya omé kwí obi yinhé há fó. Dinka mu dá 'Yohane.' ¹⁴ Obí ánfi kwí bówa mli ədwé, wá mli ansigyi. Ibówa ahá tsotsaotsa é ansigyi. ¹⁵ Tsúfél kebi ámu əbóbwé əha kpənkəpəti Bulu ansító. Nta böhé kvók máda mu ənó ekekeéke. Əhe Wankhé əbóbolá muto tsu bréa əbu mu yin iwito. ¹⁶ Əbéha Israelfo tsotsaotsa bédamlí klvntó ba amó Wie Bulu wá. ¹⁷ Bulu ənásó ətəipó Elia túmi pó mu ənýé bëtsiá muto. Obégya aní Wie nkápá bá. Əbéha abí así bódwe amú abí, əbédamlí ahá ání botokúsú líi Bulusú agywün, ibwe fí yilé awépó klé, méní əbéla ahá yái wankláán há aní Wie."

¹⁸ Sakaria léfté Bulu-əbepó amu əbée, "Nto nöpübí ání asón ánfi əbéha móttó? Tsúfél mía mí ká anulapon."

¹⁹ Inu Bulu-əbepó amu lébláa mu əbée, "Mí dá gyí Gabriel. Bulu ansító əlípó ngyi. Mülawá mí əbée, mbébláa fu ason wankláán ánfi. ²⁰ Tsú ndé póya ekeá asón ánfi əbéha móttó á, fóto omúmu, tsúfél fumahó mí asón blíhé anfí əbéha mó bréttó anfisu gyí."

²¹ Ilobwe alí á, imowánki ahá ámoo búli bugyo Sakaria amu táá svá alawá əpá ətswékpá obutótó inu alí. ²² Bréa əledali a, alatá omúmu. Mó su bowun ání alawun tkv obutótó inu. Inia əmetálí tó su á, əlopó mu ibi móa mu nwun bláa amó asón.

²³ Sakaria létsiá ətswékpá inu yófon ekeá əleha Bulu igyi tá, oleyinkí yó wóyí. ²⁴ Nke ámu əma a, Elisabet lénya omé, tsíá əján iwi alu tsra anu kéké. ²⁵ Elisabet léléllí əbée, "Inu mí Wie Bulu labwé há mí ní. Alawun mí nwé, dínkí nsúpa lé míso aháto."

Yesu Kwí Iwi Asní

²⁶ Bréa Elisabet omé lóhó tsra asie á, Bulu lówa mu əbepó Gabriel wúlu kvá ibu Galilea omáttá, boteti mó Nasaret. ²⁷ Bulu lówa mu obitebí əkvá omakódi oyin wá ki, boteti mu Maria wá. Ali bré ámootó budepó obitebí ámu há oyin əkvá boteti mu Yosef, ogyi owié Dawid mu na bee otsia. ²⁸ Bulu-əbepó amu lëba Maria wóyító bëha mu itsiá, bláa mu əbée, "Bulu lagyi fo buale, alahié yúlá fó!"

²⁹ Asón ánfi leha Maria légyigýáa, əlefíté mu iwi əbée, "Ngaya nto itsiá odu əhá ánfi lahá mí alí?" ³⁰ Bulu-əbepó amu lébláa mu əbée, "Maria, mánya ifú. Bulu lahíé yúlá fó!" ³¹ Ki, fénya omé kwí obi yinhé. Dinka mu dá 'Yesu.' ³² Əbóbwé əha yilé. Béti mu Əsósúvósú Bulu mu Bi. Aní Wie Bulu əbeyáa mu mu nain Owié Dawid obiású. ³³ Obégyi iwé Yakob* wóyísó bré fíetó. Mu iwégyí mōmō ənó ekekeéke."

³⁴ Maria léfité Bulu-əbepó amu əbée, "Nkálí ibóbwé asa inu əbéha móttó, tsúfél mmeyín oyin."

³⁵ Bulu-əbepó amu lélé mó ənó əbée, "Əhe Wankhé əbéha fosu. Əsósúvósú Bulu ámu túmi bóbun fosu. Inu su ahá béti Obi wankhé amoo fókwí ámu bëe, 'Bulu mu Bi.' ³⁶ Ki, fó obusuanýin Elisabet kóráá əbá békwi obi yinhé mu tsidéhen anfiso. Ahá bëe, megylí ətsí kwíipó ogyi, támé mu omé lahó tsra asie dodo. ³⁷ Tsúfél totó mədón Bulu bwé!"

³⁸ Inu Maria léléllí Bulu-əbepó amu əbée, "Bulu osúmbi ngyi. Ibá móttó ha mi fí alá fablí." Inu á, Bulu-əbepó amu lénati sí mu.

Maria Léyesinda Elisabet

* ^{1:33} Israelfo gyí Yakob abí-aná.

³⁹ Nke ámwo á, Maria lókulá ató, wa oso yó Yudea abusu wúlu kuto. ⁴⁰ Móó olowie Sakaria wóyító há Elisabet itsiá. ⁴¹ Elisabet lénya nü itsiá ámu alí kebi ámu lékan iwi mw iwtó, Oje Wankihé lobulá móto. ⁴² Ino əlokplón bli əbée, “Bulu layülá fó atsi féétó. Alayülá fó iwtó obí ámu é. ⁴³ Iyé! Mí Wié mw yin onutó lába mí wá á? Ntogyi só Bulu lawá mí numnyam anfi odu? ⁴⁴ Ki, nenyanú fó itsiá ámu alí obí ámoo obu mí iwtó ámu lékan iwi ansigýisó. ⁴⁵ Bulu layülá fó, tsúfé fahogyi ání tóá alahié há fó ibéba móto.”

Maria Bulu Kanfó Ilv

⁴⁶ Ino Maria lówa ilo əbée,
“Mí əkláa dé ní Wié Bulu kanfó.

⁴⁷ Mí Nkpa Əhópó Bulu lahá ansí de mí gyí.

⁴⁸ Tsúfé alakáin mí mw osúmbi ání ema tóó bwetásó, wun mi nwé.

Tsú séi pýa a, abí-aná fée béblí bee, Bulu layülá mí.

⁴⁹ Bulu Otúmípó amu labwé ató kpónkponti há mí.

Ələwankí.

⁵⁰ Otowun ilín kugyíkvó
ahá ání butenyá mw ifú nwé.

⁵¹ Alapó mw túmi bwé ató akpónkponti,
pódá iwi atsupó nwunto asón sáin.

⁵² Alakplí awié mbíásó,
tsú ahá ání buma tóó bwetó fóá.

⁵³ Alahá ahiánfó bamlí iwi anyapó,
há iwi anyapó banatí ibükpan.

⁵⁴⁻⁵⁵ Alakpá mw asúmpó Israelfo.

Oméetan ání əleblí əbée, mówun anu anáin Abraham
mwá mw abí-aná nwé bré fée,
fée alá əlebláa amó.”

Ali Maria lómá mw ilo ámu onó ní. ⁵⁶ Oletsia Elisabet wá fée tsra asa asa oleyinkí yó wóyí.

Asú Əbepó Yohane Kwí

⁵⁷ Bréá Elisabet lóbkwí á, ələkwí obi yinhé. ⁵⁸ Mu abusuafó pú mw aba bonu ání anu Wié Bulu lahié wun mw nwé. Mó su ansí légyí amó fée.

⁵⁹ Obí ámu lénya ndawótsví á, mw iwsu ahá beba mw obuto əlekpa, abutin mw keté, dinka mw dá. Teki bee abupó mw si dá Sakaria dinka mw, ⁶⁰ támé mw yin lébláa amó əbée, “O-o! Mlidinka mw Yohane.”

⁶¹ Ahá ámu bebláa mw bee, “Anumákónú abutí fó obusuanyin əkukó ali ki.” ⁶² Ino bəbwé mw si ibi, fité mw alá butú kebi ámu.

⁶³ Sakaria lóbwé ibi əbée bvtstú tóku ha mw amuwaniin mó dinka mósó, ələwanlin əbée, “Mu dá gyí ‘Yohane.’” Ilofwie amó fée. ⁶⁴ Inonu mw ədandu lesankí, əlotó kánfó Bulu. ⁶⁵ Ifú lekitá apió aba ámu fée. Ali asón ánfí lekleí wá Yudea abusu awúlu amu fée. ⁶⁶ Əhagýóha ání olonu asón ánfí léfíté mw iwi əbée, “Nto obí kebi ánfí əbəbwé ekekó?” Tsúfé iləwankí amú ání Bulu ibi díni mwos.

Sakaria Bulu Kanfó Ilv

⁶⁷ Ino á, Oje Wankihé lobulá Sakariato, ələwa asón ání Bulu lapóhá mw bli bi.

⁶⁸ Əbée,

“Mlha akanfu anu Wié Israel Bulu.

Tsúfé alabéle mw ahá, há anilagyí iwi.

⁶⁹ Alalé Əhópó Əwənlínpó əku

tsú mw osúmpó Owíe Dawid abusuantó há anu.

⁷⁰ (Fé alá əleblí tsu anu onósó atóipó wankihé amusv tswi dodoodo.)

⁷¹ Əbée, méle anu tsu anu alupó

pó ahá ání bútamafia anu ibito.

⁷²⁻⁷³ Əbée, mówun anu anáin nwé.

Oméetan mw ntam wankihé amúv əleka há anu náin Abraham amusv.

⁷⁴ Əbée, méle anu tsu anu alupó ibito,

méní abétalí súm mw, anuméenya adón ifú.

⁷⁵ Əbéha abəbwé mw ahá,

bwé yilé mw ansisó anu nkpató fée.

⁷⁶ Mí bí, fó mw á, ahá béti fó bee, ‘Osósóosó Bulu ámu onósó atóipó.’

Tsúfé fégia anu Wié nkpa,

lá əkpa há mw.

⁷⁷ Fébláa mw ahá fée, Bulu əbétalí ho amú nkpa

tsón lakpansikiésó.

⁷⁸ Ani Wie Bulu nwewúun su

Kristo amó abédalí fé owí tsú osósó ba aní wá.

⁷⁹ Óbówankí wólí ahá ámóó búsie oklúnto pó lowu ókpasu ámu féésó.

Óbekpa anu tsón iwilwii ókpasu.”

Iní Sakaria lópumó mu asón anó ní. ⁸⁰ Kebi ámu lédan, nya Ọjétá əwvnlin. Oletsiá dimbísó alu yófon ekeá əlele iwi əwan súná Israelfo.

2

Yesu Kristo Kwíi

(Mateo 1:18-25)

¹ Ali bré ámuto á, Roma owie dehen Augusto lówa mbla obée, bukláa ahá ání bubu Romafó así feé, abuwaniun amó adá. ² Mogyi ahákla gyankpapó ni. Ali bré ámuto á, oyin əkvá bútetí mu Kirenio dé Siria əmásó gyl. ³ Iní su əhagyísha lóyo dá əwanlínkpá mu onutó wúluto.

⁴ Yosef é lókusó tsú Nasaret wúlu ání ubu Galilea əmáttá dó yó Yudea əmáttá, Owie Dawid wúluto Betlehem. Tsúfí Owie Dawid mu na ógyi. ⁵ Mua Maria amóó bapóhá mu bée ətsia, əna odwinsu ámu nyó lóyo dá ámu əwanlínkpá. ⁶ Bréá bubu Betlehem inu á, ikwí lèkan Maria, ⁷ əlkwií mu bití, oygi oyin. Əlekiklú mu wá tatidat, pó mu tswi mbwí atogyihé dákató, tsúfí bumenya ətsiákpá afóz əswníkpá.

Akufa Akpapó Pó Bulu-abópo

⁸ Ali bré ámuto á, akufa akpapó akvó bubu inu fón dimbítá, bude amó akufa iwi gyo onyé. ⁹ Bulu-abópo léé iwi əwan súná amó, Bulu numnyam lówankí wól amásó. Mú su ifú lehíe kítá amó. ¹⁰ Iní á, Bulu-abópo amó lébláa amó obée, “Mlúmánya ifú! Mhíki, napó asón wankláán ání ibówa mília əytít ahá feé ansigýi ba mli. ¹¹ Nde bakwíi nkpa Ọhópó, aní Wie Kristo, (əhá amóó Bulu ladá mu ofúli amó) há mli Owie Dawid wúluto! ¹² Táá mlápupbí mu gyí, mlówun kebi bóbwe əkvá bapó tatida kíkl mu iwi, əda mbwí atogyihé dákató.”

¹³ Ətsáwóle pé á, Bulu-abópo tsotsaotsa əbeba betsiá Bulu-abópo amoto, bude Bulu kanfó bée, ¹⁴ “Mlha apu numnyam ha Bulu ábu əsosúosú!

Iwi iwilwii ahá ání Bulu anší tegyi amó iwi əsvlóso.”

¹⁵ Bréá Bulu-abópo amó beyinkí yó əsosú á, akufa akpapó amó bëbláa aba bée, “Mlha ayo Betlehem, aye ki itó ánfí laba, Bulu lalé súná aní ánfí.”

¹⁶ Iní su bowa əsa yó. Lélé á, bowun Maria mua Yosef pó kebi bóbwe amó, əda mbwí atogyihé dákató. ¹⁷ Bréá bowun kebi ámu a, bélé mu iwi asón amóó bonu ámu bli. ¹⁸ Akufa akpapó asón ánfí lówa ahá ání bonu mó féé wánwan. ¹⁹ Támé Maria mó lékitá asón ámu feé wá nwuntu, tsíá gywíin mó iwi. ²⁰ Bréá akufa akpapó amó beyinkí bayó á, bona bude Bulu adábi da, kánfó mu, asón amóó bonu pó itó amóó bayówun fé alí amóó Bulu-abópo amó lébláa amó ámu su.

Yesu Idá Dinká

²¹ Kebi ámu obuto əleké á, betin mu keté, dinká mu dá Yesu. Idá ánfí Bulu-abópo amó léha mu asa mu yin lénya mu əmé ní.

Yesu Poya Bulu Ətswékpa

²² Bréá mu akwípó bögýoráa iwi Mose Mbla ənó lófon a, bopó mu dó yó Yerusalem, pó mu yópo wá Bulu ibito. ²³ (Tsúfí bawanlín wá Mose Mbla ámuto bée, “Ilehián ání Israelfó bópo amó bití okugyíóku há Bulu.”) ²⁴ Mú su bögýabó afödte amó Mbla ámu ənó. Abróduma anyo ntéé aklobi anyo bögobó ali afödte ánfí há Bulu.

²⁵ Ali bré ámuto á, oyin dehen əkvó bu Yerusalem, bútetí mu Simeon. Yilé əbwepó ógyi, otenyá Bulu ifú. Ọjé Wankhé bu musu, ətsie oygi bréá Bulu obópo Ọlepó ba mu ahá Israelfo. ²⁶ Ọjé Wankhé amó léé súná mu áni omóowu, yófon bréá alawun Kristo, (əhá amóó Bulu ladá mu ofúli amó) asa. ²⁷ Ọjé Wankhé amó léha Simeon lóyo Bulu ətswékpa wunsinésó. Ali bré ámuto á, Yesu akwípó baba mu amándié ánfí əbwepká fé alíá Mose Mbla ámu leblí. ²⁸ Iní Simeon léha kebi bóbwe amó, əlekánfó Bulu obée,

²⁹ “Mí Wié! Asón amóó feblí tswi amó laba mótsó.

Séi mó á, mí fú osúmbi anfí nétalí wú iwilwiiitó ngya.

³⁰ Tsúfí mí onutó napó mí anfíbí wun Ọlepó amó.

³¹ Fú onutó falá mu bwé ahá feé ansító.

³² Wankhé oygi, obéle fú súná ahá ání bümegyí Israelfo, pó numnyam ba fú ahá Israelfo.”

³³ Asón ánfí Simeon léblí tsú kebi bóbwe anfí iwi leha ənó lobwie mu akwípó. ³⁴ Simeon lóyulá amó, əlebláa obí mu yin Maria obée, “Ina kebi ánfí su Israelfo əfan bédida, əfan é bélí. Osúna oygi tsú Bulusú, ahá böküsú líi musu. ³⁵ Iní su Bulu əbéha ahá tsotsaotsa klunsu asón bélín əwan. Fú é á, awirehó békue kítá fú klun. Ibóho fu əsin fé ədayí ıya anyo bakpíe yí fu.”

³⁶ Ӧtsi dehen Ӧkvá ogyi Bulu өnású Ӧtápó é bu inu. Mu dá gyí Hana. Mu si gyí Fanuel, Ӧtsú Asa abusuant. Ӧtsi dehen anfi mua mu kulu betsiá aba nfinisien, mu kulu lówu. ³⁷ Olosu isura alu bəfon bréá Ӧlhə nfí adukwe-na (84). Ӧlopv Bulu Ӧtswékpa wunsinésú inu mlí mu Ӧdikpa, Ӧde Bulu súm, klí Ӧnó, bó mpái Ӧpa múa onyé. ³⁸ Mu é Ӧledali ba bəkanfó Bulu, bli kebi bəbwé mu iwi asón súná ahá ámuvó bude Yerusalemfo iwigyi Ӧkpa kí amu.

Yesu Yinkia Ya Nasaret Wúluto

³⁹ Bréá Yesu akwípó bəbwé amándié ámu tá Bulu mbla ámu Ӧnó á, beyinkí kplí yó amó wúluto Nasaret, Galilea Ӧsvlósv. ⁴⁰ Kebi ámu lédan, nyá Ӧwɔnlín, nyá nyánsa, Bulu é lóylúá mu.

Yesu Bu Bulu Ӧtswékpa

⁴¹ Yesu akwípó botetsiá yó Yerusalem yegyi Israelfsu Katsun Nke offigiyiofi. ⁴² Bréá Yesu líhó nfí dúanyo á, mua amónyo bɔyo nké ámu ogyíkpá fí alá bɔtɔyá yá. ⁴³ Bréá begyi nké ámu tá beyinkí á, Yesu akwípó bəməbi ání alasin inu. ⁴⁴ Bulu bëe mua mu abanyo ná. Mú su benati Ӧkewéle owító asa bəwa mu dunká apió abatá bi. ⁴⁵ Bréá bodunká mu kásian á, beyinkí yó Yerusalem, yódunká mu. ⁴⁶ Eke sáási a, boyowotí muso Bulu Ӧtswékpa wunsinésú inu. Otsie Mose mbla asunápó wá, Ӧde asu yáa amó asontó, Ӧde amó asón fité. ⁴⁷ Ӧnó lobwie ahá áni bəbu inu fée, tsú alia Ӧde asón ámu asi nu pó alia Ӧde mó Ӧnó le. ⁴⁸ Ӧnó lobwie mu akwípó bréá bowun mu. Mu yin léfité mu Ӧbée, "Mí bí, ntogyi su fabwé an ali? Mía fú sínýo anší lapé anidé fó dunká."

⁴⁹ Inu Yesu léfité amó Ӧbée, "Ntogyi su mlidé mí dunká? Iléhián áni mlébi áni mí Sí wóyító nétsiá." ⁵⁰ Támé mu akwípó bəmonu asón áni Ӧde amó bláa asi.

⁵¹ Mua amónyo beyinkí yó Nasaret, Ӧleba iwiásı há amó. Maria lékitá asón ámu fée wá kpwunu, tsíá gywún mó iwi. ⁵² Yesu lédan, wa Ӧwɔnlín, nyá nyánsa, Bulu múa anyánkpósa fée anší legyi mu iwi.

3

Asú Ӧbopó Yohane Bulu Asón Ӧkanda

(Mateo 3:1-12; Marko 1:1-8; Yohane 1:19-28)

¹⁻² Roma owfe dehen Tiberio iwigyi ofi dúanusito á, Bulu lébláa mu igyi Ӧhapó Sakaria mu bi Yohane dimbísó Ӧbée, Ӧdáa mu asón okan. (Ali bré ámoto á, Pontio Pilato dé Yudea Ӧmású gyí. Herode dé Galilea Ӧmású gyí. Herode mu dehen Filipo é dé Iturea pó Trakoniti Ӧmású gyí, Lisania é dé Abilene Ӧmású gyí. Bulu igyi Ӧhapó dehen áni bəbu inu alí bré ámoto é gyí Hana mua Kaifa.) ³ Mó su Yohane léki Yordan bənkpa Ӧnó, Ӧde okan da bli Ӧbée, "Mlidamli klvntó, amlisi lakpan bwe. Bulu osikie mli, ambo mli asú."

⁴ Bulu Ӧnású Ӧtápó Yesaú lówanlín Yohane iwi asón wá mu Ӧwɔlótó Ӧbée,

"Óku dékplon dimbísó Ӧbée,

'Mlila ani Wíe Ӧkpa.

Mltswií ikpa ha mu!

⁵ Mltin bənkpa kugyíku,

amlubwiebwie abu múa nkúku fée.

Mltswií ikpa,

amlila músó wankláán.

⁶ Ahá fée bówun Bulu nkpháhoo."

⁷ Ӧdóm bëba Yohane wá bëe, Ӧbó amó asú. Ӧlefíté amó Ӧbée, "Abe abí-aná, ntó gyá mli, mlisri Bulu isobití ámuvó ibá ámu?" ⁸ Mómó mliswie abí odua ibósuná áni lélé mliladamlí klvntó. Mlumákí mliaa, mli náin gyí Abraham. Ndé mli bliáa mbée, Bulu Ӧbétalí há abwi Ӧnfí Ӧbédamlí Abraham abí-aná. ⁹ Sí á, Bulu lapó fée yi nyí-atsitsi. Oyígoyi áni imoswie abi wankláán á, bókun mó dá, wá mó fée ogýa."

¹⁰ Ӧdóm amó befité Yohane bëe, "Ntó meee abwé?"

¹¹ Yohane lébláa amó Ӧbée, "Fóá fubu atadié anyó á, pu kule ha Ӧhá áni Ӧma kuku. Fóá fubu atogiyihé é bwe mó ali."

¹² Lampóo ahópu akvá é bëba asú Ӧbokpá. Befité Yohane bëe, "Osunápó, ntó iléhián áni abbwé?"

¹³ Yohane lébláa amó Ӧbée, "Mlumátswi dinká ahá. Mliha tóá bëe mlíháó."

¹⁴ Isá akópó akvá é befité Yohane bëe, "Aní é mé, ntó abwé?"

Yohane lébláa amó Ӧbée, "Mlumápu Ӧwɔnlín swíí Ӧhaa kóba, ntéé wá afunu dinká Ӧhaasú. Mli akatua igyi mli anší."

¹⁵ Iní amó anší din Kristo amuso, bude mu Ӧkpa kí su á, Ӧmwánkí amó ní Yohane gyí Kristo amu. ¹⁶ Mó su Yohane lébláa amó Ӧbée, "Ókvá Ӧdvn mi bu Ӧma Ӧbá. Mməfon áni nésankí mu ntókota Ӧfí kóráá. Mí mó á, ntsu ndepvbó mli asú. Mu Ӧbópó Ӧje Wankihé pó ogýá bó mli asú ní. ¹⁷ Ӧde mu ilín, Ӧbópufúní ntéé lé ayó ámoto. Ӧbékpa ayó ámu wá mu oduduto. Támé

obéfei ofuníkpá inu wankláán, kpá ntéte amu wá ogyá ání itamadunto.”¹⁸ Yohane léda ason wankláán ámu ökan, bláa ahá ámu asón tsotsaotsa obée, bvdámli klvnto.

¹⁹ Isu ogyipó Herode laswí mu dehen Filipo mu ka Herodia tsia, trá bwé lalahé tsotsaotsa tsia móntó. Mú su Yohane lékiná há mu. ²⁰ Múá idvn kóráá gyí, Herode léha békítá Yohane wá obu.

Yesu Asubo

(Mateo 3:13-17; Marko 1:9-11)

²¹ Bréá Yohane dé ahá ámu asú bo á, Yesu é léba, Yohane líbo mu asú. Bréá Yesu dé mpái bo á, nwólótáa lefinkí, ²² Óje Wankihé lédamlí fé abrómá, kplí bogyonká mosu. Óme ko lotsu esósó obée, “Fogyí mí biá ntodwé, mí ansí tehié gyí fó iwi ní.”

Yesu Andin Ilintso

(Mateo 1:1-17)

²³ Bréá Yesu lího fó nfi adpasa á, olefi Bulu asón ökanda así. Ahá mó bøyin ání Yosef mu bi. Yosef mu si gyí Eli, ²⁴ Eli mu si gyí Martat. Martat mu si gyí Lewi. Lewi mu si gyí Melki. Melki mu si gyí Yanai. Yanai mu si gyí Yosef. ²⁵ Yosef mu si gyí Martatia. Martatia mu si gyí Amos. Amos mu si gyí Nahum. Nahum mu si gyí Hesli. Hesli mu si gyí Nagai. ²⁶ Nagai mu si gyí Mahat. Mahat mu si gyí Martatia. Martatia mu si gyí Semein. Semein mu si gyí Yosek. Yosek mu si gyí Yoda. ²⁷ Yoda mu si gyí Yohanán. Yohanán mu si gyí Resa. Resa mu si gyí Serubabel. Serubabel mu si gyí Sealtiel. Sealtiel mu si gyí Neri. ²⁸ Neri mu si gyí Melki. Melki mu si gyí Adi. Adi mu si gyí Kosam. Kosam mu si gyí Elmadam. Elmadam mu si gyí Er. ²⁹ Er mu si gyí Yosua. Yosua mu si gyí Elieser. Elieser mu si gyí Yorim. Yorim mu si gyí Martat. Martat mu si gyí Lewi. ³⁰ Lewi mu si gyí Simeon. Simeon mu si gyí Yuda. Yuda mu si gyí Yosef. Yosef mu si gyí Yonam. Yonam mu si gyí Eliakim. ³¹ Eliakim mu si gyí Melea. Melea mu si gyí Mena. Mena mu si gyí Martata. Martata mu si gyí Natan. Natan mu si gyí Owíe Dawid. ³² Owíe Dawid mu si gyí Yisai. Yisai mu si gyí Obed. Obed mu si gyí Boas. Boas mu si gyí Salmon. Salmon mu si gyí Nahson. ³³ Nahson mu si gyí Aminadab. Aminadab mu si gyí Admin. Admin mu si gyí Arni. Arni mu si gyí Hesron. Hesron mu si gyí Peres. Peres mu si gyí Yuda. ³⁴ Yuda mu si gyí Yakob. Yakob mu si gyí Isak. Isak mu si gyí Abraham. Abraham mu si gyí Tera. Tera mu si gyí Nahor. ³⁵ Nahor mu si gyí Serug. Serug mu si gyí Reu. Reu mu si gyí Peleg. Peleg mu si gyí Eber. Eber mu si gyí Sala. ³⁶ Sala mu si gyí Kainan. Kainan mu si gyí Arfaksad. Arfaksad mu si gyí Sem. Sem mu si gyí Noa, Noa é mu si gyí Lamek. ³⁷ Lamek mu si gyí Metusela. Metusela mu si gyí Enok. Enok mu si gyí Yared. Yared mu si gyí Mehalaaleel. Mehalaaleel mu si gyí Kenan. ³⁸ Kenan mu si gyí Enos. Enos mu si gyí Set. Set mu si gyí Adam. Adam é mu si gyí Bulu.

4

Yesu Isoki

(Mateo 4:1-11; Marko 1:12-13)

¹ Bréá Yesu léyinkí tsú Yordan ntsu onó á, Óje Wankihé lobolá móto, ilekpa mu ya dimbisó. ² Bréá abu inu á, Óbvsám létsiá boso mu ki nké aduana kéké. Yesu mégyí tóto nké ámuto féé. Mú su bréá nké ámu ilomo onó á, akón hié de mu.

³ Inu Óbvsám lébláa mu obée, “Ní Bulu mu Bi fogyi á, mórmó ha ibwi ánfí idamli bodobodo.”

⁴ Yesu lélé mó onó obée, “Bawanlín wá Bulu asón ámuto bee, ‘Megyi atogyihé wóle nyankposa ogyii tsia nkpa.’”

⁵ Óbvsám lópu mu ya ibu fóahé kosu. Olosuná mu oyító iwíe ogyíkpá féé atsawole pé. ⁶ Móó ólebláa mu obée, “Nópo əmá ánfí féé túmi pó amú numnyam há fó, tsufé mí ibito bapuwá. Óhá ání ndeklé a, mu nópvhá. ⁷ Mó su ní fosum mí á, nópu mó féé há fó.”

⁸ Yesu lébláa mu obée, “Bawanlín wá Bulu asón ámuto bee, ‘Da akpawunu ha fó Wie Bulu. Mu nkole fu súm.’”

⁹ Óbvsám lékpa mu ya Yerusalem, eloþu mu yélí Bulu atswékpá obu ámu etántra. Inu ólebláa Yesu obée, “Ní Bulu mu Bi fogyi lélé á, tu kpayi. ¹⁰ Tsúfó bawanlín wá Bulu asón ámuto bee, ‘Bulu obéha mu abópu békí fusu. ¹¹ Békpatá fó ibito, méní fó yabi méeda ibwi kókosu.’”

¹² Yesu lélé mó onó obée, “Betrá wanlín bee, ‘Mákápu fó Wie Bulu ki.’”

¹³ Bréá Óbvsám lómo isóki anfi féé onó á, olóku náti sí mu asa.

Yesu Gyumagyihé Asitsuá Galilea Ómátó

(Mateo 4:12-17; Marko 1:14-15)

¹⁴ Óje Wankihé túmi lekpa Yesu, oleyinkí yó Galilea əmátó. Mu iwi asón lekleí wa əmá ámu féétó. ¹⁵ Oletsiá súná atá Yudafó ofiakpa, ahá ámu féé bekantó mu.

Bvmhó Yesu Mu Wuluto

(Mateo 13:53-58; Marko 6:1-6)

¹⁶ Inu Yesu léyinkí bá Nasaret, ətínéá oletsíá dan. Fé alá otetsíá bwé á, əloyo Yudafə ofiakpa əkpónó ədaké. Bréá əlkosvó yélí amó anstít əbhéla Bulu asón á, ¹⁷ botsu Bulu ənásó ətöpó Yesaia əwóló há mu. Əlesankí mó á, olowun ətinekvá bəwanlín wá bée,

¹⁸ “Ani Wíe Bulu ladá mí ofúli.

Iní su mu Ənjé bu mísó.

Alalé mí əbhé, ndáa asón wankláán ámu əkan suna ahá ání buvma tóto.

Əbhé, mbébláa nkpbái mbéé, masí amó iwi há amó.

Mí ambla anstibí abwiegó mbéé, mabwíi amó anstibí.

Əbhé mbébláa ahá ání buvde amó ipianto wa é mbéé, malé amó ipianto.

¹⁹ Fówun mí ambla mbéé,

ani Wíe ahá nwewíunbi lafon.”

²⁰ Inu olokuntá əwóló ámu, yínkía ha móosó əkípo, əlwawí tíá asi. Ahá ámúú buvbu ofiakpa inu ámu féé besi buvde mu kú díin. ²¹ Inu Yesu lébláa amó əbhé, “Ndé, Bulu asón wanlínché anfí laba mótó. Mó mlulanú á.”

²² Ahá ámu féé bonu asón wankláán ámúú ilédalı mu ənó ámu. Ənó lobwie amó, befité bée, “Megyi Yosef mu bi ámu ni?”

²³ Yesu lébláa amó əbhé, “Nyin ání mléha mí yébi anfí mluaa, ‘Ilə ətsapó, tsa fú iwi! ’ Mléabláa mi mluaa, ‘Bwe ató ámúú anulanú ání fódebwé Kapernaum amó fó wúluto nfi é.’” ²⁴ Inu oleyinkí bláa amó əbhé, “Ənökwalı nde mli bláa. Butamahó Bulu ənásó ətöpó əkukv asón mu wúluto.

²⁵ “Mlinu, Bulu ənásó ətöpó Elia bíso á, nyankpu mótswie nfinsa móá ifon kéké. Akón lehü ba Israel əmató féé. Ibu móttó ání asurapu tsotsaotsa betsiá Israel əmató alí bré amoto, ²⁶ támé Bulu méha Elia əyo amotó əkukv wá. Əsurapu əkuá əbu Sarefat wúluto, Sidon əmató nkule wá əleha mu əloyo. ²⁷ Ilə pepe aləpó tsotsaotsa é betsiá Israel əmató Bulu ənásó ətöpó Elisa bíso. Támé əmeha əkukv iwi meplí, dvn Naaman ání otsu Siria nkule.”

²⁸ Əbló Ichü kítá ahá ámúú buvbu ofiakpa inu ámu, bréá bonu Yesu asón blíhé anfí. ²⁹ Bokosó gya mu dálí amó wúluto. Wílu amv idin bvsu. Begya mu alu yówie wúluto amv ənó, bée abowuta mu wa tsongkolito. ³⁰ Yesu lénatí tsón amútó yó ətínéá əyó.

Yesu Ənjé Laláh Gyáa

(Marko 1:21-28)

³¹ Inu Yesu lékpíl yó Kapernaum, Galilea wúlu kuto. Olosuná amó ató amó ofiakpa əkpónó ədaké. ³² Mu atosunahé lobwie amó ənó, tsúfē olosuná amó ató túmisó. ³³ Oyin əku bu ofiakpa inu, ənje laláhе bu mísó. Əlokplón bli əbhé, ³⁴ “Ki mi! Yesu Nasaretyin, amansu bu ania fonyo nsiné? Ntées anı əhukpá febá lóó? Nyin əhá oduá fógyi. Fógyi Bulu Əha Wankihé amó ni!”

³⁵ Yesu lókplón wa ənje ámu əbhé, “Kpa ənó bun, afodali muto.” Inu ənje laláhе amv lénin oyin ámu dá ahá amoto inu, dálí muto. Tóto məbwé mu.

³⁶ Ənó lobwie amó féé, befité aba bée, “Amansu ni? Oyin ánfi bu túmi, ədekplón wa ənje laláhе, idé mu bu, dálí aháto?” ³⁷ Mu iwi asón lekleí wá əmá ámu féétó.

Alopv Tsotsaotsa Tsa

(Mateo 8:14-17; Marko 1:29-34)

³⁸ Yesu lédalı Yudafə ofiakpa inu yó Simon wóyító. Əloyo á, owisó lókplón wa ənje laláhе, əda kíñkíñkín. Bebláa Yesu bée, oygií mu buvle. ³⁹ Yesu lókplón té ətsi ámu, əlokplón wa owisó ámu əbhé, ikósó mísó. Inovn əlkosvó mísó, ətsi ámu lókplón bwé amó afató.

⁴⁰ Bréá ówí deta á, ahá borsurá amó ahá ání buvde ilə ətsan-ətsan lo ba, Yesu lópü ibi dínká amósó tsá amútó okugyíokv ilə. ⁴¹ Ənje laláhе bu amótó akvó. Yesu lókplón wa ənje laláhе amv. Bedalı, buvde okitikítí bée, “Fógyi Bulu mu Bi ámu ni.”

Támé Yesu lówa mbla wá ənje laláhе amv ání buvmátó, tsúfē buvín ání mogyí Kristo, (əhá ámúú Bulu ladá mu ofúli amv) ni.

Bulu Asón Əkanda Yudafə Oftakpa

(Marko 1:35-39)

⁴² Mú əyí kehé baké a, Yesu lédalı wúlu amoto yó itsétó ətinekvó. Ahá bodunká mu alu yótu mu, bokokóli mu bée əmánatí sí amó. ⁴³ Támé əlebláa amó əbhé, “Ilehián ání néda Bulu iwiegýi iwi asón wankláán ámu əkan awúlu atráhé amv ésó. Tsúfē mó əbwékpá Bulu lówa mí ni.”

⁴⁴ Iní su oleki Yudea əmató féé, dá Bulu asón wankláán amv əkan amó ofiakpa.

¹ Eke əku Yesu líí Genesaret paati * əná, ahá tsətsəotsə beba hoputá mu ání bónu Bulu asón. ² Olowun nkłvñ anyo paati ámu əná. Aye alepó ámu bakplí yó bude amó asawutó da. ³ Yesu lídu wíé kuleá igyi Simon kléto. Móó əlebláa Simon əbée, osún mu kpalobí dinka ntsusú. Inu oletsia móó súná ahá ámu ató.

⁴ Bréa ələtəi tá á, əlebláa Simon əbée, "Mlípla əklun amu ya okluklúkpá, amliyətswi asawu le aye."

⁵ Móó Simon lébláa mu əbée, "Owíé, anilbwé kásian ígye onyé féé, aníménya tóto. Támé inú fée ayó, su nýyətswi asawu amu." ⁶ Bréa bøytswi asawu amu a, bélé aye tsatsəotsə. Mó su asawu amu lówa titú bi. ⁷ Inu bøytswi ibi tí amó agyómá aya'bá ámu bvbv əklun nyasotsá amu bée bvbétsa amó. Beba betsa amó, bélé aye amu bólá nkłvñ anyo ámu dédéédé, ideklé imé. ⁸ Bréa Simon Petro lówun mó ali á, əleda akpawunu Yesu ayabitó, bláa mu əbée, "Mí Wié, mákpukpá mantáa mu! Lakpan əbwepó ngyi."

⁹ Tsúff aye amóó balé ámu lówa mva mu abá ámu wánwan. ¹⁰ Ali kén ilowa Sebedeo abi Yakobó mva Yohane, hugyi Simon agyómá aya'bá ámu é wánwan ní.

Móó Yesu lébláa Simon əbée, "Mánya ifú! Tsú nde poya a, anyánkpósa félc." ¹¹ Simon mva mu abá ámu benya plá nkłvñ amu besi otsubúno ali, besi tógyító tswi, kplá buo Yesu.

*Ilo Pepe ɔlapó ñkv Tsa
(Mateo 8:1-4; Marko 1:40-45)*

¹² Eke əku Yesu bu wúlu kvsu, ilo pepe əlopó əku lówun mu. Inu əlebeda akpawunu, pó əsvkpi yi əsvlóto, kókóli mu əbée, "Owíé, ní fótulsá á, fétalí há mí iwi bélé."

¹³ Yesu létunki ibi da mu, bláa mu əbée, "Natsúlá, fó iwi iplúi." Inuñu ilo ámu lénja le mu iwi.

¹⁴ Inu Yesu lédá mu olá əbée, "Mábla əhaa. Nati laa afppu fó iwi yosuná Bulu igyi əshapó, afha mu iwigyvrató amóó Mose mbla losuná tsú ilo pepetsa iwi ámu. Igyi adánsie suna ahá ání fó iwi laplúi."

¹⁵ Támé Yesu iwi asón létrá kleí yó ntiné dinká móosó. Ədom beba mu atosunáhé onukpá, ətsa amótó alopu é ilo. ¹⁶ Támé oletsia dálí amótó bré kó yó dimbisú ətnéko mu nkóle yóó mpái.

*Tsukvə Osínpu Tsa
(Mateo 9:1-8; Marko 2:1-12)*

¹⁷ Eke əku Yesu dé ató suná. Farisifó, Mose mbla asunápó akvá botsú Galilea pó Yudea əmató pó Yerusalem beba betsiá ası inu. Bulu túmi bu Yesutsá há ilətsa. ¹⁸ Inu á, ayin ako bəsorá tsukvə osínpu akpasu ba. Bekleá bhpó mu wíé wóyító, pó mu tswi Yesu ansító. ¹⁹ Ədom amu su bumenya əkpa. Inu su bøyódó obu ámu awunso, dá mó ətnéko tíi, bekplía akpa amu tswi ahá ámu Yesu ansító inu. ²⁰ Bréa Yesu lówun ání bahó mu gyi a, əlebláa tsukvə osínpu amu əbée, "Opió, nasi fó lakpan kié fó."

²¹ Mose mbla asunápó pó Farisifó ámu bçblí wá nwuntu bee, "Ma gyi oyin ánfí əde abususu bli ánfí? Ma əbetalí sí lakpan kié ahá don Bulu nkóle?"

²² Yesu lébi amó agywün. Mó su əlefite amó əbée, "Ntogyi só mlidé inú odu gywiín?" ²³ Məmō lópon ha bli? 'Nasi fó lakpan kié fó.' lóó, ntéé 'Kvsu tsu fó akpa afunati?' ²⁴ Támé ndekléá mlubú ání mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí mbo túmi əyi ánfí sí ahá lakpan kié amó." Inu əlebláa tsukvə osínpu amu əbée, "Nde fó bláa mbéé, kvsu. Tsu fó akpa afunati yo wóyí!"

²⁵ Inuñuñu tsukvə osínpu amu lókosú líí amó féé ansító, tsú mu akpa, əlopú akpa əyó wóyí əde Bulu kanfó. ²⁶ Ənó lobwie ahá ámu féé. Ifú lowie amó féé, bekfanfó Bulu bee, "Nde anilawun ofula!"

*Lewi Ti
(Mateo 9:9-13; Marko 2:13-17)*

²⁷ Mó əma bréa Yesu lédali inu á, olowun lampóo əhópó əkuá botetí mu Lewi, tsie mu lampóo əhókpa. Yesu lébláa mu əbée, "Bobuo mi." ²⁸ Inu Lewi lókosú, sí mu tógyító əmagyáa, yóbuo mu.

²⁹ Mó əma a, Lewi lótswi əpónu mu wóyító há Yesu. Lampóo ahópó tsətsəotsə pó aha bambá é beba ató ámu ogyíkpá. ³⁰ Farisifó pó Mose mbla asunápó ání bvbv Farisifó ámu to befité Yesu akasípó amu bee, "Ntogyi só mla lampóo ahópó pó lakpan abwepó mlidé ibi wa gyi ató, mlidé ntá nú?"

³¹ Yesu lélé mó ənó əbée, "Alapú léhián ilə ətsapó, megyi ahá ání iwi bu amó ənlín. ³² Mmeba aha wankláán ətkpá. Mbouin lakpan abwepó ətkpá neba, ménü bédamlí klonó."

*Ənóklí Iwi Asón Fitéhé
(Mateo 9:14-17; Marko 2:18-22)*

³³ Aha ako bəbláa Yesu bee, "Asú Əbəpó Yohane akasípó bvtetsiá klí ənó bó mpái. Farisifó akasípó é bvtəbwé ali, támé fó akasípó mó bvdégí, bvdenuú."

* **5:1** Genesaret paati: Mó kén gyi Galilea əpnu ní.

³⁴ Yesu léfíté amó əbée, “Otsi əkpáinpó anyawie békli ənó bréá əbu amó wá? Ekekéeké!
³⁵ Támé eke əku béba ání békpa mu náti si amó. Alí nké ámótó békli ənó ní.”

³⁶ Inu əleha amó yébi əbée, “Ohaa tamapó tati pwpwé tan tati dada. Ní əbwé mó ali á, alayintá pwpwé amó, pwpwé amó pó dada amó ansí é iméékanáa aba. ³⁷ Alí kén bvtamapó nta pwpwé wá əwuló-kpákpá kente wuhétó ní. Nta pwpwé amó ibófu fá kente amó tsítsá, yíntá kente amó é. ³⁸ Inu su əwuló-kpákpá kente pwpwetsó bótópó nta pwpwé wá. ³⁹ Ohaa tamafitó nta pwpwesú bréá alanu dánhe. Tsúfé əteblí əbée, “Idánhe amó bu alé dvó.””

6

Əkpónó Ədaké Mv Wie

(Mateo 12:1-8; Marko 2:23-28)

¹ Yesu mua mu akasípó bətsuñ ayó ndó kuto əkpónó ədaké. Mu akasípó amó bəprónó ató-abí ámu ku, bəpusáa mó wí. ² Farisifó ámu akú befté amó bée, “Ntogyi só mlidé tóá anu mbla meha əkpa ání bəbwéé əkpónó ədaké bwé?”

³ Yesu léfíté amó əbée, “Mlumókókla nu tóá Owié Dawid lóbwé bréá akón de mua mu abúopu ki? ⁴ Olebitwíé Bulu osúmkpa yótsu bodobodoá bapóhá Bulu igyí ba, mua mu abúopu amó begyi. Bulu igyí ahapó nkule bélé əkpa bótégyi ali bodobodo amó.”

⁵ Móó Yesu ələmo mu asón ənó əbée, “Mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfí gyí əkpónó ədaké mu wie.”

Ilətsa Əkpónó Ədaké

(Mateo 12:9-14; Marko 3:1-6)

⁶ Yesu lóyo ató osunákpá Yudafó ofiakpaəkpónó ədaké hámbar. Oyin əkvá mu gyöpü ibi lawú bu inu. ⁷ Mose mbla asunápó pó Farisifó akú bête Yesu kí bée, əbətsa ilə əkpónó ədaké, méní bénya mu iwi asón, pöyénatí muñsu súná ahande. ⁸ Yesu yin amó nwuntó asón. Mó su əlebláa oyin ámóó mu ibi kule lawú ámu əbée, “Kusu beli amó ansító nfi.” Inu oyin ámu lókosú beli amó ansító. ⁹ Móó Yesu lebláa amó əbée, “Ndé mli fité, ntó mbla ámu léha əkpa ání abwéé əkpónó ədaké? Yilé lóó, ntéé laláhe? Ahó oha nkpa lóó, ntéé amóó mu?” ¹⁰ Inu əledamlí kí amó féé fiá. Móó əlebláa oyin ámu əbée, “Tinkí fó ibi amó.” Olenya tinkí ibi amó ali pé, ənjé lowie móttó.

¹¹ Əbló lekitá amó, befté aba bée, “Ntó kóún abéhié bwé Yesu anfí?”

Akasípó Amv Addá

(Mateo 10:1-4; Marko 3:13-19)

¹² Eke əku Yesu lódu yó ibusú yóba mpái há Bulu tsú onyé yéha əyí kehe. ¹³ Mó əyí kehe a, əleti mu akasípó, əlele amótó dúanyó, əleti amó mu sumbí ayópó. ¹⁴ Amúgyí, Simon ání əleldinká mu Petro mua mu pio Andrea; Yakobo mua Yohane; Filipo, Bartolomeo, ¹⁵ Mateo, Toma, Alfeo mu bi Yakobo, Simon ání ogyi iwisutsiá adunkápó əpasuato oha; ¹⁶ Yakobo əku mu bi Yuda pó Yuda Iskariot ání əlebelə Yesu há.

Yesu Atósund Mba Ilə Tsa

(Mateo 4:23-25)

¹⁷ Yesu mua sumbí ayópó ámu bekplí tsú ibu ámuñsu ba əsvlúu tantasu. Mu abúopu tsətsəətsə pó ədəm kpankpəonkpəntiá botsú Yudea əmáttó, Yerusalem pó əpu ənó awúlu Tiro múa Sidonsu bəba inu. ¹⁸ Béba bée bəbá bonu mu asón blihé, ətsa amóó ilə. Ahá ání ənjé laláhe de amó háan é bəba, olegya ənjé laláhe lé amótó. ¹⁹ Amó féé bekleá bópó ibi da mu, tsúfé ənjé dədalı muto, əletsa amó féé ilə.

Oyula Asón

(Mateo 5:1-12)

²⁰ Yesu lótsu ansí kí mu akasípó, əlebláa amó əbée,

“Bulu layúlá mlíá mlumá tóto,

tsúfé mlubó mu iwiegý amó ní.

²¹ Bulu layúlá mlíá akón de mli séi,

tsúfé mléba begyi mwé.

Bulu layúlá mlíá mlidésú séi,

tsúfé mléba bəməsí.

²² “Bulu layúlá mlíá bude mli lu, bude mli gyáa le amótó, siá mli, tí mli ida laláhe mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfí su. ²³ Ansí igyí mli eke ámu, amlifuli kpayı ansigýisó, tsúfé mli ikəká tsə əsüsó. Alí amí anánia bəbwé Bulu ənású atóipó amu ní.

²⁴ Támé mli ání mlilanyá iwi séi, mligywí ní.

Tsúfé mli ansigý féé mlilanyá á.

²⁵ Mli ání mlilamwé séi, mligywí ní.

Tsúfé akón bέba bəkitá mli.

Mli ání mlidéməsí séi, mligywí ní.

Tsúfé mléba begyi awirehó, su.

²⁶ “Ml ání ahá fée bude mli kanfó, mligywí, tsúfé alí mli anáin bekafó Bulu onású atípó afunupu amu é ní.

Alupídwe

(Mateo 5:38-48; 7:12a)

²⁷ “Táme nde mli ání mlónu bláa mbéé, Mlidwé mli alupó, amlbwé yilé ha amó. ²⁸ Mlyula ahá ání bvtswíi mli, amlbwé mpái ha ahá ání butesíá mli. ²⁹ Ní ehá ədá fó isutó a, damli nyooxi é ha mu əda. Ní øku øswíi fó tati á, wai fó atadié é ha mu. ³⁰ Ní øku økólí fó ató á, ha mu. Ní øku é otsú fó ató á, máyóhó mó. ³¹ Bwé ha ahá alia fodeklé fée bvbwéé ha fu.

³² “Ní fó adwepó nkole fvtadwé á, ipán momu fénya? Lakpan abwepó kóráá bvtadwé amó adwepó. ³³ Ní ehá ání otobwé yilé há fó nkole fvtobwé yilé há á, ntogyi só Bulu ədáa fó ipán? Lakpan abwepó é bvtobwé ali. ³⁴ Ní ehá ání fuyin ání obénya há fó nkole fvtchá ipán a, ntogyi só Bulu ədáa fó ipán? Lakpan abwepó óó bvtapó ató pan amó aba, yínkí ho mó al. ³⁵ Mó su mldwé mli alupó, mlibwé yilé ha amó, mlipan amó ató, mlimáti amó aka, méní Bulu əbéká mli ika tsotsaotsa. Fówun mlibabwé Osósóóssó Bulu ámu abi. Tsúfé øbu awitóle há ahá ání ató tamagyi amó ansi pó aha laláhe fée. ³⁶ Mlibwé nwé awúnpu fó alá mli Sí Bulu gyí nwé owúnpu.

Ilále

(Mateo 7:1-5)

³⁷ “Mlumálé ahá ilá, méní Bulu méelé mli ilá. Mlumáha ehaa ipón, méní Bulu é oméeha mli pón. Mlisi mli aba ilá kie amó, Bulu osi mli klé kie mli. ³⁸ Mliha ahá tóá de amó hián, Bulu əbelahá mli. Əbópo ató susuhé wankláán wá mó, wósóó mó, sílá mó, ibóbulá tsitsá há mli. Tsúfé tóá fapúsusu ha fó bá á, mó kén Bulu əbópususu ha fu ní.”

³⁹ Yesu létrá ha amó yébi əbée, “Nsibi obwiepó əbétali kpá nsibi obwiepó? Amó fée bvméekpa wíé əbótó? ⁴⁰ Əkasípó tamadon mu wie, táme əkasípó okásí bí á, otobwé fó mu wie.

⁴¹ “Ntogyi só fóde ipí tüküríbi wúun fó bá nsibisu, táme fomedé ogyakpatín ání idun fó klésu mó wúun? ⁴² Ntée ntogyi só fóde fó bá bláa fée, ‘Mí pió, ha mí andinkí ipí fó nsibisu’, táme fomedé ogyakpatín ání idun fó klésu mó wun? Apinabwébí əbwepó, gyankpa dinkí ogyakpatín amó fó nsibisu, méní fówun ató wankláán, táli dinkí ipí amó fó bá klésu.

Oyí Pó Mú Abi Swiehé

(Mateo 7:6-20; 12:33-35)

⁴³ “Oyi wankláán méetalí swié abi laláhe. Alí kén oyí laláhe é méetalí swié abi wankláán ní. ⁴⁴ Tsúfé oyí-ibí bvtapóbí mó. Bvtamakpáti kankaba okplóto oyísó, bvtamakpáti tsokpon é tonkpa iflaso. ⁴⁵ Oha wankláán telé tsiató wankláán əwan tsú mu klontó, oha laláhe é telé tsiató laláhe əwan tsú mu klontó. Tsúfé tóá idun oha klón a, mótedálí tsu mu onó.

Bvtású pó Osublito Obuyli

(Mateo 7:24-27)

⁴⁶ “Ntogyi só mlidé mí ti mliaa, ‘Mí Wíé! Mí Wíé!’ táme mlitamagyi mí asón blihésu? ⁴⁷ Nósuná mli alia ehá ání aleba mí wá bonu mí asón, gyí dinká móosó gyí. ⁴⁸ Ogyi fó ehá ání obá beyi obu á, olegyankpá kwí mó ntswiasi obá yótó butá, əlowa ntswiasi ámu dinká móosó. Bréá ntsu lóbulá kítá mó á, méetalí kpínkí obu ámu, tsúfé oleyi mó wankláán. ⁴⁹ Táme əhagyísha ání olonu mí asón blihé, omegyi móosó gyí fó ehá ání oleyi mu obu əsvlósu keke, əmowa mó ntswiasi. Bréá ntsu lóbulá wa mó á, ilowie dák gblloo inovu, yíntá fée!”

7

Romafó Isá Akopó Əhande Osúmpó Əkv Iló Tsa

(Mateo 8:5-13; Yohane 4:43-54)

¹ Bréá Yesu léblaah ahá ámu asón ánfi fée tá á, əloyo Kapernaum wúluto. ² Romafó isá akopó əhande øku bu inu. Øbu osúmpó økvá ətelié kle mu asón. Osúmpó amu dél, odeklié owu. ³ Bréá isá akopó əhande amu lónu Yesu nka á, əlowa Yudafó əhande øku sisí Yesu əbée, bøyókokóli mu əbetsa mu osúmpó amu ilá ha mu. ⁴ Ahandé amu behü kókóli Yesu beee, “Abwií ipa, ní øku léhián fó mbua á, mómó oyin ánfi ní! ⁵ Tsúfé ətadwé anu pi. Muléyi anu ofiakpa kóráá há anu ní.”

⁶ Mó su Yesu mua amónyo bopo əkpa. Bréá beta wóyí ámuto wie tá á, isá akopó əhande amu lówa mu anyawié əbée bøyéfia Yesu, abubla mu beee, mbéé, “Owíé! Máhan fó iwi, tsúfé mmofon ání féba mí wóyítá. ⁷ Nawun ání mí é mmofon ání néba fó wá. Fó mó bli asvankó, iwi bówá mí osúmpó amu onlin. ⁸ Tsúfé mí é mbu əhande øku asi. Isá akopó øku é bvbú mí asi. Nélé onó mbéé amotó øku onátí á, ətenatí. Ní mbéé əbá é á, əteba. Tógyítá nebláa mí osúmpó mbéé əbwéé á, ətobwé.”

⁹ Bréá Yesu lónu asón ánfi á, ḡnó lobwie mu, oledamlí bláa ədəm amóó bubuo mu amu ḡbée, “᠁nokwali asón, nde mlí bláa, mmakówun ḡhá ání ḡbu hógyi kpənkənti ánfi odu Israelfsto kúráá ki!”

¹⁰ Bréá abopó amóó isá akopó ḡhande amu lówa ámu beyinkí yó wóyító a, bowun ání osúmpó amu iwi lawá mu ḡnlín.

ɔsvrapv ḡkv Mv Bi Tsinki

¹¹ Imowa ḡpá kóku Yesu lóyo Nain wúluto. Ədəm bubuo mva mu akasípó. ¹² Bréá olowie wúlu ḡnó á, ḡstó akv, buṣun fúli akpasu bēbá. Obi yinhé ḡkóle pé ogyi há ɔsvrapv ḡkv. Ədəm kpənkənti botsu wúlu amuto é bubuo ətsi ámu. ¹³ Bréá aní Wíe lówun ətsi ámu a, mu asón lówa mu nwé, ḡlebláa mu ḡbée, “Másu!” ¹⁴ Móó əloyópó ibi da akpa amu, asvrápó amu besi lí. Inu ḡlebláa fúli amu ḡbée, “Dyasubi, nde fó bláa mbéé, kʊsul!” ¹⁵ Inu fúli amu lóksosó tsíá, wá tó ibi. Yesu lápu mu wá mu yín ibito.

¹⁶ Ifú lekitá ahá ámu fée, békánfó Bulu bée, “Bulu labobuá mu ahá! Mu ḡnású ətəipó kpənkənti ḡkv lalin anito!”

¹⁷ Yesu iwi asón ánfi lekléi wá Yudea omá pú awúlu ání ibu nsiné inu féeító.

Yesu Mva Asú ḡbopó Yohane

(Mateo 11:2-19)

¹⁸ Asú ḡbopó Yohane akasípó beyébláa mu asón ánfi fée. Mó su olowa amótó abanyó sisí Yesu ḡbée, ¹⁹ buyéfíté mu bée, “Fógyi ḡhá amóó ḡhéra amu ni, ntéé akú sha bambá ḡkpa?”

²⁰ Bréá ahá ámu beba bowie Yesu wá á, bebláa mu bée, “Asú ḡbopó Yohane ḡbée abéfíté fó anua, Fógyi ḡhá amóó ḡhéra amu ni, ntéé akú sha bambá ḡkpa?”

²¹ Yesu létsa aləpó pú ahá ání iwi dé amó asin tsətsətsa alí bré ámotó. Olegya ḡnjé laláhe lé aháta, bwí ansibi abwiegópó tsətsətsa é ansibi. ²² Inu olele Yohane akasípó asón ámu ḡnó ḡbée, “Mliyinki yebláa Yohane tóá mlilabowun pú móá mlilabonu. Mlilabowun ání ansibi abwiegópó bude ató wúun, abo buna. Iló pepé aləpó iwi deplí, isu atínpo bude asón nu. Afúli bwdetsíñki, ahiánfó é bude asin wankláán ámu nu. ²³ Bulu obóyulá ḡhá ání mí bwehé makusó líi muuso.”

²⁴ Bréá abí amóó Yohane lówa sumbí ámu beyinkí bøyá á, Yesu lówa tóí tsí Yohane iwi súná ədəm amu bi. ḡbée, “Bréá mlulédalí yó dimbisó inu á, ntá ḡkíkpá mlulýo? Fitá ání afú de mó tsón lóó? Ekekekeke! ²⁵ Ní megýi mó á, ntá kóún ḡkíkpá mlulýo? ḡhá ání ədidi ntsrim. Ekekekeke! Ahá ání butedídá tati ámu odu gyi ḡdwé á, awié wóyí bvtetsíá. ²⁶ Mliyinka mi! Bulu ḡnású ətəipó mlulédalí yéki? Ee, Yohane ni. ḡdón Bulu ḡnású ətəipó. ²⁷ Mu iwi asón Bulu léblí bwanlín mó tswi bée, “Ki, nde obí wa gya fu nkápá. Mu ḡbela ḡkpa há fó ni.” ²⁸ Yesu lóyo mu asónsó ḡbée, “Nde mlí bláa mbéé, ḡhagyísha ání ḡha tsíhlé laken kwí mófon mu, támé mu é moſon Bulu iwiegýi ámotó ḡkuso kúráá.”

²⁹ Aha ání bonu Yesu asón ánfi pú lampóo ahópó kúráá bowun ání Bulu asón da ḡkpa. Botsulá há Asú ḡbopó Yohane lóba amó asú. ³⁰ Támé Farisifa pú Mose mbla asunápó amu mó bómeha Yohane abo amó asú. Bekiná tóá Bulu léhlhé ha amó bwé.

³¹ Yesu lóyo mu asónsó ḡbée, “Séí ánfi á, amendi nópokápó ndembá-abí ánfi? Ntó belian? ³² Buġiyi fé nyebiá bvtse dinsu bude aba kpoli, bli bée, ‘Anlapléi ansigýisó, mluméta. Mó su anilawá awireho ilo, támé mlmósú.’ ³³ Mliyigi fé nyebi ánfi, tsúf Yohane léba á, oletsíá klí ḡnó, omonu ntá, támé mlhaa, ‘Oje laláhe bu mwtó! ³⁴ Mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfi mó naba nde ató gyí, nde ntá níu. Mó é mlhaa, ‘Mlikí opotsuapó pó nta ḡbwepó. Lakpan abwepó pú lampóo ahópó onywiae.’ ³⁵ Támé ḡhá ání ḡbu Bulu nyánsa á, mu tsíatló telé mó ḡwan.”

ɔtsi Lakpan ḡbwepó ḡkv

³⁶ Farisiyin ḡkv léti Yesu ató ogyíkpá mu wóyító. Bréá Yesu tsie ḡpónó ámu así á, ³⁷ ətsi ḡkvá ḡbu wúlu amuto, ogyi lakpan ḡbwepó lónu Yesu nka ání batswi ḡpónó há mu Farisiyin amu wóyító. Inu olotsu mu ofobi fánfán ání ibu bíá prentva wankláán abo ba inu. ³⁸ Əlebeda akpawunu Yesu ayabiasi, ḡlekpa isú yi woo. Ələpó mu ntsi fwí Yesu ayabiasi, pó mu nwunsumi tsitsi mó. Əlkulá Yesu ayabi pútá, tséi ofobi fánfán ámu wólí mu ayabisu. ³⁹ Bréá Farisiyin amóó əleti Yesu amu lówun íní á, ḡleblí wá nwunsta ḡbée, “Ní Bulu ḡnású ətəipó oyin ánfi gyí lélé á, tekí alawun ḡhá odúá ətsi ánfi gyí asa ədəpó ibi da mu, tsúfé lakpan ḡbwepó ogyi.”

⁴⁰ Yesu lébláa oyin ámu ḡbée, “Simon, mbu asuvanku bláa fu.”

Simon léfté mu ḡbée, “Osunápó, amansu igyi? Bla mi.”

⁴¹ Yesu lébláa mu ḡbée, “Ahá abanyó akv bępan sika oyin ḡkv wá. Əkole lépan bliba-anu (5,000,000), əkole é lépan mpím lafanu (500,000)*. ⁴² Bumenyá kóba amu ká. Mó su oyin ámu lésikíé amó abanyó fée. Bla mi, amótó omamó abódwe oyin ámu dvn?”

⁴³ Simon lébláa mu ḡbée, “Nahogyiá omuamóó mu ikó tsó dvn amu.”

* ^{7:41} Sika ánfi igyi sika futútú lafanu (500) móá aduenu (50), igyi ḡha nké lafanu (500) móá aduenu (50) ikéká.

Yesu lébláa mu obéé, "Oñekwali igyi." ⁴⁴ Inv Yesu léyinkí kí ɔtsi ámu, ɔlebláa Simon obéé, "Fawun ɔtsi ánfi? Neba fó wóyítí a, fumeha mí ntsu anfwí ayabiasi. Táme ɔtsi ánfi mó lapó mu ntsú fwí mí ayabiasi, pó mu nwunso-imí tsitsí mó. ⁴⁵ Fumelatá mí pútá, táme tsú bréá neba nfi ɔpá á, ɔtsi ánfi módksí mí ayabi kwlá pútá. ⁴⁶ Fumetséí ofobí wólí mí nwuntu, táme mu mó alatséí ofobí fánfán wólí mí ayabisu. ⁴⁷ Mó su nde fó bláa mbéé, ɔdwé tsotsaotsa ánfi alalé súná mí ánfi idesuná ánfi Bulu lasí mu lakpan tsotsaotsa ámu fée kíé mu. Táme ɔhá ánfi Bulu osii lakpan kpaloobí kíé á, ɔdwé kpaloobí otélé súná."

⁴⁸ Inv Yesu lébláa ɔtsi ámu obéé, "Naśi fó lakpan fée kíé fó."

⁴⁹ Ahá ámuwó amúa Yesu bvtseí ɔpónásí ámu, beblí wá nwuntu bée, "Ma gyí oyin ánfi obéé muña muñde ahá lakpan sikíe amú."

⁵⁰ Múú Yesu lébláa ɔtsi ámu obéé, "Fó hogyi laho fo nkpa. Natü iwilwiito."

8

Atsia Bobuo Yesu

¹⁻² Imowa ɔpá kuku, Yesu léki awúlu móa nkuda asi, ɔde Bulu iwiegylí ámu iwi ason wankláán ɔkan da. Mu akasípó dúanyo ámu pó atsi akvá olegya ɔnjé laláhe lé amótó, tsá amó ilá bobuo mu. Atsi ámu gyí, Magdalayintse Maria ánfi Yesu légya ɔnjé laláhe asienó lé móto. ³ Owie Herode wóyísó ɔkipó Kusa mu ka Yohana. ɔtsi ɔkvá bvtetí mu Susana pó atsi tsotsaotsa betsiá pó amó ató kí Yesu mua mu akasípósu.

Ató-abí Owunyápó Iwi Yébi

(Mateo 13:1-9; Marko 4:1-9)

⁴ Bréá ɔdóm kpankpónkponí botsu awúlu-awúlusú ba befia Yesu wá á, ɔlha amó yébi obéé,

⁵ "Ođotepu ɔku lóyo ató-abí owunyákpa. Bréá ɔde mó wunyáa a, iku lówolí ɔkpato, ahá bëtsatsáa móssú, mbubwi é bëtswëtswéé mó fée. ⁶ Iku lówolí abutásó, ɔtineá ɔsi kpaloobí dñ. Ilswa osa kwe, táme bréá ɔwi kelin a, ɔlets mó má, tsúfí imenya ntsu. ⁷ Abí ámu ku lówolí awuto, awu ámu lóbólá kítá mó, umedan. ⁸ Abí ámu ku lówolí ɔsvlúw wankláánsú, dan. Ilswie abí tsotsaotsa fó mó ámuwó olodú ámu odú tsé lafa."

Yesu lómo mu asón ɔná obéé, "Oħá ánfi ɔbu asu onúu."

Tád Svá Yesu Lótá Ayébisu

(Mateo 13:10-17; Marko 4:10-12)

⁹ Yesu akasípó bëfíté mu yébi anfi asi. ¹⁰ Oħébláa amó obéé, "Bulu lahá mli ɔkpa obéé, mħbúu mu iwiegylí ámu iwi ason ɔnáinhé. Táme nde aha bambá asón bláa ayébisu, ménū bówun, táme bùmēbi. Bónu, táme bùmōnu mó asi.

Ató-abí Owunyápó Yébi Amu Asi

(Mateo 13:18-23; Marko 4:13-20)

¹¹ "Yébi amu asi ní. Ató-abí ámu gyí Bulu asón. ¹² Abí ámuwó lówolí ɔkpato ámu gyí ahá ánfi botonú asón ámu, táme ɔbónsám teba bele mó lé amó klvntó, ménū bùmōħo móssú gyí, fówun bénja nkpa ánfi itamatá. ¹³ Abí ámuwó lówolí abutásó amu gyí ahá ámuwó bonú asón ámu pé, bahó mó ansigýisú, táme bùma nlín. Mó su bùtamahogyi wa ɔpá. Ní isóku ku inyá tó amó pé, badida. ¹⁴ Abí ámuwó lówolí awuto ámu gyí ahá ánfi bonú asón ámu a, bahó mó, táme ɔyí ánfiso ató hiánhe iwi gywiún, pó móta atonyahé iwi ansigýi tegyi asón ámuwó. Iní su bùtamaswíe abí dan. ¹⁵ Abí ámuwó lówolí ɔsvlúw wankláánsú ámu gyí ahá ámuwó bonú asón ámu a, bùtħo mu wá klon wankláán ánfi itonú asón, gyí móssótó. Iní su bùtotomí swié abí tsotsaotsa.

Okandíe Iwi Yébi

(Marko 4:21-25)

¹⁶ "Jhaa tamanywé okandíe pó ató bun móssú, ntéé pówá mpá ayasi. ɔfóakpá ɔtòpóbian, ménū ibwanki há ahá ánfi bëba wóyí ámuwó.

¹⁷ Tsúfí tóto má inuá ibéjáin, iméelín ɔwan. Asón ɔnáinhé kuku é ma inuá bùmēbi mó.

¹⁸ "Mliku wankláán mli asón-nutó. Tsúfí shá ánfi ɔdekkléa obónu mí atosunahé amu asi á, Bulu ɔbápu iku tsá móta há mu. Táme ɔhá ánfi omedékléa obónu mó asi á, Bulu ɔbóswí mu kpaloobí ámuwó olosusúu ánfi alabí ámu kórará."

Yesu Abusuanfó Onutó

(Mateo 12:46-50; Marko 3:31-35)

¹⁹ Yesu mu yin mua mu apió bëba mu wá, táme ɔdóm amu su bùmetálí wié ba mu wá. ²⁰ Ahá ámuwó ɔku lébláa Yesu obéé, "Fó yin mua fó apió bùlú kpankpá, budekkéla bówun fo."

²¹ Yesu lébláa amó obéé, "Mi yin mua mí apió gyí ahá ánfi botonú Bulu asón ámu, gyí móssú."

Atsfú Asiba

(Mateo 8:23-27; Marko 4:35-41)

²² Eke əku Yesu lébláa mu akasípó əbée, “Mliha afa Galilea əpu yo mó əbin.” Mó su bəpə əkpa bəyó. ²³ Bréá bəyó á, Yesu lédidi. Inu afú kpoñkpaoñkponti ku lówa tsónv bı. Ntsu ámu ideda wié əklon amvto, ideklé um. Ilətu amv ansí pepe. ²⁴ Mó su betsinkí Yesu, bláa mu bée, “Ani Wié! Anidé ntsu wie!”

Yesu lóksu lé onó wa afú móa ntsu ámu, inu fée lolvá. ²⁵ Inu əlefíté amv əbée, “Mli hógyi me?”

Ifú lekitá amv, onó lobwie amv, befté aba bée, “Nyankpusa omomu ni, alalé onó wa afú móa ntsu kórará, banú mu omé ali?”

*Oye Laldhé Gyá Le Ogbedépótó
(Mateo 8:28-34; Marko 5:1-20)*

²⁶ Yesu móa mu akasípó befa əpu tsú Galilea yówie Geraseso* osolvásu. ²⁷ Bréá Yesu dédal əklon amvto á, oyin əkvá ətsú wúlu amvto, ənje laláhe bu muto lébefia mu. Oyin ánti lékpa ató, tú dálí wóytá, yó ətsie afúli opulákpá ilawá əpá. ²⁸ Bréá olowun Yesu a, ələsvrá okitiktí, dá akpawunu Yesu ayabitá, kplón bli əbée, “Osósóvósó Bulu mu Bi Yesu, amansu igyi? Kókoli, mápití mí ató.” ²⁹ Ali bré ámuto á, Yesu lakplón wa ənje laláhe amv əbée, idáli muto dodo. Mó su oyin ámu léblí ali ní. Ənje laláhe amv itowié muto brégyibré. Mó su botwá mu ibi pú mu ayabi ikan, gyo mu iwi. Mó óó á, otebiá ikan amv, ənje laláhe amv itehá mu ətesrí wié apatu.

³⁰ Inu Yesu léléfíté mu əbée, “Nkálí butetí fó?”

Oyin ámu lélé mó onó əbée, “Mí dá gyí ‘Ódóm.’” Tsúf énje laláhe tsatsaotsa bu muto. ³¹ Ənje laláhe amv bokokóli Yesu əbée, omágá amv yówa ilán kluklúuklärú ıma əkato.†

³² Mprákuo tsatsaotsa əku budegyi okukú kósu inu fón. Mó su ənje laláhe amv bokokóli Yesu bée, əshá abuyowie mprákuo amvto. Əlchá amv əkpa əbée bəyó. ³³ Inovu bedali oyin ámuto yówie mprákuo amvto, amv fée besri kpákplí okukú amv wié əpoto, wúwu.

³⁴ Bréá mprákuo akpapó amv bowun tóá laba a, besri yéblí asón ánti wúluto pó omá amvto. ³⁵ Inu ahá beba békü tóá laba. Bowun áni oyin ámóó tekü ənje laláhe bu bu muto amv ansítis ladí, alawá atadie ətsie Yesu wá. Iləwa amv ifú. ³⁶ Ahá ámóó bowun itá amvó ileba amv bebláa amv alá oyin amvó ənje laláhe bu bu muto amv lénya mu ilətsá. ³⁷ Omá amvto ahá fée bokokóli Yesu bée, idáli amv omáttá, tsúf ifú lehü kítá amv. Mó su Yesu lówie əklon amvto əbée amonatu. ³⁸ Oyin amvó tekü ənje laláhe tsie muto amv lókokóli mu əbée, “Ha mí ambuo fu yo.” Támé Yesu méha mu əkpa.

³⁹ Mboún əlebláa mu əbée, “Yinkí yo wóytá, afyebláa mlí pi toyilé Bulu labwé há fó.”

Mó su oyin ámu léki wúlu amv fée fiá, idé toyilé amvó Yesu labwé há mu amv bli wúlu amvto fée.

*Əhandé Əkv Mu Bi Mva Ətsi Əkv Ilə Tsa
(Mateo 9:18-26; Marko 5:21-43)*

⁴⁰ Bréá Yesu léyinkí yówie əpu amv əbin a, ədóm bəhó mu attiu, tsúf bude mu əkpa kí. ⁴¹ Inu oyin əkvá bəteti mu Yairo, ogyi Yudafə ofiakpa əhande léba bəda akpawunu mu ayabitá, kókoli mu əbée, əshá abuyo mu wóytá. ⁴² Mu bi tsíhé əkule péá əbu, alahó nfi dúanyá da odewu.

Bréá Yesu lópu ayó inu á, ədóm amvó bu bu mu amv bekpá buo mu yee. ⁴³ Ətsi əkvá obugya de mu wúli nfi dúanyá ní, əshaá mákotálí tsá mu, alayíntá mó iwiwo ató fée ilə atsapó ibits bu ahá amvto. ⁴⁴ Ətsi ánti ilətsón yo Yesu əma, pó ibi da mu tati osiebí. Inovu obugya amv leka itin. ⁴⁵ Móó Yesu léléfíté əbée “Ma lápó ibi da mi?”

Bréá ahá amv fée bee bəməkópó ibi da mu a, Petro léléfíté Yesu əbée, “Mí Wié, ədóm anfí bəpü fú ánti á, mó fóde asón ánti fité?”

⁴⁶ Támé Yesu léblí əbée, “Əku lápó ibi da mi. Nawun áni ənje ku ladáli muto.” ⁴⁷ Bréá ətsi ámu lówun áni itá amvó mabwé amv laluń əwan á, əledali ba. Ədekpinkí kpakpkapakpa, əleyéda akpawunu Yesu ayabitá, bláa mu ahá amv fée ansítis tóá svá mopo ibi da mu, pó alá manyá ilətsá. ⁴⁸ Inu Yesu lébláa mu əbée, “Mí bí, fú hógyi latsá fó ilə. Nati iwilwiito.”

⁴⁹ Bréá Yesu bu mu tóá anfiso á, əkvá lésri tsú Yairo wóytó ba bebláa Yairo əbée, “Fó bí amv ədikpa məwa alé. Mátépi trá wa osunápó tóá.”

⁵⁰ Bréá Yesu lónu asón ánti á, əlebláa Yairo əbée, “Mánya ifú. Fó mó hógyi wóle, obénaya nkpa.”

⁵¹ Bréá Yesu lówie wóytó inu á, əmeha əhaa obuo mu yo obua kebi amv da móttó, dvn Petro, Yohane, Yakobo pú kebi amv akwiipó. ⁵² Ali bré amvto á, ahá amv fée bodesú, bude okitiktí. Yesu lébláa amv əbée, “Mlihi okitiktí surá. Əməkówú, dídi əde.”

⁵³ Ahá amv fée bøyin áni ətsie amv lawú. Mó su bəmosi Yesu. ⁵⁴ Inu Yesu lekitá ətsibi amv ibi, kpólí mu əbée, “Obí, kósu!” ⁵⁵ Ənje lelawié mu, ələksu lí ətsawule pé. Móó Yesu lébláa amv əbée, “Mlidunka tóku ha mu ogyi.” ⁵⁶ Ənje lobwie ətsibi amv akwiipó, támé Yesu lédá amv elá əbée, “Mlumábláa əhaa asón ánti.”

* 8:26 Gadarafo bu nwoló dada amv akvto.

† 8:31 Ilán kluklúuklärú ıma əka gyí ənje laláhe tsu əbitikpá.

9

*Akasípó Dúanyo Ámu Sumbíwa
(Mateo 10:5-15; Marko 6:7-13)*

¹ Yesu léti akasípó dúanyo ámu fia, ołeha amó túmi, há amó əkpa əbée, buygáa ənje laláhe fée, abutsa ilo. ² Olówa amó əbée, buyéda Bulu iwiegýi ámu əkan, abutsa alópo. ³ Əlebláa amó əbée, “Ní mløyó á, mlumátsu tóto. Mlumátsu oyi yiáhé, akpangkogyo, atogiyihé, kába ntéé atadié nyaoši. ⁴ Wóyigiyiwóyító báho mli á, mlutsia inu yófon ekeá mlédali wúlu amuto. ⁵ Ní bumáho mli wúlu kvsu, mlidédalí mløyó á, mlíkpakpa mli ayabito-iși wúlu wúlu amuto, isuna ání bumebi bwé.”

⁶ Benatí kí nsiné inu awúlu féesú, bude asun wankláan ámu əkan da, tsá ilo.

*Herode Légyigydá
(Mateo 14:1-12; Marko 6:14-29)*

⁷ Bréá Galilea omású ogyípó Herode lónu tóá idé móosú yo á, olegyigydá. Tsúfé akv budeblí bée, “Asú Əbápó Yohane lákósú tsú afúlita.” ⁸ Akv é bée, “Bulu ənósú ətójipó dada Elia lálé iwi əwan.” Akv é bée, “Bulu ənósú atójipó dada amuto oku lákósú tsú afúlita.” ⁹ Herode léblí əbée, “Nahá batin Yohane. Ngya oyin omomu iwi asón ntráa ndenu al?” Mú sv əloba mbédi ání mówun Yesu.

*Ahd Mpím-nu Atogiyihé Ha
(Mateo 14:13-21; Marko 6:30-44; Yohane 6:1-14)*

¹⁰ Yesu sumbi ayapó amu beyinkí bá bębláa mu tóá bayábwé. Əlekpa amó buo iwi, amó nkule bęyo Betsaida wúluto. ¹¹ Bréá ədəm amu bębi ání əbu inu á, begya mu əkpa yó inu. Yesu láho amó atúu, əlebláa amó Bulu iwiegýi amu iwi asón, oletsá amúá budele.

¹² Bréá owí depóon a, sumbi ayapó dúanyo ámu beba bębláa Yesu bée, “Ha amó abunati, méní bétalí yó awúlu ání ibu mantáa nfisu yódunká atogiyihé móá ədikpa, tsúfé anüméenya tóto há amó dimbi ánfito.”

¹³ Támé Yesu léle mó ənó əbée, “Mlidunka ató ha amó abugyi.”

Akasípó amu bębláa mu bée, “Tóá anıbu fée gyí bodobodo apin anu pó ntsutso iye bwáhé anyo. Nkéti anilayóhá atogiyihé ba ahá ánfi fée.” ¹⁴ (Ayin ání bubu inu bóbwe fé mpím-nu (5,000).)

Yesu lébláa akasípó amu əbée, “Mlha amó abutsia okútó. Iku kule ibwéé fé ahá aduenu (50).”

¹⁵ Akasípó amu bóbwe dínká móosú, əhagyíha létsiá ası. ¹⁶ Inu olotsu bodobodo anu pó ntsutso iye bwáhé anyo ámu. Inu olotsu ansí fvá kú əsosú, əleda Bulu ipán. Móó olebiabía móótó pöhá akasípó amu əbée, buygéé mó ha ahá ámu fée abugyi. ¹⁷ Amu fée begyi mwé sian. Bréá akasípó amu bətəsi isianhē amu a, ilobvlá alakpá dúanyo.

*Əh Ání Yesu Gyí
(Mateo 16:13-19; Marko 8:27-29)*

¹⁸ Eke əkv Yesu nkule dé mpái bo, mu akasípó amu bubu inu. Móó olefité amó əbée, “Ma ahá bée ngyi?”

¹⁹ Béle mó ənó bée, “Akv bée, fúgyí Asú Əbápó Yohane. Akv bée, Bulu Ənósú Ətójipó Elia. Akv é bée, Bulu ənósú ətójipó dada əkv lákósú tsú afúlito.”

²⁰ Móó olefité amó əbée, “Mli é mé? Mli mígyí ma?” Petro léle mó ənó əbée, “Fúgyí Kristo, (əhá ámuú Bulu ladá mu ofúli amu) ni.”

*Yesu Iwəsin Pó Mv Lowu Iwi Asón Blí
(Mateo 16:20-28; Marko 8:30-9:1)*

²¹ Inu Yesu léda amó əlá kpákpáákpá əbée, buymábláa əhaa mu iwi asón ánfi. ²² Əletrá bláa amó əbée, “Ilehián ání mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfi néhü wun iwəsin tsətsəatsa Yudafə ahande, Bulu igyi ahapú dehen pó Mose mbla asunápó ibito; amó fée békiná mí, há bómó mí, támé Bulu əbelakúsúa mu tsú afúlito eke sáasí.”

²³ Inu əlebláa ahá ámu əbée, “Ní əkv dékleá obóbu mi á, osii tóá otekle bwé, ətsu mu oyikpalihé ekekegyíeke bobuo mi. ²⁴ Tsúfé ní əkv lépri mu nkpa á, əbóholúi mó. Ní əkv é lesi mu nkpa há mí su é á, Bulu əbóho mu nkpa. ²⁵ Ní əkv onyá əyító ató fée, támé oholi mu əkláa a, labi məmə ibówa há mó? ²⁶ Ní əkv onyá mí atosunáhé péli a, mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfi é nénya mu péli bréá nna mía mí. Sí pó mu abopó wánkikhé numnyamto nebá. ²⁷ Ənəkwah nde mli bláa. Akv bubu mlito nfi buymóowu asa bówun Bulu iwiegýi amu.”

*Yesu Iwitséé
(Mateo 17:1-8; Marko 9:2-8)*

²⁸ Yesu léblí asón ánfi ndawótsví əma a, əlekpa Petro mva Yohane pó Yakobo buo iwi, bədu yó mpái əbəkpá ibu kvsu. ²⁹ Bréá əde mpái amu bo á, mu ansító letse. Mu atadié lofulí

hónánáná, ide ogyá kpa. ³⁰⁻³¹ Inv á, ahá abanyá ání batsiá ki, bugyi Mose mva Elia bélé iwi swan osósó numnyamto. Amoa Yesu batoí tsú mu lowuá Bulu léhié tswi mu ání imóowa opá obówu Yerusalem iwi. ³² Petro mva mu aba ámu bedidi. Bréá bowan tsinkí á, bowun Yesu numnyam, ahá abanyá ámu é bolú mu wá. ³³ Bréá ahá abanyá ámu budeñati á, Petro lebláa Yesu abéé, "Mí Wié, ibu aléa abétsiá nfi. Ha ada abú asa. Fó klé kóle, Mose klé kóle, Elia é klé kóle." (Ombeí táá òdeblí).

³⁴ Bréá òde asón anfi blí á, agyinde ku lobobun amó féesó. Inv ifu lekitá amó abasá ámu. ³⁵ Inv á, omé ko ledalí tsu agyinde amuto obéé, "Inv gyí mí Biá nalé ní. Mliyaa asu amlinu mu òmę."

³⁶ Omé amó lótsutsúa ibeka tin á, lasí Yesu nkóle inv. Akasípó amó békpa oná bun asón ánfisu nke ámuto. Bumebláa ohaa itáá bayowun.

Ilo Didahe Olápó Tsa

(Mateo 17:14-18; Marko 9:14-27)

³⁷ Mó oyí kehé a, Yesu mva akasípó abasá ámu békplí tsú ibu ámu sv, òdóm amó befia mu.

³⁸ Inv amótó oku lókplon abéé, "Osunápó, kókoli, damli ki mí bí ha mi. Obi yinhé okule pé ogyi mí. ³⁹ Ohe laláhe ku towíe mu, otokplón. Òtedáa gbla, òdeko tsikitsiki, mu onó tabwé afu. Ipiants asa itesi mu, ide mu yintá. ⁴⁰ Nobobwií ipa há fú akasípó amu mbéé, bugyáa mó le muta, támé bwmétalí."

⁴¹ Yesu léé mó onó obéé, "Ndembá-abíá mlímá hógyi, mli tsiátó ma ale. Alí nétsiá mli wá, nyá klon há mli ekegegyieke ní?"

Inv olebláa oyin ámu obéé, "Kpa fú bí ámu ba mi." ⁴² Bréá olékpa kebi ámu obá á, ohe laláhe amó lénfín mu dá, òdeko tsikitsiki. Támé Yesu lókplon wa ohe laláhe amó, tsá kebi ámu. Inv oleyinkia mu há mu si. ⁴³ Bulu túmi kponkponti ámu leha onó lobwie ahá amó fée.

Yesu Lowu Iwi Asón Blí Otse Nyosso

(Mateo 17:22-23; Marko 9:30-32)

Bréá mu bwéhé ide ohagyíha wánwan wa á, Yesu lébláa mu akasípó obéé, ⁴⁴ "Mlihié yaa asu amlinu. Béé mí, Nyankpúsa-Mu-Bi ánfí há adón bómó mí." ⁴⁵ Támé akasípó amó bomonu mó así. Bulu lópu mó asinu ñáin amó. Mó su imowankí amó asón ání òdeblí. Ifú é de amó ání bëfité mu.

Ma Òbóbwé Òhande?

(Mateo 18:1-5; Marko 9:33-37)

⁴⁶ Nwéen ko léba akasípó amó nsiné, tsú amótó ohá ání òbóbwé òhande iwi. ⁴⁷ Yesu lébi amó agywün. Mó su olékpa kebi oku beliú mu iwi wá. ⁴⁸ Móó olebláa amó obéé, "Ohagyíha ání olóho kebi ánfí mí dátó laho mi. Ohagyíha ání oho mi é laho ohá ámuú olówa mí ámu. Tsúfé ohá ání ogyi stráhle miltu fée gyí òdéhen."

Anu Obúopv

(Marko 9:38-40)

⁴⁹ Yohane lébláa Yesu obéé, "Mí Wié, anulowun oyin oku dépu fó dá gya ohe laláhe, anuléka mu tin, tsúfé omá anito."

⁵⁰ Támé Yesu lébláa amó obéé, "Mlímáka mu tin! Tsúfé ohá ání omakusó líi mlsu buo mli."

Samariafó Bwomohó Yesu

⁵¹ Bréá nkéá Bulu obótsu Yesu ya osósó dekpukpé ba a, olóbwé agywün ání obýo Yerusalem kokooko. ⁵² Olówa abí gyankpá yó Samaria wúlu kusó obéé, buyéla inu yai ha mu. ⁵³ Támé bwomohó mu wúlu amuto, tsúfé Yerusalem oyó. ⁵⁴ Bréá mu akasípó Yakobo mva Yohane bowun alí á, bëfité mu bee, "Aní Wié, fodeklé fée ahá ogyá itsu osósó böhö amó mð?"

⁵⁵ Támé Yesu lédamli, wá iyin wá amó.* ⁵⁶ Móó böhö okpa yó wúlu bámbású a.

Ahá Aní Bóbwe Yesu Abúopv

(Mateo 8:18-22)

⁵⁷ Bréá bona okpató bøyá á, oyin oku lébláa Yesu obéé, "Nóbuo fu yó atinégyítinéá foyó."

⁵⁸ Yesu lébláa oyin ámu obéé, "Awiá bvbó mbó, mbubwi é bvbó asia, támé mí, Nyankpúsa-Mu-Bi ánfí mó á, mma atinéá nópu mí nwun tswi."

⁵⁹ Yesu lébláa oha bambá é obéé, "Bobuo mi."

Támé oyin ámu lébláa mu obéé "Owié, ha mí anyopulá mí sí asa ambobuo fu."

⁶⁰ Móó Yesu lébláa mu obéé, "Si awupó† abupula amó afüli. Támé fó mó yo afuyeda Bulu iwiegíyá amó okan."

⁶¹ Oku é lébláa mu obéé, "Mí Wié, nóbuo fu, támé ha mí anyinki yeklá mí wóyító ahá asa."

* 9:55 Inv bu nwoló dada amó akuto: Obéé, "Mlíméyin ohe oduá ide mli kpa. Tsúfé Nyankpúsa-Mu-Bi ámu méba ahá omakpá, nkpa shákpa seleba." † 9:60 Awupó gyí ahá ání bawú ojéto.

⁶² Yesu lébláa mu əbée, “Ohá ání ətesrí dámli ki əma mófún ha Bulu iwíegyi ámuto agyómá yo.”

10

Akasípó Aduesiená-nyo Sumbi Wa (Mateo 10:7-16)

¹ Iní əma a, Yesu léle mu akasípó aduesiená-nyo (72)* aky é, əlowa amó abanyó-abanyó əbée buugyánkpa yó wúlugyíwíluú mu onutó móyo móso. ² Əlebláa amó əbée, “Ato kpótihé amu itsa, támé mó akpótipó bùmatsá. Mó su mlíkokoli ndó mu wie, əwa akpótipó tsotsa abúba békptáti mu ató ámu. ³ Mlinati, mlíbi ání ndé mli wa fé akufabi oyó adýindutó. ⁴ Mlinátsu sika kente, akpangkogyo ntéé ntukota kítá. Ní mlíná əkpato á, mlumálí tóntón ahá. ⁵ Ní mlowié wóyíywíoyítá a, mlugyankpa bla amó mlíaa, ‘Bulu əhá mli iwilwii.’ ⁶ Ní wóyí mu wie amu tekle iwilwii a, mli iwilwii bésin wóyí ámu. Támé ní ətamakle iwilwii a, əbésanki há mli wá. ⁷ Mlitsia wóyí ámóó böhö mli móto ámuto. Mlíggi atá, amlinu tógyítá böhá mli, tsúfí agyómá oyopó bútéka ikó. Mlumátu láyétsiá wóyí bámbátó. ⁸ Ní mlowié wúlu koso, böhö mli á, mlíggi tóá böhá mli. ⁹ Mlitsa alþó áni bvbó wúlu amuto, amlibla wúlu amuto ahá mlíaa, ‘Bulu iwíegyi lawié wóyí tá.’ ¹⁰ Támé ní mlowié wúlu koso, bvbó mli á, mlidal yelú brznosu, amlibla mlíaa, ¹¹ ‘Andé mli wúluto otútúu amóó ilawóli anı ayabiasi amu kóráá kpakpáa wúli. Támé mlíbi ání Bulu iwíegyi ámu lawié wóyí tá.’ ¹² Ndé mli bláa mbée, Bulu əbétüti wúlu amuto ahá isu dun Sodomfó mu asón ogyíké amu.

Ahd Áni Bvmedamli Klvnti Asýngi

(Mateo 11:20-24)

¹³ “Korasinfó, mlígjewi. Betsaidafó, mlígjewi ní. Ní Tiro pó Sidon awúlu laláhé amuto nəbwé ofúla akpánkpani ánfí nəbwé mlito ánfí á, tekí buda akpekketa, bakpá nsúu wá nwuntu pósúná áni badámlí klvntó. ¹⁴ Támé mlíbi ání Bulu əbétüti mli isu mu asón ogyíké dun Tiro muwa Sidonfó. ¹⁵ Mli Kapernaumfó, mlidéklé mlíaa mlotsu iwi fáa alu yówo osósú? Ekekeke! Bulu əbéba mli así yówíe afúlito.”

¹⁶ Yesu lébláa mu akasípó amó əbée, “Ohá ání əhá mli asón laho mi. Ohá ání olekiná mli asón ho lakíná mí asón ho. Ohá ání olekiná mí asón ho é lakíná mí Sí ámóó əlowa mí ámu asón ho.”

Akasípó Aduesiená-nyo Ámu Yinkí Ba

¹⁷ Akasípó aduesiená-nyo ámu beyinkí ba ansigysú. Bebláa Yesu bée, “Ani Wié, ní akplón wa ənje laláhé kóráá fú dátó a, bútobú anı.”

¹⁸ Yesu lébláa amó əbée, “Nowun ání Satan lékpá tsú osósú fé alíá nsaintó tófwí ibí beda osvlóto po. ¹⁹ Mlinu! Nahá mli túmi ání mlitsatsa awó pó nyankpukpíesu tsón, amligyí Əbónsát túmi féesí. Tstoato móswé mli. ²⁰ Támé anší mágyi mli ání ənje laláhé labú mli. Mboún anší igyi mli ání Bulu lawánlin mli adá tswí osósú.”

Ansi Legyi Yesu

(Mateo 11:25-27; 13:16-17)

²¹ Ali bré ámuto á, Ənje Wankihé léha anší lehié gyi Yesu. Móó əleblí əbée, “Mí Sí, osú muva así Owíé! Nedá fú ipán ání falé tóá fóvpnján anyansapo pó asón abipó əwan súná ahá ání bümeyín əlala, buygí fé nyebí. Ee, Mí Sí! Alí fodeklé fée ibá móto ní.”

²² Móó əlebláa mu akasípó amó əbée, “Mí Sí lapó tógyítá wá mí ibito. Əhaa méyín əhá ání Obí ámu gyí, nkéti Əsi ámu nkole. Əhaa méyín Əsi ámu é, nkéti Obí ámu, pó əhá ání Obí ámu latsúlá ání əbélé mu súná mu.”

²³ Bré əhaa má amó wá á, əledamlí ki amó, bláa amó əbée, “Mli mó á, Bulu layúlá mli, mlidé ató ánfí wúun. ²⁴ Ndé mli bláa mbée, Bulu ənósú atópó pó awié tsotsaotsa bekle ání bówun ató ánfí, abunu asón ánfí mlidénu, támé bumenya mó ali.”

Samariyayin Awitəlepv Əkv

²⁵ Mose mbla osunápó oku lákosú líi fité Yesu asón ánfí pósó mu ki. Əlefíté mu əbée, “Osunápó, ntó mbwéé asa anya nkpa ání itamatá?”

²⁶ Yesu lébláa mu əbée, “Nkálí Mose Mbla léblí? Nkálí fonu mó así?”

²⁷ Oyin ámu lébláa mu əbée, “Pó fó klvn, fú əkláa, fú əwónlin pó fó agywun fée dwe fó Wie Bulu, afudwe fú bá fé fó iwlí.”

²⁸ Yesu lébláa mu əbée, “Mó fablí á. Bwé mó, fénaya nkpa ání itamatá.”

²⁹ Támé oyin ámu lékléá obósuná ání mó asón da əkpa. Mó su əlefíté Yesu əbée, “Ma gyí mí bá?”

³⁰ Yesu lébláa mu əbée, “Bré kvsu oyin əku lékplí tsú Yerusalem oyó Yeriko. Bré əna əkpato á, oleyefia ogyo atswapó aky. Ahá ánfí bekpa mu tati, swíi mu ató fée, dá mu sian mu mo, náti

* **10:1** Aduesiená-nyo (72): Aduesiená (70) bu nwólá ámu akuto.

sí mu tswi. ³¹ Bulu igyí ḥhapó øku ná økpa ámu kénso. Bréá olowun mu sisí á, øleba ítsu ifontó náti sí mu. ³² Alí kén Lewiyin øku é lóbstu mu, báí tsu ifontó náti ní. ³³ Táme Samariayin økuá øná økpa ámuosu mó léba bowotíi mosu. Bréá olowun oyin ámu a, øləwa mu nwé. ³⁴ Ẋlenatí yótú mu. Ẋletseí nta kpekplé wólí mu nləsu, yí ofobi wá mó, klí mó, tsu mu dínká mu afrímúsó, pó mu ya afás əswíukpá yéki mosu. ³⁵ Mó oyí kehe a, Samariayin amu léle sika fututú anyo há afás əswíukpá inusu økipu əbée, ‘Kí mosu ha mi. Ní feyintá taku tsia a, neyinkí néka fó.’”

³⁶ Yesu lómá mó onó əbée, “Fú ato kuheto á, ahá abasá ánfisó əməmú gyí oyin ámuú olefia oygo atswapú ámu mu ba?”

³⁷ Mose mbla osunápó amu lébláa mu əbée, “Oyin ámuú olowun mu nwé ámu.” Yesu lébláa mu əbée, “Mómú yo afyoybwé mó odu.”

Marta Mva Maria Wá Yo

³⁸ Bréá Yesu mva mu akasípó buña økpato bøyó Yerusalem a, bowie wúlu kvsu. Ótsi økuá bøtetí mu Marta lóho mu ofás, ølekpa mu ya mu wóyító. ³⁹ Mu pio tsihé gyí Maria. Maria anfi lébetsia Yesu ayabias, əde mu atosunáhé nu. ⁴⁰ Marta nkule dédamlí tsu móta, alia ibóbwé əbóbwé amó afás. Ilədvn mu. Móy Ẋlenatí yó Yesu wá, yéfíté mu əbée, “Mí Wíé, fawun ání mí pió lasí agyómá ámu féé tswi mi nkulesu? Bla mu əbetsa mí.”

⁴¹ Yesu lébláa mu əbée, “Oo Marta, Marta! Fvde fú iwi hánan ntobí tsotsaotsa iwi. ⁴² Toku kule pé déhián, Maria lalé móá ibu alé dvn. Jhaa méetalí swíí mu.”

11

Mpáibə Iwi Atosundhé

(Mateo 6:9-13; 7:11)

¹ Eke øku Yesu bu ətneku əde mpái bo. Bréá ølebo mpái ámu tá á, mu akasípó amuto økué lébláa mu əbée, “Mí Wíé, suna aní mpái bo fé alia Asú Əbápó Yohane lósuná mu akasípó.”

² Yesu lébláa amu əbée, “Ní mlóbo mpái á, mlóbo mó alí.

Aní Sí,

ahá bøbúu fó dá.

Ba begyi iwíe.

³ Ha aní atogyiheá ibófon aní ekekegyíekse.

⁴ Si aní lakpan kie aní,

fé alá anitesíké ahá ání bøtopú lá gyí aní.

Mákpa aní wá tsókito.”

⁵ Inv ølebláa amu əbée, “Ní mlito øku bu onyawie a, əbókosú yó mu wá ɔyínsiné yébláa mu əbée, ‘Mí nyawié, pan mi bodobodo apin asa. ⁶ Mí nyawié øku labəswí mí sésééséi. Mma totsá néha mu obégyi.’”

⁷ “Mu nyawie amu əbébláa mu sisí əbée, ‘Máwa mí tóí. Mía mí abí anuladí. Nafin obu, mméetalí kósú beha fó tota.’ ⁸ Nde mli bláa mbéé, fláni onyawie økpasu á, əmőokosú há mu. Táme alia əde mu kokolí kótóó á, əbókosú há mu alia odekliké.

⁹ “Mó su nde mli bláa mbéé, mlíkvli Bulu, əbéha mli. Mlidunka, mlówun. Mlidá mu klvnsu, obéfinkí mó há mlí. ¹⁰ Tsifé phá ání ətakúli atá tenyá. Jhá ání otodúnká ató towun. Jhá ání stedá klvnsu bøtefinkí há. ¹¹ Osí əməmú bu inv, mu bi økólí mu iye a, əbékítá iwo wá mu ibitó? ¹² Ntée ní økólí mu bøna a, əbékítá nyankpukpíe wá mu ibitó? ¹³ Mli lakpan abwepó kúráá mlyin alia bøtopó ató wankláán há mli abí. Ntogi sú mli Sí ámuú əbu əsüsú ámu móópøn Əye Wanklhé há ahá ání bøde mu kolí?”

Yesu Mva Beelsebul

(Mateo 12:22-30; Marko 3:20-27)

¹⁴ Yesu légya ənge laláhe lé oyin økuá alató omúmutó. Bréá ənge laláhe amu lédali a, oyin ámu lówa tóí bi. Mú su onó lobwé ədmam amu. ¹⁵ Táme amótó øku beblí bée, “Ənge laláhe owié Beelsebul túmi ədepvgaya ənge laláhe lé aháta.”

¹⁶ Amótó øku é bekle bósø Yesu ki. Mú su bebláa mu bée, əbwéé osúna pu:suna ání lélé otsu Bulu wá. ¹⁷ Táme Yesu lébi amu agywün. Mú su ølebláa amu əbée, “Iwíe ogyíkpá ání laye anyo, bøde aba ka tediida. Wóyí oduá móto atsiápó bøde aba ka é tobwié. ¹⁸ Ní Satan iwíe ogyíkpá labói anyo, bøde aba ka á, mu iwíegyí bédida. Táme mlidéblí mliaa, Beelsebul dátó nde ənge laláhe gyáa le aháta. ¹⁹ Ní Beelsebul túmi ədepvgaya ənge laláhe lé aháta á, mómó ma túmi mli abí é bødepvgaya ənge laláhe lé aháta? Mli abí ámu onutó obégyi mli asón. ²⁰ Táme inúá Bulu túmi ədepvgaya ənge laláhe su á, mli ámu laláhe iwíegyí ámu laba mli wá dodo.

²¹ “Tsúfé ní əwvnlinpó bu aköt, əde mu wóyí gyro a, mu tota tamafwí. ²² Táme ní phá ání əbu əwvnlin dñu mu əbá begyi mosu á, ətswíí mu mu aköt ámuú mu aní dñu móosú ámu, yée mu atsá olenya éts.

²³ “Jhá ání omobuo mli dé mí lu. Jhá ání əmedé mí tsa akpa ahá ba Bulu é dé amu gyáa teia mli.

*Oŋe Laláhē Yinkl Ba Ḍhatō
(Mateo 12:43-45)*

²⁴ “Ní əŋe laláhē idáli əható á, iteyéki dimbísó dúnká otsiákpá, támē itamanyá. Inu itebli ání ibéyinkí yó mó wóyí dadato. ²⁵ Ní ɪsánkí yó á, itowun ání baféi mójtó, lá mójtó wankláán. ²⁶ Iteyinkí yékpá mó aba asienó ání bvtəbwé lalahé dvn mu, bvtəba betsiá inu. Inu əhá ámu tsiátá teyintá dvn alá igyi yáí.”

Oyula Onuto

²⁷ Bréá Yesu dé asón ánfi blí á, ətsi øku bv ədəm amvto. Ətsi ámu lótsu əmə fóá blí əbée, “Bulu layúlā opúni amvó fedí mójtó pó nyópv amvó fonyopó ámu.”

²⁸ Támē Yesu lébláa mu əbée, “Ahá ání bvtənú Bulu asón, gyí mósó mboún Bulu layúlā!”

Bodunká Ofila

(Mateo 12:38-42)

²⁹ Bréá ədəm amu bvdemoní tsia a, Yesu léblí əbée, “Ndembá-abí laláhē, mlidé osúna dunká amlıwun, támē mlımooıun küküvku dvn Bulu ənósó ətöpó Yona osúna amu. ³⁰ Tsúfē ali ámuó Yona lkbwé osúna há Niniwefo ámu a, ali mí, Nyankpusa-Mo-Bi ánfi é nóbwé osúna há ndembá-abí ní. ³¹ Seba owie tsihé əbökösó líi Bulu asón ogyiké, há mlı ndembá-abí ánfi ipón. Tsúfē olots əsaasí ɔmá kvtó kétin gya əkpa ba, bonu Salomo nyánsa atosunahé. Mliku, əhá ání ədvn Salomo líi nfi á. ³² Niniwefo é bákvsó líi Bulu asón ogyiké amu, há mlı ndembá-abí ánfi ipón. Tsúfē bréá Yona léda Bulu asón əkan súná amu á, bədamlí klvntó ba Bulu wá. Mliku, əhá ání ədvn Yona onutó líi nfi á.

Nyankpusa-oyı Ḍkandé

(Mateo 5:15; 6:22-23)

³³ “Ohaa tamanywé əkandíe pónján, ntéé pó əló bun mósó. Ḍfvákpá ətəpóbian, ménı ubówankí há ahá ání bέba wóyí ámvtó. ³⁴ Fó ansíbi igyi əkandíe há fó nyankpusa-oyí. Ní fó ansíbi bv alé á, fó nyankpusa-oyí ámu féeé bówankí. Támē ní fó ansíbi ma ale a, fó nyankpusa-oyí ámu féeé ibóklun. ³⁵ Mó su mlıku ání wankí onutó bó mlıta, megyí oklún. ³⁶ Ní fó nyankpusa-oyí ámu lówankí, oklún ma ətmetne a, fó iwi féeé bówankí fé alá əkandíe təwánkí wólí fóssó.”

Mose Mbla Asunápó Pó Farisifó Tsíádtá

(Mateo 23:1-36; Marko 12:38-40)

³⁷ Bréá Yesu lótsá tå á, Farisiyin øku léti mu ató ogyíkpá mu wóyító. Mó su Yesu lóyo yétsiá əpónó ámu ası. ³⁸ Ilowa Farisiyin amu wánwan ání Yesu mafwi ibi pogyóra iwi asa əde ató ámu gyí. ³⁹ Inu su Yesu lébláa mu əbée, “Mli Farisifó mlitəfwí mlı nwé pó mlı ablanwé wankláán, támē ənsípe múa owuntəln sáón lábbálá mlı. ⁴⁰ Mli aha mimláhē, megyí mójtó múa mó əma fée Bulu lóbwé? ⁴¹ Mli pó mlı atonyahé ámu ha ahiánfo, tógyító iwi bétin ha mlı.

⁴² “Farisifó, mlıgyowí ní! Mlikeye mlı ətsutsó pó kpántánkplámá aná féeétó idú, pó idúsí amu há Bulu. Támē mlımédé Bulu mbla ámuó ihié dehián, igyi asónygí ənəkwaliş pó Buludwé ámuwo gyí. Módéhián ní, támē mlımkáiná iyéta dúsí amu é ha.

⁴³ Farisifó, mlıgyowí ní! Mlikekle otsiákpá yíle tsia Yudafó ofiakpa. Mlikekle mlıaa, ahá buňun ha mlı ətsiá dunsó. ⁴⁴ Mli labwé fó ntsán ání bumehue mó nsu*, ahá bvtətsun mósó bumeýin ání ntsán igyi.”

⁴⁵ Mose mbla asunápó amuto økulé lébláa Yesu əbée, “Osunápó, ní feblí ali á, fasiá aní é o.”

⁴⁶ Yesu léblí əbée, “Mose mbla asunápó, mlı é mlıgyowí ní! Tsúfē mlitəpó ato dwindwín sórá ahá, támē mlitamapó osrebi økulé kóráá tsá amu sorrá. ⁴⁷ Mli gyowí ní! Tsúfē mlitəpwé Bulu ənósó atópó amuó mlı anáin bómá ámu ntsán wankláán. ⁴⁸ Inu désuná ání mlilatsúla dínká mlı anáin bwéhé ámuwo ní. Tsúfē mlı anáin bómá amuó, mlı é mlilapwé amuó ntsán. ⁴⁹ Mó su Bulu lópo mu nyánsa blí əbée, ‘Nówa mí ənósó atópó pú mí sumbí ayopó amvtó. Bómá øku, dínká øku ésó.’ ⁵⁰ Bulu əbétíté mlı ndembá-abí ánfi mu ənósó atópó ámu obugya amóó ilowolí ası tsú bréá gyí lelín əpá ámu. ⁵¹ Əbétíté tsú Habel obugyasu alu bafun Sakaria klésu. Mu bómá afədie-asubwi múa Bulu ətswékpá amu nsuné ní. Ee! Nde mlı bláa mbée, Bulu əbétíté mó tsú mlı ndembá-abí ánfi wá.

⁵² “Mose mbla asunápó, mlıgyowí ní! Tsúfē mlidé asónbi sáafı amu. Mluméfinkí wié, mluméhá ahá əkpa é abuwie.”

⁵³ Bréá Yesu lénatí inu eyó á, Mose mbla asunápó pó Farisifó ámu bəpø mu iwi əblá, yó bude mu asón tsətsəotsə fité pofíni mu yibi, ⁵⁴ kí bęe bénya mu ənótó asvankó pókitá mu.

12

*Apinabwəbibwə Iwi Əláda
(Mateo 10:26-27)*

* **11:44** Yudafó amándié ənó á, ní fetsá ntsású a, ifin lada fu. Mó su bvtəkpá mó afá futútú, pohié mó nsu.

¹Igyi al, bréá ahá mpím-mpím beba befia iwu, buðe aba ayabiası tsatsáa a, Yesu légyankpá dá mu akasípó amu olá obéé, "Mlkı wankláán Farisifı Bodobodotu-afásı," tsúfı apinabwébi abwepó bugyi. ²Tóta má iwu babun ató mísı áni bùmòobwi lí mósı. Tógyító é ma iwu á ilenáin áni iméelün swan. ³Béda asón áni mliléblí nklobító okan. Kugyikvá igyi, ipló hóbón.

*İjhá Anı Abénya Ifú
(Mateo 10:28-31)*

⁴"Apió aba, nde mli bláa mbéé, mlumánya nyankposa ifú. Obétalı má mli ɔyolvó, támę oméetalı bwé mli toto mó əma. ⁵Nósuná mli ɔhá áni mlunyá ifú. Mogyı Bulu. Mu omó mli əma a, obu túmi tswi mli okláa é wá isubítı ogyá áni itamadunto. Ee! Mu mlunyá ifú ní!

⁶"Afinı botokoko fe akénsire anu kéké? Megyı kóba ana? Amó kóráá á, Bulu tamatan okokuso, ⁷ménı bee mliá Bulu yin mli nwunso imi kóráá klátó. Mó su mlumánya ifú. Mlibu ibiá duv akénsire tsatsaotsı!

*Adánsiegyi Pó Asónkina
(Mateo 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸"Nde mli bláa mbéé, ní oku léitalı gyi mí iwu adánsie aháto á, mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfı é négyi mu iwu adánsie Bulu-abapı ansító. ⁹Támę ní oku lékiná mí aháto á, mí é nékiná mu Bulu-abapı ansító.

¹⁰"Chagyıha áni əleblı mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfı iwu asón laláhe a, Bulu obétalı sikié mu. Támę ní oku léblı ɔhje Wankihé amu iwu abususu a, Bulu méesikié nde, oméesikié mu oké.

¹¹"Ní bekpá mli ya Yudafı ofiakpa, ntéé omásı agyípó pó awie ansító á, mlumágywún asón áni mléblí püká iwu lé ntéé alia mlfle mó ənó. ¹²Tsúfı ɔhje Wankihé amu obosuná mli alia mléblí alı bré ámoto."

Osikani Mimláhe ɔkv Iwu Yébi

¹³Odam amuto oku lébláa Yesu obéé, "Osunápó, bla mí déhen, oha mía munyo aye atóá anı sí lesi yáı anito."

¹⁴Támę Yesu léfíté mu obéé, "Agya, ma léyaí mí asón ogyípó ntéé atótó oyépu há mli?" ¹⁵Móó əlebláa ahá ámu féé obéé, "Mlkı wankláán ɔnsípewası, tsúfı nyankposa nkpa ıma atonyahé tsatsaotsa."

¹⁶Inu okha amu yébi obéé, "Osikani oku ndatö ató lehie wá alé ofi oku. ¹⁷Móó əlefíté mu iwu obéé, 'Nkálı nóbwe mí ató-abı? Mma ɔtínéá nópoyı.' ¹⁸Inu əleblı obéé, 'Nyin tóá nóbwe. Nóbwie mí idan, láwá akponkpanti. Mótó nópo mí atíko pó mí ntobi ámu wá ní. ¹⁹Fówun nabláa mí okláa mbéé, 'Mı okláa, iklon idí fú asi. Ki, fubu ató tsatsaotsa ida ha fú nfı-nfı. Gyi, afunu, anısı igyi fo.' ²⁰Inu Bulu lébláa mu obéé, 'Oha mimláhe! Onyenı nde fú okláa hóo le fó ibito. Ma obégyi ató ánfı fakle yáı ánfı fée?' "

²¹Yesu lómó mó ənó obéé, "Alí bóbwe oħá áni olekle ató yáı há mu iwu ɔsvılúv anfisu, támę əma toto Bulu wá ní."

*Ansı Pvđinká Bulusıv
(Mateo 6:25-34)*

²²Inu Yesu lébláa mu akasípó obéé, "Mó su nde mli bláa mbéé, mlumáhan iwu tóá mlégyi, tóá mlónu pó tóá mlédidá su. ²³Nyankposa nkpa dehián dvn atogiyihé. Mu ɔyolvó é idvn ató didahé. ²⁴Mlkı aklankpa. Botamadú, botamasiéti wá idanto. Búma idan ntéé ifa, támę Bulu teħá amó atogiyihé. Mlmá labi dvn mbubwi? ²⁵Mlito ma obétalı han iwu pó bré kplobi tsıa mu nketsı? ²⁶Ní mluméetalı bwé itó tüküríbi ánfı kóráá á, ntogyi sú mlidé iwu hāan tráħe amusı? ²⁷Mlkı alá pututu-oyı ntswítswı tédan. Itamayó agyómá ntéé ló atati. Támę nde mli bláa mbéé, Owie Salomo, mu inya feéti a, oméetalı hħie iwu wá aküle fé oyı ntswítswı anfiso koko. ²⁸Ní Bulu dé ifá áni nde ilü, oke ilawú, bawá mó ogyá tati dídá á, oméetalı dídá mli atati dvn mó? Ntogi sú mhó hógyi mətsó al?

²⁹"Mó su mlumágywún tóá mlégyi ntéé tóá mlónu iwu, iħa mli ansı ipse. ³⁰Tsúfı iwu aná omá-omá butesri gya ni. Mli Sí ámu yin áni idé mli hián. ³¹Itóá mligýánkpa dunka gyı Bulu iwiegýi, Bulu obapı iwu tsia móttó há mli.

*Atonyahé Pvđiɔsıv
(Mateo 6:19-21)*

³²"Opasua tüküríbi, mlumánya ifú. Tsúfı ibu mli Sí ámu adwé áni obópu iwie ogyíkpá amu há mli. ³³Mlife mli iwu ató, amlipu kóba amu kie ahá áni bùma totó. Mlibin akentéa iméeyintá ha mli iwu. Mogyı, mliyai mli siadie ɔsósı. Inu mó á, koko méedali móttó, tsúfı awikplu bùma iwu, atéple é bħtamawí ató iwu. ³⁴Tsúfı ɔtínéá fú siadie bu a, iwu fú agywun tetsiá.

* **12:1** Farisifı Bodobodotu-afá gyı amó afunu atosunahé. Ki Mateo 16:12.

Asúmpóá Bvtogyo

³⁵ “Ml̄wa atadie, amlunywé ml̄i nkandie. ³⁶ Mlibwe iwi f̄e asúmpóá bude amó wíe əkpa kú, obótsu əká otsiákpa ba. Féki ní əbá beda kl̄nsu á, béfinki há mu. ³⁷ Ansí bégyi asúmpó oduá amó wíe əbéba b̄t̄tu amó b̄tsie buogyo mu. Ənəkwali nde ml̄i bl̄aa. Amó wíe amu əbésabáa tati, há amó b̄etsiá opónásı, mu onutó əbákonki atogyihe amu há amó. ³⁸ Ansí bégyi amó, ní əbá b̄t̄tu amó b̄tsie buogyo mu, əyinsiné ntéé bake. ³⁹ Táme ml̄nu asón ánfı. Ní wóyí mu wie yin bréá owikplu obéba mu wóyító a, tek̄i omesi wóyí ámu tswi, owikplu móbwie wíe wí mu ató. ⁴⁰ Ml̄i é mligyo, tsúf̄e mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfı néba bréá ml̄i ansi medín misú.”

*Osúmpó Wanklán Pó Əlaláhē
(Mateo 24:45-51)*

⁴¹ Petro léfité mu obéee, “Ani nkule fvde yébi anfi ha lóó, ntéé ania ahá ánfı f̄éé?”

⁴² Yesu léblí əbéee, “Ma mæg gyí osúmpóá oletun ansi, abu ənəkwali? Mu ibito mu wie topó mu aba atráhe wá, əbéee əhá amó atogyihe dinka brésó. ⁴³ Ansí bégyi osúmpó amu ní mu wie amu əbá bowun áni lélé əde mu bwé. ⁴⁴ Ənəkwali nde ml̄i bl̄aa. Mu wie amu əbápu mu ató f̄éé wá mu ibito. ⁴⁵ Táme ní osúmpó amu léblí wá nwunto obéee, ‘Mí wie ibábi makúfon, əbówa opá.’ Inı su olefi asi əde mu aba asúmpó atsi móya ayin da, əde ató gyí si amó, əde ntá nūu bu á, ⁴⁶ mu wie amu obéba bofwie mutó ekeá əmedin ansi. Mu wie amu obéhiye titi muts, trá bití mua ahá áni b̄oməhō mu gyi isu kékée.

⁴⁷ “Osúmpó oduá oyin táá igyi mu wie apé, táme əmela iwi bwé yáí á, mu wie obéhiye pítí mu ató wanklán. ⁴⁸ Táme osúmpóá omeyín mu wie apé, olbowe téá ilehián ha ató pítí á, mu wie əbepití mu kpalobi. Bulu tefíté tsotsa tsu əhá áni əleha mu tsotsa wá, ətefíté tsotsaotsa é tsu əhá áni əleha tsotsaotsa wá.

*Ipian Yesu Lópvba, Mégyl Iwilwii
(Mateo 10:34-36)*

⁴⁹ “Ogyá advadákpá neba əsvlóv anfisó. Ní mí nkule su mó á, tek̄i idetsií dodoodo. ⁵⁰ Asúba ko ida misvá b̄bówa mí. Mí kln mèedı mí asi yófon bréá ilamó onó. ⁵¹ Imábwé ml̄i f̄e iwilwii nəpova əsvlóv anfisó. Mégyl iwilwii, ahá nsiné yintá nəpova. ⁵² Tsúf̄e tsu séi pýoa a, wóyí áni ahá abanú bubu móttó á, abasá bóksó líi abanyósó. Abanyós é bóksó líi abasásó. ⁵³ Abi yinhé móya amó asi nsiné b̄eyintá. Abi tsihé móya amó ayín é nsiné b̄eyintá. Osia tsihé móya sia tsihé nsiné é b̄eyintá.”

*Brétó Asón Asinu
(Mateo 16:2-3)*

⁵⁴ Yesu létrá bl̄aa ahá ámu əbéee, “Ní nyankpo obíflá b̄osu á, ml̄iteblí ml̄haa, nde nyankpo obótswie, lélé ototswie. ⁵⁵ Ní nsainto itsú fóá á, ml̄iteblí ml̄haa, nde owí əbelin, lélé itelín. ⁵⁶ Apinabwébí abwépó! Mlyin aliá b̄otelé əsvlósu pú nwolótáasu ató asi. Ntogi sú ml̄imétalí nū itó ánfı idébá séi ánfı mó asi?

*Anyabá Nsinéla
(Mateo 5:25-26)*

⁵⁷ “Ntogi sú ml̄itamatálí gyí asón wanklán há ml̄i iwi? ⁵⁸ Ní əku osáma fo á, wa əsa ha amlibli mó wóyítá, méní fó onyabá m̄ópó fo ya asón ogyíkpá. Fówun asón ogyípó méegyi fó asón, pó fó wá prösiyin ibito, əwa fó obu. ⁵⁹ Ní megyl alí á, mméemlé fó, nkéti faká tógyítá tå asa fédalí inu.”

13

Mlidamli Ikłvnto, Ménü Mlm̄dowu

¹ Ahá ámóó bubu inu ali bré ámota aksu b̄ebláa Yesu b̄ee, Pilato lamó Galileafó aksu bréá bude afödie b̄o há Bulu, Yerusalem Bulu ətswékpa inu, há obugya lada afödie ámu. ² Yesu léfité amó əbéee, “Mlkí ml̄haa, Galileafó ánfı buogyi lakpan abwépó don Galileafó atráhe, sú bowun iwiəsin ánfı odu? ³ Nde ml̄i bl̄aa mbéé, megyl alí igyi! Ní ml̄i é ml̄imédamlí kl̄nto á, ml̄i f̄éé ml̄owu f̄e amó. ⁴ Ntée ahá dükwe ámóó abansórv lobwére dá mó Siloam əmantí áni ibu Yerusalemto ámu mé, ml̄kí ml̄haa, lakpan abwépó buogyi don aha atráhe áni betsiá Yerusalem ali bré ámota f̄éé? ⁵ Nde ml̄i bl̄aa mbéé, megyl alí igyi. Ní ml̄imédamlí kl̄nto á, ml̄i é ml̄owu f̄e amó.”

Ponts Måswiéhē

⁶ Móóv əleha amó yébi əbéee, “Oyin əku lótswie pönto mu ndötó. Eke əku əloyo yéki b̄ee, abi ko idin móttó. Əloyo á, koko medín móttó. ⁷ Inı su əlebláa mu əpayin əbéee, ‘Nfinsa ní, nna oyí ánfı asi. Mmakówun kukuóvu móttó. Ntogi sú ibétrá líi yintá əsvlóv? Kun mó da!’ ⁸ Táme əpayin amu lébláa mu əbéee, ‘Mí wíe, fó mó si mó itra lu ofi əkule, ampulipuli mó asi, kpa wúna wa mó asi. ⁹ Ní ofiébá iloswie á, ibu alé, táme ní imoswie á, nakun mó dá.’”

Otsi Əkv Illo Tsa Əkpónú Ədaké

¹⁰ Yesu lóyo əde ató suná Yudafó ofiakpa əkpónó ədaké iku. ¹¹ Ətsi əkvá ənjé laláhe lówa mu ilo nfi dükwe ní, ilahá mu alaklo, əmetáli bwí náti bu inu. ¹² Bréá Yesu lówun mu á, əleti mu bláa mu obée, “Ani yín, iwi iwá fú ənlín!” ¹³ Inu əlopv ibí da ətsi ámu. Inuovo olotswí líi kánfó Bulu.

¹⁴ Ofiakpa əhande amu lénya əblá ání Yesu latsá əha əkpónó ədaké. Mú su əlebláa ahá ámu obée, “Nkensié bu inu há agyómá yo. Mluba nké ámu, abvtsa mli ilo. Megyi əkpónó ədaké!”

¹⁵ Ani Wie Yesu lélé mó onó obée, “Apinabwébi abwepró! Mlito okugyíóko tswái mu nnantswie ntéé afrímú lé ibantu, pó amó ya ntsu onúkpa əkpónó ədaké. ¹⁶ Mó ıma aleá mí mó nésankí Abraham mu na ánfí. Əbvsám lakíklí mu nfi dükwe kéké ánfí əkpónó ədaké?” ¹⁷ Mu ason blihé anfi léha péli lékitá mu alupó ámu, ansi légyi atráhe amu fée, ofiula kpónkponti ámúvú ədebwe ámu su.

Takyíl-akpin Ibi Yébi

(Mateo 13:31-32; Marko 4:30-32)

¹⁸ Inu Yesu léfíté obée, “Ntó Bulu iwíegyí ámu lehan? Ntéé ntó nápvkápó mu? ¹⁹ Igyi fé takyíl-akpin ibí, oyin əkv lódú wá mu ndat. Ilédan mli oyi yilé, mbubwi butogyónká mó abámbito.”

Bodobodotu-afá Yébi

(Mateo 13:33)

²⁰ Yesu létrá bli obée, “Ntó mpókapv Bulu iwíegyí ámu? ²¹ Igyi fé Bodobodotu-afá ání ətsi əkv lóputsiá bodobodo nfúo kente kule, lèha mó ilotu.”

Obu-ənó Kplánhe

(Mateo 7:13-14, 21-23)

²² Bréá Yesu oyó Yerusalem a, əlötson nkudasí pó awúlusv. Əna əde amú ató suná. ²³ Əha əkv léfíté mu obée, “Owié, ahá kpalobi ko obénya nkpa?”

Yesu lébláa ahá ámu obée, ²⁴ “Mlubo mbádí amlitsv obu-ənó kplánhe amvto. Tsúfé ahá tsotsaotsa bábo mbádí ání bátsv wie inu, támé büméétali. ²⁵ Támé ní wóyí mu wie əkósó fin obu ámu, mlebá belí klon əma, dá klon amvso mliaa, ‘Owié, finki ha anu’ á, əbéláa mli obée, ‘Mmeyín mli, mmeyín ətinéá mlotsú.’ ²⁶ Inu mléblí mliaa, ‘Ania fonya létsiá gyi ató, nú ntá, fetsiá súná ató anu dinsv’ ²⁷ Támé obéle mó onó obée, ‘Mmeyín mli. Mmeyín ətinéá mlotsú. Mlinati tei misó, mli lalahe abwepó fée!’ ²⁸ Ní mlowun Abraham, Isak, Yakob pó Bulu ənósó atáipó amu fée bábu Bulu iwíe ogýkpá, támé büméha mli inu əkpa amluwie inu á, inu mlósú kpiissi ni. ²⁹ Ahá bótus oví ədahíkpá pó oví əkplíwíékpá, bínasv móá gyopisv ba betsiá ató ogýkpá Bulu iwíegyí ámu. ³⁰ Ənökwalí, amapv akv bémli agyankpav. Agyankpav akv é bémli amapv.”

Yesu Lósú Ha Yerusalem

(Mateo 23:37-39)

³¹ Inu Farisifó akv beba Yesu wá bëbláa mu bee, “Dal Galilea əmátó nfi, tsúfé əmásó ogýipó Herode dékléá əbómó fó.”

³² Yesu lébláa amú obée, “Mliyébláa əkpataku ámu mliaa, ‘Négya ənjé laláhe lé ahátó, tsá ahá ilo nde, gya le əke, mó mó oná klái.’ ³³ Támé ilehián ání náyó mi onáti amvso nde, əke móá klái. Tsúfé əkpa má inuá bómá Bulu ənósó atáipó əkvokv ətunetiné, don Yerusalem!

³⁴ “Oo Yerusalemfo, Yerusalemfo! Mlitómó Bulu ənósó atáipó, dá abí ání Bulu lawá sisí mli abwi mó ní. Ntekéla nóbun mli abísó brégýibré, fé alá baté tobun mu abísó, támé militamahá mí əkpa. ³⁵ Mlik, Bulu obési mli ətswékpá tswi mli. Nde mli bláa mbéé, mluméetrá wun mi əkkekéeké, yófun əkeá mléblí mliaa, ‘Bulu oyúla əha ámúvú abá mu dátó’ ámu.”

14

Əlopv Əkv Tsa

¹ Farisifó əhande əkv léti Yesu ató ogýkpá mu wóyító əkpónó ədaké. Ahá bëpo ansí yi Yesusv, bude mu téé. ² Inu oyin əkvá alapúnyá léba Yesu wá. ³ Yesu léfíté Mose mbla asunápó pó Farisifó ámu obée, “Ani mbla léha əkpa ání bvtásá ilo əkpónó ədaké lóó, ntéé əmeha əkpa?”

⁴ Amótó əkvokv móbwíi ənó. Móó Yesu lékitá oyin ámu, tsá mu ilo, olesi mu əlenat. ⁵ Inu əlefíté ahá ámu obée, “Mlito ma mu bi ntéé mu ənantswie əbekpadá wié ibúntó əkpónó ədaké, əmásokosí lé mu?”

⁶ Bumetalí lé mó ənó.

Iwiasiba

⁷ Inu Yesu lówun ání ahá ámúvú bëti ató ogýkpá inu ámu akv bude otsiákpá yilé dunká bëtsiá. Móó əleha amó yébi obée, ⁸ “Ní əkv otí fú əká otsiákpá a, máyétsiá əfvákpá. Fial əleti əhande əkvá ədov fu. ⁹ Inu əhá ámúvú əleti mli ámu əbéláa fu obée, ‘Mí wié, kvsu pó obiá ha əhá ánfí.’ Inu péli békítá fó, fëpetí yódunká ətnéku tsíá. ¹⁰ Mú su ní əha otí fú ató ogýkpá a, yetsiá

obíá kusubisú mboún, ahá ámu obébláa fu obéé, ‘Mí wíé, betsiá obóákpá nfi.’ Iní obótisu fó ansító fóah ámu féé ansító.¹¹ Tsúfí obagyíha ání ototsú iwi á, Bulu teba mu así. Obagyíha ání teba iwiásí é á, Bulu totsú mu fóá.

¹² Yesu lébláa ohá ámuú oleti mu ató ogýíkpá amú é obéé, ‘Ní fotswi opónó opa onyé á, matí fó anyawíe, fó apíó, fó abusuanfó ntéé iwi anyapiáá butsie mantáá fó. Ní fóbwé mó alí á, amú é béláti fó amú klé así ká ikó.’¹³ Mboún ti ahiánfó, tsukole asínpu, abubúpó pó ansibi abwiegó.¹⁴ Bulu obóýulá fó, tsúfí buvma totsá bópká fó ikó. Bulu obéka fó ikó ekeá obóksóá aha yilé tsú afúlito.”

*Nké Kponkponti Kv Yébi
(Mateo 22:1-10)*

¹⁵ Ahá ámuú amóá Yesu butsie opónásí ámuú okole lónu mu ason blíhé anfi, obéblí obéé, ‘Ansí bégyi ahá ání bégyi atá Bulu opónó ótswíké mu iwiegí ámuúta!

¹⁶ Támé Yesu lébláa mu obéé, ‘Oyin oku lótswi opónó kponkponti ku, oleti ahá tsotsatsó.

¹⁷ Bréá beniná atogyihé amú tá á, olowa mu asúmpó obéé, buyébláa ahá ámuú oleti ámu bée, ‘Babwé tá!’¹⁸ Támé amú féé bélí bée amú ibi de. Ogyankpapó obéé, ‘Naha osolvó ku. Illehián ání néyéki mó. Mó su mlíkita móttó ha mi.’¹⁹ Onyéasí é obéé, ‘Naha nnantswie yinhé idú, bópulipúli mí ndato hármi. Neyékapó amú ki. Mó su mlíkita móttó ha mi.’²⁰ Obambá é obéé, ‘Nwéen kótóá netsiá oká. Mó su mméetalí ba.’

²¹ ‘Iní osúmpó amú léyinkí bebláa mu wie. Obébláa mu obéé, ‘Wa osa sru yeki dinsu pó brónasú, afókpa ahiánfó, tsukole asínpu, ansibi abwiegó pó abubúpó ba.’²² Imówa opá osúmpó amú léba bebláa mu obéé, ‘Mí wíé, nayó sumbí ámu, támé otsiákpá tráda.’²³ Mu wie amú lébláa mu obéé, ‘Tsón mmuátse móáa nkpakwí féé. Ti obagyíha ání fówun fee obá, méní ahá bóbólá mí wóyító.’²⁴ Nekáse, ahá ámuú nehié tí ámuú okokvu méeda mí ató anfi onó!

*Yesu Buotó Ipiian
(Mateo 10:37-38)*

²⁵ Yesu móá adóm kponkponti ámu ná bojó. Múú oledamli bláa amú obéé,²⁶ ‘Obagyíha ání obéba mí wá, támé ode mu si, mu yin, mu otsiába, mu abi, mu apíó, mu onutó kóráá iwi dwe dun mi á, oméetalí bwé mí okasípó.’²⁷ Ohá ání omotsu mu oyikpalihé bobuo mi máfón ání obbwé mí okasípó.

²⁸ ‘Mlito omomu bó inu, ní obéyi obu kponkponti á, oméetsiá así ki tóá obéyintá, wun ání mu kóba bóbun?’²⁹ Ní omeku mó alí, asa olékosú wá obu ámu ntswiásí, pwé mó fún okpató, oméetalí mó mó onó á, obu ámu awúnpó féé bómossí mu.³⁰ Béblí bée, ‘Oyin ánfí lókosú ode obu yíi, oméetalí mó mó onó á.’

³¹ ‘Nfíé owié omomu bu inuá ní owié oku dé akopó mpím-aduanyo (20,000) obá békó mu a, oméetsiá así ki aláá obóbwé obópó mu isá akopó mpím-dú (10,000) yéfia amú?’³² Ní owun ání oméetalí á, obówa abi osasú hóyókokolí mu há ikolebwé, bréá buvákonyá kpókpé ba.³³ Iní su mlito obá ání omesi mu tógyító omagyáá oméetalí bwé mí okasípó.

*Nfíliá Ima Labi
(Mateo 5:13; Marko 9:50)*

³⁴ ‘Nfíli bu alé, támé ní itá odué á, ntu bélápówá mó oduwe?’³⁵ Itráa ma ale há tótooto bwé. Tseí buletséi mó tsitsá wúnasú. Ohá ání obu asu onúu asón ánfi.’

15

*Kufa Fwihé
(Mateo 18:12-14)*

¹ Eke oku lampóó ahópó pó lakpan abwepó bëba Yesu ason blíhé onukpá.² Farisifó pó Mose mbla asunápó amu bowuntí mu bée, ‘Oyin ánfí móáa lakpan abwepó téntá, buwtwá ibi gyí ató kóráá.’³ Mó su Yesu léha yébi pósúná amú ató obéé,

⁴ ‘Mlito ma bó akúfa lafakolé (100), okole ófwí á, omesi adukwebá-kwebá (99) tráhe wá dimbitó inu, yódunká mu alí kpéfun bréá obówun mu?’⁵ Nahogyi mbéé, ní owun mu a, ansí bégyi mu, obótstu mu wá nkónká,⁶ pó mu ya wóyító. Obéti mu anyawíe pó mu aba, bláa amú obéé, ‘Mlha anya ansigyi. Nawun mí kufá amúó olfwí ámu!’⁷ Ali kén nde mlí bláa mbéé, ní lakpan obwepó okole pé ódamlí klvntó á, ansí bélue gyi ahá osósú inu dun alá ibégyi amú aha wankláán adukwebá-kwebá (99) ání buvétrá hián klvntódamli iwi.

Kéba Fwihé

⁸ ‘Ntée ní otsi oku bu sika futútú dú, móttó kule lafwí á, omóonywe okandíe kuki mu wóyító wankláán, kpákpá ntobító ki, féí wóyí ámuú wankláán yófon bréá alawun mó?’⁹ Ní owun mó á, obéti mu apíó aba, bláa amú obéé, ‘Mlha anya ansigyi. Nawun mí sika futútú amúó

iləfwı́ ámu. ¹⁰ Nde mli bláa mbéε, alí anší bélue gyi Bulu-abepu ní lakpan obwepú okule ədámlı klunto ní.”

Obi Fwihé Okv

¹¹ Yesu létrá ha amú yébi obéε, “Oyin oku létsiá, obu abi yinhé anyo. ¹² Okusú amu lébláa mu si obéε, ‘Mí sí, ye fó atató, afopu mí klé ha mu.’ Inu mu si lékitá mu atató ye há amú. ¹³ Imegyi nké kuku okusú amu lókolá mu ató féé, olotu okpa yó tsútsúutsú omá kuto. Inu oleyétsiá nkpa laláhe yíntá mu ató amú féé. ¹⁴ Bréá oleyétsiá ató amú tá á, akón kpónkponti kúléba omá amvto, olowa akón di bi. ¹⁵ Mó su olópo iwi yémantá inuyin okusú, oyin amú lékpa mu yáá mu ibúasi obéε, oyéki mu imprákuosu ha mu. ¹⁶ Teki olekleá obétsiá gyi imprákuo atogyihé amu ko, támé shaa méha mu mó iwi okpa. ¹⁷ Bréá mu anší leinyinká ba mu iwisu á, əlefíté mu iwi obéε, ‘Apafó amomu kóraá má mí si wóyító, bwmedé ató gyí sian ekekegyíye? Mó ntsie nfi, akón de mí mó? ¹⁸ Nákusó yínkí yó mí si wá, yébláa mu mbéε, mí sí, napó ilá gyí Bulu, pogyi fó é. ¹⁹ Mmekanáá áni fétrá ti mí fó bí. Pu mí bwéé fó apafó amvto okule.’ ²⁰ Mó su olókosó pú okpa obá mu si wá.

“Bréá olowotíí, mu si lówun mu sisí á, olowa mu nwé, olesrí yéfia mu, látá mu pútá. ²¹ Inu mu bi amú lébláa mu obéε, ‘Mí sí, napó ilá gyí Bulu, pogyi fó é. Mmekanáá áni fétrá ti mí fó bí.’ ²² Táme mu si léti mu asúmpó, bláa amú obéε, ‘Mliwa oṣa yotsu atadié wankláán amú bowa mu. Mliwa mu opetia, amlwu mu ntukota. ²³ Miyele ḡnantswie yinhé kánahé amvú alawá nfo amú ba, amlibemó mu, apogyi nké ha mu. ²⁴ Tsúfē mí bí ḡnfí lawú tsínkí. Iləfwı, anulawun mu.’ Inu bowa nké gyí bi.

²⁵ “Alí bré amvto á, obi dehen amu bu ndeto. Bréá olotsu nda amvto obá, alatá wóyító wie tá á, olonu áni pléi de wóyító inu. ²⁶ Mó su əleti mu si asúmpó amvto okule, fité obéε, ‘Amansu lába?’ ²⁷ Osúmpó amu lélé mó onó obéε, ‘Fó pió laba. Mó su fó sí lahá bamó ḡnantswie kánahé amu, tsúfē alayinkí betho mu, obu nkpa, obu onlin.’

²⁸ “Obló lekitá ədéhen amu. Mó su olesin mmuáa. Mu si lédali ba bokokóli mu obéε, obá wóyító. ²⁹ Táme əlele mó onó obéε, ‘Mí sí, ki nfi dívódívó napotsiá fó wá súm fó. Mmekóbwé mábúla kuku ki. Táme fumakóhá mí əkpálabi fee mía mí abá apówa iwi ansigyi ki. ³⁰ Táme fó bí ḡnfí alayintá fó tógyító, mua akipó bayégyi nkpa ḡnfí mó laba a, famó ḡnantswie yinhé kánahé amvú alawá nfo amú há mu!’ ³¹ Inu mu si lébláa mu obéε, ‘Mí bí, yée fó mó fóbu mí wá brégyibré. Fóbu mí ató féé. ³² Fó pió ḡnfí lawú tsínkí. Iləfwı, anulawun mu. Mó su lehián áni abégyi mó nké, nyá ansigyi.’”

16

Agyómásó Okípnu Ansútúnpv Okv

¹ Yesu lébláa mu akasípó obéε, “Iwi onyapó oku létsiá, obu agyómásó okípnu. Ahá bowi tsá mu wie amvso bée əde mu gyí. ² Inu su əleti oyin amú, fité mu obéε, ‘Ntó asón ndenu tsú fó iwi ali? Bobu akúnta ha mu, tsúfē fuméetrá ki mí agyómásó.’ ³ Agyómásó okípnu amu léfité mu iwi obéε, ‘Nkáli nábwé? Mí wíe obá begya mu. Mma ḡwolín áni nénatí do ha ahá. Ibu mi pélí áni nénatí kólí é. ⁴ Ibu alé! Nyin tsá nábwé, mén ni osí mí á, nénya ahá áni báho mu wá amú wóyító.’

⁵ “Mó su əleti ahá áni bude mu wie ika kolekole. Əlefíté ogyankpapu obéε, ‘Ikó afini fóde mí wíe?’ ⁶ Ikó əkitápó amu lélé mó onó obéε, ‘Nfá agbongbó lafa-anyo (200).’ Agyómásó okípnu amu lébláa mu obéε, ‘Tsan fó adánsie ḡwolú amvto, afuwaniṇi lafakule (100).’ ⁷ Əlefíté oku é obéε, ‘Ikó afini fóde? Ikó əkitápó amu lébláa mu obéε, ‘Bodobodo nfúo akente ḡpím-əkule (1,000).’ Agyómásó okípnu amu lébláa mu obéε, ‘Tsan fó adánsie ḡwolú amvto afuwaniṇi lafakwe (800).’

⁸ “Osikani amu lékanfó agyómásó okípnu ḡnfí ema ḡnokwali ḡnfí áni alatáli tu ansí ali.” Yesu kímo mó onó obéε, “Ndembá-abi áni buhuo ɔyító ató ansitún áni bopu buhtsie amú ábatu idon amvá buoyin Bulu klé.

⁹ “Nde mli bláa mbéε, mlipó ɔyító ató bwé apíó, méní ní itá á, Bulu obáho mli wá mu wóyíla ibu inu bré féétó. ¹⁰ Ohá áni əletalí kítá ató tüküríibi, olegyi ḡnokwali mósó á, mu kén obégyi ḡnokwali ató kpónkpontiésu ní. Táme ohá áni emowa ḡnokwali ató tüküríbisu emóowa ḡnokwali ató kpónkponti. ¹¹ Mó su ní mlímá ḡnokwali ɔyító atósó a, ma mee obáho mlsu gyi, pú osósó ató onutó wá mli ibító? ¹² Ntée ní fuma ḡnokwali oku klésu á, ma mee obápu fó klé há fó?

¹³ “Osúmpó okuku méetalí súm awie anyo. Obádwé okule, lú okule. Ntée obóbu okule, omóobu okule. Fuméetalí súm Bulu, súm Kóba.”

Yesu Asvn Blíhē Kv

(Mateo 11:12-13; 5:31-32; Marko 10:11-12)

¹⁴ Farisifo bwdwé kóba. Mó su bréá bonu Yesu asvn blíhē ḡnfí á, bóbwe mu ahinlá. ¹⁵ Inu Yesu lébláa amú obéε, “Mlitelí iwi súná áni aha yílē mlígyí ahá ansító, táme Bulu mó yin mli klunto. Tsúfē tsá nyankpusa tekiá ibu labi igyi Bulu akisító.

¹⁶ “Mose Mbla amu pú Bulu ḡnósó atípó amu asvn wanlínhé løyó agyómá alu bəfon Asú ḡbəpó Yohane brésú. Tsú musu bude Bulu iwiegýi amu iwi asvn wankláán okan da, ahá é

budéprú wie móntó. ¹⁷ Osú móá así bétalí mó oná, támē itoduáhē ntéé asónbi ikole kóráá móowu Mose Mbla ámvtó.

¹⁸ “Oyin okíná mu ka láyetsiá ɔtsi bámbá á, alatós mbua. Oyingyioyin ání otsía ɔtsi ánfi mo kulu lakiná mu é latós mbua.”

Iwi Onyapó ɔku Mva Lasaro

¹⁹ Yesu lébláa amó obéé, “Iwi onyapó ɔku létsiá. Atati wohé ɔtedídá, otegyi nkpa wankláán ekegeyíeke. ²⁰ Ató ɔkólípó ɔkvá mu iwi letsitsíi nló é létsiá. Botetí mu Lasaro. Betsiá pó ohiáni ánfi yéyái iwi onyapó ámu ɔkpá oná. ²¹ Okúá obénya atogyihé mpupubia ibékpakpáa bun oyin ámu opónvásá gyi. Akiai létsiá beyintá mu nló ámu kórááti.

²² “Bréá ohiáni ánfi lówu á, Bulu-abapó botsu mu ya, oleyetsiá aní náin Abraham wá osusú. Iwi onyapó ánfi é lóbówu, populá mu. ²³ Oloyé obó iwbítí ogyá ání itamadunto, ɔde iwiwun wúun. Olotus ansi fóá, olowun ání Lasaro tsie Abraham wá tsútsúútsú. ²⁴ Inu olakplón obéé, ‘Aní sí Abraham-ée! Wun mi nwe, afuhá Lasaro oyépó mu osrebi da ntsutso pübeda mí ɔndandusó, ilwii kpalobi. Nde iwiwun wúun ogyá ánfito dobí!'

²⁵ “Támē Abraham lébláa mu obéé, ‘Obí, kaun, fó nkpatiátó a, fegyi ɔdwé, Lasaro é letsíá osintó. Séi á, obó ɔdweto, fó é fúbu osintó. ²⁶ Óma a, ulán kpónkpónkpóntu ku da ania funyó nsuné. Mú su ɔħħá mécetalí fá tsúnfí ba fú wá inu, ɔħħá é mécetalí fá tsú inu ba aní wá nfí.’ ²⁷ Oyin ámu lébláa Abraham obéé, ‘Mómó nobwí ipa, aní sí Abraham, wa Lasaro sisí mí sí wóytít. ²⁸ Mbo apio yinhé abanú akú inu, oyeda amó ɔlá, ménú bowú iwiwun wóytít oħħi odú.’

²⁹ “Abraham lélé mó oná obéé, ‘Mose mva Bulu ɔnósó atóipó amú nwoló bu amó wá, idé amó ɔlá da. Bonúu mó, abugyi móosó.’ ³⁰ Oyin ámu lélé mó oná obéé, ‘Aní sí Abraham, asón ámu nu keke méha amó abudamli klonto. Mboún ní ɔku ɔkósó tsú afúlito yó amú wá á, bédamlí klonto.’ ³¹ Támē Abraham lébláa mu obéé, ‘Ní bħomegyi Mose mva Bulu ɔnósó atóipó amú nwolítá asón ámusó á, ɔku ɔkósó tsú afúlito yó inu kóráá á, bħumónu ɔħħá ámu asón.’”

17

Lakpanbwé

(Mateo 18:6-7, 21-22; Marko 9:42)

¹ Yesu lebláa mu akasípó amú obéé, “Ibwébwéébwé á, toku bħáha nyankpasa ɔbóbwé lakpan, támē ɔħħá ání ina mosu mu ba lóbwe lakpan ogyówli ní. ² Ní ɔku lěħa ahá ánfi bħomkódan mísó hógyitó ánfito ɔku lóbwe lakpan á, ní beda nftiġebu sián mu ɔmeto, tswi mu wá ɔpø okluklúkpá pó á, ibu alé dvn. ³ Mó su mliki mlí iwi wankláán.

“Ní fó bá ɔpø ilá gyi fu á, wa tyin wa mu. Ní ɔledamlí klonto á, sikie mu. ⁴ Ní ɔlopø ilá gyi fu tse siens* ekewóle owító, ɔlela bobwií ipa há fó á, sikie mu.”

Hógyi

⁵ Yesu sumbí ayopó ámu bħelblaá mu bħee, “Ha aní hógyi imoni tsia.”

⁶ Yesu lélé mó oná obéé, “Ní mlí hógyi lómoni fé takyf-akpin ibí á, mlétalí bláa kele ánfi mliaa, ‘Puli yeliż ɔpoto.’ Ibóbwé dínká móosó.

Osimpó Gyumagyihé

⁷ “Ní mlito ɔku bu osimpoá atoyó agyómá mu ndeto ntéé ɔtekú mu akufasú, otsú agyómáttó ba a, bláa mu wie tħebħlaa mu obéé, ‘Wa ɔsa bwé afugyi ató?’ Ekekeekel! ⁸ Bláa ɔtħebħlaa mu obéé, ‘Tsu tati sabá, afubotswi ɔpónu ha mi. Beħlú mí angyi ató. Negyi ta á, fayégyi fó klé.’ ⁹ ɔtēdá osimpo amu ipán obéé, alabwé tóá mowa mu bwé? Ekekeekel! ¹⁰ Inu su ní mlí é mləbwé tóá bħowa mlí bwé tā á, mlibli mliaa, ‘Asimpo keke anigyi. Tóá igyi aní bwieħé anlabwé á.’”

Ilo Pepe Alopó Dú Tsa

¹¹ Yesu ná Samaria pó Galileafó ɔkasu oyó Yerusalem. ¹² Bréá ɔletá wuľu kusú wie tā á, ilo pepe alpó dú aki bħona beħbá befia mu, besi líi tsútsú. ¹³ Inu bokplón bli bħee, “Yesu! Owié! Wun aní nwe.”

¹⁴ Yesu lótsu ansí ki amú, ɔlebláa amú obéé, “Mli pøo mlí iwi yosuná Bulu igyí ɔħapó.”†

Bréá bħopu ɔkpahayó á, amó iwi lépli. ¹⁵ ɔkule mó lówrin ání mu iwi laplú a, oleyinkí ɔdekplón kanfó Bulu kókkókóó. ¹⁶ Olebemli bún Yesu ayabito, ɔde mu ipán da. Samariayin oyin ánfi għi. ¹⁷ Inu Yesu l-féjt obéé, “Megħi ahá idu natsá? Mó kwebba atráħe mé? ¹⁸ Mó su amvító ɔkuko méba bekanfó Bulu dvn Samariayin ɔfó ánfi nkole?” ¹⁹ Inu ɔlebláa oyin ámu obéé, “Kusú natu. Fó hógyi latsá fó ilo.”

Bulu Iwiegħi Amv Ibá

(Mateo 24:23-28, 37-41)

* 17:4 Idesuná ání tsé dōdóá ɔlopø ilá gyi fu.

† 17:14 Abubí ání mlí iwi laplú Mose mbla ɔkpasu.

20 Farisifó akv belfitén Yesu bée, "Omenke Bulu iwiegý ámu ibéba?" Yesu lébláa amú obéé, "Megy tírá oha obópv ansibi wun Bulu iwiegý ámu igyi. 21 Ohaa méetalí blí obéé, 'Ki, móbv nfi.' Ntée 'Móbv nána á.' Tsúfél mh klvnt Bulu iwiegý amú bv."

22 Ino Yesu lébláa mu akasípó obéé, "Eke øku ibá, mlódunká áni mlówun mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí ekekewóle pé, támé mlumóowun mó. 23 Ahá bébláa mli bée, 'Obu nfi.' ntée 'Obu nána,' támé mlumásri buo amú yéki. 24 Tsúfél mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí obáke bábwé fé ali amóó nyankpo tofwí ibi, bwtowun mó nsantsó fée ámu. 25 Támé négyankpa wun iwiésin tsotsaotsa, ndembá-abí ánfí é békíná mí. 26 Ali amóó legyi Noa brésó amu a, ali ibégyi mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí é ibábi ni. 27 Ahá betsiá, bude ató gyí, bude ntá núu; bude aká tsiá, bude atsi kítá há akúlu alu yófon ekeá Noa lówia mu dáka kpónkponti ámvtó, ntsu lábolá báma amú fée. 28 Ali kén leba Lot é brésó ni. Ahá betsiá, bude ató gyí, bude ntá núu, bude ató hoo, bude ató fe; bude ató du, bude ibu yií, 29 yófon ekeá Lot lédali Sodom wúluto, ogyá móá atonkodu lotswie tsu asúsú bēhi amú fée. 30 Ali kén mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí iwiowanléké bófwie aháta ni.

31 "Eke ámu a, ohá áni ódin obuso, mu ató ibu obuto ómákpí botos tato. Ali kén ohá áni obu ndato é mayinkí botos tato ni. 32 Mlikau Lot mu ka asónsví.[‡] 33 Tsúfél ní øku lódunká áni obépri mu nkpa á, obóhvúlú mó. Támé ní øku lóhvúlú mu nkpa á, obélanýá mó. 34 Nde mli bláa mbéé, ali eke ámu onyé á, ní ahá abanyó buda øklan kulesó á, Bulu obótsu økule sí økule.

35-36 "Ní atsi abanyó bude nfúró kwé á, Bulu obótsu økule sí økule." 37 Yesu akasípó amu belfitén mu bée, "Ani Wíe, nkónó ibéba?"

Yesu lébláa amú obéé, "Ótínéá ito wuhé da a, inú alása bwtelia ni."

18

Osvrapv Mva Asín Ogyípó Ókv

1 Ino Yesu léha yébi kv pósúná áni bóbóo mpái brégyibré, umákpon amú. 2 OIébláa amú obéé, "Asín ogyípó øku létsiá wúlu kvsu. Ótamanyá Bulu ifú, ótamanyá ohaha é péli. 3 Osvrapv øku é létsiá wúlu amuta. Oletsiá bokokóli mu obéé, ogyíi mu asón onokwalisu ha mu, ole mu tsu mu olupó ibito! 4 Teki oleleké okina, támé omá-omá a, ølebláa mu iwi obéé, 'Ibu mótsá ntamanyá Bulu ifú, ntamanyá ohaha é péli. 5 Támé ali ánfí osvrapv anfi ná ode mí háan anfi so á, ogyí mu asón onokwalisu. Ní megyí ali á, oméesi mí tó wa. Óméeha mméenya økpa bwé tato.'

6 Yesu lóya móssí obéé, "Mlikí alia asón ogyípó anfi ótamagyí asón onokwalisu ánfí lablí. 7 Mómó nkálí Bulu mó méegyi mu ahá amóó alalé, budesú kpolí mu spa-onyé ámu asón onokwalisu? Obési amú asón wá obiató? Ekekékeke! 8 Nde mli bláa mbéé, obégyi mó onokwalisu há amú osasu. Támé ndefitén mbéé, ní mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí neyinkí bá a, nówun ahogyipu akv osolón anfisu?"

Lampóo Óhópv Mva Farisiyin

9 Yesu létráha yébi kv pósúná amú ató tsú ahá áni bwtéki amú iwi yilé abwepú dun amú aba. 10 OIéha yébi amú obéé, "Ayin abanyó akv bodo yó mpái obókpá Bulu ótswékpa. Amótó økule gyí Farisiyin, økule é gyí lampóo obópó.

11 "Farisiyin amu lókosú lí, bó mpái wá nwuntu obéé, 'Bulu, nedá fó ipán áni mmegyí fé akv. Mí mó mma onspíe, ntamasísi oha, ntamatató mbva, mmegyí fé Lampóo obópó anfi é.' 12 Ntekli onó tse nyo ndawóatswí ikuletó. Nteye mí ató féeétó dú, lé idusí há fó.'

13 "Támé lampóo obópó amu mó léyelí tsútsú, oloko nwuntó wá. Omotsulá tsu ansí kórará fórá ki osósú. Ólopu obumáá dá ibito, kókoli Bulu obéé, 'Oo Bulu, wun mu nwé, lakpan obwepó ngyi.' 14 Yesu lómo mó onó obéé, "Nde mli bláa mbéé, asa beyinki yó wóyí á, Bulu ansí légyi lampóo obópó amu iwi dun Farisiyin amu. Tsúfél ohá áni ototsú iwi á, Bulu obéba mu asi. Ohá áni øteba iwiásí é á, Bulu obótsu mu fóá."

Nyebi Yula

(Mateo 19:13-15; Marko 10:13-16)

15 Aha akv bopo amú abi ba Yesu bée, opón ibi dinka amósó, oyula amú. Mu akasípó bowun amú. Mó su bowa iyin wá amú. 16 Támé Yesu léti nyebi ámu ba mu iwi wá, ølebláa akasípó amu obéé, "Mliha nyebi ámu aboba mí wá. Mlumátin amú økpa, tsúfél ahá ánfí odu bó Bulu iwiegý amu ni. 17 Onokwalí nde mli bláa. Ohá áni omoha Bulu iwiegý ámu fé kebi á, omóowie mótsá."

Atonyahé Iwi Atosundahé

(Mateo 19:16-30; Marko 10:17-31)

18 Eke øku Yudafó ohande øku lébefitén Yesu obéé, "Osunápó yilé, ntó nóbwe asa nénya nkpa ání itamatá?"

[‡] 17:32 Bréá omobu Bulu, øledamlí ki oma a, olemlí nfólsisín. Ki Genesis 19:26. § 17:35-36 Mótó yée 36 bu nwoló dada amu akuto. Ní ayin abanyó bude agyómá yo ndo kuletó á, Bulu obótsu økule sí økule.

¹⁹ Yesu léfíté mu əbée, “Ntogyi só fude mí ti əha yilé? Əha mégyí əha yilé, nkéti Bulu nkole. ²⁰ Yéé foyin Bulu mbla ámu o. Mógyí, máto mbva, mámo əha, máwi atá, máka asón dínká fó bású, bu fó sí mva fó yín.”

²¹ Əhande amu lèbláa mu əbée, “Tsú mí nyebito əpá nde mó féésú gyí.”

²² Yesu lónu mu asón blihé anfi á, lèbláa mu əbée, “Toku kule əlasí ání fóbwé. Yefé fó iwiso ató fée, afyé kóba amu ha ahiánfó, ménü sénya siadue əsósos. Fóbwé mó tá á, ba afubobuo mu.” ²³ Bréá oyin ámu lónu asón anfi á, iləto mu klon, tsúfé əhié əbu atá.

²⁴ Yesu lówun ání ilahan mu. Mó su lèblí əbée, “Ibu ənlín asa iwi onyapó obowie Bulu iwiegýi ámoto. ²⁵ Lélé mó á, iləpon ha kpósó ání əbótsun əbün-ató əbótá, don ání iwi onyapó obowie Bulu iwiegýi ámoto.”

²⁶ Ahá ání bonu asón anfi beseití bée, “Mómó ma mée Bulu əbháho nkpa?”

²⁷ Támé Yesu lèbláa amu əbée, “Tzá nyankposa méetalí bwé modún Bulu bwé.”

²⁸ Inu Petro lèbláa Yesu əbée, “Mí Wié, ki, anilasi anu wóyí tswi bobuo fu.”

²⁹ Yesu lèbláa amu əbée, “Oñakwali nde mli bláa. Əha má invá obési mu wóyí, mu ka, mu apió, mu akwípó ntéé mu abí tswi Bulu iwiegýi ámu su, ³⁰ Bulu mélawá mó otsiákpa há mu tsé dù tsé lafa séi, láha mu nkpa ání itamatá bré ámoo ibá ámoto.”

*Yesu Lowu Iwi Asón Blí Otse Saasi
(Mateo 20:17-19; Marko 10:32-34)*

³¹ Yesu léti akasípó díuanyo ámu ya itsétá, lèbláa amu əbée, “Ayó Yerusalem. Inu asón ámoo Bulu ənósó atópí amu bawanlín tsú mí, Nyankposa-Mu-Bi anfi iwi ámu fée héba móto ní. ³² Béle mí há ahá ání bomegyí Yudafó. Bóbwé mí ahihlá, síá mí, tú atsonó wólí mí. ³³ Bépití mí atá, mó mí. Mó eke sáási a, nökösú tsú afúlito.”

³⁴ Akasípó amu bumenon ínu asi, tsúfé Bulu lópənáin amú. Bumebi tóá ədeblí é.

*Ansibi Obwiepó Əkv Ilı Tsa
(Mateo 20:29-34; Marko 10:46-52)*

³⁵ Yesu léta Yeriko wúluto wie tá á, ansibi obwiepó oku tsie əkpa ənó, əde ató kvlí. ³⁶ Ansibi obwiepó ámu lónu ání ədəm bədetsvón. Móó əlefíté əbée, “Amansu igyi?”

³⁷ Ahá bəbláa mu bée, “Yesu Nasaretyin amu détsvón.”

³⁸ Inu ansibi obwiepó ámu lókplón bli əbée, “Ani wíe Dawid mu na Yesu, wun mi nwé!”

³⁹ Ahá ámoo bøgya Yesu nkápá ámu bækplín wa ansibi obwiepó ámu bée, əwáá əsa kpa ənó bun. Əlekplón don ali əbée, “Ani wíe Dawid mu na, wun mi nwé!”

⁴⁰ Yesu lézi lí, əleha əbée bükpá mu ba mu. Bréá békpa mu ba a, Yesu léfíté mu əbée, ⁴¹ “Ntə fudeklé fée mbwéé ha fu?”

Əlele mó ənó əbée, “Owíe, ha mí anwun atá!”

⁴² Yesu lèbláa mu əbée, “Fó hógyi latsá fó ilə. Wun ató.”

⁴³ Inu mu ansibi lobwií, əlekplá buo Yesu, əde Bulu kanfó. Ədəm amu fée bowun íni, amú əbekanfó Bulu.

19

Yesu Mva Sakeo

¹ Yesu déka tsón Yeriko wúluto. ² Lampóo ahápo əhande əkvá əbu kóba bu wúlu amoto, bøtetí mu Sakeo. ³ Oyin anfi dékléá əbópó ansibi wun Yesu, támé əma iswí, ahá əbodobi. ⁴ Mó su əlesri yádó ponto-oyí kuá Yesu əbótsun mó asi, ménü obówun mu. ⁵ Bréá Yesu lówie oyí ámu asi á, olotsu ansí fóá, wun Sakeo, lèbláa mu əbée, “Sakeo, wa əsa kplí ba. Nde, fó wóyí nössví ní.”

⁶ Sakeo lówa əsa kplí, pó ansigýi kpá mu ya wóyító. ⁷ Ahá ání bowun mó fée bowuntí bée, “Oyin anfi layóssví lakpan əbwepó wóyító.”

⁸ Sakeo lóksusó líí wóyító inu, bláa anu Wíe Yesu əbée, “Mí Wíé, ki, néye mí atóto anyo, pó ifon kié ahiánfó. Ní nasisi oku é á, nélahá mu mó aku ana.”

⁹ Yesu lèbláa mu əbée, “Nde Bulu laho wóyí anfi nkpa, tsúfé Abraham mu na ənó anfi é gyí. ¹⁰ Ahá ání bafví odunkákpá mí, Nyankposa-Mu-Bi anfi neba, anhə amú nkpa.”

*Asúmpó Kóba Ha
(Mateo 25:14-30)*

¹¹ Ahá ámu bøde asón ámoo Yesu déblí ámu nu. Ali bré ámoto á, Yesu latá Yerusalem wie tá. Mó su əleha amú yébi pótswí amú, tsúfé bødesutí bée Bulu iwiegýi bafi asi inu. ¹² Əleha yébi amu əbée, “Iwi onyapó oku lóbwé agywun əbée, mótu əkpa yó amú owíe dëhen wá, əyai mu owíe, oyinkí begyi iwíe mu ornató. ¹³ Asa əbóyo á, əleti mu asúmpó idú, oleye pósóon kulekule há amú fée. Əlebláa amú əbée bøpóyá agywá yófon ekeá méba. ¹⁴ Támé mu wúluto ahá bolu mu, wá abí buo mu bée, bumedéklé əbwéé amú owíe.

¹⁵ “Táme mó óó á, owié dēhen amu léyaí mu iwíe amu, olesankí ba wóyí. Olenya wié pé oléha betu mu asúmpó amu, øku tóá banya dínká kóba amusu. ¹⁶ Ogyankpapu léba bebláa mu øbée, ‘Mí wié, nanyá pósónu dú tsia fó klé amuto.’ ¹⁷ Móó ølebláa osúmpó amu øbée, ‘Fabwé ató. Osúmpó wankláán fógyi. Inuá fawá ønekwalí itó tüküríibi ánfí iwi su á, nápó awúlu idú wá fó ibita, fékí móosó.’ ¹⁸ Onyoosi léba bebláa mu øbée, ‘Mí wié, nanyá pósónu anu tsia fó klé amuto.’ ¹⁹ Owíe amu lébláa mu øbée, ‘Fó é fékí awúlu anusu.’

²⁰ “Obambahá é léba bebláa mu øbée, ‘Mí wié, fó sika ámu ni. Neda mó wá díkubi ønó yái. ²¹ Nyin fu. Nde fó ifu nya, tsufé fó asón bu ønlin. Fototsú ató øtinéá fumopu totó yái, fótkpóti ató é øtinéá fumoduo totó.’ ²² Mu wie amu lébláa mu øbée, ‘Osúmpó laláhe. Fó onótá asón nöpugyi fu asón. Yée foyin áni mí asón thié bu ønlin, ntotsú ató øtinéá mmopu totó tswi, kpóti ató øtinéá mmodu totó a?’ ²³ Mó ntogyi só fumopu mí kóba amu yótswi sika øyaikpá. Fékí ní neyinkí ba a, nýoþho móa móosó abí?”

²⁴ “Inuowíe amu lébláa ahá áni bubu inu øbée, ‘Mliswi osúmpó anfi kába amu ha omvamúú olenya idú ámu.’ ²⁵ Táme ahá ámu bebláa mu bëe, ‘Nanáin, ábu pósónu dú dodo o!’ ²⁶ Owíe amu lébláa amú øbée, ‘Nde mli bláa mbéé, øhá áni odeckléá obónu mí atosunahé amu asi á, Bulu øbópo iku tsia móttó há mu. Táme øhá áni omedékléá obónu mí atosunahé amu asi á, Bulu øbóswí mu kpalobí ámúú alabí ámu kóráá.’ ²⁷ Séi á, mlikpa ahá ámúú bokosú líi míssó bëe mmagyi iwíe amu ba, amlibomomáa amú mí ansító nfu!”

Bahö Yesu Fé Owíe Yerusalem

(Mateo 21:1-11; Marko 11:1-11; Yohane 12:12-19)

²⁸ Yesu léha amú yébi anfi tá á, olosun gyankpá pó oyó Yerusalem. ²⁹ Øleta Betfage móa Betania awúluá idün Nfö-nyíbu,* ámosu wie tá á, ølowa mu akasípó abanyó gyankpá, ³⁰ bláa amú øbée, “Mlyo wúlu anfi ida mli ansítá áfisú. Ní mlowié wúlu ønó á, mlówun afrímú kanáhé øku da ofétó, øhaa mákótsiá musu ki. Mlisanki mu ba mi. ³¹ Ní øku øfíté mli øbée, ‘Ntogyi só mlidé mu sanki?’ á, mlikbla mu mliua, ‘Ani Wíe dé mu hián.’”

³² Akasípó abanyó ámu bayóywun afrímú kánahé ámu fé aláj Yesu lébláa amú. ³³ Bréá buðe mu sanki á, mu awié beftit amú bëe, “Ntogyi só mlidé mu sanki?”

³⁴ Bele mó ønó bëe, “Ani Wíe dé mu hián.” ³⁵ Besi bekpa afrímú kánahé amu ba Yesu, bëyaí amú atati dínká musu, tsú Yesu bian musu. ³⁶ Bréá Yesu tsie musu oyó á, ahá ámu bekpa amú atati yái tswi økpata, ølenati móosó tsun.

³⁷ Bréá Yesu lówa Nfö-nyíbu ámu kplí oyó Yerusalem wúluto bí a, mu abúopu amu fée botswi opé kánfó Bulu kóklókóó, ofúla amúú ølbbwé, bowun amu fée su. ³⁸ Bëe, “Bulu oyúla owíe anfi øbá mu dátás ánfí! Iwilwii bu øsósó. Numyam ibwé Bulu klé øsósósó inu.”

³⁹ Farisifo øku bubu ødom amuto. Inu bebláa Yesu bëe, “Osunápó, ka fó abúopu anfi itin!”

⁴⁰ Yesu lébláa amú øbée, “Nde mli bláa mbéé, ní ahá áni behié kpá ønó bun kóráá á, abwi anfi bokplon kanfó Bulu.”

Yesu Lósúl Yerusalem Sv

⁴¹ Bréá Yesu léta Yerusalem wie tá, olowun wúlu amu sísi á, olosu ha mó. ⁴² Øbée, “Yerusalemfa, teki ilehián áni mlébu tóá itepó iwilwii ba nde, táme mlémétálí bí mó. ⁴³ Bré kú ibá, mli alupó békafia mli abuntií, pwé okpó wá mli, sá mli tin økpagyíakpasu. ⁴⁴ Béhi wúlu anfi pó móttó atsiápó. Buméesi ibwi kule dínká mó basú, tsúfé mlémébi bréá Bulu léba mli nkpa øhákpa!”

Ibia Agyípó Gyáa Le Bulu Ótswékpa Wunsinésó

(Mateo 21:12-17; Marko 11:15-19; Yohane 2:13-22)

⁴⁵ Bréá Yesu lówie Yerusalem a, øloyó Bulu ótswékpa wunsinésó. Olenya wié inu ali, ølowa ibiá agyípó gyáa bi. ⁴⁶ Ølebláa amú øbée, “Bowanlín wá Bulu asón ámuto bëe, ‘Béti mí ótswékpa bëe, mpái øbókpá.’ Táme mlílapó inu mlí awikplu ønáiníkpá.”

⁴⁷ Oletsiai súná ató Bulu ótswékpa inu ekegegyícke. Bulu igyí ahapó dēhen, Mose mbla asunápó pó Yudafó ahandé amu bódunká økpa áni bótson móosó mó mu. ⁴⁸ Táme bumenya, tsúfé ahá ámu fée bubu mu asón blíh.

20

Yesu Túmi Iwl Asvn Fitéhé

(Mateo 21:23-27; Marko 11:27-33)

¹ Eke øku Yesu bu Bulu ótswékpa wunsinésó inu øde Bulu asón wankláán ámu økan da, øde ató suná. Inu Bulu igyí ahapó dēhen, Mose mbla asunápó pó Yudafó ahandé beba bótun mu.

² Befitét mu bëe, “Ma léha fó økpa fóde ntobi ánfí bwe? Ma léha fó túmi?”

³ Yesu lélé mó ønó øbée, “Mí é níté mli asón kua kule. ⁴ Bulu wá Asú Øbopó Yohane lénya túmi póbó ahá asú lóó, ntéé nyankposa? Mlikbla mu.”

* ^{19:29} Nfö-nyíbu igyi obubwí koá ibu mantáa Yerusalem, boteti mó Olifbu.

⁵ Amó wulewule bøyø asón ánfito bœe, “Ní ablí aniaa itsú Bulu wá á, obéfíté anı obée, mó ntogyi só anumáhø mu gyi? ⁶ Ní ablí aniaa nyankposa wá é á, adom anfi béda anı abwi mó, tsúfë bohogyi áni Bulu ənásó otípø Yohane gyi.” ⁷ Mó su bele mó onó bœe, “Ohwéé! Anuméyin atínéá olenya mu túmi tsú.”

⁸ Yesu lébláa amó obée, “Mómó mí é mméébláa mlı túmi oduá ndepubwé ntobí ánfí.”

Apafø Laláhe Akv

(Mateo 21:33-46; Marko 12:1-12)

⁹ Inv Yesu létrá ha amó yébi obée, “Odotapø akv lásd wáin ndo, eloju ndo ámu wá apafø ibitø, tú akpa yó omá kvtø yétsa iwu nfi-nfi. ¹⁰ Bréá wáin-abí ámu kpøtbi lëføn a, oløwa mu osúmpø apafø ámu wá obée, oy়hø mu ogýkpa ba mu. Táme apafø ámu bëda obí ámu, gya mu sisí ibükpan. ¹¹ Odotapø amu lélawá mu osúmpø nyøsø amó wá. Apafø ámu bëda mu, sópa mu, gya mu é sisí ibükpan. ¹² Oletrá lawá oba sáasí. Apafø ámu beplán mu, gya mu lé ndo ámøtø. ¹³ Móó ndo mu wie amu lèblí obée, ‘Nkálí kóráá nábwé? Nówá mí onutó mí bí ɔdwepó amó wá. Fialí bóbø mu mó.’ ¹⁴ Táme bréá apafø ámu bowun mu bi ámu sisí á, bebláa aba bœe, ‘Omí obégyi mu si ató ní. Mliha amó mu, méní ndo ámu ibémli anı klé.’ ¹⁵ Inv bekítá mu, bítia mu dálí ndo ámøtø yómó mu.

“Nts mllahogyi mlkaa ndo mu wie amu obébwé apafø ánfí? ¹⁶ Obéba bømo amó, pø ndo ámu wá apafø bámbá ibitø.”

Bréá ahá ámu bonu asón ánfí á, beblí bœe, “Inv mó itsónan aniso!”

¹⁷ Yesu léki amó ansító dífin, obefíté amó obée, “Bulu asón ánfí ası mé?

‘Ibwi ámóó obu ayípu bekiná ámu

lèbemlí okonkisóbwí ní.’

¹⁸ Ohagyísha áni obefíté ibwi ámu obébiabía blúblúblúblú. Ní ibwi ámu isúnkí dá akvusú é á, ibókwé mu fikfíkófik fí nfúú.”

Lampóoka

(Mateo 22:15-22; Marko 12:13-17)

¹⁹ Ilawankí Mose mbla asunápø pø Bulu igyí ahapó amu áni amó iwi yébi alahá. Inv bekítá mu, táme benya ahá ámu ifú. ²⁰ Mó su bodunká akpa áni bótson mósó kítá Yesu. Inv bele ahá bœe bøpina bwé iwi fí aha wankláán, abvøtø mu kí bœe bónu asvankø tsú mu onó, méní bélí mósos kítá mu ya omásó ogýpø. Mvbóó túmi gyi mu asón. ²¹ Yesu atépø amu befité mu bœe, “Osunápø, anyin áni onokwalipø fugyi, fotosúná mu é. Fotamakí ohaa ansító. Mboún fotosúná Bulu akpa ámu onokwaliso. ²² Afite fó! Anı mbla leha akpa áni akáa lampóha Roma owié dehen Kaesare, ntéé anumáká?”

²³ Táme Yesu lówun amó agywün. Mó su obefíté amó obée, ²⁴ “Mlipø kóba amu ku ba mí anki.” Bøpøba mu. Móó obefíté amó obée, “Ma nwun pø mu idá dín mósó?”

Bele mó onó bœe, “Kaesare.”

²⁵ Móó obefíté amó obée, “Mómó mlipø tóá igyi Kaesare klé ha Kaesare, amlipø múa igyi Bulu klé é ha Bulu.”

²⁶ Mó su bømetalí lí Yesu asón blíhé anfisu kítá mu ahá ámu ansító. Onó é lobwie amó, bømetalí trá bwií onó.

Kvsú Tsú Afúlito Iwi Asón Fitéhé

(Mateo 22:23-33; Marko 12:18-27)

²⁷ Sadukifø ḥpasua bøteblí bœe, kvsú tsú afúlito ma iwu. Amótó akv beba Yesu wá, ²⁸ befité mu bœe, “Osunápø, Mose lwanlin tsví anı obée, ‘Ní øku múa mu ka bomøkwí asa olowu sí mu ka ámu a, mu pio otsu mu ka ámu tsia, fíkí okwu ha owupø ámu.’ ²⁹ Oyin økole abasiénó akv betsiá. Amótó ogyankpapø létsiá aká, táme omøkwí asa olowu. ³⁰ Mu gyama lótsu əsvrapøka amu tsia, táme mu é omøkwí. ³¹ Əsaasi é lótsu ətsi ámu tsia. Mu é omøkwí. Alı yóto osienósi amu. Amótó økukø mòkwi asa olowu. ³² Əma-əma a, əsvrapø amu é lóbowu. ³³ Afúlito økuské a, amótó omomø obébwé mu kulu? Tsúfë amó abasiénó ámu féé betsiá mu.”

³⁴ Móó Yesu léle mó onó obée, “Oyí ánfito ahá tétsia aká móa akúlu. ³⁵ Táme imééba ali bré ámóó ibá ámøtø. Ahá ámóó bøføn áni bókvøsø tsú afúlito, tsíá nkpa oyí ámóó ibéba amótó ámu mó bømëetsiá akúlu, bømëetsiá aká. ³⁶ Bømëetrá wu, tsúfë bábwé fí Bulu-abøpø. Bulu ahá bugyi, tsúfë bakósø tsú afúlito. ³⁷ Anı náin Mose kóráá lwanlin ató tsú afúlikosú iwi. Tsúfë oløwanlin obée, eke ámóó olowun oyibø ku dé ogýa tsíá, táme imedéhóó amu a, obeti Bulu obée, ‘Abraham múa Isak pø Yakob Bulu.’ ³⁸ Megyí awupø Bulu ogýi, akiankpapø Bulu ogýi, tsúfë mu ansító mó á, amó féé bøbø nkpa.”

³⁹ Inv Mose mbla asunápø amu akv beblí bœe, “Osunápø, fabí lé mó onó!” ⁴⁰ Mó su amótó økukøvku métré wa klon fité mu asvansø.

Ma Gyi Kristo Amw?

(Mateo 22:41-46; Marko 12:35-37)

⁴¹ Inu Yesu léfité mbla asunápó amu ḥbée, “Nkáli ḥebwé asa ahá bée, Owíe Dawid mu na gyí Kristo amu? ⁴² Tsúfél owíe Dawid onutó léblí Israelfo ḥlu ámvtó ḥbée,
‘Aní Wie Bulu lébláa mí Wie ḥbée,

Tsia mí gyopisú,

⁴³ yófon bréá nópu fó alupó bwé fó ayabi oyíkpá.’

⁴⁴ Owíe Dawid léti Kristo amu ḥbée, mu wie. Mó nkálí su otráa ogyi mu na?”

Mose Mbla Asunápó Tsiáts

(Mateo 23:1-36; Marko 12:38-40)

⁴⁵ Inu ḥebláa mu akasípó ahá ámu ansító ḥbée, ⁴⁶ “Mlkí Mose mbla asunápó anfí wankláán. Botekle ligá wa nátí ki. Botekle béez aha bvbún ha amó itsiá dñsú. Otsiákpá yilé botekle tsia Yudafó ofiakpa pó nke ogyíkpá. ⁴⁷ Botaswíi asurapó amó wóyí, bátepina bó mpái tñtñtín aháztó póbun amó lalahesú. Bulu ḥebtí amó isv kíñkíñkín!”

21

ɔsvrapv ḥkv Tswitswi

(Marko 12:41-44)

¹ Bréá Yesu tsie mantáa tswitswi dáka ámu Bulu ḥtswékpá inu á, olowun alá ahá ání amó ibító bu odwin bvdépó kóba akpónkponti bowa dáka ámvtó. ² Inu ɔsvrapu ohiáni ḥkv e lápó mu kóba ana bowa móztó. ³ Móó Yesu léblí ḥbée, “Onokwali nde mli bláa, tswitswiá ɔsvrapu anfí, óma tóto anfí lawá á, idon ḥhagyísha klé. ⁴ Tsúfél atráhe amu fée á, amó kóba tsotsotsó balé kpalobi tsú bowa. Táme ɔsvrapu anfí mó inuá óma tóto su tóá ḥbu fée alapó bowa á.”

Bulu ḥtswékpá Amu Bwie

(Mateo 24:1-2; Marko 13:1-2)

⁵ Yesu akasípó akv bvdetó tsú alá bopu abwi ání ibu bíá yi Bulu ḥtswékpá amu, pó atokiehé wankláán lá móztó. Táme Yesu lébláa amó ḥbée, ⁶ “Bré ḥkv ibá, bóbwie mó fée bun. Ibwi kóle kóráá méesian dinká mó básó.”

Iwiesin Móá lkplán

(Mateo 24:3-14; Marko 13:3-13)

⁷ Móó mu akasípó amu befté mu bée, “Osunápó, bré mómvtó inu fée béeba? Osúna momu abápovbiá bré ámu ibafon?”

⁸ Inu Yesu lébláa amó ḥbée, “Mlkí wankláán, méní ḥhaya méemlé mli. Tsúfél ahá tsotsotsó bápo mí dá ba bée, amógyí Kristo amu ni. Mó bré lafon ta, táme mlumábuo amó. ⁹ Ní mlonúá isá múa kpokiti ladá á, opúni mátsii mli. Tsúfél ilehián ání inu aná bégyankpá bá, táme oyí ḥnómoké iméeba inuño.”

¹⁰ Inu ḥebláa amó ḥbée, “Ómá bóko aba. Awíe bókusó líí abasu. ¹¹ Ḫsulóv ibékpunkí ntíné-ntíné. Akón múa ilo tsánkhé é béeba ntíné-ntíné. Ntobíá ihéé bu ifú pó osúna akpónkponti béeba tsú ḥsosó. ¹² Táme asa mí fée béeba a, békutá mli, békue dínká mlusó, pó mli ya Yudafó ofiakpa yégyi mli asón, wá mlí obu. Mí su békpa mli ya awíe pó omású agyípó ansító. ¹³ Inu sbéha mli okpa mlétalí gyi mí iwi adánsié súná amó ni. ¹⁴ Táme mlumáhan mli iwi susúu alá mléle iwi ḥnó. ¹⁵ Tsúfél néha mli nyánsa móá ḥnómanki, mli anyabá ámuto okuku méetalí gyi mli nwéen. ¹⁶ Mli akwípó, mli apió, mli wóyító ahá pó mli anyawíe kóráá bélé mli há, bómó mlito akv. ¹⁷ Mí su ahá fée bólú mli. ¹⁸ Táme mli nwunsu-imi kóle kóráá mó̄fwí. ¹⁹ Ní mlétalí líí kíñkín á, mlényá nkpa ání itamatá.

Yerusalem Bwie Iwi Asón Blí

(Mateo 24:15-21; Marko 13:14-19)

²⁰ “Ní mlowun ání isá akpó bakáfta Yerusalem wúlu a, mlíbiá wúlu amu ibá obwiekpá. ²¹ Móóv ahá ání bubo Yudea ḥmáti bósru yó abusu. Ahá ání bubo Yerusalem wúluu budáli. Amóv boma wúlu amuto é bómáyinkí ba. ²² Tsúfél ali nké ámu ibóbwé Israelfo isubutí nké fé alá Bulu ḥnósó atópó amu bōwanlín tswi. ²³ Amenyapó pó abí ayín ání bwpia abi bōbwé ali bré ámvtó, bogyówe ní. Tsúfél ason wunhe amu ḥnó bówa onlin. lkplán kpónkponti béeba ḥsulósu, isubutí kpónkponti é ibéba móós atsiápósu. ²⁴ Amótó akv bésin ḥdayí ḥnó. Békutá amó akv é ndoun ya omá-omátó. Yerusalem wúlu bátsiá omá bámbásófó así, alu yófon bréá amó omá amu asitsiábi lamó ḥnó.

Nyankpusa-Mv-Bi Amu Ibábi

(Mateo 24:29-31; Marko 13:24-27)

²⁵ “Bówun osúna owí, ḥtsra pó ntsrakpabisu. Ḫpv bédá ifúsó. Ḫsulósó atsiápó bénaya ifú, bóméebi tóá bvbwéé. ²⁶ Nwvlótáa múa móztó ató fée békpunkí. Mó su ahá bénaya ifú, tún njé tóá idébá su. ²⁷ Ali bré ámvtó á, ḥhagyísha obówun ání mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfi napó túmi móá

numnyam kpənkənti mbu nwvolotáato tsú ososó nebá. ²⁸ Ní ntobi ánfí idé mósó yo á, mlkvusú lu, amlitsu ansi fua ki, tsúfí mli nkpaħħbi lafon.”

*Joħraha Iwi Osuna
(Mateo 24:32-35; Marko 13:28-31)*

²⁹ Yesu léha amú yébi obée, “Mlippuk pənto móa nyí atráhe. ³⁰ Ní idé até popwe le á, mlitowun mó, bí ání awikpan bré lafon ta. ³¹ Alí kén, ní mlowun ání ntobi ánfí fée idé móta bá a, mlíván Bulu iwiegħi ámu llawié wóyitá.

³² “Inekwali nde mli bláa. Ndembá-abí ánfí fée bomóowu tá, asa inu fée békba móttá. ³³ Osú móa así fée bótson, támē mí asun bliħé mótsun ekekeek.

Iwswda

³⁴ “Mliku wankláan, méni opotsuawa, ntábu pó oyító ató omagyáa méegyi mli agywunsu, méni mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí obáké amú méebeikitá mli fée yibi. ³⁵ Tsúfí ibéba oyító ahá feésú. ³⁶ Inu su mligyo, amlibó mpári, méni mlénya ḥawnlin talli tsun ofúla amú féeħet, belú mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí ansi.

³⁷ Nké ámvtó á, Yesu létsiá yósuná ató Bulu ətswékpá inu əpa. Onyé á, alanáti yó Nfø-nyíbú ámvsu. ³⁸ Ahá tsotsaotsa bvtokúsó ba Ətswékpá inu baķe, bonu mu asun bliħé.

22

Bekikklí Yesu Nwunsu

(Mateo 26:1-5; Marko 14:1-2; Yohane 11:45-53)

¹ Israelfa Bodobodo MátuhéNké, igyi amósú Katsvn Nké ámu gyí ibá bəfon. ² Bulu igyi ahapú dħen pó Mose mbla asunápó amu bodunká əkpa ání bótson móss kítá Yesu njánto, mó mu, tsúfí bude ahá ámu ifú nyá.

Yuda Iskariot Lótsulá Ani Əbél Yesu Ha

(Mateo 26:14-16; Marko 14:10-11)

³ Inu Əbónsám lówie Yuda Iskariot, igyi Yesu akasípó dūanyá ámvtó əkuleto. ⁴ Mó su oløyó Bulu igyi ahapú dħen pó Bulu ətswékpá agyópó dħen wá, békita agywun aliá əbél Yesu há amú. ⁵ Ansí légyi amú. Mó su botsulá ání békka mu iko. ⁶ Yuda lótsulá. Mó su olodunká əkpa ání əbótson móss híeé lé Yesu há amú, bréah ahá tsotsaotsa ámu buma inu.

Katsvn Atogyihé Gyl

(Mateo 26:17-19; Marko 14:12-21; Yohane 13:21-30)

⁷ Bodobodo MátuhéNké ámvtó ekeá bvtomó Israelfosu Katsvn Nké akúfa lafon. ⁸ Yesu lówa Petro muu Yohane obée, buybwe Israelfosu Katsvn atogyihé amu yai ha amú.

⁹ Petro muu Yohane befté mu bée, “Ani Wié, nkónu ayábwé mó yai?”

¹⁰ Móu olébláa amú obée, “Ní mlowié wúlu onó á, mléfia oyin əkuá osu ntsu-oló. Mlibuo mó yo wóyító. ¹¹ Mlowié á, mlifte wóyí mu wie amu mliaa, ‘Osunápó obée, afite fú, nkónu afid əswiħkpá bu, ání mía mí akasípó abéba begyi Katsvn atogyihé amú?’ ¹² Obósuná mli abansúru yíle kuá balá móttá yá. Mlibwe ató ámu yai inu.”

¹³ Petro muu Yohane bəpó əkpa. Boyówun tógyító alí ámoo Yesu lébláa amú ámu pépéepé, bəbwé Katsvn atogyihé amu yá inu.

Yesu Ntópwé Atogyihé Trħie

(Mateo 26:26-30; Marko 14:22-26; 1 Korintof 11:23-25)

¹⁴ Ató ámu gyibí lfón, Yesu muu mu sumbí ayopó bēba betsiá əpúná ámu así. ¹⁵ Yesu lébláa amú obée, “Nhié ndeklé mbée, mía mlínyu abégħi Katsvn Nketo atogyihé anfi asa mí anwun iwiesin. ¹⁶ Tsúfí nde mli bláa mbée, mméetrá għi mó ekekeek yófni ekeá itó ámoo atogyihé anfi ilu há ámu laba móttá Bulu iwiegħi ámvtó.”

¹⁷ Inu olotsu ntá-ewé, dá Bulu ipán, olébláa amú obée, “Mliha amlinu ha aba. ¹⁸ Tsúfí nde mli bláa mbée, mméetrá nu wáin-abí ntá ánfí ekekeek yófni bréah Bulu iwiegħi ámu ibéba.”

¹⁹ Inu oléle bodobodo ipín, oħeda Bulu ipán, biabba móttó pohá amú, blí obée, “Mí oyolá mli su nasi há ní. Mlitsia bwé inu pukau mísú.” ²⁰ Alí kén, bréah begyi ató ámu tá á, olotsu ntá-ewé ámu há amú, blí obée, “Ntá-ewé ánfí għi Bulu ntam pəpwé áni nétséi mí obugya wóli pósí móss há mli ní.

²¹ “Iná ndebli á, mía əħħá ámoo obél miħá ámu ibi da əlepe əkuleto. ²² Mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí nōw u fée alia Bulu l-ħieġi yá, támē əħħá ámoo obél miħá ámu əgħiż-wi.”

²³ Inu befi así bude aba fité bée, “Ngħajnejha ma obbawé inu?”

Ma Əħħawha Əħħande?

²⁴ Nwéengħi leħa sumbí ayopó ámvtó, amóttó emvá əħħawha əħħande su. ²⁵ Yesu lébláa amú obée, “Omáttu awie buvu túmi amú ahásu. Ahá ámu bvtetí amú ahandek bée, ‘Bvali agħiż-pó.’”

²⁶ Támē mlito mó á, imába al. Əħħá ánī odekkléah əħħawha əħħande əħwawé mu iwi ətráhe. Əħħá

ání odekklé obéé, móbwé mli nkpa ogyápu é obwéé mu iwi fé osúmpó. ²⁷ Ma dón mu ba? Óhá ání otsie ḥopónásı́ lóó, ntéé əhá ání odesúm ḥopónó ámu ası́? Megyí əhá ámúú otsie mó ası́ ámu dvn? Támē mbv mltó fé osúmpó.

²⁸ “Mlilswá klon buo mli mí isóki féeétó ni. ²⁹ Alí ámúú mí Sí layáí mí owié amu a, alí mí é nde mli yaí ní, ³⁰ méní mlétsiá mí ḥopónásı́, gyi ató, nú ntá mí iwé ogyíkpá inu. Mlétsiá awié mbíásı́, gyi Israel abusuan dùanya ámu asón.”

Petro Obóswú Obéé Mmeyín Yesu

(Mateo 26:31-35; Marko 14:27-31; Yohane 13:36-38)

³¹ Yesu lébláa Simon Petro obéé, “Simon, Simon! Ki, Obvnsám dé əkpa kvlí obéé, obófuní mli fé ayó. ³² Támēnakokóli Bulu há fó mbéé, fómádida hógyito. Ní feyinkí ba mí wá á, wa fó aba ámu é əwanlín.”

³³ Petro lebláa mu obéé, “Mí Wíé natsúlá, ní obu igyi kóráá mía fonyo abédi. Ní lowu igyi é á, mía fonyo abówu.”

³⁴ Yesu lébláa mu obéé, “Petro, nde fó bláa mbéé, nde, asa bate obéle onó á, fóswú pú ibi wá ogýa tse sa fee fomeyín mí.”

Iwkli Ání Ibéba Ekekó

³⁵ Inu Yesu léfíté akasípó amu obéé, “Bréá nōwa mli sumbí, mlumédé sika akente, mlumédé akpankogyo ntéé ntukvata nyosasi a, toku lehián mli?”

Bele mu onó bée, “Ekekeeké! Tóto mehián anı.”

³⁶ Múú əlebláa amó obéé, “Támē séi mó á, foá fóbu sika kente, ntéé akpankogyo a, tsu kita. Ní mltó oku má ədayí tya anyó á, əffé mu tati puho kv! ³⁷ Tsúféllehián ání iwi asón ámúú ibu Bulu asón wanlínhetó ámu ibéba móttó. Bówanlín bée, ‘Békla mu wá lakpan abwepútó.’ Tsúféllehián ámúú bówanlín tsú mí iwi ámu ibá lafon ta.”

³⁸ Akasípó amu bebláa mu bée, “Aní Wíé, ki, ndayí anyó ní.”

Múú Yesu lébláa amó obéé, “Itso.”

Mpábo Nfó-nyíbusv

(Mateo 26:36-46; Marko 14:32-42)

³⁹ Yesu lédalu wúluto yó Nfó-nyíbusv, fé alá otetsiá yó inu yáí. Mu akasípó é bobuo mu. ⁴⁰ Bréá bowie inu á, əlebláa amó obéé, “Mlkokoli Bulu, méní mlumóowie isókitó.”

⁴¹ Múú əledali amótá yó nkpa kpaloibí fé nfí móá nfí, yéda akpawunu bá mpái obéé, ⁴² “Mí Si, ní fótsulá á, ha ntá-ewé ánfí* itsun misu. Támē megyl táá ndeklé, móá fudeklé ibá móttó.”

⁴³ Inu Bulu-əbapu lótsi asósí bá bele iwi əwan súná mu, wá mu əwanlín. ⁴⁴ Asón ihié de mu háan. Mú su ələbo mpái kíñkíñkin. Ileha mu apípi lemli fé obugya, idetin da əsólóta ta-ta-ta.

⁴⁵ Bréá əlokusó tsú mpái ámu əbapá, yínkí ba akasípó amu wá á, olowun ání bodedidi. Awírehó de amó. Mú su iwi lawú amó. ⁴⁶ Múú əlefíté amó obéé, “Ntogyí sú mlidéddidí? Mlkusv amlukokoli Bulu, méní mlumóowie isókitó.”

Yesu Kitá

(Mateo 26:47-56; Marko 14:43-50; Yohane 18:1-11)

⁴⁷ Yesu onó mesi, ədəm bowotii amósó. Akasípó dùanyo ámutó okuleá boretí mu Yuda gyá amó nkpa. Inu əlenatá tó Yesu obéé, amulata mu puta, ⁴⁸ támē Yesu léfíté mu obéé, “Yuda, latá felatá mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfí pútá, pólé mí há?”

⁴⁹ Akasípó amúú buvo Yesu wá ámu bowun tóá ibá. Mú su bëfíté Yesu bée, “Akóó amó? Aníbu ndayí.” ⁵⁰ Inu amótá okule látsví mu ədayí kpá Bulu igyi əhapó dehen osúmpó oku gyöpí-isu lé.

⁵¹ Yesu lébláa akasípó amó obéé, “Mábwe! Isíi mli əkal!” Inu ələpo ibi da osúmpó amu isu amó, ileyinkí tsá.

⁵² Múú Yesu léfíté Bulu igyi ahapó dehen, Bulu ətswékpá agyópu ahandé pú Yudafó ahandé amóó beba mu əktakpá amó obéé, “Ogyo ətswapó ngyi, só mlilatsú nkpotí pó ndayí mlebá mí əktakpá?” ⁵³ Ntsie mli wá Bulu ətswékpá wunsinésó ekekegyíké, mlumópu ibi da mi ekekeeké. Támē mli bré ní, oklún túmi dé iwé gyí.”

Petro Lóswú Obéé Mmeyín Yesu

(Mateo 26:57-58, 69-75; Marko 14:53-54, 66-72; Yohane 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Inu ahá ámu bëkitá Yesu, kpá mu ya Bulu igyi əhapó dehen wóyító. Petro lépetí obuo amó oma tsútsulútsú. ⁵⁵ Támē bréá bosun agyabi wunsinésó inu, bvtsie mó ası́ á, Petro léyétsiá amó wá. ⁵⁶ Otsibi əkvá ogyi osúmpó inu lówun ání Petro tsie ogýa ámu ası́, əlekí mu díin, blí obéé, “Oyin ánfí é buo Yesu!”

⁵⁷ Támē Petro lópvi onó blí obéé, “Ótsi, mmeyín mu ətnetne!”

⁵⁸ Ilobwe kpaloibí á, aha oku é lówun Petro, əlebláa Petro obéé, “Fó é fóbu amótá.”

Támē Petro lebláa mu obéé, “Owié, megyl mí ní!”

* ^{22:42} Ntá-ewé ánfí igyi iwiəsin ání Yesu obówun.

⁵⁹ Fél dönhwíri külé əma a, aha bambá é léba botsulá mósú əbée, "Lélé, oyin ánfí é létsiá mu wá, tsúfél Galileayin ogyi."

⁶⁰ Támé Petro lélé mó ənó əbée, "Agya! Ki, mmeiyín asón ánfí iwi kuvu."

Petro ənó mesi, bate lábon. ⁶¹ Anı Wíe Yesu lédamlí ki Petro. Inu Petro lékaín asón ámoo anı Wíe lébláa mu əbée, "Fösswi tse sa fée fumeyín mí asa bate əbélé ənó onyeni." ámoo. ⁶² Inu əlédali yó kpankpá híe yósu.

Yesu Ahinlá Bwe

(Mateo 26:67-68; Marko 14:65)

⁶³ Yesus akípó befí así bude mu ahinlá bwe, bude mu da. ⁶⁴ Bepu atá klí mu ansíbi, fíté mu bée, "Bulu ənósv ətápí, maládá fú? Bla anı." ⁶⁵ Békpá mu asiabi, bláa mu nyányala.

Yudafó Asín Agyípó Ansítá Líi

(Mateo 26:59-66; Marko 14:55-64; Yohane 18:19-24)

⁶⁶ Yudafó ahande, Bulu igyi ahapó dehen pó Mose mbla asunápó amu befia əyí kehé nyankinyanki, bebutía Yesu belí amú ansító. ⁶⁷ Bebláa Yesu bée, "Ní fogyí Kristo, (oha ámoo Bulu ladá mu ofúli amu) a, bla anı."

Yesu lébláa amó əbée, "Ní nebláa mli kóráá, mlumóhogyi. ⁶⁸ Ní nefití mli asvanku é á, mluméele mu ənó. ⁶⁹ Támé tsú séi poya a, mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí nétsiá Bulu Otúmípó amu gyopiso."

⁷⁰ Amó fée befíté Yesu bée, "Mú su fogyí Bulu mu Bi ámu ni?"

Yesu lébláa amó əbée, "Ee, ənókwali amu mlabláli á."

⁷¹ Inu befíté aba bée, "Ntogi sú abétrá dunká adansifó bámbá? Mú anilanú tsú mu onutó ənó á."

23

Yesu Kpa Ya Pilato

(Mateo 27:1-2, 11-14; Marko 15:1-5; Yohane 18:28-38)

¹ Inu ahá ámoo befia inu ámu bokosó kpá Yesu ya əmásó ogyípó Pilato. ² Béka asón dínká mu, "Anilawun ání oyin ánfí dé əmá ánfito ahá yintá. Óde amó bláa əbée, bómátra ka lampóó há Roma owié dehen. Ódeblí é əbée, mogyí Kristo, (oha ání Bulu ladá mu ofúli amu), idesuná ání owié ogyi."

³ Pilato léfité Yesu əbée, "Fogyí Yudafó owié amu ni?"

Yesu lélé mó ənó əbée, "Ee, mó fablí á."

⁴ Pilato lébláa Bulu igyi ahapó dehen pó ədəm amu əbée, "Mmakówun tsitsa kokua oyin ánfí labwé."

⁵ Támé amó mó bude móntó kótató bée, "Ódepu mu atosunáhé tí itré múa ikó wá Yudea əmá ánfito. Olefi mó así tsú Galilea, alapó bowie nfi."

Yesu Líi Herode Ansító

⁶ Bréá Pilato lónu asón ánfí á, əlefíté əbée, "Galileayin oyin ánfí gyí?" ⁷ Bréá əlebi ání Yesu ətsú Galilea, ətínéá owié Herode dé iwíe gyí a, əlha békpa mu ya Herode. Ali bré ámuto á, Herode bu Yerusalem wúluto inu. ⁸ Bréá owié Herode lówun Yesu a, ansi lehié gyí mu. Tsúfél olodunká ání obówun mu dodoodo, mu iwi asón ání alanú su. Odeklé ání Yesu əbwéé osúna kó suna mu. ⁹ Mú su əlefíté Yesu asón tsatsaotsa, támé Yesu mélé kuku ənó. ¹⁰ Bulu igyi ahapó dehen amu pó Mose mbla asunápó amu bólú inu, budekplón ka asón dínká mu. ¹¹ Owié Herode múa mu isá akopó ámu é bospáa mu, bwé mu ahinlá. Bepu sríki ligá kó wá mu, beyinkia mu ya Pilato. ¹² Owié Herode múa Pilato bemlí anyawíe tsú eke ámu. Teki amó nsné ima ale yáí.

Yesu Lowu Ipon Ha

(Mateo 27:15-26; Marko 15:6-15; Yohane 18:39-19:16)

¹³ Pilato léti Bulu igyi ahapó dehen, Yudafó ahande pó əmá ámu fée befia. ¹⁴ Móó əlebláa amó əbée, "Mhlékpá oyin ánfí ba mu mliua, əde əmá ámu agywün yintá. Nafíté mu ənóttó asón mli ansító, nawun ání asón ámoo mhlékpá dínká mu. ¹⁵ Owié Herode é lawun mó ali. Mú sú alayinkia mu sísi anı ní. Oyin ánfí módóbwé totsá bómó mu. ¹⁶ Inu su néha bépití mu atá, mí ansi mu onati."

¹⁷⁻¹⁸ Inu ədəm amu fée bokplón bli bée, "Le mu inu, afosi Baraba ha anı!"* ¹⁹ (Baraba anfi da obu, tsúfél əlkosó líi wúlu amuso, ələmo aha é móntó.)

²⁰ Pilato lékléá obési Yesu. Mú su əletrá tói kplá ədəm amu. ²¹ Támé bokplón kóklukóó bláa mu bée, "Da mu manta oyikpalihesu! Da mu manta oyikpalihesu!"

* **23:17-18** Mótó yée 17 bu nwoló dada amu akuto: Katson Nke kugyíkoto á, lehián ání Pilato obési obu ədipó əkole ání Yudafó ámu budeklé há amó.

22 Pilato lébláa amó otse saasi əbée, “Tsitsa məməv alabwé? Mməkówun tásá alabwé, sú néha bómó mu. Néha abupití mu ató, ənatí.”

23 Támē buvbó müssó budekplón küklikóó bée, əháa abvda mu manta oyikpalihesu. Inu bədvn mu ənolí. 24 Mó su Pilato lóbwe dínká tó ámówó budedunká ámuvsu. 25 Olesi oyin ámówó ələkuşó líi əmá ámuvsu, má əha móttó sú əda obu ámu, olesi Yesu há mu isá akəpó əbée bubwéé mu alia ahá ámu budeklé.

Yesu Da Mánta Oyikpalihesu

(Mateo 27:32-44; Marko 15:21-32; Yohane 19:17-27)

26 Bréá bekpa Yesu bøyó á, befia Kireneyin əkvá bvtetí mu Simon. Otsú abúası. Isá akəpó ámu beka mu híe bée əsóra oyikpalihesu amó buo Yesu.

27 Ədəm bobuo Yesu. Atsiá buvbó amótó bvpü amó anyápó, bvhíe bvdésú ha Yesu. 28 Yesu lédamlí, əlebláa amó əbée, “Yerusalemfó atsi, mlumásu mi. Mlisu mlı iwi pó mlı abf. 29 Tsúfénké ku ibá mléblí mlhaa, ‘Bulu layúlá atsiá bvməkókwí ki, obí mákodí amó opúnító ki, obí mákonyápó amó é ki.’ 30 Alí bré ámottó á, ahá béklaa abu bée, ‘Mlibwie bun anisú. Nkúku, mlipula an.’ 31 Tsúfénké ní bvdé oyi bvbwe ogyá wa alí á, nkálí bvbwe oyi wvlhé?”†

32 Isá akəpó ámu bekpa lalahe abwepió abanyó é mántá Yesusu, bøyómu amó. 33 Bréá bowie ətnekvá bvtetí inu “Nwun Okokobi” a, beda Yesu mántá oyikpalihesu. Beda amó abanyó ámu é mántá nyikpalihesu. Əkule bu Yesu gyopisú, əkole é bu mu binasú. 34 Inu Yesu léblí əbée, “Mí Sí, sikie amó, tsúfénké bvmeyín tásá bvdébwe.”‡

Isá akəpó ámu bvtswi abi ye Yesu atadietó. 35 Ahá tsotsotsa ámówó bobuo amó yó inu ámu besi bulú inu bvdé mu kú. Yudafó ahandé amó bvbwe mu ahinlá bée, “Olbə ahá nkpa. Ní lélé mvgý Kristo, (chá ámówó Bulu ladá mu ofúli), mu Bulu lalé ní á, əháa mu iwi nkpa!”

36-37 Isá akəpó ámu é bcpó ntá ədái tin mu ənó, bwé mu ahinlá bée, “Ní fogyí Yudafó owié amó ni á, le fó iwi!”

38 Böwanlín ató mántá oyikpalihesu amó awunso bée, “YUDAFÓ OWÍE AMÓ NI.”

39 Lalaha abwepió amóó beda mántá oyikpalihesu ámottó əkule léblí Yesu iwi abususu əbée, “Megyí fogyí Kristo amó ni? Le fó iwi, afvle aní mée!”

40 Támē onyəosi amó láwun wá mu əbée, “Fomedé Bulu ifú nya! Fóa mnyo fée dé əsobití kóle hóó. 41 Aní mó á, aní əsobití ida əkpa, aní lakpan ání anilóbwé sv. Támē oyin ánfí mó mákóbwé laláhe kókó.” 42 Múú əlebláa Yesu əbée, “Yesu, ní febá fó iwé ogyíkpá a, kain mísó!”

43 Yesu lébláa mu əbée, “Onəkwali ndé fó bláa. Ndé, mía funyó abétsiá Paradiso.”

Yesu Lowu

(Mateo 27:45-56; Marko 15:33-41; Yohane 19:28-30)

44-45 Alí bré ánfí ibjibwé fée əpa dóduanyó. Owí leta əsvlón amusu fée alu yófon ntópwé dəsata. Owí metrá ln. E. Inu á, tati ámówó bcpuká Bulu Ətswékpa obu ámottó ibrəlán yano. 46 Yesu lákplon küklikóó bli əbée, “Mí Sí, napó mí ənjé wá fó ibito.” Əlenya bli alí tá pé, əlele ənjé.

47 Bréá isá akəpó əhandé amó lówun tásá laba a, əlekantó Bulu əbée, “Lélé, əha yilé oyin ánfí gyí.”

48 Ahá ámówó bulú inu ámu fée bowun tásá laba, bcpó awiréhə náti bøyó wóyí. 49 Támē amóá bvyin Yesu pó atsi ámówó bobuo mu tsú Galilea əmattó ámu besi bulú tsútsúútsú bvdé itásá idé móssó yo kú.

Yesu Pula

(Mateo 27:57-61; Marko 15:42-47; Yohane 19:38-42)

50-51 Oyin əku létisiá, bvtetí mu Yosef. Otsú Yuda wülu kvá bvtetí mó Arimateató. Əha yilé ogyi, obú é bu mvsu. Ibv móttó ábu əmá ámu asón agyipóto, támē omotsulá dínká amó agywün pó amó bwehé ánfisut. Ətsie ogyo Bulu iwégyí ámu. 52 Oyin ánfí lóyo Pilato wá, yókolí mu əkpa əbée, osíi Yesu fúli amu ha mu. Pilato léha mu əkpa. 53 Inu Yosef léyesié Yesu fúli, ələpu əhráda kíkh mu iwi, pí mu yówa əbá kvá mu onutó əleha beda bvtatásá há mu iwi, bvməkópülá əhaa móttó ki. 54 Eke ámu igyi Fieda. Eke ámu igyi ogyá ədvadaké. Owí inyá tá pé, əkpónó ədaké ámu lafi asi.

55 Atsi ámówó bobuo mu tsú Galilea amó bobuo Yosef yéki Yesu opulákpá pó alia ələpu fúli amó tswi əbá ámottó. 56 Beyinkí yó wóyí yókwé ohuam, əhién pó ofobí fánfán ání bápo yékpá Yesu. Botsutsúa abubwé ta á, owí latá, beda əkpónó əkpónó ədaké ámu fée alia Mose Mbla leblí.

24

Yesu Kvstó Tsú Afúllito

(Mateo 28:1-10; Marko 16:1-8; Yohane 20:1-10)

† 23:31 Ní mí ánfí mí asón da əkpa ánfí kóráá budebwé alí á, nkálí Bulu əbóbwé ahá ání bégyi pón mu ansító? ‡ 23:34 Mótó yée 34 əma nwuló dada amó akuto.

¹ Kwasieda, igyi ndawótswító eke gyankpapu bake a, atsi ámu bokusó tsú afá ámóó bokwe yái ámu yó Yesu ntsán ámu asi. ² Bowun áni bamína ibwi ámóó bopotin obó ámu onó ámu lé inu. ³ Mó su bebitiwié obó ámuto, támé bormowun Yesu fúli amu. ⁴ Besi bulí, bude nwuntu bu. Bekí a, ayin abanyó aku líi amu wá inu á. Amu atadie de ogyá kpa. ⁵ Ifú lekitá atsi ámu, beda akpawunu pó ansítá bun oswolóta. Támé ayin ámu besíté amu bee, "Ntogyi só mlidé okiankrapu dunká afúlito?" ⁶ Óma nfi, alakósó! Mlikain asón ámóó aebláa mli bréa mlu munyo mlub Galilea ománta ámuso. ⁷ Obée, "Ilehián áni béle mí, Nyankposa-Mu-Bi ánfi há lakpan abwepu. Béda mí mánta oyikpalihesu. Mó eke saásí a, nksusó tsú afúlito." ⁸ Inu atsi ámu bekaín Yesu asón ánfisu. ⁹ Beyinkí tsú ntsán ámu asi bebláa sumbi ayopú díukun ámu pó aha atráhe amóó bubu inu ámu féé téá bayówun.

¹⁰ Atsiá bøyó ntsán ámu asi gyí, Magdalayintse Maria, Yohana pó Yakobo mó yin Maria. Amúa atsi akvá bubu amútá lékla asón ánfu suná sumbi ayopú ámu. ¹¹ Asón ámu lobwe sumbi ayopú ámu féé mimlála. Mó su bormohó móssó gyí. ¹² Támé Petro mó lókvsó, tsíi osri yó ntsán ámu asi. Olobun kpeléki obó ámuto. Tati ámóó bopopulá Yesu nkole olowun áni ida ifonts. Oleyinkí yó wóyító, ode nwunta bu tsú asón ánfu laba anfi iwi.*

Emaus Wúluto Yo

(Marko 16:12-13)

¹³ Eke ámu kén á, abúopu amu abanyó benatí bøyó wúlu kvá boretí mó Emaustó. Tsú Yerusalem ya inu bóbwe fé máli asienó. ¹⁴ Amó nkole bona bude nkombó gyí tsu asón ámóó laba amu iwi. ¹⁵ Bréa bude móttó yó á, Yesu onutó élóbatu amu, mua amonyo bona. ¹⁶ Bulu letín amó anstí. Mó su bomebi mu. ¹⁷ Yesu léfíté amó obée, "Amansu iwi nkombó mluna mlidégyi al?"

Besi lí tikpa, awirsho lekitá amó. ¹⁸ Amótá ókuleá boretí mó Kleopa léfíté obée, "Fó nkole gyí ofosó Yerusalem wúluto, fómeiyin asón áni laba inu nke ánfito?"

¹⁹ Yesu léfíté mu obée, "Amansu igyi?"

Bébláa mu bee, "Yesu, Nasaretyin amu iwi asón igyi. Bulu onósó atóipó ogyi. Obéba ofúla akponkponti, bli Bulu asón túmisó, Bulu mua anyánkpósa féé ansító. ²⁰ Ani Bulu igyi ahapó dehen pó wúlu ahande bapó mu há ahá, bahá mu lowu ipón, dá mu mánta oyikpalihesu. ²¹ Teki mogýi obá áni anléki okpa aniaa, obéha anu Israelfó abéggi iwi ní. Nde eke saásí apá asón ánfu lébá. ²²⁻²³ Móá idun kórárá á, anita atsi aku bayó mu ntsán ámu asi bakieni, támé bormowun mu fúli amu. Bee, bayówun Bulu-abopó aku babláa amu bee, obó nkpa. Táá beyinkí bebláa anu lawá anu wánwan. ²⁴ Inu su anitó aku é basrí yó ntsán ámu asi, bayówun mó fé alá atsi ámu beba beblí. Amó é bormowun fúli amu."

²⁵ Yesu lébláa amó obée, "Mlémimlá o! Mli agywíun tamayó agyómá osasó. Nkali igyi só mlumáho asón ámóó Bulu onósó atóipó amu beblí tswi amu féésó gyí? ²⁶ Mlémeyín mliaa, ilehián áni Kristo, (obá áni Bulu ladá mu ofulli amu) obówun iwiésin, asa obénya mu numnyam?" ²⁷ Inu Yesu léle mu iwi asón áni bōwanlín wá Bulu asón wanlínché amuto, tsú Mosesu bōtu Bulu onósó atóipó amu féésó así súná amu.

²⁸ Bréa bowie wúlu amuto bøyó á, Yesu lobwe fé ódetsovón oyó otine bambá. ²⁹ Támé abúopu amu bebláa mu bee, "Ani sí, owí lapón, di ani wá nde." Mó su Yesu lébai yó amó wá. ³⁰ Bréa bude ató gyí a, Yesu léle bodobodo ipín, dá Bulu ipán. Móó olebiabiba móttó pohá amu. ³¹ Inu amu anstísó letití amu, bebi mu, támé ələfwí sí amu. ³² Inu besíté aba bee, "Ansí mehie gyí anu bré ámóó ania munyo aniná, ode anu asón bláa, ode Bulu asón wanlínché amu asi le súná anu ámu?"

³³ Bakusó inu yinkí ba Yerusalem. Beba a, sumbi ayopú díukun ámu pó aha tráhe bafia, ³⁴ bódéblí bee, "Lélé, anu Wie lakósó. Alalé iwi ówan súná Simón!"

³⁵ Mó su ahá abanyó ámu é beblí téá bayówun ókpató. Táá bopubí mu gyí bodobodo amóó oleye ha amó ámu.

Yesu Iwiwanle Sünd Mv Akasípi

(Mateo 28:16-20; Marko 16:14-18; Yohane 20:19-23; Gyumagyihé 1:6-8)

³⁶ Ahá abanyó ámu bubu móssó boretá alí á, Yesu onutó léba beblí amu nsiné. Obéblí obée, "Iwi ilwii mli."†

³⁷ Opúni letsíi amu, bōwan. Illobwe amu fé fúli bōdewiún. ³⁸ Inu Yesu léfíté amó obée, "Ntogyi só mlidé ifú nya, mlidé nwéen gyí mli klonto al?" ³⁹ Mlikita mí ibi, amliki mí ayabiasi. Megyí mí onutó ní? Mlikita mí amliki. Fúli má oyolóv móá awú fé alá mbu."

⁴⁰ Bréa obéblí asón ánfu tá á, eloju mu ibi pó mu ayabi súná amu. ⁴¹ Ansí lehie gyí amu, asón ámu é lówa amu wánwan. Mó su bōmohogyi áni lélé mu nu. Inu obéfíté amó obée, "Mlém atogyihé ku nfi?" ⁴² Beba mu iye tóhé itin ku, ⁴³ obého mó, wí mó amu ansító inu.

* 24:12 Mótá yée 12 ina nwoló dada amu akuto.

† 24:36 Obéblí obée, "Iwi ilwii mli." ina nwoló dada amu akuto.

⁴⁴ Inv əlebláa amó əbée, “Iní gyí asón áni nebláa mli bréá mbu mli wá ní. Nebláa mli mbée, iléhián áni mí iwi asón kugyíkvá bøwanlín wá Mose Mbla, Bulu ənésó atəípó nwuló pú Israelfo ilv əwulótó fée héba móntó.”

⁴⁵ Inv olowwi amú agywun, méní bónu Bulu asón wanlínhé amó asi. ⁴⁶ Əlebláa amó əbée, “Bøwanlín tswi bée, Kristo, (ohá ámúó Bulu ladá mu ofúli amó) amó obówun iwiəsin, wú. Bulu əbókosúa mu mó eke sásái tsú afúlito. ⁴⁷ Mó əma a, ahá bédá Bulu asón wankláán ámu əkan mí idátó há əmá fée bée budámli klonto, fékí Bulu obési amó lakpan kíe amó. Béfi mó asi tsú Yerusalem. ⁴⁸ Mlgyí mí adansifo há asón ánfí ní. ⁴⁹ Nápu Əje Wankihé amúó mí Sí lèhüe yáí há mli ámu sisí mli. Mó sv mlitsia wúlu anfító alu yófvu ekeá Əje Wankihé amó obótsu əsósú bá bëha mli túmi.”

Yesu Əsósú Yo

(Marko 16:19-20; Gyumagyihé 1:9-11)

⁵⁰ Bréá Yesu léblí asón ánfí tá á, əlekpa amó dálí, bøyø Betania wúluto. Inv olotsu ibi fóá, yulá amó. ⁵¹ Bréá əde amó yulá á, mva amónyo nsiné lówa ifó wa bi, Bulu lótsu mu ya əsósú.

⁵² Inv beda akpawunu súm mu, bapu ansigyi kponkponti yínkí yétsiá Yerusalem. ⁵³ Betsiá yó Bulu ətswékpa inv brégyibré, yékanfú Bulu.

Asón Wankláán Aní Yohane Lówanlín

¹ Asa oyí lebelin a, Asón ámu bu inu. Asón ámu mva Bulu bu inu. Asón ámu gyí Bulu.

Asón Aní Itéha Nkpa

² Asón ámu mva Bulu bu inu asa oyí lebelin. ³ Mvsó Bulu lótsun bwé tógyítá. Tétoeto má inuá Bulu lóbwe tsón mu óma. ⁴ Moto nkpa itsú. Nkpa ámu tópó wanki ba ahá fée ní. ⁵ Wanki anfi tówánki oklúnto, támé oklún mókúgyi móssú ki.

⁶ Bulu lówa oyin okvá bvtetí mu Yohane * sisí. ⁷ Óleba bebláa ahá wanki amu iwi asón, méní ahá fée bôho asón ámossu gyi. ⁸ Megyí Yohane onutó gyí wanki amu. Mu mó wanki amu iwi asón óleba bebláa ahá. ⁹ Óhá ámóó ogyi wanki onutó, ótowánki há óhagyíoha amu óbabá oyító.

¹⁰ Óbu oyí ánfito. Mvsó Bulu lótsun bwé oyí, támé oyí ánfito atsiápó bvmehi mu. ¹¹ Óleba mu onutó ómáttó, támé mu pi bvmehi mu. ¹² Támé óleha ahá áni bôho mu, ho mu gyi fée ókpa áni bùbwé Bulu abí. ¹³ Amó Bulu abi bwé motsú llíntó, ntéé nyankpusa apébweto, ntéé oyin ówáli ókpasu. Mbouin Bulu onutó lóbwe amó mu abí.

¹⁴ Asón ámu lébemli nyankpusa, oletsia anito. Awitale pó ónokwali ssón létsia móto. Anulówun mu numnyam. Mu Si lówa mu numnyam amu, tsúf Obí ókukónú ókole pé ogyi há mu.

¹⁵ Yohane lélé mu súná, tói tsú mu iwi óbée, “Óni iwi asón neblí mbée, ‘Óhá ámóó obuo mi óbabá amu don mi, tsúf óbá inu asa békwi mí’” ní.

¹⁶ Mu awitale itsó. Inu só óde awitale tsotsotsó ánfí wa há aní fée ní. ¹⁷ Mosesu Bulu mbla ámu ná lésba, támé ónokwali móya awitale mó ina aní Wie Yesu Kristosu leba. ¹⁸ Óhaa máskówun Bulu ki. Obí ókukónú ókole pé, mu onutó ogyi Bulu, otsie Osí ámu gyopisu, Osí ámu tehié kle mu asón ámu, nkole labláa ani alá Bulu gyi.

Asú Óbepó Yohane Bulu Asón Ókanda

(Mateo 3:1-12; Marko 1:1-8; Luka 3:1-18)

¹⁹⁻²⁰ Yudafó ahandé áni bôbo Yerusalem bôwa Bulu igyí ahapó pó Lewifó Yohane wá bée bvgýefíté mu bée, ma ogyi? Yohane mési asuansu njaín amú. Ólele bláa amú óbée, “Megyí mígyí Kristo, (shá ámóó Bulu ladá mu ofúli amu).” ²¹ Befíté mu bée, “Mómó fogyí ma? Fogyí Elia?”

Ólele mó ónó óbée, “Megyí mígyí Elia.”

Betrá fité mu bée, “Fogyí Bulu ónósó ótójó amóó óbéba amu?”

Ólele mó ónó óbée, “Ó-o.”

²² Móó befíté mu bée, “Ma fvhié fogyí? Bla ani, méní abéyébláa ahá ámóó bôwa ani ámu. Nkálí fódeblí tsú fó onutó iwi?”

²³ Yohane lópu asón áni Bulu ónósó ótójó Yesaia léblí tswí lé mó ónó óbée,
“Mígylí óhá ámóó ódekplón dimbísú óbée,

‘Mltswii ani Wie ikpa ámu ha mu’ amu ni.”

²⁴⁻²⁵ Inu Farisifó akvá bôwa Yohane wá é befíté mu bée, “Ní megýí fogyí Kristo amu, megýí fogyí Elia ntéé Bulu Ónósó Ótójó amóó óbéba amu é á, ntogóyí só fóde ahá asú bô?” ²⁶ Yohane lélé mó ónó óbée, “Ntsu ndepubó ahá asú, támé óha óku bu mlito nfí, mluméyín mu. ²⁷ Mogyí shá áni obuo mi óbabá ní. Mmefun áni nésankí mu ntukuta ofé kpán.”

²⁸ Asón ánfí fée leba Yordan ntsu óbin Betania wúluto. Inu Yohane létsia bó ahá asú ní.

Bulu Okufabi

²⁹ Óyi kehe a, Yohane lówun áni Yesu ná óbabá mu wá. Móó ólebláa ahá ámu óbée, “Mlikí, Bulu Okufabi amu óbabá á. Mvsó Bulu tótsun sí oyító ahá lakpan kíé amú ní! ³⁰ Mu iwi asón neblí mbée, ‘Óku buo mi óbabá. Ódon mi, tsúf óbá inu asa békwi mí’ ní. ³¹ Mí onutó mmeyín mu, támé neba nde ahá asú bá, méní Israelfo hébi óhá áni ogyi.”

³² Yohane léblí óbée, “Nowun Óje Wankihé amu, ólekplí tsú osósú fó abrádúma bogyonká musu. ³³ Mí onutó mmeyín mu, támé Bulu lówa mí óbée mbá bôpo ntsu bô ahá asú. Mvlébláa mi óbée, ‘Óhá ámóó fówun Óje Wankihé amu óbékplí tsú osósú bogyonká musu ámu óbabó Óje Wankihé amu bá ahá asú ní.’ ³⁴ Nawun áni llaba mótó. Mó su nde mu iwi adánsie gyí mbée, mogyí Bulu mo Bi ámu ni.”

Yesu Akasípó Agyankpapo

³⁵ Mó oyí kehe a, Yohane mva mu akasípó abanyó besankí ba inu. ³⁶ Bréá Yohane lówun Yesu détsuvn a, óleblí óbée, “Mlikí, Bulu Okufabi amu ná inu á.”

* ^{1:6} Asú Óbepó Yohane

³⁷ Akasípó abanyó ámu bonu asón ánfí. Mó su békplá buo Yesu. ³⁸ Yesu lédamlí kí wun ání bobuo mu. Móó ołefíté amó əbée, “Ntø mlidédunká?”

Befíté mu bée, “Osunápó, nkónu fotsie?”

³⁹ Yesu léle mó ənó əbée, “Mluba békí.” Mó su ayin abanyó ámu bobuo Yesu yékí mu otsiákpá. Ibábwé fénitópwé dənatá. Betsiá mu wá tá owí.

⁴⁰ Ayin ámówó bonu asón ání Yohane lélé tsú Yesu iwi, békplá buo Yesu amvö əkvü gyí Simon Petro mu pio Andrea. ⁴¹ Mó əma a, itó gyankpapavá Andrea lóbwé gyí, oloyódunká mu pio Simon, bláá mu əbée, “Anulawun Mesia.” (Mó así gyí, “Kristo”, ohá ámówó Bulu ladá mu ofúli amv.)[†] ⁴² Inu əlelkpa Simon ba Yesu wá.

Yesu léki mu díín, əleblí əbée, “Fúgyí Yohane mu bi Simon ní. Tsú nde póya a, bétí fó Kefa.” (Griiki əblító “Petro.” Mó así gyí, “Butá.”)

Filipo Mva Nataniel Tí

⁴³ Ojí kehe a, Yesu lóbwe əbée móyo Galilea əmátá, olowun Filipo. Móó əlebláá Filipo əbée, “Buo mu.” ⁴⁴ Filipo ətsú Betsaida, Andrea mua Petro wüluto. ⁴⁵ Filipo lówun Nataniel, əlebláá mu əbée, “Anulawun oyin ámówó Mose lówanlín mu iwi asón wá Bulu mbla ámuto, Bulu ənssó atzípó amu é bawanlín mu iwi asón ámu. Mu dá gyí Yesu. Mu si gyí Yosef, ətsú Nasaret wüluto.”

⁴⁶ Nataniel léfité mu əbée, “Itó yilé kú bétalí dalı tsu Nasaret wüluto?”

Filipo əlebláá mu əbée, “Ba afubékí.”

⁴⁷ Bréá Yesu lówun Nataniel əbá mu wá á, əleblí əbée, “Israelyin onutónutó ní. Afunu kükü ma muto.”

⁴⁸ Nataniel léfité Yesu əbée, “Nkálí lóbwe febi mí?”

Yesu léle mó ənó əbée, “Nowun fu bréá fubu pöntö-oyí ámu así iwu, asa Filipo lébeti fó.”

⁴⁹ Nataniel əlebláá mu əbée, “Osunápó, fúgyí Bulu mu Bi Israel Owíe amu ní.”

⁵⁰ Yesu lélébláá mu əbée, “Ali ámówó nabláá fu mbéé, nowun fu pöntö-oyí ámu así ámu su fahogyi? Fówun ofúla ání idvı iwu.” ⁵¹ Yesu létrá bláá mu əbée, “Oñokwali nde mli bláá, mlówun ání osósó lafinkí, Bulu-abópu bude osósó yo yinkí bá Nyankpusa-Mu-Bi ámu sv.”

2

Əkátsiá Kana Wüluto

¹ Eke saásí a, betsiá əká Kana wülu ání ibu Galilea əmátá. Yesu mu yin bu iwu. ² Bétí Yesu mua mu akasípó é mó así. ³ Bréá amó ntá leta á, Yesu mu yin əlebláá mu əbée, “Buträá buvma ntá.”

⁴ Yesu əlebláá mu əbée, “Amó yín, yée megyí mí asón igyi o! Mí bré makónyá fon.”

⁵ Mó yín əlebláá wóyí ámuto asúmpó əbée, “Mlwbwé dinka asóngyásón ání əbébláá mlišu.”

⁶ Yudafó butsfwí iwi amó amándié əkpaso. Mó su bópu awundi akpónkpöönkpönti asie yái wóyí ámuto. ⁷ Yesu əlebláá iwu asúmpó amu əbée, “Mlisa ntsu bula awundi ámu féé.” Lélé besa. ⁸ Inu əlebláá amó əbée, “Mlisa iku ya nkésu əkípó amu.” Besa ya mu. ⁹ Əleda mó ənó á, iladámlí bwé ntá. Oneyín otinéá benya ntá ámu tsú. (Táme asúmpó amu mó buyin.) Inu əleti əká ətsíapó amu ya itsétsé, əlebláá mu əbée, “Nta wankláán əhagyísha tegyankpá yáí. Ní bonu mó tásá asa buvapó móá ıma ale ba. Táme fó mó fápop wankláán ámu yáí bofon séi.”

¹¹ Inu gyí osúna gyankpapó ání Yesu lóbwe ní. Əlobwé mó Kana ání ibu Galilea əmátá, pólé mu numnyam əwan. Iléha mu akasípó böhö mu gyí.

¹² Inu əma a, Yesu mua mu yin, mu apió pó mu akasípó bøyø Kapernaum wüluto, yétsiá iwu nké kpalobi.

Yesu Bulu Ətswékpá Yo

(Mateo 21:12-13; Marko 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹³ Bréá nkéá Yudafó bópugyi Israelfsú Katsvn Nké lowie wóyí tá á, Yesu lódu yó Yerusalem. ¹⁴ Əlayo Bulu ətswékpá amu wünsinéyó yówun ání ahá bude nnantswie, akúfa pú abrómuma fe. Olowun aku é bovisé mpónuásı bude kóba tséé. ¹⁵ Inu əlobwé mpli, wíé amótó, gyáá amóya mbwé ámu féé dálí. Olowutá kóba atsépó amu mpónó dá, dá amó kóba sáín. ¹⁶ Móó əlebláá abrómuma afepó ámu əbée, “Mlile amó nfi! Mlímápo mí Sí wóyító bwé mli ibiá ogýíkpá.” ¹⁷ Inuá əleba ali su á, mu akasípó amu bekaín Bulu asón wanlínché anfiso. “Fó osúmkpá amu asón ihié igyi mí asonbogya.”

¹⁸ Yudafó ahande amu bëeba Yesu wá befíté mu bée, “Osúna momu fóbwé pósúná anı ání Bulu túmitó fóde iñi bwé?”

¹⁹ Yesu əlebláá amó əbée, “Mlwbwé Bulu ətswékpá anfi, nópó nkensá yí mó.”

²⁰ Yudafó ahande amu bëbláá mu bée, “Nfi adwana-sie kéké bopyoi obu ánfí. Mó fó mó fee, fópó nkensá yí mó?”

† 1:41 Kristo igyi Griiki əblít, Mesia é igyi Hebri əblít.

²¹ Táme mu nyankpusa-oyí iwi asón ədeblí, megyí Bulu ətswékpa amu. ²² Bréá Bulu lókvusúa mu tsú afúlita əma a, mu akasípó amu bekaín ání əleblí asón ánfí. Mú su böhö Bulu asón pó Yesu asón blíhé amusó gyi.

Yesu Yin Nyankpusa Klvnt

²³ Yesu lóbwé osúna tsotsaotsa Israelfosu Katsvn Nke ámvtó bréá əbv Yerusalem, ahá tsotsaotsa bowun. Mú su böhö mu gyi. ²⁴ Táme Yesu mópv ansí dínká amúsó, tsúfé oyin alia amó fée bvgyi. ²⁵ Mehián ání ohaa obébláa mu əha iwi asón, tsúfé mu onutó oyin asón ání iwo nyankpusa klvnt.

3

Yesu Mva Nikodemo

¹ Yudafá əhande əkv létsiá, bvetí mu Nikodemo. Farisiyin oygi. ² Əleba Yesu wá eke əkv onyé bēbláa mu əbée, “Osunápó, anyin ání Bulu lówa fó sisí fé ató osunápó. Tsúfé əhaa mēetalí bwé osúna anfi fódebwé ánfí, ní Bulu móbtú mu.”

³ Yesu léle mó ənó əbée, “Ənokwali nde fó bláa, əhaa mēetalí nyá Bulu oygi iwé musu, nkéti bélakwú mu.”

⁴ Nikodemo léfté mu əbée, “Nkálí bélakwú əhá ání aladan? Obétalí sánkí wíé mu yin iputo, bélakwú mu?”

⁵ Yesu léle mó ənó əbée, “Ənokwali nde fó bláa. Ní būmelakwú əkv tsvn ntsu móa Əjé Wankihéto á, əmēetalí wíé Bulu iwíegyí ámvtó. ⁶ Əyolív nkpa itsú nyankposat, ənjétó klé é itsú Bulu Əjéto. ⁷ Mú su máha mó iwa fó wánwan ání nabláa fo mbée, ilehián ání bélakwú mli. ⁸ Afú totson yo ətínéá ideklé. Fotonú mó nka, táme fumeyín ətínéá itsú pó ətínéá iyó. Ali kén igyi há əhagyísha ání bakwú mu tsú Əjé ámvtó ní.”*

⁹ Nikodemo léfté mu əbée, “Ngya nta asón ní?”

¹⁰ Yesu léle mó ənó əbée, “Israelfa osunápó yilé fügyi, mó fee fumakónú asón ánfi ast? ¹¹ Ənokwali nde fó bláa. Táá anyin iwi anidétó tsú, táá anlawun é iwi anidé adánsie gyí, táme mlítamahó aní asón ámu. ¹² Ní nebláa mli táá ide móssó yo oyí ánfito, mlimóhogyi a, nkáli ubóbwé nebláa mli táá ide móssó yo əsósó mboún mlóhogyi? ¹³ Əhaa mókódú yó əsósó inu ki, nkéti Nyankpusa-Mv-Bi ámúv olotsu inu ba amu.

¹⁴ “Ah ámúv Mose lópv koábrí iwo síán oyisú, tsú mó líi dimbísó inu ámu a, ali kén ilehián ání bédá Nyankpusa-Mv-Bi ámu mántá oyisú, tsú mó líi, ¹⁵ méni əhagyísha ání əloho mu gyi obénya nkpa ání itamatá ní. ¹⁶ Tsúfé dwé Bulu léhie dwé anyánkpúsa. Mú su əlopú mu Bi əkvukónó əkule pé ámu há, méni əhagyísha ání əloho mu gyi omóowu, mboún obénya nkpa ání itamatá. ¹⁷ Bulu mópv mu Bi ámu sísí oyí ánfito əbée, əbá begyi ahá asón, oha ahá ipón, mboún əbée, əbá böhö ahá nkpa.

¹⁸ “Əhá ání əloho mu Bi ámu gyi lagyi asú. Əhá ání əməhə mu Bi ámu gyi a, Bulu lahá mu ipón dodo, tsúfé əməhə mu Bi əkule pé ámu gyi. ¹⁹ Aliá əbéha ipón ámu gyi, wanki amu laba oyító, táme ahá bədwé oklún dvn wanki amu, tsúfé lalahe abwépó bvgyi. ²⁰ Əhagyísha ání ətbawé lalahe tolú wanki amu. Ətamakpókpé mantáa mó, tsúfé əde ifú nya ání mu bwéhé bélín əwan. ²¹ Táme əhá ání ətbawé yilé tchá wanki amu təwánki wólí musu, méni ahá bówun ání Bulu apé ədebwé.”

Yesu Mva Asú Əbepó Yohane

²² Inu əma a, Yesu mva mu akasípó əbedali Yerusalem yó Yudea əmáttó. Betsiá inu kpalobí, oletsiá ba ahá asú. ²³ Al bré ámvtó á, Yohane é dé ahá asú bø Aenon nsántu, mantáa Salim wúlu. Tsúfé ntsu dada nsné inu. Ahá betsía yó mu wá, oletsiá bø amú asú. ²⁴ (Bumokónyá Kítá Yohane tswi obu ali bré ámvtó.)

²⁵ Iwígyoráa iwi nwéengyí ku leba Yohane akasípó pó Yudadín əkv nsné. ²⁶ Inu Yohane akasípó bøyó mu wá yébláa mu bée, “Osunápó, yéé fakáin oyin ámúv fóá munyo mhlétsiá Yordan búnkpa əbin, fegyi mu iwi adánsie wankláán ámvsu? Əde ahá asú bø, ahá fée bude mu wá yó.”

²⁷ Yohane léle mó ənó əbée, “Əhaa mēetalí bwé tato, nkéti Bulu lahá mu əkpa. ²⁸ Mli onutó mlétilí gyi mi adánsie ání nebláa mli mbée, ‘Mégyí mígyí Kristo amu, táme Bulu lówa mí gya mu nkápá.’” ²⁹ Inu əleha amú yébi əbée, “Oká otsiápó bó mu ka. Oká otsiápó amu mu nyawie é tetsiá əká otsiákpa inu, méni ansí bégigi mu ní onú mu nyawie amu əme. Ali kén ansí dé mí gyi séi ní. ³⁰ Mí atumabi bëta wíé mu kletó.”

Əhá Áni Olotstu Əsísv Ba

³¹ Əhá ámúv otsú əsósó ámu dvn əhagyísha. Əhá ání otsú əsvlúsó é gyí əsvlúsó əha. Əsvlúsó asón əteblí, táme əhá ání otsú əsósó dvn əhagyísha. ³² Otegyi táá alawun pó táá alanú iwi

* ^{3:8} Əjé móa afú lehan aba Griiki əblító. † ^{3:14} Mu oyikpaliheso sián iwi asón ədeblí.

adánsie, ohaa tamahó mu ason blíhé. ³³Táme phagyísha ání oloho mu ason blíhesú gyi dé móos si ání Bulu asón igyi ḥnəkwali. ³⁴Óhá ámoo Bulu lówa ámu telé Bulu asón blí, tsúfē Bulu tópó ḥnē ámu bólá muto. ³⁵Ósí ámu tódwé mu Bi ámu, alapó túmi feé wá mu ibito. ³⁶Phagyísha ání oloho mu Bi ámu gyi bu nkpa ání itamatá. Phagyísha ání omahó mu gyi má nkpa ání itamatá. Bulu isubití é idin mosv.

4

Yesu Mva Samariayintse ḥkv

¹Farisifó bonu ání Yesu dé abutópó nya, bó ámu asú dun Yohane. ²(Táme megyí Yesu onutó dé amó bó. Mu akasípó dé amó bó.) ³Bréá Yesu lébi ání Farisifó ámu banú asón ánfi á, oledalí Yudea omátó yínkí yó Galilea omátó. ⁴Táme lehián ání ḥbátsón Samariafó ḥsulósú.

⁵Yesu lóyówie Síkar ání igyi Samaria wúlu kvtó. Wúlu anfi bu mantáa ḥsulóv kvá Yakob lóphá mu bi Yosef bímbí ámu. ⁶Inó Yakob ibún bu ni. Ḫkpa ámu bu ifó. Mó su Yesu lótsutsúa obowie inu á, ilapíán mu. Mó su oletsíá ibún ámu asi. Ali bré ámuto á, ilabwé fé ḥpawisv.

⁷Inu á, Samariayintse ḥku léba ntsu ḥsakpá. Yesu lókolí mu ḥbée, “Nobwíi ipa, ha mí ntsu annu.” ⁸Ali bré ámuto á, Yesu akasípó bøyó wúluto yóhá atogyihé.

⁹Yudafó ḥvtamapó ibi da Samariafó nwé níu ntsu. Mó su otsi ámu léfíté Yesu ḥbée, “Yudayin fugyi, mí é Samariayintse ngyi. Nkálí igyi só füde mí ntsu kolví?”

¹⁰Yesu léle mó ḥnó ḥbée, “Ní fuyin Bulu atokiehé pó ḥhá ání ḥde fó ntsu kolí á, teki fókolí mu, ḥhá fó ntsu ání itchá nkpa.”

¹¹Otsi ámu lébláa mu ḥbée, “Ani sí, fümedé ḥfí, ibún ánfító é bu oklú. Nkónu fénya ntsu ání itchá nkpa?” ¹²Fódun aní náin Yakob ání olokwi ibún ánfí há ami, mva mu abí pú amó mbwi bonu ntsu móto?”

¹³Yesu léle mó onó ḥbée, “Omewóli bélakítá phagyísha ání otonu ibún ánfító ntsu. ¹⁴Táme phagyísha ání obónu ntsuá néha mu a, omewóli méetrá kútá mu ekekeke. Ntsu ámoo néha mu amó ibédamlí ntsu ḥwíkpa muto ání ibélin ha nkpa ání itamatá.”

¹⁵Otsi ámu lébláa mu ḥbée, “Ani sí, ha mí ntsu ánfí kv, méní omewóli méetrá kútá mí, mméetrá ba nfi é besa ntsu.”

¹⁶Yesu lébláa mu ḥbée, “Yeti fó kúlu amliba.”

¹⁷Otsi ámu léle mó ḥnó ḥbée, “Mma okúlu.”

Yesu lébláa mu ḥbée, “ᬁnkwalí igyi fablí ání foma okúlu. ¹⁸Tsúfē fatsia akúlu tse nu ki. Mégýí fó kúlu gyí oyin ámoo fóa munyo mluná séi ámu é. Fawá ḥnəkwali.”

¹⁹Móó ḥtsi ámu lébláa mu ḥbée, “Ani sí, nawun ání Bulu ḥnásó ḥtospó fugyi. ²⁰Ani anáin Samariafó bosum Bulu ibu ánfisu, táme mli Yudafó mó mliaa Yerusalem kóúin lehián ání phagyísha obósum Bulu.”

²¹Yesu lébláa mu ḥbée, “ᬁtsi, ho mí asón ánfisu gyi. Bré ku béha ání ahá bóméetrá súm Ósí ámu ibu ánfisu ntéé Yerusalem. ²²Mli Samariafó mluméyín shá ání mlidésum. Ani Yudafó mó aniyin shá ání anidésum, tsúfē Yudafosu ina nkpháshó leba oyító. ²³Bré ibá, ilafon ta ání Bulu asúmpó ḥnəkwali pó bósom Ósí ámu ḥnjétó pó ḥnəkwaliwu. Tsúfē ahá ánfí odu Ósí ámu dédunká ḥbée bosum mu ni. ²⁴Ójé Bulu gyí. Mó su iléhián ání ahá bótosum mu bósom mu ḥnjétó pó ḥnəkwaliwu.”

²⁵Otsi ámu lébláa mu ḥbée, “Nyin ání Mesia*, (shá ámoo Bulu ladá mu ofúli amó) ḥbéba. Ní ḥbá á, ḥbélé asóngyíasón asi súná ani.”

²⁶Móó Yesu lébláa mu ḥbée, “Mí ánfí nde fó asón bláa anfi gyí Kristo amó ni.”

²⁷Inu akasípó amó besankí tsú wúluto ba bótó amó. Ilówa amó wánwan ání bawun Yesu mva ḥtsi bólí budetó. Táme amótó ḥkukv métalí fité ḥbée, “Ntó fudedunká tsú mu wá, ntéé ntogoyi só fóa ḥtsi ámu mlidétó?”

²⁸Otsi ámu lesí mu oló yái inu, yínkí yó wúluto yébláa ahá ḥbée, ²⁹“Mliaa amlibekí oyin ḥkukv alabláa mi tóá nabwé ki fée. Mliyahogyi mliaa, megýí Kristo amó ni?” ³⁰Mó su ahá bedali tsu wúlu amuto békí Yesu.

³¹Ali bré ámuto á, mu akasípó ámu bude mu kokóli bée, ogyi ató.

³²Táme oblebláa amó ḥbée, “Mbu tóá négyi, mluméyín mó iwi kukuukv.”

³³Mó su akasípó amó besefté aba bée, “Ntéé ḥku labéha mu tóku alagyí?”

³⁴Yesu lébláa amó ḥbée, “Mí atogyihé gyí ání nábwé tóá shá ámoo elówa mí sisí ámu ḥbée mbwé, ammó mó ḥnó. ³⁵Yéé mliteblí mliaa, ‘Tsra ana pé lasí ayó tímblí bósuv?’ Táme nde mli bláa mbéé, mlitsu ansi ki adobóv amoto, ayó ámu ilablí fon tín. ³⁶Bude mu atínpv ako ka dodo. Bude mó tín yá há nkpa ání itamatá. Mó su ansi bégyi adupó móá atínpv amó fée ḥkewóle. ³⁷Mó su ḥnəkwali igyi boteblí bée, ‘Óku todú, ḥku é tetin.’ ³⁸Nawa mli mbéé mluyétin ayóá mluméyó mó odukpá. Áha bambá lóyó mó iwi agyómá, ilawá labi há mli.”

* 4:25 Griikifo téti Mesia bée Kristo.

³⁹ Samariafa bəbu wúlu amvə tsotsətsə bəho Yesu gyi, adánsie ámów ətsi ámu légyi suná amó əbée, “Alabláa mu tógyítáá nabwé mí nkpatō fée” ámu sv. ⁴⁰ Inu su bréá bəba Yesu wá á, bokokóli mu bée, ətsia amó wá. Yesu létsiá inu nkenyá.

⁴¹ Yesu ason blihé su Samariafa ámu tsotsətsə é belahə mu gyi. ⁴² Bebláa ətsi ámu bée, “Megyi fó asón ámu só anuléträ hə mu gyi ngya o. Ani onutó anulanú, anulawun ání lélé oyin anfi gyi oyító Nkpa Ohápo amu ni.”

Jhande Ḍkv Mv Bi Ilø Tsa

⁴³ Nkenyá ámu əma a, Yesu lénatí yó Galilea əmátt. ⁴⁴ (Tsúfē mu onutó olowun blí əbée, “Botamabú Bulu ənós ətáró mu onutó əmátt.”) ⁴⁵ Bréá olowie Galilea a, inuf bəho mu atúu, tsúfē amó onutó boyo Yerusalem Yudafəsu Katsuñ Nke ámu ogyíkpá. Mú su bowun tás ələbwə inu fée.

⁴⁶ Yesu léträ yinkí yó Galilea əmátt, Kana wúluto, ətiné ámów əledamlí ntsu bwé ntá ámu. Əmá shandé øku tsie Kapernaum wúluto. Əbu obi yinhé əkvá əda ədəlo. ⁴⁷ Bréá shandé amó lónu ání Yesu latsú Yudea ba Galilea a, olegya mu əkpa yókokóli mu əbée, mu bi yínhé lawú tá, əkplí ba Kapernaum, əbetsa mu ilo ha mu. ⁴⁸ Yesu lébláa mu əbée, “Mó su ní mluməkówun osúna a, mluməhə mu gyi ekekéeké?”

⁴⁹ Əmá shandé amó lébláa mu əbée, “Owíé! Ní anı ayabi məwa əsa á, kebi ámu obówu.”

⁵⁰ Yesu lébláa mu əbée, “Ya! Fó bí ámu obénaya nkpa!”

Oyin ámu lóhə asón ámów Yesu lébláa mu amusó gyi, oleyinkí oyó wóyí. ⁵¹ Bréá oyó á, mu asúmpó bəba befia mu, bláa mu bée, “Fó bí ámu lanyá nkpa.”

⁵² Inu əlefíté amó bréá iwi lówa mu bi ámu ənlín. Bebláa mu bée, “Owísó ámu lési mu igye əpa ədə-kuleto.” ⁵³ Inu á, əlekain ání ali bré ámótó kén Yesu lébláa mu əbée, mu bi ámu obénaya nkpa ní. Inu su mua mu wóyító fée bəho Yesu gyi.

⁵⁴ Inu gyi osúna nyəosiá Yesu lóbwə bréá olotsu Yudea ba Galilea ni.

5

Tsukvə Osínpv Ḍkv Ilø Tsa

¹ Asón ánfí əma a, Yesu lódu yó Yerusalem Yudafə Bulusúm nke kv ogyíkpá. ² Bəpwə buntii wá wúlu amó. Bokwi ibún kv mantáa buntii amó əkpa ənó kvá botetí mó Aküfa Ətsónkpa. Botetí ibún ámu Betesa Heibri əhlító. Beyi mbu anu bómli mó. ³⁻⁴ Aləpu tsotsətsə bubun ibún ámu así mbu ánfító. Amótó øku bugyi ansibi abwiepó, abo pó tsukvə asínpv.* ⁵ Oyin əkvá alasín tsukvə nfi adwasa-kwe (38) kéké da inu. ⁶ Bréá Yesu lówun mu a, olowun ání alaló, dí inu wá əpá. Mó su əlefíté mu əbée, “Fudeklé fes iwi iwá fó ənlín?”

⁷ Tsukvə osínpv amu lélé mó ənó əbée, “Owíé, ní bowúli ntsu ámótó á, mma əhá ání obótsu mí wá mótó. Nötsutsúa ambəbwé á, øku lagyankpá wíé mótó dodo.”

⁸ Yesu lébláa mu əbée, “Kos! Tsu fó əklan, afonati!” ⁹ Inuñvənu oyin ámu iwi lówa mu ənlín, əlokusoñ tsu mu əklan, wá natí bi.

Ali eke ámu igyi Yudafə Əkpónó Ədaké. ¹⁰ Mó su Yudafə ahandé beka oyin ámów Yesu latsá mu ilo ámu anstító, bli bée, “Nde igyi Əkpónó Ədaké. Ani mbla meha əkpa ání fósorá fó əklan.”

¹¹ Əlebláa amó əbée, “Əhá ámów əletsa mí ilo ámu lébláa mí əbée, ‘Tsu fó əklan, afonati.’”

¹² Mó su beftité mu bée, “Ma lébláa fu əbée, fotsúu fó əklan afonati?”

¹³ Oyin ámu mébi əhá ání əletsa mu ilo, tsúfē ahá buhíé butsa inu, Yesu lófwı wá amótó.

¹⁴ Jma a, Yesu lóywóun mu Bulu ətswékpa inu. Móvə əlebláa mu əbée, “Yéé fawun ání iwi lawá fó ənlín. Mátrá bwe lakpan, méní móá idon inu mééha fusu.”

¹⁵ Oyin ámu léyébláa Yudafə ahandé amó əbée, Yesu létsa mu ilo. ¹⁶ Inuá Yesu dé ntobí ánfí odu bwé əkpónó ədaké su á, Yudafə ahandé amó bowa mu kpekpéé bi. ¹⁷ Támé Yesu lébláa amó əbée, “Mí Sí máküsí agyómá yo. Mó su mí é mmáküsí.”

¹⁸ Mu ason blihé anfi su á, Yudafə ahandé amó bekle ání bómə mu əkpagyíokpasu. Tsúfē megyi əkpónó ədaké mbla ámu nkole túvn su, mboúñ əleblí əbée, mu si gyi Bulu, ilosuná ání mua Bulunyo bugyi kéké.

Bulu Téhd Mv Bi Ámu Túmi

¹⁹ Yesu lélé mó ənó əbée, “Ənökwalı nde mli bláa. Mí Bulu mu Bi ánfí onutó mméetalı bwé tətə mí iwi. Tásá nowun ání mí Sí débwé á, mí ntəbwé. ²⁰ Tsúfē mí Sí tadwé mí, otosúná mí itzá mu onutó ədebwe fée. Inn! Ibówa mli wánwan ání obósuná mí móá idon alt. ²¹ Ali ámóó mí Sí tóksúá ahá tsu afúlito, há amó nkpa ámu a, ali mí é ntehá ahá ání ndeklé nkpa ní. ²² Mí Sí tamagyai asón há ipón, támé alapó asóngyí fée wá mí ibito, ²³ méní əhagyíha obóbu mí fë alá otobú mí Sí ámu. Əhá ání ətamabú mí Sí ámów ələpu mí sísí ámu é.

* 5:3-4 Mótó yée 4 bu nwóló dada amó akots: Ibv nu bu inu á, Bulu-əbəpə tobowlíi ntsu ámótó. Inu su bortsie inu bugyo mu. Tsúfē ní əbá bowulli mó á, fúá fegyankpá wíé mótó á, fotenyá ilotsá.

²⁴ “Onokwali nde mli bláa mbéé, shagyísha ání otonú mí asón, otého ohá ámoo’ olowa mí sisí ámu gyi, bu nkpa ání itamatá. Bulu méegyi mu asón, há mu pón, tsúfē aladáli lowut ba nkpatso dodo. ²⁵ Onokwali nde mli bláa. Bré ku ibá. Bré ámu ilawúna fún ání ahá ání bugyi fé aha wuhé† bónu Bulu mu Bi ámu omé. Amoá bonu mó bénya nkpa. ²⁶ Tsúfē mí Sí bóó túmi, otéhá nkpa. Ali kén alahá mí ánfí ngyi mu Bi ánfí túmi, obéé nháah ahá nkpa ní. ²⁷ Alahá mí túmi obéé, ngyií ahá asón, tsúfē mígyí Nyankposa-Mu-Bi ámu ní. ²⁸ Asón ánfí umáwa mli wánwan. Bré ku ibá, afúlú fée bónu mi omé, ²⁹ kósó. Amoá babwe yilé bélakósó, nyá nkpa ání itamatá. Amoá babwe laláhé a, négyi amó asón, há amó ipón.”

³⁰ “Mméetalí bwé tötötó mí iwisó. Asón ání nonú tsú mí Sí wá á, mó ntapógyí asón. Mú só ntegyi asón onokwalisu ní. Tsúfē ntamabwé táá mí onutó ndeklé, mboún táá ohá ámoo’ olowa mí sisí ámu tekle.”

Yesu Iwi Adánsie Wankláán Agyípó

³¹ Yesu lóyo móso blí obéé, “Ní mí onutó negyi mí iwi adánsie á, mlímáhó mó ání onokwali igyi.” ³² Bulu é tegyi mí iwi adánsie. Nyin ání mí iwi adánsie ámoo’ odegýí amó igyi onokwali. ³³ Mlilawá abi sisí Yohane. Alabláa mli onokwali amo. ³⁴ Mí mó á, mmehiáin anyánkpósa adánsie. Mboún nde mli asón ánfí bláa, méní Bulu obáhó mli nkpa. ³⁵ Yohane asón blíhé labwe fé okandíe ání idewankí. Mú su mlilotsulá gyi mó ódwé kpabolí. ³⁶ Mbu táá itegyi mí iwi adánsie, idon Yohane klé amo. Agyómá ámoo’ mí Sí lawá obéé mbwéé mó mó onó, nde mó bwe ámu dé adánsie gyí ání mulówa mí sisí. ³⁷ Mí Sí ámoo’ olowa mí ámu onutó lagyi mí iwi adánsie. Mlímáhó mu omé, mlímáhówun mu é ki. ³⁸ Mlímáhó mu asón wá mli klvntó, tsúfē mlímáhó mó ámoo’ olowa sisí ámu gyi. ³⁹ Mlká mlenya nkpa ání itamatá tsú Bulu asón wanlínhé amo. Mó só mli ansi lapé, mlidé mó kasí ní. Mí iwi adánsie Bulu asón wanlínhé amo idegyí. ⁴⁰ Táme mlilakíná mí wá bá, méní mlenya nkpa ámu.

⁴¹ “Mmedédunká mbéé, ahá bukánfu mí, ⁴² tsúfē nyin mli dodo. Nyin ání mlitamadwé Bulu tsú mli klvntó. ⁴³ Naba mí Sí dátó, mlímáhó mi. Táme ní ohá bambá obá mu onutó iwisó á, mlíhó mu. ⁴⁴ Mlitékleá mlékánfu aba, táme mlitamabó mbéddí ání Bulu okule pé ámu okánfu mli. Nkálí ibóbwe mlíhó mu gyi? ⁴⁵ Mlmáki mliaa, nélé mli ulá mí Sí ansító. Mose amoo’ mli ansi idin mosu mlhaa obáhó mli nkpa ámu mboún obéle mli ulá Bulu ansító ní. ⁴⁶ Ní lélé mlímáhó Mose asónsú gyi a, tekí mlíhó mí asónsú gyi, tsúfē mí iwi asón olowanlin tswi. ⁴⁷ Táme iníá mlímáhó táá olowanlin tswisu gyi a, nkálí ibóbwe mlíhó mí asón blíhésu gyi?”

6

Ahá Mpím-nu Atogyihé Ha

(Mateo 14:13-21; Marko 6:30-44; Luka 9:10-17)

¹ Iní omá a, Yesu mva mu akasípó befa Galilea oþá botetí mó Tiberia amó yó mó obin. ² Odóm betsiá buo mu, tsúfē oðe alpó tsa wánwanso. ³ Mva mu akasípó bœd yó okúku kvsu, yétsiá así mu. ⁴ (Ali bré ámuto á, Yudafa nkéá bápogyi Israelfosu Katson Nké ámu ilafon ta.) ⁵ Inu Yesu lótsu ansi foá wun ání oðom kpənkpəonkponti hebá mu wá. Móó olefité Filipo obéé, “Nkónó abénya atogyihé hó ha ahá ánfí bégyi?” ⁶ (Yesu léblí asón ánfí pósó Filipo ki, tsúfē oyin táá obábwé dodo.)

⁷ Filipo léle mó onó obéé, “Ní apó tsra kwe ikoká hó atogyihé kóráá á, imáo fún ání okugyíóku obénya kpabolí gyi!”

⁸ Simon Petro mu pio Andrea, ogyi akasípó amuto okule lébláa Yesu obéé, ⁹ “Oyimbi øku dé bodobodo apin pútupútú anu pó ntsutsu iye bwahé anyo. Táme ntó iní bóbwe ahá tsotsaotsa ánfi?”

¹⁰ Yesu lébláa mu akasípó amó obéé, “Mlha amó abotsiatsia así.” Ahá ámu fée betsiá ifásó. Ayin ání bubu amótá bóbwe fée mpím-nu (5,000). ¹¹ Múó Yesu lóhó bodobodo amó, dá Bulu ipán, oléha beye mó há ámuó bútse inú ámu. Ali kén olabwé ntsabi buáhé amó é ní. Amótá okugyíóku lénya aláí odeké. ¹² Begyi mwé sian. Yesu lébláa akasípó amó obéé, “Mlkola sianhe amó, méní imáo bwé ató yintahé.” ¹³ Lélé, botosi sianhe amoo’ benya tsú bodobodo anu amuto ámu. Illobulá alakpá dúanyo kéké.

¹⁴ Ahá ámu bowun osúna anfi Yesu labwé ánfí. Mú su beblí bée, “Lélé, oyin ánfí gyí Bulu onósú otípó amoo’ bawanlin mu iwi asón wá Bulu asónsó bée, obéba oyító ámu ní.” ¹⁵ Yesu lówun ání ahá ámu babwé agywun bée, béra bekitá mu ówanlító yái mu iwé. Mú su mu nkole oléladó yó nkpa sí amó.

Öpvsu Natí

(Mateo 14:22-33; Marko 6:45-52)

† 5:25 Ahá ání bawú onjétó. † 5:31 Mose mbla lósuná ání ahá abanyó ogyi adánsie.

¹⁶ Bréá owí lopon a, Yesu akasípó bekplí ba Galilea ɔpu ɔná. ¹⁷ Owí latá, támé Yesu módóyinkí böt amó. Mó su bódv wié ɔklvnt, bødøfa bøyó Kapernaum. ¹⁸ Afú kpønkpani ko léba idëtsuvn, ɔpu amu lówa dabi. ¹⁹ Ali bré ámvtó á, akasípó amu baplá ɔklvnt amu yó fé málí asa ntéé ana. Inu bowun ání Yesu ná ɔpu amosu obá amó wá. Mó su ifú lekitá amó. ²⁰ Támé Yesu lébláa amó obéé, “Mí ní, mlímánya ifú!” ²¹ Inu botsu mu wá ɔklvnt amvtó ansigysú. Ilotsutsúa twanki amó á, ɔklvnt amu lawié otsubúno, atiné amóó bøyó amu.

Yesu Dunká

²² Oyí kehé a, ɔdóm amóó besi bøbu ɔpu amu obin inu ámu bowun ání ɔklvnt kóku itréa melíi inu. Múá teki ilíi inutó akasípó amu bowie náti ní. Bowun ání Yesu mówie móttá asa benati. ²³ Mó omá a, nkluñ akló lótsu Tiberia wúluta belí mantáa stíne amóó begyi bodobodo amóó Yesu léda Bulu ipán pohá amó ámu. ²⁴ ɔdóm amu bowun ání Yesu lanatí inu, mu akasípó amu é boma inu. Mó su bódv wié nkluñ amvtó yó Kapernaum, bøde Yesu dunká.

Bodobodo Itchá Nkpa

²⁵ Bréá ɔdóm amu boyówun Yesu ntsu obin inu á, befité mu bée, “Osunápó, bré momu bofowie nfí?”

²⁶ Yesu lébláa amó obéé, “Oñokwali nde mli bláa. Megyí osúna amóó ndebwe mlidéwíun amu sv mlígyá mí ɔkpa. Mboún bodobodo amóó neha mli, mlillégyí mwe ámu sv. ²⁷ Mlmáwun ipian atogyihé ání iteyínta sv. Mboún mlíwun ipian múa ibétsiá yó, ibéha nkpa ání itamatá, ání mí, Nyankpusa-Mu-Bi ántí néha mli sv. Tsúfí mí mí Sí Bulu lahié nsu ání mbu ɔkpa há mó.”

²⁸ Befté Yesu bée, “Gyóma momu abwéé isuna ání anidé tóá Bulu tekle bwe?”

²⁹ Yesu léle mó ɔná obéé, “Tóá Bulu déklé obéé mlubwéé gyí, mluhó mí ántí olowa sisí ántí gyi.”

³⁰ Inu befté Yesu bée, “Osúna momu fóbwé abówun, méní abóho fo gyi? Ntø fóbwé? ³¹ Ani anán begyi mana dimbí ámu. Bøwanlín mó wá Bulu asón amvtó bée, ‘Mose léha amó atáa ilotsu osósó bá begyi.’”

³² Múó Yesu lébláa amó obéé, “Oñokwali nde mli bláa. Megyí Mose léha mli atogyihé amu tsú osósó. Mí Sí léha mli bodobodo onutónutó ámu tsú osósó. ³³ Tsúfí bodobodo ání Bulu tchá gyí mí ántí natsú osósó bá, nebá beha ɔyító ahá nkpa ántí.”

³⁴ Ahá ámu bebláa mu bée, “Owíte, tsia ha aní bodobodo anfi brégyibré, tsú séi póya.”

³⁵ Yesu lébláa amó obéé, “Migyí bodobodo amóó itchá nkpa ámu ni. Akón mécikitá ohá ání aleba mí wá ekekéeké. Omewóól mécikitá ohá ání oloha mu gyi é ekekéeké. ³⁶ Fé alia nebláa mli á, mlilawun mu, támé mlumókhu mu gyi bøfun sei. ³⁷ Ohagyísha ání Osí ámu léha mí obéba mí wá. Mmíeggyá ohagyísha ání aleba mí wá. ³⁸ Tsúfí mmotsu osósó ba mbéé, nebá bøbwé tóá ndeklé. Mboún tóá ohá ámu wá olowa mí sisí ámu déklé obwékpá neba. ³⁹ Tóá ohá ámu wá olowa mí sisí ámu déklé gyi, ahá ámu wá oløvhá mí amvtó okoko mädali mí ibi. Mboún nkósva amó féé tsu afúlito eke tráhe amó. ⁴⁰ Tóá mí Sí ámu tekle gyi, ohagyísha ání olowun mí, mu Bi ántí, ho mi gyi obénya nkpa ání itamatá. Nókosúa mu tsú afúlito eke tráhe amó.”

⁴¹⁻⁴² Inuá Yesu lóblí obéé, “Migyí bodobodo amóó notsu osósó ba amu ni” sv á, Yudafó ámu bøwa mu wuntí bi. Bée, “Megyí Yosef mu bi Yesu amu ni? Anuméyin mu si mua mu yin? Okpa momu só ɔdéléé obéé, ‘Osósó notsu neba?’”

⁴³ Yesu lébláa amó obéé, “Mlisi wuntí mli wulewole. ⁴⁴ Jhaha mécetalí ba mí wá, nkéti mí Sí ámu wá olowa mí sisí ámu lakpá mu ba mi. Mí é nákvosa mu tsú afúlito eke tráhe amó. ⁴⁵ Bulu ɔnósó atáipó amvtó øku lówanlín tswí obéé, ‘Bulu obósuná ahá fée ató.’ Ohagyísha ání alauní mí Sí asón, kásí mó tsú mu wá teba mí wá. ⁴⁶ Jhaha mókowun Osí ámu ki. Mí ántí notsu Bulu wá bá anfi nkole lówan mu ki. ⁴⁷ Oñokwali nde mli bláa. Ohagyísha ání oloha mi gyi bu nkpa ání itamatá. ⁴⁸ Migyí bodobodo itchá nkpa ní. ⁴⁹ Inuá mli anán begyi mana dimbisí óó á, amó fée bowu. ⁵⁰ Támé bodobodo anfi gyi móá ilatsú osósó bá, méní ohagyísha ání obégyi mó móowu ni. ⁵¹ Migyí bodobodo amóó ntehá nkpa, natsú osósó ba amu ni. Ohagyísha ání ogyi bodobodo anfi obétsiá nkpa, omóowu ekekéeké. Mí ɔyolóu gyi bodobodo amó. Mó nési há, méní ɔyító bénaya nkpa ní.”

⁵² Inu Yudafó ámu benya asón anfi Yesu lablí ántí iwi oblá. Amó wulewole begyi aba nwéen bée. “Nkáli oyin ántí obétalí pú mu ɔyolóu há anfi obéé agyí?”

⁵³ Yesu lébláa amó obéé, “Oñokwali nde mli bláa. Ni mlumégyi mí, Nyankpusa-Mu-Bi ántí ɔyolóu, nu mí obugya a, mlumá nkpa ání itamatá kókvoku miltó. ⁵⁴ Ohá ání olegyi mí ɔyolóu, nu mí obugya bu nkpa ání itamatá. Nókosúa mu tsú afúlito eke tráhe amó. ⁵⁵ Tsúfí mí ɔyolóu igyi atogyihé onutó, mí obugya é igyi atonuhé onutó. ⁵⁶ Ohá ání ogyi mí ɔyolóu, nu mí obugya tsie muto, mí é ntsie muto. ⁵⁷ Mí Sí Okiankpapu amu lówa mí sisí. Mu só mbu nkpa. Mó su fuá fegyi mi a, mí sv fó é fvbú nkpa. ⁵⁸ Migyí bodobodo onutó notsu osósó ba ni. Mli anán begyi mána, támé bowu. Ohá ání ogyi bodobodo anfi mó obétsiá nkpa ání itamatá.”

⁵⁹ Yesu lóblí asón ántí bréá ɔde ató suná Kapernaum, Yudafó ofiakpa.

Nkpa Aní Itamatá Asón

⁶⁰ Yesu abúopu tsatsaotsa amótó akv̄ bonu asón ánfí á, beblí bée, “Atosunáhé ánfí mó bu oñlin o! Ma obétalí hó mó?”

⁶¹ Yesu lówun ání mó abúopu amótó akv̄ bude wunti ání alablí ali su á, alefité amó obéé, “Asón ánfí ilahan mli? ⁶² Mómó ní mlowun Nyankpusa-Mu-Bi ámu oyó otinéá olotsu ba me, nkálí mlwbwe? ⁶³ Bulu Ónjé ámu téhá nkpa. Nyankpusa ówonalín mó á, kpaali ígyi. Asón ánfí nde mli bláa anfi itsú Ónjé amóó ɔtchá nkpa ámu wá, ⁶⁴ támē mlito akv̄ bwmohó móssó gyi.” Yesu lówun amóá bwmohó móssó gyi pó ohá ání obéé mu há yái dodoodo. ⁶⁵ Oletrá bláa amó obéé, “Iní só nebláa mli mbéé, shaa méetalí ba mí wá, nkéti mí Si lakpá mu ba mi” ní.

⁶⁶ Tsú eke ámu a, Yesu abúopu amu tsatsaotsa beyinkí mu óma, bwmétrá buo mu. ⁶⁷ Mó su Yesu léfté mu akasípó dúanyo ámu obéé, “Mli é mlidékléa mléyinkí mí óma lóó?”

⁶⁸ Simon Petro lebláa mu obéé, “Owíé, ma wá abóya? Fú wá asón ání itchá nkpá ání itamatá bu. ⁶⁹ Anulahogyi, anulabí ání fúgyí Óha Wankihé amóó fotsú Bulu wá ámu ni.”

⁷⁰ Iní Yesu lebláa amó obéé, “Mli ahá dúanyo nele, támē mlito akv̄ gyi obonsámi!” ⁷¹ (Simon Iskariot mu bi Yuda ɔde á. Tsúfē ogyi akasípó dúanyo amótó ɔkvule. Mu obéle mu há ní.)

7

Yesu Mva Mv Apio Yiné

¹ Mó óma a, Yesu letsiá kí Galilea ómátá. Omkleá obóyo Yudea ómátó, tsúfē Yudafó ahande amu bude mu téé abumó mu. ² Támē Yudafó Kantankpatotsia Nkegyi lafon. ³ Mó su mu apio yiné bebláa mu bée, “Natú yo Yudea nke ámu ogyíkpá, méní fú abúopu amóó bvbv mu ámu é bówun ofula ání fudebwé. ⁴ Óhá ání odekcléa ahá bvbí mu gyumagyihé tamaján iwi. Iníá fóde notiébá igyi ali bwé á, wuna le mó suna, oyí fée abuwun.” ⁵ (Mu apió ámu kóráá bwmohó mó gyi. Mó su bebláa mu ali ní.)

⁶ Iní su Yesu lebláa amó obéé, “Bréá nýo inu mokónyá fon. Mli mó mléetalí yó inu brégyíbré. ⁷ Oyítáa bwméetalí lú mli, támē mí mó bude mí lu, tsúfē nde amó ilá le. ⁸ Mliyo nke amótó. Mí mó mmakónyá yó, tsúfē mí bré makófon.” ⁹ Yesu leblí asón ánfí tá á, olesi tsia Galilea ómátá.

Yesu Kantankpatotsia Nke Amu Ogyíkpá Yo

¹⁰ Támē bréá Yesu apió ámu benatí yó nke ámu ogyíkpá a, mu é olenaján iwi yó inu. ¹¹ Yudafó ahande amu bodunká mu nke ámu ogyíkpá, bude ahá fité bée, “Oyin ámu me?”

¹² Ódóm amu beblí asón tsatsaotsa nklobító tsú Yesu iwi. Akv̄ bée, “Óha wankláán ogyi.” Akv̄ é bée, “Ekekeeke, ɔde ahá mlé.” ¹³ Támē amótó ohaa métalí bli mu iwi asón kókló ahá abunu, tsúfē bude Yudafó ahande amu ifú nya.

¹⁴ Bréá bowie nke ámu nsiné á, Yesu lódu wíé Bulu ɔtswékpa wunsinésú inu yéfi ató suná así. ¹⁵ Mu atosunáhé lobwie Yudafó ahande amu onó. Mó su befté aba bée, “Oyin ánfí mákókási ówóló yó nkpá. Nkálí lobwé asa olebi ówóló ah!”

¹⁶ Yesu lelé mó onó obéé, “Megyí mí wá atosunáhé anfi itsú. Itsú Bulu wá. Mwlówa mí sisí. ¹⁷ Ní ɔku dékléá obóbwé Bulu apé á, obówun ní atosunáhé anfi itsú mí wá ntéé Bulu wá. ¹⁸ Óhá ání ɔde mu onutó asón bli dé mu numnyam dunká. Támē ní ɔku todúnká numnyam há ohá ání ólawa mu sisí á, onokwalipu ohá ámu gyi. Otamawá afunu. ¹⁹ Yéé Mose lópu mbla ámu ba mlí a? Támē mlito ɔkvule médz móssó gyi. Ntogyi su mlidékléa mlóma mí?”

²⁰ Iní ódóm amu bebláa mu bée, “Óje laláhe bu foto! Ma dékléá obómo fó?”

²¹ Yesu lebláa amó obéé, “Ofula kule pé nobwe apkónó ɔdaké, mli fée onó lobwie mli. ²² Mose lówa mbla há mli obéé, mlitün keté. (Ibo móto ání megýí Mose lótsa, keté tún, mli anán léfi mó así.) Yéé mó só mlitetin ahá keté apkónó ɔdaké ní a? ²³ Ní mlidé keté tún apkónó ɔdaké, méní mlumókókosú líí Mose mbla ámu a, ntogyi só mlilanyá oblí móssó mliaa, natsá nyankpusa kéín apkónó ɔdaké? ²⁴ Mliyo asontó wankláán, asa amlíha ipón. Mliyu onokwali gyi asón.”

Yesu Iwi Nwéengyi

²⁵ Yerusalemfo akv̄ befté amó iwi bée, “Megyí oyin ánfí Yudafó ahande budedunká abumó ní? ²⁶ Megyí mó lí aháto ɔdetó, amótó ɔkvule mékpla mu a? Ntéé ilawánkí amó ání mugyí Kristo, (ohá amóó Bulu ladá mu ofuli amu) ní? ²⁷ Oyin ánfí mó a, aní fée aniyin otinéá ɔtsú, támē ní Kristo ámu obá á, ohaa méebi otinéá ɔtsú.”

²⁸ Bréá Yesu bu móssó ɔde ató ámu suná Bulu ɔtswékpa wunsinésú inu á, olotsu onó fóá bli obéé, “Mlyin mi, mlyin otinéá ɔntsú, támē megýí mí onutó túmisú neba. Onokwalipu ohá amóó ólawa mí sisí ámu gyi. Mluméyn inu. ²⁹ Támē mí mó nyin mu, tsúfē molwá mí sisí. Mu wá ɔntsú ba.”

³⁰ Iní bekle abukita mu, támē bwmopu ibí da mu, tsúfē mu bré mákófon. ³¹ Támē amótó ahá tsatsaotsa böhö mu gyi. Mó su befté bée “Ní Kristo amó obá á, obétalí bwé osúna dvn mó ánfí oyin ánfí débwé?”

Bowa Bée Bvkitá Yesu

³² Bréá Farisifó ámu bonu ání ədəm amu bude Yesu iwi asón blí nklobító á, amóá Bulu igyí ahapó dəhen amu bəwa Bulu ətswékpa agyópu bəe bukítá Yesu. ³³ Inı su Yesu lélébla amó obéé, “Ilaší nké kpalobí pé nétsiá mlí wá. Mó əma a, néyinkí yó əhá ámuú olowa mí sisí ámu wá.

³⁴ Mlódunká mí, támē mlumóowun mi. Mluméetalí ba ətínéá mbu é ekekeeké.”

³⁵ Yudafá ahande amu bəfíté aba bəe, “Nkónó oyin ánfi obótú əkpa yó, su abódunká mu anumóowun mu? Ntée odekcléá obóyo Griikifó awulú amóó anu pi badásain yó móosú ámusu, ntée obóyósuna Griikifó ámu ató? ³⁶ Asón ánfi ədəblí é así mé? Obéé, ‘Mlódunká mí, támē mlumóowun mi. Mluméetalí ba ətínéá mbu é.’”

Nkpa Ntsu

³⁷ Nké ámu eke tráhéá igyí eke titriu á, Yesu lókusú líi kplvñ blí obéé, “Ní əmewóli de əkvú á, obá mí wá obonu ntsu. ³⁸ Ohagyóha ání olóho mi gyi a, ‘Nkpa ntsu báwi dali moto.’ Alí bəwanlín wá Bulu asón ámu to ní.” ³⁹ (Çje Wankihé amóó Bulu əbhéha ahá ání bóhó mu gyi amu iwi asón ədəblí. Alí bré ámu to á, Çje Wankihé amu mákonyá ba, tsúfë Bulu mákonyá wá Yesu numnyam.)

Ahd Ámu to Leye

⁴⁰ Bréá ədəm amu bonu Yesu asón blíhé anfi á, amótó aks bəblí bəe, “Lélé, Bulu ənósú ətóipó amóó anidé mu əkpa kú amu ni.”

⁴¹ Aku é bəe, “Kristo amu ni!” Támē amótó aks é bəblí bəe, “Yéé megyí Galilea əmáttó Kristo amu obótsu o. ⁴² Bəwanlín wá Bulu asón ámu to bəe, Owié Dawid abusuantó Kristo amu əbédalı tsu. Bókwí mu Betlehem, Dawid wúluto.” ⁴³ Ina Yesu iwi asón ánfi su ikolebwé metsiá amótó. ⁴⁴ Amótó aks bekle abukita Yesu, támē əhaa mópó ibi da mu.

Yesu Mahogyi

⁴⁵ Əma-əma a, Bulu ətswékpa agyópu amóó bəwa sumbí ámu bəsankí ba Bulu igyí ahapó dəhen pó Farisifó ámu wá. Bəfíté agyópu amu bəe, “Ntogyí su mlumékitá mu ba?”

⁴⁶ Bele mó ənó bəe, “Əhaa mákótó fó oyin ánfi kú!”

⁴⁷ Farisifó ámu bəfíté amó bəe, “Mó su oyin ámu lamlé mlí é. ⁴⁸ Mlilawun əhande ntée Farisiyin əku lahó mu gyi ki? ⁴⁹ Ekekeeké! Ədəm anfi bəmeyín Mose mbla ámu iwi toto. Mó su Bulu əlwí amó.”

⁵⁰ Inu Farisifó ámu to əkvüle, ogyi Nikodemo amóó əloya Yesu wá onyé ámu léfité amó obéé, ⁵¹ “Ani mbla leha əkpa ání abéha əkví ipón asa abéfité mu ənótó asón nú?”

⁵² Bəfíté mu bəe, “Galileayin fó é fógyi? Ki Bulu asón ámu to wankláán. Fówun ání Bulu ənósú ətóipó əkvüvüko móotsu Galilea əmáttó.” ⁵³ [Inu amú fée benatí yó wóyítá.]

8

Ətsi Əkv Mbavato Pó Mu Kitd

¹ Bréá ahá amu bedasán á, Yesu lódu yó Nfó-nyíbu ámu sv*. ² Mó əyi kehe bakes a, oleynki ba Bulu ətswékpa wunsinés inu. Ahá ámu fée bəba mu wá. Mó su oletsia así, olefi así əde amó ató suná. ³ Bréá ədeti á, Farisifó pó Mose mbla asunápó amu bəkpa ətsi əkvá bakítá mu, əde mbavato ba beli amó ansitó. ⁴ Móv bəbláa Yesu bəe, “Osunápó, bakítá ətsi ánfi mbua ətökpá. ⁵ Mose Mbla ámu léblí obéé, adáa atsi ánfi odu abwi mo. Nkálí fudeblí tsu asón ánfi iwi?” ⁶ Asónklé só bəfíté mu asón ánfi, abuyotó mu ha ahande. Inu Yesu lóbun, pó osrebi əde ató wanlín əsolótó.

⁷ Bréá bətráa bude asón ámu fité plá á, olobwi tsíá, bláa amó obéé, “Mlito əhaá ání əməkóbwé lakpan kí ogyánkpa da ətsi ánfi ibwi.” ⁸ Əleblí mó alí á, oleynki bun əde mu ató wanlín əsolótó. ⁹ Bréá ahá ámu bonu mu asón ánfi á, bəwa natí əkule-kole bi, tsú ahandesu bətu nyebísü. Illebesi Yesu moa ətsi ámu nkule obon nsiné inu. ¹⁰ Yesu lóbwíi tsíá, olefíté ətsi ámu obéé, “Ətsi, nkú ahá ámu me? Əkvüko mésian ání abéha fó ipón?”

¹¹ Ətsi ámu lélé mó ənó obéé, “Owié! Əkvüko néha mí pón o!” Móó Yesu lébláa mu obéé, “Ibu alé! Mí é mméeha fó ipón! Natı, mátrá bwé lakpan.”]†

Çyító Wanki

¹² Inı əma a, Yesu léyinkí bláa Farisifó ámu obéé, “Mígí əyító wanki ni. Ohagyóha ání obuo mu obénya wanki ání ibéha mu nkpa, oméesin oklúnto ekekeeké.”

¹³ Inı á, Farisifó ámu bəbláa mu bəe, “Nfóli tamakánfó mu iwi. Fumokóbli toto.”

¹⁴ Yesu lélébla amó obéé, “Ní mí onutó nde mí iwi adánsie gyí ó á, ənəkwali igyi. Tsúfë mí mó nyin ətínéá notsú pó ətínéá noyó. Támē mluméyin ətínéá notsú pó ətínéá noyó.” ¹⁵ Anyánkpósa asóngyi əkpasa mlitegyi asón tsón, támē mí mó ntamagyi əhaa asón. ¹⁶ Ní negyi asón ó á, ənəkwali əkpasa negyi mó tsón. Tsúfë megyí mí nkule tegyi mó. Mía mí Sí ámuú olowa mí sisí

* 8:1 Nfó-nyíbu igyi obubwí kúá ibu mantáa Yerusalem, bətetí mó Olifibú.

† 8:11 Ima Griikifó nwoló dada amu akvü.

ámu nyó tegyi mó. ¹⁷ Bəwanlín wá mli onutó Mbla ámuto bée, ‘Ní adansifó abanyó bəblí asón kua kóle a, amó asón ibu móto.’ ¹⁸ Mí onutó ntegyi mí iwi adánsie. Mí Sí lówa mí sísi. Mu é otegyi mí iwi adánsie.”

¹⁹ Befíté mu bée, “Nkúnó fó sí bu?”

Yesu léle mó onó obée, “Mluméyín mí wankláán, mluméyín mí Sí ámu é. Ní mliyin mí wankláán á, teki mlébí mí Sí ámu é.”

²⁰ Yesu léblí asón ánfí bréa ñde ató suná Bulu ətswékpá tswitswí adáka otsíakpá. Támē əhaa mékitá mu, tsúfí mu bré mokónyá fun.

Yesu ɔsósýo

²¹ Yesu létrá bláa amó obée, “Mí mó nayó. Mlódunká mí. Mlowu wá mli lakpantó. Mluméetalí ba stínéá nayó.”

²² Yudafó ahande amó befté bée, “Mó obómó mu iwi, sú ñdeblí obée, mluméetalí ba stínéá nayó?”

²³ Yesu léle mó onó obée, “Mli mó mlotusú oyí ánfító, támē mí mó notsú osósú. Oyí ánfítófó mlugyí. Mmegyí oyí ánfítayin mí mó ngyi. ²⁴ Mó só nde mli bláa mbée, mlowu wá mli lakpantó ní. Mlowu wá mli lakpantó, ní mlumóhogyí ání ‘Migyi əhá ámu’ mbée ngyi ámu.”

²⁵ Befíté mu bée, “Fúgyí ma?”

Yesu lébláa amó obée, “Əhá ámu’ ntébláa mli yáí mbée, ngyi ámu kén ntráa nde mli bláa a. ²⁶ Mbu asón tsatsaotsa néblí tsú mli iwi pöhá míl pón. Támē onókwaliwu əhá ámu’ olowa mí sísi ámu gyí. Asón ání nonu tsú mu wá nde mli oyítató bláa.”

²⁷ Imowankí amó ání mu Sí ámu’ obu osósú ámu iwi asón ñde amó bláa. ²⁸ Mó su Yesu lébláa amó obée, “Ní mledá Nyankpusa-Mu-Bi ámu mánta oyikpalihésu, tsú mó líi á, mlowun ání ‘Migyi əhá ámu’ mbée ngyi’ ámu. Mlébí ání ntamabwé tsatsaotó mí onutó túmito. Móá mí Sí lkpwá mli onó á, mó ntéblí. ²⁹ Əhá ámu’ olowa mí sísi ámu buo mu. Əmkóyinkí mí əma, tsúfí táá itegyi mu ansí ntobwé brégyibré.”

³⁰ Inu ahá ámu’ bonu mu asón ánfító tsatsaotsa böhö mu gyi.

Abraham Abi-and

³¹ Yesu lébláa Yudafó ámu’ böhö mu gyi amó obée, “Ní mlobuo mí atosunahé a, mlugyí mí akasípó kélé. ³² Mlébí onókwali amó. Onókwali amó ibéha mlegyi iwi.”

³³ Beblí bée, “Abraham abí-aná angyi. Anumákóbwé əhaa nkpbábi kí. Mó ntogyi sú fóde aní bláa fée, ‘Mlégyí iwi?’”

³⁴ Yesu léle mó onó obée, “Onókwali nde mli bláa. Əhagyíha ání ətbawé lakpan á, oygi lakpan əkpábi. ³⁵ Əkpábi tamatsiá mu wie wóyí yó, obí tetsiá mu si wóyí yó. ³⁶ Mó su ní Bulu mu Bi ámu əhá mlegyi iwi á, mómó mlilagyi iwi fée. ³⁷ Nyin ání Abraham abí-aná mlugyí, támē mlidékléá mlómó mí, tsúfí mlumóhó mí atosunahé. ³⁸ Tóá nowun tsu mí Sí wá ndebli. Mli é asón ání mlilónu tsú mli sí wásó mlidégyí.”

³⁹ Bebláa mu bée, “Aní sí gyi Abraham.”

Yesu lébláa amó obée, “Ní Abraham abí mlugyí á, teki mli bwéhé lelian Abraham.

⁴⁰ Mlidékléá mlómó mí, tsúfí nde mli onókwaliá nonu tsú Bulu wá bláa. Abraham móbwé al! ⁴¹ Mli sí bwéhé mlidébwé.”

Bébláa Yesu bée, “Megyi mbua bótó kwíi aní. Bulu onutó gyi aní Sí. Anumá osí əkvku tsia móto.”

⁴² Yesu lébláa amó obée, “Ní mli Sí gyi Bulu á, teki mlitadwé mí, tsúfí mu wá notsu ba. Mlowa mí sísi. Megyi mí onutó túmito neba. ⁴³ Ntogi sú mlumédé mí asón blihé asu nu? Mlumédé mó así nu, tsúfí mí asón ñde mli asuto wóó. ⁴⁴ Əbvsám gyi mli sí. Mó su mlitekleá mlóbwe táá mli sí tekle. Əhá əməpó oygi tsú nfiasí. Ətamabuo onókwali. Mó su onókwali kókv una móto. Ní əwá afunu a, mu tsiatá əwan ñdele, tsúfí ofunupu oygi. Mogyí afunupu fée əsi ni. ⁴⁵ Támē néblí onókwali. Mó su mlitamahó mí asónsó gyi ni. ⁴⁶ Mlita ma obétalí súná ání lakpan əbwepó ngyi? Ní nde onókwali bli á, mó ntogyi mlumóhó mu gyi? ⁴⁷ Əhá ání otsú Bulu wá teyáá asu nú mu asón. Mli mó mlumótsú mu wá. Mó su mlitamayáá asu nú mu asón ni.”

Yesu Mva Nandin Abraham

⁴⁸ Yudafó ámu bəbláa mu bée, “Ní abí aniaa Samariayin fugyi, ənje laláhe bu fótó á, anlawá afunu?”

⁴⁹ Yesu lébláa amó obée, “Əjé laláhe ma mító. Ntobú mí Sí, támē mli mó mlitamabú mí. ⁵⁰ Mmedé mí iwi numnyam wa. Əha əkvu bu inuá ñde mó dunká há mí. Mogyí asón oyipó wankláán ámu ni. ⁵¹ Onókwali nde mli bláa. Əhagyíha ání otegyi mí atosunahésu omóowu əkkekéke.”

⁵² Inu Yudafó ámu bəbláa mu bée, “Séi ánfí mó á, anlawun ání lélé ənje laláhe bu fótó! Abraham mva Bulu onósó atóipó amu bawú. Támē fó mó fódeblí fée, əhagyíha ání otegyi

fú atosunáhésu omóowu ekékéeké. ⁵³ Aní náin Abraham lówu. Fókú fée fóduñ mu? Bulu onásó atóipó amu é bowu. Nkálí fóde fó iwi kí?"

⁵⁴ Yesu léle mó onó obéé, "Ní nowá mí iwi numnyam a, kpaalí ígyi. Mí Sí gyí áhá ání atówa mí numnyam. Mu mlidéblí mliaa ogyi mli Bulu ní. ⁵⁵ Ibo móto ání mlímeyín mu, támé mí mó nyin mu. Ní neblí mbéé mmeyín mu a, nabwé ofunupu fé mli. Mí mó nyin mu, ntegyi mu asónsó. ⁵⁶ Mli náin Abraham lénya ansigí ání mówun mí bábi. Olowun mó é, ansí legyi mu.

⁵⁷ Yudafó ámu bëbláa mu bée, "Fumakóho nfí aduenu (50) kóráá, mó fée fotu Abraham?"

⁵⁸ Yesu lëbláa amó obéé, "Onokwali nde mli bláa. Mbv inu asa bokwí Abraham."

⁵⁹ Yesu lénya blí ali pé, ahá ámu bokwlá abwi bée abutswi da mu mo. Támé Yesu lóbwé híéé, dálí Bulu atswékpa wunsinésó inu.

9

Ansibi Obwiepó Íkv Tsa

¹ Eke oku Yesu múa mu akasípó buna ɔkpato, bowun oyin ɔkuá bokwí mu ansibi obwiepó.

² Yesu akasípó amu bëfté mu bée, "Osunápó, ma lakpan sú bokwí oyin ánfí ansibi obwiepó? Mu onutó lakpan su lóó, ntéé mu akwípó?"

³ Yesu léle mó onó obéé, "Megyí mu ntéé mu akwípó lakpan su bokwí mu ansibi obwiepó. Mboún aliá Bulu obéé mu túmi súná tsuñ mu ilo ámótó su. ⁴ Ilasí kpaloibí ówí obéta. Ohaa mëetalí trá yo agyómá. Mó su ilehián ání abóyo agyómá ámoojó áhá ámoojó ɔlowa mí sisí ámu lówa mí obéé nyóó amu. ⁵ Inia nanya mbu oyí ánfito á, mígyí oyí ánfito wankí."

⁶ Bréá Yesu lëbláa amó asón ánfi tá á, olotu atsunó tsuñ osulóta, olépu osrebi tsiai isí, tití mó tan ansibi obwiepó ámu ansíbisó. ⁷ Móó ɔlebláa ansibi obwiepó ámu obéé, "Nati yofwi ansító Siloam paatito." (Siloam asi gyí, "Bówa mu sisí.") Oyin ámu lóyófwí ansító yinkí obá wóyí á, ñde ató wúun.

⁸ Mu aba pó ahá ání bòtowun mu ñde ató kvlí bëfté bée, "Megyí oyin ánfí tetsiá kólí ató bré ámu ni?"

⁹ Amótó akv bée, "Mu ní!" Akv é bée, "O-o, kian ɔlelian mu."

Inu oyin ámu onutó lëblí obéé, "Mí ní."

¹⁰ Bëfté mu bée, "Nkálí ɔlòbwé asa fóde ató wúun ngya?"

¹¹ Ìlele mó onó obéé, "Oyin ámoojó boteti mu Yesu amu lóbwé ɔdiba tan mí ansíbisó. Móó ɔlebláa mu obéé, nnáti yofwi ansító Siloam paatito. Nyófwí, móó nde ató wúun a."

¹² Bëfté mu bée, "Nkónó obú?" Móó ɔlele mó onó obéé, "Ohwée."

Farisifo Ansibi Obwiepó Ámu Asón Fité

¹³ Inu békpa oyin ámoojó teki ogyi ansibi obwiepó ámu yáa Farisifo wá. ¹⁴ Eke ámoojó Yesu lóbwé ɔdiba póbwií mu ansíbi amu ogyi ɔkpónó ɔdaké. ¹⁵ Mó su Farisifo ámu bëfafitó oyin ámu aliá ɔlòbwé asa ñde ató wúun. ɔlebláa amó obéé, "ɔdiba ɔloputan mí ansíbisó, nyófwí ansító. Móó nde ató wúun ngya a."

¹⁶ Farisifo ámu akv bëblí bée, "Megyí Bulu éha oyin ámoojó olobwií mu ansíbi amu gyí, tsúfé ñtamagyi ɔkpónó ɔdaké mbla ámu."

Támé akv é bëfté bée, "Nkálí lakpan ɔbwepó obétalí bwé osuna anfi odu? Asón ánfi su bómestrá bwé kule."

¹⁷ Mó su bëfafitó oyin ámu bée, "Fee mulóbwii fó ansíbi. Amansu fóbu blí tsú mu iwi?"

Oyin ámu léle mó onó obéé, "Bulu onásó atóipó ogyi."

¹⁸ Yudafó ahande amu bùmohogyi ání lélé, bokwí mu ansibi obwiepó asa séi ñde ató wúun, kpéfon bréá beti mu akwípó ba. ¹⁹ Bëfté amó bée, "Mli bí ámoojó mliaa, mu ansíbi lobwie asa mluákwí mu amu ni? Nkálí ɔlòbwé asa ñde ató wúun ngya?"

²⁰ Mu akwípó amu bele mó onó bée, "Anuyin ání aní bí ní. Anuyin ání anlókwí mu ansibi obwiepó. ²¹ Táme alá ɔlòbwé asa ñde ató wúun pó shá ání olobwií mu ansíbi mó á, animéyín. Kókoli mli, mlfite mu onutó. Megyí kebi ógyi, aladan. Obétalí lé mó onó." ²² Mu akwípó amu bude Yudafó ahande amu ifú nya. Mó su bëblí ali ní. Tsúfé ahande amu bablí tsuñ bée, ñhaygiéha ání obéblí obéé, Yesu gyí Kristo, (áhá ámoojó Bulu ladá mu ofúli amu) a, bégya mu lé Yudafó ofiakpa inu. ²³ Mó su mu akwípó amu bée, "Megyí kebi ógyi, aladan, mlfite mu onutó!" ni.

²⁴ Bélatí oyin ámoojó bokwí mu ansibi obwiepó ámu otse nyóosi, bláa mu bée, "Ka ntam Bulu ansító ání féblí onokwali. Anuyin ání lakpan ɔbwepó oyin ámoojó olobwií fó ansíbi amu gyí."

²⁵ Móó oyin ámu léle mó onó obéé, "Ní lakpan ɔbwepó ogyi o, yilé ɔbwepó ogyi o, mí mó mmeyín. Toku kule pé nyin. Mógyí, tekí bré ámu ntamawun ató, támé séi mó ndewíun."

²⁶ Móó bëfté mu bée, "Nkálí ɔlòbwé fó? Nkálí olobwií fó ansíbi amu?"

²⁷ Móó ɔlele mó onó obéé, "Nabláa mli dodoodo, támé mlímónu. Ntogyi sú ntráa bla mli? Mli é mlidékléa mlóbwé mu akasípó lóó?"

²⁸ Besia mu, bláa mu bęe, "Fógyí mu əkasípó. Ani náin Mose akasípó amú mó anugyí. ²⁹ Anuyin ání Bulu látsí bláa Mose asón, támę anuméyín ətinéá oyin ánfı mó ətsú."

³⁰ Oyin ámu lébláa amú əbée, "Ngya ntó asón ní? Mluméyín ətinéá ətsú, támę molábwií mí ansíbi ní o. ³¹ Ani fée anuyin ání Bulu tamanú lakpan abwepó isu. Əhá ání otobú mu, otegyi mu mblasu isu otonú. ³² Tsú bréá Bulu lsbwé oyí əpá á, əhaa mskónú ání əko labwií əhá ání bokwií mu ansíbi obwiepó ansíbi ki. ³³ Ní megyí Bulu əha oyin ánfı gyí á, tekı əmétalı bwé tətəeto."

³⁴ Ahande amu bele mó ənö bęe, "Fó ánfı fogyi lakpan abwepó tsú bréá bokwií fó ánfı dékléá fósuná amu asón?" Invn begya mu lé ofiakpa inu.

Əjétő Ansíbi Bwie

³⁵ Yesu lónu ání bagya oyin ámu lé ofiakpa inu. Mó su bréá olowun mu a, əlefíté mu əbée, "Foho Nyankposa-Mu-Bi ámu gyi?"

³⁶ Oyin ámu lébláa mu əbée, "Owíé, suna mí əhá ání ogyi, mí anhö mu gyi!"

³⁷ Yesu lébláa mu əbée, "Fawun mu dodo. Mugyí əhá ánfı əde fó asón bláa séi ánfı á."

³⁸ Móó oyin ámu lébláa mu əbée, "Mí Wíé, naho fu gyi." Inu olosúm Yesu.

³⁹ Yesu léblí əbée, "Asón ogyíkpa neba oyí ánfito, ménı ahá ání bumedé ató wúun bówun ató. Ahá ání budevwíun é ansíbi ibwie."

⁴⁰ Farisifa akvá bvbü Yesu wá inu bonu asón ánfı. Móó befité mu bęe, "Mó su fvdeblí fée amu é anugyí ansíbi abwiepó?"

⁴¹ Yesu kélé mó ənö əbée, "Ní ansíbi abwiepó mlugyí á, tekı Bulu méeha mli ipón. Támę ínúa mliaa mliidé ató wúun su á, mli lakpan lasin mliusu."

10

Akufa Əkpapó Mva Mv Akufa

¹ Yesu léblí əbée, "Ənökwalı nde mli bláa. Əhá ání ədú tsun akúfa əbansu wíé móttó, əmətsun əkpa ənö á, owikplu pó ogyo ətswapó ogyi. ² Tsúfí iban ənö akúfa əkpapó ətsun wíé móttó.

³ Iban ámu əkípə tefinkí mí há akúfa əkpapó ámu tebitiwé. Ətəpó akúfa amu dá tí amú, bvtotonú mu əmə, ətekpá amú dálı. ⁴ Ní əkpá akúfa amu fée dálı a, otegya amú nkpa, bvtobuo mu, tsúfí buyin mu əmə. ⁵ Butamabuo əfə. Srí bvtesrí sí mu, tsúfí bumeýín mu əmə."

⁶ Yesu léha amú yébi anfı, támę bumeni mó ası.

Akufa Əkpapó Wankláán Ámu

⁷ Yesu létrá bláa amú əbée, "Ənökwalı nde mli bláa. Mígyí akúfa iban ámu ənö ní. ⁸ Awikplu pó ogyo ətswapó ahá ání begyankpá ba fée bogyi. Akúfa amu bumebeı amú əmə. ⁹ Mígyí akúfa iban ámu ənö ní. Ní əko ətsun muto wíé dálı a, tətə móbwé mu. Obéyénya ató gyí mwé. ¹⁰ Owikplu agywıun gyí, əbá bowi, əmə, oyinta ató. Mí mó neba, ménı ahá bénaya nkpa ání iləfun."

¹¹ "Mígyí akúfa əkpapó wankláán ámu ní. Akúfa əkpapó wankláán totsúlă hólı mu nkpa há mu akúfa. ¹² Támę akúfa əkpapó ání əde ipa gyí, megýí mu onutó bó akúfa amu tesrí ní owun əkpataku əbá békítá amú. Əkpataku ámu tekítá akúfa amu əko, atráhe bvtedásain. ¹³ Oyin ámu tesrí, tsúfí ipa keke ədegýí. Akúfa amu nkpa tamahían mu. ¹⁴ Mígyí akúfa əkpapó wankláán ámu ní. Nyin mí akúfa, mí akúfa é buyin mi, ¹⁵ fée alá mí Sí ámu yin mi á, alí mí é nyin mu ní. Ntahóli mí nkpa há mí akúfa. ¹⁶ Mbo akúfa bámbá akvá é. Boma akúfa iban ánfito. Ilehián ání nkpa amú é ba. Amú é bónu mí əmə. Amú fée bsbwé akúfa iku kóle pó əkpapó əko.

¹⁷ "Ini só mí Sí tekle mu asón ní. Tsúfí natsúlă ání nöhólü mí nkpa há ahá, ménı nelanyá mó. ¹⁸ Əhaa méeetalı swí mí. Mí onutó latsúlă ání nöhólü mó. Mbu əkpa hólı mí nkpa, mbu əkpa lányá mó é. Ini mí Sí lébláa mí əbée mbwéé ní."

¹⁹ Mu asón blihé anfı su Yudafə ahande amu bumeträ bwé kóle. ²⁰ Amótó akvá beblí bęe, "Əhe laláhe bu móto. Mu nwun ideyintá. Əhaa mátrá nu mu asón blihé."

²¹ Aku é bęe, "Əhá ání əje laláhe bu móto méeetalı bli asón ánfı odu. Əhe laláhe əbétalı bwíi ansíbi obwiepó ansíbi?"

Yesu Kina

²² Ekeá bvtapókáín Bulu ətswékpa gyvrásu Yerusalem ləfon. Ali bré ámu igyi llito. ²³ Yesu lysisodeki Bulu ətswékpato ətinékva bvtetí inu "Salomo Abrándaásó." ²⁴ Yudafə ahande amu akv befiá bomlí mu. Befté mu bęe, "Əmenke kéin asa félbláa ani ənökwalı amu? Ní fogyí Kristo, (əhá amú) Bulu ladá mu ofüli amu) a, wuna le mó tii ani."

²⁵ Yesu lébláa amú əbée, "Nebláa mli bətsun, támę mlumédéhogyi. Ofüla amú ndebwé mí Sí dátó ámu dé mí iwı adánsıe gyí. ²⁶ Támę mlumédéhogyi, tsúfí mlumá mí akúfató. ²⁷ Mí akúfa bvtotonú mí əmə. Nyin amú, bvtobuo mu. ²⁸ Ntəhá amú nkpa ání itamatá. Bvmóowu ekekéeké.

Jhaa méetalí swíí mí amó. ²⁹ Mí Sí ámóó olépu amó há mí ámu don tógyító. Jhaa méetalí swíí amó lé mí Sí ibito. ³⁰ Mía mí Sí angyí kule.”

³¹ Inv á, Yudafá ahandé amu bétrá kolá abwi bee abutswi da Yesu mo. ³² Táme Yesu létíte amó obéé, “Nabwé ofúla tsotsaotsá itsu mí Sí wá súná mli. Mótó momu só mlidékleá mléda mí abwi?”

³³ Bebláa mu bee, “Megyí ofúla ání fabwé kükükuku só aniaa abéda fú abwi. Ali ámóó fablí abususu pökósó líí Buluso ámu su. Nyankpusa fügyi, táme fee Bulu fügyi.”

³⁴ Yesu létíté amó obéé, “Bumowanlin wá mli Mbla ɔwólú ámota bee, Bulu obéé, ‘Mligyí fí Bulu?’ ³⁵ Anyin ání ɔnokwali Bulu asón igyi. Mó su ní Bulu léti ahá ámóó olépu mu asón há ámu obéé, bugyi fí mu a, ntogyi só mlidé obbló nya? ³⁶ Mí mó á, mí Sí kélé mí yáí, ngyi mu kles, oléwa mí sisí oyí ánfitsó. Ntogyi só mlidéblí mliaa nabli mbéé, ‘Bulu mu Bi ngyi’ su nabli abususu pökósó líí mosv? ³⁷ Ní megýí mí Sí agyómá ndebwé mó á, mlumáhó mi gyi. ³⁸ Táme ní mí Sí agyómá ndebwé, asa mlumáhó mi gyi kóráá á, móó mó mlíhó ofúla amóó ndebwé ámu mó gyi, amlibí ání Mí Sí ámu bu mto, mí é mbó mto.”

³⁹ Bétrá bwé ání békítá mu, táme ɔledali amó ibi, náti sí amó.

⁴⁰ Yesu léyinkí fá Yordan obón ba otiné ámóó Yohane létsiá bó ahá asú ámu, olesi tsiai inv.

⁴¹ Ahá tsotsaotsa beba mu wá, bude aba blíla bee, “Yohane mábwé osúna kükükuku, táme asón ání Yohane leblí tsú oyin ánfí iwi fée laba móótó pépéépé.” ⁴² Ahá tsotsaotsa báhó mu gyi inv.

11

Lasaro Lowu

¹ Oyin ɔkvá bétetí mu Lasaro mua mu apio tsihé Maria pó Marta betsiá Betania wúluto. Oyin ámu lólo. ² Maria anfí létséi mu ofobi fánfáánfán wólí aní Wie Yesu ayabisu, pó mu imi tsitsí mó ni. Mu pio yínché gyi Lasaro anfí ɔda ɔdels a.* ³ Mó su mu apio tsihé ánfí bówa abí sisí Yesu bee, “Owíé, fú ɔdwepó délo.”

⁴ Yesu lónu asón ámu a, ɔleblí obéé, “Megyí ilo ánfí obómo mu, mboún ibéle Bulu numnyam ɔnbówa mí Bulu mu Bi ánfí é numnyam.”

⁵ Yesu tekle Marta mua Maria pó Lasaro fée asón. ⁶ Táme bréá olonu ání Lasaro délo á, ɔletrá si tsiai otinéá obv nkenyó kéké. ⁷ Mó ɔma a, ɔlebláa mu akasípó obéé, “Mlíha ayinkí yo Yudea.”

⁸ Mu akasípó amu befité mu bee, “Osunápó, nwén nfi Yudafá ahandé bakle abuda fú abwi mo. Mó fee fétrá yinkí yo inv?”

⁹ Yesu lópo yébi lé mó ɔnó obéé, “Megyí dənhwíri duányo bu ɛkewóleto? Ní ɔha ná oyí kehetó á, ɔtamasúti, tsufé nsainto lówankí, su ɔdewiún. ¹⁰ Táme ní oku ná oklúnto á, otosúti, tsufé ɔmedé atá wúun.” ¹¹ Asón ánfí ɔma a, ɔletrá blí obéé, “Aní nyawíe Lasaro ladidi, táme nøyó anyetsikí mu.”

¹² Akasípó amo bebláa mu bee, “Aní Wie, ní ɔdedidú mó á, iwi bówa mu ɔnlín!”

¹³ Lasaro lowu iwi asón Yesu déblí, táme akasípó amu mó buki bee mu didí keke iwi asón ɔdëblí. ¹⁴ Inv Yesu lówunáa kpa mó opulu obéé, “Lasaro lawú. ¹⁵ Mli su llawá mí ansigý ání mma inv asa olowu, méní mléhó mi gyi. Mliba aye kí mu.”

¹⁶ Inv Toma ání oygi Tabí† lebláa mu aba ámu obéé, “Mlíha ania munyo fée ayo, méní ní lowu igyi kóráá á, ania munyo awu!”

Jhá Áni ḥtakósúa Ahá Tsú Afíllitó, Há Amó Nkpa

¹⁷ Yesu lówie Betania wúluto á, bebláa mu bee bopulá Lasaro ɔdagyi nkéná. ¹⁸ Tsú Betania ya Yerusalem məfon málí anyo. ¹⁹ Mó su Yudafá tsotsaotsa beba Maria mua Marta gyowí ɔhakpá, amó pió lowu su.

²⁰ Benya bláa Marta ání Yesu obá ali, ɔlokvsó yéfia mu ɔkpa. Maria mó lésin wóyító. ²¹ Móó Marta lebláa Yesu obéé, “Mí Wie, teki ní fubó nfi á, teki mí pió móowu sí mí. ²² Táme séi kóráá nyin ání tógyítóá fókolí Bulu á, obéha fó.”

²³ Yesu lebláa mu obéé, “Fó pió ámu obéla kósó.”

²⁴ Marta lebláa mu obéé, “Nyin ání obéla kósó eke tráhe amóó afúli bókvsó ámu.”

²⁵ Yesu lebláa mu obéé, “Migýí ɔha ání ntakósúa ahá tsú afúli, há amó nkpa. ɔha ání ɔloho mi gyi owú kóráá á, obétrá tsiai nkpa. ²⁶ Jhá ání ɔtsie nkpa, ɔloho mi gyi é móowu ɛkekeeké. Fahó mósó gyi?”

²⁷ Marta lótsulá móosó obéé, “Ee! Mí Wie, nahogyi ání fügyí Kristo, (jhá ámóó Bulu ladá mu ofúli), Bulu mu Bi ámóó bee obéba oyító ámu ni.”

Yesu Lósiú

* ^{11:2} Inv kén bu 12:1-8t. † ^{11:16} Didimus múa Toma así gyí Tabí Griiki móá Hebri obblíto.

²⁸ Bréá Marta léblí ali tá á, oleyinkí ba wóyítá bëti Maria ya itsétá, bláa mu obéé, “Osunápó laba, ñde fó ti.” ²⁹ Maria lénya nú mó ali, elokusó yó Yesu wá. ³⁰ (Ali bré ámoto á, Yesu málkónyá wié wúluto. Olí otiné amóó Marta lóyótú mu amo.) ³¹ Bréá ahá amóó bëtsie Maria wá wóyítá, bude mu klon yiá ámu bowun áni alakusó ñtsáwule pé oyó á, bokusú buo mu. Bvki bëe oyó opulákpá inu yóosu.

³² Bréá Maria lówie Yesu wá á, oleda akpawunu, bláa Yesu obéé, “Mí Wíé, ní fobu nfi á, teki mí pió mówu sí mí!”

³³ Bréá Yesu lówun áni Maria mua ahá amóó bëbuo mu amo fée bëdesú a, ilehié han mu. Mú su mu anší lepe. ³⁴ Ñlefíté amó obéé, “Nkónó mlilópulá mu.”

Inu bebláa mu bëe, “Aní Wíé, bëki.”

³⁵ Inu Yesu lósú. ³⁶ Mú su Yudafo ámu beblí bëe, “Kí alia ñtehíé dwé Lasaro!”

³⁷ Táme amotá aku beblí bëe, “Megyi oyin ánfí lóbwí ansibi obwiepó ámu ansíbi ni. Ntogyi só ometalí kitá Lasaro yái, alawú?”

Lasaro Kvsáa

³⁸ Yesu anší létrá pé, ñlenatí yó opulákpá inu. Ibwi alato bopulá mu, bemináa ibwi tin mó oná. ³⁹ Inu ñlebláa amó obéé, “Mlumina ibwi ámu le obó ámu oná.”

Táme owupó ámu mu pio tsihé Marta lébláa mu obéé, “Mí Wíé, nde aná mu á, alayíntá. Nde eke náásí opá bopulá mu.”

⁴⁰ Yesu lebláa mu obéé, “Mmebláa fo mbéé ní fohogyi a, fowun alia Bulu iwi bu ifí?” ⁴¹ Inu bemináa ibwi ámu lé obó ámu oná. Yesu lótsu anší foá ki osúos, bli obéé, “Mí Sí, nedá fó ipán áni fanú mí ome. ⁴² Nyin áni fotomú mí mpái ekekegyíeké. Táme ahá ánfí bulí nfi ánfí só nablí ali, méní böhögyi áni fólwá mí.” ⁴³ Bréá elobo mpái ánfí tá á, elokplón bli obéé, “Lasaro, dalí ba!” ⁴⁴ Lasaro lédali a, tati kli mu ibi pú mu ayabi. Díku é kli mu ansítá. Yesu lebláa amó obéé, “Mlisanki mu onáti.”

Bekikli Yesu Nwunso

⁴⁵ Yudafo amóó bobuo Maria ba inu ámu bowun tóá Yesu labwé. Mú su amó tsatsaotsa bëho mu gyi. ⁴⁶ Táme amotá aku bøyo yébláa Farisifó ámu tóá Yesu labwé. ⁴⁷ Inu Bulu igyi ahapó dchen pó Farisifó ámu beti aba asún agyípó fia. Móó beftéte aba bëe, “Nkálí abóbwé? Léé mó á, oyin ánfí dé osúna tsatsaotsa bwe.” ⁴⁸ Ní aníméka mu itin á, shagyíoha obóhó mu gyi. Ibéha Romafo bëba bobwie anu Bulu ñtswékpá amu, yíntá anu omá!”

⁴⁹ Táme amotá ñkoleá bëtetí mu Kaifa, igyi Bulu igyi ñhapó dchen off ámoto lébláa amó obéé, “Mli mó mluméyín ñlala! ⁵⁰ Mlumókóbí áni ibu aleá obakóle obowu ahá fée nwunso, dñv áni omá amoto ahá fée bëhi?” ⁵¹ Megyi Kaifa onutó agywun ñlópublí asón ánfí. Táme inú offi amoto megyi Bulu igyi ñhapó dchen su á, igyi asón áni ñleblí tswi áni ilehián áni Yesu obowu há Yudafo omá. ⁵² Megyi bëe omá ámu nkole pé su obowu, mboúin allá obékpá Bulu ahá áni badásáin fée bøwa abato, bóbwe ikole su.

⁵³ Tsú eke ámu bøwa agywun bwe áni bómá Yesu bi. ⁵⁴ Inu su Yesu métrá tsíá lé iwi ñwan Yudafo. Mboúin ñlenatí yó wúlu kvá bëtetí mí Efraim, áni ibu dimbisú. Mua mu akasípó amu betsiá inu.

⁵⁵ Bré ámoto á, Yudafo ñkéá bápögyi Israelfosu Katsvn Nke amó lawié wóyítá. Ahá tsatsaotsa bëtsu awiluso dó yó Yerusalem áni bøyögyorá iwi asa nke ámu ifon. ⁵⁶ Bréá bøyo Bulu ñtswékpá wunsunésó inu á, bodunká áni bówun Yesu. Mú su beftéte aba bëe, “Nkálí mlidékí? Mlalahogyi mlhaa, obéba nke ánfito lóó?” ⁵⁷ Táme bré ámoto á, Bulu igyi ahapó dchen pó Farisifó ámu babláa ahá bëe, ní ñku owun otinéá Yesu bu a, áhá amó ibi, méní beýekutá mu.

12

Ofoví Fánfáánfán Pvwólí Yesu (Mateo 26:6-13; Marko 14:3-9)

¹ Illesi nkensié abugyi Israelfosu Katsvn Nke a, Yesu lóyo Lasaro amóó elokusúa tsu afúlito ámu wúluto Betania. ² Mó ntópwesu bëtswi opónó há mu. Marta léye atogyihé opónó ámu así. Lasaro mua ahá amóó beti ámu bøwa ibi gyi ató Yesu wá. ³ Inu Maria lápu ofobi fánfáánfán áni ibu ibiá prentva yílé ñbo betsei wólí Yesu ayabiso, elopo mu nwunso-imi tsitsi mó. Ofobi ámu ñfan lbo wóyí amoto fée.* ⁴ Táme Yuda Iskariot, ogyi Yesu akasípó amoto ñkole, obéle Yesu há ámu mó léblí obéé, ⁵ “Ofobi ánfí bu bíá. Ntogyi só bümefé mó, pó kóba amu há ahiánfó? Mú bíá bóbwe obakóle offi ñkole akatua.” ⁶ Megyi ahiánfó nwewíun su Yuda dé asón ánfí bli. Owíkplu ógyi su. Mu wá sika okentebi bu, otetsiá wí ku lé móto.

⁷ Yesu léblí obéé, “Mlisi mu opo ofobi ánfí woli mí ha mí opulákpé. ⁸ Ahiánfó mó bëtsiá mli wá ekekegyíeké, táme mí mó mméetsiá mli wá yó.”

* **12:3** Oyí kvá bëtetí Naadi nlín bëtəpóbwé ofobi ámu.

Bekiklú Lasaro Nwunsw

⁹ Yudafə tsotsətsə bonu ání Yesu laba Betania. Mó su begya əkpa yó mu əkíkpa. Megyi mu nkule su bɔyá inu. Beýeki Lasaro amó Yesu lókvá tsu afúlito ámu é. ¹⁰ Mó su Bulu igyi ahapú dehen amu bəbwé agywùn bëe bómá Lasaro é. ¹¹ Tsúfē mu kvsá tsu afúlito su Yudafə tsotsətsə bude əma yinkí bəhə Yesu gyi.

Bəhə Yesu Fé Owie Yerusalem

(Mateo 21:1-11; Marko 11:1-11; Luka 19:28-40)

¹² Jyl kehe a, ədəm amó baba nké ogýlká amu bonu ání Yesu əbá Yerusalem. ¹³ Mó su bəka mbláa, bɔpə əkpa beyéfia mu. Bude okitikiti bëe, “Hosiána! Bulu oyúla əhá anfi əna anu Wié Bulu dátó əbá ánfí! Bulu oyúla Israel Owíe amu!”

¹⁴ Yesu lénya afrímú əku, ələdv bian mvsu, fé alia bəwanlín wá Bulu asóntó bëe,
¹⁵ “Sionfö, mlumánya ifú!

Mli Wié dín afrímú ibisú əbá áí!”

¹⁶ Yesu akasípó amu bəmokosí nú asón ánfí asi. Támē bréá Bulu lókvá Yesu tsu afúlito, wá mu numnyam əma a, bəkáin ání bəwanlín asón ánfí tsu mu iwi. Mó bəbwé há mu a.

¹⁷ Aha ání bobuo Yesu bréá əleti Lasaro fúli-əbótá, kúsá mu tsu afúlito bɔyo móosú dá asón ánfí əkan. ¹⁸ Inu su ədəm amu beyéfia mu ni. Bonu ání alabwé osúna anfi. ¹⁹ Farisifö amu bebláa aba bëe, “Mlilawun ání anlabwé kásíán. Mlikí, ahá feé bayó bəbuo mu o!”

Griikifö Akv Bodunká Yesu

²⁰ Griikifö akv bəbu ahá ámúo beba Bulu osúmká Yerusalem Israelfəsu Katsvn Nke ámuto. ²¹ Bɔyo Filipo ání ətsu Betsaida ání ibu Galilea əmáti wá yébláa mu bëe, “Owíe, anidékleá abówun Yesu.”

²² Filipo lébláa Andrea, mua mwnyá beyébláa Yesu. ²³ Yesu lébláa amu əbée, “Bré lafon ání bώwa Nyankpusa-Mu-Bi ámu numnyam. ²⁴ Ənəkwali nde mli bláa. Ní kpolibí məkówié əbótá, ikwe, pló á, kpoli ibi-kvle amu kén igyi. Támē ní ikwe, pló á, itəbwé abí tsotsətsə. ²⁵ Ní əku tədwé mu nkpa ýó ánfita á, obəhwúlí mó. Ní əku é tamadwé mu nkpa á, obénya nkpa áni itamatá. ²⁶ Ní mltio əku əbée mósum mí á, ilehián ání obóbuo mi, ménı obétsiá ətínéá mbu. Ní əku dé mí sum á, Mí Sí əbówa mu numnyam.”

Yesu Lowu Iwi Asón Blí

²⁷ Yesu lóyo móso əbée, “Séi á, asón dé mí klvn háan! Amansu néblí? Blí ntəblí mbéé, Mí Sí, le mí tsu asón wunhə anfito lóó? O-o, mó su neba ni. ²⁸ Mí Sí, wa fú iwi numnyam!”

Inu á, əme əku lótsu osósó ha əbée, “Nawá mí iwi numnyam dodo. Nétrá wa mó.”

²⁹ Bréá ədəm amó bəhlí inu ámu bonu əme amu a, bəblí bëe “Opráda lapótí.” Akv é bëe, “Bulu-əbəpə labláa mu asón!”

³⁰ Inu Yesu lébláa amó əbée, “Mli su əme anfi laln, megyi mí. ³¹ Bréá Bulu obégyi oyítöfö asón ni. Bréá Bulu əbékplí Əbunsám, oyísó ogýipó amu obiásó ni. ³² Támē mí mó á, ní bədá mí máná oyikpalíhəs, tsu mó líi á, nékpa ahá feé ba mí iwi wá.” ³³ (Yesu léblí asón ánfí pósúná lowu oduá mówu.)

³⁴ Inu ədəm amu befité mu bëe, “Ani mó anilónu tsu anu Mbla əwólá ámuto ání Kristo, (əhá ámóó Bulu ladá mu ofúli amu) obétsiá bré feé. Mó ntogyi su fúdeblí feé, ilehián ání bədá Nyankpusa-Mu-Bi ámu mántá oyísó, tsu mó líi? Ma gyi Nyankpusa-Mu-Bi ámu?”

³⁵ Yesu lébláa amó əbée, “Bré kpalobí ku pé lasí ání Wanki amu əbétrá tsíá mli wá. Inuá Wanki amu trá əbu mli wá á, mlınati wanki amuto, ménı owí mééta wá mli. Tsúfē əhá ání əna oklünts tamabí ətniéá oyá. ³⁶ Bré ánfí wanki† amu trá əbu mli wá á, mlhə mu gyi, ménı mlbwé wanki amu abí.”

Yudafə Yesu Mahogyi

Bréá Yesu lébláa amó asón anfi tá á, əlenatí yéjaín. ³⁷ Inuá əlobwé osúna tsotsətsə amó anisító ó á, bəmohə mu gyi. ³⁸ Inu léha Bulu ənásó ətápó Yesaia asón ámóó əleblí tswi dodo amu léba móto. Əbée,

“Ani Wie, ma láho asón ámóó anléblí ámutsu gyi?

Ma anu Wie lalé mu túmi súná?”

³⁹ Mó su bəmetálí hə Yesu gyi, tsúfē Yesaia létrá blí əbée,

⁴⁰ “Ani Wie Bulu láhə bəmedéwúun,

bəmedé asón nu,

Mó su bəmōowun ató,

bəmōónu asón, ménı bédamlí ba mí wá,

nétsa amó d̄.

⁴¹ Yesaia lówun Yesu numnyam. Mó su əleblí asón ánfí tsu mu iwi ni.

† 12:36 Yesu gyi Wanki amu.

⁴² Mó ó á, Yudafó ahande amó tsotsaotsa bəho mu gyi, támē buñele amó hógyi ḥwan. Tsúfē benya ifú áni Farisifó amó bēbi amó, gya amó lé amó oflakpa. ⁴³ Tsúfē buñekle bəe ahá bukánfu amó dvn áni Bulu ḥbékantó amó.

Yesu Asón Bulu ḥbápugyi Ahá Asón

⁴⁴ Yesu lókpłon bli ḥbée, “Megyí mí nkule ḥagyóha áni oləho mi gyi déhógyi. Ḥá ámóóvə slówa mí sísi ámu é. ⁴⁵ ḥagyóha áni əde mí wütun dé shá ámóóvə oləwa mí sísi ámu é wütun. ⁴⁶ Naba oyí ánfitsé fē wanki, fékí əsolúvə anfisú iwaniki, mén̄i ḥagyóha áni oləho mi gyi méesin oklúnto. ⁴⁷ Ní əku onú mí asón, támē omegyi mósvó á, megýí mí ḥbéha mu ipón. Tsúfē mméba asón ogyíkpá. Ahá nkpa ḥbókpá neba. ⁴⁸ Ḥa áni oknína mí, ḥməhə mí asón é bu asón áni báphahá mu ipón. Mí asón blihé amó ḥbéha mu ipón eke tráhe amó. ⁴⁹ Tsúfē megýí mí onutó túmi nəpötő. Mí Sí lówa mí sísi. Mvéléha mí asón áni mblú, pó alá mblú mó. ⁵⁰ Nyin áni mu asón ámu itchá nkpa áni itamatá. Mó su asón áni ḥtawá mí bli kóun ntéblí.”

13

Akasípó Amu Ayabiası Fwi

¹ Asa bēfi Israelfasú Katsvun Nke ámu gyi así á, Yesu lébi áni mu bré lafon áni médali oyí ánfitsé yó mu Si wá. Ḥlodwe ahá ámóóvə bugyi mu kłe əsolúvə nfi ámu alu yásfun mu owuké.

² Mva mu akasípó amu befia ntúpwé atá ogyíkpá. Ali bré ámvtó á, ḥbónsám lawúna wie Simon Iskariot mu bi Yuda klvntó áni oyéle Yesu ha. ³ Yesu yin áni mu Si lópu tógyító wá mu ibitó. Oyin áni Bulu wá motsu ba, mu wá méyinkí yó ní. ⁴ Mó su alele ibi olepe ámvtó, əlokusó wáví mu atadu tswi, tsú osan sába. ⁵ Əletséi ntsu wá onuwéti, olefi así əde mu akasípó amu ayabiası fwi. ḅwí ḥmáyín a, alapó mu osiéto osan ámu tsítsi mu ayabiası. ⁶ Bréá ıłtu Simon Petro a, əlefíté Yesu ḥbée, “Mí Wié, fó ḥbófwí mí ayabiası?”

⁷ Yesu léle mó oná ḥbée, “Fómóonu tó ánfí ndebwé ánfí así séi. Ḥma asa fóbonu mó así.”

⁸ Móóv Petro lébláa mu ḥbée, “O-o! Mméesi, afufwi mí ayabiası əkekeeké.”

Yesu lébláa mu ḥbée, “Ní mməfwí fó ayabiası á, forméenya ogyíkpá mí wá.”

⁹ Simon Petro lébláa mu ḥbée, “Mí Wié, megýí mí ayabi nkule. Wuna fwi mí ibi pó mí nwuntu é.”

¹⁰ Yesu lébláa mu ḥbée, “ጀá áni alabie ntsu métrá hián ntsubíe. Mboún mu ayabiası fwi pç, tsúfē alalun dodo. Mli iwi lalun, támē megýí mli fée.” ¹¹ (Yesu lébláa mu al, tsúfē oyin ḫhá áni ḥbéle mu há. Mó su əleblí ḥbée, “Megýí mli fée lálm” ní.)

¹² Bréá əlfewi amó ayabiası tá á, əletsatsú mu atadie wá, yinkí yétsiá əpónó ámu así. Móóv əlefíté amó ḥbée, “Mlulanu itó ánfí nabwé há mli ánfí así? ¹³ Mliteti mí ‘Osunápó,’ mliteti mí ‘Owié.’ Mó əkpá ní, tsúfē mó ngyi ní. ¹⁴ Ní mí áni ngyi mli osunápó pó mli Wíe, nafwí mli ayabiası á, móvú ilehián áni mli é mléfwí mli aba ayabiası. ¹⁵ Nabwé súná mli, mén̄i mlóbwe mó ali ámóóvə nabwé mó há mli ámu. ¹⁶ ḅnəkwali nde mli bláa. Osúmpó əkvku módon mu wie. Ali kén sumbí oyəpó módon phá áni slówa mu ní. ¹⁷ Inúa mlilabí ənkwalu anfi á, Bulu obóyulá mli ní mlegyi mósvó.

¹⁸ “Megýí mli fée iwi asón ndeblí. Tsúfē nyin ahá áni nalé. Támē lehián áni Bulu asón ánfí ibéba módtó. Asón ámu ḥbée, “ጀá ámóóvə mía munyo anidé ibi wa əlepeto ámu lakósú líi misó.” ¹⁹ Nde mli bláa séi asa iba, mén̄i ní ibá á, mléhó mu gyi áni mígýí phá ámóóvə ngyi ámu ní. ²⁰ ḅnəkwali nde mli bláa. ḥagyóha áni oləho phá áni slówa mu ní. Ali kén ḥagyóha áni oləho mi laho mí Si ámu slówa mí sísi ámu é ní.”

Yesu Le Ha

(Mateo 26:20-25; Marko 14:17-21; Luka 22:21-23)

²¹ Bréá Yesu léblí asón ánfí tá á, asón ihié dé mu hánan mu klvntó. Mó su olowunáa kpa mó tati ḥbée, “Ənkwalu nde mli bláa, mlti əkule ḥbéle mí há.”

²² Akasípó amu békpelé ki aba anisító, tsúfē buñeyín amótó əmúa əde. ²³ Akasípó amuto əkule áotsie mantáa Yesu, gyi əmúa Yesu tehié dwé ní. ²⁴ Mó su Simon Petro lóburu mu ansíbi ḥbée, əfté mu phá áni ḥbéle mu há.

²⁵ Móóv əkasípó amu léyinkí kpísá Yesusu, fité mu ḥbée, “Mí Wié, ma ḥbéle fó há?”

²⁶ Yesu lébláa mu ḥbée, “ጀá ámóóvə nébia bodobodo, pódá opusztító há ámu gyi mu ní.” Inú olebia bodobodo pódá opusztító há Yuda, ogyi Simon Iskariot mu bi. ²⁷ Olenya ho mó al, ḥbónsám lówie módtó. Mó su Yesu lébláa mu ḥbée, “Bwé tóá füdekléa fóbwé sasa!” ²⁸ Ahá ámóóvə buñtsie əpónó ámu así ámvtó əkukó mébi tóá svá Yesu lébláa mu asón ánfí. ²⁹ Amótó əku buki bée, Yuda gyi amó sikasú əkipó. Fialı Yesu dé mu bláa ḥbée, oyáho atzá bápugyi nké ámu, ntéé spóv tkuv ya ahiañfs.

³⁰ Yuda lénya ho bodobodo amu alí, əledali. Owí latá alí bré ámu.

Mbla Popwe

³¹ Yuda lénya dálí obuto inu ali Yesu lélblí obéé, “Bréá Mí, Nyankposa-Mv-Bi ánfí numnyam bélun ɔwan ni. Bulu obótsón miso lé mu numnyam ɔwan. ³² Ní ɔtsón miso lé mu numnyam ɔwan á, ali kén obótsón mu iwisó lé mí numnyam ɔwan ni. Obówa mí numnyam inonu. ³³ Mí abí, mméetrá tsiá mli wá, wá opá. Mlódunká mí. Ali ámoo nebláa Yudafó ahandé amu mbée, ‘Mlméetalí ba otinéá nøyó ámu’ a, ali kén nde mli bláa mli é ni. ³⁴ Mbla pɔpwé ndewa há mli mbée, mlidwe aba. Ali ámoo nodwe mli ámu a, ali kén mlipó ɔdwé ámu dwé mli aba ni. ³⁵ Ní mlidé aba dwe á, ibósuná ahá fée ání mí akasípó mligyi.”

Petro Obóswi Obéé Mvomeyin Yesu

(Mateo 26:31-35; Marko 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶ Simon Petro léfíté Yesu obéé, “Mí Wié, nkónu foyó?”

Yesu léle mó onó obéé, “Otíné ámoo nøyó ámu a, fméetalí buo mi yó inu séi. Táme ɔma a, fóbobuo mi.”

³⁷ Petro léfíté mu obéé, “Mí Wié, ntogyi só mméetalí buo fu séi. Nówu fú sv!”

³⁸ Yesu léfíté mu obéé, “Fóru mí sv? ɔnokwali nde fó bláa. Fóswí pú ibi wá ogyá tse sa feé fmeyin mí asa baté obéle onó.”

14

ɔsi Amu Wá ɔkpa

¹ Yesu lélbláa mu akasípó amu obéé, “Opúni mátsii mli. Mlhó Bulu gyi, amlhó mi gyi. ² Otsíakpá tsatsotsó bu mí Sí wóyító. Ní otsíakpá ma inu á, teki mmébláa mli mbée neyéla inu yái mli. ³ Ní nøyó yéla otsíakpá amu yái mli tá á, néyinkí bá bekpa mli yáa mí iwi wá, méní mlétsiá otinéá mbu. ⁴ Mlyin ɔkpa ání ida yo otiné ámoo nøyó.”

⁵ Inu Toma léfíté mu obéé, “Mí Wié, anuméyin otinéá foyó, nkálí abóbwé abébi ɔkpa ámu?”

⁶ Yesu léle mó onó obéé, “Mígí ɔkpa ámu, ɔnokwali amu pú nkpa ámu. Ohaa méetalí yó mí Sí ámu wá, nkéti alatsón miso. ⁷ Ní mlyin mi léle á, teki mlilabí mí Sí ámu é. Táme séi mó mlilawun mu, mlilabí mu é.”

⁸ Filipo lébláa mu obéé, “Ani Wié, suna anu fú Sí ámu. Mó kpán tsó anu.”

⁹ Yesu léfíté mu obéé, “Filipo! Mbu mli wá dodoodo. Mó sv fmékobí mí? Ohagyóha ání alawun mu kí lawun mí Sí ámu. Ntogyi só fódeblí feé, nsúna mli: ɔsi ámu? ¹⁰ Fvomhogyi ání mbu mí Sí ámoto, mu é ébo mto? Asón ánfí nde mli bláa anfi motsú mí onutó wá. Mboún mí Sí ámoo ébo mto ámu dé mu agyymá yó. ¹¹ Ní nde mli bláa mbée, mbu mí Sí ámoto, mu é ébo mto á, mlhó mi gyi. Ní mlmáhó asón ámusó gyi óó á, ofúla amóó ndebwe ámu sv mlhó mi gyi. ¹² ɔnokwali nde mli bláa. Ohagyóha ání olho mi gyi a, obóbwé itáá ndebwe. Obóbwé mó don mí klé, tsúfí mí mó nøyó mí Sí ámu wá. ¹³ Nóbwe tógyítóá mlókólí mí idátó há mli, méní nówá mí Sí ámu numnyam. ¹⁴ Ní mlókólí tógyító mí idátó á, nábwé mó.

ɔye Wankihé Amu Ibá

¹⁵ “Ní mlitodwé mí á, mlégyi mí mblasu. ¹⁶ Nókólí mí Sí, obópv ɔma Olípó bambá sisí mli, obéba betsiá mli wá bré fée. ¹⁷ Mvgyí ɔye Wankihé. Mutósúná ɔnokwali ání ibu Buluto. Óyító ahá büméetalí ho mu, tsúfí bumedé mu dunká. Buméebi mu é, táme mli mó mlyin mu, tsúfí obu mli wá, obétsiá mto.

¹⁸ “Mméesi mli tsuí fé awumbi. Néyinkí bá mli wá. ¹⁹ Ilasí kpabolí ɔyító ahá büméetrá wun mu, táme mli mó mlówun mu. Iná mbu nkpa sv á, mli é mlétsiá nkpa. ²⁰ Ní eke ámu ifon a, mlébi ání mbu mí Sí ámoto. Mli é mlhó mto fé ali ámoo mí é mbu mlito ámu.

²¹ “Ahá ání bude mí mblasu gyi a, amúgyi mí adwepó ni. Ohagyóha ání stodwé mí á, mí Sí obádwé mu. Mí é nódwe mu, lé mí iwi ɔwan súná mu.”

²² Móó Yuda (megyí Yuda Iskariot) léfíté mu obéé, “Mí Wié, ntogyi só anu nkule pé félé iwi ɔwan súná, megyl ɔyító ahá fée?”

²³ Yesu léle mó onó obéé, “Ní oku dé mí dwe á, obóbwé dínká mí atosunáhésu. Mí Sí obádwé mu. Mía mí Sí ámu nya abéba betsiá mu wá. ²⁴ Ohá ání otamadwé mí omóobwé dínká mí atosunáhésu. Asón ánfí ndeblí mlidénu ánfi motsú mí onutó wá. Mí Sí lówa mí, mu wá itsú.

²⁵ “Nde mli asón ánfí bláa, séi ánfí mbu mli wá. ²⁶ Táme ɔma Olípó, ogyi ɔye Wankihé amóó mí Sí obóposísí mí idátó ámu obósuná mli tógyító. Obékaín mli asóngyíasón ání nebláa mli.

²⁷ “Iwilwii nde mli ha! Napó mí iwilwii há mli. Megyí mó ámoo ɔyító fo bøchá ámu odu. Mlmáha opúni itsii mli. Ifú é mákitá mli. ²⁸ Nabláa mli batsón mbée, ndenati, táme néyinkí bá mli wá. Ní mlitodwé mí á, teki mlénya ansigyi ání nøyó mí Sí wá, tsúfí ɔduń mu. ²⁹ Nde mli iní fée bláa yaí, méní ní ibá móts á, mlöhogyi. ³⁰ Mméetrá toí yó nkápá, tsúfí ɔyísó ogypó ámu obá. ɔma túmi misó. ³¹ Ntonú mí Sí ɔme, méní ɔyító fo bëbi ání ntodwé mu.

“Mlkuso anatu.”

15

¹ Yesu léblí əbée, "Mígyí wáin ifla onutó. Mí Sí gyí mó ədópu. ² Bámbigyibámbia iðbu mí iwi, itamaswié á, ətekpálí mó tsitsá. Táme kugyíkvá itoswié á, ətelá mó wankláán, méní ibóswie tsotsaotsa dvn. ³ Mí atosunáhé anfi mlilanú anfi su mli iwi latin dodo. ⁴ Mlitsia mitó, mí é antsia mltó. Bámbi kuvvuk méetalí swié abí, nkéti itsa mó oyisó brégyibré. Ali kén mli é mluméetalí swié abí, nkéti mlibu mutó ní.

⁵ "Mígyí wáin ifla ámu. Mligrí mó abámbi. Óhá ání əbu mutó, mí é mlu mutó obóswie abí tsotsaotsa, tsúfse mluméetalí bwé tótoato tsun mí ɔma. ⁶ Ohagyóha ání ometsie mutó gyí fé bámbia bakpálí mó bun, ibówuli, békpa mó wá ogyá. ⁷ Ní mlitsie mutó, mí asón é iðbu mltó á, mléfité mí Sí tógyítáa mlidéklé, əbéha mli. ⁸ Ní mloswié abí tsotsaotsa á, ibówa mí Sí numnyam. Mó obósuná ání mí akasípó mligrí ní. ⁹ Ali ámóó mí Sí tðdwé mí ámu a, ali kén mí é ntðdwé mli ní. Mlitsia mitó, méní nódwe mli yó. ¹⁰ Ní mlegyi mí mblasu á, nódwe mli yó, fé ali ámóó mí é ntegyi mí Sí mblasu, ətadwé mí yó ámu.

¹¹ "Nabláa mli asón anfi fée, méní ansigyi ámóó iðbu mutó ámu bétisia mltó. Fówun ansi bégyi mli wankláán. ¹² Mbla ání ndepvhá mli gyí; mlidwé aba fé alá ntðdwé mli. ¹³ Ðdwé kuvu modún ání əku obówu mu nyawie nwunso. ¹⁴ Ní mlegyi mí mblasu á, mí anyawie mligrí. ¹⁵ Mmérátrá tu mli mí asúmpó. Tsúfse osúmpó méyín táa mu wie débwé. Ndé mlti mí anyawie, tsúfse nabláa mli tógyítáa nonu tsu mí Sí wá. ¹⁶ Megyí mli léle mí. Mléle mli yái mbéé, mlyóo amlyoswie abia ibétsia bré fée, méní mí Sí əbéha mli tógyítáa mlékolí mu mí idátá. ¹⁷ Mbla ání ndewa há mli gyí, 'Mlidwé aba.'

Ahá Bolu Ml

¹⁸ "Ní əyító ahá bvdé mli lu á, mlíkaín ání mí begyankpá lú. ¹⁹ Ní əyító ahá mligrí a, tekí əyító ahá bðdwé mli fé amó abí. Táme nalé mli tsú əyítáfa, su mlímá amótó. Iní su əyítáfa botolú mli ní. ²⁰ Mlíkaín asón ámóó nebláa mli mbéé, 'Osúmpó əkuko módon mu wie' amuso. Ní ahá bvdun míso a, mli é bédinkáa mlisó. Ní begyi mí asónsó á, mli é bégyi mli asónsó. ²¹ Táme míbó mli, su bðópu ínu fée gyí mli, tsúfse bømeyin shá ámóó oløwa mí ámu. ²² Ní mmækóbláa amó asanso á, tekí bøma ipón kóku gyí. Táme séi anfi mó bøma onó lé. ²³ Ohagyóha ání otolú mí tolú mí Sí é. ²⁴ Nababwé agyómá ání əhaa mókóbwé mó odú ki amótó. Ní bømøpo amó ansibi wun mó á, tekí Bulu mééha amó ipón. Bowun táa nobwé asa bvdé mía mí Sí lu. ²⁵ Iléhián ání ibéba ali, méní asón ámóó bøwanlín wá amó Mblato bee, 'Bolu mí kpaal' ámu ibéba móttó.

²⁶ "Nówa ɔma ɔlúpó obótsu mí Sí wá bá. Mogyí ɔhe Wankihé amó. Mutósúná ənəkwali ání ibu Buluto. Obégyi mí iwi adánsie. ²⁷ Mli é mlegyi mí iwi adánsie, tsúfse mllatsiá mí wá tsu brééa nefi ató suná asi.

16

¹ "Nabláa mli asón anfi fée, méní mluméedida hógyito. ² Yudafá ahande bégya mli lé amó ofiakpa. Bré ku kóráá ibéba ání ahá bómó mli, súsu bee Bulu agyómá budeyo. ³ Bópu ínu gyi mli, tsúfse bømokóbí mí ntéé mí Sí ámu. ⁴ Táme nabláa mli asón anfi, méní ní ibá á, mlékaín ání nebláa mli yáí.

ɔhe Wankihé Gyumagyihe

"Mmökasi bláa mli asón anfi, tsúfse mbu mli wá. ⁵ Táme séi nde mli bláa, tsúfse nøyó ohá ámóó oløwa mí sisí ámu wá. Táme mlito əkuko méfité mí əbée, 'Nkónó foyá.' ⁶ Iní nabláa mli asón anfi su á, awírehó lahié kítá mli. ⁷ Táme nde mli ənəkwali bláa. Okláa lawá mli ogyá ání nøyó. Tsúfse ní mmøyó á, ɔma ɔlúpó amó əméeba mli wá. Táme ní nøyó á, nópu mu sisí mli. ⁸ Ní əbá á, əbélé súná əyító ahá ání lakpanbwé su bafwí, əbélé táa igyi Bulu yilébwé pó mu asóngyi é súná amó. ⁹ Bébi ání míso máhógyi igyi lakpan. ¹⁰ Bébi táa igyi Bulu yilébwé, tsúfse nøyó mí Sí wá, mluméetrá wun mu ekekéeké. ¹¹ Bébi táa igyi Bulu asóngyi, tsúfse Bulu láhá əbønsám, ogyi əyisó ogypó amó ipón dodo.

¹² "Mbø asón tsotsaotsa ání nébláa mli, táme mluméetalí nú mó fée así séi. ¹³ ɔhe Wankihé amó tósúná ənəkwali ání ibu Buluto. Ní əbá á, əbélé asón ání igyi ənəkwali fée súná mli. Tsúfse megyí mu onutó túmitó əbótó, mbouin əbéblí asón kugyíkvá olonu. Əbéláa mli móá ibéba é. ¹⁴ ɔhe ámu əbøwa mí numnyam, tsúfse əbébláa mli asón ání nteblí. ¹⁵ Tógyítáa mí Sí bøv a, mí bø. Mó su nabláa mli mbéé, ɔhe ámu əbébláa mli asón ání nteblí ní.

Akasípó Amu Awírehó Pó Ansigyi

¹⁶ "Ilasí kpalobi mluméetrá wun mi, táme imóowa opá kóku mlélawun mi."

¹⁷ Akasípó amuto əku befíté aba bee, "Ngya nta asón ní? Əbée, ilasí kpalobi, anuméetrá wun mu, táme imóowa opá kóku, abélawun mu. Ədeblí é əbée, 'Nøyó mí Sí wá?' ¹⁸ 'Ilasí kpalobi' ánfi así mé? Anuméé asón anfi ədeblí anfi así nu."

¹⁹ Yesu lébi ání akasípó amu budeklé abufite mu asón ámvtó. Mó su əlebláa amó əbée, "Blí ndebli mbéé, ilasí kpalobi mluméetrá wun mi. Táme imóowa opá kóku mlélawun mi. Iní mlidé aba fité ní? ²⁰ Ənəkwali nde mli bláa. Mlósu kpisii, táme əyító ahá mó bénya ansigyi. Mlegyi awírehó, táme mli awírehogýi amó ibéba bemli ansigyi. ²¹ Ní ikwúi de ətsi dwiín á, ahomiti

tekítá mu, tsúfē mu iwiəsin wúunbi lafon. Támē onyákwí tá pé otetan mu iwiəsin ámušu, tsúfē ansí de mu gyí áni makwí obí wá oyító. ²² Ali kén igyi há mli ní. Ahomitu de mli séi, támē nélawun mli. Mó su mléhię nyá ansigyi áni əhaa méetalí ká mli itin.

²³ Ali eke ámu a, mlíméetrá kólí mí tötəto. Ənəkwali nde mli bláa. Tógyításá mlékólí mí Sí mí idátó a, obéha mli. ²⁴ Botu nde mlímékíté tötəto mí idátó. Mlifite, obéha mli, méni ibéhé wá mli ansigyi.

Yesu Gyisó Gyí

²⁵ Nde mli asón ánfí bláa ayébisu, támē bré ku héba, mméetrá tó ayébisu. Nówuná kpa mí Sí asón tati súná mli. ²⁶ Tsúfē ámušu pýya a, mlékólí mí Sí ámu ató mí idátó. Mmedéblí mbéé, mí obékólí mu ató há mli. ²⁷ Tsúfē mí Sí ámu onutó tódwé mli. Tótadwé mli, tsúfē mlitadwé mí, mlilahogyi áni notsu mu wá. ²⁸ Mí Sí wá notsu ba oyító. Séi á, ndeyinkí tsú oyító nøyá mí Sí ámu wá.”

²⁹ Inu akasípó amu bëbláa mu bëe, “Ehéen! Séi mó á, füträa fomedétoí ayébisu. ³⁰ Séi mó anulabi áni fuyin tógyító. Mó su mehián áni əhaa obétrá fité fó asvansu. Inu lahá anulahogyi áni lélé fotsu Bulu wá.”

³¹ Yesu léfté amu obéé, “Séi mó mlilahogyi? ³² Bré ku ibá. Ilafon ta, mlédasáin. Mlito okugyíku obýyo mu otsukpá sí mí. Támē iméesi mí nkole, tsúfē mí Sí ámu bu mí wá. ³³ Nabláa mli asón ánfí fée, méni mlótsuñ misu nyá iwilwii. Mlowun iwiəsin oyí ánfito, támē mlíwa klón, tsúfē nagyi oyisó dodo!”

17

Yesu Lóbə Mpái Mu Akasípó Nwunsu

¹ Yesu léblí asón ánfí tá, olotsu ansí fóá ki osósó bó mpái obéé, “Oo mí Sí, bré lafon. Wa mí numnyam, méni mí é nówá fó numnyam. ² Tsúfē feha mí túmi ahá fée, áni nháa ahá áni feha mí fée nkpa áni itamatá. ³ Nkpa áni itamatá ámu gyí, bu bú Bulu Ənəkwali pú əkükónú əkole pé ánfí, abubí mí Yesu Kristo ánfí fópovisí oyító ánfí. ⁴ Nawá fó numnyam əsolvú anfisu, tsúfē namó agyómá ámóvó fópová mí ámu fée onó. ⁵ Mí Sí! Wa mí numnyam fó ansító ngya, fée ali ámóvó mbu mó fó wá yá asa fabwé oyí ámu.

⁶ “Nalé fó súná ahá ámóvó felé oyító há mí ámu. Fóbó amu, fópov amu há mí, bagyi fó asónsó. ⁷ Séi babí áni tógyításá mbu itsu fó wá. ⁸ Tsúfē nabláa amu asón áni fópová mí fée, banú. Babí áni lélé fó wá notsu, bahogyi áni fólówá mí.

⁹ “Nde fó kokolí ha amu. Megyí oyító ahá fée nde mpái bo há. Mboún ahá ámóvó fópová mí ámu, tsúfē fóbó amu. ¹⁰ Mí klé igyi fó klé, fó klé é igyi mí klé. Fatsón amósó lí mí numnyam əwan. ¹¹ Nebá fó wá séi. Mméetrá tsia oyító, támē amó mó bubu oyító. Mí Sí Wankihé, pu fó idá ámóvó fópová mí ámu túmi ki amósó, mén bóbwe kule fée ali ámóvó mía funyo angyí kule amu. ¹² Bréa mbu amó wá á, nekitá amó wankláán, idá ámóvó fópová mí ámu túmi. Nele ansí kítá amó wankláán. Mmeha amótó əkoku mófwí, dun əmvamóvó ida yaí áni obéhu ámu, fékí Bulu asón wanlinhé amu ibéba mówtó. ¹³ Nebá fó wá séi. Támē bré ánfí ntráa mbu oyító nfi nde asón ánfí bli, méní benya ansigyi fée ali ámóvó mí é mbu ansigytó amu. ¹⁴ Nabláa amu asón ámóvó febláa mi ámu. Mó su oyító ahá buðe amó lu, tsúfē boträa bumegyí oyító, fée ali ámóvó mí é mmegeyí oyítóyín amu. ¹⁵ Mmedéblí mbéé, fulée amu le oyító. Mboún mbéé fokú amósó wankláán, méní buðoméowé lalahé obwepí* ámu ibita. ¹⁶ Ali ámóvó mmegeyí oyítóyín ngyi ámu a, alí amó é bumegyí oyítófó ní. ¹⁷ Fó asón ámu gyí ənəkwali. Tsón mósó afópov amó bwé fó klé. ¹⁸ Ali ámóvó fówa mi sísi oyító ámu a, alí mí é nawá amó sísi ní. ¹⁹ Amú su nəpov iwi há fó, méni amó é bótson ənəkwali amosu mlí fó klé.

²⁰ “Megyí mí akasípó amu nkole nde mpái bo há. Mboún ahá áni bótson amó atosunáhésu ho mu gyí fée ndebo há. ²¹ Nde mpái bo mbéé, amó fée buðwé kule. Mí Sí, ali ámóvó fóbu móto, mí é mbu fótu ámu a, ha amó é abotsia anito alí kén, fówun oyító ahá böhogyi áni fólówá mí sísi oyító. ²² Nawá ahá ánfí numnyam amóvó fówa mí ámu, méní bóbwe kule fée alíá ntsu tamatsón mía funyo nsiné. ²³ Mbu amótó fée alíá fóbu móto, méní bóbwe kule, ntsu módtson amó nsiné. Ní ibá al á, oyító ahá bëbi áni fólówá mí, fótdwé amó fée ali ámóvó fótdwé mí ámu.

²⁴ “Mí Sí! Ndeklé mbéé ahá ámóvó fópová mí ámu bëtsiá mí wá ətiné ámóvó mbu amu. Fówun bówun numnyam amóvó fówa mí ámu. Tsúfē fotdewé mí asa fóbwé oyí. ²⁵ Mí Sí Yilé obwepó! Oyítófó buðebí fó, támē mí mu nyin fo. Ahá ánfí é buyin áni fólówá mí sísi oyító. ²⁶ Nele fó súná amó. Nétrá le fó súná amó. Fówun ədwé ámóvó fotdewé mí ámu itsia amótó, méní mí é nétsiá amótó.”

* 17:15 Əbənsám gyí lalahé obwepó.

18

Yesu Kitd

(*Mateo 26:47-56; Marko 14:43-50; Luka 22:47-53*)

¹ Yesu lóbo mpái ántí tá á, mua mu akasípó amu benatí yótsvn Kidron tsonkolito wié ndobii kuto. ² Yuda amóó álele Yesu há ámu é yin ndobii amvta, tsúff Yesu mua mu akasípó botetsia yéfia inu. ³ Mó su Yuda lékpa Romafó isá akopó pú Bulu ətswékpa agyópu akvá Bulu igyi ahapó dehen pú Farisifó bowa, bwo inu. Buðe mbia, nkandíe pó akotó. ⁴ Inia Yesu yin tóá ibá mvsu su á, áledali fia amú, fité amú obéé, “Ma mlidédunká?”

⁵ Bele mó onó bée, “Yesu Nasaretyin amu.”

Yesu lébláa amó obéé, “Mí ní.”

(Yuda amóó áde mu le há ámu é líi amó wá inu.) ⁶ Bréá Yesu lébláa amó obéé, “Mí ní!” á, besankí yéddia lalá kpla. ⁷ Yesu lélafíté amó obéé, “Mbée, ma mlidédunká?”

Bébláa mu bée, “Yesu Nasaretyin amu.”

⁸ Yesu lébláa amó obéé, “Nakó bláa mli mbée, mí ní. Mó su ní mí mlidédunká mó á, mliha ahá ántí abonatu.” ⁹ (Olébláa amó ali, méni asón ámuvó oléblí ámu ibéba móttó. Obéé, “Ahá ámuvó fopuhá mí ámota ókvó mófwí.”)

¹⁰ Inu á, Simon Petro dé ədayí tya anyo, olébití mó lé, kpá Bulu igyi əhapó dehen osúmpó gyapí inu. Osúmpó amu idá gyí Malkus. ¹¹ Yesu lébláa Petro obéé, “Sankia fú ədayí wa mó aflet! Imehián áni nówun iwiwáin áni mí Sí lahá mí obéé nwunusv ní.”

Yesu Kpa Ya Hana

(*Mateo 26:57-58; Marko 14:53-54; Luka 22:54*)

¹² Inu isá akopó ámu, amó áhande pú Bulu ətswékpa agyópu amu bikitá Yesu, klí mu ibi.

¹³ Begyankpá kpá mu ya Kaiafa mu sia Hana. Kaiafa gyí Bulu igyi áhapó dehen ofí ámota ní.

¹⁴ Mvlébláa Yudafó áhande amu obéé, ibu aléá əbakóle obowu ahá féé nwunusv ní.

Petro Lékiná Yesu

(*Mateo 26:69-70; Marko 14:66-68; Luka 22:55-57*)

¹⁵ Simon Petro mua ókasípó bambá bobuo Yesu. Bulu igyi əhapó dehen amu yin ókasípó bambá ántí wankláa. Mó su oluboo Yesu bitíwié Bulu igyi əhapó dehen amu wóyító. ¹⁶ Táme Petro mó lesí olí wóyí ámu onó. Ókasípó bambá ántí oyín Bulu igyi əhapó dehen anfi lédali yébláa otsibi ókvó áde wóyí ámu onó gyo, olékpa Petro ba wóyí ámota. ¹⁷ Otsibi amu létíté Petro obéé, “Megyí oyin ámu akasípó amota óku fogyi?”

Petro léle mó onó obéé, “Ekekeeké. Mma amótó.”

¹⁸ Atsalı bu inu. Mó su asúmpó pú agyópu amu bódvdá ogýá, boliú mó asi. Petro é léyelú amó wá, áde ogýá ámu nüu.

Bulu Igyi Əhapó Dehen Léfíté Yesu Asón

(*Mateo 26:59-66; Marko 14:55-64; Luka 22:66-71*)

¹⁹ Bulu igyi əhapó dehen amu léfíté Yesu asón, tsú mu akasípó pó mó atosunahé iwi. ²⁰ Yesu léle mó onó obéé, “Ahá anstí nelí bli mí asón féé. Netsiá súná ató Yudafó ofiakpa pú Bulu ətswékpa, atinéa ahá féé bøtefia. Mmembli asvansu náinto. ²¹ Ntogyí só fóde mí asón ántí fité. Fité ahá áni bonu asón áni neblí. Amú yín asón áni neblí.”

²² Bréá Yesu léblí asón ántí á, inu agyópu amota ókoleá olí mantáa mu léda mu isvta, fité mu obéé, “Alí féé Bulu igyi əhapó dehen asón onó ní?”

²³ Yesu lébláa mu obéé, “Ni nabli ásukpan á, le mó bli əhagyíha onu. Táme ní onokwali nabli á, ntogyí si fóde mí dá?”

²⁴ Yesu trá óda áhande Hana lópu mu sísi Bulu igyi əhapó dehen Kaiafa.

Petro Létrá Kind Yesu

(*Mateo 26:71-75; Marko 14:69-72; Luka 22:58-62*)

²⁵ Simon Petro trá olí ogýá ámu asi, ókvó létíté mu obéé, “Megyí oyin ántí akasípó amota ókole fogyi?”

Petro lóswi obéé, “Ekekeeké. Mma amótó!”

²⁶ Bulu igyi əhapó dehen amu osúmpó ókvó, ogyi áhá ámuvó Petro lékpa mu isv kule amu mu pio létíté Petro obéé, “Megyí fóa manyo nowun ndobii amota ní?”

²⁷ Petro létrá swí pú ibi wá ogýá. Invnusv báté lóbón.

Yesu Kpa Ya Pilato

(*Mateo 27:1-2, 11-14; Marko 15:1-5; Luka 23:1-5*)

²⁸ Əyi këhe bake-bake a, békpa Yesu tsú Kaiafa wóyító ya Roma áhande áni áde Yudea omású gyí wóyító. Yudafó áhande amu bømedékléa bópu ifin da iwi. Mó su bømebitíwié wóyító inu. Tsúff bødekkéla békí áni amó iwi letün, méni bétalí gyi Israelfosu Katsun Nke ámu.* ²⁹ Mó ali su

* **18:28** Ni fowié áhá áni omegyí Yudayin wóyító a, ifin lada fu.

Pilato lédali ba kpankpá befité amó əbée, "Amansu mlbu bli tsú oyin ánfí iwi?"

³⁰ Bebláa mu bée, "Ní əhá ánfí mákóbwé lakpan á, teki anumékpá mu ba fo."

³¹ Pilato lébláa amó əbée, "Mómú mlkpa mu ya, amliyegyi mu asón mli mbla ənó."

Yudafá ahandé amó bele mól ənó bée, "Anumá əkpa mó əhá." ³² (Asón ánfí léba móta, méní asón ámúú Yesu léblí tsú mu lowu áni obówu iwi ámu ibéba móta.)

³³ Inu Pilato léyinkí wíé wóytó. Móó əleti Yesu, fité mu əbée, "Fógyí Yudafá owié amó ni?"

³⁴ Yesu lélé mó ənó əbée, "Fó onutó asón fitéhé igyi, ntéé akv lábláa fu mí iwi asón?"

³⁵ Pilato léblí mó ənó əbée, "Yudayin ngyi? Fó onutó ahá pó Bulu igyi ahápó dehen lékpa fó ba mi. Ntó fabwé?"

³⁶ Yesu lébláa mu əbée, "Megyí əyí ánfító ndé iwíe gyí. Ní əyí ánfító á, teki mí abúropu bólko hó mi. Bumééha bumóropu mí wá Yudafá ahandé ibito, támé megýí əyí ánfító ndé iwíe gyí!"

³⁷ Pilato léfité mu əbée, "Mómú yéé owié fogyi á?"

Yesu lélé mó ənó əbée, "Oñokwali fablí fée Owíe ngyi. Mí á, bákwú mí neba əyí ánfító áni mbá ambegyí ənokwali amó iwi adánsie. Əhagyóha áni ogyí Oñokwali amó klé teyaa asú nú mí əmre."

³⁸ Pilato léfité mu əbée, "Ntó gyí ənokwali amó?"

Pilato Léha Əkpa Əbées Bumáo Yesu

(Mateo 27:15-31; Marko 15:6-20; Luka 23:13-25)

Pilato léblí asón ánfí tá á, əleträ dali yo Yudafá ámu wá wóyí ənó inu. Əlebláa amó əbée, "Mməkówun lalahe kókvukvá nápovhá oyin ánfí ipón." ³⁹ Támé mli amándié ənó á, ntesí obu ədipó əkole há mli Katsun Nke kugyikoto. Mhdéklé mliaa, nsii Yudafá Owíe anfi ha mli?"

⁴⁰ Bokplón le mó ənó bée, "Ekekeke! Megyí mu. Si Baraba ha anı." (Ogyo otswapó Baraba é gyí).

19

¹ Inu Pilato léha békpa Yesu ya, yépití mu ató wankláán. ² Isá akopó ámu bolu obungyo-awu, bwé mó ówíepa bun mu nwun, bəwa mu ligá pepe ku. ³ Inu benatí bwé mu ahinlá bée, "Yudafá Owíe, fó nkpasú ənlunsú!" Fówun badá mu isvto kpa.

⁴ Pilato létrá dalı yo wóyí ənó inu yébláa amó əbée, "Nakpá mu neba mli, amliwun áni mməkówun lalahe kókvu mo iwi." ⁵ Bréá Yesu lédali ba a, obungyo-awu ipa ámu bun mu nwun, jəlwa ligá pepe amó. Pilato lébláa amó əbée, "Mu ni!"

⁶ Bulu igyi ahápó dehen pó Bulu otswékpá agyópu amó benya wun mu pé, bəsvrá okitiktí blí bée, "Da mu manta oyikpalíhesu! Da mu manta oyikpalíhesu!"

Pilato lébláa amó əbée, "Mli onutó mlkpa mu ya, amliyeda mu manta oyikpalíhesu. Mí mó mməkówun lalahe kókvu mu iwiá nápovhá mu ipón."

⁷ Yudafá ámu bebláa mu bée, "Anı mbla ənó á, ilehián áni obówu. Tsúfíe əleblí əbée, Bulu mu Bi mogyi."

⁸ Bréá Pilato lónu asón ánfí á, ifú létrá kitá mu tsía móta. ⁹ Oleyinkí yó mu wóytó yéfité Yesu əbée, "Nkónó fotsú?"

Támé Yesu mékpla mu. ¹⁰ Mú su Pilato léfité mu əbée, "Fuméekplá mí? Fumeyín áni mbu túmiá nétalí sí fó ntéé nétalí há beda fó mántá oyikpalíhesu mó fó?"

¹¹ Yesu lélé mó ənó əbée, "Ní megýí Bulu léha fó əkpa á, teki fóma túmi kókvu mísú. Inu su əhá ámói olópú mí wá fó ibito ámu lakpan dun fó klé."

¹² Pilato lónu asón ánfí á, olekle osi Yesu. Támé Yudafá ámu bəsvrá okitiktí kóklókóó blí bée, "Ní fesi əhá ánfí á, mómú megýí Roma owíe dehen* mu nyawie fogyi. Tsúfíe əhagyóha áni əbíl əbée owíe mogyi á, alakósú lí Roma owíe dehensú!"

¹³ Bréá Pilato lónu asón ánfí á, əlekpa Yesu dálı ba kpankpá, tsíá mu asóngyí obiá áni itsie ətnekvá bəpú abwi bwé inu, botetí inu "Abwito" su. (Botetí inu "Gabata" Heibri əblító.) ¹⁴ Eke ámu igyi ogyá ədudáké há Israelfosu Katsun Nke. Ibóbwé fé əpa dódúanyata á, Pilato lébláa Yudafá ámu əbée, "Mli Owíe amó ni!"

¹⁵ Bəsvrá okitiktí bée, "Kpa mu ya, kpa mu ya, afvyeda mu manta oyikpalíhesu."

Pilato léfité amó əbée, "Ndáa mli ówíe manta oyikpalíhesu?"

Bulu igyi ahápó dehen amó bebláa mu bée, "Anumá əkpa dún Roma owíe dehen!"

¹⁶ Inu Pilato lési Yesu há amó əbée huyéda mu manta oyikpalíhesu.

Yesu Da Mánta Oyikpalíhesu

(Mateo 27:32-44; Marko 15:21-32; Luka 23:26-43)

Isá akopó ámu békpa Yesu náti. ¹⁷ Mu onutó olotsu mu oyikpalíhe dínká mu nkanta alu yéwie ətnekvá botetí inu "Nwun Okokobi Otsiákpá." (Botetí inu "Golgota" Heibri əblító.)

¹⁸ Beda Yesu mántá oyikpalíhesu inu, beda ayin abanyá akv é mántá nyikpalíhesu mu wá

* ^{19:12} Roma Owíe dehen gyí Kaesare.

inu. Əkule bu Yesu binasu, əkule é bu mu gyopisu, Yesu bu amó nsiné. ¹⁹ Pilato lówanlín asón mántá oyikpalihé amu awunso. Asón ámu gyí, “YESU NASARETYIN, YUDAFÓ OWÍE.” ²⁰ Yudafó tsotsaotsa bekla asón wanlínhé anfi. Tsúfí otiné ámoo beda Yesu mántá oyikpalihesu ámu ibu mantáa Yerusalem. Əleha bəwanlín asón ámu Heibri əblú, Roma əblú pô Griiki əblító. ²¹ Bulu igyí ahapó dehen amu beblaa Pilato bée, “Máwanlín fée, ‘Yudafó Owíe.’ Mbuún wanlin fée, ‘Oyin ánfí əbée, mígyí Yudafó Owíe.’”

²² Pilato lébláa amu əbée, “Móó nawánlín á, nawánlín mó dodo.”

²³ Isá akopó ámu beda Yesu mántá oyikpalihé amusu tá á, botsu mu atadié, beye móta aku ana. Okugyiaku klé kule. Botsu mu ligá ání bəló mó tsú əsosó beyi asi. ²⁴ Inu bebláa aba bée, “Mlumáha abalı atadié ánfí móttó. Mliha atswi abi ki bée, ma obénaya mó.” Asón ánfí léba, méni Bulu asón ámoo bəwanlín tswi bée,

“Beye mí atadietó,

botswi abi mí ligásó” amu ibéba móttó.

Isá akopó ámu bəbwé dinká móosó.

²⁵ Yesu mu yin, mu yin mu pio tsíhé Maria, ogyi Klopá mu ka pô Magdalayintse Maria bulú oyikpalihé amu asi. ²⁶ Bréa Yesu lówun mu yin pô mu əkasípó ámoo təchíe dwé ámu, bulú mantáa mu á, əlebláa mu yin əbée, “Amó yin, fó bí ní.”

²⁷ Móó əlebláa əkasípó amu é əbée, “Fó yin ní.” Tsú eke ámu a, əkasípó amu lékpa mu ya mu woyító.

Yesu Lowu

(Mateo 27:45-56; Marko 15:33-41; Luka 23:44-49)

²⁸ Inu əma a, Yesu lówun ání mu agyymá lamó ənó. Móó əleblí əbée, “Omewíli de mí.” Inu leha Bulu asón ámoo bəwanlín tswi amu əleba móttó.

²⁹ Onuwé ku tsie inu, ntá ədái əbó mó. Isá akopó ámu bəpó əsapo dá ntá ámutó pósíán oyisó, tsú mó fóá yétin mu ənó. ³⁰ Yesu lékpikpí mó mé. Inu əleblí əbée, “Ilatá!”

Móó oloko nwuntu wá, əlele ənjé á.

Yesu Abinto Ató Wó

³¹ Eke ámu igyi Fieda. Mó ogyi kehé igyi əkpónó ədaké kpoenkpoñti há Yudafó. Mó su bumekle ání ahá ámu bəsián nyikpalihé amusu yófon owi tahé. [†] Mó su bəkolí Pilato əkpa bée əháa mu isá akopó abuyeabiáa amu ayabi, méni békəsí wú, fówun bélé amu tsu nyikpalihé amusu asa owi əta. ³² Mó su bəyó yébiabía ayin abanyó ámu ayabi. ³³ Támé bréa bowié Yesu wá á, bowun ání alawú dodo. Mó su bumebia mu ayabi. ³⁴ Támé isá akopó ámutó əkule lápu mu pia wá Yesu abinto, ntsu móá obugya lefen dalí. ³⁵ (Ohá ámoo olowun mó ámu légyi mó iwi adánsie, fówun mli é mlöhogyi. Megyí afunu igyi. Oyin ání ənəkwali asón módeblí.) ³⁶ Inu fée léba móttó, méni Bulu asón ámoo bəwanlín tswi bée, “Buméebia mu iwú kukuukó” ámu ibéba móttó. ³⁷ Bulu asón wanlínhé amu kén leblí əbée, “Békí əhá ámoo bəwó mu abinto pia ámu.”

Yesu Pulá

(Mateo 27:57-61; Marko 15:42-47; Luka 23:50-56)

³⁸ Inu fée əma a, Arimateayin Yosef léba bokokóli Pilato əbée, opóu Yesu fúli amu ha mu. (Yosef anfi buo Yesu ənánto, tsúfí əde Yudafó ahandé amu ifú nya.) Pilato léha mu əkpa. Mó su Yosef léyele Yesu fúli amu oyópulá. ³⁹ Nikodemó amoo əleba Yesu wá eke əku onyé ámu é léba. Ələpə afá fánfáánfán aku anyo[‡] ání bəkwe mó wá abata tsotsaotsa ba. Mó odwin bəbwé kilo adavasa (30). ⁴⁰ Ayin ánfí bəpó əhráda kíkli afá ámu mánta fúli amu iwi fée aláa Yudafó bətəbwé amu afuli asa botopulá amu. ⁴¹ Ndobíi ku ibu mantáa otiné ámoo beda Yesu mánta oyikpalihesu ámu. Bolotí botatós bwé mó fúli-əbó inu. Buməkópulá əhaa móttó ki. ⁴² Inu eke ámu igyi ogyá əvdadéké, fúli əbó ámu é ibu mantáa inu su á, bopulá Yesu móttó.

20

Yesu Kvsó Tsú Afúllito

(Mateo 28:1-8; Marko 16:1-8; Luka 24:1-12)

¹ Ndwatótswító eke gyankpapó, ogyi Kwasiëda baké-baké, bréa nsainto mókótítı a, Magdalayintse Maria lýo Yesu opulákpá inu. Olenya wíe inu alí olowun ání bamína ibwi ámu lé əbó ámu ənó. ² Mó su oleyinkí sri ba əkasípó ámoo Yesu téhíe dwé mu amu moa Simon Petro wá, bebláa amu əbée. “Balé Yesu əbó ámutó. Anímeyín otiné bapó mu yówa!”

³ Móó Petro moa monyó bəpó əkpa boyó opulákpá inu. ⁴ Amó abanyó ámu fée betsií əsríi, támé əlesri sí Petro gyankpá yówie opulákpá inu. ⁵ Bréa oloubon ki ntsán ámutó á, olowun ání əhráda ámu kpán dá, támé omébitiwé móttó. ⁶ Simon Petro lóbató mu, ələtsan bítfiwé ntsán ámutó, olowun əhráda amu da. ⁷ Olowun əhráda ámoo bəpötó mu nwun ámu é, ilokuntá ida

[†] 19:31 Yudafó əkpónó ədaké tefi ası tsú owi tahé.

[‡] 19:39 Afá aku anyo ámu adá gyí mire móá aloe.

ifontó. ⁸ Okasípó amúó olegyankpá wíé inu ámu é lébitíwié móntó, wun ohráda ámu pó mó amúó bapotó mu nwun ámu ali olhogyi. ⁹ Bré ámvtó á, Bulu asun wanlhé amúó ileblí obéé, ilehián áni Yesu obókusó tsu afilitó ámu mokónya wánkí amú. ¹⁰ Beyinkí yó wóyi.

*Yesu Iwewanle Sínd Magdalayintse Maria
(Mateo 28:9-10; Marko 16:9-11)*

¹¹ Táme Maria lesi olí opulákpá inu odesú. Bréá odesú a, olobun ki obó ámvtó. ¹² Inu olowun Bulu-abepu abanyó áni bowa atadie fututúutú, bortsie etiné amúó bapu Yesu fúli tswi amú. Okole tsie mu adianwun, okule tsie ayabiasi. ¹³ Befité mu bee, “Amú yín, nkálí igyi só fodesú?”

Okle mó onó obéé, “Balé mí Wie náti. Mmeyín etinéá bapó mu yótswi!”

¹⁴ Oeleblí tá á, oledamlí ki omá. Okí a, Yesu líi mu omá, táme omebiá Yesu ni. ¹⁵ Yesu léfíté mu obéé, “Amú yín, nkálí igyi só fodesú? Ma fodedunká?”

Mó mó okí áni ndobii amvtó agyómá oyopó ni. Mó su oelebláa Yesu obéé, “Aní sí, ní fólatsú mu yótswi etinéku á, suna mí, anyetsu mu natu.”

¹⁶ Yesu lókpolí mu obéé, “Maria.”

Oledamlí ki, kpóli Yesu Hebri oblíto obéé, “Rabuni!” (Mó así gyí, “Osunápó.”)

¹⁷ Yesu lebláa mu obéé, “Mápo ibi da mi, tsúfé mmakónyá yó osósó mí Sí wá. Mboún natu yebláa mí apió ámu feé, nøyó mí Sí áni ogyi mli Sí wá. Nøyó mí Bulu áni ogyi mli Bulu wá.”

¹⁸ Magdalayintse Maria léyebláa akasípó amú obéé, “Nawun aní Wie!” Oelebláa amú asón áni Yesu lebláa mu.

Yesu Iwewanle Sínd Mv Akasípó

(Mateo 28:16-20; Marko 16:14-18; Luka 24:36-49)

¹⁹ Kwasieda ámu ntópwesu á, akasípó amú befia. Befin obu wá iwi, tsúfé bude Yudafó ahande amu ifú nya. Inu á, Yesu lebelí amú nsiné, oelebláa amú obéé, “Iwi ilwíi mli.” ²⁰ Oelebláa amú ali tá á, olópu mu ibito pó mu abinto súná amú. Ansí légyi amú, tsúfé bawun amú Wie. ²¹ Yesu letrá bláa amú obéé, “Iwi ilwíi mli. Ali amóó mí Sí lawá mí ámu a, alí nde mli wa ní.” ²² Inu ololón omé fó wóli amósó, bláa amú obéé, “Mlho Óhe Wankihé amú. ²³ Ní mlesí ahá lakpan kié amú á, Bulu lasikié amú. Táme ní mlumésikié amú á, Bulu méesikié amú.”

Yesu Iwewanle Sínd Toma

²⁴ Bréá Yesu léba a, amótá okuleá bvtetí mu Toma, bvteláti mu Tabí má inu. ²⁵ Mó su akasípó atráhe amu bebláa mu bee, “Anulawun aní Wie!”

Táme Toma lebláa amú obéé, “Ní mmakówun mu ibito ndatobi nló ámu, kpíe osrebi wá móntó, kpíe ibi wá mu abinto elo ámuto á, mmóohogyi ekekeéke.”

²⁶ Nkekwe omá a, akasípó amú betrá fia obu ámuto. Ali eke ámu mó á, Toma bó amótó. Befin obu ámu, táme Yesu lebelí amú nsiné, bláa amú obéé, “Iwi ilwíi mli.” ²⁷ Móó oelebláa Toma obéé, “Kí mí ibito, kpíe osrebi wa nfi. Kpie fó ibi wa mí abinto. Si nwéen gyí, afuhogyi!”

²⁸ Toma lélé mó onó obéé, “Mí Wie pó mí Bulul!”

²⁹ Yesu lebláa mu obéé, “Ali amúó fawun mu ámu su fahogyi lóó? Ansí bégyi ahá amúó bwmopu amú ansíbi wun, asa bohogyi amu!”

Tó Svd Bowanlin Ówoló Ánfi

³⁰ Yesu létrá bwe osúna tsotsaotsa mu akasípó amú ansító áni bwmowanlin wá ówoló ánfisu.

³¹ Táme bawánlin inu, méní mlóhogyi áni Yesu gyí Bulu mu Bi Kristo amu. Asón ánfisu hógyi obéha mlénya nkpa áni itamatá mu idátó ní.

21

Yesu Iwewanle Sínd Akasípó Abasién

¹ Inu omá a, Yesu létrá le iwi ówan súná mu akasípó Tiberia opon* onó tsón əkpa ánfisu.

² Simon Petro mu Toma áni bvteláti mu Tabí, Nataniel, otsú Kana wúluá ibu Galilea omátó, Sebedeo abi ámu pó akasípó abanyó é befia. ³ Simon Petro lékla amú obéé, “Nøyó oponu yéle aye.”

Bébláa mu bee, “Aní é abóbuo fo yó.” Inu su boyówie əklvnto náti. Táme betsiá ntsusu onyé ámu féé, bumenya tóto. ⁴ Bréá oyí ibá beke a, bowun oku líi opon amu onó. Bumenyi áni Yesu ni.

⁵ Móó Yesu léfíté amú obéé, “Mí anyawié, mluménya tóto?”

Béle mó onó bee, “Eel!”

⁶ Yesu lebláa amú obéé, “Mlitswi asawu amu wa gyopisu fón, mlélé aye.” Mó su botswi wa inu. Aye lóbulá asawu amu, bumenyi bíti mó lé.

⁷ Móó akasípó amúó Yesu tehié dwé ámu lebláa Petro obéé, “Aní Wie Yesu ni!” Bréá Petro lónu áni Wie Yesu ni á, olotsu mu atadie mla iwi. (Tsúfé olowoi mu atadie tswi), olotsu wié

* 21:1 Botetráa ti mó Galilea opon.

ntsu ámvtó gyuaa, odepití oyó Yesu wá. ⁸ Támē akasípó atráhe amóó bvbv aklnnto ámu bebitia asawu amóó aklemetí bvbv mó ámu ba otsubúno, tsúfé buma fó oyu enó ni. Mó ifátó bfbwé fó ayabi lafasa (300). ⁹ Bréa bowie oyu enó á, bowun áni bawá agyawunu ogyá, bvdé iye to mósvú, bodobodo é da mó asl. ¹⁰ Móó Yesu lébláa amó obéé, "Mhlé aklemetí ámuú mlalé ámu ko ba."

¹¹ Mó su Simon Petro léyinkí dó wié akln amvtó, oleyebitia asawu amóó aklemetí akpónkponti bvbv mó ámu bhtswi oyu enó. Aklemetí ámu bvgyi lafakole aduenu-sa (153). Inia bhtso ó á, asawu amu mettú. ¹² Yesu lkti amó obéé, "Mlbegyi atá." Amótó okokó métalí wá kln fité mó obéé, "Ma fvgyi?" Tsúfé bebi áni amó Wie ni. ¹³ Yesu lótsu bodobodo amu há amú, olotsu aye amu é há amó.

¹⁴ Bulu lkusúa Yesu tsú afúlito omá a, iní gyí otse saasi áni olele iwi ewan súná mu akasípó amu ni.

Yesu Mva Petro

¹⁵ Bréa begyi nyanku atogyihé amu tá á, Yesu lfité Simon Petro obéé, "Yohane mu bi Simon, fotodwé mí dun fó aba ánfí lóó?"

Petro lélé mó enó obéé, "Ee, mí Wié, foyin áni ntodwé fó."

Yesu lébláa mu obéé, "Kí mí akúfabí amuso." ¹⁶ Olétrá fité Petro otse nyosí obéé, "Yohane mu bi Simon, fotodwé mí?"

Petro lélé mó enó obéé, "Ee, mí Wie, foyin áni ntodwé fó."

Yesu lébláa mu obéé, "Kpa mí akúfa amu." ¹⁷ Yesu lfité mu otse saasi obéé, "Yohane mu bi Simon, fotodwé mí lélé?"

Iéchan Petro, tsúfé otse saasi Yesu lafité mu obéé, "Fotodwé mí?" á. Mó su olele mó enó obéé, "Mí Wié, fó onutó foyin tógyító. Yée foyin áni ntehíé dwé fó!"

Yesu lébláa mu obéé, "Kí mí akúfa amuso." ¹⁸ Onokwali nde mli bláa. Bréa fúgyi oyasubi á, fó onutó fotetáli tsú fó atadie hihue iwi, kósó yó atíngyilatínéa fudeklé. Támē ni fdbwé oyin dchen a, fétunkí ibi, há oku obéidá fó atá, kpá fó ya atínéa fomedékle." ¹⁹ (Yesu léblí asón ánfí, pósúná okpa áni Petro obótsu mósú wú pówá Bulu numnyam.) Inu olebláa Petro obéé, "Buo mu!"

Yesu Mva Okasípóá Ótchíé Dwé

²⁰ Petro lédamlí kí a, Yesu okasípó amóó ótchíé dwé ámu buo amó. (Mugyi ohá ámoo oleyinkí kpisá Yesusu ntópwé ató ogyíkpá, fité mu obéé, "Owlé, ma obéle fó há?" ámu ni.) ²¹ Bréa Petro lówun mu a, olefité Yesu obéé, "Mí Wié, ntu obéba oyin ánfí ésí?"

²² Yesu lélé mó enó obéé, "Ní ndeklé mbéé otsia nkpa yófon bréa néyinkí ba a, fó asón igyi? Fó mó buo mu wole!"

²³ Asón ánfí ieklei wá Yesu abúopu amvtó, áni alí okasípó amu mó móowu. Támē Yesu méblí obéé, omóowu. Blí oleblí obéé, "Ní ndeklé mbéé, otsia nkpa yófon bréa néyinkí ba a, fó asón igyi?"

²⁴ Mugyi okasípóá olowun iní fée, olowanlín mó tswi ni. Aniyin áni mu asón blíhé anfi igyi onokwali.

Onómo

²⁵ Ató tsotsaotsa ikráa bu inuá Yesu lóbwé tsia inito. Ní bawanlín mó fée wá nwulótó ikole-kole a, teki bumanénya nwuló ámu oyaíkpá osuluv anfisó. Natái tá.

Sumbí Ayəpú Amu Gyumagyihé

¹ Mí wié Tiofilo,

Mí Luka dé ḥawolú áñfi wanlín sísi fú. Mí ḥawolú gyankpapu amvto á, nəwanlín Yesu ató bwetéhé pó mu atosunáhē fée; tsú bréa olefi mu agyómá así, ² bəfən ekeá Bulu lótsu mu ya ḥasósó. Asa Bulu lótsu mu náti á, oletsun Ḥje Wankihé túmito bláha ahá ámúv olele ḥabéé, bubwéé mu sumbi ayəpó ámu tóá bubwéé. ³ Mu iwiəsin wúun pó mu lowu ḥoma a, oletsia lá iwi ḥawan ḥakpa ḥatsan-ḥatsansu súná amú, pósúná áni lélé otsie nkpa nké adwana áni ḥelatásia ḥasolus fée; ḥde Bulu iwiegýi iwi asón bli. ⁴ Bré kvá mua amónya befia a, ḥleda amú ḥalá ḥabéé, “Mlumánatí Yerusalem. Mlutsia inu gyo mí Sí atokiehé ámúv ḥelhe yái ḥabéé mehá mli, nebláa mli mū iwi asón amú. ⁵ Asú ḥobopó Yohane lópu ntsu bá ahá asú, támé nké kútuklú kv̄ ḥoma a, Bulu ḥabopó Ḥje Wankihé amu bō mli asú.”

Yesu ḥosósó Y

⁶ Mú su bréa mua amónya belafia a, befité mu bée, “Ani Wié, bré áñfito féyinkia iwiegýi amu hā Israelfo ní?”

⁷ Yesu lebláa amú ḥabéé, “Imehián áni mlébí nké ntéé bréá mí Sí nkole lahié mu onutó túmito. ⁸ Mbouin ní Ḥje Wankihé amu ḥowí mlutsi á, mlénya túmi talí gyi mí iwi adánsie tsú Yerusalem wúluto, Yudea pú Samaria ḥamatá fée yófon ḥayí ḥaka.” ⁹ Bréá ḥelblí asón áñfi tá á, amú ansító inu Bulu lótsu mu ya ḥasósó, ḥofwí wié nwolótáato.

¹⁰ Besi bude nwolótáa kú alu. Beláki a, ayin abanyó akvá bəwa atadié fututú líi amú wá á. ¹¹ Ayin amú befité amú bée, “Oo Galileafa ayin, ntu mlidékú nwolótáasú alí? Alí áñfi mlilawun Bulu latsu Yesu ḥaya ḥasósó áñfi á, alí kén obéyinkia mu ba ní.”

Matias Yuda Otsíkpá Tsíd

(Mateo 27:3-10)

¹² Inu beyinkí kplí tsú Nf-nyílbu ámuso* ba Yerusalem. ḥakpa ámu ibóbwé málí fvn. ¹³ Bowie wúluto á, bədu yó abansúrto, ḥtiné ámúv bətsie yaí amú. Sumbí ayəpóá bəyó inu gyí: Petro, Yohane, Yakobo mua Andrea, Filipo mua Toma, Bartolomeo mua Mateo, Alfeo mu bi Yakobo, Simon áni ogyi iwitsiá adunkápó ḥapasuato ḥha pú oyin akvá bəteti mu Yakobo mu bi Yuda. ¹⁴ Ahá áni bətrá du yó inu gyí, atsi akvá, Yesu mu yin Maria pú Yesu apió. Ahá áñfi feé létsiá bwé ikole bá mpái.

¹⁵ Nké amvto á, ahogyipu bábwé fé lafakule-advanyo (120) befia. Inu Petro lókuosó líi amú nsné bláha amú ḥabéé, ¹⁶ “Mí apió ahogyipu, Ḥje Wankihé asón ámúv ḥelblí tsón Owie Dawidsu, ibu Bulu asón wanlínhe amvto, tsú Yuda Iskariot ámúv ḥelkpá ahá beyékitá Yesu iwi ámu laba móto.” ¹⁷ Yuda Iskariot áñfi létsiá anito. Ania monyó lóyo osum agyómá áñfi.”

¹⁸ Yuda lópu mu lalahe áni olbwé iká beka mu yóho ḥasolú ku. ḥelkpá tsú ḥasósó bəda ḥasolú amuso pó, mu ipu lefa po, mu mpúni é lefen dalí wórədə. ¹⁹ Ḥagyóha áni ḥbu Yerusalem lónu asón áñfi. Bedinká ḥasolú amu dák amú ḥoblito bée, “Hakeldama.” Mó así gyí, “᠁ṣulúvá obugya lawólí mósú.”

²⁰ Petro lóyo mu asónsó ḥabéé, “Tsúfē bəwanlín wá Israelfo ilu ḥawolú amvto bée, ‘Mu wóyí idí kpan.’

Jhaa mátsiá móto.”

Betrá wanlín tswi bée,
‘Ha bambá otsia mu otsíkpá.’

²¹⁻²² “Mú su ilehián áni ḥakpa obétsa aní Yesu afúlitokvú áñfi iwi adánsie gyí. Ilehián áni ḥa amú obótsu ayin ámúv betsiá anito bré ámúv anulóbuo aní Wié Yesu, náti kí ntiné-ntiné amvto. ḅhá áni olbwuo aní tsú bréa Asú ḥobopó Yohane léblí asúbə asón alu bəfən eke ámúv Bulu lótsu Yesu ya ḥasósó sí ani ámu.”

²³ Inu su bele ahá abanyó, bəygi Yosef áni bəteti mu Barsaba, bətetráa ti mu Yustus mua Matia. ²⁴ Móó bəbə mpái bée, “Ani Wié, foyin ḥagyóha klonto asón. Suna aní ahá áñfito ḥomá falé,” ²⁵ otsia Yuda amúv alakíná agyómá áñfi, nyá mu isobiti ámu otsíkpá, ḥaya fú osum agyómá amú.” ²⁶ Móó bəkápó atá amú abanyó nwunso. Ileyi Matiasu. Mó su bəpó mu wá sumbi ayəpó dúsukvú amvto, bəlabwé dúsanyo.

2

᠁ṣe Wankihé Ibáto

* 1:12 Nf-nyílbu igyi obubwí kuá ibu mantáa Yerusalem, bəteti mó Olifbu.

¹ Pentekoste Eke, igyi Israelfo ato popwe onó ədaké ámu ləfon a, ahógyipu amu fée beba befia amú ofiakpa. ² Ətsawole pé á, olú kuá igyi fē afu kponkponti ilotsu əsósó bəbələ wóyí ámóó bəbə móttó ámu. ³ Inu bowun tokvá igyi fē ogya plenplen, ilehan ədandu. Ilədasáin dínká amótó okugyíækəsu. ⁴ Ərje Wankihé ləbələ okugyíækətə, ileha okugyíækə léfi ası əde əblí bámbá bli.

⁵ Bré ámuto á, Yudafəá bətenyá Bulu ifú, bəbə ndító fée baba butsie Yerusalem. ⁶ Bréá ədəm anfi bonu okitikítí amu a, besri befia inu. Amótó okugyíækə lónu mu wúluto əblí. Mó su onó lobwie amú. ⁷ Iləwa amú ifú, wá amú wánwan. Mó su əfíté bəe, "Ahá ánfí budeötí á, megý Galileafó sásón bugyi?" ⁸ Mó nkálí ləbwə asa anidénuá bude anito okugyíækə wúluto əblí bli? ⁹ Anito aku atsú Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Yudea, Kapadokia, Ponto, Asia, ¹⁰ Frigia, Pamfilia, Egyipte əmáttó pú Libia awúlu ání ibu mantáa Kirene wúluto. Aku é botsú Roma wúluto, ¹¹ bógyi Yudafə pú amúá bəmegyí Yudafə bawié Yudafə Bulusúmtó aná fée bəbə anito. Kretafó pú Arabifa é bəbə anito. Támé anidénuá bude Bulu ato kponkponti ání alabwé bli anito okugyíækə oblıti." ¹² Ali ámóó asón ámu iləbwie amú onó ámu su bəbwə yoo, sí bude amú aba fité bəe, "Ngya amansu é ní?"

¹³ Támé amótó akyo bəbwə ahógyipu amu ahinlá bəe, "Ntá banu bu."

Petro Asántzle Súnd Ahá Ámu

¹⁴ Inu Petro mua mu aba dúkon ámu bəkəsú líi. Móó Petro lótsu əme fúá bláa ədəm amu əbée, "Apíó akyo Yudafə pú mli féeá mliyé Yerusalem, mliyé yaa asu, anle asónató suna mli. ¹⁵ Mlumákí mliaa ahá ánfí babó, tsúfē oyí məkóké. Bréá dokwebá ladá ní. ¹⁶ Mboún asón ánfí iləba nde ánfí Bulu ənósó ətőpó Yoel ləblí yái ní. Əbée,

¹⁷ 'Bulu əbée, "Nke tráhe amótó á,

nópu mí Ərje wá anyánkpósa féeétó.

Mli abi yinhé pú mli abi tsuhé bēblí asón ání nópwá amú onó.

Mli nyasubi bōwun ató.

Mli ayin dehen bōkun nkude.

¹⁸ Nke amótó á, nópu mí Ərje wá mí asúmpó atsí máa ayin féeétó.

Mó su bēblí asón ání nópwá amú onó.

¹⁹ Nəbwə ofúla nwolótáasú,

bwé osúna osulúsú.

Ogyá, obugya pú ogyási tuun héba oyítá.

²⁰ Owí əbéta əpá.

Ətsra é əbérpe kəo fē obugya,

asa anu Wíe numnyam eke kponkponti ámu ibófón.

²¹ Ibéba ání əhagyíaha ání okpólí anu Wíe a, əbéha mu obénya nkpa."

²² Petro lóyo mósó əbée, "Mí apíó Israelfo, mliyaa asu amlinu asón ánfí. Bulu ləbwə ofúla múa ato kponkponti pú osúna tsətsətsə tsən Yesu Nasaretyin amosú, pósúná ání molówá mu. Mli féeé mllilowun mó, tsúfē mli anisító iní féeé leba. ²³ Igyi táká Bulu yin yaí dodo, igyi mu apé ání bélé Yesu há mli. Mlliléha ahá ání bətamagyí mblasu bəda mu mántá oyikpalíheso, mó mu. ²⁴ Támé Bulu lélé mu lowu sínssínsíntó, kósúa mu tsú afúlito. Tsúfē lowu mēetalí gyi mosú, osin afúlito. ²⁵ Inu sú Owíe Dawid ləblí mu iwi asón əbée,

'Brégyíbré á, ntowun anu Wíe mí anisító.

Tsúfē olí mí gyəpisu, su təto móówa mí ifú.

²⁶ Mó su anisí tegyi mli,

ntətői anisgyísú.

Nyankpusa ngyi. Lowu da gyo mí,

támé nde Bulu əkpa kú.

²⁷ Tsúfē fóméesi mí əkláa wá afúlito.

Fóméha mí fú osúmpó wankihé mməoplá.

²⁸ Fólósuná mí əkpa ání ntsówá mósó, mí anya nkpa ání itamatá.

Ní fóbó mí wá á, anisí bégyi mi ekekégyíeké."

²⁹ Petro létrá bláa amú əbée, "Mí apíó Israelfo, mbóá híe bla mli amlinu. Ani náin Owíe Dawid lówu, bopolá mu. Bótu nde mu ntsán da aní wá nfi. ³⁰ Bulu ənósó ətőpó ogyi, oyin ání ntam ání Bulu léka há mu bəba móttó. Bulu léka ntam há mu əbée, méha mu natina əkə obétsiá mu obiású eke kó. ³¹ Iniá aní náin Owíe Dawid lówun mó yái su á, olətői tsú Kristo, (əhá ámóó Bulu ladá mu ofúli amu) kósúa tsú afúlito iwi əbée,

'Bulu méesi mu wá afúlito.'

Mó su mu oyılóv móóplá."

³² Petro lóyo mósó əbée, "Yesu gyí əhá ání Bulu ləkəsúa tsu afúlito, aní féeé anigyi mó adansifó.

³³ Bulu lótsu Yesu ya əsósú, há mu otsiákpá yilé mu gyəpisu. Ani Sí Bulu lópu Ərje Wankihé

ání əlehie yáí əbée, móphá mu ahógyipu há mu. Ọjé ámu Yesu lapóhá anú á. Mú gyumagyihé mlidéwíun, mlidénu á. ³⁴ Megyí Owíe Dawid Bulu lótsu ya əsósó, támē mvléblí yáí əbée,
‘Ani Wíe Bulu lébláa mí Wíe əbée,

Tsia mí gyepisú,

³⁵ yófun bréa nópo fú alupó bwé fú ayabi oyikpa.’”

“Mó su mli Israelfo fée mlínú. Ibv móntá mliléda Yesu mántá oyikpalihesu. Támē mlíhie bi áni Bulu ladá mu ofúli, bwé mu Kristo pú anu Wíe.”

³⁷ Bréa Israelfo ámu bonu asón ánfí á, əlehie han amú. Mú su bcfíté Petro mua mu aba sumbi ayopó atráhe amu bée, ‘Apíó, ntó abwéé?’

³⁸ Múó Petro léle mó ənó əbée, “Mlitó okugyíoku ədámli klonto, abo mli asú Yesu Kristo dátó, ménú Bulu obési mli lakpan kíe mli, há mli Ọje Wankihé amu. ³⁹ Tsúfí mliá mli abí-aná pú ahá áni buvbú tsútsútsú áni Bulu əbéti fée əlehie Ọje Wankihé anfi há.”

⁴⁰ Petro léblí asón tsotsaotso, pótói kplá amú əbée, “Mlile mli iwi tsu ndembá-abí laláhe anfito.” ⁴¹ Amító ahá tsotsaotso bôho Petro asón ámu. Mú su bôbo amú asú. Eke ámu a, ahá bábwé fí mpím-sa (3,000) betsiá ahógyipu amoto. ⁴² Ahógyipu amu bélé ansi kítá sumbi ayopó ámu atosunáhé, amú ikulcbwe tógyítót, əpasua ámvtó atogyihetó yée pó mpáibetó.

Ahógyipu Amu Tsiátó

⁴³ Sumbi ayopó ámu bábwé ofúla pó osúna tsotsaotso, ənó lobwie əhagyíha. ⁴⁴ Ahógyipu amu fée bábwé tógyító kól. Betsiá ye amú ató há aba. ⁴⁵ Betsiá fí amú ató, ye kóba áni benyato há amító okugyíoká omá. ⁴⁶ Amú fée betsiá fia Bulu ətswékpa wunsinésó ekekegyíek. Bópo amó klonto-ədwe tsíá gíi ató əpasuato amú aba wóytí. ⁴⁷ Betsiá kánfó Bulu, ahá fée bekle amú asón, anu Wíe Bulu létsiá pó ahá áni ədele betsiá amító ekekegyíek.

3

Petro Mva Yohane Ibv Ọkv Tsa

¹ Eke əkv ntópwé dəsato mpáibó bré á, Petro mua Yohane boyó Bulu ətswékpa amu wunsinésó. ² Oyin əkvá bákwí mu ibo tetsiá Bulu ətswékpa amu əkpa ənó kóva əbéti mó “Ókpá ənó Wankláán.” Ahá əbötotsú mu ba bęyai inu ekekegyíek, ətkókli ahá áni bówie Ətswékpa inu kóba. ³ Bréa ibo amu lówun áni Petro mua Yohane budebitiwié Ətswékpa mu á, olkolí amó kóba. ⁴ Petro mu Yohane besi líi bude mu kíi díin. Múó Petro lébláa mu əbée, “Fó mó kíi anu wóle.” ⁵ Ibv amu kí əbée, békha mu taku. Mú su olotsu ansi fóá əde amú kíi. ⁶ Támē Petro lébláa mu əbée, “Mma sika futútú ntéé pépé, támē néha fú tóá mbu. Kusu lu, afonati Yesu Kristo Nasaretyin amu dátó!” ⁷ Ibv Petro lékitá mu gyepi bi, tsú mu líi, inu əwvnlin lowie mu ayabi pó mu ntsakpátó. ⁸ Olofulí kpáyi ətsáwóle pé, wá natí bi. Mú su olekplá buo Petro aná wíe Bulu ətswékpa wunsinésó inu; ona ədefulí kpáyi; əde Bulu kanfó. ⁹ Ahá áni buvbú inu fée bowun mu áni ona əde Bulu kanfó. ¹⁰ Mú su bréa əlwankí amú áni ibo amító otetsiá Ókpá ənó Wankláán inu kól ató ámu ni á, ilowa amú wánwan, bwíe amú ənó.

Petro Tzí Bulu Ətswékpa Wunsinésó

¹¹ Oyin ámu pú Petro mua Yohane kíinkín Bulu ətswékpa wunsinésó, ətnékuá əbéti inu Salomo Abrándásó. Mu ilotsa lówa amú wánwan. Mú su əséri ba amú wá inu. ¹² Bréa Petro lówun amó á, əlefité amú əbée, “Mí apíó Israelfo, ntogyi só asón ánfí lawá mli wánwan ah? Ntogi só mlilaba mlidé anu kíi ali? Mlkí mliaa, anu onutó túmi ntéé anu Bulusúm wankláán láhá su oyin ánfí lakúsó ona?” ¹³ Bulu ámuú anu anáin Abraham, Isak pú Yakob bosúm ámu lówa mu osúmpó Yesu numnyam. Támē mlilépó mu há mliaa bómóó mu. Mlilékiná əhá ánfí teki Pilato lóbwé agywun áni mézi mu onati ánfí. ¹⁴ Mlilékiná Ọha Wankihé pú Yilé Əbwepó ánfíá bowanlín mu iwi asón wá Bulu asón əwolótó anfi, bláa Pilato mliaa, osíi ahá əmopó ámu mboún ha mli. ¹⁵ Mliléba bómó nkpa əhapó ánfí, támē Bulu lókvúa mu tsú afúlits. Anigyi mó iwi adansá ní. ¹⁶ Yesu túmi láhá ibo anfi mlyin yáí, mlidékíi anfi iwi lawá mu onlin. Ani Yesu hógyí lástsá mu, mli fée mlidéwíun a.

¹⁷ “Ini su mí apíó, nyin áni mábí léha mlia mli ahande mlilépó iní fée gíi Yesu. ¹⁸ Támē a, Bulu léblí tsón mu ənósó atópó amu féesú yáí əbée, ‘Kristo, (əhá ámuú nedá mu ofúli amu) obówun iwiəsun.’ Mú su oleha ileba ali ní. ¹⁹ Mú su mlidamli klonto, amliyinki ba Bulu wá, ménú obési mli lakpan fée kíe mli, wá mli əwvnlin popwe, ²⁰ lápó Yesu sisí mli. Mu Bulu léda ofúli yáí há mli ní. ²¹ Iléhián áni Yesu obétsiá ənósó inu yófun bréa Bulu əbélá tógyító bwé, fí alia əlehá mu ənósó atópó wankihé amu bélá tswi. ²² Ani náin Mose léblí əbée, ‘Mli Wíe Bulu əbélá mu ənósó atópó əkvá ogyi fí mí əbédali tsú mlito hál mli. Mligyi mu asón blíhé féesú. ²³ Əhagyíha áni omobu ənósó atápó anfi á, Bulu əbélá mu lé mu aháta, mó mu.’

²⁴ “Tsú Samuelsó á, Bulu ənósó atópóá bëba fée bëtöi tsú asón ánfí ədëbá nke ánfíto iwi.

²⁵ Mligyi Bulu ənósó atópó amu abí-aná. Mlbó itó ámuú Bulu léhie yáí há anu anáin amu. Tsúfí Bulu lébláa Abraham əbée, ‘Nátsón fú abí-anásó yúlá əyító ahá fée.’ ²⁶ Ini su bréa Bulu

léle mu osúmpó Yesu a, olegyankpá pó mu sísi mli Israelfo, obéé obóyulá mli, amlisi lakpan bwé ní.”

4

Petro Mva Yohane Ḍnále Yudafá Asón Ogyíkpá

¹ Bréá Petro mva Yohane bubu mórosó budetsoi kplá ahá ámu a, Bulu igyi ahapó mba Bulu ḍtswékpá agyópó obandé pó Sadukifso aksó beba bøtu amó. ² Oblo lekitá obandé anfi. Tsúfésumbí ayopó ámu bude ahá ámu ató suná bée, Yesu lawú kósó tsú afúlito. Mó su wukósó bu inu há ḍhagyípha. ³ Obandé amó bekitá Petro mva Yohane. Owí dëta su bøpó amó yówa obu yéha oyí kehé. ⁴ Támé ahá ámóó bonu amó atosunahé amuta ahá tsətsəotsa bohogyi, bëtsiá ahogyipó amotó. Mó su ahogyipó amotó ayin bøbwé fé mpím-nu (5,000).

⁵ Oyí kehé nyanku a, Yudafá awié, amó obandé pó Mose mbla asunápó beba befia Yerusalem. ⁶ Ahá anfi pó obandé ání befa asón ámu asi gyí; Bulu igyi ḍhápó dëhen Hana, mu wóyító obandé Kaiápa, Yohane, Aleksandro pó wóyító amóto ahá fée. ⁷ Beha bøpó Petro mva Yohane belú amó ansító, befité amó bée, “Ma túmitó ntéé ma dátó mlilétsa oyin anfi?”

⁸ Inu á, ḍhe Wankihé lobvlá Petrotó. Mó su ḍleha mu túmi ḍeblála Yudafá awié pó amó obandé amó obéé, ⁹ “Nde mó mlidé anfi fité tóá svá anilawá awitóle há ibo anfi, tsá mu iló? ¹⁰ Mómó tsú ndé mliá Israelfa, fée mlibi ání Yesu Kristo, Nasaretyin amó túmi pó mu dátó oyin anfi áliú mli ansító anfi lanyá lótsá. Mogyí ahá ámóó mliléda mántá oyikpalíhesu mó mu asa Bulu lókosúa mu tsú afúlito ámu ni. ¹¹ Yesu anfi iwi asón bøwanlín wá Bulu asón amotó bée, “Ibwi ámóó ml obu ayipó mlilékiná ámu

lábæbwé okonkísobví ni.”

¹² Yesu anfi nkule pé gyí ohá ání Bulu lópohá ani, oyí anfito obéé, atsóvn mvesu nya nkpa. ḍhaa trá ḍma inuá adún mu.”

¹³ Inuá Yudafá obandé amó buyin ání Petro mva Yohane bùmokókásí ḍwolú ki, támé ifú medé amó su á, onó lobwie amó. Ilwankí amó ání babuo Yesu ki. ¹⁴ Obandé amó bùmenya asansu bli. Tsúfés bowun ání ibo amióó alanyá lótsá ámu líi Petro mva Yohane wá. ¹⁵ Mó su ḍeblála Petro aná bée, budáli asón ogyíkpá inu kplobí, abokita agywün. Móó obandé amó befité aba bée, ¹⁶ “Nkáli abóbwé ahá anfi? ḍhagyípha labí Yerusalem wúluto ání amó labwé osuina kpónkponti anfi. Anuméetalí gyi mó nwéen. ¹⁷ Támé alá ibóbwé asón anfi méétrá kleí á, mliha ada amó alá kíñkíñkín aniaa bùmátra bláa ḍhaa asansu Yesu dátó e.”

¹⁸ Inu ḍelati Petro mva Yohane ba obuto inu, bëda amó olá bée, bùmátra bláa ḍhaa asóngyíasón ntéé súná ató Yesu dátó ekekéeké. ¹⁹ Móó Petro mva Yohane ḍeblála amó bée, “Mli onutó mliki. Momu bu alé Bulu ansító, ání abónu mli asón lóó, ntéé Bulu klé? ²⁰ Tsúfés aní mó anuméetalí sí tóá anilawun pó asón ání anilanú bli.” ²¹ Bùmetalí bití amó isv, tsúfés ahá ámu fée bude Bulu kanfó ofúla kpónkponti ámóó alabwé ámu sv. Mó su obandé amó betrá da amó olá kíñkíñkín, besi amó benatí. ²² Oyin ámu lótsá lówa ifú, tsúfés alaha dvn nfí advana (40) alu bré amotó.

Ahogyipó Amó Ató Kvlíhé

²³ Yudafá obandé amó benya sí amó al, Petro mva Yohane beyinkí ba amó aba ahogyipó amó wá. ḍeblála amó asón ání Bulu igyi ahapó dëhen pó Yudafá obandé amó ḍeblí fée. ²⁴ Bréá ahogyipó amó bonu asón ámu a, amó fée bøpó ḍme kule kóli Bulu bée, “Ani Wíe Bulu Otúmípó, fólbwé osó fobwé asi, opo múa ntsu pó móntó ató fée. ²⁵ Fotsón ḍhe Wankihéhesu há aní náin Dawid, oyigí fú osúmpó léblí obéé, ‘Ntogyi só omá-omá banyá oblá?

Ntogyi só ahá fée babwé agywün kóku kpaalí?

²⁶ ḍsulósó awié badídá ató.

Wílu obandé batí aba fia,

kítá agywün laláhé ani Wíe Bulu mva Kristo, (ohá ámóó ḍleda mu ofúli) amosu.”

²⁷ Petro lóyo mu asónsó obéé, “Lélé á, asón anfi laba móntó. Owíe Herode mva Pontio Pilatoá bùmegyí Yudafá pó Israelfa babwé kule wílu anfito, kósó líi Yesusó. Mogyí fú osúmpó wankihéhesa feda mu ofúli ni. ²⁸ Támé bùmehi ání tóá fehülé yai fée ibéba móntó fú apé pó fú túmito dodo babwé á. ²⁹ Ani Wíe Bulu, ki alá baká anisó, afukpa fú asúmpó, méní abétalí bli fú asón ámu, anuméenya ifú. ³⁰ Tsa ahá ilo fú túmito, afuha abwé ofúla pó osúna fú osúmpó wankihé Yesu dátó.”

³¹ Bréá bøpó mpái anfi tá á, amó ofiakpa inu fée ilokpünkí. ḍhe Wankihé lobvlá amotó. Mó su bøwa klon dá Bulu asón ámu ḍkan.

Ahogyipó Amó Atótsé Yée

³² Ahogyipó amó fée bøpó klon kule múa agywün kule tsíá. ḍkvku méblí obéé tóá mu bøi igyi mu nkule klé. Mboún okugyíkóu ató lobwé amó fée klé. ³³ Sumbí ayopó ámu bøpó túmi kpónkponti gyi ani Wíe Yesu iwi adánsie bée, Bulu lakósúa mu tsú afúlito. Bulu léhié

wá awítelé há ahógyipu amu fée. ³⁴ Amótó əkvəkə mégyi ohian, tsúfē amóá bubu əsvlóv pó wóyí betsiá fē mó, pó mó ənó kóba ba ³⁵ sumbí ayəpó ámu, betsiá ye mó há əhagyíha alia ilehián mu.

³⁶⁻³⁷ Mó su alí kén Lewiyin əkvá bvtetí mu Yosef léfe əsvlóv, ələpó kóba amu ba sumbí ayəpó ámu ni. Yosef anfi otsú Kipro əmáttó, sumbí ayəpó beha mu idá Barnaba, (mó así gyí, “Ahá atetə-ənlin əwapó.”)

5

Anania Mva Safira

¹ Ino oyin əkvá botetí mu Anania mva mu ka Safira é befe amó siadé ko. ² Támé Anania lélé kóba amu ku njain, mu ka é yin mó iwi. Əlopó kóba amu tráhé ba sumbí ayəpó ámu. ³ Móó Petro léfté mu əbée, “Anania, ntogyi só fahá Əbónsám lagyi fusu, fapó kóba amóó fenza ámu ku njain, bówa afunu suná Əjé Wankihé? ⁴ Fóbó fó əsvlóv asa fefe mó. Iniá fefe mó é á, fóbó fó kóba. Ntó láhan fo só fabwé itóá igyi ali? Bulu fawá afunu súná o, megyi anyánkpóusa.” ⁵ Anania lénya nú asón ánfi ali á, əletin da wú. Mó su ifú lehie kítá ahá ání bonu asón ánfi fée. ⁶ Ino nyasubi aksó bokosó tsú tati kíklı mu iwi, tsú mu yópula.

⁷ Ilegyi fí dənhwíri asa əma asa mu ka Safira é lóbowie inu. Ali bré ámu to á, omeyín táá əlaba mu kulusu. ⁸ Petro léfté mu əbée, “Safira, bla mi. Kóba anfi gyí tóá fúa fó kulu mlilénya bréá mliléfe əsvlóv amu ni?”

Safira lélé mó ənó əbée, “Ee, alí anilénya ní.”

⁹ Mó su Petro léfté mu əbée, “Ntogyi su fúa fó kulu mlilabwé ənó-əkvé mliaa mlásó Ani Wié Əjé ki? Ki, nyasubi ání bayópulá fó kulu yínki lawié obu-ənó inu á. Bósorá fó é ya.” ¹⁰ Inuñu otsi ámu é létin da Petro ayabitó inu wú. Bréá nyasubi ámu bobowie inu á, bowun ání Safira é lawú, su botsu mu yópulá mu mantáa mu kulu. ¹¹ Ifú lehie wié əpasua ámu pó ahá ání bonu asón ánfi fée-tóá.

Sumbí Ayəpó Ámu Ofúla Pó Osúna Bwe

¹² Bulu lásón sumbí ayəpó ámu su bwé ofúla pó osúna tsotsaotsa wúlu amoto. Ahógyipu amu fée bəbwé kule tsíá fia ətnekvá bvtetí inu Salomo Abrándaásó. ¹³ Ahá ání bumegyi ahógyipu kóráá bəti ahógyipu amu idayitó. Támé əkvəkə móbwe agywun əbée, mēbetsiá ahógyipu amoto. ¹⁴ Igyi ali óó á, atsi móay in tsotsaotsa bəhə an; Wié Yesu gyi. Bulu létsiá pó amó tsia ahógyipu amoto. ¹⁵ Sumbí ayəpó ámu ofúlabwé su wúlu amoto ahá betsiá tsú amó aləpó ba brónusv, bəyaí nklan tswi pó amó tswi mósú. Fówun ní Petro əbá bətsun inu á, mu yiýi bówulí amósú. ¹⁶ Ədəm ání botsú awúluá ibu bomlí Yerusalemto é bəpó amu aləpó pó ahá ání ənje laláhe dé amó háan ba, sumbí ayəpó ámu bətsa amó il.

Sumbí Ayəpó Ámu Lu

¹⁷ Sumbí ayəpó ámu iwi lówa Bulu igyi əhapó dehen amu mva mu aba ání bubu Saduki əpasuato olu. ¹⁸ Ini su bəkitá sumbí ayəpó ámu wá obu. ¹⁹ Támé onyé, Bulu-əbəpó əku léba befinki obu ámu, kpá sumbí ayəpó ámu dál. ²⁰ Bulu-əbəpó amu lébláa amó əbée, “Mliyo amliyelú Bulu ətswékpa wunsinésó inu, amlıbla ahá nkpa pəpwé amu iwi asón fée.” ²¹ Sumbí ayəpó ámu begyi Bulu-əbəpó amu asónsú. Mó su benatí yó wunsinésó inu bəke, bude ahá ató suná.

Əma-əma a, Bulu igyi əhapó dehen amu léti Yudafə asón agyípó amu fée fia. Móó bəwa abi bəe bəyéle sumbí ayəpó ámu ba. ²² Támé bəyo á, sumbí ayəpó ámu bəma inu. Ini su beyinki bəbláa ahandé amu bəe, ²³ “Anlóyo inu á, anlówun ání aklən amu fin wankláán. Obu adüpósó akípó amu bəlú bude aklən amu ənó gyo. Támé bréá anliefinki aklən amu a, anumówun əhaa obu ámu.” ²⁴ Bulu ətswékpa agyópó əshande mva Bulu igyi əhapó dehen amu bonu asón ánfi a, bəbwé yoo, si bude asón ání ibébá mó əma gywín. ²⁵ Inu əha əkvé bəbláa amó əbée, “Mliki, ahá ámóó mlilásó obu ámu bəlú Bulu ətswékpa wunsinésó inu, bude ahá ató suná.” ²⁶ Mó su Bulu ətswékpa agyópó əshande amu mva mu aba bəyo yékpə sumbí ayəpó ámu ba. Bekpa amó dífín pú amó ba, tsúfē benya ifú ání ní bəpó ibi da amó á, ahá bédə amó abwi.

²⁷ Bəpó amó ba bəlú Yudafə asón agyípó amu ansító. Móó Bulu igyi əhapó dehen amu léfté amó əbée, ²⁸ “Anuméda mli əlá aniaa, mlumátrá ti oyin ánfi dá suná ató? Támé mlikí tóá mlilabwé. Mliyahá mli atosunáhá labólá Yerusalem wúluto fée. Mlidékléá mlápó mu lowu sórá anit.”

²⁹ Petro mva sumbí ayəpó atráhé amu bəle mó ənó bəe, “Bulu asónsú lehián ání abégyi, megyi anyánkpóosa. ³⁰ Mliháda Yesu mántá oyikpalíhesu mó mu. Támé aní anáin Bulu lásónsóba mu tsú afúlito. ³¹ Olotsu mu ya əsósó, pó mu yéyái mu gyəpiso, bwé mu ahá Əkpapó pó Nkpa Əhápó. Fówun əkpá idí ha Israelfə abudamli klvntó, Bulu osi amó lakpan kie amó. ³² Anigyi alí asón ánfi iwi adánsifó ní. Əjé Wankihé amóó Bulu lópkiké ahá ání bətegyi mu asónsú amu é dé mó iwi adánsifé gyi.”

³³ Bréá Yudafá ahande amó bonu asón ánfí á, lówa amó obblá. Mó su bóbwe agywün bee, bómá sumbí ayopó ámu. ³⁴ Táme Yudafá ahande amuto okvá ogyi Farisiyin, mu dá gyí Gamaliel, ogyi Mose mbla osunápó áni ahá fée botobú mu lókvss líi, bli obéé bvkpá sumbí ayopó ámu dali kpalobi. ³⁵ Inu oleblláá Yudafá ahande amó obéé, “Israelfo ayin, mlíki wankláán itó ánfí mliaa mlópugyi ahá ánfí iwi. ³⁶ Mlikain áni bré kota á, oyin okvá bvtetí mu Teuda létsiá. Olébwé mu iwi fé éha kpnkpnonti okv. Mó su ahá bóbwe fé lafana (400) sásón bobuo mu. Táme bómá mu, mu abúopo fée bedasáin, mu bwché é fée lowie ntsu. ³⁷ Mu óma a, Yuda áni ogyi Galileayin é leba aháklobi. Mu é alekpa ódám buo iwi. Táme bómá mu, mu abúopo amó fée bedasáin. ³⁸ Mó su ndé mli bláa mbéé, mliisi ahá ánfí. Mlumápo ibi da amó. Tsúfí ní itsú anyánkpúsa wá á, mó fée ibéba bøtsøn. ³⁹ Táme ní itsú Bulu wá á, mluméetalí ká amó itin. Mó su mlumábwe amó totó, ménü imðobwe fé mliia Bulunyø mlidéko.”

Yudafá ahande amó botsulá dínká Gamaliel asón ánfisu. ⁴⁰ Inu beha beti sumbí ayopó ámu ba obuto inu. Beha bénwen amó ató, beda amó olá bee, bómátra ti Yesu dá súná ató ekekéeké, besi amó benatí. ⁴¹ Bréá sumbí ayopó ámu bedali Yudafá asón ogyikpa inu boyá á, anší de amó gyí. Tsúfí Bulu láhá amó é bawun iwiosin Yesu su. ⁴² Sumbí ayopó ámu betsíá súná ató ekekégyíeké, dá Bulu ason wankláán ámu okan Bulu ótswékpa inu pó wóyígýiwóyító bee, Yesu gyí Kristo, (éhá ámoo Bulu ladá mu ofúli amó).

6

Onó Alípú Abasiénó Le

¹ Bréá akasípó amó beba budekleí á, ítré leda Yudafá Griiki ablípó amóó bvtoblí Hebre obblú amó nsiné. Griiki ablípó amó bee, ekekégyíeké, ní bude ató yée a, butamahá Griikifos asorupó amó. ² Mó su sumbí ayopó dúanyø amó beti ahógyipó amó fée fia, bláa amó bee, “Ima aleá abési Bulu asón okanda betsiá ye ató. ³ Inu su apió, mlíki mlito amlile ahá abasiénó áni obú bu amósó, Óje Wankihé múa nyánsa itsó amótó. Fówun apu amó lu atótó yée onó, ⁴ ménü ani é abéle anší ki mpáibó pó Bulu asón ámu okanda.”

⁵ Ansí legyi ahógyipó amó fée asón ánfí iwi. Mó su bele oyin okvá mu hógyi onó bu onlin, Óje Wankihé é itsa mutó, bvtetí mu Stefano múa Filipo, Prokoro, Nikanor, Timon, Parmena pó Nikolao, ogyi Griikiyin okvá otsú Antiochia asa alawíé Yudafá osúmtá. ⁶ Bøpu ahá ánfí bosná sumbí ayopó ámu, sumbí ayopó ámu é bøpu ibi dínká amósó, bó mpá há amó.

⁷ Inu su Bulu asón ámu lekké, akasípó amó bomoni Yerusalem. Bulu igyí ahapó ámu óó tsotsaotsa böhö Yesu asón ámu.

Stefano Kitá

⁸ Bulu lówa awitole há Stefano túmi kpónkpónkpnonti. Mó su olébwé ofúla pó osúna akpnkpnonti omá amótó. ⁹ Táme akv bokosú líi musu. Ahá ánfí botsú ofiakpa kvá bvtetí mu “Nkpábiá Bahá Iwisiotsiá.” Amó akv bøgyi Yudafáá botsú Kirene pó Aleksandria awúlusó. Akv é botsú Kilikia pó Asia ómató. ¹⁰ Táme Óje Wankihé léha Stefano nyánsa olépotói. Mó su bømetál gyí mu nwéen. ¹¹ Inu su beha akv onó bee bubli bee, bonu áni Stefano dëtái wó Mose múa Bulu. ¹² Inu léha ahá áni bøbu inu pó Yudafá ahande pó Mose mbla asunápó amó benya obblá Stefanosó. Inu benatí yótó mu, kítá mu, kpá mu ya Yudafá Asón Agyípó amó anstí. ¹³ Belahá akv bowa afunu dínká musu bee, “Oyin ánfí totói wó Bulu ótswékpa wankihé pó Mose mbla ámu ekekégyíeké. ¹⁴ Anlólónu áni obéblí obéé, ‘Yesu Nasaretyin amó obóbwie Bulu ótswékpa amó, tse amándié áni Mose lósuná ani fée.’ ” ¹⁵ Yudafá Asón Agyípó amó fée besi bude Stefano kú diin. Inu beki a, mu ansítá de ogyá kpa fé Bulu-ábøpu ansító.

7

Stefano Iwi Onóle

¹ Bulu igyí shapó dëhen amó léfité Stefano obéé, “Asón ánfí bablí tsú fú iwi ánfí fée bu móttó?” ² Stefano lélé mó onó obéé, “Mí apió pó mí así, mlyaa asu amlinu! Bulu Onumnyampu amó léle iwi ówan súná ani naín Abraham bréá otsie Mesopotamia ómató, Kaldeafsto asa olotu yétsiá Haran wúluto. ³⁻⁴ Inu Bulu oleblláá mu obéé, ‘Tu dalí fó ómató si fó abusuan, afuyo ósolvó kvá nosuná fósó.’ Mó su Abraham lótusú Kaldeafó ósolvó yétsiá Haran wúluto. Mu si lowu óma a, Bulu léha mu olotu ba ótiné ánfí mlitsie ndé ánfí. ⁵ Bré ámató á, Bulu mókónyá há Abraham ósolvó ánfí yabi oyíkpa kule kóráá. Táme Bulu léhü mu asu yaí obéé, múa mu abi-aná obégyi ósolvó ánfí ekekó. Ali bré ámató á, Abraham mókókwí obí. ⁶ Asón áni Bulu oleblláá mu gyí, ‘Fú abí-aná bóbwe afóó ósolvó kvsu. Bópu amó bwé nkpbaf, wá amó amwumoyó nfí lafana (400). ⁷ Táme négyi omá amóó fó abí-aná býeytsiá amó así amó asón, bíti amó isu. Mó óma a, néle amó lé amó ibito, fówun bëba bosum mí nfí.’ ⁸ Bulu léka ntam há Abraham. Ntam amó onó á, Abraham obétin mu abi-aná keté. Mó su mu bi Isak lóhö nkekéwé á, Abraham létin mu keté. Isak é létin mu bi Yakob keté. Yakob é létin mu abí, bøgyi ani anáin dúanyø amó keté amó nyebito.

⁹ “Ani anáin anfi bese amó gyama Yosef, mu iwi olu su. Mó su əloyo yébwé əkpábi Egyipte əmáttó. Táme Bulu lélí mu əma, ¹⁰ lé mu lé mu ason wunhe féétó. Bulu léha mu nyánsa, há Egyipte owié lénya mu iwi ansigyi. Mó su əlobwé Yosef mu əmá pó mu wóyí féésú əkípu. ¹¹ Akón ku lébá Egyipte pó Kanaan əsolvásu fée. Ilópu ıkpán ba əmá ámuto. Ani anáin amó bumenyá ató gyi. ¹² Mú su bréá Yakob lónu ání atogylhé bu Egyipte a, oléwa ani anáin anfi sísi. Bayo inu eké gyankpapu yénya atogylhé bu. ¹³ Beyinkí yó otse nyaoisi a, Yosef léle iwi əwan súná amó obéé, moygi amó gyama Yosef ni. Inu su Egyipte owié é lébi Yosef abusuan. ¹⁴ Mó əma a, Yosef lówa mu apió sisi obéé, buyékpa mu si Yakob pó mu abusuanfó, bóbwe fó ahá aduesienénu (75) ba, abvbetsiá Egyipte əmáttó. ¹⁵ Inu Yakob lóya Egyipte. Inú múa ani anáin amó bowu ní. ¹⁶ Nfi tsotsaotsa əma a, bópó amútó akó afúli ya Sekem. Wúlu anfitó Abraham légyankpá tsíá ni. Bopulá amó ilán kuá Abraham lópu kóba hó tsu oyin əkvá bvtéti mu Hamor abí wátó.

¹⁷ “Nké ámúó Bulu léhié Abraham amó lotsutsúa ibofun a, ani anáin amó bakléí wá Egyipte əmáttó. ¹⁸ Əma a, Egyipte owié əkvá əmbeí Yosef lébetsiá obiá ámu. ¹⁹ Owie anfi 15wa əuwontén aní anáin amusu. Oléka amó híé obéé, butswí amó abi bóbwe tsalifwí abuwó. ²⁰ Alí bré ámuto bokwí Mose ni. Ogyi obí ání ahíé abu akíle, Bulu ansi legyi mu iwi. Mu yin léyái mu tsra asa mu si wóyító. ²¹ Bréá bélé mu mu wóyító a, Farao mu bi tsihé lótsu mu, pó mu bwé mu bi alu, əledan. ²² Egyiptefó bosuná Mose amó amándié kugyíku. Əlobwé əha kpənkəpənti mu itál pó mu bwéhétá.

²³ “Bréá Mose lóho nfi advana (40) á, əlobwé agywün obéé, móyo yéki alá Egyiptefó bópó bude mu apió Israelfó kpa. ²⁴ Inu á, olowun ání Egyipteyin dé mu apió Israelfó ámu. ²⁵ Owie anfi 15wa əuwontén aní anáin amusu. Oléka amó híé obéé, butswí amó abi bóbwe tsalifwí abuwó. ²⁶ Alí bré ámuto bokwí Mose ni. Ogyi obí ání ahíé abu akíle, Bulu ansi legyi mu iwi. Mu yin léyái mu tsra asa mu si wóyító. ²⁷ Táme əmwamóó əde mu ba da ámu lówutá Mose sísi, fité mu obéé, ‘Ma lówa fó obéé fubégyi anisu, afüggi ani nsiné asón?’ ²⁸ Füdekléá fso má, fó al ámúó ígye fso Egyipteyin amó lóó?’ ²⁹ Mose lénya nú asón ánfi ali, əlesri dali Egyipte əmáttó yó Midiafó əsolvásu. Oletsiá inu kwíi abi anyo.

³⁰ “Nfi advana əma a, Bulu-əbópó lélé iwi əwan súná Mose dimbísó oyibi kuá ibu awu, ogya detsií mótátó, mantáa Sinaibu. ³¹ Mose lówun mó á, lówa mu ifú. Bréá əlkpkvkpé oyó yéki mó wankláán á, Bulu lebláa mu obéé, ³² ‘Mígíyí fó anáin Abraham, Isak pó Yakob Bulu.’ Mose lénya ifú, ədekpunkí kpkapkpkapka. Mó su əmetálí ki mó. ³³ Ani Wíe Bulu lebláa mu obéé, ‘Wó fó ntukota tswi, tsúfé ətüné ánfi fulí ánfi igyi ətne wankihé. ³⁴ Nawun ání mí ahá bude əwiosun wúun Egyipte əsolvásu. Nanú amó isú. Mó su nakpli nebá bohó amó. Ba, anwa fó Egyipte.’

³⁵ “Mose anfi Israelfó bekíná Egyipte əmáttó, fité mu bee, ‘Ma lówa fó obéé fubégyi anisu, afüggi ani nsiné asón?’ ni. Mose anfi kén Bulu léha obéé, əbwéé aní anáin amósó ogyipó pó amó əlepó ni. Bulu lówa mu sumbí ánfi tsvn Bulu-əbópó amúó əlele iwi súná mu ogya plenplento ámu. ³⁶ Mu kén gyí ahá ání əlekpa amó dali Egyipte, bwé ofúla pó osúna tsotsaotsa Egyipte əsolvásu. Əpu Pepe amó onó pó dimbí ámu. ³⁷ Mu kén lebláa Israelfó ámu obéé, ‘Bulu obéé mu ənósó ətápó əkvá ogyi fé mí tsú mlito há mlí’ ni. ³⁸ Bréá múa Israelfó ámu befia dimbí ámu. Mose anfitó Bulu-əbópó amó lótsi tsvn Sinaibu ámu. ³⁹ Ani anáin amó ni. Mó kénso Bulu lópo mu nkpa asón ámu tsvn, ide aní é to ni.

⁴⁰ “Táme ani anáin bumenbu mu. Bekiná mu asón nu. Amó nkole su mó á, tekí bovráa bvbó Egyipte əmáttó. ⁴¹ In su hebláa Aaron bee, əyái ıkpí ání békpa amó ha amó. Tsúfé bumeýin tóá labwé Mose amúó əlekpa amó tsú Egyipte amó. ⁴² Ali bré ámuto á, békli sika pepe ənantswiebí póbwe əkpi, tsíá há mó igyi. Amó ansi legyi amó ibi onó ito bwéhétá ánfi iwi. ⁴³ Bulu lési amó asón, bayo bude owí múa ətsra pó ntsrakpabi tswéé. Fé alia bōwanlín wá Bulu ənósó ətápó amó əwlbótó bee,

‘Israelf! Megyí mí mlulómó mbwi bó afadue há
nfi advana (40) ámúó mlulétsiá dimbi ámu.

⁴⁴ Mboún əkpi Molok tati-obu
pó Refan ntsrakpabi əkpi
mlulbwé sórá, náti tswé.

Inu su négya mlí yówa Babilonfó əsolvásu əma ətinéku.’

⁴⁵ “Tati-obu ámúó itosúná amó ání Bulu bu amó wá ámu é letsíá ani anáin amó wá dimbí ámu. Mose lóbwé mó alá Bulu lósúná mu obéé, əbwéé mó pérpéépé. ⁴⁶ Ani anáin amó bowu si Bulu tati-obu ámu há aní asi, Yosua légya amó nkpa bəpuba əsolvásu anfitó. Amó onutó ansító Bulu légya əmá-əmá lé əsolvásu anfitó pohá amó. Bulu tati-obu ámu letsíá amó wá alu bətu Owie Dawid brésó. ⁴⁷ Bulu ansi legyi Owie Dawid iwi. Mó su Dawid lókvli mu obéé, moyii obu ha mu, méní aní Yakob abí-aná fée abósum mu inu. ⁴⁸ Táme Owie Salomo mboún lébeyi obu amó.

⁴⁸ “Táme Ḍsósósú Bulu tamatsiá nyankpösa obu yihetó. Fé alia Bulu onású atáipö oku léblí obéé,

⁴⁹ ‘Ani Wíe Bulu obéé, “ጀsósó gyí mí owié obiá,
osvlóv é igyi mí ayabi oyikpa.

Ntö obu mlaa mléyi ha mi?

Nkónu gyí mí okpónó odakpá?

⁵⁰ Megyí mí lóbwé ntobí ánfí fée?” ’ ”

⁵¹ Stefano lámo mu asón onó obéé, “Asutó-ənlin awié, klvnta bu mli odwin. Mllakíná Bulu asón ámu nu. Mli é mlitakósú lí Ḍje Wankihé amu asónsú brégyibré, fé alia mli anáin amu betsiá bwé. ⁵² Bulu onású atáipö omomusú mli anáin bumedinká? Bomo Bulu onású atáipö amúv bdblí yái bée, Yilé Ḍbwepó ámu obéba amu é. Mlléle Yilé Ḍbwepó ámu há, bomo mu.

⁵³ Mhláho Mose mbla ámu tsú Bulu-abopu ámu wá ní, táme mlímégyi mósv.

Stefano Abwi Da Mó

⁵⁴ Bréá Yudafá ahandé amu bonu Stefano asón blihé anfi á, oblá lehie kítá amú, beda ansító kpón. ⁵⁵ Táme Ḍje Wankihé lóbwá Stefano, olotsu ansi fúá, ode Ḍsósó kí. Olowun Bulu numnyam, Yesu líl Bulu gyopisú. ⁵⁶ Móv ólebláa amu obéé, “Mlkí, nawun áni Ḍsósó lafinkí, Nyankpösa-Mo-Bi ámu líl Bulu gyopisú.”

⁵⁷ Bréá bonu iní á, bopu ibi tin asu. Inu amú fée bəsorá okitiktí tú bun mósv, ⁵⁸ bəbutía mu dalí wúlu amvto beyéda mu abwi mó. Adansifó ámu bəwáí amú awunso atadé tswi ɔyasubi ókvá botetí mu Saulo wá. ⁵⁹ Bude mu abwi da alu, olokpolí anu Wíe obéé, “Mí Wíe Yesu, hó mí oné.” ⁶⁰ Inu á, oleda akpawunu, kplón kóklókú obéé, “Mí Wíe, si lakpan ánfí kie amú.” Olenya bíl ali pé, olomu onó.

8

¹ Saulo é lótsulá dínká Stefano mósv.

Saulo Ḍpasua Ámvsu Dinká

Tsú eke ámuvsu á, bedinká Ḍpasua ámóó ibu Yerusalem amuvsu, wá amú mo bi. Mó su Ḍpasua amu fée bedasán wá Yudea pó Samaria omátó, sí sumbí ayopó ámu nkole pé wá inu. ² Táme Bulu asúmpö akv bosu Stefano, bin mu.

³ Saulo mó léfi Ḍpasua ámu bwie asi. Oletsiá kí ahá wóytá, bítia ahógyipu atsi múa ayin fée yówa obu.

Filipo Bulu Asón Ḍkanda Samaria Wúluts

⁴ Ahógyipu amu beda Bulu asón wankláán ámu ökan ətinegyiötiné áni bedasán yó. ⁵ Mó su Filipo líyó Samaria wúlu yilé kóta yébláa amó Kristo, (ohá ámóó Bulu ladá mu ofúli amu) iwi asón wankláán ámu. ⁶ Afápó amu fée bonu mu asón blihé, bowun osúna áni olbwé é. Mó su bħħo mu asón ámu. ⁷ Ḍje laláhé lósvá okitiktí dálí ahá tsotsaotsó. Ahá áni amó ifón lawú pō tsukvle asínpu tsotsaotsó, é benya ilotsá. ⁸ Mó su ansi lehie gyi Samariafó ámu.

⁹ Ali bré ámuvsu á, əfápó kpónkpönti ókvá botetí mu Simon bu wúlu amvto. Bréá Filipo mēkóba inu á, ətbwé túmila súná mu pi amu, itowá amú ifú. Ḍtpó ibi sí kántó blí obéé, otúmipó kpónkpönti mogyi. ¹⁰ Nyebí ahandé fée bħotobú mu, blí bée, “Oyin ánfí dé Bulu túmi kpónkpönti ámu.” ¹¹ Inu əddepu mu asuma bwé ofúla suná amú, ilawá ɔpá su á, amú fée bħħo mu gyi. ¹² Táme bréá Filipo lēba beda Bulu iwiegypí pó Yesu Kristo iwi asón wankláán ámu ökan a, atsi múa ayin bħħo mu asón ámuvsu gyi, olħba amú asú. ¹³ Simon onutó é lóhoggi, oleha Filipo lóbħo mu asú. Mu asúba omá a, slopu iwi mantáa Filipo. Bréá olowun alia Filipo dé ofúla múa osúna bwé á, onó lobwie mu.

¹⁴ Sumbí ayopó ámóó bħħu Yerusalem amu bonu áni Samariafó bħħo Bulu asón ámu. Mó su bħħa Petro múa Yohane amó wá. ¹⁵ Bréá boyowie inu á, bħħa mpáhá Samariafó ahógyipu amu bée, bonyāa Ḍje Wankihé. ¹⁶ Tsúfé asú keke babó amú anu Wíe Yesu dátó, táme amútó skuku mákonyá Ḍje Wankihé amu. ¹⁷ Inu Petro múa Yohane bopu ibi dínká amú nwunsv, Bulu láha amú Ḍje Wankihé amu.

¹⁸ Simon lówun áni ibi keke sumbí ayopó amu bapó dínká ahógyipu amu nwunsv, Bulu láha amú Ḍje Wankihé. Mó su əlele kóba há Petro múa Yohane, ¹⁹ ólebláa amú obéé, “Mlha mí túmi ánfí kv, méni ní mí é nɔpó ibi dínká oku nwunsv á, Bulu obéha mu Ḍje Wankihé.”

²⁰ Táme Petro lebláa mu obéé, “Fóa fó kóba ámu nyó fée mlħu. Tsúfé fok fée, fétalí pó kóba ho Bulu itokieħé ánfí. ²¹ Fóma ogýikpá ntéé olíkspá anu gyumagiħihe anfito, tsúfé fó klvnta metin Bulu asútsi. ²² Damli klvnta tsu fó lakpan ánfito, afoklu anu Wíe Bulu. Fial obési agywün laláhé anfi fabwé ánfí kíe fó. ²³ Tsúfé nawun áni fuhié fóbu onsipe, lakpan lagyi fuso.”

²⁴ Simon lebláa Petro múa Yohane obéé, “Nobwíi ipa, mlukokoli mli Wie Bulu ha mi, méni oméha asón ánfí fablí ánfito kókva méeħba misu.”

²⁵ Bréá Petro múa Yohane begyi adánsie, dá Yesu iwi asón ámu ökan tá á, beyinkí yó Yerusalem. Bréá bħna boyó á, beda asón wankláán ámu ökan Samaria nkuda tsotsaotsó asi.

Etiopia Owie Sikasú Okípv Klvntdamli

²⁶ Ali bré ámota á, Bulu-əbəro lébláa Filipo əbée, "Kosu pø əsaasí dimbisú əkpa ámoo ida tsu Yerusalem iyó Gasa amu." ²⁷ Móó Filipo lóksú pø əkpa. Bréá oyó á, ələtø Etiopia əmá əhande əkvá baflø mu. Əhande amu gyí Etiopia owie tsihé Kandake sikasú okípv. Oyin anfi layó Yerusalem yósum Bulu, ²⁸ yinkí oyó wóyí, ətsie mu kekétá, mpanko bude mu biti. Əde Bulu ənású ətöipú Yesaia əwuló ámu kláa. ²⁹ Móó Əjje Wankihé lébláa Filipo əbée, "Kpukpe manta keké anfi." ³⁰ Filipo lérisí tó keké ámu wun áni Bulu ənású ətöipú Yesaia əwuló ámu oyin ámu dé kláa. Mó su əlefíté mu əbée, "Əhande, əfde asón ámoo əfdekláa amu asi nu?"

³¹ Əhande amu léle mó əná əbée, "Nkálá ibóbwé nónu mó asi ní əkv méle mó asi súná mí?" Mó su əlefbláa Filipo əbée, "Do tsia mí wá ayo." ³² Bulu asón áni əfdekláa əwuló ámota gyí: "Əlobwe dín fí kufa áni bapú beya əmobkpá. Əmobwi mu nnonyo.

Əlobwe dín fí alia kufa tabwé
ní bude mu iwi imi dinkí.

³³ Bəkpái mu, bəmegi mu asón ənəkwalisu.

Ohaa méeatali súná mu abf-aná,
tsúfí beka mu nkpa tin əsuló anfisu."

³⁴ Móó əmá əhande amu léfité Filipo əbée, "Ma iwi asón Bulu ənású ətöipú anfi déblí, mu onutó ntéé əha bambá?" ³⁵ Inu Filipo lélí Yesaia asón wanlínhé anfisu bláa mu Yesu iwi asón wankláán ámu. ³⁶⁻³⁷ Bəpu boyó á, bətu ntsu kv. Móó əmá əhande amu léfité Filipo əbée, "Ntsu dá a, nto létin mí asúba əkpa?"*

³⁸ Mó su əmá əhande amu léha mu keké ámu əbitípó lélí. Mva Filipo bəkplí wíé ntsu ámota, Filipo lóbsu mu asú. ³⁹ Bréá bedali ntsu ámota á, ani Wíe Əjje lotsu Filipo nátt. Əmá əhande amu métré wun mu, támé əlopú ansiygí natí oyó wóyí. ⁴⁰ Filipo é léyedali Asoto wúluto. Əlenatí kí inu awulusu dá asón wankláán ámu əkan alu, oloyówie Kaesarea wúluto.

9

Saulo Klvntdamli

(Gymagihe 22:6-16; 26:12-18)

¹⁻² Ali bré ámító fíé á, Saulo mokósí Yesu akasípó amu bláa əbée, mómo amó. Mó su əloyo Bulu igyi əhapó dəhen wá yókolí mu əbée, əwánln əwuló pule mu suna Damasko Yudafa ofiakpa əhande, méní ní mu ibi da oyin ntéé ətsi əkv, ana am Wíe əkpa ámosu a, mékítá mu, kpá mu ba Yerusalem.

³ Saulo lópo əkpa oyó Damasko. Əleta wie tá á, nsainto əlkpa ogyá wa mu. ⁴ Əledida əsvlóta kpla. Inu olonu əme kv. Əme amu léfité mu əbée, "Saulo, Saulo, ntogyi só fódn mísó ali?"

⁵ Saulo léfité əbée, "Fó ma ni, mí Wíé?" Móó əme amu lébláa mu əbée, "Mí Yesu ni. Mísó fódn ní. ⁶ Kosu, afuyó wúluto inu. Əkv obósuná fó tó lehián áni fóbwé."

⁷ Saulo aba áni mva amónya bona besi líi dín. Bonu əme amo, támé bəmowun əhaa. ⁸ Saulo lóksú líi. Olobwií ansibi, támé əmedé ató wúun. Mó su bəkitá mu ibi, kpá mu ya Damasko wúluto. ⁹ Oletsia nkensá əwító omowun ató. Omegyi ató, omonu töté é ali bré ámota.

¹⁰ Ali bré ámota á, Yesu əkasípó əkv bu Damasko, bəteti mu Ananía. Olowun ató. Mótá á, ani Wíe Yesu lókpólí mu əbée, "Ananía!"

Olotulsá əbée, "Mí Wíé, mí ní."

¹¹ Móó ani Wíe lébláa mu əbée, "Kosu, yo brənu ámoo bəteti mó 'Okpa Tswílhé' amusu. Wie Yuda wóyító, afutó oyin ámu otsu Tarso, bəteti mu Saulo amusu. Alaba, əbu inu əde mpái bo." ¹² Alawun áni oyin əkvá bəteti mu Ananía laba bəpó ibi dínká mosu, mu ansibi labwíi."

¹³ Móó Ananía lébláa ani Wíe əbée, "Mí Wíé, nanú oyin ánfí iwi asón. Aliá ədəpó lalahe gyi fó ahá áni bəbu Yerusalem. ¹⁴ Igíyí ahapó dəhen amu é bahá mu túmi bəe, əbá Damasko bəkitá ahá áni bətəbə mpái fó dátó fíé."

¹⁵ Ani Wíe lébláa mu əbée, "Yø, mīlalé mu mbéé, əbwéé mí osúmpó, əha əmá bámbátófó, amó awié pø Israelfó fíé abubí mí. ¹⁶ Mí onutó nösuná mu alá əbókuwun ipian mí su."

¹⁷ Mó su Ananía lóyo Yuda wóyító, yópó ibi dínká Saulosu, bláa mu əbée "Opíó Saulo, ani Wíe Yesu amoo əlele iwi əwan súná fó bré ámoo febá nfi ámu láwá mí fó wá. Əbée, mbeħa fó afulawun ató, Əjje Wankihé əbula fótó." ¹⁸ Təkvá igyi fí klemetí afwí lémaín lé mu ansibisu kpádá inonu. Mó su əlela əde ató wúun. Inu əlkusú, bəbə mu asú. ¹⁹ Beħa mu ató olegyi, əwánln lelawié mu.

Saulo Bulu Asón Okanda Damasko

Saulo létsia akasípó amu wá nké kpalobi. ²⁰ Inonu əlenatí yó amó ofiakpa, yéfi Yesu iwi asón əkan da asi əbée, "Yesu gyí Bulu mu bi ámu ni."

* ^{8:36-37} Mótá yée 37 bu nwuló dada amu akoto: Filipo lebláa mu əbée "Ní fahø Kristo gyi tsu fó iklon fíéetó a, nétalí bó fó asú." Əlebláa Filipo əbée, "Ee, nahogyi mbeħe Yesu Kristo gyi Bulu mu Bi."

²¹ Ahá ání bonu mu asón blihé anfi fée ənó lobwie amó. Mó su bəfité bəe, “Megyi mədē Yesu asúmpó mo Yerusalem ni? Megyi amó əkitákpa əleba nfi, əkpa amó ya igyi ahapó dəhen amv?”

²² Támē Saulo lélanyá túmi bli asón ámu əwɔnlınsó əbée, lélé Yesu gyí Kristo, (jhá ámoo Bulu ladá mu ofúli amu). Aliá əlehie lé asón ámvtó leha Yudafá ání bوبو Damasko inu bوبو basaa. Bومowun mó bótus.

²³ Nke tsətsətsə oma a, Yudafá ámu befia kítá agywıun bəe bómø Saulo. ²⁴ Mó su betsiá gyo wúlu amu ənó əpa onyé, ménü bénya mu mó mu. Támē aku bowi tsá Saulosu bəe, alí Yudafá ámu babwé agywıun ni. ²⁵ Mó su eke əkv onyé á, Saulo abútopu amvtó aku botsu mu wá lakpátó, pó mu tsón ikwító kpli mu yi iban oma, əlesrí natí.

Saulo Yerusalem Yo

²⁶ Bréá Saulo lówie Yerusalem a, olotsón əkpa kugyíkosu ání obowie Yesu akasípó amvtó. Támē bومohogyi ání alabwé əkasípó. Mó su benya mu ifú. ²⁷ Inu Barnaba lékpa mu ya, yélé mu súná sumbí ayapó amu. Əlebláa amó alia anu Wie léle iwi əwan súná Saulo Damasko əkpatis, mua Yesunyo batší; pó alia Saulo lówa klon dá Bulu asón ámu əkan əwɔnlınsó Yesu dátó Damasko wúluto. ²⁸ Mó su Saulo lówie amvtó, beki Yerusalem wúluto. Ələwa klon bli Bulu asón ámu Yesu dátó. ²⁹ Mua Yudafá ámóv bوبه Griiki oblí amu betsiá tó, gyi aba nwéen. Támē ali bré amtó fée á, bude agywıun bwe ání bómø mu. ³⁰ Bréá mó afú lówulí ahógyipu amu a, békpa mu yáa Kaesarea, há mu əlenatí yó Tarso.

³¹ Mó su iwi lolwií əpasua ání bu Yudea, Galilea pú Samaria əmáttó. Əjé Wankihé lékpa amó bekleí, dan hógyita, betsiá tsiátá ilegyi anu Wie Yesu anší.

Aha Aku Ilö Tsa

³² Petro lénatí ki Samaria nkudası. Eke əkv əleyékí Bulu ahá ání bوبو Lida wúluto. ³³ Inu á, oleyefía oyin əkvá bوبتى mu Enea, olesin tsuküle nfikwe ní. ³⁴ Petro əlebláa mu əbée, “Enea, Yesu Kristo latsá fó ilo. Kusu kunta fu əklan.” Inu Enea lóksosó. ³⁵ Ahá ání bوبtis Lida wúluto pú Saron nsántó fée bowun oyin ámu. Mó su bohogyi, bobuo anu Wie.

³⁶ Ətsi əkv bu Yopa wúluto, oygi əkasípó. Bوبتى mu Tabita. Mu dá ámu ası Griiki oblító gyi, “Dorka.” Mó ası gyi, “Abre.” Yilé obwepó oygi. Əbu awitole hah ahiánfó. ³⁷ Bréá Petro bu Lida a, ilo leda Tabitaso. Olowu, bebie mu ntsu, sí mu tswi abansóru kvtó. ³⁸ Yopa móa Lida awúlu umafó aba wá. Mó su bréá akasípó amóv bوبو Yopa amu bonu lowu ánfi á, bəwa abi anyo sisí Petro bəe, bobwíi ipa há mu, əwáa əsa tu amó. ³⁹ Inu Petro lówa əsa bwé, móa amónyo benatí. Bréá olobowie mu á, békpa mu ya abansóru amvtó. Wúlu amvtó asúrapu fée bوبu fuli amu ası. Békpa pútá Petro budesú, bude atadié Dorka lóbwé bréá ətsie nkpa pusúná mu. ⁴⁰ Petro légya asúrapu amu fée lé obu ámvtó. Móó əsde akpawunu bó mpái, asa əledamlí ki fuli amu bli əbée, “Tabita, kusu.” Inu Tabita lóbwíi ansíbi. Bréá olowun Petro a, əlkosó tsíá. ⁴¹ Inu Petro lékitá mu bi, əlkosó líi. Petro léti asúrapu amu pú ahógyipu atráhe amu. Móó əlopun Tabita súná amu ání alatsínkí. ⁴² Asón ánfi lekleí wá Yopa wúluto. Mó su ahá tsətsətsə bəhə anu Wie gyi. ⁴³ Petro létsiá Simon ání ətayó əwoló-kpákpá iwi agyómá wá Yopa inu wá əpá.

10

Konelio Abi Wa Petro Wa

¹ Oyin əkv létsiá Kaesarea inu, bوبتى mu Konelio. Ogyi Romafo isá akopó əpasua kvá bوبتى mó Italia əhande. ² Əbu nsi Bulusum iwi. Mua mu wóytáfó fée bوبtisum Bulu. Konelio tekíé Yudafá ahiánfó ató. Əvbó mpái há Bulu brégyibré. ³ Eke əkv Konelio lówun ató ntópwé dəsətə. Mu atowunhe amvtó á, olowun Bulu-əbəpu anší káín, Bulu-əbəpu amu lókpolí mu əbée, “Konelio!”

⁴ Ifú lektá mu. Mó su olesi əde Bulu-əbəpu amu kíi. Móó əlefíté Bulu-əbəpu amu əbée, “Mí Wié, nkálí igyi?”

Bulu-əbəpu amu əlebláa mu əbée, “Bulu lahó fó mpái. Fó ahá ató kie ə lagyi mu anší. ⁵ Wa abí abyoyó Yopa yeti Simon Petro ba. ⁶ Əloyówá əwoló-kpákpá iwi agyómá əyapó Simon wóytá, mantáa əpu ənó.” ⁷ Bréá Bulu-əbəpu amu lénatí á, Konelio léti mu asúmpó abanyó ání bوبو mu wóytá pú mu əbisufe ání ogyi isá akopó, otenyá Bulu ifú. ⁸ Əlebláa amu asón ání loba fée, əlowa amu sisí Yopa.

⁹ Mó əyí kehe bəküsü bayó Yopa. Beta inu wie tá á, əbwbé fée əpa dódúanyət. Petro é dédu əyó obu awunso mpái əbəkpá. ¹⁰ Akón ihié de mu. Mó su oleké ání obénya tóku wá ənó. Bréá bude ató ámu níná há mu a, Petro lówun ató. ¹¹ Atowunhe amvtó á, olowun ání əsósó lafinkí, tókuá igyi fée əhráda téhí, bude mu nsiebi ana, ədekpli ibá əsulíso. ¹² Əyító mbwi ətsan-ətsan, mbwiá bوبو ayín, támē bوبtaká abənó pó əyító mbubwi fée bوبو əhráda amvtó. ¹³ Móó olon əme ku lédali əbée, “Petro, kusu mo mbwi ánfi afuwí.”

¹⁴ Támē Petro léle mó ənó əbée, “O-o! Mí Wié, bəkwíi mí əpá á, mməkógyi tóá Yudafá amándié lekisi ntéé mó iwi metin ki.”

¹⁵ Omē amu lēla bláa mu ḥbēe, "Máti tásá Bulu latín mó iwi atokisihé." ¹⁶ Atowunhe amu pō omē amu léba tse sa. Mu ansító inu á, botsu ḥhráda ámu ya osósó ḥtsawle pé.

¹⁷ Bréa Petro dé nwuntó bu tsú atowunhe anfi iwi á, Konelio abí ámu é baftíté wun Simon wóyító, ba bulí ḥkpa ḥnó. ¹⁸ Konelio abí ámu bokpoli fité bée, "Oḥó ḥkv tsie nfi, ḥvtetí mu Simon Petro?"

¹⁹ Petro trá ḥde nwuntó bu tsú atowunhe amu iwi, Ḥje Wankihé lēbláa mu ḥbēe, "Simon, ahá abasá akú baba bude fó dunká." ²⁰ Kvsu bwé, afukpli yefia amó amlinat. Mágyi nwéen, tsúfé mīlawá amú fó wá." ²¹ Inu Petro lēkplí yótú amú, bláa amú ḥbēe, "Mígíyihá ámóó mlidéunká ámu nu. Ntogyi só mluná?"

²² Ahá ámu hele mó ḥnó bée, "Anumédé tsitsa. Isá akopó ḥhande Konelio áni otenyá Bulu ifú, Yudafó fée ḥvtetí mu ḥdayilé lówa anu fó wá. Bulu-᠁bópó ḥkv labébláa mu ḥbēe, ḥbá beti fó afuba mu wóyító, méni obónu asón áni fóbu blí." ²³ Móó Petro lēkpa amú wá wóyító, ḥleha amú ḥdakpa.

Oyi kehé a, Petro mua amónyo bəkəsú pō ḥkpa boyó Kaesarea. Bréa boyó á, ahógyipó akvá bubu Yopa inu é bobuo amú yó. ²⁴ Mó oyí kehé a, boyówíe Kaesarea wúluto. Botsutsúa abuwie inu á, Konelio latí mu wóyító ahá pō mu anyawie kláklá befia, ḥde amú ḥkpa kí. ²⁵ Bréa Petro lówie wóyí ámu ḥnó á, Konelio lóksú yefia mu, dá akpawunu mu ayabito súm mu. ²⁶ Támé Petro lóha mu ḥlokusó. Ḫlebláa Konelio ḥbēe, "Kvsu, máda akpawunu há mí. Nyankpusa mí é ngyi." ²⁷ Petro mua monyo buna budeató alu olowie wóyító. Inu olowun áni ahá tsətsətsə bafia. ²⁸ Móó ḥlebláa amú ḥbēe, "Mli onutó mlyin áni Yudafó mbla meħa ḥkpa áni Yudayin mua omá bámbátyin bubwé anyawie ntéé ḥbóyó mu wá kpán. Támé Bulu láhá mí nabí áni mmáki mbéé ḥkv metu ntéé omofon amándié ḥkpasu." ²⁹ Mó só bréa fówa abí fée bobéti mí á, mməkpukpóó nwuntó ní. Amansu igyi? Bla mu."

³⁰ Móó Konelio lēbláa mu ḥbēe, "Nde eke náási, ntúpwé dəsato mbo wóyító nde mpái bo. Ḫtsawle pé á, nowun oyin ḥkv líi mí ansító. Oyin ámu lówa atadie futútú." ³¹ Oyin ámu lēbláa mi ḥbēe, "Konelio, Bulu lanú fó mpái. Fó ahá ató kie é lagyi mu anší. ³² Mó su wa abí abuyó Yopa wúluto yeti Simon Petro ba. Ḫwóló-kpákpa iwi agyymá ḥyopó Simon wóyí ḥləswí. Otsie mantáa ḥpv ḥnó." ³³ Mó su inu nəwa abí sisí fó. Ibu aléa faba. Sei á, anu fée anulafia Bulu dátó. Anugyó anu Wie asón áni alapohá fó ḥbēe, foħbláa anu."

Petro Asvn Blħé

³⁴ Móó Petro lótsu ḥnó blí ḥbēe, "Nawun áni lélé Bulu tamakú ḥhaa ansító. ³⁵ Mboún jħá áni otenyá mu ifú, ḥtobwé yilé asón otekle ḥmágyi māt. ³⁶ Mlyin asón wankláán áni Bulu lópuhá Israelf. Asón ámu gyi, Bulu lapó iwlwii ba tsu Yesu Kristo, ahá fée Owie amus. ³⁷ Mlyin asón kpnokponti áni il-ebha Yudea ḥmáttó fée. Ilotsu ası́ tsu Galilea ḥmáttó, bréa Asú ḥbopó Yohane léda asúbó ḥkan ḥma. ³⁸ Mlyin anu Wie Yesu Nasaretyin amo. Mlyin áni Bulu lópu mu Ḥje Wankihé pō túmi wá moto, oleki ḥtinegħi latiné bwé yilé, tsá ahá áni bubu ḥbunásam túmi ası́ il-, tsúfé Bulu buo mu. ³⁹ Anugyó ahá áni aniluwun mu bwéħé áni ḥlabwé Yudea pō Yerusalem ḥmáttó fée ní. Béda mu mánta oyikpalħesu mó mu. ⁴⁰ Támé mó eke sáási a, Bulu lóksúa mu, lé mu ḥawan, ahá bowun mu. ⁴¹ Megyí yító ahá fée lówun mu, támé anu ahá ámóó Bulu lélé yáí ḥbēe, abwéé mu adansif ámu mó amlówun mu. Mu kúsí tsu afūlitsi ḥma a, ania monyo légyi, anilówi ní. ⁴² Ḫleħie anu ḥbēe, adáa mu asón wankláán ámu ḥkan suna ahá, agyi mu iwi adánsie áni mugyí ḥħá áni Bulu lalék obegyí aki ankpapu pō awupó fée asón ní. ⁴³ Bulu ḥnóssu atzipó amu fée bebbi bée lélé, ḥħagyis ha áni ḥloha Kristo gyi a, Bulu obési mu lakpan fée kié mu Kristo dátó."

Omá Bámbásibó Ḥje Wankihé Nya

⁴⁴ Bréa Petro dé asón anfi blí á, Ḥje Wankihé lēbá ahá ámóó bude mu asón ámu nu ámu fée esú. ⁴⁵ Ḫnó lobwie Yudafó ahógyipó amúó bobuo Petro ba inu ámu áni Bulu lapó mu Ḥje Wankihé amu kié ahá áni bumegyí Yudafó. ⁴⁶ Tsúfó bowun áni ahá ámu bude ḥblú bámbá blí, ḥħiġie bude Bulu kanfó. Mó su Petro lēbláa amú ḥbēe, ⁴⁷ "Bulu láhá ahá ánfó é Ḥje Wankihé fée anu. Ḫkv ḥbetalit in amú ḥkpa ḥbēe buħmábo amú asú?" ⁴⁸ Mó su ḥleblí ḥbēe, buħó amú asú Yesu Kristo dátó. Mó ḥma a, bokokóli Petro bée, otsia amú wá kpaloġi.

11

Petro Iwi Asón Ḫnóle Yerusalem

¹ Yesu sumbi aypó ámu pō ahógyipó amúó bubu Yudea ḥmáttó ámu bonu áni ḥma bámbáttó fée baħħu Bulu asón ámu. ² Mó su bréa Petro lógo Yerusalem wúluto á, mua ahógyipó akvá budekleá ahá buttin ketéasa abuwie ḥpasua ámtu bebiti asón. Bebiti mu bée, ³ "Ntogyi su fayó ahá áni bumetin keté wóyí, fóa amónyo mlulawá ibi gyi ató?" ⁴ Mó su Petro lélé asón áni il-ebħo súna amú ikole-kole ḥbēe,

⁵ "Mbu Yopa wúluto nde mpái bo nowun ató. Mótó á, nowun áni təkvá igyi fée ḥhráda téihé, bude mó nsiebí ana lēkplí tsu osósó bá mí wá. ⁶ Nowun pututo-mbwé pō wúluto mbwi, mbwiá

bubu ayín, támē bøteká abonó pô oyító mbubwi fée øhráda ámvtó. ⁷ Inu nonu omé kú ledali bláa mu øbée, ‘Petro, kusu mo mbwi ánfí afwü.’

⁸ “Móó neblí mbée, ‘Mí Wíe, ekekéeké. Bokwiú mí ɔpá á, mmókogyi tásá Yudafó amándié lekisi ntéé mó iwi metin ki.’

⁹ “Móó omé amu lótsu osósó lábláa mi øbée, ‘Máti táá Bulu latín mó iwi atokisihé.’ ¹⁰ Tsesa sásón nowun atowunhé anfi. Mú omá a, ilélayinkí yó osósó.

¹¹ “Alí bré ámvtó kén á, ayin abasá akvá bøwa mi wá tsu Kaesarea baba bøli wóyí ámúó ntsie móót ámu onó. ¹² Óje Wankihé lébláa mi øbée, mbúo amú yo, mmágyi nwéen. Apió abasié ánfí botsú Yopa anfi í bobuo mu yó Kaesarea, aní fée anulýó Koneilio wóyító. ¹³ Koneilio lébláa aní øbée, mowun Bulu-øbepu okó mu wóyító, olébláa mu øbée, ‘Wa abí abuyo Yopa yeti oyin akvá botetí mu Simon Petro ba. ¹⁴ Óbéláa fu asón ání fúa fú wóyító ahá fée mlótson mósó nyá nkpa.’

¹⁵ “Nenyá tsú onó ndetá alí, Óje Wankihé léba amúosó fée aláa leba anisu eki gyankpapu amu. ¹⁶ Inu nekaín aní Wíe asón blíhesú. Øbée, ‘Yohane lópu ntsu bá ahá asú. Támē mli mó á, Bulu øbepu Óje Wankihé bá mli asú.’ ¹⁷ Mó su ní Bulu lapó mu atokihé ámu kíé amú, fée aláa olépukíé aní ahá ámúó anulhó aní Wíe Yesu Kristo gyi amu a, mígyí ma ání nétin Bulu okpa?”

¹⁸ Bréá sumbí ayopó ámu bonu asón ánfí á, besi Petro tóí wa, békantó Bulu bée, “Mómú Bulu lahá ahá ání bømegyí Yudafó okpa øbée, amú é bødamlí klvntó, abunya nkpa.”

Kristo ɔpasua Aní Ibo Antiochia

¹⁹ Stefano lowu omá a, bedinká ahógyipu amosu. Mú su bødasáiñ yó Foinike móá Kipro øsvölösú pô Antiokia wülütó. Yudafó nkule bebláa Bulu asón wankláán ámu. ²⁰ Támē amótá akvá mu botsu Kipro pô Kirene omátó ba Antiochia bebláa Griikif ámu aní Wíe iwi asón wankláán ámu. ²¹ Aní Wíe Bulu lélí amú omá. Mú su amótá ahá tsotsaotsa bohogyi, dámli klvntó ba aní Wíe Yesu wá.

²² Yerusalem ɔpasua ámu bonu asón ánfí. Mú su bøwa Barnaba sísi Antiochia. ²³⁻²⁴ Barnaba gyí øha wankláán, Óje Wankihé pô hógyi é itsó mvto. Bréá olowie Antiochia, olowun alá Bulu lagyi amú bøale a, ansí legyi mu. Móó olatói kplá amú øbée, bøpú amú klvñ fée dinka aní Wíe Yesusu, abugyi mu mblasu. Inu su ahá tsotsaotsa bøtsen mu asón ámvsu ho aní Wíe gyi. ²⁵ Mó omá a, Barnaba lóyo Tarso wülütó yódunká Saulo. ²⁶ Bréá olowun mu a, olékpá mu ba Antiochia. Betsiá inu ofi økule, tsíá fia ɔpasua ámu, súná amú ató. Antiochia begyankpá tí akasípó amu bée “Akristof” ní.

²⁷ Bulu ondsóó atsípó akó bøtsu Yerusalem ba Antiochia alí bré ámvtó kén. ²⁸ Amótá økule dá gyí Agabo. Ølækosó lí, bli Óje Wankihé túmita tswi øbée, “Akón kpønkpani kú bëba Roma omátó fée.” Iléba móót bréá Roma Owíe Klaudio tsie obíásó. ²⁹ Akasípó amu bøbwé agywün bée, amótá okugyíøku obódunká tásá obénya, abupu yekie apió ahógyipu ání bøbu Yudea omátó. ³⁰ Begyi dinká mósó, bøpvhá Barnaba muu Saulo bøpuya ɔpasua ámu ahande.

12

Petro Obudi

¹ Alí bré ámvtó á, Owíe Herode lédinká ɔpasua ámvtó akvus, wá amú amomoyó. ² Iléha betin Yohane mu pio Yakobo ɔdayítá. ³ Herode lówun ání ibu Yudafó ámu ødwé. Mú su omesi, øleyékitá Petro é. Alí bré ámvtó bøde Israelfó Bodobodo MátuhéNke gyí. ⁴ Mú su bréá olékutá Petro a, olépú mu tswi obu, olélé isá akopó dúsiasé øbée, bøtsia gyo mu iwi abaná-abaná. Ølobwé agywün obée, begyi Nke ámu tá á, mégyi Petro asón dinsu. ⁵ Bøwa Petro obu, támē ɔpasua ámu bøbo mpái kíñkíñkin há mu.

Petro Obule

⁶ Onyé asa oyí øbéké Owíe Herode øbéké Petro ba dinsu begyi mu asón á, bøwa Petro ikan anyo kéké, øda ødedidu isá akopó abanyó nsiné. Isá akopó akó é bøli bøde obu ámu onó gyo. ⁷ Ótsawók pé á, Bulu-øbepu øku lèbelí amú wá obuto inu, inu fée lówankí. Bulu-øbepu amu lópu ibi da Petro abinto, oletsinkí. Olébláa Petro øbée, “Wa osa kusu.” Inu ikan amu lówai lé mu ibi. ⁸ Móó Bulu-øbepu amu lébláa mu øbée, “Kusu pu ofé klí osiétá, afutsu fú ntukota wa.” Petro lóbwé. Móó olétrá bláa Petro øbée, “Tsu fú ligá wa afuba ayo.” ⁹ Petro lóbuo Bulu-øbepu amu dálí obu ámvtó. Imowankí Petro ní akiankpató ntéé atowunhetó Bulu-øbepu amu dé mu asón bláa. ¹⁰ Muu Bulu-øbepu amu bøtsen obu-onó gyanckpapu pô nyøosi agyópusu. Beba bøt dáto iklon ání fópdáli wie wülütó. Iklon amu onutó lefinkí há amú bøtsen. Bøpvtson brónu kusu bøyá á, Bulu-øbepu amu lófwí sí Petro.

¹¹ Bréá Petro anstít letit mu a, oléblí øbée, “Séi mó nawun ání lélé Bulu lawá mu øbepu, alabele mí Owíe Herode ibi pô tásá Yudafó bøde okpa kító.”

¹² Iníá Petro lówun mó alí su á, ølenati yó Yohane ání botetráa ti mu Marko mu yin Maria wóyí. Alí bré ámvtó á, ahá tsotsaotsa bafia inu bøde mpái bø. ¹³ Petro léda amú iklvnsu, osúmbi tsihé økvá botetí mu Rode lébeki øhá ání ogyi. ¹⁴ Bréá Rode lébi ání Petro omé ni á, anší lehüe

gyi mu. Mú su əletan obu ámu finkí. Mboún oleyinkí srí yébláa amó əbée, "Petro laba əliú obu-ənó." ¹⁵ Ahá ámu bebláa mu bëe, "Fó nwun layíntá." Táme əløyó mósú, ədeblí əbée, "Lélé a." Mú su bebláa mu bëe, "Mómó flalí Bulu-əbepvá əteki Petrosu ní."

¹⁶ Ali bré ámota féé á, Petro trá əde iklon amosu da. Bréá bøyó yéfinkí mó, bowun Petro a, ənó lobwie amó. ¹⁷ Petro lóbwé ibi súná amó əbée bukásu, əlebláa amó aliá aní Wie lalé mu obu. Əlebláa amó əbée, "Mlubla Yakobo mua apió ahogyipu atráhé amu asón ánfí." Móó əlenatí amó wá yó ətine bambá á.

¹⁸ Bréá oyí leke a, isá akapó ámu féé begyigýáa, fité aba bëe, "Nkúi Petro mc?" ¹⁹ Owé Herode léha bodunká Petro ətinegyifániné, táme burowun mu. Mú su əleti obu adipósú akípu amu, fité amó asón, əleha bomo amó.

Mó əma a, əlenatí Yudea əmátá yétsiá Kaesarea wúluto nkensá ku.

Owé Herode Lowu

²⁰ Bré kota á, əbló lehe kítá Owé Herode Tiro múa Sidonfó su. Mú su awúlu anyo ánfí bële abí bëe buyókokóli mu, iwilwii itsia amó nsiné. Tsúf Owé Herode əmátá buutenyá atogyihe tsú. Ahá ámu begyankpá yéle asónút súná Owé Herode wóyísú əkípu əkvá bøtetí mu Blasto, olotsulá gya amó nkpá bøyó Owé Herode wá yókokóli mu.

²¹ Owé Herode léhe amó eke. Eke ámu lófn a, əlehihé iwi dálí betsiá mu obiású, bláa amó asón. ²² Ahá ámu bøkplón bli bëe, "Megyí nyankpusa détói, mboún əkpi détói o!" ²³ Innu Bulu-əbepvá léda Herode, anyambi bøwi mu, olowu. Tsúf əmopu numnyam há Bulu.

²⁴ Bulu asón əloyó mósú, kléi yó tsútsúutsú.

²⁵ Barnaba múa Saulo bøyó amó agyómá tá Yerusalem, békpa Yohane ání bøtetráá ti mu Marko buo iwi yínki yó Antiochia.

13

Barnaba Múa Saulo Sumbi Wa

¹ Bulu ənósó atóipó pú ató asunápó akvá betsiá Antiochia əpasua ámota. Amógyí: Barnaba, Simeon ání bøtetí mu Obibi, Lukio ání otsú Kirene əmátá, Manaen ání beyáí múa Galilea əmásó ogyípó Herodenyo tsukvle pú Saulo. ² Bréá békli ənó, bude aní Wie súm á, Əjje Wankihé əlebláa amó əbée, "Mlubla Barnaba múa Saulo ha mi, abvøy agyómá ámuñ neti amó mbée bøbýo amó."

³ Mú su bréá békli ənó ámu bó mpái tá á, bøpu ibi dínká amó nwunsu, sí amó əkpa.

Barnaba Múa Saulo Kipro Əsvlásu Yo

⁴ Əjje Wankihé lówa Barnaba múa Saulo sumbí. Bøyó Seleukia wúluto yótsu ntsusu-yibi fá yó əsolvú koá ibu ntsu nsiné, bøtetí mó Kiproso. ⁵ Bréá bowie wúlu kvá ibu inu, bøtetí mó Salamisú á, bøyó Yudafó əfiakpa yéda Bulu asón ákan. Yohane ámuñ bøtetráá ti mu Marko amu élboou amó yétsa amó agyómá yo.

⁶ Bédatí Salami wúluto, benatí alu bowie əsolvú kvá bøtetí mó Pafosu. Inu befia əfápo kpnkpoenti əkvá bøtetí mu Bar-Yesu. Ogyi Yudayin, ətowá afunu əbée Bulu ənósó atóipó muoyi.

⁷ Mu nyawie gyí inu əmásó ogyípó Sergio Paulo. Əmásó ogyípó aní létin ansí. Əlowa beyéti Barnaba múa Saulo ba mu wóyító. Tsúf ədekléá mónu Bulu asón. ⁸ Táme əfápo Bar-Yesu aní mu dá así gyí, Elima Griiki əblító aní méha amú əkpa abvbla əmásó ogyípó amu Bulu asón ámu. Əloba mbódí áni əmásó ogyípó amu mánu Yesu iwi asón ámu, fórun əmásóho mósú gyí. ⁹ Inu Əjje Wankihé lóbulá Saulo amóñ bude mu ti Paulo amota, olesi olí əde əfápo amu ansító kí. ¹⁰ Móó əlebláa əfápo amu əbée, "Əbónsám mu bi, futekísí ito wankláán kugyikv. Fapó ahámlé pú lalahegyí bwé fó agyómá. Mú su forméesi Bulu ənokwali amu afunutó wa?" ¹¹ Ki, Bulu əbëbití fó isu. Fó ansibi bóbwie. Forméetrá wun oyí kehetó owí alu yófon bré ku."

Innu Elima ansító loklun mu. Mú su əlowa tatápu bi, əde əkvá dunká əkita mu oyító. ¹² Bréá əmásó ogyípó amu lówun tóá ilaba a, əlsho aní Wie gyí. Aní Wie iwi asón ámuñ bude mu suná amu leha ənó lobwie mu.

Barnaba Múa Paulo Antiochia Ání Ibu Pisidia Əmátó Yo

¹³ Paulo múa mu aba ámu botsu ntsusu-yibi tsú Pafo wúluto yó Perge ání ibu Pamflia əsvlásu. Táme Yohane Marko múa léyinkí amó əma tsú inu yó Yerusalem. ¹⁴ Bokusó tsú Perge yó Antiochia ání ibu Pisidia əsvlásu. Əkpónó ədaké á, bøyó inu Yudafó əfiakpa yétsiá así. ¹⁵ Békla ató tsú Mose Mbla pú Bulu ənósó atóipó nwulótó ta á, əfiakpa amu ahande bøwa abí beyébláa Paulo aná bëe, "Apíó, ní mlidé aswankvá mléblí pówá ahá ánfí əwvnlin á, əkpa da." ¹⁶ Móó Paulo lókusú líí, əlbwe amú ibi əbée bukásu. Móó əlebláa amó əbée,

"Apíó Israelfó pú əmá bámbásófaá mlitenyá Bulu ifú, mlyaa asu amlinu. ¹⁷ Israel Bulu léle aní anáin bwé mu ahá. Əleha békli bréá bøgí afó Egyipte əsvlásu. Əlopv mu túmi kpnkpoenkpoenti kpá amó dalí əmá ámota. ¹⁸ Olenya klon kpá amó nfi adwana (40) kéké

dimbí ámosu.¹⁹ Oleyintá omá asiená kéké Kanaan əsulósu, oleye amó əsulóv amu póbwé siadé hárani anáin.²⁰ Nfi lafana aduenu (450), əlpoubwé iní fée há amó.

“Mó omá a, oléha asón agyipó békpa amó alú bétó Bulu ənású ətójó Samuel.²¹ Bréá bebláa Bulu bée əyái awié ha amó á, Bulu léyái Kis mu bi Saulo owié há amó. Saulo ətsú Benyamin abusuantó. Olegyi iwíe nfi advana (40).²² Bréá Bulu lékplí mu a, oléha beyá Dawid obiású há amó. Asón ánfi Bulu léblí tsú mu iwi ní. Əbée, ‘Yisai mu bi Dawid gyí əhá áni mí klvn dñ müssv, tsúfí əbwbwé tógyításá nebláa mu mbéé əbwéé.’

²³ Dawid anfi abi-anátó Bulu labelsé Yesu tsú hár Israelfo əbée, əbwéé amó Əlepó fí alá əlhüe yáí.²⁴ Asa Yesu lébá a, Asú Əbepó Yohane légyankpá dá əkan súná Israelfo əfí əbée, bùdámli klvntó, abuhá mu əba amó asú.²⁵ Bréá Yohane əbá bómó mu agyomá ənó á, oléfíté ahá ámu əbée, ‘Ma mlidésusútú mlhaa ngyi? Megyí mígyí əhá ámúv mlidé əkpa kú amó. Mu mu əbéba mí omá. Mmofon ání nówái mu ntukuta.’

²⁶ “Mí apíó, Abraham abi-aná pó omá bámbásófóá mlitenyá Bulu ifú, mliyaa asu amlinu. Anigyi əhá ání Bulu lópu nkpháhó asón ámu sísi.²⁷ Yerusalem atsiápó pó amó ahandé bùmehí ání Yesu gyí Əlepó. Bùmonu Bulu ənású atjópó amu asón ámu bawanlín tswí asi. Butekla mó əkpónó ədaké kugyíkó. Támé begyi Yesu asón, há mu ipón, mó mu; iléha Bulu ənású atjópó amu asón ánfi leba móttó.²⁸ Bùmenya Yesu iwi asón kókvá bélí móosó mó mu, támé bebláa Pilato bée əhá abura mu.²⁹ Mú su bréá bábwé tóá bawanlín tsú mu iwi fée tá á, bélé mu tsú oyikpalihé amosu yópulá mu.³⁰ Támé Bulu lókvósá Yesu tsú afúlito.³¹ Mú omá a, oletsiai le iwi súná ahá ámúv múa amónyo benatí tsú Galilea yó Yerusalem amu bré tsatsaotsató. Ahá ánfi gyí ahá ání bùde mu iwi adánsie gyí suná Israelfo ní.

³²⁻³³ “Ani mó anidé mli asón wankláán ámu bláa. Mogyí, Bulu labwé tó ámúv olehüe aní anáin amu há amó abi-aná. Amógyí aní á. Tsúfí alakósá Yesu tsú afúlito há aní, fí alá bawanlín wá Israelfo lu nyóosito bée,

‘Mí Bí gyí fó.

Nde nabwé fó Sí.’

³⁴ Bulu létrá tóí tsú Yesu kovsú tsú afúlito pó mu əyulóv amúv imóopló wá əbótó ekekeke ámu iwi əbée,

‘Nópú mí oyúla wankihé amúv nehüe mbéé, ibwé aliyágyialá
nópháh Dawid amu há mli.’

³⁵ Owíe Dawid é létrá lawánlin wá Israelfo Ilu bámbátó əbée,
‘Fomécha fó osúmpó wankihé móopló wá fúlí əbótó.’

³⁶ Owíe Dawid lósum Bulu mu nkpatá, bwé Bulu apé tá á, olowu, bopulá mu mu anáintó, əloplo.³⁷ Támé Yesu anfi Bulu lókvósá tsu afúlito ánfi mó mópló.³⁸⁻³⁹ Mú su apíó, mlínu asón ánfi anidé mli bláa anfi asi. Yesu anfi nkulesu mlótson nya lakpansikié. Mose mbla métalí há amligyi asu Bulu ansító. Támé əhagyóha ání alahó Yesu anfi gyí obégyi asu Bulu ansító.⁴⁰ Mú su mlíki wankláán, méni asón ámúv Bulu ənású atjópó békplí tswí amu méeba mlisu.⁴¹ Asón ámu gyí,

‘Asón ámu iwa mli

ahá ání mlitowá Bulu asón nyányáa ifú, amlíwu.

Tsúfí ní nde əku əblí gyuma ání ndegyí mlito kóráá á,
mlimóohogyi.’”

⁴² Bréá Paulo múa Barnaba bùdédali Yudafóofiakpa inú á, ahá ámu békplí amó bée bùbá əkpónó ədaké ámúv ibá ámu, abvtra bétó tsu asón ámu iwi suna amó.⁴³ Bréá ahá ámu bédali Yudafóofiakpa inú á, Yudafó tsatsaotsó pó omá bámbátó abi ání bawié Yudafó osúmtó békplá buo Paulo múa Barnaba. Mú su sumbí ayopó ánfi bétó kplá amó bée, bopúv ansí dinka Bulu awitóleso.

⁴⁴ Əkpónó ədaké amúv békplá amó bée bùbá amu lófon a, ilesi kpalobí tekí ahá beta wúlu amóta. Amó fée bëba Bulu asón onukpá Yudafóofiakpa inú.⁴⁵ Bréá Yudafó bowun ədám amu a, Paulo aná iwi lówa amó olu. Iní su begyi Paulo asón blíhé amu nwéen, sıá mu.⁴⁶ Támé Paulo múa Barnaba bowa klvn bláa ahá ámu bée, ‘Tekí mli lehián ání abégyankpá bláa Bulu asón ánfi. Támé inúá mlilekiná mó nu, mlidé mli iwi kú mlhaa, mlíméhián nkpa ání itamatá ámu su á, anlayinkí ayó omá bámbásófó wá.⁴⁷ Tsúfí alí Bulu lówa aní ní. Əbée,
‘Napó fú bwé əkandíe há omá bámbásófó.

‘Joyító ahá fée bótson fusó nyá nkpa ání itamatá.’”

⁴⁸ Bréá omá bámbásófó ámu bonu asón ánfi á, ansí legyi amó, békfanfó aní Wíe asón ámu. Inú ahá ání Bulu lalé əbée, bonyáa nkpa ání itamatá böh asón ámúv gyí.

⁴⁹ Aní Wíe asón ámu ilekleí wíé omá ámúta otínegyijotíné.⁵⁰ Támé Yudafó ámu pó atsiá bùbu Yudafó osúmtó, obú bu amúsó pó wúlu ahandé bökösú líí Paulo múa Barnabasv, gya amó lé omá ámúta.⁵¹ Sumbí ayopó ámu békpakpáa amó ayabitá-isí wólí amó nwunsu, benatí yó Ikonion wúluto.⁵² Támé Əhe Wankihé pó ansigýí ləbəvlá Antiochia akasípó amóta.

14

Paulo Mva Barnaba Bulu Asón Blí Ikonion Wúluto

¹ Ikonion wúluto é á, alí kén Paulo mua Barnaba býo Yudafó ofiakpa ni. Beblí Bulu asón inu wankláán. Mó su Yudafó pó Griikifo tsotsaotsa báho Yesu gyi. ² Táme Yudafó ámúvó bùmohogyi amu botosí wá omátófó ámu asotó, há amó bokusó líi ahogyipó amosu. ³ Ifú mekutá Paulo mua Barnaba. Betsiá inu wá əpá blí ani Wíe Yesu asón ámu wankláán. Yesu é lélí amó əma, su bòbwé ofúla pó osúna pósúná áni mu awitale asón ámúvó bùdeblí ámu igyi ənökwalí. ⁴ Mó su wúlu amotsa ilébói anyo. Aku bobuo Yudafó ámu,aku é bobuo sumbi ayopó ámu.

⁵ Mó əma a, Yudafó, omátófó pó amó ahande bòbwé agywün bée, bòwa sumbi ayopó ámu iwiásinto, dá amó abwi mó. ⁶ Sumbi ayopó ámu bonu asón ánfí. Mó su besrí yó Likaonia awúlu yilé Listra múa Derbe pó awúluá ibu mantáa inusu. ⁷ Béda ason wankláán ámu əkan inu é.

Paulo Mva Barnaba Gyumagihe Listra Mía Derbe

⁸ Oyin əku létsiá Listra wúluto, békwiwí mu ibo. Əmakókósó líi mu ayabisu ki. ⁹ Ibo anfi tsie əde Paulo ason bálhé nu. Paulo lési líi ki mu alu, olouwon ání alahogiyá Bulu əbétali tsá mu. ¹⁰ Mó su əlokplón koklókóvó blí əbée, “Kosu líi fó ayabi anyosu.” Inu oyin ámu lókusó ətsawole pé, wá natí bi. ¹¹ Bréa ədám amu bowun tásá Paulo labwé á, bokplón blí Likaonia oblíto bée, “Ikpi ámu badamlí anyánkpósa kplí ba ani wá.” ¹² Mó su bápó amó əkpi kpənkəpənti dá tí Barnaba bée, “Seus.” Bápó mu ətsiámí dá tí Paulo bée, “Hermes,” tsúfē Paulo líi amó ənó, ədetói ní. ¹³ Əkpi Seus ətswékpá bu wúlu ənó. Seus igyi şapó lágypó nnantswie pó oyí ntswítswí ba wúlu ənó inu. Tsúfē múa ədám amu budeklé bátswe sumbi ayopó ámu.

¹⁴ Bréa Barnaba mua Paulo bonu tásá bebabá bòbwé á, bektá amó atadis báli. Ilosuná ání bómotsulá dínká itó ámóó békabé bòbwé amusó. Besrí wié ədám amotsa blí bée, ¹⁵ “Ntogyi mlidé inu bwe? Ani é anyánkpósa anyigí fí mli. Bulu ason wankláán abá bebláa mli, amlusi atokpan ánfi əmagyáá bobuo ani Wíe Bulu Ətiankpápu. Mulóbwe əsó múa asi, əpó pó móótó ató fée. ¹⁶ Bimbí ámu a, olesi əkpa há əmagyáómá áni bùbwéé tásá budeklé. ¹⁷ Táme mó ó á, Bulu mákósi ató wankláán tsotsaotsa bwe, pósúná áni mu bùwó inu. Mutéhá nyankpú totswie, mli ndotsa ató tawá alé. Mutéhá mli atogiyé, ətéhá anstí tegyi mli.” ¹⁸ Paulo aná ason bálhé anfi fée əma a, ilowa onlin asa betalí ká ədám amu bùmátn mbwí wóli amó ayabiasi tswé amó.

¹⁹ Mó əma a, Yudafó akó botsu Antiochia ání ibo Pisidia omátó pó Ikonion wúluta ba beblí asón pótse ədám amu agywün, bokusó líi Paulosp. Béda Paulo abwi, bítia mu dálí wúlu amotsa. Bokí bée alawú, su besi mu tswi. ²⁰ Táme bréa akasípó amu beba bobomli Paulo a, əlokusó yinkí yó wúlu amotsa. Mó oyí kehé a, mua Barnaba benatí yó Derbe wúluto.

Antiokia Aní ibo Siria Omátá Yinkí Ba

²¹ Paulo mua Barnaba béda ason wankláán ámu əkan Derbe. Ahá tsotsaotsa bëdamli klvnto mli Yesu akasípó. Móó bëlayinkí yó Listra, tsün yó Ikonion alu bëbedali Antiokia ání ibo Pisidia omátó. ²² Inu Paulo mua Barnaba bòwa akasípó amu atetó-ənlin bée, bükita hógyi amotsa. Bebláa amó bée, “Ilehián ání abotsun ipian tsotsaotsa asa abówie Bulu iwtégypí amotsa.” ²³ Botó əpasua kugyíkó á, bòtekli ənó bó mpái, yáí ahande há amó, pó amó wá ani Wíe amóó amó anstí din mosu ámu ibito.

²⁴ Beki Pisidia omátó əpasua ámusu tá á, beba Pamfilia omátó. ²⁵ Béda Bulu ason wankláán ámu əkan Perge wúluto. Bokusó tsú inu yó Atalia wúluto. ²⁶ Paulo mua Barnaba belatsiá ntsusu-yibito tsú inu bowie Antiokia. Inu gyí ətinéá ahogyipó amu begyankpá klí ənó bó mpái, ání Bulu əwáá awitale ha amó, méní býo agyómá ánfí bamá mó ənó ánfí ní.

²⁷ Bréa bowie Antiokia a, beti əpasua ámu fée fia. Bebláa amó alá Bulu lapó amó gyi gyuma, pó alá Bulu lahá ahá ání bumegyí Yudafó é bahó mu gyi. ²⁸ Betsiá akasípó amu wá nke tsotsaotsa.

15

Sumbi Ayopó Pó Əpasua Ámu Ifta Yerusalem

¹ Bréa Paulo mua Barnaba bùbu Antiochia a, ayin akó botsu Yudea omátó ba inu. Bosuná ahogyipó ámúvó bùmeygí Yudafó amó ató bée, ní bùməkötín keté Mose mbla ənó á, Bulu máohó amó nkpa. ² Paulo mua Barnaba bokusó líi asón ánfisu. Mó su amúa ató asunápó amu begyí mó nwéen kinkíinkín. Inu su beblí bée, bòwa Paulo mua Barnaba pó Antiochia ahogyipó amu akó Yerusalem, abuyowun Yesu sumbi ayopó pó inu əpasua ahande amu tsú asón ánfí iwi.

³ Əpasua ámu besi ahá ámu əkpa benatí. Bréa býo á, bóna Foenike pó Samaria omátó. Bebláa inufó ámu bée, ahá ání bùmeygí Yudafó é badamlí klvnto ba Bulu wá. Asón ánfí lehíe wá ahogyipó amu fée ansigyi. ⁴ Bréa bowie Yerusalem a, əpasua ámu, amó ahande pó sumbi ayopó ámu báho amó attiu. Paulo aná bebláa amó tásá Bulu labwé tsün amósú fée. ⁵ Táme ahogyipó amu akó botsu Farisifstó bokusó líi blí bée, “Ilehián ání əmá bámbásófó ámu bétin keté, gyi Mose mbla ésó.”

⁶ Sumbí ayopó ámu pó ɔpasua ahande amu befia yo asón ánfis. ⁷ Bebití asón ánfí wá ɔpá. Mú ɔma a, Petro lókvos líi, bláa amú ɔbée, "Mí apíó, mlyin áni tsú bré koto á, Bulu lélé mí tsú mlito ɔbée, mbláa ahá áni bømegyi Yudafó mu asun wankláán ámu, méní amú é bónu, ha móosó gyí. ⁸ Bulu yín nyankposa klonto. Olopo Óje Wankihé amu há amú, fé alia ɔløvhá aní pósúná áni alahó amú. ⁹ Olosuná áni bømegyi ɔtsan há aní, tsúfé ɔleha amú klonto letin bréá amú é bohogyi. ¹⁰ Ntogyi su mlidé Bulu sás kí? Ntogyi só mlidépu Mose mbla ánfí ania aní anáin anumetalí gyí móosó ánfí han akasípó anfi? ¹¹ Ekekeke! Ánlahogyi áni Bulu ɔbótsun aní Wie Yesu awitáles ho aní nkpa fé amú."

¹² Bréá Petro lótái tá á, aftapó amu fée bøbwé dífin. Móó Paulo mua Barnaba bebláa amú alia Bulu lótson amúsí bwé ofüla pó osúna tsotsaotsa ahá ámu bømegyi Yudafó ámota. ¹³ Bréá Paulo mua Barnaba bötái tá á, Yakobo lóyo móosó ɔbée, "Apíó, mlyaa asu amlinu. ¹⁴ Simon Petro labláa aní ɔbée, Bulu légyankpá lé súná áni otekle ahá ámu bømegyi Yudafó ámu asón. Mú su ɔlele amútó akv bwé mu ahá. ¹⁵ Asón ánfí pó Bulu ɔnású atsípó amu asun blihé labwé kule. Tsúfé bøwanlín wá Bulu asón ámu ɔtse bée,

¹⁶ Bulu ɔbée. Iní ɔma a, nélatsú Dawid iwigegyí amú iladida ámu kósú.

Nélayi mó abuntti fée,
há mó bélí wankláán,

¹⁷ méní aha tráhe amu pó amúá bømegyi Yudafó,
mí dá din amúsó fée bódunká míá ngyi amú Wie, wun mi.

¹⁸ Alí mí, mli Wie Buluá
nele iní súná tsú bímbí ndéblí ní."

¹⁹ Iní su tóá mí Yakobo ndéblí gyí, mlumáha apu asvansu kíkli ahá ánfí bømegyi Yudafó, badámli klonto ba Bulu wá ánfí. ²⁰ Mboún mliha awanlin ɔwóló bláa amú aniaa, bømagyi atogyihéa bapóhá ikpi, tsúfé mó iwi metin. Bømáwa atsi múa ayin asón. Bømagyi ɔbwia bøpusáa mu mó pó obugya. ²¹ Tsúfé bímbí ɔpá á, bøtédá Mose mbla ámu ɔkan wúlugyiwúluto, bøtékla mó Yudafó oflakpa kugyíkó ɔkpónú ɔdaké é."

ɔwóló Pvsisi Ahógyipuð Bømegyi Yudafó

²² Mó su sumbí ayopó ámu, ɔpasua ahande amu pó ɔpasua ámu bøbwé agywün bée, bøle ayin akv tsú amútó abubuo Paulo mua Barnaba yo Antiochia. Bøle Yuda áni bøtétí mu Barsaba mua Silas. Amú fée bugyi akpapó há ahógyipu amu. ²³ ɔwóló áni bøpöhá amú bøpuyáto asón gyí:

"Ahógyipuð mlumégyi Yudafó, mlihu Antiochia, Siria pó Kilikia ɔmátó. Mli apíó sumbí ayopó pó ɔpasua ahande dé ɔwóló ánfí wanlin sisí mli.

"Anidé mli itsiá ha.

²⁴ "Anulónu áni ani apíó akv botsu anito ba mli wá inu, bøpø asvanku kíkli mli, poyintá mli agywün. Anumókowá amú. ²⁵ Iní su anulafia, tsúlái áni abéle aha akv abukpa aní apíó adwepó Barnaba mua Paulo ba mli wá. ²⁶ Ahá ánfí lási amú nkpa há aní Wie Yesu Kristo agyómá ámu su ní. ²⁷ Mó su anidé Yuda mua Silas wa aniaa, bøpøw ɔnó bebláa mli asón ámu anulawánlin wá ɔwóló ámu kén. ²⁸ Óje Wankihé lale súná aní, aní é anilahó mó áni ima aleá abópø ato dwindwín kókó sörá mli, dñen mbla ánfí mó iwi dehián anfi. ²⁹ Mbla ámu gyí, 'Mlumágyi atogyihéa bapóhá ikpi. Mlumágyi ɔbwia bøpusáa mu mó pó obugya. Mlumáwa atsi múa ayin asón.'

"Ní mlidé mbla ánfisu gyi a, lbówa alé há mli. Anulafon nfi."

³⁰ Bøwanlín ɔwóló ánfí há amú tá á, besi amúá sumbí ayopó ámu ɔkpa bøpuya Antiochia. Boyowie inu tí ahógyipu amu fée fia, pó ɔwóló ámu wá amú ibito. ³¹ Bøkla ɔwóló ámu a, anší lehie gyi amú, tsúfé móntó asón leha klon lédi amú asi. ³² Yuda mua Silas, bugyi Bulu ɔnású atsípó amu bötái kplá amú wankláán pówá amú ɔwanlin, wá amú ateto-ɔnlin. ³³⁻³⁴ Betsiá amú wá nké kpalobi, ɔpasua ámu lesí amú ɔkpa iwlwiito, beyinkí yó ahá ámu bøwa amú sumbí ámu wá.*

³⁵ Paulo mua Barnaba é betsíá Antiochia inu yófun bré ku. Amúa inu ahógyipu amu akv betsíá súná atá, tsíá dá aní Wie asun wankláán ámu ɔkan.

Paulo Mua Barnaba Abasvmaín

³⁶ Bré ku ɔma a, Paulo lébláa Barnaba ɔbée, "Ha ayinkí yo awúluá anladá aní Wie asun wankláán ámu ɔkan feésú, ayekí alia bøtsie." ³⁷ Barnaba lékléa békpa Yohane áni bøtétí mu Marko buo iwi. ³⁸ Táme Paulo léblí ɔbée, ima aleá Marko obobuo amú, tsúfé ɔmetrá buo amú abuyo Bulu agyómá ámu. Oleyinkí amú ɔma tsú Pamfilia wúluto ɔpá. ³⁹ Paulo mua Barnaba beprí asón ánfí kíkíinkin, lkha bemaín abasu. Barnaba lékpa Marko buo iwi, botsu ntsusuvíbi yó Kipro ɔmátó. ⁴⁰ Paulo é lékpa Silas buo iwi, Antiochia ahógyipu amu bøpø amú wá Bulu

* 15:33-34 15:34 Mótó yée 34 bu nwóló dada amu akv: Táme Silas mó lóbwé agywün áni obésin Antiochia inu.

ibito, bopu əkpa. ⁴¹ Paulo lóyotsun Siria múa Kilikia əmátt; əlowa əpasua ámoo ibubu inu ámu əwənlín.

16

Timoteo Léyetsüd Paulo Mva Silasto

¹ Paulo múa Silas benatí yá Derbe pú Listra. Ohógyipu əkvá botetí mu Timoteo bu Listra wúluto inu. Mu yin gyí Yudayán ání ələho Yesu gyí, támé mu si gyí Griikiyin. ² Apió ání bوبو Listra pú Ikonion betü Timoteo idaylé. ³ Paulo lékléá əbekpa Timoteo nátí. Mó su olcha betün Timoteo keté, tsáfí Yudafá ámoo bوبو inu ámu féé bويين ání Griikiyin Timoteo mu si gyí. ⁴ Bréá bøyá á, bowié wúlugiyíwúlusu botosúná inu ahógyipu mbla oduá Yesu sumbí ayɔpó ámu pú əpasua ahande amoo bوبو Yerusalem amu bawá bée bogyii mósó. ⁵ Inu su əpasua ámu benya əwənlín hógyitó, kléí ekekegyéké.

Paulo Makedonia Əmátt Yó

⁶ Paulo múa mu aba ámu bɔtsun Frigia pú Galatia əmásó. Tsúfí Əjé Wankihé méha amó əkpa əbée, bvdáa Bulu asón ámu əkan Asia əmátt. ⁷ Bréá bowie Misia əsolívə əka á, bوبو agywün bée býinkí tsuf ya Bitinia əmátt, támé Yesu Əjé méha amó əkpa. ⁸ Mó su bɔtsun Misia əsolívə kplí yó Troa wúluto. ⁹ Mó onyé á, Paulo lówun atá. Olowun ání Makedoniyin əku lí mu ansít, əde mu kokolí əbée, “Fa əpu amu ba Makedonia, afubegyi anu buale.” ¹⁰ Paulo lénya wun atá ámu ali, iləwankí mu ání Bulu dé anu wa əbée, ayó yeda asun wankláán ámu əkan inu. Mó su anilópu əkpa yá Makedonia.

Lidia Klvntədamli Filipi Wúluto

¹¹ Anilowie ntsusu-yibito tsuf Troa, fá əpu yá Samotrade əsolívə. Mó əyí kehe a, anilélatssiá yó Neapoli wúluto. ¹² Anilópu ayabito tsuf Neapoli yó Filipi wúluto. Filipi gyí Makedonia wúlu yilé ní. Romafá bوبو wúlu anfitó. Anilétsiá inu nké kpalobí. ¹³ Əkpónú ədaké á, anilédalí wúluto yó əpu anó ətinéká anukí aniaa, abówun ətinéá Yudafá botefia bo mpái. Anilétsiá inu bláa atsi əkuo bebefia inu Bulu asón. ¹⁴ Atsiá bonu asón ámu əkuo gyí Lidia. Tiatirayin ogyi, ətəfə tatiá mó ntsu lepe, ibu biá. Bulu osúmpó ogyi. Ani Wie léha mu olonu Paulo asun blihé amoto. ¹⁵ Mó su bréá anilóbó múa mu wóyító ahá asú á, olobwií ipa há anu, bli əbée, “Ní mlilahogyi ání nahó Yesu gyí a, mlübetsiá mí wóyító.” Ətsi ánfi bu anisú alu anilóbuo mu yó mu wóyító.

Paulo Mva Silas Obudi Filipi

¹⁶ Əke əku ayó Yudafá mpái əbekpá inu á, anilótó ətsibi əkvá ogyi əkpábi inu. Atóla ənje bu mvsu, ətelá atá, bli asón ání ibéja. Ətabwé kóba tsətsətsəsá há mu awié tsuf móto. ¹⁷ Ətsibi anfí léklaplá buo ania Paulonyo. Əna ədekplón bli əbée, “Ahá ánfi gyí Əsəsivésó Bulu ámu asúmpó ni. Amódé mli nkəpháho əkpa suná ní.” ¹⁸ Əlabwé mó nké tsətsətsəsá. Inu lehan Paulo. Mó su əledamli bláa ətsibi amu əbée, “Atóla ənje, nde mbla wa há fú Yesu Kristo dátó, dalí móto!” Inu ənje ámu lédalí móto.

¹⁹ Əkpábi amu awié bowun ání amó kóba əkpa latin. Mó su bekitá Paulo múa Silas, bítia amó ya wúlu ahande ansít. ²⁰ Bopu amó ya Romafá asón agyípó bée, “Yudafá ahá ánfi bogyi, bude asón klée wa anu wúlu anfitó. ²¹ Bude amándié laláhé ání anu mbla méha mó iwi əkpa suná. Romafá anu mó anigyi. Anuméetalí ho amó amándié ámu gyi mósó.” ²² Inu ədəm amu botu bun Paulo múa Silas.

Asón agyípó amu beha bée bvwái amó atadie, abonwen amó mpli. ²³ Bepití Paulo múa Silas ató wankláán tá á, beha bopu amó tswi obu. Bebláa obu adipósó əkipu bée, ogyóo amó wankláán. ²⁴ Asón ámoo bēbláa obu adipósó əkipu amu su əlopú amó yétswi obutótó, wá amó ayabi kplakitsi.

Obu Adipósó Əkipu Yesu Hógyi

²⁵ Mó əyí-nsiné á, Paulo múa Silas bude mpái bo, bude du wa kánfú Bulu. Obu adipó atráhe amó é bvdá bodenü. ²⁶ Ətsawolc pé á, əsolívə lékpunkí əwənlínso, əlekpunkí obu ámu ntswiası. Mó aklun féé lefinkí. Obu adipó ámu ikan pú amó kplakitsi amu féé lowái. ²⁷ Obu adipósó əkipu amu létsinkí, wun ání aklun amu féé lafinkí. Inu olélé ədayí iya anyo əbée amuwá iwi, tsúfí əki əbée obu adipó ámu féé badálí srí. ²⁸ Támé Paulo lókplon kóklókóó bláa mu əbée, “Mábwe iwi tóó. Ani féé anibu inu.”

²⁹ Obu adipósó əkipu amu léha botsu əkandíe ba mu, əlowa əsa wié obu ámuto. Ifú de mu, su ədekpunkí kpakpakpákpa. Əleyéda akpawunu Paulo múa Silas ayabita. ³⁰ Inu əlekpa amó dálí yéfité amó əbée, “Mí awié, ntó mbwéé asa Bulu əho mi nkpa?”

³¹ Móó Paulo múa Silas bebláa mu bée, “Hó Yesu gyí, méní Bulu əbháho fú wóyító ahá féé nkpa.” ³² Móó bebláa múa mu wóyító ahá féé anu Wie Yesu asun wankláán ámu. ³³ Onyé-onyé ámu a, oyin ámu léyiá amó iwi nlo ámoo benya bré ámoo bepití amó atá ámu. Əleha amó bوبو múa mu wóyító ahá ámu asú inonu. ³⁴ Obu adipósó əkipu anfí lópu amó ya mu wóyító, əleyéha beniná atá há amó begyi. Inuá múa mu wóyító ahá féé bahó Bulu gyi su á, ansi lehie gyi amó.

³⁵ Mó oyí kehé a, asón agyípó amu bowa ahá akítápó akv bée buyébláa obu adípósó okípó amu bée, osí ahá ámu abvnati.

³⁶ Mó su oyin ámu lébláa Paulo óbée, "Asón agyípó amu bapó əmre sísi mí bée, nsíi fúa Silas amlinati. Mó su mlinati iwiliwiito."

³⁷ Táme Paulo lébláa ahá akítápó amu akv óbée, "Bumegyi aní asón, táme banwén aní ató əbvnati. Romafo anigyi, táme bawá aní obu. Ntogyi su budekleá bési aní ɳáintó? Ekekeeké! Asón agyípó amu onutó bobá bele aní."

³⁸ Ahá akítápó amu beyinkí yó yébláa asón agyípó amu. Bréá bonu ání Romafó Paulo mua Silas bugyi á, ifú lehié kítá amó. ³⁹ Mó su boyóbwí iipa há Paulo aná, bekpa amú dalu yókokolí amú bée budálí wúlu amuto. ⁴⁰ In Paulo mua Silas benatí yó Lidia wóyító. Befia apíó ahógyipó amu in, tó kplá amó, wá amú əvnwlín asa benatí.

17

Paulo Tesalonika Yo

¹ Bréá Paulo mua Silas benatí tsú inu bøyí á, bona Amfipoli pú Apolonia awúlusó beba Tesalonika. Yudafó ofiakpa ku bv inu. ² Fé alá Paulo tóbwé brégyibré á, eloyó ofiakpa inu okpónó ədaké, mua amónyo bøyó Bulu ason wanlínhe amuto. Əlobwe mó ali tse sa sóón. ³ Əlelé Bulu asón ámutó súná amó, dínká ibwi móosó óbée, "Ilehián ání Kristo, (shá ámíóó Bulu ladá mu ofúli amu), obówun iwiásin wú, lákósó tsú afítito." Əloyó mu asón ámuosó óbée, "Yesu anfi ndé mu iwi asón bli ánfi gyí Kristo amu ni." ⁴ Paulo asón ánfi lswankí Yudafó ámutó akv. Mó su bobuo mua Silas. Ali kén Griikifó Bulu asúmpó pú atsiá obú bv amósó tsotsaotsa é bobuo amú ní.

⁵ Inu léha Paulo mua Silas iwi lówa Yudafó ámu olu. Mó su bekpa aha laláhé akv buo iwi tsú bronvusó, bøpu ahá tsotsaotsa yéhan agywun wúlu amuto. Betsíi yó oyin okvá boteti mu Yason wóyító, bude Paulo mua Silas dunká abobtitia amú ba ədóm amu ansító. ⁶ Táme bwmowun Paulo mua Silas. Mó su bebitia Yason mua ahógyipó amu akv ya wúlu ahande ansító, bude okitikíti bée, "Ahá ánfi ná bude agywun hánan oyító fée ní. Bawié nfi, ⁷ Yason laho amó yái mu wóyító. Amó fée budekusó lú Roma Owíe Dehen mblasó. Tsúfé bude ahá bláa bée, owíe bambá øko bv inu, mu dá gyí Yesu." ⁸ Bréá wúlu ahande pú ədóm amu bonu asón ánfi á, lehié han amú. ⁹ Táme bebiti Yason mua mu aba ámu isv, beka iko, ká ntam bée buméetrá han agywun, besi amú benatí.

Paulo Mua Silas Beroia Yo

¹⁰ Besi owí lta, ahógyipó amu beha Paulo mua Silas benatí yó Beroia wúluto. Benya wié inu ali, bøyó Yudafó ofiakpa. ¹¹ Yudafó bøbu wúlu anfitó botsulá hó asón ámu dvn amúá bøbu Tesalonika. Bøpu ansigyi hó Bulu asón ámu, tsíá yó Bulu ason wanlínhe amuto ekegegyíké kí bée, ənəkwali Paulo dé amó bláa. ¹² Yudafó tsotsaotsa pú Griikifó atsí múa ayin ání obú bv amósó é bøho asón ámuosó gyí. ¹³ Yudafó ámúá bøbu Tesalonika amu bonu ání Paulo layó əde Bulu asón ámu əkan da Beroia. Inu su begya akpa yó inu bude inuá amú agywun yintá. ¹⁴ Osasu, ahógyipó amu belse Paulo lé wúlu amuto ya əpü əmre, táme Silas mua Timoteo mó besi bøbu inu. ¹⁵ Ahá ámúá beyési Paulo okpa ámu bekpa mu ali yówíe Atene wúluto. Bréá budeyinkí á, Paulo lópo əmre sísi Silas mua Timoteo óbée, bøwáá osa botu mu.

Paulo Atene Yo

¹⁶ Bréá Paulo lési otsie ogyo Silas mua Timoteo Atene wúluto á, inu tsíá lehié han mu. Tsúfé olowun ání ikipi ssón bv wúlu amuto. ¹⁷ Mó su ní əyó Yudafó ofiakpa inu á, mua Yudafó pú Griikifó ámúá bude Bulu stím ámu bvtetsiá lé asontó há aba. Ali kén mua dinsu atsiápó é betsíá tóí tsú mó iwi ní. ¹⁸ Múa atiansipó akvá botsu Epikuro pú Stoak əpasuato* ba inu é betsíá bíti asón ánfi. Amútó akv befté bée, "Ntó əkan ənótó əkapó ánfi déda?"

Aha akv belse mó ənó bée, "Idébwé fé ikpi akv iwi ədetó tsú." Tsúfé Paulo dé Yesu mua afilikusó iwi asón əkan da. ¹⁹ Móó békítá Paulo, kápá mu ya Areopago, igyi amú wúlu ahande ofiakpa. Ahande amu bøbláa Paulo bée, "Anidéklé anuua, fotói tsu fó atosunáhé pøpwé amu iwi suna ani. ²⁰ Animðkónuy asón ánfi kí. Mó su anidéklé anuua, foléé móttó suna ani." ²¹ Tsúfé Atenefa pú afsoá bøbu inu fée botamabwé totó dvn asón ání llaba nu pú mó bli.

²² In Paulo lókosó lú afiapó amu ansító óbée, "Atenefo, nawun ání mlitehíe tswe ikipi. ²³ Tsúfé inu ndeki wúlu anfitó fée á, nawun ntobi oduá mlitotswe. Nawun afödë-asubwi koá bøwanlín dínká móosó bée, 'BULUÁ ANIMÉYÍN MU.' Mó su Bulu ámúá mlidésum, mluméyín mu dá ámu iwi əkan ndeda súná mli á. ²⁴ Bulu lóbwé oyí pú móttó ató fée. Mugyí əsó móua asi Owíe. Ətamatsiá ətswélkpa áni anyankpósa ibi léyi móttó. ²⁵ Ətamadúnká totó tsú əhaa wá, méní ibwe fée taku tehian mu. Tsúfé mutéhá áha fée nkpa, ənjé pó tógyítáá itehian amú. ²⁶ Moléha su

* ^{17:18} Epikuro əpasuato bøgyi aha akvá bøtblí bée, ilehián ání ansí bégyi an. Fowú á, ɻatá. Stoak əpasuato é bée, mehián ání ansí bégyi aní dobidoobi, awireho é mákitá aní dobú.

ahá fée belin tsu obakóle pétó, aleha béklié wá oyító fée. Muléha omá kugyíku otinéá botsie pó bréá bétisiá yófon. ²⁷ Olébwé mó al, mén nyankposa obódunká mu wun mu. Táme tekí omá ifá anutsé okvóko wá. ²⁸ Tsúfél oku léblí obéé, ‘Bulu su anutsie nkpa. Mu só anitekán iwi, anigyi aláh anigyi.’ Fé alá mlu ibw awapó aku beblí bee, ‘Bulu ahá aní é anigyi.’

²⁹ Iníá Bulu ahá anigyi su á, animáki aniaa, Bulu gyí fél tunkuá nyankposa lapó sika pepe, síka fututú ntéé ibwi pwé mó alá odekklé. ³⁰ Bímbí ámu a, ahá bùmèbi aláh Bulu gyí. Bulu lóbun ansibi móosú, táme séi mó á, alabláa anyankposa féeé obéé, bùdámli klonto. ³¹ Bulu lalé eke yái áni obótson ahá ámuó alalé yái ámuso gyí oyító ohagyísha asón onokwali. Odekklé obéé ahá bubú ání onokwali igyi. Mú só olókvusúa ahá ámu tsú afúlito ní.’

³² Iníá Paulo lóta tsú afúlikusó iwi su á, aku bómésí mu. Táme amótó aku beblí bee, ‘Anudéklé aniaa, fôtráa ba afubebláa aní asón ánfí ku é.’ ³³ Inu Paulo lókusó dálí ofiakpa inu. ³⁴ Táme ahá kpalobi ko bôhó Paulo asón ámuso gyí, bobuo mu. Amótó okole dá gyí Dionisio, oletsia wúlu ahande amutsé. Muá etsi okvá boteti mu Damari pó aha aku é.

18

Paulo Korinto Yó

¹ Iní omá a, Paulo lókusó tsú Atene yá Korinto wúluto. ² Oléyáto Yudayin okvá boteti mu Akwila, bôkwí mu Italia emanti kvá boteti mó Pontoto. Akwila móa mu ka Priskila bêba Korinto inu mékowá opá. Tsúfél alí bré ámuó a, Roma Owie Klaudio lagya Yudafé féeé le Roma wúluto. Paulo lóyo amó wá. ³ Tati-obubí abwepó amó é bùguyi. Mú su Paulo letsiá amó wá, muá monya betsiá bwé tati-obubí ámu fée. ⁴ Okpónó odaké kugyíku á, Paulo toyó Yudafé ofiakpa yéle Bulu asón ámuó wankláan súná Yudafé pó Griikifá ámu, mén bôhó Yesu gyí.

⁵ Bréá Silas muá Timoteo botsu Makedonia bôtu Paulo a, olesi agyómá ámu yo, pó Bulu asón ámu okanda bwé mó gyumagyihé. Oletsiá gyí adánsié súná Yudafé ámu obéé, Yesu gyí Kristo, (ohá ámuó Bulu ladá mu ofuli amu) ni. ⁶ Táme bùmèbô mu asón ámu. Bokvusó líi muosu, siá mu. Mú su Paulo lófwí ibi lé amó asóntó, bláa amó obéé, ‘Tsú nde poya a, nalé ibi mli asóntó. Ní lowu mlidéklé a, ibá mli. Néyébláa ahá áni bùmègi Yudafé mboún Bulu asón.’ ⁷ Iní su Paulo lédali Yudafé ofiakpa inu yétsiá oyin okvá boteti mu Tito Yustus wóyító. Megyi Yudayin oyin ámu gyí, táme oyigi Bulu osúmpó. Mu wóyí ibu mantáa Yudafé ofiakpa inu. ⁸ Táme Krispú áni oyigi Yudafé ofiakpa inu óhande muá mu wóyítófó féeé mó bôhó aní Wie Yesu gyí. Korintofá ámu tsotsotsa é bohogoyi, bôbô amó asú.

⁹ Eke oku onyé á, Paulo lówun ató. Mótá á, aní Wie lébláa mu obéé, ‘Mánya ifút. Yo móosó afuda asón ámu okan wóle. Mákpa onó bun. ¹⁰ Tsúfél mía fonyo ná. Chaa méetalí bwé fó totó. Mí ahá botso wúlu anfito.’ ¹¹ Mú su Paulo letsiá Korinto inu súná ahá ámu Bulu asón ofi okole múa ifon.

¹² Bréá Galio letsiá Roma owie otsiakpá, ode Griikifá osasaí emanti kvá boteti mó Akaiasu kú a, Yudafé ámu bôbwé ono-ókole, kítá Paulo, pó mu ya mu anstsí. ¹³ Bee, ‘Oyin ánfí dé ahá asókpan suná obéé bosum Bulu tsón okpa áni olókusó líi aní mblasosu.’

¹⁴ Paulo lénya bwíi onó obéé amotsi ali Galio lébláa Yudafé ámu obéé, ‘Ní tsitsa ntéé lakpan ko oyin ánfí labwé á, tekí ibu aléá néyaa asu nú mli asón. ¹⁵ Táme iníá adá pó mli onutó mbla ibu asón iwi nwéen mlidégyí su á, mliyo amliyebíli mó. Mméegyi asón ánfí odu.’ ¹⁶ Mótá aleha begya amó lé asón oyigkpá inu á. ¹⁷ Ahá ámu féeé bowunáa kítá Sostene áni oyigi Yudafé ofiakpa inu óhande, dá mu inu. Táme Galio mótsu kvukú lé mótá.

Paulo Yinkí Yó Antioquia

¹⁸ Paulo letsiá ahógyipó amó wá Korinto yófon bré ko. Móó aleklá amó, muá Priskila pó Akwila benatí yó Kenkrea wúluto. Paulo lékpá mu nwun Kenkrea inu, pósúná áni alamó ntam kvá aleka onó. Móó botsu ntsusu-yibi pó bôyó Siria emátó á. ¹⁹ Bréá bowie Efeso wúluto á, Paulo lénatí sí Priskila muá Akwila, yó Yudafé ofiakpa, muá Yudafé ámu bude asóntó le há aba. ²⁰ Bokokóli mu bee, ótráa tsia amó wá kpalobi, omotsulá. ²¹ Táme bréá odedali oyó á, alebláa amó obéé, ‘Ní Bulu lótsulá á, néyinkí ba mli wá.’ Inu olowie ntsusu-yibito tsu Efeso inu náti.

²² Bréá alekplí Kaesarea a, olodú yó Yerusalem yéha ophasua ámu tsiá. Móó oleyinkí kplí yó Antioquia a. ²³ Oletsiá Antioquia inu kpalobi. Mó omá a, olénatí inu beki Galatia pó Frigia osolísu, ode akasípó amó Bulu asón bláa, pówá amó swonlín.

Apolo Bulu Asón Okanda Efeso Mva Korinto

²⁴ Ali bré ámu a, Yudayin okvá boteti mu Apolo laba obu Efeso wúluto. Bôkwí mu Aleksandria, wúlu áni ibu Egyipte emátó. Oyin tsí, oyin Bulu asón wanlínhé amó é wankláán. ²⁵ Bosuná mu aní Wie okpa ámu. Mú su Yesu iwi onokwali amó bli téhié wá mu anisigyi. Táme Asú Obopó Yohane asúbo ámu pé oyin. ²⁶ Apolo ménya ifút. Oléwa klón súná ató Yudafé ofiakpa inu wankláán. Bréá Priskila muá Akwila bonu mu asón blíhé a, bekpa mu yáa wóyító yósuná mu Bulu okpa ámu wankláán dun aliá oyin yaí. ²⁷ Bréá Apolo lóbwé agywun obéé,

əbóya Akaia əsulósu á, ahógyipu amu bəwa mu ateto-ənlin. Bowanlín əwló sísi inu ahógyipu bəe, bvhó mu wankláán. Bréá oloyowie inu á, əlehié búa ahá ání ina Bulu awítólesu bahó Yesu gyi. ²⁸ Apolo mua Yudafə amu begyi Bulu ason wanlínhé amu iwi nwéen, əlotó lé asóntó túmisu pogyi amúsó. Əlepü Bulu ason wanlínhé amu súná amú ání Yesu gyi Kristo, (ahá ámóó Bulu ladá mu ofúli amu).

19

Paulo Bulu Asón Əkanda Efeso

¹ Bréá Apolo bu Korinto a, Paulo lódu yótson osósó awülusu bədalı tíi Efeso. Əlotu akasípó akó inu. ² Móó əlefíté amú əbée, “Mllényea Əje Wankihé bréá mllóhogyi?”

Bəle mó oná bəe, “Anímokónu kí ání Əje Wankihé ku bu inu.”

³ Paulo létrá fité amú əbée, “Asú məmə bəbə mlí?”

Bəle mó oná bəe, “Yohane asú ámu bəbə ami.”

⁴ Paulo lébláa amú əbée, “Yohane lóba ahá ání badámlı klöntə asú. Əlebláa amú əbée bvhó shá ámóó obuo mu əbá ámosu gyi. Mogyi Yesu.”

⁵ Bréá ahá ámu bonu asón ánfí á, bəha bəbə amú asú ani Wie Yesu dátó. ⁶ Mó əma a, Paulo lópu ibi dínká amú nwunsv, Əje Wankihé leba amúsó. Bəblí əblí bámbá, bli Bulu oná asón é.

⁷ Amú féé bóbwe ayin dúanyo.

⁸ Paulo lélatsiá yó Yudafə ofiakpa inu. Əlowa klöntə lé asóntó súná amú tsra asa kéké. Omenya ifú, məni bəhə asón ámóó ədeblí tsú Bulu iwiegýi iwi ámosu gyi. ⁹ Támə amú akó bəwa klöntə odwín, bəməha mu asónsó gyi. Bətái wo ani Wie Əkpa ámóó Paulo dé amú súná amú ahásu inu. Mó su Paulo lékpa akasípó amu náti, oletsiá súná amú ató oyin əkvá botetí mu Tirano ató əkasíkpá. ¹⁰ Paulo lósuná amú ató nfinyo kéké. Mó su Yudafə pó Griikifə ání bəbə Asia əmató féé bonu ani Wie asón ámu.

Skewa Abi Asón

¹¹ Bulu lótsón Paulosu bwé ofúla akpənkəpənti ku. ¹² Ahá bəkələ mu adúkubi pó mu iwisu ató yédinká aləpsu, benya ilətsá, əne laláhə é ledalı aháto. ¹³ Yudafə akó bəbə nsiné inu bəna bədeki gya əne laláhə lé aháto. Bəwa klöntə bəe, bəpü ani Wie Yesu dá gya əne laláhə lé aháto. Mó su bəkplón wa əne laláhə bəe, “Dali Yesu amúó Paulo dé mu iwi asón əkan da ámu dátó.”

¹⁴ Igýi ahapó əhande əkvá botetí mu Skewa abi yinhé abasiéná létsiá bwé inu.

¹⁵ Eke əkvá laláhə léfté amú əbée, “Nyin Yesu, nabí Paulo, mlí é mé, amendi mlhgýi?” ¹⁶ Əhá ámóó əne laláhə bu muto ámu lótú wíe amútó, dá amú, titi amú atadıe féé. Inu amú féé bəpü amú yayá pó amú iwi nlo srí dalı wóyí ámu. ¹⁷ Yudafə pó Griikifə bəbə Efeso inu féé bonu asón ánfí. Ifú lekitá amú. Mó su bəpü obú há ani Wie Yesu. ¹⁸ Ahá ámóó bohogyi amuts tsətsəotsə bəle amú lakpan bli. ¹⁹ Amútó akó bugyi okó alepü. Botsu okó ámu nwuló ba bəwa mu féé ogýa ahá ansító inu. Bobu amú nwuló ámu ibiá á, əlbwə sika fututú mpím-aduenu (50,000)*. ²⁰ Ina ani Wie Yesu túmisu mu asón ámu lenya əkpa kléi wankláán.

Demetrio Mva Aba Ikó Le Wá Efeso

²¹ Asón ánfí féé əma a, Bulu Əjé ámu léha Paulo lóbwə agywıun ání əbóya Makedonia pó Akaia əsulósu, fówun əyo Yerusalem. Móó Paulo léblí əbée, “Ní nowié inu á, ilehián ání néyéki Roma wúluta é.” ²² Mó su əlowa mu abúápü abanyá, bugyi Timoteo mua Erasto sisí Makedonia. Mu onutó əlesi tsíá Asia əmató kpalobí.

²³ Ali bré ámutó á, ani Wie Əkpa ámóó bude ahá suná ámu su asón kponkəpənti ku ləda Efeso inu. ²⁴ Oyin əkvá ətbawé sika fututú ató, botetí mu Demetrio bu inu. Oyin ánfí təpü sika fututú bwé əkpi yílé Artemi^t ətswékpa akusubi ání əlelian mu ətswékpa yílé ámu fé. Mua mu aba agyómá ánfí aypó botenyá kóba tsətsəotsə tsú mójtó. ²⁵ Əleti mu aba ámu pó ahá ání botəbwé agyómá ámu odu fia. Móó əlebláa amú əbée, “Mí apió, mlyin ání agyómá ánfí só ani féé anilawá alé ní.” ²⁶ Yéé mlitseié mlidénu, mlidéwıun tóá Paulo débwé? Alatá ahá bláa ta Efeso wúluta pó Asia əmató féé fia əbée, əkpi ání ahá bapı ibi pwé bümegyí tató. Alatá ahá oná mlé tá, bude mu asónsó hogyi. ²⁷ Megyi ani agyómá wule ibéyintá. Oħħaa méeetrá bu əkpi tsíħħe Artemi ətswékpa yílé ámu. Əkpi ámu dá é bófwı lé oyító. Támə tekli mogyi əkpiá ahá féé botətswe Asia əmató pó əyító féé ní.”

²⁸ Bréá ədəm amu bonu asón ánfí á, benya əblí, súrá okitiktí bəe, “Əkpi kponkəpənti ani Efesofə əkpi Artemi gyi!” ²⁹ Kpokiti ləda wúlu amutó féé. Ahá ámu bəkitá Paulo abúüpü Gaio mua Aristarko ání botsú Makedonia srí pó amú ya wúlu ofiakpa. ³⁰ Paulo onutó lékclé əbóya ofiakpa inu, əyotá kpla ədəm amu, támə akasípó amu bəməha mu əkpa. ³¹ Omá ámutó əhande akpənkəpənti əkvá bugyi Paulo anyawie é bəwa obí lóyóbwí ipa há mu bəe, əmáyo ofiakpa inu. ³² Kpokiti ləda ofiakpa inu. Anı bəe ali, ani é bəe ali. Amútó ahá tsətsəotsə bümebi tóá svá

* 19:19 Sika fututú mpím-aduenu (50,000) bóbwe əbakókə nfí lafakókə-advasa (130) ikóká.

† 19:24 Artemi gyi əkpi kponkəpənti əkvá dá.

befia inu.³³ Yudafə ámu akə boyo ofiakpa inu. Bowutá Aleksandro sisí obvnta, bude mu asón ání oyéblí bláa. Inu su Aleksandro lótsu ibi fóá, obée amvle mu onó. ³⁴ Táme bréá bowun ání Yudayin ogyi á, belasórá okitiktí, bli asón kua kule donhwíri anyo kéké bee “Ókpi kpónkponti anu Efesofə əkpi Artemi gyi!”

³⁵ Inu féé əma a, wúlu ató əwanlínpo líha ədəm amu bekpa onó bun. Móó əlebláa amú obée, “Efesofə ayin, má méyin ání Efeso nfi gyi aní əkpi kpónkponti Artemi pó mu ibwi ámoo əlekpa tsú əsüsú ámu nwun? ³⁶ Jhaa má inuá əbetalí gyi asón ání iwi nwéen? Mlunya klvn, méni mlumóoko mli. ³⁷ Ahá ánfi mlulakpá ba nfi ánfitsi əkukü mókówí tota tsú otswéka inu. Burmakbíli əsüansu kósó líi anu əkpi tsihé Artemisu. ³⁸ Táme ní Demetrio mua mu aba agyómá ayəpó amu bee bubu əku iwi asón á, asón agyípó bubu inu, asón oyigkpá é bu inu. Bétalí pó asón ání ya inu kpéblí mli. ³⁹ Ní mlubu ason bambá ku tsia initu mó á, bétalí yéblí mli ətiné ámoo anu féé anutefia gyi asón ámu. ⁴⁰ Tsúfē ní anuméeki wankláán á, abénya asón ání anulahan wúlu amu agywün nde. Ní befté aní é á, anuméenza əsüansu pólé mli onó.” ⁴¹ Olenya bli asón ánfi tá ali, əleha amú féé bedasáin.

20

Paulo Yinkí Yó Makedonia Múa Griikijsatō

¹ Kpokiti amu əma a, Paulo léba beti akasipó amu féé fia, tóí kplá amú, wá amú atetó-onlin. Əlekklá amú asa əlobo əkpa oyó Makedonia əsülsu. ² Oleki nsiné inu əpasua ámusu tóí kplá amú asa olobowie Griikiifa əsülsu. ³ Oletsia inu tsra asa. Bréá əlobwé agywün obée, méfa əpu yó Siria əsülsu á, olowun ání Yudafə bude mu téé abukita mu. Mó su əlobwé agywün obée mélayótsu Makedonia əsülsu. ⁴ Ahá ání bekpa mu ya inu gyi Beroiayin Sopater, ogyi Piro mu bi; Tesalonika; Aristarko mua Sekundo pó Derbeyin Gaio; amúa Timoteo pó Asiafs Tihiko mua Trofimo. ⁵ Alí ahá ánfi begyankpá yógyo anu Troa wúluto. ⁶ Israelfs begyi amú Bodobodo MátuhéNke əma a, anulétsiá əntsusú-yibito tsú Filipi wúluto. Anuléntati nkéná owítá. Eke núúsí a, anulóboto nkpa agyápü amu Troa wúluto. Ani féé anulétsiá inu nkensiéno.

Eutiko Tsinkí Tsú Lowuto

⁷ Kwasieda, igyi ndawatótsví ámuto eke gyankpapó ntópwesu á, anuléftia abégyi ató abato fé alá anu Wie lósuná anu. Inuá Paulo dékléá əbénatí oyí kehé su á, ələtsi kplá amú alu yéha əyínsiné. ⁸ Nkandie tsatsaotsa bu əsüsó obu ámoo anuléftia mótsi ámuto. ⁹ Oyimbi əkvá botetí mu Eutiko lódu bian nfánsri oná, əde asón ámu nu. Inuá Paulo lótsi wá əpá su á, didí lowie mu, fóru mu. Əlekpa tsú əsüsó abansu saasi nfánsritó inu beda əsulótá. Bréá boyótsu mu a, alawú féé. ¹⁰ Móó Paulo lékpil yó inu, yémli bun mvsu, látá mu pútá, bli obée, “Opúni matsuí mli, onjé bu móto.” ¹¹ Paulo léyinkí dú yó əsüsó inu, mua mu aba ámu nyó bebiabía bodobodo gyi. Əloyo mu tóí amusu alu yófun oyí kehé, əlenatí. ¹² Móó ahá ámu bekpa kebi ámu ya wóyí á. Ansí lehie gyi amú ání əbu nkpa.

Paulo Troa Tsu Yó Miletó Wúluto

¹³ Anulégyankpá yówie əntsusú-yibi ámuto ayó Aso wúluto yótsu Paulo inu. Tsúfē Paulo léha anu ibi obée, əbótsu ayabito əkpa ká tíi inu. ¹⁴ Bréá ania munyo anuléyéftia aba Aso wúluto inu á, olowie əntsusú-yibi ámuto, anuléfta yó Mitilene wúluto. ¹⁵ Anuléntati inu oyí kehé, anuléksus inu yówie Kio. Eke nyooxi a, anuléksus inu yówie Samo wúluto. Mó eke sáásí é á, anulétrá kusó inu yówie Miletó wúluto. ¹⁶ Paulo mékléá obéyintá bré Asia əmáttó. Mó su əmekplí Efeso wúluto, tsúfē ədekosi ání ní əbetalí á, obóywie Yerusalem asa abugyi Pentekoste nke ámu.

Paulo Efeso Əpasua Ahande Klá

¹⁷ Bréá anulóywie Miletó wúluto á, Paulo lówa abí sisí Efeso əpasua ahande obée, buhbá bətu mu. ¹⁸ Bréá ahande amu bebefia mu a, əlebláa amú obée, “Mlyin alá mía mluya anulópotsiá tsú eke gyankpapó ání neba Asia əmáttó. ¹⁹ Mlyin alá neba iwiás yó agyómá hárí Wie, pó alá Yudafə bokpó líi mísó, nowun ipian, su kóráti. ²⁰ Mlyin ání mmajpó asón ání ibékpá mli nján mli bréá nedá Bulu asón ámu əkan dinsu pó mli wóyító. ²¹ Alí nótá kplá Yudafə pó Griikiifa féé mbée, busíi lakpan bwé abudamli ba Bulu wá, abubohá, anu Wie Yesu gyi.

²² “Séi ánfi á, nyój Yerusalem, fé alá Əhe Wankihé labláa mi. Mmeyin tóá ibéba misu inu. ²³ Táme móá Əhe Wankihé tebláa mí wúlugiywúlusu, nyin gyi, asón wunhe pó obudu da gyo mi. ²⁴ Táme mmotsu mó asonbogya. Mbouñ alá nómá agyómá ámoo anu Wie Yesu léha mí ámu onó. Agyómá ámu gyi, nébláa ahá Bulu awítəle asón wankláán ámu.

²⁵ “Séi ánfi á, nyin ání mli alá ánfi nebeda Bulu iwiegý iwi asón əkan mlito ánfitsi əkukü mécetrá wun mi ekekeke. ²⁶ Mó su nde mli bláa mbée, ní mlito əku ménya nkpa ání itamatá á, megví mí su omerya. ²⁷ Tsúfē nabláa mli tógyítá Bulu déklé əbée mlubú.

²⁸ “Mó su mluki mli iwi pó ahá ámoo Əhe Wankihé lópwá mli ibito ámusu wankláán. Mlikpa Bulu əpasua ámoo əleyá tsuñ mu onutó mu bi lowusu ámu wankláán. ²⁹ Nyin ání nénatí á, əkuá bugyi fé nkpataku, bubu iyn béba bowie mlito, dá əpasua ámu sáin. ³⁰ Mlito akv óó

bákosú, dámli ḥnəkwali amu póbítia mlitó akv buo iwl.³¹ Mó su mlida iwlisú. Mlkain án netsiá mlí wá nfinsa sásón, pó ansí ntsú yíri iwl súná mlí ató ḥpa onyé.

³² “Mó su séi á, ndepu mlí wá Bulu mua mu awitóle asón ámoto. Mu awitóle asón amu iwlí mlí ḥwónlín, iha amlidan, talí lu kíkín, amlinya ató ámuvó ḥlehe yá hí mu ahá ámoo bamli mu kle amu.³³ Bréá mbu mlí wá á, mmepé ansí ḥhaa sika pepe, mu sika fututú ntéé mu atosú.³⁴ Mli onutó mlyin án mí ibi anfi nəpoyó agyómá nyá tóá idé mía mí aba ámu hián feé.³⁵ Natsun ḥkagyíkpasó súná mlí alá mlópó ibi yó agyómá, pogyi ahá ání iwl ma amu ḥnlín bvalé. Mlkain an Wíe Yesu onutó ason blíhesú. Óbée, ‘Bulu toyülá ḥhá ání otekéé atá dun ḥhá ání botekeié mu.’”

³⁶ Bréá Paulo léblí asón ánfi tá á, mua amónyo feé beda akpawunu bó mpái.³⁷ Amú feé bosu bréá belatá aba pútá, klá aba.³⁸ Tóá lówa amu ahomti gyí mó ámuvó ḥleblí ḥbée, moméetrá wun amó ekekéeké amu. Besi mu ḥkpa yowie ḥpó onó, olowie ntsusú-yibito.

21

Paulo Yerusalem Y

¹ Bréá anlégyí nkla tá á, anlówie ntsusú-yibito, nátí laa yó Ko wúluto. Eke nyɔɔsi a, anlóyó Rodo. Tsú inu á, anlóbá Patara otsubúna.² Anlénya ntsusú-yibi kvá iyó Foinike otsubúna, anlówie móto.³ Bréá ayó á, anlówun ḥsolón kvá ḥbetí mó Kipro sisí. Anlési mó tswi binasu ifón, tsón yo Siria ḥmató. Anléyekplí Tiro otsubúna, tsúfe inu bélé ntsusú-yibi ámoto ató ní.⁴ Anlótu akasípó akv inu, anlésiá amó wá nkenšíénó. Ójé Wankihé lélé súná amó ḥbée, Paulo máyo Yerusalem wúluto.⁵ Aní nke lafon, anlótvá anu ḥkpasó. Bréá anudénatí á, akasípó amu, amó aká pó amó abí feé beyési anu ḥkpa alu yowie ḥpó onó. Inu á, aní feé anlédá akpawunu bó mpái.⁶ Anlégyí nkla, anlówie ntsusú-yibi ámoto pó ayó, amó é beyinkí yó wóyí.

⁷ Anlédunká ḥpósu tsú Tiro alu bowie Ptolemai otsubúna. Bréá anlówie inu á, anléyeha ahógyipó ání bhubu inu itsiá, anlésiá amó wá ekekówile.⁸ Oyi kehé a, anlókusó tsu inu ba Kaesarea otsubúna. Anlóyoswí Bulu asón ḥkan ḥdapó Filipo wóyí. Oyin ánfi gyí ahá abasiénó ámuvó bele Yerusalem bée, ḥbutsáa ahandé agyómá yó ámoto ḥcole.⁹ Filipo bu abi tsihé abaná, bumbukýó ayin wá ki. Bulu ḥnásó atípó mu abi tsihé ánfi bugyi.¹⁰ Anlégyí nke ḥkpalobó inu. Eke oku Bulu ḥnásó ḥtápí Agabo lótsu Yudea ḥmató ba inu.¹¹ Olenya bowie laa alí olotsu Paulo osiétó ḥfí klí mu onutó ibi pó mu ayabi. Móó ḥleblí ḥbée, “Ójé Wankihé ḥbée, ‘Alí Yudafá bhubu Yerusalem békli ḥhá ámuvó ḥbu afé ánfi, pó mu wá ahá ání bümegyí Yudafó ibito ní.’”

¹² Bréá anlónu asón ánfi á, ania ahá ámuvó bhubu inu amú feé anlókokóli Paulo aniaa ḥmáyo Yerusalem.¹³ Inu Paulo léfíté anu ḥbée, “Ntogyi su mlidésu, mlilahá iwl lawú mí ali? Mí mó á, megyi klí ámuvó békliklú mi Yerusalem amu pé nalá iwl yá hí. Mboún nalá iwl yá hí ánó nówu an Wíe Yesu su é.”

¹⁴ Paulo ḥnásó lódon anu. Mó su anlési mu tóí wa. Móó anléblí aniaa, “Ibá móto alá anu Wíe déklé.”

¹⁵ Inu ḥma a, anlókolá anu ató dö yó Yerusalem.¹⁶ Ania KAESAREAFÓ akasípó akv lóyo inu. Békpa anu ya oyin ḥkvá ḥbetí mu Mnason wóyító bée, aswíi mu wá. Akasípó agyankpapu amuto ḥcole ogyi, otsú Kipro ḥmató.

Paulo Yerusalem Wie

¹⁷ Bréá anlówie Yerusalem inu á, ahógyipó amu bħħo anu atiu.¹⁸ Oyi kehé ania Paulonyo anléyek Yakobo. Ḫpasua ahandé amu feé bħebi inu.¹⁹ Paulo lówa amú ḥnásó, ḥlebláa amó tógyítóá Bulu latson muso bwé ahá ání bümegyí Yudafat.²⁰ Bréá bonu Paulo asón ánfi á, amú feé békantó Bulu. Móó ḥlebláa mu bée, “Opio nu, Yudafó mpím-mpím ání badámlí klvntó feé bħde Mose mbla amuto kíñkinkin.²¹ Táme akv bħabla amó bée, fasúná Yudafó ání bhubu amá bámbásó feé feé, bümägyi Mose mbla ámusu. Ḯma é á, feé bümátin amú abí keté, bümägyi anu amändié ésó.²² Ibwébwéébwé á, ahá bónu ání faba nfi. Nkál abħbwé tsu mó iwl?²³ Abħbláa fu tóá fubwéé. Ayin abaná akvá bhubu anito baká ntam há Bulu. Illehián ání bħogħiráa iwl.²⁴ Kpa amó ya, amliyogħiráa iwl. Ka amó ato yintahé feé ik, méni békpa amó nwun. Inu ḥbēha ahá feé békli ání futegei Mose mbla ámusu. Inu su fó iwl asón ámuvó bonu amu ma móto.²⁵ Anlawańlin ḥwolá sisí ahógyipó bümegyí Yudafó dodo. Anlówanlin aniaa, anlabli ání bümägyi atogħiha bapóhá ikpi. Bümägyi obugya pó ḥbwá bapósa m. Bümáwa atsí móa ayin asón é.”

²⁶ Mó so bréá oyí leke a, Paulo lékpa ayin abaná ámu ya, mua amónyo bħogħiráa iwl. Ḯloġo Bulu ḥtswékpá inu yéblí ekeá amó iwigħiráa amu ibóm oħra, ḥbēha bħba afodie há amotó okugħiok.

Paulo Kitá Bulu ḥtswékpá

²⁷ Bréá nkenšíénó amú ibá bħofn a, Yudafó akvá botsú Asia ḥmató bowun Paulo Bulu ḥtswékpá inu. Odóm amó bhubu wunsinésu inu amú feé benya ḥbló Paulosu, békkitá mu.

²⁸ Bəsərvə okitikítí bəe, “İsraelfə ayin, məldələr ba oo! Oyin ámoo əna əde ahá atá suná, yíntá amó agywın ámu ni. Mədéküsú líi əmá ánfi, Mose Mbla pó Bulu ətswékpə amusu ni. Alakpá Griikifő kórará ba Bulu ətswékpə wunsinésó nfi. Mó su alapó ifin da əwankíkpá amó.” ²⁹ Beblí mó ali, tsúfə bowun Efesoyin əkvá boteti mu Trofimo mua Paulo wúlu amvə dodo. Inı su bukí bee Paulo lópə oyin ámu yáa Bulu ətswékpə inı.

³⁰ Wúlu amvə fée leda kpokiti. Ahá bədalı tsu amó wóyító srí ba bəkitá Paulo, bəbitia mu dálı ətswékpə wunsinésó inı, fin iban ámu. ³¹ Bréa bəde mu da, bədekléa bómə mu a, əko léyéblá Romafo isá akopó əhande obéé, “Kpokiti ladá Yerusalem wúluto.” ³² Inonu əhande amó lékpa isá akopó ámu aku pó amó əhande aku besri yó inı. Ədəm amó benya wun amó ali besi Paulo dá. ³³ Əhande amó lénatı yóto Paulo, əleha mu isá akopó ámu bəkitá mu, wá mu ikan anyo. Móvə əlefíté ahá ámu obéé, “Ma gyí oyin ánfi? Ntə alabwé?” ³⁴ Ədəm amó bəde okitikítí, bədetətái. Aku bəe al, aku é bəe al. Okitikítí amó onó ləwa onlin. Mó su əhande amó məbəi ənəkkwaliá ibu asón amvə. Inı su əleha obéé, bukpá Paulo ya isá akopó ámu otsiákpá. ³⁵ Bréa bowie obu-onó ədvəkpá á, ədəm amó bəde iyin wa. Mó su isá akopó ámu bətsu Paulo wá nkənkə. ³⁶ Ahá ámu fée bəbuo Paulo, bəde okitikítí bəe, “Mliha awuna mə mə! Mliha awuna mə mə!”

Paulo Iwi Ənále

³⁷ Bréa bowie obu ámu onó, bódə wié amó otsiákpá inı á, Paulo lébláa əhande amó obéé, “Nobwíi ipa, mbláa fu asvanku.”

Əhande amó léfíté mu obéé, “Fotonú Griiki əblíi?” ³⁸ Mó su megyí fúgyí Egyipteyin amóó əleha kpokiti leda bré koto, əlekpa ahá amopó mpím-na (4,000) buo iwi ya dimbísú ámu ni?”

³⁹ Inı Paulo léle mó onó obéé, “Yudayin ngyi mí mó. Tarso ánı ibu Kilikia əmətə bəkwí mí. Megyí wúlubito nətsú. Nobwíi ipa, ha mí ambla ahá ánfi asón.”

⁴⁰ Isá akopó əhande amó léha mu əkpa. Mó su Paulo léyelü obu-onó ədvəkpá inı, bwé ahá ámu ibi békəsə. Inı lətə diin. Móvə Paulo lébláa amó asón Heibri əblítə obéé,

22

¹ “Mí así, apió aba, mliyaa asu mí anle mí onó amlinu.” ² Bréa bonu ánı Heibri əblítə Paulo déta á, inı lətə diin. Móvə Paulo lóyə mu asvənsó obéé,

³ “Yudayin ngyi. Tarso wúluto bəkwí mí Kilikia əsvlósu, támə Yerusalem nfi bəyaí mí. Gamaliel lósuná mí anı anáin mbla ámu wankláán. Nəwa nsi Bulusüm iwi fē aliaá mli é mlidé mu súm nde. ⁴ Ahá ánı bona anı Wie əkpa ánfisu á, nedinlik amúsó. Nəmə aku kórará. Nekitá amótó atsı müva ayin akyo, kíklı amó yótwsı obu. ⁵ Bulu igyí əshapó dəhen pó Yudafo asón agyipó amó fée bétalı gyi asón ánfi iwi adánsıe. Amú wá noho əwolü tsu pó neya apió ánı bəbu Damasko wúluto, mí anyekitá alı ahá ámu wa amú ikan, pə amú ba Yerusalem, abəbütı amó iiso.

Paulo Klvtədamlı Iwi Asón Blı

(Gyumagyihé 9:1-19; 26:12-18)

⁶ “Ekeá nəpə əkpa nəyó, nəta Damasko wúluto wie tá, ibəbwə fée əpa dódúanyotá á, ətsawule pé, wanki kvá mó onó ihíe bu onlin, itsu əsvəsó əwankí wólí mísó. ⁷ Móvə nówun a, nda əsvlótə. Inı nonu əmə ko. Əme amó léfíté mí obéé, ‘Saulo, Saulo, ntogyi só fədin mísó alı?’ ⁸ Inı nefitə mbéé, ‘Fú ma ni, Owié?’ Móvə əmə amó lébláa mi obéé, ‘Mí Yesu, Nasaretyin ámoo fədin mísó amu nu.’ ⁹ Mí ába ámoo mí amónyo anuńá ámu bowun wanki amu, támə bəmonu asón ánı əmə amu dé mí bláa. ¹⁰ Nefté mbéé, ‘Owié, nta mbwé?’ Anı Wie ləbláa mi obéé, ‘Kosu, afyoy Damasko wúluto. Bébláa fu tógyítáá Bulu láhá fó obéé fubwéé.’ ¹¹ Wanki amó onó bu onlin. Mó su mmətrá wun tətə. Inı su mí ába ámu lékitá mí ibi, kpá mí ya Damasko wúluto.

¹² “Oyin əkvá boteti mu Anania, otenyá Bulu ifu bu wúlu amvə. Otegyi Mose mbla áməsu wankláán. Mó su Yudafo ánı bəbu wúlu amvə fée boteti mu idayilé. ¹³ Oyin ánfi léba bəlhi mí ansıtí, bláa mi obéé, ‘Opió Saulo, bwii ansıbi afukı ató.’ Inonu mí ansıbi lobwii, nowun mu. ¹⁴ Əlebláa mi obéé, ‘Anı anáin Bulu ámu lélé fó yáí obéé, fubébi mu apé, afubı mu Bi Yilé Əbwępő ámu, afonu mu əmə.’ ¹⁵ Tsúfə fəba begyi mu iwi adánsıe, bláa ahá fée asón ánı fonu pó móá fowun. ¹⁶ Ntə fətrə fügoy? Kosu kokoli anı Wie, afuhə abubə fó asú, əfwı fó lakpan fée le.’

Paulo Bulu Ásın Əkanda Əmətəfətə

¹⁷ “Bréa neyinkí yó Yerusalem wúluto nde mpái bo Bulu ətswékpə inı á, nowun ató. ¹⁸ Móvə á, nowun anı Wie Yesu, əlebláa mí obéé, ‘Wa əsa bwə, afudali Yerusalem nfi. Tsúfə bəməhə fó adánsıe ánı fégylı tsu mí iwi.’ ¹⁹ Inı nebláa mu mbéé, ‘Mí Wie, amó onutó bəyin ánı netsiá yó Yudafo əftiakpá yékitá ahá ánı bəhə fu gyi, dá amú, wá amú obu. ²⁰ Bəyin ánı bréa bəmo fó ədansıyin Stefano a, mbu inı. Neli amó əma mbéé bəməhə mu, noho ámu atadıe kórará kítá.’ ²¹ Támə anı Wie ləbláa mi obéé, ‘Nati, nówva fó fóyə tsútsúutsú, ahá ánı bəmegyí Yudafo wá.’”

²² Ahá tsotsaotsa amu beya asu nú Paulo ason blíhé alu bótó bréá əleblí əbée, Bulu lówa mu ahá áni bómegyi Yudafá wá. Inu bósorá okitikiti kóklókóó, blí bee, "Mlule mu inu! Íma aleá obétsiá əsolvó anfisú!" ²³ Inu bósorá okitikiti, nyá əblí wóí amú atadé tswi tsalífwí, kpá isí tswi wá afútó. ²⁴ Móó isá akopó əhande amu lébláa mu ahá əbée, "Mlkpa Paulo, amlipu mu ya mli otsiákpá. Mlipitu mu atá əblí ənakwali, abi tóá suá ahá ámu bude okitikiti svrá mu nwunsu al." ²⁵ Bréá beklí Paulo tá, bee abudu mu a, əlefítisá əkopó əhande əkvá alí mu wá əbée, "Mbla leha əkpa áni mlipít Romayin oduá bómékgyi mu asón, há mu ipón ató?"

²⁶ Bréá isá akopó əhande amu lónu asón ánfi á, oleyébláa mu əhande amu əbée, "Fakle afusé wólu manta iwi. Sáa Romayin oyin ámu gyí ool!"

²⁷ Móó əhande amu léba Paulo wá, befité mu əbée, "Bla mi, lélé Romayin fogyi?"

Paulo lébláa mu əbée, "Romayin ngyi."

²⁸ Móó əhande amu lébláa mu əbée, "Mí mó á, iko kpónkponti neka asa nemlí Romayin."

Táme Paulo lébláa mu əbée, "Mí mó á, Romayin onutónutó ngyi."

²⁹ Inuñu ahá ámúó bee abufite Paulo asón ámu fée badásáin. Ifú lekitá əhande amu onutó ó, bréá əlebi áni Romayin Paulo gyí asa alahá bawá mu ikan.

Paulo Yudafá Asón Agyípó Ansító Lí

³⁰ Oyi kehé a, əhande amu lékléá əshébi tóá Paulo lóbwe, só Yudafá bude asón kláa dinká muñu. Mó su əleha bówóí Paulo lé ikan amuto, əleha beti Bulu igyi ahapó dehen pó Yudafá asón agyípó amu bezia. Móó əleha bekpa Paulo belí amú ansító.

23

¹ Paulo lótsu ansí ki Yudafá asón agyípó amu ólin. Móó əlebláa amu əbée, "Mí apió Israelf, nyin mí klvnti áni mmokótsiá nkpa laláhe Bulu ansító bótó nde." ² Móó igyi əhapó dehen Ananía lébláa ahá ámúó bolí mantáa mu amu əbée, bvdáa mu ənásó. ³ Inu Paulo lébláa mu əbée, "Fó Bulu əbédá. Fabwé iwi fó bunttiá bakpá mó afá futútú, fabetsiá asi fee fópó Moses Mbla gyí mí asón. Fude ahá bláa fee bvdá mí ansító. Fó mó megí mbla ámu fatón a?"

⁴ Aha akvá bvlí mantáa Paulo befité mu bee, "Bulu igyi əhapó dehen fodesia alí á?"

⁵ Paulo lébláa amu əbée, "Mí apió, mmeyín mbée, mogyi Bulu igyi əhapó dehen. Tsúfé bowanlín wá Bulu asón ámuto bee, 'Máblí ohá áni əde fó omásó gyí iwi asón laláhe.'"

⁶ Bréá Paulo lówun áni Yudafá asón agyípó amuto akvá bugyi Sadukifa, akvá é bugyi Farisifó á, əlsorá okitikiti asón ogýíkpá inu əbée, "Mí apió, mí ánfí níti á, Farisiyin ngyi. Mí anáin é á, Farisifó bugyi. Mí é nohogyi áni awupó bélakósó. Mó ndeblí su bakpá mí ba asón ogýíkpá nfi ní."

⁷ Olenya blí alí pé, ahá tsotsaotsa amuto leye anyo. Farisifó ámu pó Sadukifa ámu bowa aba nwéengyi bi. ⁸ Tsúfé Sadukifa boteblí bee, kvsó tsú afúlito koku má inu. Bulu-abopu pó ənje laláhe koku é ma inu. Táme Farisifó mó bohogyi áni inu fée bu inu. ⁹ Inu léha nwéen amu ənó lehüe wá ənlín. Mbla asunápúa bugyi Farisifó bokosú lí bli bee, "Anumókowun tsitsa koku oyin ánfí iwi. Fial ənje ku ntéé Bulu-abopu əku lébláa mu."

¹⁰ Nwéen amu ənó lehüe wa ənlín, ideklé imli ikó. Inu isá akopó əhande amu lénya ifú áni bóbwe tití Paulo. Mó su əlebláa isá akopó ámu əbée, "Mliwa əsa kpa Paulo ya mli otsiákpá inu."

¹¹ Mó onyé á, anu Wie lèbelí Paulo wá, bláa mu əbée, "Wa klvn! Alí ánfí fagyí mí iwi adánsie Yerusalem nfi á, alí kén fuyégyi mó Roma wúluto é ní."

Paulo Mo Iwi Agywun Kita

¹² Mó oyi kehé a, Yudafá ámu akvá bezia, kitá Paulo iwi agywun. Beka ntam bee ní bómékómá Paulo bóméegyi ató, bómónu ntsu. ¹³ Ahá ámúó beka ntam amu bvdón advana (40). ¹⁴ Bóyo Bulu igyi ahapó dehen pó Yudafá əhande wá, yébláa amú bee, "Anlahié ká ntam anuaa, ní anumókómá Paulo anuméeda tóto ənó. ¹⁵ Mó su tóá anidéklé anuaa fóa Yudafá asón agyípó amu mlbwéé ha anu gyí, mlki ansi wa abí sisí isá akopó əhande amu mluaa, opóvó Paulo ba, amlulanu mu asóntó. Anuladá iwiñu anuaa, obótsutsúa obowie nfi andlamó mu."

¹⁶ Paulo mu bitepo əku lónu asón ánfi fée. Mó su əlestí yó isá akopó otsiákpá inu yówi tsá Paulosó. ¹⁷ Inu Paulo létí isá akopó əhande əku, bláa mu əbée, "Kpa oyasubi ánfí ya mli əhande wá. Əde asvanku, əbéláa mu." ¹⁸ Isá akopó əhande amu lékpa oyasubi ámu ya amú əhande wá, yébláa mu əbée, "Obu ədiipó Paulo əbée, nkpa oyasubi ánfí ba fu. Əde asvanku, əbéláa fu."

¹⁹ Əhande amu lékitá oyasubi ámu ibi, kpá mu yáa itsétó yéfíté mu əbée, "Amansu fubu áni febláa mi?"

²⁰ Oyasubi ámu lébláa mu əbée, "Yudafá əhande babwé agywun bee hépina wa abí fó wá bee, fukpá Paulo ba obowun amú əke, abulanu mu asón ámuto wankláán. ²¹ Táme máhó mósó gyí, tsúfé amú ayin áni bvdón advana (40) bee bénjaín əkpato gyo Paulo, mó mu. Amú fée baká ntam bee, tóto méeda amú ənó, kpéfon bréá bamó mu. Fó nkule bugyo séi áni fótsulá kpá mu ba."

²² Múó əhande amú léda əyasubi ámu olá əbée, “Máyébláa əhaa fee fawí asón ánfí tsá míssó.” Olesi mu əkpa.

Paulo Lé Ya Kaesarea

²³ Inú əhande amú léti isá akopó ahandé abanyó, əlebláa amú əbée, “Mhlé isá akopó lafanyo (200), mpənksu adinkápí aduesiené (70) pú pía atswípu lafanyo (200) abukosu onyenı dokwebátó yo Kaesarea.” ²⁴ Ml̄ha Paulo mpənko, odinká amúsó yo. Mlkpa mu, aml̄ha mu oyowie əmásó ogyípó Felike wá pisii.” ²⁵ Əhande amú l̄wanlín əwolú mántá muvu əbée,

²⁶ “Mi Klaudio Lisia dé əwolú ánfí wanlín sisí fú, əmásó ogyípó onumnyampu Felike. Nde fú itsia ha. ²⁷ Nde fú ibi ha áni Yudafó lékitá oyin ánfí, budekleá bóm̄a mu, tám̄e mía isá akopó tsotsaotsa anilýóhó mu lé amú ibi. Tsúfē nonu áni Romayin ogyi. ²⁸ Ndeklé mbée, nébi tá əlobwe. Mó su nöp̄u mu ya amú Yudafó asón agyípó ansító. ²⁹ Inú nowun áni amú mbla iwi nwéen budegýi. Mó su əmekóbwé lakpan kukoá bóm̄a mu, nt  e b  wa mu obu. ³⁰ Tám̄e əko laba bowi tsá míssó əbée, Yudafó ámu əku babw   agyw  n b  e bóm̄a mu. Inú n  bw   agyw  n mb  e, n  p   mu sisí fú. Nabláa mu anyabá amú é mb  e b  p  v  u amú asón ba fo. Nafun nf  . Nehá fú itsia gyág  y  ag  y  .”

³¹ Isá akopó ámu əbw  e d  nk   amú əhande asón bl  h  s  . Ony  -ony   ámu b  kpa Paulo ənk  onkon alu y  wie Antipatri w  l  t  . ³² Br  á oy   leke a, beha mpənksu adinkápó amu b  kpa mu y  a Kaesarea, ayabis ənat  p   amu beyinkí y   amú otsukp  . ³³ Br  á mpənksu adinkápó amu boy  wie inu a, b  p   Paulo p   əwolú ámu w   əmásó ogyípó amu ibito. ³⁴ Əmásó ogyípó amu l  kla əwolú ámu, əlefít   Paulo əb  e, “Nk  n   y  n f  g  y  ?” Br  á əlebi áni Kilikia əm  t   Paulo otsu á, ³⁵ əlebl  a Paulo əb  e, “N   f   anyabá amú b  b  á, n  n  u f   ən   asón.” Inú əlebl  a amú əb  e, b  p  v  u Paulo y  wa Herode w  y  it  , abugyo mu iwi.

24

Paulo Ən  tin

¹ Nken   əma a, igy   əhap   d  h  n Anania muva Yudafó əhande akv   p   Mose mbla əb  p   əkv   əb  t  t   mu Tertulo beba Kaesarea. Be  b  a b  kla asón áni b  b  u tsu Paulo iwi s  n  á əm  s   ogyíp   Felike. ² B  ti Paulo bel  i. Múó Tetulo l  kla mu asón əb  e,

“Onumnyampu Felike, fah   iwl  ii laba əm   ánf  t  . F   ny  nsa laba əm   ánf  t  . At tsotsaotsa bw   aní əm   ánf  t  . ³ F   bw  h   legyi anu ansi ət  n  eg  y  t  n  . F  d   atá bw  . ⁴ Mmedékl   mb  e néyint   f   br   tsotsa. M   su nok  k  li f  , nya klu  n   ha aní, afunu aní asón tin  i ánf  . ⁵ Anulawun aní ató oyint  p   oyin ánf   gy  . Əteh   kpkokiti t  d   Yudaf  t   əy  t   ət  n  eg  y  t  n   a ot  y  . Otr  a ogyi Nasaret əpasua ámu Bulu igy   əhap  . ⁶⁻⁷ Alakle əp   ifin da Bulu ət  sw  kpa inu, asa əkl  a ogy   anl  k  t   mu. * ⁸ Ni f   onut   f  f  t   mu a, f  owun áni asón ánf   am  d  b  l   tsu mu iwi ánf   f  é b   mó  t   nt  e ima mó  t  .” ⁹ Inú ámu f  é botsul   m  s  v   be  , asón ám  o   alabl   ámu bu mó  t  .

Paulo Ən  le Felike Ans  t  

¹⁰ Əm  s   ogyíp   Felike l  bw  e Paulo ibi əb  e, əlé mu ən  . Inú Paulo əlebl   əb  e,

“N  n   áni f  de asón gy   əm   ánf  t   ilaw   əp  . Inú su ibu mi ədw  e áni né   mí ən   f   ansít  . ¹¹ Nob  i ipa, f  tal   fit   n   áni ibu mó  t   n  yo Yerusalem y  sum Bulu, əmek  d  n nk   du  any  .

¹² M   anyab   ánf   b  m  owun mía əhaa agyi nw  en Bulu ət  sw  kpa inu. B  m  owun mía anha kpkokiti ida Yudaf  t   əflakpa kuko nt  e ət  n  et  ne w  l  u am  t  . ¹³ B  m  a asvans  á b  p  og  y   ad  ns  e áni am   asón ánf   bu mó  t  . ¹⁴ T  m  e nats  l   áni nt  os  m   am   an  n   Bulu tsu aní W  e Əkpa ám  o   b  de m  ti əpasua lal  he am  su. Noh   Mose Bulu ámu p   mó   Bulu ən  s   ət  ip   am   b  w  anl  n t  si əf  égy   gy  . ¹⁵ Nde əkpa k  f   al  á am   é b  de əkpa k  ání Bulu əb  k  s  a aha y  l  e p   aha lal  he f  é tsu af  l  ito eke k  . ¹⁶ Inú su nt  b  o   mb  d  i áni mí klu  n m  eets  a h   mí p  n Bulu muva anyank  ps  a f  é ans  t   br  gy  ibr  .

¹⁷ “In  i nedali Yerusalem ilaw   əp   á, nay  nk   ba inu, nap   atokieh   neb   mí ah   ab  p  ha ah  ián  , mí anha Bulu igy  . ¹⁸ M   əbw  ek  p   mb  u Bulu ət  sw  kpa inu. Br  á n  gy  r  aa iwi t   am  nd  i   ámu ən   á, be  b  a b  t   mí inu. Meg  y   mía əd  m   koko l  y   inu. Kpkokiti kuko é med   inu. ¹⁹ Yudaf  t   əku b  t  s   Asia əm  t  s   ba b  b  u inu. N   n  bw  e ito lal  he ku á, teki am   k  ráá əb  b  a əb  l  a f  , mía am  n  ya ab  b  l   mó  . ²⁰ N   ib  w  a al   k  ráá á, ha ah  á ánf   onut   ab  b  l   tsitsa odu   Yudaf  t   asón agyíp   amu bowrun mí iwi, br  á b  p  o mí ya am   ans  t  . ²¹ Asun kua kol   pé   n  k  pl  n bli br  é nl  i Yudaf  t   asón agyíp   amu ans  t   gy  . M  lid   mí asón gy   nd  , tsúf   nohogyi áni aw  p   b  l  ak  s   tsu af  l  ito.” ”

²² In  i onumnyampu Felike y  n aní W  e əkpa ámu wank  l  án su á, olotu asón ámu h  é. Əlebl   əb  e, “N  i isá akop   əhande Lisia əb  á nf   á, n  w  un al  á n  m  a asón ámu ən  .” ²³ Əlebl  a isá akop   əhande ámu əb  e, ogy  o Paulo iwi wank  l  án, əha mu otsia iwl  iito. Əh   mu aba əkpa abuv   muvu.

* ²⁴⁻⁶⁻⁷ Inú bu nw  l   dada amu akoto: An  l  bw  e agyw  n áni ab  p   aní onut   mbla gy   mu asón. T  m  e isá akop   əhande Lisia l  p   mu tú  i b  h  o mu lé aní ibito. M   əma a, əlebl  a aní əb  e, ap   mu asón ba fo.

Paulo Felike Mva Mu Ka Drusila Ansító Lú

²⁴ Nke kpalobi ku ḡma a, Felike mva mu ka Drusila ání ogyi Yudayintse beba. Felike léha bę́ékpa Paulo ba, ələbətɔ́i tsú mu hógyi ání əbu Kristo Yesuto iwi súná amó. ²⁵ Táme bréá ədətɔ́i tsú yilebwé, iwiṣogyi pó Bulu asón ogyiké amóó ibá ámu iwi á, ifú ləkitá Felike. Mó su əlebláa Paulo əbée, “Ku yinkí asa. Nenyá bré wankláán ku á, nélati fó.” ²⁶ Bré ámoto fée Felike léki əkpa ání Paulo obódunká təku bəha mu ḡnó. Mó su ibu nu bu inu á, alapina wa abi bayeti Paulo, mva monyo batzá.

²⁷ Nfinyó ḡma a, Felike lénatí. Porkio Festo lébetsiá mu obiásó. Iná Felike déklé əbée, mu asón iwa Yudafó ámu ədwé su á, olesi Paulo wá obu nátí.

25*Paulo Roma Owie Əkpa Wá Yo*

¹ Əmásó ogyípó Porkio Festo lébetsiá obiásó KAESAREA. Mó eke sáási a, olodú yó Yerusalem. ² Iná Bulu igyi ahapú dehen pó Yudafó ahande akv bəpø Paulo iwi asón yótswi mu ansító. ³ Bəbwé agywüñ ání býoyəwa obiún əkpata, mó Paulo. Mó su bøyəkolí Festo bée, əpov Paulo ba Yerusalem. ⁴ Táme Festo lébláa amó əbée, “Paulo da obu KAESAREA wüluta dodo. Imóswa spá mí é néyinkí yó inu. ⁵ Mliha mli ahande amu akv abubuo mi yó inu, abuyebli tsitsa oduá alabwé.”

⁶ Festo létrá tsíá Yerusalem nkekewé ntéé nke dú asa oleyinkí yó KAESAREA. Olowie inu á, əlowa bøyópu Paulo ba, oletsiá asón ámuṣu oyí kehe. ⁷ Paulo lénya wié inu ali, ahande amóó botsu Yerusalem ba amu bəkafia mu, kla asón tsatsəatsa dínká mosu. Táme bəmetál nyá təto pósúná ání asón ámu ibu móto. ⁸ Móó Paulo léie mu ḡnó əbée, “Mməkótón Yudafó mbla kóku, ntéé bwé təku pó ifin da Bulu ətswékpa amu ntéé pó lalahe kóku é gyi Roma owie dehen.”

⁹ Festo déklé əbée mu asón iwa Yudafó ámu ədwé. Mó su olefíté Paulo əbée, “Füdeklé fée fóyo Yerusalem, mí anyegyi fó asón inu?”

¹⁰ Paulo léie mó ḡnó əbée, “Roma Owie Dehen asón ogyíkpa nlí. Nfi ilehián ání bégyi mí asón. Fó onutó foyin ání mməkóbwé Yudafó təto. ¹¹ Ní natón mbla, ilehián lowu á, mməkótin əkpa mbéé bəmamo mí. Táme ní asón ánfı Yudafó bablı dínká mísó anfi ma móto á, əhaa má əkpa ání əbópu mí wá amó ibitó. Mó su mó bəpovu mí asón ya Roma Owie Dehen onutó ogyi móó.”

¹² Iná Festo mva mu ahande bøyə abriwa wá. Móó əlebebláa Paulo əbée, “Fó onutó fée, Roma Owie Dehen ogyii fó asón. Mó su abópu fó ya mu wá.”

Festo Agripa Paulo Iwi Asón Bláa

¹³ Nke ku ḡma a, Owie Agripa mva Berenike bəha KAESAREA. Bəbá bəha Festo nwunkpa. ¹⁴ Betsiá inu wá əpá. Mó su Festo lébláa amó Paulo iwi asón. Əbée, “Felike lówa oyin əko obu nfı, olesi mu wá nátí. ¹⁵ Bréá nøyá Yerusalem a, Bulu igyi ahapú dehen pó Yudafó ahande bəha bəblí asón tsatsəatsa dínká mosu, bláa mi bée nháa mu ipón, abumó mu. ¹⁶ Táme nebláa amó mbéé, ‘Ima ani Yudafó amándiéto ání bəha əkv ipón, nkéti mua mu anyabá bafia gyi asón.’ ¹⁷ Mó su ekeá mía Yudafó ámu anulóbowie KAESAREA nfı á, mmesi wá obiátó. Oyi kehe kótóo neha bøyópu oyin ámu ba, netsiá asón ámuṣu. ¹⁸ Nki mbéé mu anyabá ámu bénya tsitsa ku tsú mu iwi, táme bəmenya. ¹⁹ Mboún amó Bulusum pó Yesu əkva alawú tsən, táme Paulo əbée, ətráa otsie nkpa iwi asón bədebtí. ²⁰ Mó su mmowun alia nøyá asón ámuṣu. Nefíté Paulo mbéé, obótsulá abyə Yerusalem, yéggi asón ámu inu. ²¹ Táme əleblí əbée, modekléá mu asón iyo Roma Owie Dehen ansító. Mó su neha bəwa mu obu yófón bréá nápú mu sísi Roma Owie Dehen.”

²² Móó Agripa lébláa Festo əbée, “Mí é ndeklé mbéé nónu asón ánfı tsú mu onutó ḡnót.” Festo lébláa mu əbée, “Oke néha bópu mu ba, əbélé asón ámuṣu suna fó.”

Paulo Agripa Ansító Lú

²³ Oyi kehe a, Agripa mva Berenike bəhíhie iwi, isá akopó pó wúlu ahande bobuo amó ba. Festo léha bəkpa Paulo ba inu. ²⁴ Móó əleblí əbée, “Owie Agripa mva ahá ání bafia nfı fée, mllawun oyin ánfı olí? Yudafó ání bəbø nfı pó Yerusalem fée bəpø mu asón ba mi. Bée, mehián ání əbértrá tsíá nkpa. ²⁵ Bréá nøyá asón ámuṣu á, mmowun tásá alabwé su bómø mu. Táme mo onutó əbée, mpó mu asón ya Roma Owie Dehen. Mó su nabwé agywüñ mbéé, néha bópu mu ya. ²⁶ Táme mmowun tsitsa kóku mu iwi ání nówanlín mántá mosu bópu mu ya. Mó só nakpá mu ba mli ansító ní, titriu fó Owie Agripa. Ndekléá atéte asón ámuṣu, ətinéá ileyéyi a, mí anya asvanku wanlín sísi mu. ²⁷ Tsúffé nawun ání ima aleá bópu obu ədipó sísi, bəməwanlín tásá alabwé mántá mosu.”

26*Paulo Iwi ḡnólé Agripa Ansító*

¹ Móó Owíe Agripa lébláa Paulo ḥbée, “Nahá fú ḥkpa, kvsu le fú ḥnó.” Paulo lótsu iḥbi fóá, lé mu ḥnó ḥbée,

² “Owíe Agripa, nawun ání ḥkláa lawá mí ogyá nlí fó ansító, nde mí ḥnó le tsú asón áñfi Yudafá bakla dínká mísó anfi iwl. ³ Móá iḥbu ansigyi kórará gyí, foyin Yudafá amándié pó ták̄ b̄utegyi mó iwl nwéen fée. Inu su kókoli, nya klun afonu mí ḥnó.

⁴ “Yudafá fée bøyin mí tsiató. Bøyin alá nɔ̄potsiá mí ḥmátsó tsú mí nyebito pó alá nɔ̄potsiá Yerusalem wúluto. ⁵ Amó fée bøyin mi dodoodo. Ní b̄odeklé a, amó onutó b̄etálí bláa fó ání Farisiyin ngyi wankláán. Farisifo é b̄utegyi Yudafá Bulusúm mbla ámuṣu wankláán don ḥpasua kugyíku. ⁶ Ták̄ suá nde nlí nfí, fode mí asón gyí gyí, nde ḥkpa kú ání Bulu ḥb̄abwé dínká mu asón ámuñv əleka mó iwl ntam há aní anáin amuṣu. ⁷ Aní abusuan díuanyó ámu fée b̄epu ansí dínká ntam anfisu ání ibéba mótsó há amó. Mó só b̄ude Bulu súm ekekegyiše ní. Nanáin, ntam anfi só Yudafá b̄ude asón kláa dínká mísó ni. ⁸ Ntogyi só mli Yudafá anfi mó mlumétáli hógyi ání Bulu ḥb̄etálí kúsáah áhá tsú afulita?

⁹ “Te ki mí oó nohogyiá nóbwe tógyisá nétalí pótin Yesu Nasaretyin amó gyumagihe ḥkpa. ¹⁰ Inu gyí ták̄ nóbwe Yerusalem ni. Bulu igyi ahapó dehen amó beha mí túmi b̄ee, nk̄ita Bulu ahá ámu tswi obu. Ní bóm̄ amó é á, mí é ntotsúlā mbéé b̄om̄só amó. ¹¹ Netsiá yó Yudafá ofiakpa kugyikota, ntéhá b̄utekítá amó, bíti amó iṣu, híe amó b̄uteblí Yesu iwl abususu. Amó iwl ḥb̄ló su ntédinká amósó yó ḥmá bámbású yékítá amó, bíti amó iṣu.

*Paulo Iklvnt̄damlli Iwl Asón
(Gyumagihe 9:1-19; 22:6-16)*

¹² “Mó ḥkpa eke øku Bulu igyi ahapó dehen amó beha mí nøyá Damasko wúluto yóbwé ní. ¹³ Bréá nna ḥkpato nøyá á, Nanáin, iwbwé fée ḥpa dódúanyot, wanki ku lówankí tsú ḥosós wóli mísó. Ilówankí duv ówi. Ilówankí wóli mí aba ámuñv aniná ámuṣu. ¹⁴ Inu aní fée aniléidida. Nonu ḥome ku Hebri əblito ḥbée, ‘Saulo, Saulo, ntogyi só fudin mísó ali? Iwl tó fudewa.’ ¹⁵ Móó nefité mbéé, ‘Owíé, fó ma ni?’ Móó aní Wíe lébláa mi ḥbée, ‘Mi Yesu ni. Mísó fudin ní. ¹⁶ Nabele iwl ḥwan súná fú, mén fábwe mí osúmpó. Kvsu, afyebláa ahá ták̄ fawun tsu mí iwl nde, pó mívá néle súná fú. ¹⁷ Néko ho fó tsu ahá ámuñv nde fó wa sisí, b̄ugyi fó onutó ahá Yudafá pó amóá b̄om̄egyi Yudafá iḥbó. ¹⁸ Fóbwíi amó ansí, bédali tsu oklúnto ba wankito. Féle amó tsu Satan túmi asi ba Bulu wá, mén obési amó lakpan kié amó, fówun bénya otsiakpá ahá ámuñv Bulu latsun amó hógyisu bwé amó mu ahá amoto.’

Paulo Gyumagihe Iwl Asón

¹⁹ “Nanáin Agripa, inu su nóbwe dínká ató ámuñv nowun itsú ḥosós ámuṣu. ²⁰ Gyankpapó a, nøyá Damasko wúluto. Mó ḥma a, nøyá Yerusalem pó Yudea ḥmátsó fée. Nøyá ahá ámuñv b̄om̄egyi Yudafá ámu é wá. Neyébláa amó mbéé, busii lakpan bwé, abudamli ba Bulu wá, abutsia tsiató ání ilosuná ání badámlí klon. ²¹ Inu só Yudafá ámu b̄ekítá mí bréá mbó Bulu ḥtswékpa inu b̄ee bóm̄a mí ní. ²² Támé Bulu dé mí kpa alu bofón nde. Mó só nlí nfí nde, nde mli nyebi ahande fée ták̄ nawun bláa ni. Asón ání Mose mva Bulu ḥnósó atóipó amó b̄ebli b̄ee ibéba mótsó kén ndebli. ²³ Be, ‘Ilehián ání Kristo, (shá ámuñv Bulu ladá mu ofiuli amó) obówun iwlasun wú, mén obóbwé ḥha gyankpapó ání ḥbókvsú tsu afulito. ḥbópú wanki ba Yudafá pó ahá ání b̄om̄egyi Yudafá é.’”

²⁴ Bréá Paulo lébláa inu á, ḥmásó ogyípó Festo lákplon wa Paulo ḥbée, “Paulo, fó nwun layintá! Fó ḥowlóbi duvidubí amó lahá fóde gbedé lo.”

²⁵ Móó Paulo lébláa mu ḥbée, “Onumnyampó Festo, mmedé gbedé lo. ḥnokwali onutónutó nde mli bláa. ²⁶ Nanáin Agripa yin asón áñfi fée iwl. Nétalí bláa mu faan. Nahogyi ání megyi asón ḥjáinhé igyi há mu, tsúfó b̄om̄bwé mó ḥján. ²⁷ Nanáin Agripa, fóho Bulu ḥnósó atóipó asón wanlinhé amuṣu gyí? Nyin ání fóho mósó gyí.”

²⁸ Inu Owíe Agripa lébláa Paulo ḥbée, “Fahogyi fée fétalí dámli mí bwé Okristoyin bré tinbí áñfito?”

²⁹ Paulo lébláa mu ḥbée, “Bré tinbí o, bré tsatsaotsa o, mí mpái ání ndeblo há Bulu gyí, fúa ahá áñfi mlidé mí asón blíhé nu nde áñfi fée mléba b̄obwé fée mí. Támé b̄om̄awa mli ikan anfi mó.”

³⁰ Inu á, Owíe Agripa mva ḥmásó ogyípó Festo pó Berenike mva ahá ámuñv b̄otsie inu ámu fée b̄okosú dálí. ³¹ Beyélí itsétá, amó wylewwele b̄udeblí b̄ee, “Oyin áñfi mókóbwé tótaá ilehián ha mu lowu ntéé mu obuwa.” ³² Móó Owíe Agripa lébláa Festo ḥbée, “Te ki ní oyin áñfi mēblí ḥbée, Roma owíe dehen kókun ogyíi mu asón á, te ki fétalí sí mu.”

Paulo Poya Roma Wúluto

¹ Bréá b̄ebli ali ta á, b̄ekítá agywíun b̄ee, abótsun ḥposu yó Italia ḥmátsó. B̄opu Paulo mva obu adípó akvá é wá Romafo isá akopó ḥhande ḥkvá b̄utetí mu Yulio iḥbó. ḥhande anfi bu Roma Owíe Dēhen Augusto isá akopó ḥpasuatu. ² Anlówie ntsusu-yibi kvá itsú Adramitio fón, iyó ḥpo ḥnó

awíluá ibu Asia omátó. Makedoniayin Aristarko, otsú Tesalonika amu é bu anito.³ Gyí kehé a, anülélí Sidon əpu anó. Isá akopó əhande Yulio lówun Paulo nwé, əleha mu oloyo mu ába wá, méní bëha mu atzá ibéhián mo.⁴ Anülkösü tsú inu, afú lefia anı əpu amusv. Móó anülkyotsvn Kipro əsolón awunso fón, tsúfé afú ámu medétsvón inu mó.⁵ Anülotsvn əpusv yótsvn Kilikia pó Pamfilia fónsó yowie Likia əsolosv, Mira wúluto.⁶ Isá akopó əhande amu lówun ntsusv-yibi kúá itsú Aleksandria wúluto tyó Italia omátó, əlele am wá móntó.

⁷ Anüdín əpu amusv puto. Mó su anilégýi nke tsotsaotsa əkpató. Ilepi anı asa anilowie Knido. Afú ámu méha anı əkpa. Mó su anilpó yótsvn mantáa Kreta omá. Inu á, anilpókplí tsvn Salmone wúlú əsaasí fón. Tsúfé afú medétsvón inu mó.⁸ Inia anülotsvn əpu anó-nó kóráá ó á, ilepi anı asa anilobowie ətinekvá bútetí inu “Otsubúna Wankláan,” ibu mantáa Lasea wúluto.

⁹ Nke tsotsaotsa lábootsvn, nkeá bútapóklí anó kólí lakpansiké é lótsvn. Nke ámoto é á, əpu amu ideda. Mó su mósú tsvn lówa ifú. Inu su Paulo lótai kplá amu əbée,¹⁰ “Mí awié, nawun áni ní animéki wankláán anı əkpa ánfí natító, a, abóhulí ató tsotsaotsa. Megyí ató pó ntsusv-yibi ámu wóle, anı onutónutó é abésin móntó.”¹¹ Támé isá akopó əhande amu lóha ntsusv-yibi ámoto əhande pó mu wie asón sí Paulo.¹² Inia otsubúno inu ima aleá abétiá inu nyankpotswiebi su á, amótó ahá tsotsaotsa beblí bee abénati inu. Amu ansi din áni abóywie Foinike, igyi Kreta otsubúno, ibu owi əkplíwíekpá fón, tsíá inu nyankpotswiebi amu.

Atsuful Kponkponti Əpusv Tsívñ

¹³ Inu afú kúá itsú gyopisv lówa tsón brevv bi. Inu su ahá ámoto aku bosusúu áni amó agywun ámu békanaá. Mu su belatsú simpiá tchá ntsusv-yibi telíi tsukole wá ntsusv-yibi ámoto, bəpotsvn Kreta əpu anó-nó.¹⁴ Támé imowa əpá kuku afú kponkponti ko lóksú tsú Kreta ifónsó. Afú ámu dá gyí “Binasu-owí-ədalhkpa-afú.”¹⁵ Afú ámu lébefia anı. Inia anumétalí sánkia ntsusv-yibi ámu su á, anülési iwi há afú ámu, iləpu ntsusv-yibi ámu nátí.¹⁶ Iləpu mó srí yótsvn mantáa əpu nsiné əsolón kúá bútetí mó Kauda ası. Iləwa onlin asa betalí tsú əklonbí ámuń bútapólbí ahá áni bude ntsu wie, isian ntsusv-yibi ámu əma amu wá yibi ámoto.¹⁷ Inu ntsusv-yibi ámoto agywámá ayopó bebitá əklonbí ámu wá ntsusv-yibi ámoto. Bəpu əfí klí ntsusv-yibi ámu kínkíñkíñ, méní iméemaín. Benya ifú bee afú ámu ibótsvan ntsusv-yibi ámu yowie Libia otsubúno osublúta. Mó su bele tati áni isian ntsusv-yibi ámusv, méní ntsusv-yibi ámu bénati puto. Mó ó á, afú ámu lótsvan ntsusv-yibi ámu nátí əwunlínso.¹⁸ Mó ɔyi kehé a, afú ámu anó lehié wá onlin. Mó su bəwa amu ató suráhé le wá əpoto bi.¹⁹ Əke saásí a, bele ntsusv-yibi ámu iwi ntobi kugylíká amó ibi léda wá əpu amoto.²⁰ Anitráa anumédé owí múa ntsrakpabi wúun nke tsotsaotsa, afú ámu anó é ətráa bu onlin. Mó su anı ansi metrá dinká tótsvu don lówu.

²¹ Nke tsotsaotsa lótsvn, ahá ámu bútará bumedé ató gyí. Inu Paulo lóksú líi amu féé ansító, bláa amó əbée, “Mí awié, teki ní mlilónu mí əme, anuménati Kreta otsubúno a, teki anumókó befia ipian, hóli anı ató alı.²² Támé séi á, mbláa mli amlinu. Mliwa kln, tsúfé amito əkukv móowu, ntsusv-yibi ánfí wóle əbeyintá.²³ Igye onyé á, mí Buluá ntostum lówa mu əbəpu mí wá.²⁴ Əlebláa mu əbée, ‘Paulo, mánya ifú. Ibwébwébwé á, félí Roma Owíe Dehen ansító. Bulu lawá awitole há fó. Mó su alaho ahá ánfí fia amónyo mliná ánfí féé nkpa.’²⁵ Mó su mí awié, mlinya kln, tsúfé mí ansi din áni Bulu əbéha ibéba móntó fé alia mu əbəpu labébláa mu.²⁶ Támé ibwébwébwé á, afú ámu ibéda anı ya əpu nsiné əsolón kuso.”

²⁷ Əke duáناسi onyé á, afú ámu bu mósú idé anda yáa nsiné inu əpuá bútetí mó Adriasi. Mó ɔyinsiné á, ntsusv-yibi ámoto agywámá ayopó bosusúu áni anilitatá əsolón tu tá.²⁸ Mó su bəpu əfí kápó əpu amu oklü ki. Benya ayabi lafakole aduanyo (120). Brí kpalobi əma bëträ kapó mó ki a, benya ayabi adukwebá (90).²⁹ Ifú lektáa ntsusv-yibito agywámá ayopó ámu áni abódu abütásó. Mó su bëda asimpi áni bútapókítá ntsusv-yibi líi ana kéké sián mó əma, sí mó wá əpu amoto. Bokokóli Bulu bee ɔyi ikéé amó.³⁰ Agywámá ayopó amu aku bekleá bësri dalí ntsusv-yibi ámoto. Mó su bëki ansi lé əklon kusubí ámu dínká əpu amusv híéé, fé simpi ámu budepusián əklon ámu anóssó.³¹ Támé Paulo lebláa isá akopó ámu pó amó əhande əbée, “Ní ntsusv-yibi ámoto agywámá ayopó bùmetsiá móntó á, mlinéenya nkpa.”³² Mó su isá akopó amu bëka əklon kusubí ámu əfí tun, há afú lótsvan mó nátí.

³³ Gyí ibá bëke a, Paulo lóbbwi ipa há amu féé əbée, bugyli ató. Əleblí əbée, “Kwasieda anyo sóón ní, atogyihé medéinká mli əwálı. Mlumókogyi tótoot.”³⁴ Nobbwí ipa há mli, mligi ató ngya, méní mlumóowu. Mlitó əkukv nwunus-imi kule kóráá mǎofwi.”³⁵ Paulo lótai tá á, əlele bodobodo ipin, dá Bulu ipán amó féé ansító, əlemaín ku wá gyí bi.³⁶ Inu anito okugylíkó lówa kln gyí ató.³⁷ Anı ahá lafanyo aduesien-sie (276) bu ntsusv-yibi ámoto. ³⁸ Bréá amó féé begyi ató alia bëtalí á, bele ayó ámoo ibu ntsusv-yibi ámoto ámu féé wá əpoto, há ntsusv-yibi ámu leta odwin.

³⁹ Bréá oyí deké a, agyómá ayopó ámu bowun ání opu amu bámbi lowie əsolvú kvsu, támé bümébi otsubúno oduá igyi. Iñv bóbwe agywun bee hékan ntsusu-yibi ámu ya inu. ⁴⁰ Mó su bekakáa símpi ámu tuntun wa əpotó. Besankí ntsusu-yibi ámu mpai é. Múó botsu tati yíle ámóó isian ntsusu-yibi ámu ansító ámu fúá, fia afú ámu, bopu bøyó opu oñó. ⁴¹ Támé ntsusu-yibi ámu løyðu njesiu, sin inu, opu amu ledá wólí øklu amu ema máin-máin mó.

⁴² Isá akopó ámu bóbwe agywun bee bómó obu adipó ámu fée, ménü økoku méeptí dalí, srí. ⁴³ Támé amu əhande léklé ání øbhó nkpa. Mó su emeha amu əkpa ání bümóó obu adipó ámu. Támé ølebláa amu øbée, øhagyóha ání øbetalí á, otúu wie opu amota, opití dalí. ⁴⁴ Óma a, øleha atráhe amu é bødu dínká ntsusu-yibi ámu afonsu yówie ogbémgbesu. Amó fée begyi mbla ámusu, bøyó ogbémgbesu inu.

28

Malta Wúluto Asín

¹ Ani fée anilédká ogbémgbé amusu. Óma asa anilébi ání opu nsiné əsolvú kvá botetí mó Malta ni. ² Nyankpó détswíne, su atsali bu inu. Támé inu atsiápó amu begyi anu bvaalé dívda ogýá opu oñó inu há aní, anu fée anilétsiá mó asi. ³ Paulo lékpa ngayibí øbées amopwora ogyá ámuto. Sáa ibe bu mótl. Ogyá ámu okunkúu su ibe ámu lótswi yi Paulo øbhüweto. ⁴ Bréá inu atsiápó amu bowun ání iwo ámu yí mu a, bebláa aba bee, “Ahá ømopó oyin ánfí gyí. Ibu mótl ání aladáli opu amota, támé anu əkpi ámúó ətebití isu ámu médékle øbées ətsia nkpa.” ⁵ Inu Paulo lówunáa ibi, iwo ámu lékpa wié ogyá, támé töto móbwe Paulo. ⁶ Amó fée besi bulí bvdékui. Buli bee Paulo obópunyá, ntéé øbétin wu. Támé bréá belí wá opá töto méba a, beladámlí amu agywun bli bee, “Okpi øku shá ánfí gyí.”

⁷ Øhande øku bu əsolvú ku opu nsiné inu. Mu dá gyí Publio. Ølhó anu atúu, kpá anu ya mu wóytó, anilétsiá mu wá nkensá kéké. ⁸ Ali bré ámuto á, owísó lakítá øhande amu mu si, mu iwtó latú; oda. Paulo léyekí mu, olópu ibi dínká musu bó mpái há mu, iwi lówa mu onlin. ⁹ Mó ema a, bopu alopuá bubu əsolvú amusu fée ba, Paulo létsa amu ilo. ¹⁰ Anilétsiá inu tsra asa, inofá ámu bøwa anu numnyam, kíe anu ató tsətsəotsa. Bréá anidénatí á, bopu atóá ibéhián anu əkpats fée sí anu əkpa.

Roma Wúluto Yo

¹¹ Anilýo opu oñó yótsu ntsusu-yibi kvá latsiá inu nyankpótswíebi amu fée. Itsú Aleksandria wúluto. Besré atabí akúu bugyi ikpi yi ntsusu-yibi ámu ansító. ¹² Aniléyelí opu nsiné əsolvú ku otsubúno, botetí mó Sirakus, anilétsiá inu nkensá. ¹³ Tsú inu á, anilóhomlí tsón bowie wúlu yíle kvá botetí mó Regiosu. Mó oyí kehé a, afú ku lówa tsóvn bi tsu ayasi fón. Nkenyó ema a, aniloyowie otsubúno kvá botetí mó Puteoli. ¹⁴ Aniléftia ahogyipó akú inu. Bokokóli anu bee, ətsia amu wá nkensiá. Aniléksosu tsú inu á, anilýo Roma wúluto. ¹⁵ Apió ání bubu Roma wúluto bonu ání abá. Mó su amótó akú beba ibiá ogyíkpá, botetí inu Apia. Áku é beba øtnekvá botetí inu Afató Óswíkpá Asa, ibu əkpata befia anu. Bréá Paulo lówun amu á, mu ansi legyi, øleda Bulu ipán.

Bulu Asín Økanda Roma Wúluto

¹⁶ Bréá aniloyowie Roma wúluto á, Roma aban líha Paulo əkpa ání øbetalí yétsiá øtineá deké, támé isá økopó øku obógyo mu iwi brégyibré.

¹⁷ Eke saásí a, Paulo léti Yudafó ahandé bubu inu fée fia. Móó ølebláa amu øbée, “Mí apió, ibu mótlá mmopu lalahe kükükó gyi mí ømátfó, mneyintá anu anáin amándié kükó é. Támé anu ahande ání bubu Yerusalem békítá mí ya Romafo. ¹⁸ Bøyó mí asóntó á, teki bekleá bési mí, tsúfé bomowun tsitsa koko mí iwi asa bee bümóó mí. ¹⁹ Támé Yudafó ámu bümotsulá ání busii mi. Amó bwehé su nökölí əkpa mbée, Roma Owie Dëhen onutó ogyíí mí asón. Megyí bee mbu mí ømá iwi asvansu. ²⁰ Mó su natí mli fia ni. Tsúfé øhá ámúó Israelfó bvdé mu əkpa kí amu sú nda ikán anfitó.”

²¹ Amó é bebláa Paulo bee, “Animákóhó øwóló kuku tsú Yudea ømáttá tsú fó iwi. Anu apió Yudafó ámuto økukó é mókótsú inu bebláa anu ason laláhe kuku tsú fó iwi. ²² Támé ha anu abi fó agywun. Tsúfé anuyin ání ahá boteblá ason laláhe tsú Bulusum əpasua ánfí fóbu mótl ání iwi øtinegyistiné.”

²³ Mó su mva Yudafó ámu behue ekeá befia. Eke ámu lófún a, Yudafó tsətsəotsa beba befia Paulo wóyí inu. Paulo lótsí kplá amó. Ølepú Mose Mbla pú Bulu ønósó atɔipó amu ason wanlínhé lé Bulu iwiegý ámu iwi asónsó súná amu tsú nyanku pon owí. Ølebá mbódí ání øbédamlí amó abuhó Yesu Kristo iwi asón ámusu gyí. ²⁴ Amótó akú bohohgyi, támé akú bümohogyi. ²⁵ Amó wolewole amu oñó móbwe kule, bøwa asón ámu príu bi. Támé Paulo létrá bláa amó ason kua kule asa bedasáin. Ølebláa amu øbée, “Óje Wankihé lébláa mli anáin ønökwalí amu tsón Bulu ønósó atɔipó Yesaias. Øbée,

²⁶ ‘Yahá ánfí wá afuyebláa amu fée,
Bónu lánú, támé bümónu mó asi.

Békí láki, támē bwméebi mó.
27 Tsúfē klwntó bw amó odwin.

Batílá asv, bun ansíbi é.
Ní megyí ali á, tekí bówun ató

bónu asón,
amó agywíun bóbwií.

Bédamlí ba mí wá,
nétsa amó ilo.’ ”

28-29 Paulo lómo mw asún ənó əbée, “Mó sú ndekléá mlubú ání Bulu nkrahoo asón ámu lawié ahá ání bwmegyí Yudafó é wá dodo. Amó mó böhö asón ámu.”* 30 Paulo létsiá mw nfinyo kéké. Oletsiá mw onutó obu háheto. Oletsiá hō afso ání beba besináa mw fée. 31 Olöwa klón dá Bulu iwiegýi ámu iwi asón əkan, olosuná aní Wie Yesu Kristo iwi asón é ahá fée ansító. Jhaa métin mw əkpa.

* **28:28-29** Mótó yée 29 bw nwoló dada amó akoto: Bréá Paulo léblí asón ánfi tá á, Yudafó ámu bökösó nátí, amó wolewole bona bwde asón ámu nwéen gyí.

Ωwulúa Paulo Lówanlín Sísí Romafø

¹ Mí Yesu Kristo osúmbi Paulo dέ əwló áñfi wanlín sisí mli Romafø. Bulu léti mí obéε, mbébwé mu sumbí ɔyɔpó. Əlele mí yáí áni néda mu ason wankláán ámu əkan.

² Bulu léhе ason wankláán áñfi tsón mu onósó atóipóso dodoodo, bawanlín mó wá mu ason wanlínhé amuto. ³ Ason wankláán ámu ıłtɔi tsú mu Bi, ogyi anı Wíe Yesu Kristo iwi. Anyánkpósa okpasú á, əlelin Owie Dawid abusuanto. ⁴ Bulu lélé súná áni lélé mu Bi ní. Əłtsón ɔjje Wankihé túmita kóssá mu tsú áfúlito. Mogyi anı Wíe Yesu Kristo. ⁵ Ina mosu Bulu lawá awitale lé mí mu sumbí ɔyɔpó, méni nékpa omá bámbásóñ bóho mu gyi, nü mu omę. ⁶ Mli Romafø áñfi Bulu latí obéε, mlbóbwé Yesu Kristo klé é mlbó móto.

⁷ Inu su mí Paulo nde əwló áñfi wanlín sisí mliá mlbó Roma fée. Bulu lahíé dwé mli, tí mli, pó mli bwé mu ahá. Nde anı Sí Bulu mua anı Wíe Yesu Kristo kokóli mbéε, bugyi mli bvale, abuha mli iwlwii.

Paulo Bulu Ipánدا

⁸ Gyankpapó a, nna Yesu Kristosó nde mí Bulu ipán da mlta okugyíokó nwunso. Tsúfé mli Kristo hógyi su mli dá de ɔyító fée. ⁹ Napó mí klon fée nde Bulu súm tsón mu Bi Yesu iwi ason wankláán əkan ámóv ndeda ámosu. Obégyi mi adánsie áni ntékáin mlisó brégýibréa nde mpái bo. ¹⁰ Ntetsiá kokóli mu ekegeyíkeké mbée, ətsúla finki əkpa ha m, antali besináa mli nké áñftis. ¹¹ Tsúfé idin mí ɔwílár mía mlunyá abéfia, méni nébeha mlényá ɔjje Wankihé atokiehé áni ibówa mli swonlín. ¹² Móá ndebli gyi, ní nebá mli wá á, mí hógyi bówa mli swonlín, mli klé é ibówa mí swonlín.

¹³ Mí apió, ndekléa néha mli bi áni nabwébwébwé agywíun áni nébesináa mli, támé tokó de mí əkpa tiin bafon nde. Ndekléa néba inu bɔtɔi kplá ahá, méni bóho Yesu gyi, fé alia nahá ahá bahó mu gyi omá bámbát. ¹⁴ Inu gyi tóá ilehián áni nówé ahá fétó n. Ilehián áni nówé mó Griikifó pó oblı́ bámbá ablápó, atiansipó pó aha mimláhe fétó. ¹⁵ Inu su mí ansi lapé áni nébláa mli ahá áni mlbó Roma wúluto é ason wankláán ámu.

Bulu Asón Wankláán Ámu Túmi

¹⁶ Bulu asón wankláán ámu uma mí péi. Tsúfé mógyi Bulu túmi áni ədəpho əhagyísha áni əlhó Kristo gyi nkpa ní. Yudafó gyánkpá, asa ahá áni bumegeyi Yudafó bùbuo. ¹⁷ Tsúfé ason wankláán ámu Bulu lélé aláu ətbwé əha yilé əbwepó súná. Mó əsó-asi fée ilü hógyisu. Inu Bulu ason wanlínhé amu leblí ní. “Ohá áni mu hógyi su Bulu latsú mu áni mu asón da əkpa obénya nkpa.”

Lakpan Əbwepó Əhagyísha Gyí Bulu Ansít

¹⁸ Bulu lélé mu oblı́ súná tsú əsósó. Olenya oblı́ ahá áni bota manyá mu ifú, bude lalahé bwé, bapó amó owuntəlin bude Bulu asón áni igyi ənökwalı əkpa tiin. ¹⁹ Bulu əbébiti amó isu. Tsúfé tóá ilehián áni bébi tsú Bulu iwi ida amó ansító dodo. Bulu onutó lélé mó əwan súná ámu. ²⁰ Ibo móto áni əha tamawun Bulu túmi itamatá pó alá ogyi. Támé tsú bréá Bulu lóbwé ɔyi əpá á, Bulu tı́stá mejań. Tsúfé mu ato bwéhé lele mó súná wankláán áni ahá bétalí wun mó, póbí mu. Inu su əhaa má ənó kuku lé. ²¹ Bøyin Bulu, támé bumeowa mu numnyam áni iletisiá mu, bumeapo ipán kuku é há mu. Mboún tóá uma ási bótogwyin tsu Bulu iwi. Butamatráa nu mu asón ámu asi. Basin oklúnto. ²² Bóteku amó iwi bee betun ansí, támé bemimláa. ²³ Basí Bulu əkiankpapó amó tswi, ýó bude ikpi áni buma nkpa súm. Bapwe amó, ntéé sré amó fe nyankpósa áni otowú, ntéé mbubwi, ntéé mbwi pó awó aku.

²⁴ Inu su Bulu ladámlí əma há amó, basí bude ato laláhe budeklé tsu amó kluńto bwé, amó abá bude iwi sopáa. ²⁵ Butamatráa ho Bulu ənökwalı amusó gyi. Asón áni uma móto mbouín budehógyi. Inu su bayó bude Bulu ato bwéhé mbouín súm, sí ató fée Əbwepó ámu onutó. Kanfó letsíá mu bré fée! Amen.

²⁶ Amó bwéhé áñfi su Bulu lédamlí əma há amó, buna bude hakpanla bwé. Amó atsi kóráá besi ayin wá dí, fé alá ida yáí, amó wolewole buda aba wá. ²⁷ Ali kén ayin é besi atsi wá dí fé alá bude bwéhé mó yáí, buda aba wá ní. Hakpanla áñfi bwé su Bulu lébiti amó isu áni lekanáa ha amó, bude mó wúun ní.

²⁸ Inuá bakiná Bulu bi su á, Bulu ladámlí əma há amó, bude asukpan susúu, bude tóá uma aleá əha əbóbwé bwé. ²⁹ Lalahé són bude amótó. Iku gyi; lakpanbwé, opotsuawa, olu, ənsípe, aháma, mbılıkpéé, ahámle, agywíun laláhe bwé pó ahátsii. ³⁰ Ahá ənóstün, Bulu asónkiná, atómábú, iwtisú, iwi adábi da. Lakpan əkpagyáa, akwiipóso kusólíi. ³¹ Butamagywíun, botamagyí amó ason blíhésó. Botamadwé ahá, botamawun ahá nwé. ³² Inuá bøyin áni Bulu mbla ámu losuná áni əhá áni otsiá atsiábi anfi odu obówu óó á, megyi inu áñfi nkule budebwé. Butráa bude lalahé abwepó é atetó-onlin wa dínká mósú.

2

Bulu Tamakí Ḍha Ansító

¹ Iní su fóá fotsie fode fó aba ilá le, foma ḥná kuku lé Bulu ansító. Tsúffé fode akv ilá le, támé fode mó odu kén bwe. Mó su ní fode amó ilá le á, iwi pón fódha. ² Anyin ání Bulu ḥbéha ahá ání bude iní odu bwe ipón. Anyin é ání mu asón da ḥkpa. ³ Mó su ní fode ahá ilá le lakpan ání fó onutó fódebwé su á, bi ání Bulu é ḥbéha fó ipón. Fuméetalí kóli dali mu ibi. Ntée fomeyín alí? ⁴ Bulu lalé mu yilé pó mu awitale ḥwan súná fó, alanyá klvn há fó, támé fumobu mu. Ntée fomeyín ání alá fédamlí klonto yinkí ba mu wá su alalé mu awitale súná fó? ⁵ Támé klonto bu fu odwin, asutu bu fo ḥnl. Mó su isutobití ání ida gyo fó ekeá Bulu Ḥnökwalipu obégyi asón itráa démoní tsísa. ⁶ Bulu ḥbéha ḥagyijóha ikó mu bwéhé ḥnó. ⁷ Aku bapó ansí dínká ání bénaya numnyam, idayilé pó nkpa ání itamatá. Mó su banyá klvn bude yilé bwe ekekegyífe. Amó Bulu ḥbéha nkpa ání itamatá ní. ⁸ Támé akvá bubu ḥnsípe, bakiná ḥnökwalí amó pó yilébwé, bubuo lalahe mó á, Bulu ḥbópu ḥbló gyi amó asón, bíti amó isu wankláán. ⁹ Asun wunhé móá iwiəsin béba lalahe abwepó féesó. Ibégyankpá tú Yudafó, asa ibótú ahá ání bumegeyí Yudafó. ¹⁰ Támé Bulu ḥbówa yilé abwepó numnyam, há amó iwlwii, trá ha amó aye. Obégyankpá há Yudafó, asa ibótú ahá ání bumegeyí Yudafó. ¹¹ Tsúffé Bulu tegyi asón ḥnökwalisu, otamakí shaa ansító.

¹² Ahá ámúó bumeiyín Mose Mbla ámu, bude lakpan bwe ámu óó bófwí. Támé Bulu máópo mbla ámu gyi amó asón. Ahá ámúó bøyin mbla ámu asa bude lakpan bwe ámu mó á, Bulu ḥbelí mbla ámu su há amó ipón. ¹³ Tsúffé megyí ahá ání bøyin Mose Mbla ámu asón da ḥkpa Bulu ansító. Mboún ahá ání botegyi móso. ¹⁴ Ibu mótsá ahá ámúó bumegeyí Yudafó bumeiyín Mose Mbla ámu. Támé ní amó onutó bude mbla ámu su gyí a, bodesuná ání bøyin yilé móá lalahe amó klonto. ¹⁵ Amó bwéhé ánfí desuná ání Bulu lówanlín mbla ámu dínká amó klvnsu. Amó klvn de adánsie gyí ání lélé bøyin mó. Tsúffé bré kóto á, amó agywün tehá amó ipón, bré kóto á, itehá amó asu. ¹⁶ Ali kén ibéba eke ámúó Bulu ḥbótsuñ Yesu Kristosu gyi tóá ahá babwé ḥánto iwi asón ní. Ali Kristo iwi asón wankláán ámúó nde mó ḥkan da ámu idesuná ní.

Yudafó Pó Mose Mbla

¹⁷ Fó feé Yudayin fugyi, fó ansí din Mose Mbla ámu su, fódepu ibu sí kántó fée Bulu mu bi fógyi. ¹⁸ Foyin Bulu apé, tsúffé fakásí Mose Mbla ámu. Mó su foyin tóá ibu alé. ¹⁹ Futeki fó iwi ansibi abwiepó ḥkpapó, fógyi fó ḥkandíe há ahá ání bumeiyín Bulu, basin oklúnto. ²⁰ Fó feé fugyi aha mimlháe ansí ḥtínpo. Fétili súná ahá ání bumeiyín olala tóá ibu alé. Tsúffé fatsúlá fée Mose Mbla ámu su fabí tógyító, fabí ḥnökwalí kugyíko é. ²¹ Támé inúá fóde ahá yilé suná á, ntogyi su fumóosuná fó iwi mó! Fóde ḥkan da bláa ahá fóde bumegeyí. ²² Fée bumeatá mba, támé fude mbua tó? Fée bumeásum ikpi, támé futowí ḥkpiasi ató. ²³ Fötotsú iwi Mose Mbla ámu su, támé futepán móso. Iní su fude Bulu kpaí. ²⁴ Bulu asón wanlínhe amó léblí ḥbée, "Mli Yudafó bwéhé su ahá ání bumegeyí Yudafó bude Bulu iwi asón lalahe blí."

²⁵ Ní mlidé Bulu mbla ámu su gyí á, mli ketétún bu labi. Támé ní mlitamagyí móso á, mlígyi fó ahá ání bumein keté. ²⁶ Ní ḥku métn keté, ḥde Mose Mbla ámu su gyí a, ogyi fó keté ḥtínpo Bulu ansító. ²⁷ Mli Yudafó mlyin mbla ámu, tsúffé bowanlín mó tswi mli, betu mli keté é, támé mlitepán Mose Mbla ámu. Mó su jahá ání ḥmetn keté kóráá, támé ḥde mbla ámu su gyí obéle mli ilá. ²⁸ Tsúffé megyí keté ḥtínpo gyí Yudayin onutó. Ketétún onutónutó bu mu. Megyi ḥyolósu ketetíin keke. ²⁹ Ní ḥku gyí Yudayin onutónutó á, mu klvntó tósúná. Ketetíin onutó itsú klvnto. Bulu Ḥjé ámu tóbwé mó, megyí mbla ámúó bowanlín tswi amusu gyí. Ḥhá ání Bulu Ḥjé ámu tóbwé mó, megyí nyankpusa.

3

¹ Mómó labi mémó Yudafó bubu dun ahá ání bumegeyí Yudafó? Ntée labi mémó ketétún bu? ² Ibu mótsá labi ámu ihié its! Gyankpapó gyí, Bulu lópu mu klvnsu asón wá Yudafó ibito. ³ Ibu mótsá ání amótó akv bumegeyí Bulu asón ámu su gyí. Támé amó tsiátó ḥaní odu ibétili há Bulu obési tóá ḥkhié ání ḥbóbwé lóó? ⁴ Ekekeke! Megyi ali ígyi! Ní afunupu ahá fée bogyi óó á, Bulu mó á, ḥnökwalipu ogyi. Igyi fó alá Owíe Dawid lébláa Bulu ḥbée,

"Ní fótó á, ahá bUBLÍ BEE fó asón ígyi ḥnökwalí.

Ní begyi fó asón é á, bUBLÍ BEE fó asón da ḥkpa."

⁵ Ní aní tsiátó lalahe labi Bulu tsiátó wankláán súná á, mómó ní ḥde aní isu bití aní tsiátó lalahe su á, nkálí abéblí? Abéblí aniaa, Bulu má ḥkpa bíti aní isu? (Nyankpusa asón blíhé ndebli á.) ⁶ Ekekeke! Ima mótsá ali. Ní Bulu asón meda ḥkpa á, nkálí obégyi ḥyító ahá fée asón?

⁷ ḅku ḥbéfité ḥbée, ní mí ḥnökwalimáwá lalé súná ání Bulu bu ḥnökwalí, ilatsu mu dá fóá, mómó ntu só Bulu ḥbérá ha mí pón obéé lalahe abwepó ngyi? ⁸ Ní ígyi ali á, mómó ntu só anuméebli aniaa, "Mliha abwé lakpan, fówun Bulu tsiátó wankláán ihn ḥwan?" Fé ali ámúó akv bude mí ḥnó tun bee, nna ndebli ámu. Bulu ḥbéha amó ipón alá ilekanáa.

Ḏha Mégyl Yilé ḥbwepó

⁹ Nkáli mée abéblí pómó mó ənő? Mó su anı Yudafó anidun ahá ámőv bømegyí Yudafó ámőlő? Ekekeke! Animódun amó əkpagyíokpasu. Nablı bøtsen mbéę, ikolę Yudafó pú ahá ámőv bømegyí Yudafó ámu fée bøgyi. Tsúfë lakpan lagyi amú féesó. ¹⁰ Bulu asón leblí əbée,

“Ohaa asón meda əkpa Bulu ansító. Əbakóle kóráá médalı móztó.

¹¹ Ohaa tamanú Bulu asón ası;

əhaa tamadúnká Bulu əkpa.

¹² Amó fée badamlı əma há Bulu,

ámó fée bafwí.

Yilé əbwepó əkoku má inu. Əbakóle kóráá médalı móztó.”

¹³ Bulu asón ámu létrá bli əbée,

“Bøtekle asukpan bli.

Bøtopó amú ənő mlé ahá.

Amú ənótó asón blihé tómó fée iwo elin.”

¹⁴ Bulu asón ámu létrá bli əbée,

“Ilwí pú ason-sinsín bli bøtegyi di.”

¹⁵ Əletrá bli əbée,

“Ahámó ma amú əpá.

¹⁶ Ətinégjíotínéá buna á, bøde ahá yintá, bøde ahá ipiantó wa.

¹⁷ Bømeyín əkpa ání itopó iwilwii ba.”

¹⁸ Bulu asón ámu ku é leblí əbée,

“Botamanyá Bulu ifú.”

¹⁹ Séi á, anyin ání asóngyíasón ání Mose Mbla ámu losuná á, ida ha Yudafó ámőv bøpó mbla ámu há ámu. Mó su əkoku ménnya əkpa lé asuansu ənő bréá Bulu dé ahá fée asón gyí.

²⁰ Tsúfë Mose Mbla ámusu gyí méetalí há əha ogyi asu Bulu ansító. Há mbla ámu itehá anitebí ání lakpan abwepó anigyi.

Aldı Jha Tegyi Ası Bulu Ansító

²¹ Séi á, Bulu lasúná əkpa ání ototsun mósú há əha asu. Imená Mose Mbla ámusu gyísu. Táme Mose Mbla ámu pú Bulu ənövö atospó amu ason wanlínhé leblí əkpa ámu iwi asón yáí.

²² Əkpa ámu gyí əkpa ání Bulu tötson há əha asu mu ansító ní. Yesu Kristo hógyisu Bulu tötson hó shagyísha. Ma fogyi o, ma fumegyí o, nkónu fotsú o, nkónu fumotsú o, əhaa móntsun tsan Bulu ansító. ²³ Tsúfë ahá fée babwé lakpan. Mó su bahólu Bulu numnyam. ²⁴ Awitóle Bulu lawá há anı. Mó su nyankpusa obégyi asu mu ansító ní. Awitóle anfu ina Kristo Yesus. Muléka nyankpusa nwunus iko. ²⁵⁻²⁶ Anyánkpusa bøde lakpan bwé tsú bré əpá, táme Bulu lénya klon há amó, əmetibí amó isu. Séi á, Bulu labópu Yesu bá afödie, pú mu obugya lé anı iwi mbusuo, ménü abótsun mu hógyisu nyá lakpansikié. Bulu lóbwé mó alı pösüná ání mu asón da əkpa, ménü ibósuná nke ánfito ání yilé əbwepó ogyi. Ototsu ahá ání bəhö Yesu gyi ání amó asón da əkpa mu ansító.

²⁷ Séi mé, tóku bu inuá abótsu iwi mósó? Toto má inu. Ntogyi só animéetalí tsú iwi? Mose Mbla ámu su lóó? O-o! Anı hógyi su animéetalí tsú iwi. ²⁸ Megyi ató wanklán ámőv Mose Mbla losuná anı bwé ámu su anitegyi asu Bulu ansító. Ina Kristosu hógyisu abégyi asu Bulu ansító. ²⁹ Yudafó nkóle Bulu ógyi? Megyi ahá ání bømegyí Yudafó mó Bulu ogyi? Ee! Amó é amó Bulu ní. ³⁰ Bulu əkule pé bu inu. Mó su ina hógyisu olotsulá ání Yudafó asón da əkpa. Ina hógyi kénsü əlhö ahá ámőv bømegyí Yudafó ámu é ání amó asón da əkpa. ³¹ Mó su ilehián ání abóhö Yesu gyi, si Mose Mbla ámusu hógyi lóó? Ekekeke! Megyi alı ígyi. Yesu hógyi téhá anitekitá mbla ámota kínkíinkin.

4

Abraham Iwi Asón Lasúná Alá Hógyi Bu Labi

¹ Séi á, amansu anı Yudafó abéblí tsú anı náin Abraham iwi? Nto olowun tsu Bulu aháho asón ánfı iwi? ² Ní yilébwé só Abraham légyí asu Bulu ansító á, mórmó əbo tóá əbópotsu iwi, táme megyi Bulu ansító. ³ Nkáli Bulu ason wanlínhé amu leblí? Əleblí əbée, “Abraham lóhö Bulu gyi. Mó su Bulu lótsu mu ání mu asón da əkpa.” ⁴ Ní əku əyá agyómá á, bøteká mu iko. Megyi atokiehé iko ká ámu gyí. Igyi tóá ilehián ání obénya tsú mu agyómá yóó. ⁵ Táme megyi ahá bwéhé su, mboún amó hógyi só Bulu totsú amó ání amó asón da əkpa. Tsúfë Bulu téhá lakpan abwepó ámí bəhö mu gyi bøtegyi asu mu ansító. ⁶ Owíe Dawid leblí oyúla asón ánfı kén dodo. Əlötá tsú ahá ání Bulu mékí amó bwéhé asa olotsu amó ání amó asón da əkpa iwi. Əlöwanlín mó wá Bulu ason ámota əbée,

⁷ “Bulu layúlá ahá ání alasí amó lakpan kié amó,
alagyóra amó!

⁸ Ahá ámőv Bulu lasí amó lakpan kié amó, əmémentra kaín mósú ámu bøgyi ədwé!”

⁹ Keté atínpv nkule bú ədwəgyí anfí Owíe Dawid dé mó iwl asón bli ánfí? O-o! Ahá ámóó búmetin keté ámu é bùbu mótt. Kaun ání anilakla asvankv Bulu asón wanlínché amot. Ania, "Abraham lího Bulu gyi. Mó su Bulu lótsu mu ání mu asón da əkpa." ¹⁰ Bré momu Bulu lótsu mu ání mu asón da əkpa? Əletin keté asa lóó? Əkekəke! Bulu lótsu mu ání mu asón da əkpa dodoodo. ¹¹ Ìma-əma asa əlebetin keté pohé mu nsu. Illosuná ání mu hógyi sô Bulu lótsu mu ání mu asón da əkpa. Iní su ogyi fé ahá ámóó búmetin keté, támē bôho Bulu gyi, Bulu lótsu amú ání amó asón da əkpa ámu. Mó su ogyi amó fée osí ní. ¹² Ogyi keté atínpv amó é osí. Tsúfè megyí amó ketétínu sv, mboún amó Buluhógyi sv. Fé alí ámóó Abraham lího Bulu gyi asa betin mu keté ámu.

Təd Bulu Léhü Yáí Mu Ahógyipv

¹³ Bulu léhü Abraham mva mu abí-aná ání oyító fée ibóbwé amó klé. Megyí bee Abraham légyí Mose mblasv, su Bulu lèbli asón ání. Támē iníá olhó Bulu gyi, Bulu é lótsu mu ání mu asón da əkpa mu ansító sv. ¹⁴ Ní ahá ání bude Mose Mbla ámott obégyi Bulu atá á, mómu oha Bulu hógyi igyi kpaal. Bulu nhuié há oha é ma labi kókv. ¹⁵ Tsúfè Bulu əbló mbla ámu tetí. Támē ní mbla má inu á, mblatón é ima inu.

¹⁶ Mó alí su ina hógyisu ahá bétalí nyá atásá Bulu léhü yáí há amó. Atokiehé ámóó əbóphá Abraham abí-aná ámu ibéda amó ibi. Megyí ahá ání botegyí mblasv nkule bú, támē ahá ání bôho Bulu gyi fé Abraham é. Tsúfè Abraham gyí aní fée osí. ¹⁷ Fé alí ámóó Bulu asón wanlínché amó ibébe, "Napó fó bwé əmá tsotsaotsa osí ámu. Abraham gyí aní fée osí Bulu ansító." Tsúfè olohogyi ání Bulu téhá awupó əkpa, otehá tóá inu yáí iteba mótt fé tóá ibu inu yáí. ¹⁸ Bréá tótó má inuá Abraham əbópv mu ansi dínká móss á, olhó Bulu gyi ání əbóbwé mu əmá tsotsaotsa osí alí ámóó ibébe. Bulu lèblá mu ibébe, "Fó abí-aná békéle fé ntsrakpabi." ¹⁹ Alí bré ámott á, Abraham lahó nfi lafakvle (100). Mó su aladan tsón kwíisó. Alí kén mu ka Sara é əkwípúni lawú, oméetrá kwíi ní. Oyin inu fée, támē omekpa mu hógyi əma. ²⁰ Iní fée əma a, omegyi nwéen ibébe, itó ámóó Bulu léhü mu amó iméeba mótt. Mboún əlekítá mu hógyito kínkíñkín, əlekanfó Bulu mó sv. ²¹ Tsúfè əhié oyin ání Bulu abétalí bwé itó ámóó alahíe há mu amó. ²² Mu hógyi anfí sô Bulu lèbli ibébe, mu asón da əkpa ní. ²³ Megyí mu nkule su bawanlín wá Bulu asón ámott bee, "Bulu lótsu mu ání mu asón da əkpa." ²⁴ Aní é, aní su bawanlín mó. Ní anulshó Bulu gyi a, obótsu aní ání aní asón da əkpa. Mogyí shá ání olkoxsúa aní Wie Yesu tsú afúlito. ²⁵ An lakpan sô Bulu léha bele mu há bəmo mu. Bulu lókosúa mu tsú afúlito, mén obótsu aní é ání aní asón da əkpa.

5

Isvgyí Bulu Ansító

¹ Aní hógyi sô Bulu latsú mó ání aní asón da əkpa. Mó su aní Wie Yesu Kristo lalá ania Bulunyó nsiné. ² Hógyi su əkpa lafinkí há aní ngya. Iníá aní Wie Yesu sô Bulu awitole anfí laba anisv, anilapó hógyi nyá olukpá ngya a, ihé bu aní ədwé. Tsúfè anidán ansi ání abébenya mu numnyam amó ko. ³ Ansí itráá de aní gyí ání anidé ipian wútun. Tsúfè ipian téhá antowá nsi. ⁴ Nsiwa téhá anutibí tsíá alá ilegyi Bulu ansi. Ní abí tsíá alá ilegyi mu ansi á, abédinká ansi muosv. ⁵ Ansí pödinká Buluso mécha péli méciktá aní. Tsúfè Bulu lótsón ɔrje Wankihé amóó olóphá aní ámosv pó mu ədwé wá aní klon.

⁶ Bréá anitráá anigyi lakpan abwepó, anumá əwɔnlín á, Kristo lóbowu há aní lalahé abwepó bréá Bulu onutó léheto. ⁷ Ní əku asón da əkpa kóráá á, ibówa onlin asa əku obótsulá wú há mu. Fialı oha yilé mó á, əku obówa klon wú há mu. ⁸ Támē tóá ilosuná ání Bulu tehié dwé aní gyí, bréá anigyi lakpan abwepó á, əleha Kristo lóbowu há aní. ⁹ Ina Yesu Kristo obugya amóó ləwolí asi ámosv Bulu lési aní lakpan kié aní, tsú aní ání aní asón da əkpa. Kristo su obéle aní kokooko. Oméebtí aní tsu lakpan abwepó əsu-əbitiké amó. ¹⁰ Teki Bulu alupó anigyi. Támē tsívón mu Bi ámu lowusv á, alabwé aní mu anyawié klákká. Iní anilabwé mu anyawié su á, əbhó aní nkpa kokooko. Tsúfè Kristo é bu nkpa. ¹¹ Megyí mó wole. Móá itráá don kóráá gyí, anidé ədwé gyí. Tsúfè aní Wie Yesu Kristo lalá ania Bulunyó nsiné. Mó su anilabwé Bulu anyawié.

Adam Mva Kristo

¹² Adam nkule bwché su lakpan léba oyító. Mu lakpan ámu lowu léba oyító. Iní su lowu lénya túmi əhagyishasv, tsúfè ahá fée babwé lakpan. ¹³ Lakpan bu oyító asa Bulu lópv mu mbla ba Mose. Támē bréá Bulu málkópó mbla ámu ba mu a, olobun anisbi lakpansv. ¹⁴ Tsú Adam brésó bòtu Mose brésó lowu legyi iwíe anyánkpósa féesv. Ibú mótt ání bùmeton mbla kókv fé Adam, támē amó é bowu.

Akú alá Ádám léklé əlan əmapv amó. ¹⁵ Adam ná ətsan há Yesu Kristo. Tsúfè Bulu awitole amó megyí fé Adam lakpan ámu. Adam nkule lakpan sô ahá fée bowu. Támē Yesu Kristo nkule awitolewa su Bulu lalawá awitole, pó mu atokiehé há ahá tsotsaotsv. Mu atokiehé ámu ibú bíá don lowu ámu. ¹⁶ Táá anyánkpósa benya tsú Bulu atokiehé ámott ina ətsan há tóá

benya tsú Adam lakpan ámotó. Mu lakpan kóle pé amó léha ḥagyísha légyi pón Bulu ansító. Mólópu lowu ba, támé lakpan tsotsaotsa ḥoma a, Bulu atokiehé kóle pé léha Bulu lótsu ahá féé ání amó asón da ḥkpa mu ansító. ¹⁷ Ḫbakóle lakpan su lowu légyi iwíe ahásu. Támé alia Bulu lahié wá awitole há ahá ibu wánwan. Alatsón Yesu Kristo nkolesu tsú aní aní amó asón da ḥkpa, ania monyo abégyi iwíe aní nkpató féé.

¹⁸ Iní su ali ámoo ḥbakóle lakpan su Bulu léha ahá féé pón amó a, ali kén ḥbakóle yilebwé su Bulu lahá ahá féé bagyi asu mu ansító, alahá amó nkpa ání itamatá é ní. ¹⁹ Ali ámoo ma ḥbakóle asotsa-ɔnlín su ahá féé bemlí lakpan abwepó amó a, ali kén ina ḥbakóle obú su Bulu obótsu ahá tsotsaotsa ání amó asón da ḥkpa ní.

²⁰ Bulu lópu mbla amó ba, méní ahá bówun lakpan ání bwedbwé wankláán. Támé bréá lakpan dékleí á, Bulu awitole é idekleí tsía. ²¹ Lakpan légyi ahásu, ileha ahá bowu. Ali kén Bulu lawá awitole tsú ahá ání amó asón da ḥkpa mu ansító ní. Iní lahá ahá batsón aní Wie Yesu Kristosu nyá nkpa ání itamatá.

6

Kristo Sv Anibv Nkpa

¹ Nkálí abéblí séi? Iléhián ání abóyo aní lakpanbwesu, méní Bulu awitole bómoní tsía? ² Ekekeke! Igyi fé anilawú, mó su lakpan ma túmi anisu. Ntogyi su abétrá tsíá bwé lakpan? ³ Bré ámoo bábo aní asú amó a, ania Kristo Yesunya anilóbwé kóle. Mlyin mó ali? Ali bré ámotó á, ania Kristonyo lówu, ⁴ bopulá aní, tsúfí ania monyo anilabwé kóle. Mó su ali ámoo aní Sí Onumnyampu amó lókusúa mu tsú afúlito amó a, ali kén aní é abétsiá itsíá pöpweto ní.

⁵ Mó su iníá ania monyo anilóbwé kóle mu lowutó á, ali kén ania monyo lóbwé kóle mu kusó tsú afúlito é ní. ⁶ Mlbi ání bréá beda Yesu mánta oyikpalíhá amuso á, mua aní tsiátó dada amó lówu, méní anuméetrá bwé lakpan nkpbá. ⁷ Tsúfí ní ḥha owú á, ḥtamatráa bwé lakpan. Lakpan má mosu túmi. ⁸ Iníá ania monyo anilawú su á, anibó hógyi ání ania monyo abétsiá nkpa. ⁹ Anyin ání Bulu lókusúa Kristo tsú afúlito. Ḫmíetrá wu ekekeke. Lowu itréa ma mosu túmi. ¹⁰ Yesu lówunáa wu ḥtsáwolé, méní ḥbélé lakpan inu. Támé iníá otsie nkpa á, otsie ha Bulu. ¹¹ Mli é mlíki mli iwi ání mlilawú há lakpan, amlile mli iwi le mó túmi asi. Mlitsia nkpa ha Bulu, tsúfí mlia Kristo Yesunya mlilabwé kóle.

¹² Iní su mlímáha lakpan igyi mli nyankposa-oyí ánfi ibowu ánfisú, méní iméha ḥwáli lahalé igyi mlsu, amlbwé tóá ideklé. ¹³ Mlumápo mli nyankposa-oyí iwi ató há lalahébwé. Mboún mlipo mli iwi féé ha Bulu, fé ahá ání alakósúa amó tsú afúlito ba nkpató, oþo mli bwé tóá ida ḥkpa. ¹⁴ Ima aleá lakpan ḥbétrá gyi mlsu, tsúfí séi mlitráa mlímá Mose Mbla amó asi. Bulu awitole asi mboún mlbu.

Yilebwé Nkpábi Anigyi

¹⁵ Iní ḥoma a, amansu abéblí? Ibu aleá abétrá bwé lakpan séi ánfi ánnumá mbla amó asi, anibó Bulu awitole mboún asi? Ekekeke! ¹⁶ Mluméyín ání ní mleba iwiastá há tskó, mlidé mó apé bwé, mlidé mó súm fé mli wíe a, mlilabwé mó nkpbá? Ní mleba iwiastá há lakpan á, mómó mlówu, támé ní mleba iwiastá há Bulu á, mlégyi asu mu ansító. ¹⁷ Mlóbwé nkpbá há lakpan bré kóte. Séi á, mlilápo mli klon féé ho atosunáhá amóó bapóhá mli amó, mlidé móosó gyí. Mó su nde Bulu ipán da. ¹⁸ Bulu lahá mlilagyi iwi lé lakpan ibito, mlilabwé nkpbá há yilebwé. ¹⁹ Aliá ibóbwé mlónu asón ánfi asi, só napó nkpbá tsiátó nde mli suná. Bré kóto á, mlilabwé mli iwi nkpbá há hakpan múa lalahébwé. Ali kén iléhián ání mlóbwé mli iwi nkpbá ha yilebwé, méní mláfón yí ní.

²⁰ Bré ámoo mlígyi nkpbá há lakpanbwé amó a, yilebwé má túmi mlsu. ²¹ Labi məmə mlilénya tsú lakpan ámoo mlilabwé, nde ibu mli péli amotó? Mó labi gyí lowu. ²² Támé séi mó á, Bulu lahá mlilagyi iwi lakpanbwé túmi asi. Mlilamlí mu nkpbá. Labiá mlénaya tsú móto gyí; mlétsiá tsiátó iłsfon yi, nyá nkpa ání itamatá. ²³ Tsúfí lakpanbwé ikoká gyí lowu, támé Bulu atokiehé gyí nkpa ání itamatá. Mó olępugyi aní buale tsón ania aní Wie Kristo Yesu ikvlebwesu ní.

7

Mbla Amv Itréa ma Túmi Akristofosu

¹ Mí apió, mli féé mlyin Mose Mbla amó. Mlyin ání bréá ḥha tsie nkpa á, ḥbu mbla asi. ² Fé ní ḥtsi tsia okúlu, mu kulu amó mokówú á, ḥbu mu kulu amó asi. Támé ní mu kulu amó owú a, alagyí iwi, okúlu wóyí mbla kóku itréa medé mo. ³ Mó ali su ní mu kulu amó mokónyá wú, ḥdáli mu ḥoma a, alatol mbua. Támé ní mu kulu amó owú mó á, ḥtráa ḥoma okúlu wóyí mbla asi. Mó su ní oláyétsiá oyin bámbá á, ḥmokótó mbua. ⁴ Mí apió, ali kén igyi há mli ní. Mli é bréá mlilóho Kristo gyí a, mla monyo mlilówu. Mó su mlitráa mlímá Mose Mbla asi. Séi á, mlilabwé ḥoma ámoo Bulu lókusúa tsu afúlito amó klé, méní mlóbwé yile há Bulu. ⁵ Tsúfí bréá anibó aní tsiátó dada amotó á, mbla amó léha aní ḥwáli lalahé legyi anisu. Mó su anilóbwé tóá

ítépó lowu ba. ⁶ Táme séi mó á, Bulu lahá anulagyí iwi tsú mbla ámúó tekí aníbu mó así ámu ibito. Ania Kristonyo lówu. Mó su mbla ámu ítráa ma túmi anisú. Anulagyí iwi, anidé Bulu súm tsón əkpa pøpwé ání Əjé Wankihé dé aní sunásó. Megyí əkpa ání mbla wánlinhé amu lósuná anisú.

Mbla Ámu Múa Lakpanbwé

⁷ Mó su anidéblí aniaa, ito laláhe Mose Mbla ámu gyí? Ekekéeké! Mbla ámu ibéha abébi tóá lakpan gyí. Tekí ní mbla ámu imebí obéé, "Mápe ansi fú bá atósó" a, tekí mmébi tóá gyí onšípé. ⁸ Ina ali mbla ánfí su lakpan lénya əkpa pú onšípé kugyíku wá mitó. Tsúfí ní mbla ámu má inu á, tekí lakpan má túmi míssó. ⁹ Mí onutó netsiá bré kuto, mmébi mbla ámu. Táme bréá nebebí mó á, nowun áni napán mísó. Lakpan obwepó ngyi. Mó su nówu. ¹⁰ Nowun áni mbla ámúó nki mbéé, ibéha mí nkpa ámu lópu lowu ba mi. ¹¹ Tsúfí lakpan lénya əkpa tsón mbla ámusu mlé mí, mó mí.

¹² Tsiátó mbla ámu mó á, tsitsa kuku ma mó iwi. Mó nhihué kugyíku lówankí, ida əkpa, ibu alé é. ¹³ Mó su idesuná áni Bulu mbla ánfí ibu alé ánfí lópu lowu ba mi? Ekekéeké! Megyí ali ígyi. Lakpan lótsun ito wankláán ámusu pó lowu ba mi. Ina mbla ámusu lakpan lélé iwi súná áni itépí ma ale.

Atsá Idéka Nyankposat

¹⁴ Anyin áni onjétó ató mbla ámu gyí, táme mí mó á, nyankposa ngyi. Nabwé lakpan əkpábi. ¹⁵ Mmetálí bí mí tsíató, tsúfí megýí tóá ndeklé ntobwé, tóá mmedéklé mboún ntobwé. ¹⁶ Ní tóá mmedéklé ndebwe mó á, natsúla áni Mose Mbla ámu ibu alé. ¹⁷ Idesuná áni megýí mí dé ali ató ánfí bwe. Mboún lakpan túmiá ibu mitsú téhá ntobwé mó. ¹⁸ Nyin áni bré ánfí mbo mí tsíató dada anfitó á, ito wankláán kuku má mitá, tsúfí nyankposa ngyi. Ntekéla nóbwe yilé, táme nakásáni. ¹⁹ Mmedé yiléá ndeklé bwe. Lalahe amúó mmedékléá nóbwe ámu mboún ndebwe. ²⁰ Ní nde lalahe amúó mmedékléá nóbwe ámu bwe á, mórmó idesuná áni megýí mí onutó dé mó bwe. Mboún lakpan túmi ámúó ibu mitsú ámu dé mó bwe.

²¹ Mó su nawun áni mbla ánfí lagyi müssó. Ní ndekléá nóbwe yilé á, lalahe kóún ntobwé. ²² Tsúfí nhíé ndekléá négyi Bulu mbla ámusu tsú mí klvnta. ²³ Táme ntowun áni mbla ku dé mbla ámúó ibu mí klvnta ámu isá k, gyi móssó, bwé mí lakpan əkpábi. Ulahá lakpan ámúó ibu mitsú ámu idé mí bwéhé kugyíku gyí. ²⁴ Ki ipian kpónkpónkpontiá mbu móts! Ilapú mí rya lowuto. Ma obéé mí tsú móts? ²⁵ Táme aní Wie Yesu Kristo su nde Bulu ipán da áni alalé mí!

Mí klvnta mó á, tekí ndekléá nóbwe Bulu mbla ámu əkpábi. Táme tsíató lalahe amúó ibu mitsú ámu lahá nabwé lakpan əkpábi mboún.

8

Nkpatxiá Díndá Bulu Əjé Ámu Asívnsú

¹ Inu su séi á, Bulu méetrá ha ahá áni amúa Kristo Yesunyo babwé kule ipón. ² Tsúfí Kristo Yesu su Əjé Wankihé túmi áni itehá nkpa lahá anulagyí iwi tsú lakpanbwé móá lowu ibito. ³ Mose Mbla ámu métalí lé aní tsú aní lakpanta. Tsúfí aní tsíató dada amúó itehá anitobwé lakpan ámu iméha anumégyí mbla ámu atosunáhésó. Táme Bulu lótsun əkpa pøpwesu hó aní. Əlowa mu Bi onutó lóbá fí nyankposa áni ətobwé lakpan, táme mu mó omobwé lakpan. Bulu lótsun mu lowusu mó aní tsíató dada amúó lakpan legyi móssó ámu. ⁴ Əlobwé mó áli, méní ní anubuo Əjé Wankihé amú a, abétalí tsíá tsíató wankláán ámúó tekí mbla ámu lósuná ámu, anuméetrá tsíá aní tsíató dada amú. ⁵ Tsúfí lalahe ahá áni tsíató dada amúó itobwé lakpan idé amússó gyí botogywín. Táme ahá áni bu buo Əjé Wankihé amú a, tóá Əjé ámu tekle botogywín. ⁶ Ohá áni lakpan lagyi mu tsíatósu tenyá lowu tsú móts. Táme ohá áni Əjé Wankihé lagyi müssó mó tenyá nkpa móá iwlwii. ⁷ Tsúfí ohá áni lakpan lagyi mu tsíatósu tolú Bulu. Ətamagyí Bulu mblasu, tsúfí oméetalí gyi móssó ekekéeké. ⁸ Ahá áni lakpan lagyi amú tsíatósu büméetalí gyi Bulu aní.

⁹ Táme Bulu Əjé bu mlito lélé. Mó su mluméetrá tsíá mli tsíató amúó lakpan legyi móssó ámu. Mlóbwe tóá Əjé Wankihé amú tekle. Ní øko má Kristo Əjé ámu a, omegyí mu kle. ¹⁰ Ibu mótsá lakpan su mli nyankposa-oyí ánfí obowu. Táme ní Kristo bu mlito á, mli økláa bu nkpa. Tsúfí Bulu latsú mli áni mli asón da əkpa mu ansító. ¹¹ Bulu lókusúa Kristo tsú afüilitó lélé. Mó su ní mu Əjé bu mlito á, mórmó obotsun Əjé ámusu há mli nyankposa-oyí ámúó ibowu ámu nkpa pøpwé.

¹² Inu su mí apió, imehián áni abétrá tsíá aní tsíató dada amú, bwé tóá aní əwáli lalahe tekle. Mboún lehián áni absbwé tóá Əjé Wankihé tekle. ¹³ Tsúfí ní mletsíá mli tsíató dada amúto á, mlówu tsítsá. Táme ní mlotsun Bulu Əjé ámusu kíná mli nyankposa-oyí ámu apé bwe á, mletsíá nkpa áni itamatá. ¹⁴ Tsúfí ahá áni bahá Bulu Əjé dé amú kpa gyí Bulu abi. ¹⁵ Megyí Əjé áni ibéha mlóbwe nkpbábi, tsíá nyá ifú Bulu lópuwá mlito. Mboún Əjé ámu lóbwe mli Bulu abi. Əjé ámu su anitetálí su kpolí Bulu aniaa, "Abba, mí Sí!" ¹⁶ Əjé ámu totsúla há aní lélé

á, Bulu abí anigyi. ¹⁷ Ní Bulu abí anigyi á, mórmó anigyi mu ató agyipó. Ania Kristonyo obégyi mu ató. Tsúfén íw awun Kristo ipian ámu ko á, mórmó abénya mu numnyam amu é ko.

Numnyam Aní Abénya Ekeké

¹⁸ Ní nekí numnyam ání ida gyo aní, Bulu obéle súná aní á, ipian ánfi anidéwúun bré anfito iméfon mó otinetne. ¹⁹ Bulu ato bwéhé féé bohié bude okpa kí ha ekeá Bulu obéle mu abí numnyam ówan. ²⁰ Tsúfén Bulu ato bwéhé féé lasi ida keke. Megyi mó onutó apé igyi. Mboún mwlbwé mó ali, tha mu ato bwéhé féé iki okpa ²¹ ání ekekó á, obéha amú féé bégyi iwi, bwméetrá yintá ekekéeké. Mu ato bwéhé ámu ibénya mu abí iwigyi pó amú numnyam amu ko. ²² Aniyin ání bótndé nde á, Bulu ato bwéhé féé ide iwiwán wúun. Idekumí fé alá ikwú todwíin atsi. ²³ Megyi Bulu ato bwéhé ámu nkule dékumí. Aní ámuwó alapó mu Ójé, igyi mu atokieh gyankpapó wá anito ámu é anidékumí aní klunto. Anihé anitsie anigyo ekeá Bulu obéha aní nyankpusa-oyí ánfi obégyi iwi, obbwé aní mu abí. ²⁴ Tsúfén okpakú anfi su aláho aní nkpa. Botamakí tóá fóbó okpa, tóá fuma okpa hutéki. ²⁵ Ní anidé tóá anumá okpa kí a, anitenyá klunto tsíá gyo mó.

²⁶ Ójé Wankihé amú tétsá aní aní pánto. Tsúfén anuméyín alá abókolí Bulu atá, ibégyi mu anší. Ójé ámu onutó tehié kímí pökóli Bulu ató há aní, don alá aní onutó abétalí. ²⁷ Bulu yin shagyishá klunto asón. Mú su oyin mu Ójé ámu agywun. Tsúfén Ójé ámu tokókolí Bulu há mu alá alá Bulu onutó dé mó klé.

²⁸ Aniyin ání Bulu tehá tógyító tówá alé há mu adwepó. Amigyi ahá ání mu onutó oleti mo nhuhé onó ní. ²⁹ Tsúfén ahá ámuwó Bulu yin yaí ámu a, amú oele. Ahá ámuwó oele amú oleti obé, bobélian mu Bi ámu. Fówun mu Bi ámu obbwé odéhen mu abí tsotsotsó. ³⁰ Ahá ámuwó Bulu yin yaí dodo amú oleti. Ahá ámuwó oleti ámu olotsu ání amú asón da okpa mu ansító. Ahá ámuwó olotsu ání amú asón da okpa ámu olowa numnyam.

Yesu Bulu Ódwe Ówanle

³¹ Amansu anitráa anibó bli tsú ínu iwi? Ní Bulu bu aní wá á, ma obétalí kósó lú anisú? Jhaa má inu! ³² Bulu mékiná mu onutó mu Bi ámu si há lowu aní féé nwunso. Olesi mu há faan. Nkálí só omáopó ató tráhé féé tsia mu Bi ámuwó há aní? ³³ Ma obétalí ká asón dinká ahá ámuwó Bulu lalé ámuwó? Bulu lóó? Ekekéeké! Megyi jahá ání alatsú aní ání aní asón da okpa mu ansító. ³⁴ Ma obétalí há aní ipón? Jhaa má inu! Tsúfén Kristo Yesu gyí jahá ání olobowu há aní, Bulu lókosúa mu tsú afilit. Alayó otsie Bulu gyopisu, ode mu kokóli aní nwunso. ³⁵ Ma ntéé ntu obétalí titi ania Kristonyo nsiné ódweto? Asón wunhe lóó, ntéé ikplán? Ní budit anisú lóó, ntéé akón? Yayá natí lóó, ntéé lowu? ³⁶ Tsúfén bawanlín wá Bulu asón wanlínhé amuto bee,

“Fó su bude aní ma ekekégyiké.”

Bude aní kí fé akútfa ání bapó bęya omókpá.”

³⁷ Támé ínu féétó a, ódwé ámuwó Kristo bu ha aní ámu su anlagyi tsu dáfá. ³⁸ Tsúfén nhíé nyin ání tóto méetalí ká ódwéá Bulu bu ha anito. Lowu o, nkpa o, Bulu-abópó o, túmi kugyíkvá itráa dé iwé gyí osósó o, atzá ibu nu séi pó móá ibéba o. ³⁹ Tógyítóá ibu osó pó asi ntéé osulón ayasi kokvukó méetalí ká ódwé ámuwó Bulu ladwé aní tsu aní Wíe Kristo Yesusu ámuwó ekekéeké.

9

Ahá Aní Bulu Lalé

¹ Mía Kristonyo anilabwé kule. Mó su onékwali asón ndéblí séi. Ójé Wankihé dé mí kpa. Mó su mí klón é de mí bláa ání mmédé afunu wa. ² Mí pi Israelfó su asón ihié de mí háan, ahomutiá uméka itin de mí. ³ Ní ibówa aléa nénya ilwí, mía Kristonyo nsiné béyintá, méní bénaya nkpa ání itamatá kóráá á, teki nópu iwi há. ⁴ Mí pi Israelfó gyí ahá ání Bulu léle póbewé mu abí. Amú oele mu numnyam súná. Óleká ntam há amú, pó mu mblá wá amú ibita. Olosuná amú okpa ání bópotswé mu. Ólebláa amú tóá alahé ání obópöhá amú féé. ⁵ Amú lélín tsu Israelfó anáin akpónkronti ámuwó. Móá idvn kóráá á, amótá Kristo amu léléln osolvó anfisu. Kanfó letsia Kristo, (jhá ámuwó Bulu ladá mu ofúli amó), oygi Bulu, atá féésú ogyipó amu bré féétó! Amen!

⁶ Iní imosuná ání Bulu asón ámuwó óleblí tswi amu iméeba mó. Tsúfén megyi Israelfó ámu féé gyí Israelfó onutónutó. ⁷ Megyi Abraham abí féé gyí mu abí onutó. Tsúfén Bulu lébláa Abraham obé, “Isakto fó abí-aná bédali tsu.” ⁸ Iní lósuná ání megyi ahá ání botsú Abraham abí féétó gyí Bulu ahá. Abraham abí-aná ámuwó Bulu léhü há mu amu nkule gyí Bulu ahá. ⁹ Tsúfén tóá Bulu léhü Abraham gyí, “Néyinkí bá ofiébá sesebre. Néba a, fó ká Sara lakwí obiyimí.”

¹⁰ Megyi ínu wole. Rebeka lókwí atabí há aní náin Isak. ¹¹ Támé bréá omókónyá kwí amú, abudan bi yilé ntéé lalahebwé á, Bulu lébláa Rebeka amó iwi asón. Bulu lóbwé mó ali, méní ibósuná aní ání okpa ámuwó ótotsón móso hó ahá ámu imená aní bwéhésó. Mboún ina mu nkule pé apé pó alá ótelé mu ahásó. ¹² Asa Rebeka obókwi nyebí ámu a, Bulu lébláa mu obé, “Ódéhen obósum okusó.” ¹³ Fé alá bawanlín wá Bulu asón wanlínhé amuto bee, “Ntadwé Yakob dun Esau.”

¹⁴ Sí á, nkálí abéblí? Abéblí aniaa, Bulu asón medá okpa lóó? Ekekeeké! ¹⁵ Tsúfé Bulu lébláa Mose obéé, "Ahá ání nówun amó nwé á, amó nówun nwé. Amá nahíéá négyi bvalé a, amó négyi bvalé." ¹⁶ Mó su megyí ñha apé ntéé mu nsíwa Bulu tekí. Mboún mu onutó nwewúun igyi. ¹⁷ Béwanlín wá Bulu asón wanlínhé amotó bée, Bulu lébláa Egyipte owie Farao obéé, "Atoku anyo ánfí su neyái fó iwíe, alá nótson fósu lé mí túmi súná, pó alá oyító ahá fée bónu mí dá, kanfú mí." ¹⁸ Iní su ní Bulu ñhíé ání obówun oku nwé á, otowun mu nwé. Ní ñhíé ání obéha oku obówa klvntó odwin é á, atchá mu otowá klvntó odwin.

Bulu Obónya Pó Mu Ahd Nwewúun

¹⁹ Mltó oku obéfíté obéé, "Ní alí igyi ní mó á, ntogyi só Bulu dé nyankpasa ipón ha? Ma obétalí tin Bulu okpa?" ²⁰ Táme ndé mli fité mbéé, fogyi ma ání félé Bulu ilá? Óló obétalí fité mu opwepó obéé, "Ntogyi su fapwé mí alí?" ²¹ Aliagyialá igyi á, ató opwepó tópó obón pwé tóá odekklé. Obétalí pó obón ipin kule pwé nlonyo. Obópo kule bwé oló nu ntsu, kpá nsúó wá kvleto.

²² Alí kén igyi há Bulu ní. Óbu okpa lé mu oból súná, méní ahá bówun mu túmi. Táme alehü nyá klvñ há ahá ámúú olenna oból amósó amo. Tekí ilofon ání obéhi amó. ²³ Bulu bu okpa lé mu numnyam kponkpantí ámu ñawan ahá ámúú olele yáí ání obówun amó nwé, ñawa amó numnyam amosó. ²⁴ Anugyí ahá ámúú olele yáí ámu ni. Megyí Yudafó nkvléto olele ahá. Olele ahá ání bomegyí Yudafó akú é. ²⁵ Bulu léblí mu ñónsó otípó Hosea ñwlító obéé, "Néti ahá ámúú tekí bomegyí mí ahá ámu mi ahá.

Ahá ámúú tekí ntamakle amó asón ámu obóbwe mí adwepó.

²⁶ Òtíné ámúú tekí nebláa amó mbéé, "Megyí mí ahá mlhgýí" ámu a, inufsó netí mbéé, "Bulu Ñkiankpapo abi' ní."

²⁷ Bulu ñónsó otípó Yesaia lókpłon bláa Israelfó obéé, "Ní Israelfó béklié fé opu ñón isí kóráá á, amótó ahá kpalobí pé náhó nkpa. ²⁸ Tsúfé obásasú aní Wie obégyi oyító ahá fée asón, búá mu wankláán." ²⁹ Tsúfé Bulu ñónsó otípó Yesaia légyankpá wanlín wá Bulu asón wanlínhé amotó obéé, "Ní mí Wie Bulu, túmi féé Ówíe mési aní abí-aná akú yáí á, tekí aní féé abéhi fé Sodom móá Gomorafa."

Israelfó Bulu Mähogyi

³⁰ Nkálí anidéblí ngya? Anidéblí aniaa, ahá ámúú bomegyí Yudafó ámu bómabó mbódí kókv, asa Bulu léha amó aso! Hogyí só benya mó. ³¹ Táme Israelfó ámúú amó ansi lepe, bude mbla amosó gyí, Bulu ñha amó aso ámu bómatalí. ³² Ntogyi su? Tsúfé bomepe ansi pó hogyi dúnká mu. Ilébwé amó fé mbla amosó gyísu Bulu obótson ha amó aso. Iní su bosutiin "Ibwi ámúú itelé ahá dá" amosó dida kpla. ³³ Ibwi ánfí iwi asón bawanlín wá Bulu asón wanlínhé amotó obéé,

"Bulu obéé, 'Mlikí!'

Ndepu Ibwi* tswí Sion wúluto.

Ahá bósutiin ibwi amosó dida.

Péli méekitá ñhagyíha ání olhó mu gyi obégyi aso Bulu ansító."

10

¹ Mí apió, tóá ntekle mí klvntó, pó mpái ání ndebó gyí, Bulu obéha mí ahá Israelfó. ² Nétalí gyí amó iwi adánsé mbéé, amó ansi lahié pé Bulusúm iwi, táme bomeyín okpa ání bótson mósó sún mu wankláán. ³ Tsúfé bomeyín okpa ání Bulu totson mósó há ahá aso. Mó su beyirí iwi bude amó okpa dunká, méní bégyi aso Bulu ansító. Mó alí su bómbea iwiásí há okpa ámúú Bulu totson mósó há ahá aso ámu. ⁴ Ónokwali amó gyí, Kristo lóma Mose Mbla amó féé ñón. Mó su ñhagyíha ání olhó mu gyi obégyi aso Bulu ansító.

Nkpahóo Bu Inv Hd Ñhagyíha

⁵ Mose lówanlín tsú ñhagyíha ání ñtekí mbla ámu áni mósó Bulu obótson tsu mu áni mu asón da okpa iwi obéé, "Ñhagyíha ání otegyi mbla amosó obótson mósó nyá nkpa." ⁶ Táme hógyisu bútotsu gyi aso Bulu ansító. Bulu asón wanlínhé amó léblí obéé, "Máfité iwi fee, 'Ma obódu yó ñosósó?'" (Fefíté alí á, ilosuná ání fóyopó Kristo tsúa ñosósó ba.) ⁷ Ntés fité iwi fee, "Ma obékpíl yó ñosóló ayasí?" (Fefíté alí á, ilosuná ání fóyopó Kristo tsúa afúlító ba.) ⁸ Mboún asón áni Bulu asón wanlínhé amó léblí gyí, "Bulu asón ámu ima ifó fó wá. Ibu fó ñónsó, ibu fó klvntó dodo." Asón ámu gyí hógyi asón amúú anidéblí ámu ni. ⁹ Ní fobwí ñón bli fee, "Yesu gyí aní Wie," fópó fó klvñ féé hogyi áni Bulu lókusóa mu tsú afúlító á, Bulu obódu fó nkpa. ¹⁰ Tsúfé iklnó ñha topóho Kristo gyí. Fówun Bulu obótsu mu áni mu asón da okpa. Ónó é ñha topóblí obéé, Yesu gyí mu wie, méní Bulu obódu mu nkpa. ¹¹ Alí kén Bulu asón wanlínhé amó léblí obéé, "Péli méekitá ñhagyíha ání olhó mu gyi ekekeké" ni. ¹² Iní su imefahun áni Yudayin fogyi, ntéé bomegyí Yudayin. Tsúfé owie okvle pé aso amó féé bvbó. Obópo mu yilébwé gyi ahá ání

* 9:33 Ibwi ámu gyí Kristo.

bosu kpolí mu fée bvale. ¹³ Ali kén Bulu ason wanlínhé amú léblí obéé, “Ohagyóha ání otosu kpolí aní Wie obényá nkpa” ní.

¹⁴ Táme nkálí bétalí su kpolí ohá ání bvmohá mu gyi? Nkálí bétalí ho ohá ání bvmokónu mó iwi asón gyi? Nkálí bónu mó iwi asón ní ohaa méda mó ökan súná amú? ¹⁵ Nkálí bétalí dá mó ökan súná amú, ní bvmokówá amú? Bulu ason wanlínhé amú léblí obéé, “Thié bu akile ání fowun ání ohá beda Bulu ason wankláán ökan!” ¹⁶ Táme megý Israelf fée lóha Bulu ason wankláán amú. Tsúfé Bulu ənósú ətápú Yesaia lówanlín wá mó əwólótü obéé, “Mí Wié, ohaa msho aní ason blíhlé amusu gyi.” ¹⁷ Táme ason wankláán amú téhá btohogyi. Ina Kristo asón ánfí blísó ahá bvtóho mu asón. Mú nu só ahá bvtóho mu gyi.

¹⁸ Mbéé, bee nú bvmoru asón amú? Bonu! Tsúfé Bulu ason wanlínhé amú léblí obéé, “Amó əmre lawié əytí fée, amó asón é lawié tsútsúútsú.”

¹⁹ Ntráa fite. Israelf bvmoru mu asón así? Mvá Mose lébláa amú gyankpapu gyi, “Bulu obéé, ‘Npó əmá ání bvmegý Israelf wá mli ansípere.’”

Nóyulá əmá mímláhe pówá mli əbló.” ”

²⁰ Bré bámbátó a, Yesaia lówa klón bláa amú obéé, “Bulu obéé, ‘Ahá ání bvmédé mí dunká lémentí mí.

Ahá ání bvmefíté míssu nele iwi əwan súná.’ ”

²¹ Táme Israelf amú mó á, Bulu léblí amó iwi asón obéé, “Iniá natéí ibító bré fée ání nsho amú atúu ó á, bvtráa bude asutó-onlu wa. Bumédé mí bu.”

11

Bulu Israelf Nwewitún

¹ Nde mli fité mbéé, mó su Bulu lakíná mu onutó ahá léle? O-o! Mí onutó ánfí óó Israelin ngyi. Abraham abi-anátá notsú. Benyamin abusuantó obí ngyi. ² Megý bee Bulu lakíná mu onutó ahá amúó əlele amú yái amú. Mlkain ali amúó Bulu ason wanlínhé amú léblí tswi obéé, Bulu ənósú ətápú Elia lékla Israelf iwi asón súná Bulu amusu. ³ Obéé, “Mí Wié! Israelf bamó fú ənósú atápú fée. Babwié fú afadé-asubwi é fée. Ilasí mí nkukónó nkule. Bodekleá bómó mí é.” ⁴ Bulu léha Elia mbuaí obéé, “O-o! Megý fú nkole lási. Tsúfé nalé ahá mpím-sienó (7,000) ání bvmokótswe əkpi Baal* ki há mí iwi.” ⁵ Ali igyi nde nke ánfito é ní. Bulu lawá awitole lé Israelf kpalobí akyo yái. ⁶ Ní alawá awitole lé aha akú á, mómú tráa megý sha bwéhé su obéle mu. Tsúfí ní ina ahá bwéhésó mó á, tekí mu awitole amú ilesian.

⁷ Mó nkálí ilegyi? Israelf ibi meda itó amúó bępe ansí bodedunká amú. Amót ahá kpalobi akyo Bulu léle yái nkole ibi léda mó. Oléha atráhé bowa asutó-onlu bréá əde ahá ti. ⁸ Bulu ason wanlínhé amú léblí obéé, “Bulu léha ielen amú əwóli. Mú su bótó nde bvmétalí pú amó ansíbi wun ató, pú amó asu é nü asón.” ⁹ Owíe Dawid é léblí obéé,

“Amó ədwé ogýikpá ibwéé mpósa abuda móttó. Ibwéé agbláa, ikpa kuta amú.

Ibwéé ima, abvsrei dida móttó, ibwe əsusbítí ha amó.

¹⁰ Ansító iklun amó, méní büméetrá wun ató.

Ha abvtisia ipianta bré fée.”

¹¹ Mú su ntráa ndefíté mbéé, Yudafá basréi dida, bvméetalí trá kosó? Ekekéek! Amó lakpan su Bulu lóha ahá ání bvmegý Yudafá nkpa. Fowun ipé amú ansí. ¹² Séri á, aniyin ání Yudafá lakpan só əmá fée banyá ató wankláán. Amó dida lawá labi há ahá ání bvmegý Yudafá. Ní belányá nkphahó mó á, mómú labi ání ahá ání bvmegý Yudafá bénya ima bliót.

Ahá Ání Bvmegý Yudafá Nkphahó

¹³ Ahá ání mlumégyí Yudafá, mli nde asón ánfí bláa ngya a. Kristo sumbí əyopó ngyi. Oléwa mí sumbí mli wá. Mí gyumagyihé legyi mi ansí. ¹⁴ Fiali nétalí há mí ahá Yudafá ansí bępe, fowun Bulu obényá əkpa ho amótó akyo nkpa. ¹⁵ Bréá Bulu lédamlí əma há Yudafá á, iléha əmá atráhé fée bōbwe Bulu anyawíe. Ní igyi ali mó á, brégýibréá Bulu əbóho amó é á, ibbóbwé fée afúli fée bakósú tsu afúlit.

¹⁶ Ní belé tokvó gyankpapu há Bulu igyi a, mómú itó amú fée igyi mu kle. Ní Bulu bó oyí nlín á, idesuná ání oyí amú abámbi é igyi mu kle. ¹⁷ Bekpalí oyí bámbi pú bambá tsá móssó. Yudafá gyi oyí amú. Mli ahá ání mlumégyí Yudafá gyi bámbi bambá amúó bapó betsa móssó amú, méní mlénya oyí amótó ntsu wankláán amú ku. ¹⁸ Mú ali su á, mlumáki mliha mli dun oyí amú onutó abámbi amúó Bulu lékpali lé amú. Mlumátsu iwi amú ansító, tsúfé oyí amú nlín tamanu ntsu lé miltó. Mli mboulon tonu ntsu lé móttó pódan.

¹⁹ Fiali mli akyo mléblí mlihaa, “Bekpalí abámbi amú, méní aní é abényá oyíkpa.” ²⁰ Ibu móttó ali. Itsú aliá Israelf bvmohogyi só Bulu lékpali amú tsítsá. Mli é mli hógyi só Bulu lapó mli tsá móssó. Mú su mlumáha nwuntu iwa mli ədwé. Mliha ifú ikuta mli. ²¹ Tsúfé Israelf amúó bvgyi

* ^{11:4} Baal gyi əkpi okvá ahá amúó begyankpá tsíá əsulóu amusu asa Israelf bęba betsiá inu amú bosum.

oyí ámu onutó abámbi kóráá bóbwe lakpan, Bulu lélébití amó isv, mó mli? ²² Séi á, mlilawun áni Bulu bu awítolé, támé mu asón bu onlin. Óbu onlin ahá áni badida hógyitósv. Támé alawá awítolé há mli. Óbówa awítolé há mli ní mli ansí din musu. Ní megyi ali á, obébití mli isv mli é. ²³ Támé ní Yudafó ámóos besi mu hógyi amó beyinkí boho mu gyi a, Bulu obélapó amó tsá oyí ámusu. Tsúfē abu túmi áni obéyinkia amó tsá. ²⁴ Mli ahá ámóov mlumégyí Yudafó amó mó á, oyí laláhe bámbi mlugyi, boho mli tsá oyí ámusu. Teku ima mu ali. Israelfó mó á, oyí wankláán ámu onutó abámbi bugyi, békpalí amó tsitsá. Mó su amó yinkia yi mó yintisu móowa onlin há Bulu.

Bulu Towun Ahá Féé Nwé

²⁵ Mí apió, asón jaínéh kv bu inwá ndekléa mlubí, méní mluméekí mli iwi áni mlilétin ansi dubbí. Asón ámu gyi, Yudafó ámu aksu bóbwe asuto-onlin. Bówa asuto-onlin alu bóbun bréé Bulu lahá ahá áni bómegyi Yudafó féé baba mu wá. ²⁶ Mó oma a, Bulu obáho Yudafó féé nkpa. Bulu asón ámu léblí obéé,

“Sion wúluto Nkpa Chápo amu obélin tsu.

Obéba beha Yakob abi-aná féé bési lalahé bwé.

²⁷ Inu gyí ntam áni néka há amó
bréá néle amó tsú amó lakpantó ní.”

²⁸ Inuá Yudafó ámu bómahó asón wankláán ámusu gyi su á, bemlí Bulu alupó, méní ibówa labi há mli ámóov mlumégyí Yudafó ámu. Támé inuá bugyi ahá áni Bulu léle su a, amó anain su otekle amó asón. ²⁹ Ní Bulu olé oku ntéé opó mu atokiehé há oku á, otamatráa tse mu agywün. ³⁰ Bré koto á, mli ánfí mlumégyí Yudafó ánfí mlumóbu Bulu. Támé séi á, Yudafó bómédé Bulu bu. Mó su Bulu lawun mli nwé. ³¹ Ali kén Bulu obéba bowun Yudafó ámóov bómédé mu bu ámu é nwé fé alia alawun mli nwé ní. ³² Tsúfē Bulu lótsu mó áni ahá bóbwe asuto-onlin, alia ibóbwe obówrun amó féé nwé su.

Mliha Akánfó Bulu

³³ Oo, mliki Bulu awítolé wule! Mu nyánsa pó mu asónbi ma oka! Ma obétalí bí mu okpa pó mu asóngyító? ³⁴ Bowanlin wá Bulu asón wanlínché amotó bee,

“Ma yín anu Wíe nwunto?

Ma obétalí súná mu asón? Chaa má ino.

³⁵ Ma lápó tóku há mu, ode okpa kíúá obélaka mu ikó?”

³⁶ Bulu lóbwe tógyító. Mubú tógyító. Tógyító bu inu há mu. Kanfó ibwéé mu klé bré féétó. Amen!

12

Tsiátás Bvtópósüm Bulu

¹ Inuá Bulu hié ods anu nwé wúun ali su á, mí apió, nde mli kokólí mbéé, mlipó mli iwi féé ha Bulu mli nkpat. Ibwéé fé igyí ahatá wankihé ha mu. Inu gyí osum áni itsú kluntó, ilegyi mu ansi ní. ² Mlumáha osolvó anfisó atisiabi igyi mlsu. Mliha Bulu ótsé mli agywün, iha mli tsiátó itse. Fówun mléltalí bí áni Bulu apé bu alé, ibu ódwé, ilófon.

³ Bulu agyómá ámóov alawá awítolé pohá mí ámosu nde mlito okugyíeku bláa mbéé, obha máki mu iwi dáfá alia ogyi. Chagyíha obá ansí asi, oki áni ómadon hógyi amóov Bulu lapohá mu amó. ⁴ Nyankpusa-oyí iwi ató anu féé amgyí. Ntobi ámutsó kugyíko bu mó gyvma áni itegyi nyankpusa-oyí ámusu. ⁵ Ali kén ibu móntó áni anitsó, támé ania Kristonyo anulabwé ɔyolóv ókole ní. Mó su anigyi ntobi ótsan-ótsan áni anutsátsáa abasu, anulabwé ɔyolóv ókole amó. ⁶ Bulu atokiehé ámóov oléha anu ámu ina ótsan-ótsan. Ilehián áni anu féé abípo mu atokiehé ámu yó agyómá ató ámóov oléha anu ámu óná. Mó su ní oku atokiehé gyí Bulu óná asónblí á, obá ámu obwéé mó alia mu hógyi losuná mu. ⁷ Ní oku klé gyí mu aba ahógyipó buá a, obúa amó. Ní oku klé gyí ató suná á, osúna mó. ⁸ Ní oku klé gyí ahá ateto-onlin wa á, ówá ahá ateto-onlin. Ní oku é klé gyí ató kie á, olé iwtó okie mó. Ní oku klé gyí ahá óná lí á, ówáa nsi obwe mó. Ní oku klé gyí ahá nwé wúun a, jbwe mó ódwetó.

⁹ Mlidwe ahá tsu mli kluntó. Mlkisi lalahé kugyíko. Mlkita yilébwéta kínkíinkin. ¹⁰ Mliha mli ansi ipé mli aba Akristofa dwsu, amlibu aba wankláán. ¹¹ Mlumáha mli nsiwa bwé ató óná iba asi. Mliha Ché Wankihé amu ówa mli ówónlín, amlisum anu Wíe. ¹² Mli okpakú amu su mlunya ansigyi, amlılı kínkín mli ipiantó. Mlibo mpái bré féétó. ¹³ Mlibua mli aba Bulu ahá ámu bóbwe ikplántó. Mlyiru iwi ho afas.

¹⁴ Mlyula ahá áni bódin mlsu. Mlyula amó, mlumálwí amó. ¹⁵ Ní akó bude ansigyi nya á, mlia amónyo mlunya ansigyi. Ní akó bodesú é á, mlia amónyo mlsu. ¹⁶ Mli féé mlitsia wankláán. Mlumátsu iwi. Mlipó iwi manta ahá áni ahá bótamabú amó. Mlumáki mli iwi áni mlidun aksó.

¹⁷ Ní oku opó lalahé gyi mli á, mlumápu lalahé ká mu ikó. Mlibo mbódí amlibwé téá ibu aléá ahá féé bótulsá dínká móssu. ¹⁸ Aliagyíalá igyi mli mó á, iwlwii itsá mli obagyíha nsiné. ¹⁹ Mí apió adwepó, mlumápu lalahé ká mli aba ikó. Mlisí tógyító ha Bulu. Tsúfē bowanlin wá

Bulu asón ámota bée, "Bulu obéé, 'Mí, mli Wíe téká ik. Mí obéka ahá akó amó lakpan sv.' "²⁰ Bulu asón wanlínhé létrá bli obéé, "Ní akón de fó olupó á, ha mu ató ogyi. Ní omewóli de mu a, ha mu ntsu onu. Ní fóbwé mó ali á, ibéha péli békítá mu obétsé."^{*} ²¹ Mlumáha lalahé igyi mlsu, mboun mlubwé yilé pogyi lalahesv.

13

Iwiasiba Ha Ómá Akpapó

¹ Ilehián ání ohagyíoha obéba iwiasi há omá akpapó. Tsúfí Bulu téhá omá akpapó túmi. Ómá akpapó okuku má inúá megyí Bulu léyái mu. ² Iní su ní oku okósú líi omá akpapó okusu á, alakósú líi Bulu túmisv. Mó su obá amó dé isobití klé ha iwi. ³ Tsúfí omá akpapó bumegeyá yilé abwepó, lalahé abwepó bogyi. Mó su ní fomedéklaé fonyáa omá akpapó ifú á, mómu bwé yilé abukanfu fó. ⁴ Bulu osúmbi ohagyíoha ání bapó mu yáí omá oná gyí. Mli yilé su bude agyomá yó. Táme ní oko dé lalahé bwé á, mómu obénja amó ifú, tsúfí bóbó okpa bíti ahá isu. Bulu asúmbi bogyi, olesha amó okpa ání bóbítí lalahé abwepó isu ha mu. ⁵ Iní su ohagyíoha obá iwiasi ha omá akpapó. Megyí bée bude ifú nya ání békítí amó isu nkole sv. Mboún amó klon dé amó bláa obéé, ilehián ání bóbó amó.

⁶ Iní kén só ilehián ání mléka tswitswi é ní. Bulu asúmbi omá akpapó bogyi. Bapó amó bré féé bude omásó kú. ⁷ Mlika ikó kugyíkvá idun mlsu. Mlika tswitswi móá lampoo. Obú okpasu á, mlibu amó féé. Ní igyi kanfó é á, mlikanfu amó féé.

Abadwe

⁸ Mlumákitá ohaa ikó dvn mli abadwe. Ní oku dé mu aba dwe á, ode mbla amó féesú gyí. ⁹ Mose Mbla amó leblí obéé, "Mátó mbua." "Mámo oha." "Máwi ató." "Mápe anší fó ba atóssó." Iní pó mbla tráhe amu fée nwun gyí mbla kule ámúó leblí obéé, "Dwe fó bá fó fó iwi" amó. ¹⁰ Ní oku dé mu ba dwe á, omóopu lalahé gyi mu ekekeké. Iní su obá ání atodwé mu aba lagyi mbla amó féesú.

¹¹ Mli onutó mlyin bré oduatá anbu. Bré lafon ání mlétsinkí, tsúfí aní nkolahá lafon ta dvn bré ámúó anilegýankpá hó Kristo gyi amó. ¹² Onyé detsón, oyí lake ta. Mó su mliha asi oklúntó bwéhé fée bwé, atsu aní oyí kehetó akató tsan. ¹³ Mliha aní tsiátó ibwe fée ahá ání botsie wankut. Mlumáha ayinta aní bré yetsiá odwé ogyíkpá, andé ato dédé gyí, andé ntá nútó bu. Anumáwa atsí móá ayin asón. Anumáwa onspíe, anumátre kó. ¹⁴ Mboún mlipu aní Wíe Yesu Kristo tin mli iwi. Mlumátrá tsiá tsiátó dada amúó mli owolí laláhe tekle amó.

14

Akristofá llále Ókpa Laldhésv

¹ Mliha mli aba Akristofá boma ówonalín hógyito wa mlito. Ní bée tokó bu alé ntéé ima ale a, mlumágyi amó nwéen. ² Oku lóhogyi ání obu okpa gyi tógyító, táme oku é hógyí oná ima onlin. Mó su otamagyí iye. ³ Ókpa má inúá obá ání otegyi tógyító obéle obá ání otamagyí tokó llá. Ali kén obá ání otamagyí tokó é omále obá ání otegyi tógyító llá ní. Tsúfí Bulu lahó amó. ⁴ Fógyí ma ání féha oku osúmbi pón? Mu wie nkole pé bóbó okpa ání obéblí obéé, otsie wankláán ntéé ometsie wankláán. Obétalí tsíi wankláán, tsúfí Bulu obétalí há mu obétsia wankláán.

⁵ Oku obétalí bli obéé, eke ku don mó abá, oku é obéblí obéé nke amó fée igyi kule. Ohagyíoha oyá mu klonó wankláán, otsu móá ibu alé. ⁶ Ní oku alé eke oku obéé igyi eke yilé á, ode móosó gyí putsú Bulu fóá. Ní oku é tegyi tógyító á, ode mó gyí putsú aní Wíe fóá. Ní oku é tamagyí iye a, mu é ode mó kisí pótusí aní Wíe fóá. Tsúfí amó fée botedá Bulu ipán móosó. ⁷ Anito ohaa métsie nkpa há mu iwi, anito okuku é móowu há mu iwi. ⁸ Ní anitsie nkpa á, anitsie ha aní Wíe. Awú é á, anilawú há mu. Mó su ní anilawú o, anitsie nkpa o, aní Wíe bó aní. ⁹ Tsúfí Kristo lówu, yínkí kósú ba nkpat, méní obóbwé akiankpapo pú awupó fée Owíe. ¹⁰ Iní su imehián ání féha fó bá ipón ntéé fékí fó bá ansító kótító. Tsúfí aní fée abéyélí Bulu ansító, obégyi anito okugyíkvá asón. ¹¹ Bowanlín wá Bulu asón ámota bée, "Aní Wíe Bulu obéé, 'Nanyá mbo nkpa anfi á,

ohagyíoha obéda akpawunu mí ansító;
ohagyíoha obéle bli obéé, Bulu ngyi.' "

¹² Mó su anito okugyíkvá obéle mu asón oná Bulu ansító.

Maha Fó Bá Ódida Mv Hógyító

¹³ Mó su mliha asi aba llá le. Mboún abwéé agywun ání animáobwé tótoá ibéha aní bá okuku mésse ré ntéé dida. ¹⁴ Séi inúamamlí Okristoyin su nabí ání atogyihe kuku má inúá mu iwi metin. Táme ní Kristoyin oku lóhogyi ání tokó iwi metin a, mómu mu wá mó iwi metin. ¹⁵ Ní fótegyi tokó, ide fó bá háan a, mómu fó bwéhé medé odwé suná. Máha fó atogyihe iha fó bá ání Kristo lówu há mu ofwi. ¹⁶ Mó su máha tóá foyin ání ibu alé ibwe tsitsa ahá ansító. ¹⁷ Tsúfí Bulu

* **12:20** Igyi fée fakpá ogyá wólí mu stántra.

iwiegí ámu imegyí atogyihé ntéé atonuhé asón, mboúñ yilébwé, iwilwii pó ansigyi ání itsú Ójé Wankihé amutó asón igyi. ¹⁸ Óhagyóha ání otosúm Kristo okpa ánfisu á, mu asón tegyi Bulu ansí. Ahá é botorbú mu.

¹⁹ Inú su mliha aní ansí ipé tóá ibópu iwilwii ba, ibówa apió aba ɔwunlín hógyitósu brégyíbré. ²⁰ Mányintá Bulu gyumagyihé fó atogyihé su. Okpa bu inúá abétalí gyi tógyító, támé ní óku dé tóá ibéha mu ba əbóbwé lakpan bwé mó á, una ale. ²¹ Ní óku tamagyi iye ku, ntéé nu ntá ntéé bwé tóá ibéha mu ba əbédida á, ibu alé. ²² Mú su tógyítá fohogyi tsu ntobi ánfí iwi á, ha mó ibwe fúá fó Bulunyo nsiné asón. Ní óku opúni medé mu tsíi mu bwehésó á, mórmó oklkáa lawá mu ogyá. ²³ Támé ní mu klon medé mu así mu atogyihé ku gyí su, ogyi mó á, Bulu lahá mu ipón dodoodo. Tsúfíe mu ató ámu gyí melíi hógyisu. Tógyítá shá mápó hógyi bwé igyi lakpan.

15

Ahá Ansísó Ató Bwe

¹ Ilehián ání aní ahá ání aní hógyi ənó bu ɔnlín abénya klon há ahá ání amó hógyi ənó ima ɔnlín. Megyí tóá iletisíti aní wóle abóbwé. ² Ilehián ání antó okugyíko əbóbwé tóá ibu alé há mu ba, méní ibéha mu əbédan hógyito. ³ Tsúfíe Kristo kúráá móbwé tóá mu onutó otekle. Mu iwi asón bawanlín wá Bulu asón ámuto bée, “Asiabí ámúó besia fó ámu fée ilebedinká misú.” ⁴ Asón kugyíkvá bawanlín wá Bulu asón wanlínhé amutó tsú tituti a, bawanlín mó ání ibósuná aní ató, wá aní ateto-ɔnlín, atomi lu kímkíinkín. Fówun abénya klon ki okpa ha ató ámúó aní ansí din móosú ámu. ⁵ Bulu téhá ahá butenyá klon. Mutówá ahá ateto-ɔnlín. Nde mu kuli mbéé, ohá amlibwé kule, fé alá Kristo Yesu lósuná aní. ⁶ Inú əbéha mli fée mlépó ɔme kole kánfó Bulu, ogyi aní Wie Yesu Kristo mu Si ámu ni.

Ahá Ání Bumegyí Yudafó Asón Wankláán Bláa

⁷ Inú su mliha aba atíu fé alá Kristo líhá mli, méní ibówa Bulu numnyam. ⁸ Tsúfíe nde mli bláa mbéé, Kristo labwé Yudafó osúmpó, méní ibósuná ání Bulu obégyi mu tó ámúó əlhie amú anáñ amusó. ⁹ Kristo líeba, méní ahá áni bumegyí Yudafó béti Bulu idayilé, nwé ámúó olowun amó ámu su. Fé alá Bulu asón wanlínhé amó ileyblí. Asón ámu gyí, “Aní Wie Bulu, inú su nówá fó numnyam ahá ání bumegyí Yudafó ansító.

Nówa ilu kánfó fó.”

¹⁰ Bulu asón ámu létrá blí əbée,
“Mli ahá ání mlumégyí Yudafó, mliha Bulu ahá mlunya ansigyi!”

¹¹ Bétrá wanlín bée,
Ahá ání mlumégyí Yudafó fée, mlikanfu aní Wie Bulu.
Ómá fée abí, mlikanfu mu.”

¹² Bulu ənásó ətsípó Yesaia é léblí tswí əbée,
“Óha óku əbelün tsu aní náin Yisai* abí-anátó.

Mu obébegyi iwíe ahá ání bumegyí Yudafósu ni.
Mósó bédinká ansí ni.”

¹³ Buluá buteki okpa há ogyi. Nde mu kokóli mbéé, ohá iwi lwii mli, ansí igyí mli amlihó mu gyí. Mu Ójé Wankihé oháha mli túmi, méní mu əkpakú móokpon mli.

Tód Svá Paulo Léle Iwita Wánlin Ató Ali

¹⁴ Mí apió Akristofó, mí onutó nhíe nyin ání aha wankláán mligyí, mlulabí asón tsotsotsó, mléltalí tóí kplálaba. ¹⁵ Támé nawá klon nhíe nde mli asón bláa əwóló ánfito pükáin mli. Tsúfíe Bulu lawá awítale pó agyómá ánfí wá mí ibts abéé mbwéé. ¹⁶ Mígyí, mbóbwé Kristo Yesu osúmbí ahá áni bumegyí Yudafó. Mú su nde osum agyómá ánfí yó fé Bulu igyí əhapó. Nde ahá ámúó bumegyí Yudafó ámu Bulu asón wankláán ámu bláa, méní bémli igyí aható ání Ójé Wankihé latun mí iwi, ilegyi Bulu ansí. ¹⁷ Inúá míá Kristo Yesunyo anulabwé kole su á, mbu okpa tsú iwi agyómá ánfí ndeyo há Bulu ánfí su. ¹⁸ Tsúfíe mméctalí blí asvansu tsía atóá Kristo latsun mí asón blíhé pó mí bwehésó bwé ahá ání bumegyí Yudafó, méní bóbú Bulu. ¹⁹ Ina ofúla móá osúna amúó nobwé Bulu Ójé ámu túmitó amusó netali dá Kristo asón wankláán ámu féeé ókan, tsú Yerusalem alu yédalí Iliriko əsolvó. ²⁰ Tóá idin mí klon su bré féeé, ndekléá nóbwe gyí, nénatí dá Bulu asón wankláán ámu ókan ntínéá bumékonyá nú Kristo asón ki. Mimedékléá nótá óku gyumagyihesó. ²¹ Tsúfíe bawanlín wá Bulu asón ámutsó bée,

“Ahá ání bumékónu mu rka kí bórwan mu,

ahá ání bumékónu mu asón kí é bórnu mó así.”

Paulo Roma ɔpasua Yésinda

²² Inú láhá mmékonyá okpa ba mli wá bótó nde ni. ²³ Támé séi mó á, mí agyómá lamó ənó nfi fónsó. Nfi tsotsotsó ni ndekléá néba mli wá békí mli. ²⁴ Mú su nabwé agywíun ání ni ndetsúvn

* ^{15:12} Yisai lókwí Owie Dawid ání ogyi Yesu Kristo mu nain.

nayó Spania a, nótson ki mli. Agyi ədwə kpalobí á, mlilasí mí əkpa nayó inu. ²⁵ Séi á, nabwé agywün ání négyankpá yó Yerusalem, yóbwá Bulu ahá ání bwbu inu. ²⁶ Tsúfē Akristofá bwbu Makedonia pó Akaia əsolvusu bapú ədwə dúnká ató bwdepusí Bulu ahá ání bugyi ahiánfó Yerusalem. ²⁷ Ibo amó ədwə ání bóbvá ahiánfó. Bawun ání ilehián ání bóbvá Yudafó é ká iko. Tsúfē banyá Djéto ató, nú nkpaħħo asón ámu tsú amó wá. Mó su ilehián ání bódunká əyító ató ko há amó é. ²⁸ Ní nápó kóba ání bħotswitswi ha mí fée wá amó ibto á, nábotson mli wá yó Spania. ²⁹ Nyin ání ní nebá á, nápó Kristo oyūla kpɔnkpoñkpɔnti ba mli.

³⁰ Mí apió adwepó, ndepo anu Wíe Yesu Kristo pó ədwə Bulu Djé lahá mli há mli aba kókoli mli mbéé, mlilú mí əma, amlibú mpái ha mí kíñkíñkín. ³¹ Mlibo mpái mliaa, Bulu əléé mí tsu Yudafó ámúv bwmħo mō gyi amu ibto. Mlibo ha mli, Bulu ahá ání bwbu Yerusalem inu abvhha ató ámúv napó neya amó ámu. ³² Fówun ní Bulu lótsulá á, néba mli wá ansigyi kpɔnkpoñkpɔntit, beda əkpónó. ³³ Buluá ətħah iwiliwii, otsia mli fée wá. Amen!

16

Itsidha

¹ Nde opio tsihé Foibe le súná mli. Kenkrea wüluto əpasuato ahande əbvápu ogyi. ² Mli ho mō anu Wíe Yesu dátó alia ilekanáa ání Bulu ahá bóbwe, amlibua mō əkpagyókpasu alia dekkle. Tsúfē mō onutó alabúa ahá tsatsaato, alabúa mli é.

³ Nehá Priska mua mua kulu Akwila fée tsiá. Mía amónyá létsiá bwé anu Wíe Kristo Yesu agyómá. ⁴ Bepo amó iwi há ání bówu mí su kóráá. Nde amó ipán da wankláán. Megyí mí nkule. Akristofá bwmegyí Yudafó əpasua fée bwde amó ipán da. ⁵ Nehá əpasua ámúv betsia fia amú wóyító ámu é fée tsiá.

Nehá mí ədwepó Epaineto tsiá. Molégankpá hó Kristo Asia əmáttó fée ní. ⁶ Nehá Maria ámúv olowun ipian mli su ámu tsiá. ⁷ Nehá mí aba Yudafó Androniko mua Yunia tsiá. Bawá mía amónyá obu ki. Bugyi Kristo sumbí ayopó áni obú bu amósó. Begyankpá hó Kristo asa natá bħo.

⁸ Nehá mí pió ədwepó Kristoto Amplia tsiá. ⁹ Nehá anu Kristo agyómá əyebá Urbano mua mí nyawie klákk Staki tsiá. ¹⁰ Nehá Apele amúv alalé súná wankláán ání alapó mō iwi há Kristo amu mua Aristobulo abusunfu fée tsiá. ¹¹ Nehá mí bá Yudayin Herodion tsiá. Nehá Narkiso abusunfu áni bugyi Akristofo tsiá.

¹² Nehá Trifaina mua Trifosa, bugyi atsi ámúv bwde Kristo agyómátó kíñkíñkín ámu tsiá. Nehá mí ədwepó tsihé Persi, əde Kristo agyómá ya kíñkíñkín ámu é tsiá. ¹³ Nehá Rufo mua mō yin ámúv mí é ntetí mō mí yin ámu tsiá. Rufo gýi anu Wíe agyómá əyopó áni alahó dá agyómá ámoto. ¹⁴ Nehá Asinkrito, Flegon, Herme, Patroba, Herma pó apió Akristofá ámúv bwbu amó wá ámu fée tsiá. ¹⁵ Nehá Filologo, Yulia pó Nero mua mō pio tsihé pó Olimpa mua Bulu ahá ámúv bwbu amú wá ámu fée tsiá.

¹⁶ Mlibata abu puta Bulu ədwetó. Kristo əpasua ámu fée bwde mli tsiá ha.

Tid Roma Ahogyipu Amu Bwbwéé

¹⁷ Apió, nokókoli mh, mliki wankláán, méni mlétalí wun ahá ání bwbu mlito, bwde mli dasáin. Ali ahá ámu bħetħah ahá bħoteddu hógyi. Amó atosunáhé tedá mó ámúv nosuná mli ámu mō. Mlikula iwi le amósó. ¹⁸ Tsúfē ahá ámu odu á, megýí anu Wíe Yesu Kristo bwdesum. Amó əwali laħaħe bwdesum. Bapó amí ənawanki pó ahákanfu bona bwde ahá ání bħomeyin əlala mli. ¹⁹ Táme mli mō á, əħagyáha lanú alia mlūlapú mli iwi há Kristo. Mó su ibo mli ədwé, ansí de mí gyi wankláán mli su. Táme ndekléa mlitün ansí, amlibú tħá ibu alé. Mlumawa ibi laħaħetó. ²⁰ Bulu tħá anu iwiliwii. Imħo wa opá á, əbħetsa Satansu mántá əsolvu tħantáantán, mléli muso.

Anu Wíe Yesu Kristo ogyi mli bħale, əlu mli əma.

²¹ Mí bá agyómá əyopó Timoteo dé mli tsiá ha. Alí mí aba Yudafó Lukio mua Yason pó Sosipatro é bwde mli tsiá ha ní.

²² Mí mli pió Okristoyin Tertio ání nəwanlín əwoló ánfí há Paulo, nde mli tsiá ha.

²³⁻²⁴ Mí wóyí mō wie Gaio amúv əpasua ámúv bħtefia mō wóyító amu dé mli tsiá ha. Erasto, ogyi wħlu kóbasu əkípu mua anu pió Kwarto ē beħħa mli tsiá.*

Paulo Bulu Kanfu

²⁵ Mliha akanfu anu Bulu! Mō əbetalí tsuñ Yesu Kristo asón amúv nablí ámusu há mléli kíñkíñkín hógyi. Ələpø ənəkwali anfi njañi tsu əyí opá. ²⁶ Séi mō á, alatsuñ mō ənásó atiopó amu ató wanlinhésu lē mō əwan. Fé alia Buluá əbu inu bré féeħt laħá əmá-əmá babi mō, méni ahá fée bħo mō gyi, bū mō.

²⁷ Bulu nkule gyi Bulu. Mū nkule bħu nyánsa. Numnyam ání ilekanáa itsuñ anu Wíe Yesusu itu mō bré féeħt. Amen!

* **16:23-24** Mótá yée 24 bu nwoló dada amu akut: Anu Wíe Yesu Kristo əwáá awitole ha mli fée. Amen!

ɔwuló Gyankpapvá Paulo Lówanlín Sísí Korintofɔ

¹ Mí Kristo Yesu sumbi oyopó Paulo ání Bulu léti mu apétó pú aní pió Sostene dé ɔwuló ánfí wanlín.

² Anidé mó wanlín sisí Bulu ɔpasua ání ibu Korinto wuluto, Bulu lalé amó, bwé amó mu ahá. Amúa Kristo Yesu babwé kule, fé aní Wie Yesu Kristo asúmpá bvbv oyító féé, Yesu Kristo gyí aní fée Owíe.

³ Aní Sí Bulu mva aní Wie Yesu Kristo bugyii mli bvale, abuha mli iwilwii.

Anua Kristo Ikvlebwetó Oyuúla

⁴ Ntedá Bulu pán brégýibré, alia mlia Kristo Yesu kolébwé su alawá awitole há mli. ⁵ Tsúfé mó su mlilanyá iwi tógyítótó. Múá idon gyí mli toí pó mli asónbí féeító. ⁶ Iní lastúná ání asón ámúú anulébláa mli tsú Kristo iwi ámu bv móttó. ⁷ Iní su ɔnjétó atokiehé kugyíkv medé mli hián sei ánfi mlilihé mlidé ekeá aní Wie Yesu Kristo obótsu osósó ba bele iwi ɔwan ɔkpa kú anfi. ⁸ Mú onutó obówa mli ɔwolín yófon ekeé ámúú ɔbésankí bá begyi aní asón ámu, méní asvansu méetsiá mli iwi. ⁹ Onokwalipó Bulu gyí. Mvléti mli obéé, mlia mu Bi, ogyi aní Wie Yesu Kristonyo mlibwbwe kule.

ɔpasua Amvto Ikvlemádbwé

¹⁰ Apió, nöpó aní Wie Yesu Kristo kókkoli mli ání mli féeé mlubwéé kule, méní mluméedasaín. Mltha mli agywun ibwé kule mli asón blihé kugyíkoto. ¹¹ Mí apió, tóá svá ndé asón ánfi bli gyí, akvá botsú Kloe abusantsi babláa mli bée, asón bvbv mli nsimé. ¹² Beblí bée, mlito akvá mliaa, “Paulo anibuo.” Abambá bée, “Apolo anibuo.” Akvá é bée, “Petro, bvtetrá ti mu Kefa anibuo.” Akvá é bée, “Kristo anibuo.” ¹³ Nfíté mli, beye Kristotó? Paulo beda mántá oyikpalihé amusu há mli, ntéé mu dátó boba mli asú?

¹⁴ Nedá Bulu ipán ání Gaio mva Krispu ɔma a, mmétrá bo mlito ɔkoko asú. ¹⁵ Mú su ɔhaa mécetalí bli obéé, mí idátó nəbə mu asú. ¹⁶ Ké! Nakáin, nəbə Stefana mva mu wóyító ahá é asú. Amó ɔma a, mméekaín ání netrá bo ɔhaa asú. ¹⁷ Kristo mówa mí ahá asúbə. Mboún obéé, mbeda asón wankláán ámu okan. Megyí ɔnəwankí pí anyánkpósa agywun nápbólí mó, tsúfé ní nöpó mó bli mó á, túmi kükvukv iméetrá tsiá Kristo oyikpalihé amvto.

Bulu Tumi Pó Mv Nyánsa

¹⁸ Aní Wie Yesu oyikpalihesu lowu iwi asón ámu igyi mimlála há ahá ání budehu. Támé igyi Bulu túmi há am ahá ání Bulu dé nkpa ání itamatá ha. ¹⁹ Tsúfé bōwanlín wá Bulu asón ámvtó bée,

“Néyintá anyansapu nyánsa.

Mmáohá amó agywun wankláán kóku.”

²⁰ Ní igyi alí á, mórmó ntó onyansapu gyí? Ntó Mose mbla osunápó gyí? Oyi ánfito nwéen agyipó me? Cjítá ansitín mé, imegyí mimlála Bulu ansító?

²¹ Bulu lópo mu onutó nyánsa bwé mó. Nyankposa mécetalí pí mu nyánsa bí mu ekekéeké. Mú su alapó aní mimlá okan amóó anidéda ámu ho ahá ání bahó mu gyí nkpa. ²² Tsúfé osúna ání itsú Bulu wá Yudafá botekleá bápbólí ání asón ámu bv móttó. Griikifó é á, nyánsa botekleá bápbólí ání ibu móttó. ²³ Mú su ní adá okan aniaa, beda Kristo mántá oyikpalihesu á, itokósú líi Yudafásu, igyi mimlála ɔmá hámásbólí é ansító. ²⁴ Támé ahá ání Bulu lalé, bugyi Yudafá pí Griikifó mó á, Kristo gyí Bulu túmi kpónkponti pí mu nyánsa há amó. ²⁵ Tsúfé Bulu mimlála igyi ansitínla dón nyankposa nyánsa. Mu pón é kóráá dón nyankposa ɔwolín.

²⁶ Apió, mlikaián alá mlugyí bréá Bulu léti mli. Ahá botamabú mli ɔdvudu áni mlilétn ansí. Mli ɔdvudu mlumégyi iwi anyapú, ɔdvudu é bümotsú abusuan kpíplító. ²⁷ Bulu léte ahá ání buma nyánsa oyí ánfito, méní obópu amó sópá attansipú. ɔlele oyí ánfito apónpú é, méní obópu amó wá awolínpó pélító. ²⁸ ɔlele ahá ání obú ma amósó, pí amóá buma labí kóku oyí ánfito, méní obópu amó wá amóá obú bv amósó pélító. ²⁹ ɔlobwe mó fée ali, méní ɔhaa móotsu iwi mu ansító. ³⁰ Bulu su mlia Kristo Yesunyo mlibwbwe kule, alapó Kristo bwé aní nyánsa. Mvlátsú aní aní aní asón da ɔkpa mu ansító, alabwé aní mu ahá. Alaho aní lé lakpan nkápabito, há anulagyí iwi. ³¹ Mú su fé alá Bulu asón ámu léblí á, “Ohagyíha ání obéé, móotsu iwi á, opóvó tóá aní Wie labwé tsu iwi.”

2

Kristo Da Mánta Oyikpalihesu

¹ Mí apió, bréá neba beda Bulu asón ɔjaínhé amó ɔkan súná mli á, mmepu ɔnəwankí ntéé nyánsa kóku bebláa mli Bulu asón ámu. ² Tsúfé bréá mbu mli wá á, nəbwé agywun ání nötóí

tsú Yesu Kristo pó mu oyikpalíhesú lowu nkole iwi. ³ Bréá neba a, mí awútó yóyóyó. Ifú de mí, ndékpunkí. ⁴ Megyí mí nyánsa pó mí onowanki nospudá asón ámu okan súná mli. Mboún ɔnjé Wankihé amu túmi léha asón ámu lówaníkí mli. ⁵ Iléba ali, méní mlénya mli hógyi tsú Bulu túmitó, megyí nyankposa nyánsató.

Bulu Nyánsa

⁶ Táme ní nowié ahá áni badan hógyi amutó wá á, ntópó Bulu nyánsa bláa amú asón amú. Megyí ndé oyí kehetó nyánsa, ntéé oyí ánfító isu agyipó áni béba böhvlí amú túmi klé. ⁷ Nyánsa ánfí anidé mó iwi asón bli ánfí igyi nyánsa áni Bulu lóponjáin asa oyí lebelin, áni ɔbópwá anu numnyam. ⁸ Oyí ánfító otumípu okukó mébi nyánsa ánfí. Ní bebi mó á, teki bwmeda anu Wie Onumnyampu amu mántá oyikpalíhesú. ⁹ Táme fé alia bawanlín wá Bulu asón amutó á,

“Tzá ansíbi mækówun ki, asu mákónun ki,
imakóba nyankposa agywuntó é ki a,
mó Bulu lalá yái há mu adwepó ní.”

¹⁰ Táme anulabí íni, tsúfí alalé mó súná anu tsuñ mu ɔnjé Wankihé amusó. ɔnjé ámu tokwí tógyítató ki, atelé Bulu asón haínchéá ibu ɔtstáttó kórará súná anu. ¹¹ ɔhha tamawun mu ba nwuntu, nkéti mu onutó ɔnjé. Ali kén Bulu ɔnjé ámu nkole téwun Bulu nwuntu ní. ¹² Ani mó á, Bulu lópu mu ɔnjé wá anito, megyí oyí ánfító ɔnjé bu anito. Mboún ɔnjéá itsú Bulu wá, méní abétalí nú itó ámuó Bulu lapókié anu faan amu asi.

¹³ Mú su megyí anu onutó nyánsa asón anidé mli bláa. Mboún asón áni itsú ɔnjé Wankihé ámu wá. Mó anidépolé ɔnjéto onkwali asón así ní. ¹⁴ ɔhá áni ɔma ɔnjé Wankihé méetalí ho tzá itsú Bulu ɔnjé ámu wá, tsúfí igyi mimlala mu wá. ɔhá áni ɔnjé Wankihé bu mota tónú asón áni ɔnjé ámu déblí asi. ¹⁵ Mutetáli téte tógyítató nú mó asi. Táme mu mó á, ɔhha méetalí téte mu asontó, nú mu así ekekéke. ¹⁶ Nkáli ibóbwé asa bétalí nú mó asi? Igyí fé alia Bulu asón wanlínché amu léléblí ɔbée,

“Ma obétalí bí anu Wie agywun?

Ma obétalí súná mu asón?”

Táme Kristo agywun bu anito. Mú su anu mó abétalí bí mu agywun.

3

Bulu Asúmpv

¹ Apió, bréá neba mli wá á, mméetalí tói mli ansító fé ahá áni ɔnjé Wankihé bu amutó. Nebláa mli asón fé ahá áni amú agywun idin oyí ánfító atósó, bwomkódan Kristoto. ² Nyópu-ntsú neha mli. Mmeha mli atogyihé onutó. Ali bré ámuto á, mlumókófon atogyihé onutó gyí. ³ Tsúfí oyí ánfító tsiátó itráa bu mli. Mlidé aba lu, mlidétré. Ní mlidé íni bwe mé, imosuná áni mli agywun trá dün oyí ánfító atósó, mligiyí fé ɔmátfófó? ⁴ Mlitó ako mliaa, “Paulo mbuo.” Mlitó ako é mliaa, “Apolo mbuo.” Mbéé, íni medésuná áni mligiyí fé ɔmátfófó?

⁵ Mbéé, ma gyí Apolo, ntéé ma gyí Paulo, só mlidétré anu so? Bulu asúmpó keke anigyi, mlusatson anu ibito mli mu ahogyipu. Anito okugyíoku légyi gyoma áni Bulu léha mu. ⁶ Míloðu, Apolo lówlí mó ntsu, táme Bulu léha mó idean. ⁷ Megyí odupó móa ntsu ɔwólípó lóbwé tó. Bulu nkole tóbwe, tsúfí motéhá mó itedan. ⁸ Odupó móa ntsu ɔwólípó féeé hógyi kékéé Bulu ansító, ɔbéká okugyíoku iko mu bwéhé ɔnó. ⁹ Agyómá ayopó mía Apolo anigyi há Bulu. Mligiyí Bulu ndó, mligiyí mu obu é ní.

¹⁰ Bulu lówa awítóle há mí, bwé mí obu oyipó ɔtiansíp. Mú só nöpü abwi wá obu ámu ntswiasi, aha bambá bétalí bwépwe dínká móso ní. Táme ɔhagyíoha okui wankláán obu ámu pwetó. ¹¹ Tsúfí ɔhha méetalí wá ntswiasi bámbá dün mó ámuó ida yái, igyi Yesu Kristo amu. ¹² Ní oku opó sika pepe o, sika fututó o, abwi áni ibu biá o, nyí o, afitáa ntéé ipí yi dínká ntswiasi ámuó á, ¹³ óbúi áni kugyíku ibélun ɔwan eke ámuó Bulu obégyi anu asón ámu. Ogyá ɔbópwá mó ki bee, olóbwé mó waklán. ¹⁴ Ní oyá ámu mohó obu ámu yíntá á, Bulu obéda mu ipán. ¹⁵ Táme ní obu ámu lóha a, ɔbéké hóli ató. Bulu ɔbóha mu nkpa, táme obófuflu fé ɔhá áni alasri dalí ogya plenplento.

¹⁶ Mluméyín áni Bulu ɔtswékpá mligiyí, Bulu ɔnjé ámu tsie mli. ¹⁷ ɔhagyíoha áni oleyintá mu ɔtswékpá a, Bulu é obéyintá mu, tsúfí Bulu ɔtswékpá lówaníkí. Mu ɔtswékpá amu gyí mli á.

¹⁸ ɔhha mámlé mu iwi! Ní mli ako dé mu iwi ti ɔtiansíp nde oyí ánfító á, ilehián áni ɔbóbwé mu iwi ɔha mimláhe, méní ɔbóbwé ɔtiansíp onutó. ¹⁹ Tsúfí oyí ánfító ansító igyi mimlala Bulu ansító. Fé alia bawanlín wá Bulu asón wanlínché amutó bee, “ɔtiansíp agywun laláhe Bulu topókítá mu.” ²⁰ Bulu asón wanlínché amu letrá bli ɔbée, “Bulu yin áni ɔtiansíp agywun itépi ma labi.” ²¹ Íni su ɔhha mápó ansí dínká ɔhaasú tsú iwi. Mlbó tógyító. ²² Paulo o, Apolo o, Petro o, oyí ánfí o, nkpa ntéé lowu o, nde o, oke o, mlubó mó féeé. ²³ Kristo bú mli, Kristo é gyí Bulu klé.

4

Kristo Sumbi Ayapóv

¹ Inu su ḥagyis̄ha otsú mó ání Kristo asúmbi keke mía Apolo angyí, Bulu lapó mu ason ḥainhé amu agyómá wá anu ibitó. ² Tóá ihié dehián gyí, ḥá ání bapó agyómá wá mu ibitó obegyi ḥaokwali. ³ Mí mó á, ní mlito aku ntéé aha bambá bude mí pón ha kóráá á, imegyí tóta mí ansítá. Mí onutó ó mmakóhá iwi pón ntéé asu. ⁴ Nyin mí klonto, támé imosuná ání mí asón da okpa. Anu Wie Yesu gyí mí asón ogypó. ⁵ Inu su mlumáksí lé mli aba lá kpéfon anu Wie ḥabéke amu. Mu ḥbwankí wóli oklunto atósú, lé anu agywun ḥwan, asa Bulu ḥabékanfó ḥagyis̄ha aláú ilehián ni.

⁶ Mí apió, mli só ndepo mía Apolo tsiató súná mli ató, ménú mlónu mó ámúú ahá boteblí bée, “Mlumányankí tóá ḥbowanlín tswisú” amu asi, fówun mlumóowun ḥhaa tsú iwi. ⁷ Ma lébláa fu ḥbée fudun aku? Nta fubuá imegyí Bulu léha fó? Ní Bulu léha fó tógyítá á, ntogyi só fúde iwi tsu fó meggyí ha beha fó?

⁸ Mlidékú ání mlilamwé! Mhlawána mlidé iwíe gyí. Mí su mó á, teki mlidé iwíe amu gyí lélé, ménú ania mlinyo abegyi iwíe amu. ⁹ Ide mí bwé fó Bulu lahá anu sumbi ayapó ánfi anilabwé ḥoma agyápó fó ndoun bakpá bayómo. Tsúfē anilamlí ató kihé há ḥyító fée, Bulu-abapó móya anyánkpósa fée. ¹⁰ Kristo sú anilabwé aha mimláhe, mli mó mlilatínansi. Angyí apónpo, mli mó mlibu ḥbownlín. Ahá bude mli bu, anu mó ḥhaa tamabú anu. Megyí ali mlidé anu kú ni? Ntée meggyí al? ¹¹ Bófon séi á, akón móa ḥmewóli de anu, atatidato anida. Bude anu atswé folí, anumá ḥdikpa. ¹² Aniteyirí iwi pó anu ibi yó agyómá pónyá anu ató hiánhe. Ní boluwí anu á, anitoyúlá amu. Ní budin anisu é á, anitotomí. ¹³ Ní beblí anu iwi asón laláhe a, anitapó ḥdwé lé mó ḥnó. Bófon séi á, anilabwé wúuna, bude ipí p̄otsitsá anisu ḥyí ánfitó.

¹⁴ Mmedé inu wanlín pósúpa mli, mboúni ndepotó kplá mli fó mí abí adwepó. ¹⁵ Tsúfē ní ahá mpím-dú (10,000) lósuná mli Kristo iwi asón kóráá á, ḥbakúle pé abí mligyi ḥnétó. Nōbwé mli sí Kristo Yesut bréa neda asón wankláán ámu ḥkan súná mli. ¹⁶ Mó su nde mli kokóli, mlíkasí mí tsiátó. ¹⁷ Inu su nde Timoteo wa sisí mli. Mí bí ní, ntédwé mu. Ḫbu ḥaokwali Kristoto. Mu ḥbéba bekaín mli tsiátó oduá nəpø mbuo Kristo, ndepo súná ḥpasua kugyílkua ibu ḥtinegyifatíné ni.

¹⁸ Mlito aku bude iwi tsu. Buki bée, fialí mméetrá ba mli wá ekekéeké. ¹⁹ Támé ní anu Wie Yesu lótsulá á, imówa ḥpá kuku néba mli wá beki bée, asón keke iwi atswépó ánfi budeblí lóó, ntée lélé bhubu Bulu túmi. ²⁰ Tsúfē meggyí asón blihé keke Bulu iwiegýi ámu igyi, mboúni Bulu túmi. ²¹ Ní nebá mli wá á, nta mpóba? Mpó mpli ba lóó, ntée adwe móva iklon iwi hílé?

5

Mbuvat Iwi Asón

¹ Bahié bebláa mi bée, mlito aku bude atsi móa ayin asón wa. Ḫmatófó kóráá bumedé mó odu bwé. Mlito øko mó kóráá laswíi mu si mu ka, ² ibu mli anisygi! Ima mli awirehó. Péli medé mli, ménú mlégaya ḥá ánfi odu lé mli ḥpasuato. ³ Inuá mlumédé mí wúun ó á, mbu mlito ḥnétó. Nahá ḥá ánfi ḥbu tsiátó anfi odu ipón dodoodo, fó mbu inu. ⁴ Mlito ḥpasua ámu fia anu Wie Yesu Kristo dátó. Nétsiá mlito ḥnétó, anu Wie Yesu Kristo túmi é ibétsiá mlito. ⁵ Inu á, mlipó mu wa ḥbownsám ibitó, oyinta mu ḥyuló, ménú Bulu ḥbóhó mu ḥkláa nkpa anu Wie Yesu ḥabéke amu.

⁶ Kpaalí mlidé iwi tsu. Mluméyin ání bodobodotu-afá kpalobí téhá bodobodo amu fée itotú? ⁷ Inu su mluk lalahé ḥbwepó anfi mlito, ménú mli iwi bétin fó bodobodoá bumaowa afá móútó, tsúfē alí mluhé mligyi ní. Megyí bodobodoá bumaowa afá móútó, imotu botebógyí Katson Nke? Bamó anu Israelfoss Katson Nketo Okufabi, ogyi Kristo amu, lé anu nwunso mbususo há anu dodoodo. ⁸ Mó su mlíha apó bodobodoá imotu, igyi iwtitún móva ḥaokwaliwa gyi Katson Nke ámu. Mlumáha apó bodobodoá llatú, igyi tsiátó lalahé móa lakpan gyi mó.

⁹ Nōwanlín wá ḥowló kúa ḥnpovisi mlito mbéé, mlumápu mbua atapó gyí mba. ¹⁰ Megyí ḥyító mbua atapó, ḥnsipe awapó, awikplu ntée ikpi atswépó iwi asón neblí. Mómó teki mlédalí ḥyí ánfitsa asa mlumáwa amu mba ní. ¹¹ Tóá nōwanlín sisí mli gyí, mlumápu ḥá ání ḥbée Okristoyin muvgi, támé atóto mbua ntée ḥbu ḥnsipe, atotswe ikpi, otésiá mu aba, atobó ntá ntée otow ató gyi mba. Mha shá ámu nya mlumáwa ibi gyi ató kóráá.

¹² Nta só négyi ahá ání buma ḥpasua ámuto asón? Megyí ahá ání bhubu móútó, bude lakpan ánfi odu bwé mboúni asón lehián ání mlégysi? ¹³ Bulu obegyi ahá ámúú buma ḥpasua ámuto ámu mó asón. Támé bōwanlín wá Bulu asón wanlínhe amutó bée, “Mli mó mligya lalahé ḥbwepó le mlito.”

6

Bulu Aha Wvlewvle Nsíné Asóngyi

¹ Ní mlito øku mua mu ba Okristoyin benyá á, ntogyi só mlitawá klun pöya omátfó asón ogyikpá, mlitamapó ya Bulu ahá abubli mó? ² Mluméyín áni Bulu ahá obégyi oyító ahá féé asón? Ní mli obégyi oyító ahá asón á, mó ntogyi só mluméetalí gyi mli wolewule nsiné asón? ³ Ntée mluméyín áni anu obégyi Bulu-abepó é asón? Ntogyi só anuméetalí gyi ekekegyíeké asón mó? ⁴ Ní asón idá mli nsiné á, ntogyi só mlitapóya omátfó asón agyípó amú mli opasuafó botamabú ámu? ⁵ Ndé asón ánfí wanlin sisí pósopa mli. Mó su otuansipu økule kórará má mli opasatu áni obétalí gyi mu aba nsiné asón? ⁶ Ntogyi só ohógyipu obésamáa mu ba, múa idon kórará pó mu yélu omátfó ansító?

⁷ Ali amú asón ibu mli Akristofó wolewule nsiné ámu kórará ilosuná áni mlilagyí pón dodo. Ntogyi só mli bá opó ílá gyí mli, ntée osisi mli, mluméesikíé? ⁸ Mli mboún latson gyankpá mlidé mli aba sisí, mlidé lalahé pugyi mli aba? ⁹ Ntée mluméyín áni aha laláhe bómowie Bulu iwiegýi ámutó? Mlumámlé mli iwi. Ahá áni botowá atsi múa ayin asón, ikpi atswépu, mbua atspó, ayin áni botekle amú aba ayin, ¹⁰ awikplu, onsié awapó, ntá abupó, ahá asiapó pó ahá asisípo bóméenya ogyikpá Bulu iwiegýi ámutó. ¹¹ Teki bré ámu a, alí mlito øku mlilagyí ni. Táme Bulu labie mli ntsu, alabwé mli mu ahá. Alatsun mu Ójé ámu pó anu Wíe Yesu Kristos tsú mli áni mli asón da økpa mu ansító.

Mli Oyolúv Powd Bulu Numnyam

¹² Mlito øku obéetalí blí obéé, "Mbu økpa bwé tótogyító." Ee! Táme ndé mli bláa mbéé, "Megyí mó féé obówa labí." Øku é obéblí obéé, "Mbu økpa bwé tótogyító, táme mméeha tóto méegyi misú." ¹³ Ibu mótsá øku obéetalí blí obéé, "Atogyihé bu inu há ipu, ipu é bu inu há atogyihé." Ee! Táme mó féé ibéhi ekekó. Bulu móbwé nyankposa há atsi múa ayin asón wa. Mboún anu Wíe bó anu oyolúv, anu oyolúv é bó anu Wíe. ¹⁴ Bulu lókusúa anu Wíe Yesu tsú afúlito. Obópu mu túmi ámu kósúa anu é.

¹⁵ Ntée mluméyín mliaa, mli oyolúv igyi Kristo nyankposa-oyí ámu iwi ató? Mó nkálí só mpóó Kristo oyolúv yeda obu-øná otsíapó oyolúv? Itsón misuv! ¹⁶ Ntée mluméyín mliaa, ní øku opó ibi da obu-øná otsíapó a, mua monyo oyolúv labwé kule? Tsúfí Bulu asón wanlinhá amu léblí obéé, "Oyin ámu mua atsi ámu babwé oyolúv kule." ¹⁷ Táme ní øku mua Kristo bábwé kule a, mua monyo babwé ikule øjéttó é.

¹⁸ Mlumápleí atsi ntée ayinto. Lakpan kugyíkvá éha tóbwé tamakós líi mu oyolúsv. Táme ní øku øwá atsi múa ayin asón mó á, alabwé lakpan áni lókusó líi mu onutó oyolúsv. ¹⁹ Ntée mluméyín mliaa, mli oyolúv gyí Ójé Wankihé amu otswékpá obu? Bulu lópu mu há mli, otsie mlito. Mó su megyí mlibó mli iwi. ²⁰ Ibiá kpékplékpé Bulu lóho mli. Mó su mlipu mli oyolúv wa Bulu numnyam.

7

Akulú Mua Aká, Akpanku Pó Asvrapu Atosundahé

¹ Nayó asón fitéhé amú mlidwanlin sisí mí ámutó ki a,

Ee! Ibu aléá oyin móspu ibi da atsi. ² Táme mboató ladubí su oyingyioyin onyá mu onutó øká, otsigyiotsi é onya mu onutó okulu. ³ Iléhián áni okulu obégyi økátsia mbla féésu ha mu ka, øká é obóbwé mó ali ha mu kulu. ⁴ Megyí atsi bú mu iwi, mu kulu bú mu. Alí megyí oyin é bó mu iwi, mu ka bó mu ni. ⁵ Mó su mlumákiná aba ødkpa ha, nkéti mli abanyá ámu mlilatsúlá áni mlétsiá nké kpalobi, méní mlétsiá bó mpá, asa mlélayá aba wá. Mhlawun aba mó omá, méní òbónsám mélétali so mli ki, ní mluméetalí kítá iwi.

⁶ Økpa ida áni mlidbwé mó ali, táme megyí ohíé igyi. ⁷ Mí nkule su mó á, tekí mlétsiá kpanku fé mí, táme ohagyísha bu múa Bulu lópké mu. Òmobwe anu féé kékéé. Ohagyísha múa mu kle.

⁸ Séi ndé akpanku múa asvrapu bláa mbéé, ní bótulsá tsíá mí atsíabi a, tekí ibu alé. ⁹ Táme ní mluméetalí kítá iwi ntée gyi mli iwi su mó á, mlitsia akulú múa aká, don áni mlénatí dá tsón.

¹⁰ Táme akulú múa aká awié mó á, mbla ku bu inu megyí mí, mboún anu Wíe Yesu lówa há amú. Obéé, øká mákiná mu kulu. ¹¹ Táme ní omáin mu kulusu a, økita iwi ntée oyinkí yo mu kulu wá. Okulu é mákiná mu ka.

¹² Mli aha tráhe mó á, mí onutó dé mli inu bláa. Megyí anu Wíe Yesu dé mó blí. Ní ohógyipu yínché tsia etsia omegyí ohógyipu, táme etsia ámu latsúlá áni mua monyo bétssiá á, omákiná mu.

¹³ Ní ohógyipu tsihé é tsia oyin áni omegyí ohógyipu, táme alatsúlá áni mua monyo bétssiá á, mó é omákiná mu. ¹⁴ Tsúfí ohógyipu tsihé ámu su Bulu obóho mu kulu. Alí kén ohógyipu yínché ámu su Bulu obóho mu ka é ní. Ní megyí ali á, Bulu móotsu amú abí áni amú asón da økpa mu ansító, táme inu su Bulu latsú amú áni amú asón da økpa mu ansító. ¹⁵ Táme ní okulu ntée øká áni omegyí ohógyipu dékléá obékiná mu tsíába ohógyipu a, ohógyipu amú osisi mu onati. Mbla koku mélki mó, tsúfí Bulu létí anu obéé, abétsiá iwlwíi. ¹⁶ Ohógyipu tsihé, foyin ní fó obóho fó kúlu nkpa? Ntée ohógyipu yínché, foyin ní fó obóho fó ká nkpa?

¹⁷ Mú su ၗagyioha ၝpóu tóá aní Wie Yesu léha mu asa Bulu léti mu tsia. Mógyi tóá ntebláa ၝpasua kugyílkú ní. ¹⁸ Ní ၝku létin keté asa Bulu léti mu a, ၝmálayinkí yébwé mó iwi totso. Ní ၝku é métin keté asa Bulu léti mu é á, ၝmáyétun. ¹⁹ Ketétin ntéé ketémátin megyi totso. Bulu mbla ámuus gyí mboún gyí asón. ²⁰ ၗagyioha otsia aliá ogyi asa Bulu léti mu. ²¹ ၝkpábi fugyi asa Bulu léti fó? Imáhan fu. Táme ni ၝkpá ibá ání fegyi iwi á, kuso móso. ²² Tsúfē ni ၝkpábi fugyi asa aní Wie léti fó á, alahá fagyi iwi. Ali kén ၗhá ání otsie mu iwsu asa aní Wie léti mu é gyí ၝkpábi séi há Kristo ní. ²³ Bulu lóho mli ibiá kpékplékpéé. Iní su mlímábwe mli iwi nképái há anyánkpósa. ²⁴ Mí apíó, alágyialá ၗagyioha gyí asa Bulu léti mu a, ၝpóu mu alí tsia.

Mbitebi Móá Asvrapu

²⁵ Ml mbitebiá mlímókotsia akúlu ki mó á, mma mbla kuvá itsú aní Wie wá há mli. Táme aní Wie mu nwewiúun, alahá mí nyánsa ání mléatalí ho mu gyí. ²⁶ Asón ání nde há mli gyí, oyít lawá onlin séi. Mó su nahogyiá ibu aléá ၗagyioha obétsia aliá otsie yaí. ²⁷ Ní fóbu ၝka á, mákiná mu. Ní kpanku fogyi é á, mátepí tsia. ²⁸ Táme ni fetsia ၝka á, fumokubwé lakpan. Ní obitebiá ၝmokotsia okúlu ki é otsia a, ၝmokubwé lakpan. Asón wunheá ibéba tekí ndetsu kúsó akúlu múa akásó. Mó su nde iní bli.

²⁹ Mí apíó, móá ndebli gyí, bré itinbí ilasí. Iní su tsu séi á, ၗhá ání obo ၝka ၝbwéé fé ၗhá ání oma. ³⁰ Osin igyi o, ၝdwe igyi o, iwuña igyi o, ၝbwéé iwi fé asvansu medín muuso. ³¹ Ahá ání bude oyí ántis ató pubwé tekó bwmápu amú ansí fée dínká móso. Tsúfē oyí ánti pó móto ató fée béba bötson.

³² Mmedékléá asón iháan mli. ၗhá ání ၝma ၝka topó mu ansí dínká aní Wie agyómásó, méní obégyi mu ansí. ³³ Táme ၝka mu wie mu topó ansí dínká oyít atósú, méní obégyi mu ka ansí. ³⁴ Mó su mu agywun tóbwé anyo. Ali kén ၝtsi kpanku é tesí mu iwi há aní Wie, oyolvó múa ၝjetá fée, méní obégyi Bulu ansí ní. Táme okúlu mu wie mu topó mu ansí dínká oyít atósú, méní obégyi mu kulu ansí.

³⁵ Ml yillé su nde asón ánti bli. Mmedé mli itin ka. Mboún ndekléá mlíbwéé tóá ida ၝkpá, amlisi mli iwi fée há aní Wie Yesu.

³⁶ Ní oyin ၝfíté ၝtsis, owun ání ၝméetalí kítá iwi, ၝtsi ámu é déklé ၝdan tsu a, oyékpáin mu. Megyi lakpan igyi. ³⁷ Táme ၝlálbwé agywun ání ၝméetsia mu, ၝbétalí kítá iwi tsia kpanku á, obo ၝkpá bwé tóá odekklé. Ní ၝbétalí kítá iwi á, mórmó ၝkita iwi. Ibu alé dun. ³⁸ Ibu aléá obétsia ské, táme ní ၝmetepí tsia a, ibu alé dun.

³⁹ Mbla lélki ၝtsi ání ၝméekiná mu kulu yéfon mu owuké. Táme ní oyin ámu owuí á, obo ၝkpá tsia oyin ání odekklé. Táme ilehián ání ၗhá ámu ၝbóbwé Okristoyin. ⁴⁰ Mí nkule su mó á, ní otsie kpanku á, ansí bégyi mu dun. Nyin ání Bulu ၝhé ámuú ibu mito ámu su natálí nde mli asón ánti bláa.

8

ၝkpito Atogyihe

¹ Mliha abli ၝkpito-ató gyí iwi asón ámuú mlílwaniń sisí mí ámu.

Mlidébli mliaa, "Aní fée anyin asón." Ibu móto, táme mlubi ání asónbu tehá ၗha totsú iwi, ၝdwe é itchá ၗha tedan. ² Ní ၝku ၝbée, møyin asón duví a, ၝmokónyá bí tóá idehián. ³ ၗhá ání ၝtawé Bulu á, Bulu é yin mu.

⁴ Mó su nkáli anidébli tsu ၝkpito ató gyí iwi? Aní fée anyin ání ၝkpí megyi totso. Anyin ání Bulu ၝkole pé é bu inu, ၝku trá ၝma ၝtinetiné. ⁵ Iníá ၝkpí múa túmi tsotsaotsa buvu asó múa así ó á, ⁶ aní mó anyin ání Bulu ၝkole pé é bu inu. Mogyi aní Sí, asó múa así ၝbwepó. Mu anitsie nkpa hár. Aní Wie ၝkole pé é bu inu. Mogyi Yesu Kristo. Muuso Bulu lótsan bwé tógyító. Mu kén su anitsie nkpa ní.

⁷ Táme megyi Akristofó fée yín ali asón ánti. Ikpisúum lamántá amó dodo. Iní su ní begyi ၝkpito-ató á, bude mó tsu ání basúm ၝkpí ámu ní. Mó su ifin lada amó, tsúfē bwmokódan hógyito. ⁸ Megyi tóá anitegyi su ania Bulunyo nsiné bówá alé. Ntó anilégyi o, ntó anumégyi o, tóá meyintá aní iwi.

⁹ Táme mlíku wankláán ání ၝkpá ánti mlív gyi ၝkpito-ató ánti iméha ၗhá ání ၝmokódan hógyito ၝméedida. ¹⁰ Ní ၗhá ání ၝmokódan hógyito owun fó ánti fee fuyin asón, fude ató gyí ၝkpito á, ibu alé? Mórmó yéé fude mu ateto-onlin wa fee, oyigí ၝkpito ató ánti mu onutó oyin ání mu ale anfi ní o. ¹¹ Mórmó fapó fó asónbu mlé fó píó wá. Fahá fó píó ánti ၝmokódan hógyito, Kristo lówu há mu anfi lafwí. ¹² Ní fapó ilá gyi fó píó Okristoyin ání ၝmokódan hógyito, fehá mu ၝbwé tóá oyin ání mu ale á, Kristo fapó ilá gyi a. ¹³ Mó su ní tóá négyi ibéha mí píó Okristoyin ၝbóbwé lakpan á, mméetepí trá gyi iye ekekékeske, méní iméha mu adida.

9

Sumbí ၝyopú Túmi Pó Mu Gyumagihe

¹ Mlkí mliua mmetsie mí iwisu? Ntée megyí sumbí oyopó ngyi? Mmokwun anu Wie Yesu ki? Megyí mí gyumagyihé só mlilamlí anu Wie klé nde? ² Ní mmegyí sumbí oyopó há akvá á, mlí mó mluyin áni sumbí oyopó ngyi. Tsúfí ínta mlígyí Akristofa á, ilegyi adánsie áni anu Wie sumbí oyopó ngyi.

³ Iní gyí tásá ntépólé mí iwi óná súná ahá áni botelé mí ilá ní. ⁴ Mía Barnaba mó anumágyi ató, nu ntsu? ⁵ Anumá ákpa tsia ohogyipu, kpá mu buo iwi, fí sumbí ayopó atráhe amu pú anu Wie apió móá Petro aná? ⁶ Ntée mía Barnabanyo mó ayóo agyómá kí anu iwisu? ⁷ Isá okpó onutó téká iwi iksá? Ekekeke! Ódatpó omomu tamagyi mu ndat-átó? Mbwi oyapó omomu tamagyi mu obwi yáihé?

⁸ Anyánkpósa agywun ndepublí iní? Yéé Mose Mbla óó ileblí alí á? ⁹ Tsúfí bowanlín wá Mose Mbla ámvtó bee, "Butamawá ɔnantswieá ɔdè ayó da óná ikan."* Fahogyi fée nnantswie iwi dé Bulu hián só oleblí asón ánfí? ¹⁰ Megyí anu só ɔdè asón ánfí bli? Anu só ɔdè mó blí a. Bowanlín wá Bulu asón ámvtó bee, "Ifé ɔwópo mva ató ɔkpótipó fée bogyo tásá bénya tsú agyómá ámótó bayó ámuto." ¹¹ Ní anulabláa mlí asón wankláán ámu, igyi ɔnjétó abia anuladú wá mlito á, anu mó anumá ákpa nyá anu oyítá atohiánhe tsú mlí wá? ¹² Ní akvá bvbv ókpa nyá ató tsú mlí wá á, anumá ákpa dun amu?

Táme animótsu kókó lé íntu. Anulapó kluonto pisii hó tógyító, méní anumópo totaeto tin Kristo asón wankláán ámu ókpa. ¹³ Mlímeyín mlíaa, Bulu ɔtswékpá inú agyómá ayopó é bvbv ogyíkpá inú? Ntée mlímeyín áni afódie-asubwi amu asi asúmpó botegyi mó asi ató? ¹⁴ Ali kén anu Wie léhie áni mu asón wankláán ámu ókan adaptó é bogyi ató tsu ahá áni bvdé labi nya tsú asón ámvtó wá ní.

¹⁵ Táme mí mó mmokópó ali ókpa ánfí mbu anfi nyá totó tsú mlí wá. Megyí bee ndekléá néfi mó asi, só nde asón ánfí wanlín sisí mlí. Ibu mí aláé nówu, duv ání nsholú itá ánfí nópotsú iwi ánfí. ¹⁶ Táme ní nde asón wankláán ámu ókan da a, imegyí tásá nópotsú iwi. Tsúfí ohié igyi há mí. Bulu obébití mí isú ní mmeda mó ókan. ¹⁷ Ní mí onutó léblí mbéé nóbwe mó á, tekí Bulu obéda mí ipán. Táme megýí mí onutó apétó nde mó bwé. Ókpabi ngyi, Bulu lóbu mí ɔnkwalipu pú agyómá ánfí wá mí ibito. ¹⁸ Ikóká momu nénya tsú móntó ngya? Mógyí néda asón wankláán ámu ókan, büméeka mí totó. Tekí mbu ókpa pókla tóku há mí iwi, táme mmóbwé mó al.

¹⁹ Ntsie mí iwisu. Mma ɔhaa asi, táme nabwé iwi ókpabi há ɔhagyíha, méní nékpá ahá tsotsotsa ba Kristo. ²⁰ Ntobwé iwi fí Yudayin ní mbu Yudafoto, méní nétalí nyá Yudafó ámu. Mma Mose mbla asi, táme ntobwé iwi fí ahá áni bvbv mó asi, méní nétalí nyá amvtó akvá. ²¹ Ali kén ní mía ɔmátfóá buma Mose mbla asi aniná á, ntobwé iwi fí amó, méní nétalí kpá amó ba Kristo ní. Iní medésuná áni mma Bulu mbla ámu asi, tsúfí ntobú Kristo mbla ámu. ²² Ntobwé iwi fí ahá áni amó hógyi óná ma onlin, méní nétalí há amó bédan Kristotó. Ntedamlí iwi ókpa ɔtsan-ɔtsansu há ahá fée, méní nétalí kpá amvtó akvá ba Kristo.

²³ Asón wankláán ámu só ntobwé iní fée, méní mí é nénya ogyíkpá móntó. ²⁴ Mlikain áni ní ahá bvsrí a, okugyíoku teyíri iwi, táme obakóle tégyi isu, butekié mu ató? Mli é mlityri iwi sri, méní mlígyí isu, hékie mlí ató. ²⁵ Ósríi otsípó okugyíoku tekítá iwi, méní obésri póhó idá áni itamatsiá yó. Táme anu mó andé inú bwé, méní abóha idá áni imófwí ekekeke. ²⁶ Iní su megýí kpaali nsrí. Mí ansi dñn tókusó. Ntamatswi atswé wá afútó. ²⁷ Ntesen ansító, bwé mí iwi ókpabi, méní ní nedá asón ámu ókan súná ahá ta á, Bulu méébláa mi obéé, nabwé tsítsá.

10

Ikpisúm iwi Ólada

¹ Mí apíó, ndekléá mlíbú tásá Bulu lábwé há anu anáin amu fée bimbí ámu. Óleha agyinde lobun amó féesó, oleha ɔpu prepe búnkpato lése, olekpa amó fée tsón ɔpu amvtó. ² Bulu lópo agyinde múa ɔpu amu bó amó fée asú, pósúná áni bogyi Mose abúopu. ³ Amó fée begyi ɔnjétó atogiyihé oloku ókvel amu. ⁴ Bonu ɔnjétó ntsu oloku ókvel amu tsú hotá ámótó ilekpa amó amvtó. Kristo gyí hotá ámu ní. ⁵ Táme inú fée ɔma a, Bulu ansi megýí amó ɔdvduo iwi, olehi amó dimbi amusó inú.

⁶ Ntobi ánfí ileba amúsó ánfí fée igyi atosuánhe há anu, méní amó lalahé amu odu bwé mécénduká anu obwi, ⁷ ánumóosum ikpi é fí amó. Tsúfí Bulu asón wanlínhe amu ileblí obéé, "Ahá ámu betsiá asi gyí ató, nu ntá, kósú kóm." ⁸ Mlmáwa atsi múa ayin asón fí alá amvtó akvá bvbwe, ileha amútó mpím advanyó-sa (23,000) benya lowu ekewóle. ⁹ Mlmáha asó Kristo kí fí alí amótó akvá bvbwe, awó bodundun amó mó ámu. ¹⁰ Mlmále Bulu lá fí alá amótó akvá bvbwe, Bulu lópo obépa sisí, oleboma amó.

¹¹ Ntobi ánfí ileba amúsó fée igyi atosuánhe há anu. Bowanlín mó tswi, pódá anu ahá ánfí oyí ónómabí latú anu ánfí olá.

* 9:9 Deut. 25:4. Kí ato táchéá bu ifvn XXX, (1 Ti. 5:18). Mó asi gyí, "Butamalé ókwén pó ibi tsítsi ósulóto."

¹² Mó su ní foki fée fuli kinkíinkín Kristo hógyító á, kí wankláán, méní fvmeédida. ¹³ Bi ání fó isáki amu mótsvn otsan há aha tráhe klé. Ḍnokwalipu Bulu gyí. Ḍmécha isákiá idvn fu iba fusu. Táme ní fowié isákitó á, Bulu obósuná fó əkpa ání fótsvn móss táli líi mó əná, méní fédali móvtó.

¹⁴ Mó su apió adwepó, mlumáwa iwi ikpisúmtó ekekéke. ¹⁵ Atiansipu mligyí. Mó su mli onutó mlyia asón ánfits amliki. ¹⁶ Ní adá Bulu ipán, anu anu Wíe Yesu ḍpónvásí ewe ámoto ntá á, imosuná ání ania Kristo obugya labwé kule? Ní abiá bodobodo amu é ye aba á, mó é imosuná ání ania mu oyoluv labwé kule? ¹⁷ Inú anu tsó ó á, bodobodo ipin kule antegyi. Mó su anu fée anulabwé oyoluv labwé kule fé bodobodo ipin ámu.

¹⁸ Mlpuk Israelfó, megyí ahá ámuv bategyi afódie-ató ámu tóbwé kule afódie ámu bató? ¹⁹ Mó su nkáli mí asón ánfis desuná? Blí ndebli mbéé, ikpi ntéé atogyihé amóó bapohá amó igyí amu ibu labi? ²⁰ Ekekéke! Tzá ndebli gyí, ní akpupó böhá ikpi igyí a, ənge laláhe bopohá, megyí Bulu. Mó su mmédékléa mlia ənge laláhe mlébwé kule. ²¹ Mlméetalí pú anu Wíe ewe tin əná, láyópu ənge laláhe ewe é tin əná. Mlia Kristo mlméetalí wá ibi gyi ató, mlia ənge laláhe é amlwia ibi gyi ató. ²² Ní abwé mó ali á, anumáowa Bulu oblá fé Israelfó? Ntéé anuká anubu əwolán don Bulu?

²³ Ahá boteblí bée, “Anubu əkpa bwé tógyító.” Ibu móttó ali, táme megýi mó fée bu labi. Fudeblí fée, “Anubu əkpa bwé tógyító.” Táme megýi mó fée tóbúa anu. ²⁴ Mlmáki mli nkole klé, mboún mlikí mli aba é klé.

²⁵ Tzá mlubwéé gyí, mlwi ibiásó iye kugyíku. Mlmáfíté mó iwi asvansu, mli klon é imáha mli pón. ²⁶ Tsúfse bowanlín wá Bulu asón ámoto bée, “Bulu bó oyí móá móvó ató fée.”

²⁷ Ní əmátyán ití fó ató ogyíkpá, illetsiá fó á, fayó. Táme ní foyá á, mafíté mó iwi asvansu, fó klon é imáha fó ipán. ²⁸ Táme ní oku obláa fu obéé, “Okpito-ató igyí” á, aliaá uméehan ohá ámu su mágyi ató ámu. ²⁹ Megýi alia ibéhan fu su, mboún ohá ámu su. Mvú ntogyi só tzá oku désusúu ibétin mí iwigyí əkpa?

³⁰ Ní ntéá Bulu ipán atogyihesu asa ntogyi mó á, ntogyi só oku obéle mí llá ató ámu su?

³¹ Mó su ní fodegyi o, fodenú o, bwe mó fée pswa Bulu numnyam. ³² Mlmáha mli tsiató itin Yudafó pú Griikifó ntéé Bulu ḍpasua ámu Kristo wá ba əkpa. ³³ Ntamakle mí nkole yilé. Tógyítáa ntobwé á, ntobó mbódí ání néha ahá ansi begyi amú, méní Kristo obbó amó nkpa.

11

¹ Mlikasí mí tsiató, fé alia mí é nekasí Kristo klé.

Alia Atsi Bópvtisla ḃpasuato

² Mí apió, ntékánfó mli, tsúfse mli ansi dñi misó. Mlidébwé dínká Kristo atosunahé amóó nəpohá mli ámu su. ³ Táme ndekléa mlunúu mó así ání oyinyioyin bu Kristo así, ətsigýotsi bu oyin así, fé alia Kristo é bu Bulu así. ⁴ Inu su oyinyioyin ání obun ató nwun asa əde mpái ba ntéé əde asón ání Bulu lapowá mó ənó blí médé Kristo bu. ⁵ Táme ətsigýotsi əmeklí nwun asa əde mpái ba ntéé əde asón ání Bulu lapowá mó ənó blí é médé mó kulu bu. Igyi fé alakpá nwun. ⁶ Ní əmácpó ató klí nwun á, mómó əkpáa mó. Táme ní ətsi əkpá nwun, ibu mu péli a, əpó ató klí móssó. ⁷ Bulu lóbwé oyin fé mu iwi, pówá mu iwi numnyam. Mó su mehián ání əbópó ató bun nwun asa obosum Bulu. Táme ətsi mó á, Bulu lóbwé mu pówá oyin numnyam. ⁸ Tsúfse oyin médati tsu ətsi, ətsi mboún lédali tsu oyinto. ⁹ Megýi ətsi só Bulu lópwé oyin, mboún oyin só olépwé ətsi. ¹⁰ Inu su ilehián ání ətsi əbeklí nwun, pósúná ání əbo túmi así, tsúfse Bulu-abópó bude mu kíi. ¹¹ Inú ania Kristonya anulabwé kule su á, ətsi léhián oyin, oyin é lehián ətsi. ¹² Tsúfse ali ámuv ətsi gyankpapó lédali tsu oyinto ámu a, ali kén ətsi é lkéwí oyin ní. Táme Bulu lóbwé tógyító.

¹³ Mí onutó mlyia asón ánfits amliki. Ibu aléá ətsi mécéklí nwun asa obbó mpái há Bulu? ¹⁴ Fé alia Bulu léé əyító á, ima aléá oyin obési mu imi ibówa iswí fé ətsi klé. ¹⁵ Imi tintin igyi numnyam há ətsi, tsúfse Bulu lópu mó há mu fé nwun-abúntó. ¹⁶ Táme ní oku dé mó iwi nwéen gyí a, asón ání mbu blí gyí, mmotsulá dínká kükvsu dvon inú. Ali kén Bulu ḍpasua atráhe fée bmotsulá dínká móssu ní.

Əpónvásyó

(Mateo 26:26-29; Marko 14:22-25; Luka 22:14-20)

¹⁷ Mmékánfó mli asón ánfi nebá bëbláa mli ánfi móttó. Tsúfse yilé kükva tamadáli tsu mli ifiat. Lalahé kóutit há mli. ¹⁸ Gyankpapó a, babláa mi bée mlitamabwé kule ní ḍpasua ámu befia. Nahogyi ání asón ánfi kú bu móttó. ¹⁹ Lélé mó á, ilehián ání nwéengyí bëtsiá mlito, méní mlówun ənökwaláa bu móttó. ²⁰ Táme bëblí bée, ní mlefia a, megyí əpónvásyó su mllefia. ²¹ Tsúfse mlitamagyo aba. Aku bategyi amú ató, bëtamahá aba. Mó su aku bëtonu bu, akú é bëtsie akón. ²² Mí onutó mlumá wóyía mlitegyi ató, nu ntá móttó? Ntéé mlidékléa mlásüpáa Bulu ḍpasua ámu, amlwia ahiánfó ámu péltó? Amansu mblí tsu inú iwi? Nkánfó mli? Inú mó á, ekekéke, mméekanfó mli!

²³ Tsúfé tásá nosuán tsu aní Wie wá kén nde mli bláa a. Aní Wie Yesu lélé bodobodo ipín onyé ámónó bele mu há ámu, ²⁴ oleda Bulu ipán, bíabía mónta, blí obéé, "Mí oyolóá ndepvhá mli ní. Mlutsia bwé ínu pökain míssó." ²⁵ Ali kén atogiyihé amu əma a, olotsu ntá-ewé ámu, blí obéé, "Ntá-ewé ánfí gyí mí obugya áni Bulu dépoví ntam pöpwé amónó ibu mliha munyo nsiné ámu. Brégyibréá mlónu mó á, mlinu mó pökain míssó."

²⁶ Tsúfé brégyibréá mlidé bodobodo anfi gyí, nu ntá tsú ewé ánfító á, mlidé aní Wie lowu ámu okan da kpéón bréá obéyinkí bá. ²⁷ Mó su óhá áni obégyi ali bodobodo anfi, nu ntá tsú aní Wie ewé ánfító mábú ókpasá á, alagyi aní Wie oyolóá pö mu obugya amu iwi pón. ²⁸ Ínì su ilehián áni mláyo mli nwuntu wankláán, asa mlégyi bodobodo anfi, nu ntá-ewé ánfító. ²⁹ Tsúfé ní mlumóbu aní Wie Kristo oyolóá, mllégyi bodobodo amu, nu ntá ámu é dínká ifinsó á, Bulu obéha mli ipón mó sv. ³⁰ Mó só mlito ahá tsotsaotsa bapon, akú bvdels, akú mó kóráá bawú ní. ³¹ Ní anitoyá aní nwuntu wankláán asa a, téki Bulu méeha aní pón. ³² Táme ní aní Wie olí aní ilá, bítí aní isv á, oméeha ania oyító ahá féeé ipón kóle.

³³ Ínì su mí apió, ní mleyefia əpónó ámu asi á, mlutsia gyo aba. ³⁴ Ní akón de əku á, ogyíi ató tsu wóytó asa əba, méní mli ifia amu iméeti isubiti há mli. Mí onutó néba bebláa mli tásá mlibwéé tsu ason tráhe amu iwi.

12

Əye Wankihé Atokiehé

¹ Sái á, apió, ndekléá nélé Əye Wankihé atokiehé asón amó ası wankláán súná mli.

² Mliyin áni bréá mligýi əmátsóá á, bosuná mli asunakpan, ileha mlilóyo mlidé ikpiá butamatató sum. ³ Mó su ndekléá mlibúu móá itsu Bulu wá. Əhagyísha áni ədepu Əye Wankihé tásá méetalí lwíi aní Wie Yesu. Əhá áni Əye Wankihé dé mu kpa nkole obéetalí blí obéé, "Yesu gyí mí Wie."

⁴ Bulu atokiehé ətsan-ətsan bu inu, táme Əye Wankihé amu kén teye mó féeé. ⁵ Bulusum agyómá igyi ətsan-ətsan, táme aní Wie amu kén aní féeé anidésum. ⁶ Əkpa ətsan-ətsansu Bulu tøyó agyómá tsu anisú, táme Bulu ámu kén dé mó féeé bwé tsu aní féesó. ⁷ Bulu telé mu Əjé ámu əwan tsu əkpa əkusu anito okugyískota, méní abðpvkpá aba. ⁸ Əye Wankihé tehá əku təpó nyánsa tásá kplá ahá, ətehá əku é tebí asón. ⁹ Ətehá əku tehíe ho Bulu gyi, ətehá əku é tetsá ahá il. ¹⁰ Əye Wankihé amu kén tehá əku túmi ətəpóbwé ofüla, ətehá əku é tebí asón áni Bulu lópwáa mu ən. Ətehá əku teatlí bí ənjéá itsu Bulu wá pö móá itsu əye laláhe wá. Ətehá əku tebí əblú bambá, əku é tonú mó ası. ¹¹ Əye Wankihé amu nkole tóbwé ínu féeé, oteye atokiehé anfi há əhagyísha alia odekklé.

Əpasua Amu Igigi Nyankpusa-oyí Əkvle

¹² Nyankpusa-oyí iwi ató itsa, táme mó féeé lóbwé nyankpusa amu. Ali kén igyi Kristo é ní. Mu əpasua ámu gyí mu nyankpusa-oyí ámu ni. ¹³ Anito akú anigyi Yudafá, akú Griikifá, akú nkpbáí ntéé adíhié, táme bəpü Əye Wankihé amu bá aní féeé asú wá Kristo oyolóu kóle amoto, Bulu lópu Əjé ámu kén núná aní féeé.

¹⁴ Táme mégyí toku kóle lóbwé nyankpusa-oyí ámu, mboún iwi ató ətsan-ətsan. ¹⁵ Ní yabi əblí obéé, "Míma nyankpusa-oyí ámu iwi, tsúfé megýí ibi ngyi" á, ilosuná áni megyí nyankpusa-oyí ámu iwi ató ogyi? ¹⁶ Ní isu é əblí obéé, "Míma nyankpusa-oyí ámu iwi, tsúfé megýí nsíbi ngyi" á, ilosuná áni megyí nyankpusa-oyí ámu iwi ató ogyi? ¹⁷ Ní nsíbi nkole gyí nyankpusa-oyí ámu féeé á, nkálí əbðhá ató afú? ¹⁸ Táme Bulu lópu iwi ató tsotsaotsa bwé nyankpusa-oyí ámu, əlopü kugyíku yi ətinéá odekklé. ¹⁹ Ní iwi ntobi ámu igyi toku kóle a, nkálí nyankpusa-oyí ámu ibábwé? ²⁰ Iwi ntobi ámu itsa mó, táme mó féeé lóbwé nyankpusa-oyí ámu ni.

²¹ Mó su nsíbi méetalí bláa ibi obéé, "Foma labi há mí!" ekekeeké. Nwun é méetalí bláa yabi obéé, "Foma labi há mí!" ²² Ní akú a, iwi ató ámuó anidékü aniaa ilopün amu iwi téhian ni. ²³ Mó ámuó anidékü obú ima móssó ámu antobú dun ni. Ətiné ámuó antatamakléa ahá bwúwún amu é anitapó ató tin ni. ²⁴ Táme anitamapó ató tin aní iwi ntobi ámuó ibu akile amu. Bulu lóbwé aní iwi ató ámu ali, méní abóbu mó ámuó ima numnyam amu, ki móssó wankláán. ²⁵ Fówun əkvlebwé bétsiá amótá, méní gyöpí okpitá bina a, bina é lakpitá gyöpí. ²⁶ Ní nyankpusa-oyí ámu iwi təkv dé əsin wúun a, nyankpusa-oyí ámu féeé towun mó. Ní bekánfó móntó ku é á, ansi tegyi nyankpusa amu.

²⁷ Yoo, ayó nkpa. Kristo oyolóu kóle amu mli féeé mligýi. Mligýi mu əpasua ámu ni. Mlito okugyíku gyí mu nyankpusa-oyí ámu iwi təkv. ²⁸ Bulu léhíhíe ínu féeé wá mu əpasua ámu. Gyankpapu, sumbí ayopó. Nyəosi, Bulu ənəsó atóipó, saasi, ató asunápó. Mó əma a, ofüla abwepó. Amóó bubu ilətsá túmi, buale agyípó, ahande pö əblú bambá ablípó. ²⁹ Amó féeé gyí sumbí ayopó? Ekekeeké! Amó féeé gyí Bulu ənəsó atóipó, ntéé ató asunápó, ntéé ofüla abwepó? Əmeeba móntó al! ³⁰ Amó féeé bu ilətsá atokiehé? Amó féeé tébí əblú bambá, ntéé amó féeé tetálí nú əblú bambá ámu asi? ³¹ Mlibo mbódí amlidunka atokiehé ámu móá idehián dun.

Nélasúná mli əkpa ání idvn ínú tsia móntó.

13

Ədwé

¹ Ní ntetálí bli anyánkpósa pó Bulu-abəpo əblí fée, támē ntamadwé mí aba á, ngyi fē əkan ntéé gbémgbleín ání bude mó da, idelin kóklókvó. ² Ní mbó Bulu ənó asónbli, Bulu asón ənáinhé bi pó hógyi kpənkəntiá ntetálí pōpúli abu, támē mma mí bá iwi ədwé á, mómu mma labi kóku. ³ Ní nəpó mí ató fée kíe ahiánfó, nəpó mí iwi há mbéé bwáá mí ogyá, támē mma mí bá iwi ədwé á, mma labi há əhha.

⁴ Ahá ədwépó tenyá iklon, abu awitole. Əma olu, ətamaká ənótá, ətamatsú iwi. ⁵ Otobú ató, əma ənsípse. Ətamakósí nyá əbló, ətamahó asón wá iwitó. ⁶ Ətamatsúlá asúkpan, ənəkwali otobuo. ⁷ Otenyá klun há tógyítá, ətahó asónsú gyí. Mu ansi tedinká asónsú, ototomi é.

⁸ Ədwé mó itamatá, támē Bulu ənó asónbli bómá ənó. Əblí bámbá bli béká itin, asónbi é ibéba bōtsón. ⁹ Tsúfé anumákónyá bí tógyítá tá, anumákónyá bli Bulu ənó asón é yi. ¹⁰ Támē ənjétó atokiehé ánfi fée imfón. Ní müá ləfún yi ibá á, ínú fée bōfwi.

¹¹ Igyi fē ínú. Bréá ngyi kebi á, nətái fē kebi. Mí ató bwehé pó mí asón susúhé fée ləbwé fē kebi. Támē sei ánfi nadan a, nəsí nyebitó bwehé ámu fée bwé. ¹² Séi á, anidé ató kú fulaa fē ogyásito anidé mó kú. Bré iku béra a, abówun mó wankláán. Séi á, anu atóbi məfón. Əma a, abéba bəbi mó fē alia Bulu yin ani.

¹³ Ənəkwali a, atoku asa ánfi obétsiá ní. Hógyi, əkpakú pó ədwé, támē ədwé dvn mó fée.

14

Əye Wankihé Atokiehé Bámbo

¹ Mlidunka ədwé əkpa, amlidunka ənjétó atokiehé é. Müá idvn a, Bulu ənó asónbli. ² Tsúfé ní əko dé əblí bambá bli á, megyí anyánkpósa ədebláa, Bulu ədebláa. Əhaa tamanú mó así, tsúfé mu ənjé dé asón ənáinhé bli. ³ Támē əhá ání əde Bulu ənó asón bli mó á, ahá ədebláa, ədepvóbá amó abudan hógyito. Ədepvóbá amó əwənlín, ədepvólví amó ikln é. ⁴ Əhá ání əde əblí bambá bli nkóle tényá əwənlín Bulusúmtó. Támē əhá ání əde Bulu ənó asón bli mó təwá əpasua ámu əwənlín.

⁵ Teki ndekléá mli fée mléblí əblí bambá, támē ní mlidé Bulu ənó asón bli á, ibu mi alé dvn. Tsúfé Bulu ənóss ətəipó dvn əblí bambá əblípó. Nkéti ní əblí bambá əblípó ámu tetálí lé mó así, məni əpasua ámu bénya təku tsú móntó. ⁶ Mí apíó, ní naba mli wá séi bəblí əblí bambá ku, mmele mó así á, labi momu ibówa há mli? Támē ní neblí asón, nehá mlébi asón, ntéé neblí asón lesúnahé ku, ntéé neblí Bulu ənó asón ku, ntéé súná mli atá á, ibówa labi há mli dvn.

⁷ Mlipuki itá fedá mó itotsúlá, fē ikwé, əténte ntéé əkpe aná. Ní fumeđa mó itsula wankláán á, botamanú mó así. ⁸ Ní klunso ədapó mébi dámó á, əhaa tamanú mó así, dídá at yó isá. ⁹ Ali kén ní mlidé əblí ání əhaa mēdé móntó nu bli á, mlidéti wá afútó ní. ¹⁰ Əblí tsətsətsə bə əyítá. Kugyíku ləfún, ibu mó ablípó anulé. ¹¹ Támē ní əko dé əblí ku bli, mí é mmedé móntó nu á, ntamanú mó así, mó é ətamanú mí así. ¹² Mó su íná mlhíié mlidé Əye Wankihé atokiehé ámu dunká á, mluklu móá ibówa əpasua ámu əwənlín.

¹³ Inu su əhá ání əteblí əblí bambá əkóli Bulu mó asínu, méní əbetalí le mó así súná mó anupó. ¹⁴ Tsúfé ní ndepo əblí bambá bó mpái á, mí ənjé dé mó bó, támē mmedé asón ání ədeblí así nu. ¹⁵ Nkálí mée nóbwe? Nkálí mpái ənjétó bré kóto, pó mí agywün é bó mó bré bambátó. Ali kén nówá ibu ənjétó, pó mí agywün wá mó bré kóto é ní. ¹⁶ Tsúfé ní fóde Bulu kanfó ənjétó pé á, nkálí ibóbwé əhá ání əmedé mó así nu obétsa fó? Nkálí béltsa fó Bulu ipán da ní bùmedé asón ání fodéblí así nu? ¹⁷ Fialí fodé Bulu ipán da wankláán, támē itamawá fó bá əwənlín.

¹⁸ Nedá Bulu ipán ání əteblí əblí bambá dvn mlito okugyáku. ¹⁹ Támē ní afia a, ntekéla néblí asón anu pé ání əhagyáha obónu mó así, ibóbwá amó é dón ání néblí asón mpím-dú (10,000) əblí bambátá ání əhaa mónu mó así.

²⁰ Mí apíó, mlumábwé agywün fē nyebí. Mlibwé iwi fē kebi-bəbwé lakpanbweto, támē mlugywün fē ahande. ²¹ Əwənlín wá Bulu asón ámuto bée, “Nkálí tsón afóssú, béltsa mí ahá əblí bambá.”

Mú ó á, mí ahá bùmónou mí omé.” Ani Wíe léblí.

²² Inu su əblí bambá bli igyi osúna há əmátfó, megyí ahógyipó. Bulu ənó asón bli é igyi osúna há ahógyipó, megyí əmátfó.

²³ Ní əpasua ámu ifia, əhagyáha dé əblí bambá bli, əhaa bambá pó əmátfóyín bəbá mlito á, bùméblí bée, mli nwun layintá? ²⁴ Támē ní mli fée mlidé Bulu ənó asón bli, əmátfó ntéé ahá ání botamanú móntó bəbá mlito á, amó onutó býo asón ámuto, nū iwiast ání babwé lakpan. ²⁵ Ibéha amó klonto asón bélín əwan, bédá akpawunu, kánfó Bulu bée, “Lélé, Bulu bù mlito.”

Əpasua Amvto Nhíhué

²⁶ Mí apíó, ní mlebá befia Bulu osúmkpá, mlito oku tawá ilu, oku tosuná atá, oku towun atá, oku teblí obli bámbá, oku é tonú mó asi á, bubwéé mó puya ophasua ámu ówonlin. ²⁷ Ní aku bélí obli bámbá á, bubwéé ahá abanyó. Ní borts kóráá á, abasá. Buwlí mó ikole-kole, méní oku obéle mó asi. ²⁸ Ní əhaa má ofiakpa ináa obéle mó asi mó á, bukpá onó bun, amúa amú Bulu abutzi nklobítá. ²⁹ Bulu onásó atóipó abanyó nitée abasá borts, atráhe abyoy amú ason blihé amuto. ³⁰ Táme ní Bulu olé ató suná oku otsie ofiakpa inu á, Bulu onásó atóipó ámu osii tó, ohá ámu obli táá alawun. ³¹ Mli féeé mléitalí bli Bulu onó asón ámu ikole-kole, méní mli féeé mlósuan taku tsú móto páwá iwi ówonlin. ³² Bulu onásó atóipó amu bonyáá túmi ənje amúó ide amó kpa amúsí, méní bótí há amú aba okpa. ³³ Tsúfé Bulu asón lolwii, omegyi basabasa.

³⁴ Ní ophasua ámu ifia a, atsi bubwéé díin. Buuma okpa tó. Buábá iwiási félalá Mose Mbla leblí. ³⁵ Ní buudekléá bónu asvankoto á, bufté amú akúlu wóyítá, tsúfé ibu péltá ətsi obéjáti ofiakpa.

³⁶ Mllahogyi mliaa, mli wá Bulu asón ámu ilotsuá asi? Nitée mli nkole látsa mó nu? ³⁷ Ní oku dékú ání Bulu onásó atóipó mugyi, nitée ebó Əjeté atokiehé kv á, iwaníki mu ání ani Wie onutó mbla ígyi ndewanalín sisí mli. ³⁸ Ní omahó asón anfi á, mli é mlumáhó mu asón.

³⁹ Mí apíó, inu su mlipri ání mléblí Bulu onó asón, táme mlumábláa əhaa mliaa, omáblí obli bambá. ⁴⁰ Mlubwé tógyítá dinka mó okpasu wankláán, ifvn.

15

Kristo Kvsú tsú Afúlito

¹ Mí apíó, séi á, nkáin mli asón wankláán ámóó nedá mó əkan suná mli, mliláhó mósó gyí, mli hógyi ilú mósó ámu. ² Asón anfi obéha mli nkpa ání itamatá, ní lélé mliláhó mósó gyí ni. Táme ní mlekíná móso hógyi mó á, mli hógyi labwé kpaal!

³ Tsúfé asón ání ihié dehián bapuhá mí nöpva mli ígyi. Mogyi, Kristo lóbowu aní lakpan so, félalá Bulu asón wanlínhe amu leblí. ⁴ Bopulá mu, Bulu lóksúa mu tsú afúlito eke sáásí félalá Bulu asón wanlínhe amu leblí. ⁵ Əlele iwi ówan suná Petro. Mó əma a, əlele iwi ówan suná sumbí ayopó dýuanyá ámu féeé. ⁶ Inu əma a, əlele iwi ówan suná mu abúopu tsatsaatsá budun ahá lafanu (500) ətsawole. Amotó aku bawú, táme ədvdva bortsie nkpa. ⁷ Əlele iwi ówan suná Yakobo é. Əma a, əlele iwi ówan suná sumbí ayopó ámu féeé.

⁸ Itráhe-tráhe a, əlele iwi ówan suná mí onutó anfi nesin əma ba anfi. ⁹ Tsúfé mígyi sumbí ayopó ámuto okusu ni. Teki mmafon ání bétí mí sumbí ayopó kóráá, tsúfé nedinká Bulu ophasua ámosu. ¹⁰ Táme Bulu awitse sú nde namlí ali. Mu awitse amu imabwé kpaal. Tsúfé nayó agyómá don amotó okugiyéko. Táme megyi mí ówonlin nöpvyó mó. Mu awitse amu dé mí kpa. ¹¹ Inu su ní milétrá da asón ámu əkan o, amó o, móá idehián gyí mliláhó aní asón ámosu gyi.

Ani Kvsú Tsú Afúlito

¹² Ní anutedá Bulu asón ámu əkan aniaa, Bulu lóksúa Kristo tsú afúlito á, ntogyi só mlito akó mó bée, awupó bumókousó tsú afúlito? ¹³ Ní awupó bumókousó mó á, idesuná ání Bulu mókousá Kristo é. ¹⁴ Ní Kristo mókousó tsú afúlito á, tekí aní asón wankláán amu əkanda ígyi kpaal. Mli mósó hógyi é ígyi kpaal. ¹⁵ Ní Bulu tamakósúa awupó mó á, mórmó afunu anidéwa tin Bulu onó, bli aniaa alakósúa Kristo tsú afúlito. Ní stamakósúa awupó á, mórmó asón anfi ume móto. ¹⁶ Ní omákousá amó mó á, mórmó omákousá Kristo é ní. ¹⁷ Ní omákousá Kristo a, mórmó kpaal mliláhó mu gyi. Idesuná ání mlilasín lakpanto. ¹⁸ Mómó itráa desuná ání Kristo ahógyipá bawú é bawfí. ¹⁹ Ní əyí anfitó nkpa nkulesi aní ansidín Kristosu mó á, mórmó aní ilá bu nwe don əhagyísha.

²⁰ Táme ənokwaliá ida gyí, Bulu lakósúa Kristo tsú afúlito. Kristo labwé ahá ání Bulu obékosuá ogyankpapó. ²¹ Ali ámóó lowu leba tsón nyankposasu ámu a, ali kén kosú tsú afúlito é leba tsón nyankposasu ni. ²² Tsúfé ali ámóó ahá botorú amída Adam ikolebwé su ámu a, ali kén amóda Kristo ikolebwé su amó féeé benýa nkpa ní. ²³ Táme anita okugiyéko bu mó bré. Kristo Bulu légyankpá kósúa tsu afúlito. Ní Kristo oyinkí bá a, mu é obéksúa mu ahá féeé. ²⁴ Mó əma a, Kristo obégyi ənjétsi túmi laláhe, iwiegýi pól túmiá ide əyisó gyí féesó asa əyí obomo ənó. Mó əma a, obéyinkta iwiegyí ámu wá aní Sí Bulu ibito. ²⁵ Tsúfé ilehián ání Kristo obégyi iwie kpéfún bréá alagyí mu alupó féésó, pól mu ayabi tsá amúsó. ²⁶ Olupó tráhe ání obéhi gyí lowu. ²⁷ Tsúfé Bulu asón wanlínhe amu leblí obéhi, “Bulu lópo tógyító wá mu asi.” Inu imosuná ání Bulu bu Kristo asi. ²⁸ Ní Kristo ogyl tógyítássó tó á, obéhi iwi wá Bulu asi. Müléha mu túmi dinká tógyítássó, fowun Bulu é obégyi tógyítássó ibu ətinegyítinéssó.

²⁹ Ní Bulu mókousá awupó á, ntogyi só ahá bude asú bo há ahá ání bawú? Ntogyi só béra bôba amó asú há amó? ³⁰ Ntée ntogyi só aní mó abópu aní nkpa pléti brégyibré? ³¹ Mí apíó, nekáse, ntefia alowusu ekekegyéke! Igyi tóá ntópotsu iwi ání mlia aní Wie Kristo Yesu mlilabwé ikole. ³² Mó su kpaal noko Efesofoá bugyi fél mbwilkitá-ató? Ní Bulu mókousá awupó mó a, “Mómó mlilha agyi, awi, anu, tsúfé əke sesere anulawú.” Fé alia bawanlín wá Bulu asón ámuto.

³³ Mlumáha ahá ání bvtéblí asón ánfi odu abvmlé mli! Tsúfē ahande bée, “Mba laláhé gyí teyintá éha.” ³⁴ Mhlabwé agywun wankláán, amlsi lakpan bwe. Tsúfē mlito akv bvtépi buymeyin Bulu. Nde asón ánfi wanlín sisí mli pósópa mli.

ɔyvlívda Abópkvksú Tsú Afíllito

³⁵ Õku obéfíté obéé, “Nkálí Bulu obókvusá awupó? ɔyvlív moov bópkvksú?” ³⁶ Òha mimláhé! Bi ání ní fodú ató-abí á, itapló asa itakwé. ³⁷ Megyi itóbí ámiov fópvawá ɔsolvóto ámu gyí obán amuvit edan amu. ³⁸ Bulu tehá mó ɔyvlív pöpwé ání mu onutó odekli. Òtchá ató-abí kugyikú mó ɔyvlív otsan.

³⁹ Ali ámiov ató-abí otsan-otsan bívó inu ámu a, alí tógyító ɔyvlív igyi otsan ní. Anyánkpósa, mbwi, mbubwi pú ntsutso aye feéto okugyísku ɔyvlív otsan.

⁴⁰ ɔsósú-ató bu inu, ɔsolvó-otsató é bu inu. Mó feé ibu ɔyvlív otsan-otsan. ɔsósú klé numnyam otsan, ɔsolvó klé é numnyam otsan. ⁴¹ Owí numnyam igyi otsan há otsra. Òtsra klé é igyi otsan há ntsrakpabi. Òtsrakpabi kugyikó ná otsan, mó numnyam é ina otsan há mó bá.

⁴² Ali ibbwé bréá Bulu obókvusá awupó ní. Ani ɔsolvó-ɔyvlív anfi itowú, pló ánfi ibótson otsan há móá Bulu obókvusá tsu afúlito, tsúfē mó mó imóowu ekekéeké. ⁴³ Ani ɔyvlív anfi topón bréá bopulá mó, támé ní Bulu ɔkósúa mó á, itenya ɔwvnlin, wá numnyam. ⁴⁴ ɔsolvó-ɔyvlív igyi séi, támé ní Bulu ɔkósúa mó á, ibbwé ɔnjétó ɔyvlív. Tsúfē ali ámiov ɔsolvó-ɔyvlív bu inu ámu á, alí ɔnjétó klé é bu inu ní. ⁴⁵ Bulu ason wanlínhe amu lébláa ani obéé, “Adam gyankpapó amu lóbwé okankpapó.” Támé Adam tráhe, ogyi Kristo amu mó gyí ɔjéá atehá nkpa. ⁴⁶ ɔsolvó-ɔyvlív anitegypankpá nyá asa antebenya ɔnjétó klé. ⁴⁷ ɔsolvó-otsi Bululópopwé nyankpusa gyankpapó, ogyi Adam amu. Kristo, amuv obuo amu mó ɔtsú ɔsósú. ⁴⁸ Nyankpusa okugyísku bu ɔsolvó-ɔyvlív fé Adam, támé ani ɔsósú-ɔyvlív mó bóbwé fé Kristo klé. ⁴⁹ Ali ámiov anigyi fé ɔsolvó Adam amu a, alí kén abóbwé fé Kristo amuv ɔtsú ɔsósú ámu é ekekó ní.

⁵⁰ Apió, tóá ndéblí gyí, ani ɔyvlív anfi igyi ɔyvlív móá obugya anfi iméenya ogýíkpá Bulu iviegyí ámu. Tóá iteyintá iméetalí nyá ogýíkpá tóá itamayintátó.

⁵¹ Támé mlyiaa asu amlinu ason ɔjainhé kvá Bulu lalé súná mí. Obéé, megyi ani feé obówu, támé ani feé ɔyvlív bétse. ⁵² Ní ɔkpe tráhe ifolí pé á, ani feé abétsé otsawule pé. Bulu obókvusá awupó ámu. Amú ɔyvlív iméetrá yintá, obétsé ani nkpa atsiápó é feé. ⁵³ Tsúfē ilehián ání Bulu obétsé ani ɔyvlív anfi itowú pló ánfi, há ani ɔyvlív itamawú, itamapló. ⁵⁴ Ní ibá móttá ání Bulu latse tóá itowú, bwé mó tóá itamawú, tóá itapló é labwé tóá itamapló á, inó Bulu ason wanlínhe anfi ibéba móttá ní. Obéé, “Batú lowu asi plíplíplíplí. Isugyí onutó laba.”

⁵⁵ Bulu ason wanlínhe ku é léblí obéé, “Oo lowu, nkónu fú ɔkpe bu?

Nkónó fú isugyí bu?”

⁵⁶ Lakpan igyi ɔkpe ání itomá, Mose mbla ámu é itehá lakpan túmi. ⁵⁷ Nkálí kóráá abókvku da Bulu ipán? Moláhá anilatsón ani Wie Yesu Kristosu gyí asu.

⁵⁸ Mó sv apió adwepó, mlliu kíinkíinkin, mlumákpunki. Mlisi mli iwí feé ha Bulu agyómá brégyíbré, tsúfē mlyián ání mli gyumagyihé móbwé kpaali.

16

Itswitswi Ha Yerusalem Ahiáns

¹ Itswitswi ha Bulu ahá ání bívó Yerusalem asón ámu é á, mlbwé mó fí ali ámiov nebláa ɔpasua ámiov ibvó Galatia ɔmátó mbée bvbweé mó ámu. ² Óhagyóha ókú mu kóba ahá otenyá onó, ole ku yai Kwasiedagyíkwasieda. Mlumágyo mliaa mbá asa amlitswitswi mó. ³ Ní nébá á, nówanlín nwuló há ahá ání mli onutó mléle mliaa, bvpów ató ámu ya Yerusalemfo ámu, pólé amuv súná amuv. ⁴ Ní ibu aleá nýyo á, mómó bóbua mi yó.

Paulo ɔkpatu Nhíhié

⁵ Ní nökösú tsú Makedonia a, néba mli wá, tsúfē ndekléá nótson inu asa néba. ⁶ Fíali nétsiá mli wá kpalobi. Fíali kóráá nétsiá inu nyankpu móá atsalí bré ámu feé, fówun mllasi mí ɔkpa nayó ɔtínegyítinéa nýyo. ⁷ Sái mó á, mmedékléá néba beka tsón mli wá keke. Ní Bulu lótsulá á, nétsiá mli wá kpalobi.

⁸ Támé nétsiá Efeso nfi kpéfún Pentekoste fíké ámu. ⁹ Tsúfē ɔkpa kpónkponti lafinkí há mí áni nýyo agyómá ání ibówa labi. Ibú móttá mí alupó tsotsaotsa bvbú nfi mó.

¹⁰ Ní Timoteo owié mli wá á, mlumáha ifú ikuta mu, tsúfē ani Wie agyómá ámu kén ɔdeyo fí mí. ¹¹ Mlumáha éhaa ɔki mu ansító kótikótí. Mlisi mu ɔkpa wankláán oyinki bótú mí, tsúfē ntisie ngyo mwa ani apió atráhé amu.

¹² Ani pió Apolo asón ámu a, nalíi musu mbée, obúo apió ámu ba mli wá, támé omedékléá obéba séi. Ní onyá ɔkpa á, obéba.

Asón Tráhe

¹³ Mlida iwsu, amlinu kíinkíinkin mli hógyito. Mliwa klu, amlíwa iwi ɔwvnlin. ¹⁴ Mlipu ɔdwé bwe mli tógyító.

¹⁵ Mí apíó, mlyin ání Stefana mva mu wóyító ahá gyí agyankpapuá bedamlí klvntó Akaia nsáintó. Basí iwi há, bvdé Bulu ahá ámu súm. ¹⁶ Nokókoli mli, mluba iwiásí ha amáa ahá ání béba betsiá amótá, bápu nsi yó agyómá ámu.

¹⁷ Ansí lagyi mí ání Stefana mva Fortunato pó Akaiko baba mí wá. Tsúfé bvdé mli obwékpá bwé. ¹⁸ Bawá mí atetó-onlin wankláán, fé ali ámóó bowa mli ámu. Mlbu ahá ánfí odu.

¹⁹ Ópasua ámóó ibu Asia amu féé bvdé mli tsíá ha. Akwila mva Priska pó ópasua ámóó ibu amó wóyító amu é behá mli tsíá wankláán aní Wíe idátó. ²⁰ Apíó aba ámu féé behá mli itsiá gyágýáagyá.

Mhlata aba puta Kristoto.

²¹ Mí Paulo onutó lapó mí ibi wanlín íni, ndepohá mli tsíá.

²² Ni əku tamadwé aní Wíe Yesu a, ilwí dñ mósó!

Marana-ta! (Má así gyí, “Aní Wíe, ba!”)

²³ Aní Wíe Yesu Kristo ogyíi mli bvale.

²⁴ Ania aní Wíe Kristo Yesu ikolebwé su ntéhíé dwé mli fée. Amen!

Ówolú Nyɔɔsiá Paulo Lówanlín Sísí Korintofɔ

¹ Mí Paulo ání ina Bulu apétó nabwé Kristo Yesu sumbí oyopó mva aní píó Timoteo dé ówolú anfi wanlín.

Anidé mó wanlín sisí Bulu opasua ání ibu Korinto wíluto pó Bulu ahá ání bvbv Akaia ósvolúsó fée.

² Aní Sí Bulu mva aní Wíe Yesu Kristo bogyíi mli bvale, abvha mli iwilwii.

Paulo Bulu Ipánda

³ Mliha akanfu Bulu. Mogyí aní Wíe Yesu Kristo m̄ Sí pó m̄ Bulu. Mogyí aní Síá otowun aní nwé pó aní Buluá otolwíi aní klon ɔkpagyíokpasó! ⁴ Otolwíi aní klon aní ason wunhe kugyíkotó, méni aní é abétalí pó klon lwílhé ámów anilanyá tsú m̄ wá ámu lwíi aní aba klon amó ason wunhetó. ⁵ Ali ámów Kristo léhié wun ipian kpónkpónkpóni, aní é anidé mó ko wúun amó a, alí kén Bulu na Kristosu ohíé òde aní klon lwíi ní. ⁶ Mó su ní anidé ipian wúun a, mli iwilwii pó mli nkpaħóó su anidé mó wúun. Tsúfé Bulu dē aní klon lwíi, méni aní é abólwíi mli klon, fówun mlétalí nyá klon, tomi wun aní ipian ámu odu kén. ⁷ Ifú medé aní mli su, tsúfé aniyin ání ania mlinyu dé ipian ámu wúun. Mó su Bulu obólwíi mli klon fē aní.

⁸ Apíó, ibu aléá mlébi ání iwiásin ámów anilówun Asia ɔmató ámu ɔnó lehié wá ɔnlín. Ilekle don aní. Ifú lekitá aní, anikí ání abówu kokooko. ⁹ ɔnokwali asón, lóbwé aní fē bahá aní lowu ipón. Táme alíá anumáopó ansi dínká aní iwiásin, mboún Buluá ɔtökósówa awupóso, su ileba ali. ¹⁰ Léleé mó á, olele aní tsú lowuto. Anilahogyi ání obétsiá lé aní brégyíbré. ¹¹ Obéle aní, tsúfé mlidé mpái bō aní nwunso. Iní su ahá tsotsaotsa bédá Bulu ipán aní nwunso, tsúfé alawá awitole há aní, mpái ámów ahá tsotsaotsa budebə há aní ámu su.

Paulo Nhíhú Tse

¹² Abétalí pó ibi sí kántó aniaa aní klon mókohá aní pón aní nkpató, titriu ania mlinyo nátitó. Megyí aní ɔsolvó anfisó nyánsa anilópo anidé aní agyómá yo, mboún Bulu awitole só anulatálí lé iwitó anidé tógyító bwe ɔnokwalsó. ¹³⁻¹⁴ Tsúfé megýi asón ání mluméetalí kla, nu mó así anitowánlin sisí mli. Ibu móntáa mlumédé mó así nu yi, táme nahogyiá mlóbonu mó así wankláán ekekó. Fówun mli é mlétalí pó aní tsú iwi, fē alíá aní é abópo mli tsú iwi aní Wíe obáké amó.

¹⁵ Mí ansi din asón ánfisó. Mó su nabwé agywun ání néba mli wá, méni mlénya oyúla anyo. ¹⁶ Mogyí, nótson mli wá yó Makedonia. Ní neyinkí é nélatsón mli wá; fówun mlétalí sí mí ɔkpa, néyinkí ba Yudea ɔmató. ¹⁷ Mléfíté mliaa, ntogyi só nalatsé mí agywun. Ntée nabwé fē oyító ahá ámów boteblí bée, “Ee” latsé amó ɔnó bée “O-o” amuto oku? ¹⁸ Ali ámów Bulu bō ɔnokwali, otamawá afunu amó a, alí mí “Ee” igyi mí “Ee” ní. ¹⁹ Tsúfé Bulu m̄ Bi Yesu Kristo amó tamablí obée “Ee” latsé mó obée “O-o.” Mó mó á, “Ee” kóún ototsúlá. Mó iwi asón ɔkan mía Silas pó Timoteo aniléda suná mli ní. ²⁰ Tsúfé móntotsúlá “Ee” há Bulu nhíhú kugyíkó ileba móto. Mó su akánfú Bulu tá á, aniteblí aniaa, “Amen!” ní. ²¹ Bulu téhá ania mlinyo anitétalí líi kíñkííñkín ania Kristonyo ikulebweto. Mogyí shá ání ɔleda aní ofúli. ²² Mó kén lópó ɔjé Wanklhé amó wá aní klon, pohié aní nsu; isuna ání mboó aní, obóbwé tóá ɔlehie há aní.

²³ Bulu ɔbiti mí isu ní megyí ɔnokwali ndé mli bláa. Alíá mméetra bowun tsitsa kokú bli tsú mli iwi só mmétrá bɔtson inu. ²⁴ Anumédékléá ibóbwé fē anidé mli híe alíá mlópo mli hógyi yó agyómá. Mboún alíá ansi bégyi mli só ania mlinyo anidé agyómá yo. Aniyin ání mli hógyi su mlili kíñkííñkín dodo.

2

¹ Mó su nabwé agywun ání mméetra ba bɔwa mli awireho. ² Tsúfé ní nebá bɔwa mli awireho á, ma obéha ansi bégyi mli dun mli ámów nawá awireho ámu? ³ Mó su nowanlín ówoló gyankpapó amó sísí mli ní. Fówun ní nebá á, mli ámów mléha ansi bégyi mli ámu mluméela há awireho mboún ikita mí. Tsúfé mí ansi din mli féesó ání ní ansi de mí gyí a, mli é ansi bégyi mli. ⁴ Megyí anisigýi nəpwánlin ówoló ámu. Asón ihié de mí háan, ndesú asa nowanlín mó. Mboún alíá mlébi ání ntéhíe dwé mli su.

Lakpansíkié

⁵ Ohá ámów ɔlpó asón ba opasua ámuto ámu módókópó ɔlala gyí mi. Ní beee bukú mó á, opasua ámu fée alapó asón gyí. (Mmedékléá nódón mó bli.) ⁶ Isubití ámów mli ɔdvudó mhlébití m̄ amó itsó m̄. ⁷ Ilafon ání mlésíkié m̄, yíá m̄ klon ngya. Fówun asón móðón m̄, iwi móowu m̄. ⁸ Mó su nokókoli mli, mlile suna m̄ ání mlitráa mlibó m̄ iwi ɔdwé. ⁹ Ndekléá nébi ní mlitegyi

mí asón ámu féesó. Mó su nəwanlín əwolú ámu ni. ¹⁰ Ní mlesíké əku á, mí é nasíké mu. Ní nesíké mu é á, mli só nasíké mu Kristo idátó, ní ilehián ni, ¹¹ méní Obvnsám oméenya aní iwi əkpa, tsúfí anyin ikpa ání ototsun móosú fée.

Paulo Kvn Médi Mv Así

¹² Bréá neba Kristo asón wankláán ámu əkan ədakpá Troa wúluto á, nowun ání aní Wie lafinkí əkpa há mí. ¹³ Táme mí kvn médi mí así, tsúfí mmotu mí píó Tito inu. Mó su neklá amú ká tsun yo Makedonia nsántu.

Isgyí Kristo Idátó

¹⁴ Táme nde Bulu ipán da ání Kristo isgyí su alabwé aní ndoun, alakpá aní buo iwi, anidé mu isgyí amú nké gyí. Ní ayó ətíngeyistiné a, ototsun anisú bláa ahá ámu Kristo asón wankláán ámu, fé alá ofobí fánfán tówá əfan yó tsútsúutsú. ¹⁵ Lélé mó á, Kristo gyí ato tohé, angyí mó ofan ání idekusó há Bulu, há ahá ání bude nkpa nya pú amúá budefwi fée. ¹⁶ Itobon ahá ání budefwi, kpá amú ya lowuto, itowá ahá ání əde amú nkpa háo əfan, kpá amú ya nkpató. Ma mée lófon ha gyuma ánfi odu yo? Jhaa má inu. ¹⁷ Aní mó anumégyí fé ahá əldudwáá bude Bulu asón ámu fe pökle kóba. Iníá Bulu lówa aní su á, aniteblí mó ənokwalisu fé Kristo asúmbi ání bulí Bulu ansító.

3

Bulu Ntam Popwe Asúmpó

¹ Asón ánfi anidébli ánfi ítráa desuná ání anidé iwi kanfó súná mli lóó? Ntée ilehián ání abópu aní adánsíe nwoló bá mli, ntée abóho mó tsú mli wá fé alia akú butabwé? ² Ekeekékel Mli onutó tsiátó gyí adánsíe nwoló bawánlín dínká aní klnsv, əhagyísha dé mó wúun kla, póbí ání anidé agyómá wankláán yo. ³ Mligyí əwolúá Kristo lówanlín, ilotsun anisú ba. Táme megýí oyípe əlopwánlín mó, Bulu Okiankpapu amú Əjé əlopwánlín mó. Megýí abwi péteplé anyoso* é əlowanlín mó dínká, mboún anyánkpósa klnsv.

⁴ Aníbú əkpa bli al, tsúfí Kristo su an anísí din Bulusú. ⁵ Anyin ání anumáfun ání abétalí bwé tóto an onutó iwi. Bulu só anilófon ha tógyító bwé. ⁶ Moláhá anilabwé mó ntam popwe amú asúmpó. Megýí ibi Bulu lópwánlín mó mó, mboún Əjé Wankihé amú. Tsúfí mbla wanlínhé amú itópó lowu ba, táme Əjé Wankihé klé amú mó itópó nkpa ba.

⁷ Mbla dada amúó Bulu lówanlín dínká abwi anyoso ámu əlpó lowu ba. Táme mó numnyam léha Mose ansító lehe wankí asa əlopoba Israelfó. Bréá numnyam amú ənó idé asibá ó á, buometalí ki mu ansító. ⁸ Iníá mbla wanlínhé amú lénya numnyam alí á, móómó Əjé Wankihé amú gyumagyihe numnyam ibéhu dun mó! ⁹ Mbla wanlínhé amúó itchá anitegvi ipón ámu kóráá ibu numnyam. Mómó nkálí Əjé Wankihé gyumagyihe amúó ihé bu numnyam dun mó ámu bóbówe? Tsúfí itchá anitegvi aso Bulu ansító! ¹⁰ Mómó idesuná ání Bulu mbla dada amú ítráa ma numnyam kóráá. Pópwé anfi numnyam lagyi móosú. ¹¹ Tsúfí ní Mbla dada amúó imetsiá wá əpá ámu ibu numnyam alí á, móómó pópwé anfi ibétsiá bré féé ánfi klé ibéhié dun mó!

¹² Aní anísí din ntam popwe anfisu. Mó su aníbú əkpa tóí faan. ¹³ Anumégyí fé Mose ání oletsia pú tati bun nwu, méní Israelfó buomowun mu ansító wankí, bréá mó ənó idé asibá. ¹⁴ Táme mó óó á, Bulu léha amó klvntó lówa odwin bōfon nde. Mó su ni bude Bulu mbla dada amú kláa amú ofiakpa a, butamanú mó así, tsúfí tati ámu létin amú agywün. Tóto méetalí bwíí tati ámu lé amú agywün, nkéti amóá Kristo babwé kóle. ¹⁵ Bóto nde kóráá ní bude Mose mbla amú kláa a, tati ámu ítráa bun amú agywün. Mó su butamanú mó así. ¹⁶ Táme ní əha onýá dámli klvntó ba aní Wie wá pé, Kristo labwíí tati ámu lé mu agywün. ¹⁷ Aní Wie amúó asón ánfi idetóí tsú mu iwi ámu gyí Əjé Wankihé amú ni. Ətíngeyistiné Əjé ámu ibu a, iwigyí tétsiá inu. ¹⁸ Aní Wie dé tati ámu bwíí lé aní féé ansító. Mó só anidé mu numnyam amú le súná ní. Mu Əjé ámu lahá anidé mu lían, tsúfí mu numnyam amú ítráa dewanví anito tsíá.

4

Əlótó Siadie

¹ Bulu láwan aní nwé pó agyómá ánfi wá aní ibito. Mó su abato tamawú aní. ² Anilakiná tóá ibu péli pú oklunto ató fée. Anumédé ahá mle, anumédé Bulu asón ámu é damlí bun. Mboún anidé ənokwali amú onutó bli pólé iwi súná ahá fée, wankí amú alia angyí Bulu ansító. ³ Ní tóku ibun asón wankláán amúó anidébli ámusu kóráá á, ahá amúó budefwi ámu nkole ibun há. ⁴ Obvnsám gyí oyí alalahé anfisu ogyípó. Molápó ató tin ahá ánfi butamaho Bulu gyí anfi asibí. Mó só buomedé asón wankláán amúó igyi wankí amú así nu ní. Wankí amú gyí Kristo. Moléhie lan Bulu numnyam ni. ⁵ Tsúfí anuména anumédé aní onutó iwi asón okan da. Yesu Kristo iwi asón əkan anidéda anuaa, mvgýí aní Wie. Táá aniteblí tsú aní iwi gyí, Yesu su anilabwé mli

* ^{3:3} Abwi péteplé anyo ámuó Bulu lówanlín mó Mbla dínká móosú há Mose amú.

asúmpó. ⁶ Tsúfé Bulu ámoo əleblí əbée, "Wanki idáli tsu oklúnto!" ámu kén lahá mu wanki amu idewanki anu klvnto. Ilahá anulabi ání mu numnyam amu idewanki Yesu Kristo ansító.

⁷ Táme anigyi fē nlí pwehé ání siadé bu móto. Siadé ámu gyi wanki móa túmi ánfi idewanki anu klvnto. Idesuná ání túmi kpónkpónkponti ánfi imotsú anu, Bulu wá itsú. ⁸ Budé anu háan əkpagyílkpasu, táme bómakótálí sá anu tin. Iwi dé anu klí, táme imokókpón anu. ⁹ Budin anisú, táme Bulu mákóví anu há. Botefin anu dá, táme anumákówú. ¹⁰ Anilatsúla idé anu əyolúv anfi ipian brégyibré, anidéwu fē Yesu, méní mu nkpa ámu ibélin əwan anito. ¹¹ Yesu súm su anu nkpa atsípó anfi antefia lowu brégyibré. Alá iħbwes mu nkpa bélín əwan anu əyolúv anfi idewu ámfitsu. ¹² Inu désuná ání lowu dé anu laláa, mli é mlidé nkpa ání itamatá nya.

¹³ Táme anibú mósvó anidé Bulu asón ámu əkan da. Tsúfé anuláhó mu gyi fē alá Israel lu əwapó ámu lówanlín wá Bulu asón ámvtó əbée, "Noħo Bulu gyi. Mólahá sú nde mó əkan da ni." ¹⁴ Aniyin ání ali ámoo Bulu lókusúa anu Wie Yesu tsú afúlító ámu a, ali kén əbókusúa anu, əbékpa ania mlyin fée bá mu iwi wá ni. ¹⁵ Inu fée báwa labi há mli, méní ní Bulu hié əde awitole wa, kpá ahá ədvudva ba Kristo wá á, bħieħ dé anu ipán, wá mu numnyam.

Hogyi Potsia

¹⁶ Mú su abato tamawú anu. Ibu móttá anu əyolúv anfi idewu mó, táme Bulu dé anu əkláa əwirlín wa ekekeġyik. ¹⁷ Tsúfé iwiesin kpalobí ánfi anidéwúun sei ánfi ibéha abénya numnyam kpónkpónkpontiá itamatá, idun iwiesin ánfi. ¹⁸ Mó su anidéwúun ánfi anidéwúun anfi bu. Móá nyankposa anisbi tamawun əkpa anidékui. Tsúfé iwiesin ánfi ibéha bōtsuon. Ansigyi ámoo ibu əma, ibétsia bré fée ámu əkpa anidékui.

5

¹ Ani əyolúv anfi igyi fē kantankpa ání anitsie móttó. Ní bobwié mó á, Bulu əbéha anu obu bámbá əsósú. Mómó á, megħi nyankposa léyi mó. Mu onutó léyi mó, imóobwie ekekeġek. ² Tsúfé sei kórará idé anu ipian əsolvus-əyolúv anfis. Anhié anigyo əkéá əbópó anu əsósú-əyolúv wá anu fē atadie. ³ Mómó anumádbwe fē ənjeá əma əyolúv, anuná yayá. ⁴ Idé anu ipian, anidékumí bré ánfi anitráa anibú anu əyolúv dada anfis. Megħi bée anidékléa awú, adali əyolúv anfis. Mboún anidékléa Bulu əwáa anu əsósú klé amoo itamatawú plá ámu, méní ibégyi mó ánfi itowú plá ánfisu. ⁵ Bulu onutó léla anu yá há mó, əlop Əjje Wankihé amu wá anito. Mogyi ibwiá əledinká müssú ní.

⁶ Mó su antráa klon brégyibré. Ibu móttá bré ánfi anibú əsolvus-əyolúv anfis á, anibú ifé anu Wie wá. ⁷ Inu su hogi anlapó anitsie nkpa, megħi tóá ansibi dewiūn. ⁸ Ee! Anhié anidé klon wa, tsúfé tóá anhié anidédunká gyi abówa ifé əsolvus-əyolúv anfi wá, ayetsia anu Wie wá. ⁹ Mó su ní anibú əsolvus nfi o, stne bambá o, tóá idun anu klonso bré fée gyi, abóbwe tóá ibégyi anu Wie ansí. ¹⁰ Tsúfé anu fée abéyelí Kristo ansító, obégyi anito okugyílkó asón, ká mu iká anu əsolvus-əyolúv anfi bwéhé ənó. Yilé igyi o, lalaħe igyi o.

Bulu Onyawiel

¹¹ Anhié aniyin ání ilehián ání abénya anu Wie ifú. Mó su anidétsi kplá ahá aniaa, amó əbonyáa mu ifú. Bulu hié oyin anu. Nahogħi ání mli é mlyin anu mli klvnto. ¹² Megħi iwi anitráa anidétsu súna mli. Mboún anidé mli əkpa suná, méní mlotsu iwi anu so. Fowun ní ahá bude iwi tsu tóá əha topó anisbi wun su, imegħi tóá iħa klvnto su á, mlénya ku bláa amú. ¹³ Tsúfé ní bée anu nwun layintá kórará á, Bulu asón igyi. Táme ní bée anu anisító da mó á, ida ha mli. ¹⁴ Ədwe ámoo Kristo bu ha anu ámu dé anu əkpa, tsúfé anilanú iwiasi ání mu nkole lowu há ahá fée. Mó su mua ahá fée bawú. ¹⁵ Olowu há ahá fée lélé, méní ahá ání bénja nkpa popwe amu bóméetrá tsíá nkpa alá budekkle. Mboún bětsia nkpa há Kristo amoo olowu, Bulu lókusúa mu há amoo.

¹⁶ Inu su anitráa anumádbé əħħaa kú fē alá əyító ahá boteki mu. Ibu móttá bré ámu anilétsia ki Kristo fē alá əyító ahá boteki mu, táme anitráa anidému kú al. ¹⁷ Mó su ní əħħa mua Kristo bħebbe ikvile a, alabwé əħħa popwe. Mu tsiató dada amu fée ilatsun. Mu tsiató labwé pōpw! ¹⁸ Nkpa popwe anfi itsu Bulu wá. Molátsuon Kristosu bwé anu ánfi anigyi mó alupó ánfi mu anyawie. Alapó agyómá ánfi wá anu ibto, obéé aléé aha bambá é anyawie ha mu. ¹⁹ Tsúfé Bulu lótsuon Kristosu əde əyító ahá damli bwé mu anyawie. Ətráa əmedé amoo lakpan iwi akunta bu há amoo. Inu əlopová anu ibto əbée, abláa ahá ní.

²⁰ Kristo atsiámu anigyi, Bulu détsi tsu anisú há mli. Mó su anilí Kristo olíkpá anidé mli kokóli aniaa, "Mliha Bulu əbwé mli mu anyawie!" ²¹ Tsúfé Kristo móbwé lakpan kók! Táme Bulu lópu mu bó afsdie anu lakpan so, méní əbótsuon ania muniya əkulebwesu tsu anu ání anu asón da əkpa mu ansító.

6

¹ Ania Bulunyó anidé agyómá yo. Mó su anidé mli kokóli aniaa, mlumáha Bulu awitole amoo mli lanyá ámu ibwé kpaali. ² Tsúfé Bulu leblí mu asón wanlínħe amvtó əbée,

“Bréá mí bré ləfon ání nówun ahá nwə a,
nonu mli ḡme.

Mí nkpa ḡháké amu ləfon é á, negyi mli bvale.”

Mlun! Bré ámu láfón a. Nde gyí mli nkpa ḡháké amu n!

³ Animédékléá abétin ḡhaa anu. Wie wá ba ḡkpa, méní ḡhaa méenya asvansu blí tsú anu agyómá ánfi iwi. ⁴ Mboúni anu bwéhé féetó a, anitélé suná ání Bulu asúmbi angyí ḡnokwalisu. Anitotomi anu iwi:sin, anu ikplán pó anu asón wunhe kugyíku étó. ⁵ Bepití anu ató, wá anu obu, bekpa bun aniso dà anu. Anulýo agyómá ání idlon anu. Nkekú antamadídí, nkekú é anutesiá akón. ⁶ Anilótson anu tsiátosu lé suná ání ifin kóku má anu iwi. Aniyin asón, anitenyá iklon. Anubu awítóle, ḡhe Wankié amu tsie anito. Anitehíé dwé ahá é tsú anu klonto. ⁷ Anitedá Bulu asón ámu ḡkan ḡnokwalisu pú Bulu túmito. Yilébwé gyí isá-akotáá anidépókó ahá, anidépotin anu iwi é. ⁸ Aku botobú anu, aku é botasópa anu. Aku botekánfó anu, aku é botækpó anu. Anu asón da ḡkpa, támé bvdé anu bu afunupó. ⁹ Fé anumégyí tóto ahá ansítá, támé ahá angyí. Fowun anu feé anidéwú ní, támé ki, anubu nkpa. Botesian anu mo, támé anitedálí móts. ¹⁰ Anubu iwi:sinto, támé Kristo su anubu ansigýo. Ahiánfó angyí, támé anulahá ahá bamlí iwi anyapó. Animá tóto, támé anubu tóogyító Kristo su.

¹¹ Korintos! Anitehíé nyá mli iwi ansigýi, lé iwi:tó bláa mli asón. ¹² Anitamakólá iwi mlisú, támé mli mó mlidé iwi kólá aniso. ¹³ Nde mli asón bláa fé mí onutó abí. Mli é mlumápv asvansu nján anu.

Omátfó Pvgyi Mba

¹⁴ Mlia ḡmátfó mlumágyi mba. Nkálí yilé móa lalahé bétalí tsíá tsukole? Nkálí wanki móa oklún é bóbwe kóle? ¹⁵ Kristo móa ḡbónsám,* bétalí bwé agywun kóle? Ekekeke! Nkálí ohógyipó móa ḡháké ání ḡma hógyí bóbwe kóle? ¹⁶ Nkálí bótswé ḡkpi Bulu ḡtswékpá? Tsúfé angyí Bulu ḡkiankpápu amu ḡtswékpá nu. Igyi fé aláh bawanlín wá Bulu asón ámuto bée,

“Bulu ḡbée, ‘Nétsiá mí aháto,

mía amónya abénatí.

Nóbwe amó Bulu,

amó é bóbwe mí ahá.’”

¹⁷ Bawanlín wá Bulu asón ámuto é bée,

‘Ani Wie Bulu ḡbée,

‘Mlidali amútó, amli:main iwi le amúsó.’”

Betrá wanlín wá Bulu asón ámuto bée,

“Mlumáwa ibi lalahetó,

mí anha mli.”

¹⁸ Betrá wanlín wá Bulu asón ámuto bée,

“Bulu ḡbée, ‘Nóbwe mli Sí,

mli é mlóbwe mí abí.’

Alí anu Wie Otumípó déblí ní.”

7

¹ Mí apió adwépó, Bulu lahíé ntobiá igyi alí yáí anu. Mú su mlíha afwí ibí le tóogyítá ibákpoí anu ḡyolívó pú anu ḡklaa féetó. Mlíha anya Bulu ifú, méní ibéha anu iwi bétun, ifin kóku méestrá tsíá anu iwi.

Paulo Ansigyt

² Kókoli, mlumákolá iwi aniso! Anumókópó lalahé gyí ḡhaa. Anumókóyíntá ḡhaa, anumókósísi ḡhaa é. ³ Megyí ipón nde mli ha só nde asón ánfi bí. Tsúfé nablí bətsón mbée, anitekle mli asón. Lowuto o, nkpató o, anuméétan mlisú ekekeke. ⁴ Ntetálí bla mli mí klonto asón, nde iwi é tsu mlisú wankláán. Ani ipian fée ḡma a, mlilawá mí ateto-ɔnlín. Ansigyt kókponkóntu kó labólá mí klonto.

⁵ Tsúfé bréá anulówie Makedonia a, anuménya ḡkpa dá ḡkprónó. Atson nfí asón, ayinkí nfí itré. Mú su ifú letsíá an ayeto. ⁶ Támé Buluá otolwíi ahá ámóó iwi lawú amó iklon amu lékpa Tito ba anu, pólwíi anu iklon. ⁷ Megyí mu ibá amu nkole léha iklon lólwíi anu, mboúni asón ání olépotsúa inu ba é. Olébláa anu ḡbée, mlíhíé mlidékléá mlówun mi. Alíá asón ámu lahan mli, mlulanú iwiásí ání mlumébu bwé po aláh mlulahíé tsúlá dínká mí klésó, su anší letrá gyí mu tsíá.

⁸ Tsúfé ní mí ḡwoló ámóto asón lehan mli kóráá á, mí mó imehan mi. Ibú mótsá lehán mli bré kóto, tsúfé nowun ání ilcha awirehó lékitá mli kpalobí. ⁹ Ansí de mí gyí séi. Megyí aláh iłowa mli awirehó su. Mboúni aláh awirehósú amu ilaha mliladámlí klonto su. Tsúfé mli awirehósú anfi odu Bulu tekle nu. Mú su mí asón ámu imeyíntá tóto tsú mli iwi. ¹⁰ Tsúfé awirehósú igyi Bulu apé tópó klontodamli bá. Itéhá anitenyá nkpa. Mú odu bu ḡsín, támé ḡma ḡsín.

* **6:15** Paulo léti ḡbónsám ḡbée, ‘Belial.’

Öytá awirehosú mó á, lowu itopóba. ¹¹ Mlkí táá awirehosúá igyi Bulu apé latí há mli! Ilahá mlilatsú iku lé asón ámto, mlidésuná ání mli asón da əkpa su oblo é de mli. Ilatsí mli opumi, ilahá mlíhié mlidékléa mlówun mi, mlilatsúlá dínká mí kléso. Mlhíié mlidédunká ání mlébití lalahe əbwepó ámu isu. Léle, mlilalé súná ání mlumégyi pón asón ánfito.

¹² Nowanlín əwól sísi mli, támé megýi ahá ánfí su. Megyí ohá ámóvú oləbwé ilá, ntéé ohá ámóvú oləpó ilá gyí mu amu so. Aliá néle súná mli Bulu ansító ání mlilatsúlá dínká mí kléso mboún su. ¹³ Iní lahié wá aní atetó-onlin.

Máá idün kórará á, ansi legyi ani, bréa anilowun ání mli fée mlilahá ansi de Tito gyí, tsúfé mlilahá iklon ladí mu asi. ¹⁴ Ní nekanfó mli mu ansító kórará á, mluméha péli mekitá mí. Ali ámóvú asón ámóvú anulébláa mli ámu fée igyi ənokwali amu a, alí kanfó ámóvú nekanfó mli mu ansító ámu é laba móto ní. ¹⁵ Ní Tito əkáin aliá mli fée mliteyaa asu há mu, ho mu asón blíhé, pú aliá mletenyá ifú kpínkí mu ansító á, ətetráa nya mli iwi ədwé tsia. ¹⁶ Ansi ihié de mí gyí ání nétalí pú ansi dínká mlisu əkpagyíəkpasó.

8

Akristofá Atökie

¹ Apíó, anidékléa mlubú awitoleá Bulu lawá há əpasua ámóvú bubu Makedonia əmátó ámu. ² Iníá bubu ipian móa asón wunhe tsotsaotsa kórará á, bopó amó ohian fututúutú lé amó awitole kponkpoənkpoṇti súná ansigýisó tsón amó atokiehétó. ³ Néblí mbéé, bekie atá dvn aliá bétalí kórará, tsú amó klvnto. ⁴ Betsiá kólí ani əkpa bée, ahá amó é abunya əkpa wa awitole ha Bulu ahá ání bubu Yerusalem. Fówun amó é amó ibí bōwie osum agyómá ánfita. ⁵ Bəbwé don aliá anilósusúni. Gyankpapó a, besi amó iwi há aní Wíe, belasí amó iwi há aní Bulu apétó. ⁶ Mú so anulahá Tito amóvú olegyankpá beha mlilówa nsi ámu aniaa, ətráa yinki beha amlíwa nsi mli mli awitole agyómá ámu ənó wankláán. ⁷ Mlilafon əkpagyíəkpasó, tsúfé mlíhié mlubú hógyí, mlíyin tóí, mlilétn ansi. Tóta tamakpón mli, mlitehíé dwé aní é. Ndekléa mlhbóó mbódí awitole agyómá ánfí étó dvn əhagyishá.

⁸ Mmedé mli hie mbéé, mlbwéé mó. Mboún ndepó mli ədwé kápó akvá budeprí ání amó é bəbwá. ⁹ Tsúfé mlíyin aliá aní Wíe Yesu Kristo lódwé ahá, wá awitole. Iwi onyapó ogýi teki, támé aní su oləbwé iwi ohiáni, méní abótsun mu ohian ámuvsu bwé iwi anyapó.

¹⁰ Mí agywun gyí, ní mlomó agyómá ámóvú mllefí asi oflikí amó ənó á, ibówa labi há mli. Tsúfé mlígyí əpasua gyankpapó ání mlilóbwé agywun amó, mli kén léfi mó asi. ¹¹ Mlwuna bwé mó mli ənó. Mlile iklonto bwé mó, fé aliá mllefí mó asi. Mlkicé mó mli əwanlín ənó, méní ibékanáa agywun ámóvú mlilóbwé amó. ¹² Ní ihié igyi mli apéá mlíha á, mlkicé táá mlubú. Mótegyi Bulu ansi, megýi móá mlumá.

¹³ Megyí bée, anidékléa abéha iwi bólwií aky, iwi ikli mli mó; mboún aliá iwi bólwií mli a amónya fée kékéé. ¹⁴ Seí mlubú atá tsotsá mléetalí pübva amó. Mómó ní iwaá alé há amó, iwi leklí mli é á, amó é bétalí búa mli, méní mli a amónya fée mlényá kékéé. ¹⁵ Mlkicé ání Bulu asón wanlíhé amó lóblí əbée, “Dhá ámóvú əlekpa tsotsaotsa amó ménya mó dobí. Dhá ámóvú əlekpa kpalobí amó é klé lófun mó.”

Tito Mva Mo Aba

¹⁶ Adá Bulu ipán ání alahá Tito é latsúlá dínká mli kléso fée mí. ¹⁷ Bréá anilówa mu aniaa obá mli wá á, olotsulá. Mu onutó óó, ibó mu ədwé ání əbérta ba inó. ¹⁸ Andé mva opió əku wa sisí mli. Əpasua ámu fée bude mu kanfó, asón wankláán ámu əkan da su. ¹⁹ Makedonia əpasua ámu fée léé mu áni ania mónyo anáti ki, aho atokiehé ámu ya Yerusalem. Andé ató ánfí bwe pówá aní Wíe numnyam, méní ibósuná ání aní onutó latsú dínká iwi su áni abóbwé mó.

²⁰ Andé aní iwi kú wankláán, méní zhaa méele aní ulá, tsú alá anilópu andé atokiehé ámuvsu kít. ²¹ Tóá andidésusúni gyí, aliá abóbwé móá ida əkpa Bulu mva anyánkpoşa féeé ansi.

²² Iní su anulapó aní apíó ámuto əku mántá Tito anásó. Anulasó mu kí, anilawun ání əhíé əbó nsi. Alaho mli gyi séi. Mú su əhíé ədekcléa əbérta aní agyómá ámu yo. ²³ Ní əku léfíté mvsu á, mlubla mu mlua, mía mónyo dé agyómá yo pósúm mli. Makedonia əpasua lówa apíó atráhé amóvú mva amónya əbebá amó. Iní désuná ání Kristo bude numnyam wa. ²⁴ Mú su mlile mli ədwé suna amó. Isuna əpasua ámu féeé ání mli su anibú əkpa tsú iwi.

9

Akristofá Bvma Tóta Bvá

¹ Imehián ání nówanlín mli əwól tsú aliá mlidé Bulu ahá ání bubu Yerusalem boá iwi. ² Tsúfé nyin ání mlíhié mlidékléa mlilóbwá amó. Nagyi mli iwi adánsie súná amó mbéé, tsú oflikí əpá Akristofá bubu Akaia osolvus beda iwi su yáí ání bólba. Mli nsiwa lahá ogýa kú lawié amó ədvdveto. Mú su amó é bafi mó asi. ³ Támé ndé apíó ánfí wa sisí mli, isuna ání megýi kpaalí negyi mli iwi adánsie súná amó. Mlida iwi su, fé aliá nebláa mli yáí, amlíka mli tswitswi féeé. ⁴ Tsúfé ní Makedonia Akristofá ámuto əku bobuo mli ba inó, bowun ání mlumákódá iwi su.

fé alia neblá amú á, abósopáa amú ansítá, támē mlósopáa dvn m. ⁵ Mó su nabwé agywun ání néha Tito mva mu aba ámu abugyankpa ba mli wá, iha amlidunka tásá mluléhié ání mléha yái. Támē mliha mó tsú mli klonto, megyí əhié igyi.

⁶ Mlikaun ání əhá ání odú kpalobi á, kpalobi ətokpáti, támē əhá ání odú tsotsa tókpáti tsotsa. ⁷ Mlito okugyíəku oháa móá əbétalí tsu mu klonto. Imábwe əhíé, tsúfén əhá ání ətöpó ədwé kíe ató asón Bulu tekle. ⁸ Bulu téhá mli tásá mlidéhián brégyibré, dvn alia ilehián mli. Mó su mlenya tásá mli hián brégyibré. Ibófvn mli sian, mlópvbwé yilé há aha bambá. ⁹ Fé alia bawanlín wá Bulu asón ámu bée.

"Bulu əha telé iwtó kíe ahiánfó ató.

Mu yilébwé tamatá."

¹⁰ Bulu téhá adatöpó ató-abí bvtodú, ətchá ahá atogyihé. Mlgyí fé amú. Əbéha mli ató-abia mlópu iku kíe ahá, atogyihé tsotsaotsa bédali tsu mli yilébwé ámu. ¹¹ Əbhéhié yúlá mli əkpagyíəkpasu, ménú mlówa awitole há ahá brégyibré. Inu əbéha ahá ámu bédala Bulu ipán, ató ámu mlílapótson anisu há amú ámu su. ¹² Tsúfén atoku anyo əbédali tsu mli ató hahé ánfito. Megyí ató ámu mlílapóhá Bulu ahá ámu ató de amú hián, bvbv Yerusalem amu nkvlé, mboún əbéha ahá tsotsaotsa békue dá Bulu ipán. ¹³ Tsúfén ní mléha amú á, əbéha békantó Bulu. Ibósuná ání léié mlidé Kristo ason wankláán ámu mlílapó amusó gyí, mlidé awitole é wa há amú aha bambá. ¹⁴ Békue káin mli, bó mpái há mli, tsú awitole kpənkponti ámu Bulu lapóhá mli ámu su. ¹⁵ Adá Bulu ipán há mu atokiehé ánfí idon bli ánfi!

10

Paulo Gyumagyihé Ənóle

¹ Ibu mótsá mlito akv mltéblí mliaa, ní mbo mli wá á, mí asón lolwií, támē ntowánlin mí nwól túmiso. Támē mí Paulo nde mli kokóli mbéé, mlipóki alia Kristo asón lolwií, əlesba iwiási. ² Mlito akv bvdeblí bée, mí bwéhé lalian oyító ahá. Mó su ní netrá ba inu á, nawun ání ilehián ání mí ansító bówa ənlín. Kókoli, mlumáha ampo tsiátó anfi odu ba inu. ³ Ibu mótsá oyí ánfító anibú, támē megýí oyí ánfító agywun anidépokó isá. ⁴⁻⁵ Megyí oyító akotó anidépokó. Bulu akotásá ibu túmi anidépobwié okpikplikpa kugyíkvá itokósú lí Bulusu. Anitápóyintá afunu asón kugyíkvá ahá bvtopótsú iwi, itehá amú botamabí Bulu. Anitápódamlí agywun laláhe kugyíkvá, há itobú Kristo. ⁶ Ní mli aha tráhe amu mlílapó iwi há Kristo, mlidé mu asónsógyí a, abébiti ahá ámu bude asotó-ənlín wa ámu é asu.

⁷ Mlikí ənökwalí amú ida mli ansító ámu. Ní mlidékúá Kristo bó mli á, mómó mlíki mó wankláán, amlibi ání móbó aní é. ⁸ Ní nde iwi tsu túmi ámu aní Wíe lapóhá aní ámu su dóbí a, ima mí péli. Tsúfén ələphá aní əbée, apóboa mli amlidan. Megyí əbée, apóyinta mli. ⁹ Imábwe mli fé nde nwól wanlín, pówá mli ifú. ¹⁰ Tsúfén akv bée, "Mákpla Paulo. Mu asón wanlínhé bu odwin, ətspohié ahá. Támē ní mu onutó əbu aní wá á, ololwií, mu asón blíhé é ima ibiá!" ¹¹ Iwánki ahá ámu ání asón ání anitowánlin sisí ahá kén anitobwé ní anibú amú wá ní.

¹² Léié mli á, amendi anigyiá abópu iwi kápó ahá ánfí bude iwi kanfó ánfí? Amú wólewule dépu iwi kápó aba, bude ansi podínká abasu. Mimlá igyi amú. ¹³ Ani mó anumóotsu iwi dáfá, mboún əkpa ámu Bulu léhié há aní ámu ənó abótsu iwi fun. Mogyí agyómá ání anulabwé bábu mli ní. ¹⁴ Anulégyankpá pí Kristo asón wankláán ámu ba mli. Mó su ní anidé mli asón bláa a, anumókótí dáfá. ¹⁵ Anumédépo əhaa agyómá é tsú iwi. Mboún anidé əkpa kú ání mli hógyi bédan. Agyómá ámu anidéyo mlito ámu é ibékeli tsíá. ¹⁶ Mómó abétalí dáfá mli, yéda asón wankláán ámu əkan əmá bambá éssó, ménú imázbwé fé anulapó otinéá əku lagyankpá yó agyómá tsú iwi.

¹⁷ Támē Bulu asón wanlínhé amu léblí əbée, "Chagyíha ání əbée, mótsu iwi á, əpóu tásá aní Wíe labwé tsu iwi." ¹⁸ Tsúfén ní Bulu əkánfó fó gyí asón, iwi kanfó mó kpaalí igyi.

11

Paulo Mva Sumbí Ayəpó Afunupv

¹ Mliya klón, amlinu mí mimlála kpalobi ánfí as! Kókoli, mliya klón ha m. ² Mmesi mli tswi fé alia Bulu tamásí mlí tswi. Tsúfén mlgyí fé obitebiá omeyín oyin, napó mli há oyin əkve, oygi Kristo. ³ Támē ali ámu iwo ámu lópu mu alape mlé Hawa amu á, ifú de mí ání əku əbémli mli, mli ansi bédinkí ənökwalí pí ədwé wankhé amú mlíbu ha Kristo amusó. ⁴ Tsúfén nyin ání ní əku əbá bédala Yesu bambá əku iwi asón əkan súná mli, imegyí əmámu amuléda mo iwi asón əkan súná mli ámu a, mlíkösí hogyi. Ní mlenya ənjé bambá kvá ma ətsan há móámu mlílégyankpá nyá ámu é á, mlího mó gyí. Ali kén ní mlonú asón bambá ání ma ətsan há móámu anulébla mli ámu é á, mlíkösí ho mósov gyí ní!

⁵ Mmedéhogyia ahá ánfí bude iwi ti "Sumbí ayopó akponkponti" ánfí budeun mi okpa okukuso. ⁶ Ní mmeýin tó kórará á, nyin asón ání ndéblí. Nahogyia anlahá asón ánfito ilawánkí mlí okpagyóokpasó.

⁷ Inú nápo iwiásibá pú obú há mlí bréá nedá Bulu asun wankláán ámu okan súná mlí, mmahó mlí tato su yéé tsítsa nobwé á? ⁸ Opasua bámbá ató noswí, póbá bøyagymá há mlí. Mó su netalí súm mlí, mmahó mlí tato ni. ⁹ Bréá mbv mlí wá, iwi leklí mí a, mmesi ipian tsui mlita okukuso. Mboún apító ámúvó botsu Makedonia ba amú léha mí atohiánhe. Inú su mmesi ipian dinká mlita okukuso, mmésesi dinká é. ¹⁰ Inú ónokwali nenya ndéblí tsú Krísto iwi mó á, ohaa méetalí ká mí itin obéé, mmápo asón ánfí tsú iwi Akaia ósolvusó fée. ¹¹ Ntogyi su? Ntamadwé mlí lóó? Ekekéeké! Bulu yin ání ntodwé mlí!

¹² Nóbwe mí agyomá fí alia nde mó bwé dodo. Nóbwe mó pótin amó okpa, ní bude iwi tsu beé, gyuma kóle ania amónyo anidébwé. ¹³ Afunupu bogyi. Bapina bwé iwi fí Krísto sumbí ayopó, bona bude mlí mlé. ¹⁴ Támé una wánwan! Tsúfí Óbonsám kórará teki ansi bwé iwi fí Bulu-obépo wankíhé! ¹⁵ Mó su una wánwan ání mu asúmpó ánfí é bapina bwé iwi fí yilé abwepó. Amó ónómá bélé amó bwéhé kugyíku ówan.

Paulo Asvn Wunhe

¹⁶ Ntráa nde mlí bláa mbéé, ohaa mábu mí oha mimláhe. Támé ní mlidé mí bu ali óó á, mlitsu mó ali, mí é anya okpa tsú iwi kpalobí. ¹⁷ Aní Wie tamatái ali, támé nabwé iwi fí oha mimláhe. ¹⁸ Ahá tsotsotsa bötotsú iwi fí oyító ahá, su mí é nótsu iwi. ¹⁹ Ee á, inú mliaa atiansípo mligyí óó á, mlitotsúlá há aha mimláhe. ²⁰ Tsúfí ní óku opó mlí bwé nkápabi kórará á, mlitotsúlá. Ní opó mlí nyá iwi, ogyi iwéé mlsu, obú mlí tóku odu, adá mlí tsota kórará á, mlitotsúlá há mu. ²¹ Mlia mma ansió-onlin. Ee, natsúlá. Mí klé ma inu.

Támé tógyítáá óku labwé adépotusú iwi á, mí é néatalí pú mí kle tsú iwi. (Támé nahogyi ání igyi mimlála.) ²² Ní beé Hebrípo bogyi á, mí é Hebríyn ngyi. Ní Israelfó é bogyi á, Israelyin mí é ngyi. Ní beé botsu Abraham abí-anátá a, inu mí é notusu ní. ²³ Beé Krísto asúmpó bogyi? Mblí mó mimlásu, ndon amó! Nayí iwi yá agyomá dun amó. Nadí obu dun amó. Badá mí dun amó. Nesian wu bré tsotsotsa. ²⁴ Yudafó banwén mímpli tsé adwasa-kwebá (39) tse nu kéké. ²⁵ Romafó é baptí mí ató tse sa kéké. Beda mí abwi ótsawule. Tse sa kéké ntsusu-yibi labun mi, násin ntsutsu ekewóle owít. ²⁶ Mí okpa tsotsotsa tutó á, nafta ntsu akponkponti, natsu ogyo atswapó ibito dálí. Natsu omá bámbásópó pú anu pi Yudafó fée ibito dálí. Natsu awúlusó pú adimbisó, nafta opó. Natsu ahá ámúvó bude amó iwi ti beé, Akristofó ámu aná fée ibito dálí. ²⁷ Nayó agyomá kpéplé, ilapíán mí ki. Ntamadíu nkékú. Ntetsiá akón móúa ómewóli, ntekli óná, ntedí atsal, náti yayá aná fée. ²⁸ Inú fée omá a, tóá idün mí klunsó, ntogywún mó iwi ekekegyiekké gyí opasua ámu fée aléwa. ²⁹ Ma lópon, mmotsu kuku lé mu asóntó? Ma bekpa wá lakpanto, umowa mí oblá.

³⁰ Ní beé ntsú iwi á, ntoiá itehá mí hagyí teba asi nápotusú iwi. ³¹ Bulu, ogyi aní Wie Yesu mu Si, ólekanáa kanfú bré féétó ámu yin ání mmedé afunu wa. ³² Owíe dēhen Areta léha mu ómásó okípo léyete mi Damasko wúlu óná, okita mí. ³³ Támé bapu mí wá lakpátó, lé mí tsuñ ikwito, kplí mí yi buntú ání bapwé wá wúlu amu omá, nesrí sí mu.

12

Paulo Atowunhe Pó Mv Ató Lesúndhé

¹ Iléhián ání nótsu iwi, támé tótooto ima iwi tsutsútó. Támé mblí atáá nowun pú tóá aní Wie lalé súná mí. ² Nfí dúana (14) ní, bowan mi ya ósósó saasito. (Mí nyankpusa-oyí lóyo inu o, mí okláa o, mméetalí bí. Bulu nkule yín.) ³⁻⁴ Fé aláí nakúblí á, bowan mi ya Paradiso. (Mí nyankpusa-oyí lóyo inu o, mí okláa o, mméetalí bí. Bulu nkule yín.) Nonu asón ání ima blító, ohaa má okpa blí mó. ⁵ Néatalí pó itá ámúvó nowun amu tsú iwi, támé mmóopó mí ató bwéhé tsú iwi. Ntobiá itehá mí ówónlín óná teba asi ntspótsú iwi. ⁶ Ní mbéé nótsu iwi kórará á, mmóotsu iwi fí oha mimláhe, tsúfí néblí ónokwali. Támé mmóabwé. Mmedékléá ohaa okú mu dafa alá mí tsiátó gyí, ntéé asón ámúvó nöpoba amu.

⁷ Aliá mmóopó ntoiá ánfí ibu ifú, ibu wánwan, Bulu lalé súná mí ánfí tsú iwi su á, olépu ouwku wá mí awút, igyi Óbonsám-obépo. Itedá wo mí, méní mmóotsu iwi. ⁸ Nakókoli aní Wie Yesu tse sa kéké mbéé, olé itó ámu mító. ⁹ Támé asón ání ótebláa mu brégyibré gyí, "Mí awitole pé gyí tóá fehián. Tsúfí ohaa ání mu ówónlín óná laba asito mí túmi tehié lin ówan." Inú su ibu mi ansigýi ání nöpó tóá itehá mí ówónlín óná teba asi tsú iwi, méní Krísto túmi ámu ibéhé bun misó. ¹⁰ Krísto su ansí bégyi mi brégyibré. Ní mí ówónlín óná iba así, bude mí sia, mbv ikplánta, bvdin misó, ntéé iwi de mí ósin, tsúfí ní mí ówónlín óná iba así á, mó ntelányá ówónlín ní.

Korinto Opasua Iwi Asón

¹¹ Nabwé iwi fí oha mimláhe, támé mliláhá laba ali. Teki iléhián ání mléblí asón wankláán tsú mí iwi. Tsúfí ibu mótsá mmegyí tóta, támé ndun "sumbí ayopó akponkponti" ánfí mó.

¹² Bréá mlu wá á, notomi bwé tóá iwu wánwan pú osúna máa ofúla ətsan-ətsan, pósúná mli ání lélé sumbí ɔyapó ngyi. ¹³ Ntó dé mli háan? Tóá nəbwé mltó, mməbwé ɔpasua bámbátó gyí, mmesi iwi tswi mlsu. Kókoli, mlsikie mí!

¹⁴ Séi á, otse saasi ndebweá néba mli wá á. Mméeba besi iwi tswi mlsu, tsúfé mmedé totó fité tsú mli wá. Mli onutó ndehián. Kebi tamatsú mu si wá akonko, mu si tótsú mu wá akonko. ¹⁵ Iwu mi adweá néyintá tógyítóá mlu mli su, sí mí iwi fée kóraá há mli. Inúá nde mli dwé duví alá á, ntogyi su odweá mli mó mlubo há míusó dedinkí?

¹⁶ Fialı mlawun ání lélé, mmeba besi iwi tswi mlsu, támé mlidéblí mluaa, nofwifwí ansí. Ndepo ató tsón mli omuá wá mli ənó. ¹⁷ Əkpa əməməsu? Nətsón ahá ámúó nəwa mli wá ámuto əkusu sísi mli lóó? ¹⁸ Bréá nokokóli Tito, nəwa mva ani pió Okristoyin amu mli wá mé, olebesisi mli? Ekekeke! Tsúfé agywun kule mia monyo anidépöbwé toku kule.

¹⁹ Fialı mlidé mó tsu bré ánfitó fée mluaa, anidétó pöká iwi lé. Megyí ali ígyi. Akristof anigyi, anidétó Bulu ansít. Mí adwepó, anidé tógyító bwé pówá mli əwənlín. ²⁰ Tsúfé ifú de mí ání néba mlumetsié wankláán. Mó su mí ason blíhé bówá mli asoto. Fialı nəbətu itré, ənsipe, əbló, olu, ahásia, ahá iwi asónblí, iwitsú pú abasuda mltó. ²¹ Nhíé nde ifú nya ání néba ənó á, mí Bulu obétrá ba mi əsi mli su. Nósú, tsúfé mltó aksu mlumókósi mli lakpan dada amu bwé, dámlı klvntó sí mbvntó, hakpanla pú əwáli laláhe amu.

13

Iklá Pó Oláda

¹ Otse saasi nebá mli wá á. Bulu asón leblí əbée, “Asa mluha əkv ipón á, mlínu adansifo abanyó ntéé abasa ənó.” ² Bréá neba mli wá otse nyapó a, nedá ahá ámúó bude lakpan bwé ámu fée əlá. Ntráa nde amúa aha tráhe fée əlá da, tsúfé ní nebá inu á, néhíe bíti amú isó. ³ Tsúfé mlidékléá mlébi ání lélé Kristo déti tsón mlsu. Kristo əwənlín ənó məkóba aśi mltó. Mu túmi é ihíé tsá mltó. ⁴ Iwu móntó mu oyikpalíhesu lowu ilosuná ání alapon, támé séi á, otsie nkpa Bulu túmitó. Bréá ania monyo anulábwé kule a, anulápón, támé séi ania monyo anitsie nkpa Bulu túmitó. Mó anidépökpá mli ní.

⁵ Mlyo mli nwuntu ki bęe, ahógyipó onutó mlígyí? Mlikapó mli iwi ki bęe, lélé Kristo Yesu bo mltó? Mlulawun ání əbu mltó? Ní mlumókowun mu mltó mó á, mómó megýí ahógyipó onutó mlígyí. ⁶ Nahogyá mlébi əbəi ání Kristo ahógyipó onutó anigyi. ⁷ Anidé Bulu kokóli aniaa, mlumátrá bwé lalahe kuku. Megyí aliá ibósuná ání anigyi Kristo ahógyipó onutó su. Támé ní ahá budekú bęe megýí Kristo ahógyipó onutó anigyi ó á, əhá mli mó amlibwé tóá ida əkpa. ⁸ Tsúfé aní mó animéetalí kósú líi ənəkwalı asón ámuso, dun ání abéha mó ibóyo nkpa wóle. ⁹ Ní aní mó aní əwənlín ənó laba aśi, mli klé llawá ənln á, ansi bégyi aní. Tóá anidé Bulu kóli gyí, əhá amlilalú kímkímkín, amlidan Kristo hógyito. ¹⁰ Inú só nagyankpá nde əwənlí ánfi wanlín sísi mli, asa amba inu ní. Méni ní nebá á, mmóobotsu iwu mlsu. Tsúfé ndekléá nəpo túmi ámúó aní Wie lapohá mí ámu búa mli amlidan. Mməpöyintá mli.

¹¹ Apió, itréhe a, ansi ígyí mli. Mluu mbódí amlulu kímkímkín, amlidan Kristo hógyito. Mluwa aba əwənlín. Mli agywun ibwé kule, amlitsia iwlwiito, méni Bulu ámúó ətədwé aní, ətchá aní iwlwii amu obétsiá mltó bré fée. Nehá mli itsiá gyágýáagyá.

¹² Mliha aba itsiá, amlilata aba puta ədwesu.

Bulu ahá ámúó bude nfti ámu fée əbhá mli itsiá gyágýáagyá.

¹³ Aní Wie Yesu Kristo bvalleyi, Bulu ədwé pú Əjə Wankihé kulebwé itsiá mli féesó.

ɔwɔlúá Paulo Lówanlín Sísí Galatiáfɔ

¹ Mí sumbí oyopó Paulo dé ɔwɔlú ánfi wanlín. Megyí anyánkpósa ntéé ɔhaa lówa mí. Yesu Kristo mva aní Sí Bulu ámoo ɔlkusósa mu tsú afúlító ámu lówa mí. ² Nde mó wanlín sisí ɔpasua ání ibu Galatia ɔsulósó féé. Mía Akristofóá bubu nfi féé anidé mli itsiá ha ania,

³ "Aní Sí Bulu mva aní Wie Yesu Kristo bɔgyii mli bvalé, abuha mli iwilwii."

⁴ Yesu anfi lési iwi há bɔmø mu aní lakpan su, méní ɔbéké aní tsú oyí laláhé anfito; fé alí ámoo ání Sí Bulu léhié yáí ámu. ⁵ Akánfu Bulu bré féé. Amen!

Asón Wankláán Kvku Má Iní Óma

⁶ Mli Galatiáfɔ, mli iwi lawá mí ifú ání mlilawúna yinkí Bulu ɔma. Bulu lótsun Kristo awitléoso tí mli ɔbée, mlilabwé mu ahá. Mlikí alihá mlilawúna mlidé asón bambá hóó mliaa, mógyí asón wankláán ámu. ⁷ Támé ina ɔtsan há asón wankláán ámu. Aha akú dékléá býeyintá mli agywún, abutse Kristo asón wankláán ámu. ⁸ Támé ní aní, ntéé Bulu-ɔbopó ɔkvó kóráá lótsu ɔsísvá bá, beda asón wankláán bambá ku ɔkan súná mli, ina ɔtsan há mó ámoo anilébláa mli ámu a, Bulu ɔlwíi mu. ⁹ Nakó blí asón ánfi, támé ntráa nde mli bláa mbéé, ní ɔkvó ɔbá beda Bulu asón wankláán bambá ku ɔkan súná mli, ina ɔtsan há mó ámoo anilébláa mli ámu a, Bulu ɔlwíi mu.

¹⁰ Megyí bée, ndekléá ahá bwdwéé mí. O-o! Bulu mboún ndekléá ɔdwéé mí. Ní ntráa ndekléá ahá bwdwéé mí á, tekí mmegyí Kristo osúmbi.

Paulo Sumbí Oyopó Bwé

¹¹ Mí apió, ndekléá iwaníkí mli ání Bulu asón wankláán ámoo nde mó ɔkan da ámu imotsú nyankpósa agywunto. ¹² Megyí ɔhaa wá notsúa mí, ntéé ɔkvó lósuná mí. Yesu Kristo onutó lélé mó súná mí.

¹³ Tsúfí mlilánú mí tsiató asón, alíá ngyi bréá mbuo Yudafó-osum ámu, pó alíá nehié dínká Bulu ɔpasua ámoo, nabo mbódíá néhi amó féé. ¹⁴ Nəhö gyankpa mí abato Yudafó-osum ámoo, pó alíá nəwa nsi gyi mí anáin amándié kugyíkosó.

¹⁵ Támé Bulu lówa awitlé há mí. Oléle mí yáí tsú bréá mbu mí yín iwi, oleti mí ɔbée, nyó mu agyómá. ¹⁶ Oléle mu Bi ámu súná mí, méní néda mu iwi asón wankláán ɔkan ahá ání bumegeyi Yudafóta. Mmoyó ɔhaa wá mbéé, osúna mí asón alí bré ámoo. ¹⁷ Mmoyó Yerusalem mbéé, noywún Kristo sumbí oyopó ámoo bvbó inu asa neba amó é. Mboún nenatí laa yó Arabia ɔsulósó, neyinkí ba Damasko wúluto. ¹⁸ Yesu lélé iwi súná mí, mó ofi-saasítá, nyo Yerusalem yówun sumbí oyopó Kefa ání bvtetráa tí mu Petro, netsiá mu wá nké díuanu (15). ¹⁹ Mmetrá wun sumbí oyopó ɔkvó duv aní Wie Yesu mu gyama Yakobo.

²⁰ ɔnokwali asón ndewanlín sisí mli. Bulu yin ání mmedé afunu wa.

²¹ Mó ɔma a, nyo Siria pó Kilikia ɔsulósó. ²² Alí bré ámoo á, Akristofó ɔpasua ámoo ibubu Yudea ɔsulósó ámu bumeckónyá bí mí. ²³ Móá bvdenu tsú mí iwi féé gyi, ahá bvdéblí bée, "Oyin ámoo odun anisu ámu ná ɔde hogyi amóó anidé mó asón blí, ɔde aní itin ka ámu kén ɔkan da." ²⁴ Ina mí su bekánfó Bulu.

2

Paulo Mva Sumbí Ayopó Atráhé Amo

¹ Nfi díúana ɔma a, míá Barnaba anilékpa Tito buo iwi, yinkí yó Yerusalem. ² Bulu lélé súná mí ání nyó inu, só nyo. Alíá mí agyómá móobwé kpaalí su á, negyankpá lé asióntó súná ɔpasua ahande amo nkóle itsétó. Nebláa amó asón wankláán ámoo ina nde mó ɔkan da ahá ání bumegeyi Yudafóta ámu. Botsulá dínká mósó. ³ Ibu móntá ání Griikiyin Tito amó anilékpa buo iwi ámu gyi, támé bumeheu mu bée, otún keté. ⁴ Ibu móntá Akristofó afunupu akúá beki ansi bowie anito bekleá otún keté. Tsúfí bodunká ání býeyintá iwisotsiá amóó Kristo Yesu lahá aní ámu; abubwé aní amlí nkápái ha Yudafó mbla ámu. ⁵ Támé anumési iwi há amó kpalobí kóráá, méní ɔnokwaliá ibu asón wankláán ámoo iméétsé ha mli.

⁶ ɔpasua ahande amóó bvbó inu ámu bumebláa mu asvansu bée, mpótsia asón wankláán ámoo ndebli ámoo. (Iná nde amó ti ahande kóráá á, megýí bée, amó hande amó ibu mi labi, tsúfí Bulu mó tamakí ɔhaa ansítá.) ⁷ Támé ahande amó bowun ání Bulu lápu asón wankláán ámu há mí ɔbée, ndáa mó ɔkan ahá ání bumegeyi Yudafóta,* fé alíá ɔlopohá Petro é ɔbée, ɔdáa mó ɔkan Yudafóta. ⁸ Tsúfí Bulu léha Kefa ání bvtetráa tí mu Petro túmi, ogyi mu sumbí oyopó Yudafóta. Mu kén láhá mí túmi, ngyi mu sumbí oyopó ahá ání bumegeyi Yudafóta é ní. ⁹ Iná á, ilawankí Yakobo mva Petro pó Yohane amóó bvhéé bvgyi ɔpasua ámu ɔtan ámu ání Bulu lápo

* 2:7 Ahá ání bumegeyi Yudafó támatin keté. Yudafó gyí keté atínpo.

alí agyómá ánfí kíé mí. Mó su bəwa mía Barnaba ibi, pósúná ání anulabwé kule. Botsulá ání mía Barnaba ayó agyómá ahá ání bəmegyi Yudafə, amó é abvy agyómá Yudafə. ¹⁰ Móá bodunká tsú ani wá gyi, akán amótá ahá ání bəma totosu. Mó kén gyi tásá ndekléá nábwé é ní.

Paulo Iyinwa Wá Petro

¹¹ Táme bréá Petro léba Antiochia wúluto á, nəwa iyin wá mu ahá ansítá, tsúfē tásá əlabwé itépi ma ale. ¹² Bréá əleba a, mva ahogyipá bəmegyi Yudafə botowá ibi gyi ató, táme Yudafə aku benya tsú Yakobo wá ba pé, olebiti iwi lé ahá ámvtó, tsúfē ode ahogyipu amóó bee botin keté ámu ifú nya. ¹³ Iníá ndeblí á, Yudafə atráhe amó é bəbu Petro apinabwébi ánfí. Barnaba óó léyinkí yó obuo amó. ¹⁴ Nowun ání amó bwehé ámu imekanáá ənəkwalaá ibu ason wankláán ámvtó. Mó su nebláa Petro ahá ámu féé ansító mbée, “Petro, Yudayin fogyi, táme fumédé Yudafə amándíési gyi. Əmatásá amándíési füdegí. Ntogi sú fidé ahá ámóó bəmegyi Yudafə ámu hie feé, bəbwéé Yudafə amándíé áni fakíná?”

Hogyisív Bulu Tətsvn Hó Yudafə Pó Əmdá Bámádísó Nkpa

¹⁵ Yudafə lókwí mía funyo. Mégí ahá ámóó bəmegyi Yudafə, bəmeyín Bulu mbla ámvtó atsú. ¹⁶ Táme ani Yudafə Akristofá ámu mó anyin ání megí Mose mbla ámvsu gyi su Bulu totsú əha ání mu asón da əkpa mu ansítá, nkéti Yesu Kristo hógyi. Mó su anulahá mu gyi, méní Bulu əbótsvn mu hógyi amvsu há ani asu ní. Tsúfē ní mbla ámvsu gyi su mó á, teki əhaa méegyi asu Bulu ansítá. ¹⁷ Anidédunká ání Bulu ətsónan Kristo hógyisu, ətsu ani ání ani asón da əkpa mu ansítá. Táme ní Yudafə aku bude ani mboún kú lakpan abwepó á, mómó imosuná ání asókpan Kristo dé ani suná a? Ekekeé! ¹⁸ Ní nakná Mose mbla ámu, láyó nde móssó gyi a, mómó ilosuná ání ito laláhe nəyo ndebwé á. ¹⁹ Tsúfē Mose mbla ámu ilosuná ání nawú. Iléha negyi iwi, méní nétsái nkpa popwé há Bulu. Mía Kristony beda mántá oyikpalihesó ənjétó. ²⁰ Mó su ntsie nkpa séi, táme megí mí onutó tsie nkpa əsolvó anfisu. Kristo, ogyi Bulu mu Bi ámu tsie muto. Molwdwé mí, bowu há mí. Mu hógyi sú ntsie nkpa. ²¹ Mó su mmedé Bulu awitse amó kiná. Tsúfē ní Mose mbla ámu sú əha obégyi asu Bulu ansítá á, mómó kpaali Kristo lówu!

3

Mbla Ámvsu Gyí Ntées Kristo Hógyi

¹ Oo Galatiafs aha mimláhe! Ma lálé mli ansí ali? Mégí mli onutó ansító bəhie lé súná mli aláu beda Yesu Kristo mántá oyikpalihesó, mó mu? ² Nfite mli ason kua kule. Mose Mbla ámvsu gyi léha mlilénya Əje Wankhé amó lóó, ntée ason wankláán ámóó mlilónu, mlidé móssó hógyi amó su? ³ Aha mimláhe mlilékvó mligyi alí á? Iníá mlilépo Əje Wankhé amó tsúa mli Kristotötssi ási mé, mli onutó túmi mlhaa mlspomó mó oná ngya? ⁴ Kpaali sú mlilówun ipian ámu féé ason wankláán ámu su? Megí kpaali so! ⁵ Ntráa fite mli. Mli Mose mbla ámvsu gyi sú Bulu lapó Əje Wankhé amó há mli, əde ofúla é bwe mlito? Ekekeé! Aláa mlilónu ason wankláán ámu, há móssó gyi sú ələpohá mli.

⁶ Mlipuki ani náin Abraham. Ibu Bulu ason wanlínhé amvtó ání, “Abraham lóhó Bulu gyi. Mó su Bulu lótsu mu ání mu asón da əkpa.” ⁷ Mó su ilehián ání mlébiá ahá ámóó bəhó Bulu gyi amó gyi Abraham abí onutó ní. ⁸ Bulu ason wanlínhé amó léblí yáí ání Bulu əbótsvn ahá ámóó bəmegyi Yudafə ámu hógyisu, tsú amó ání amó asón da əkpa. Iní sú Bulu lébláa Abraham ason wankláán ámu dodoedo obée, “Fósó nátsvn yulá əsolvó áha féé.” ⁹ Abraham lóhó Bulu gyi. Mó su Bulu lóyulá mu. Mó su séi ánfí á, Bulu əbópo oyula amóó slöpuyulá Abraham amó yulá ahá ání bəha Kristo gyi.

¹⁰ Táme ilwí din ahá ání amó ansí din Mose mbla ámvsu gyisú. Tsúfē bəwanlín wá Bulu asón ámvtó bee, “Bulu lalwí əhagyíha ání omegyi mbla ámóó bəwanlín wá Bulu mbla əwolótó ámu féésú.” ¹¹ Séi á, ilawánkí ání əhaa má inwá mu mbla ámvsu gyi su Bulu obótsu mu ání mu asón da əkpa. Tsúfē Bulu ason wanlínhé amó léblí obée, “Əhá ání mu hógyi su Bulu latsú mu ání mu asón da əkpa obénya nkpa.” ¹² Mbla ámvsu gyi mená hógyisu, táme Bulu ason wanlínhé amó léblí obée, “Əhagyíha ání ətegyi mbla ámvsu əbótsvn móssó nyá nkpa.”

¹³ Táme ani sú Kristo lémlí əha ilwíhé bréá beda mu mántá oyikpalihé amvsu. Mó su əlele ani tsú ilwí ámóó mbla ámu léti há ani ámu ási. Tsúfē Bulu ason wanlínhé amó léblí obée, “Ilwí din əhagyíha ání beda mántá oyisú.” ¹⁴ Kristo lówu, méní Bulu əbópo oyula amóó ələhe há Abraham amó kén yulá ahá ání bəmegyi Yudafə, méní abótsvn ani Kristo Yesu hógyisu nyá Əje Wankhé amóó əlehe ámu.

Mbla Ámu Pó Bulu Nhíhé

¹⁵ Mí apió, mpóó nde tsiátó asón kw flo asón ánfí ha mli. Ali ámóó əha ədínká ibwi mu asónsó beeé, əku ogyíi mu ató, əhaa má əkpa tsé mó, ntée lé ikv móttó ámu a, ali igyi ntam amóó Bulu léka há Abraham amó é ní. ¹⁶ Aní náin Abraham mva mu nanyo Bulu léka ntam há. Ali asón

ánfi imosuná ánfi mu aná tsətsəotsə, mboún mu na əkule pé. Mu na ámu gyí Kristo a. ¹⁷ Asón ánfi ndéblí gyí, Bulu léka ntam há anú náin Abraham, əledunká ibwi móso pósúná ánfi obegyi móso. Mbla amúú oləwa há Mose nfi lafana advasa (430) əma amo méetalí ká ntam amúú əledunká ibwi móso ámvtə, ntéé tse mó ekekéeké. ¹⁸ Tsúfē ní mbla amúso gyí su əha ibi bédá agyapadie amúos Bulu léhié yái ámu a, mómó megýi hie Bulu léhié mó yái Abraham. Táme ənkwalí amu gyí, kie əlpvukíe mu.

¹⁹ Mómó labi momw mbla ámu bu? Bulu lópu mó é mantá móso, méní ibósuná ahá tóá lakpan gyí. Táme oləwa mbla ámu ánfi ibétsiá alu yófon bréá Abraham mu na ámu obéba. Mágýi mu ató ogyípó ní. Oləpu mbla ámu há mu abopu bəpə bəwa Mose ibitə. Molóbwé Bulu múa Israelfö nsiné əlapó ní. ²⁰ Nsiné əlapó tamalíi há əbakóle, táme əbakóle Bulu gyí.

Labiá Mbla Amu Ibu

²¹ Bulu mbla ámu ələksó líi mu nhihé ámúú əlehie yái amúso? Ekekéeké! Ní mbla ku ibétalí há anú nkpa ánfi itamatá á, tekí abétalí gyí asu Bulu ansító, ní anulegyí móso. ²² Táme Bulu asuwan wanihne amu ələblí ánfi lakpan lagyi oyító ahá fésés plíplíplíplí. Mó su ató ámúú Bulu léhié yái ámu igyi Kristo ahógyipu klé.

²³ Táme asa Yesu Kristo hógyi lébá oyítá á, mbla ámu əlekí anú fé obu adípó. Əhaa ménya mu iwu, bəfon bréá Bulu lébelé Kristo hógyi əwan. ²⁴ Mó su mbla ámu lóbwé anisu əkipu bəfon bréá Kristo léba, méní Bulu obótus anú ánfi anú da əkpa mu ansító, tsónan anú Kristo hógyisó. ²⁵ Inúá Kristo hógyi laba su á, imehián ánfi mbla ámu əbétrá bwé anisu əkipu.

²⁶ Tsúfē mli Kristo Yesu hógyi su mli féé mlilabwé Bulu abí. ²⁷ Mli ahá ánfi mlia Yesu Kristo mlilabwé kole tsón asubosu mlilatsú mu tsiátó féé. ²⁸ Mó su Yudayin ntéé Griikiyin trá əma inu. Əkpábi ntéé ədihue, ətsi ntéé oyin trá əma inu. Tsúfē mli féé mlilabwé kóle mlia Kristo Yesunyo ikvəlbwətə. ²⁹ Inúá mlilabwé Kristo klé su á, mlilabwé Abraham abí-aná onutó, pó mu ató agyípó. Inú su itó ámúú Bulu léhié yái Abraham amu igyi mli klé.

4

¹ Mliyó asón ánfito ki. Ní əha owú, sí mu agyapadie yái mu abí bréá bəmekódan a, bəgysi fé nkpábi. Ibu mótsá amúbó amú sí ató féé, ² támé ilehián ánfi béba iwiásí há amúso əkipu alu yófon nfi odua amú sí lósuná ámu bəhó, asa abopu ató ámu wa amó ibitə. ³ Alí anú é anugyí asa Kristo léba ni. Anülbwé nkpábi há ənjé, ntéé túmiá ide oyí ánfisu gyí. ⁴ Táme bréá bré ámu onutó lófun a, Bulu lówa mu Bi sísí, əha tsihé lókwí mu wá mbla ámu ası. ⁵ Bulu lówa mu ánfi əbá bəhó anú ahá ámúú anugyí nkpábi há Mose mbla ámu tsu nkpábito, méní əbəbwé anú mu abí onutó.

⁶ Bulu lódunká ánfi obósuná ánfi mlilabwé mu abí. Mó só əlepə mu Bi ámu Əjé wá anú iklunto ní. Əjé ámu téhá anitokpólí mu aniaa, “Abba, mí Sí!” ní. ⁷ Mó su opíó, futráa fumegýi əkpábi, mboún Bulu mu bi. Inúá mu bi fugyi su á, mu ató féé igyi fó klé.

Galatiafö Iwi Ipian

⁸ Bréá mlilmónkyá bí Bulu á, mlilbwé nkpábi há əkpábi bəmegýi tóto. ⁹ Táme séi mlilabí Bulu, ntéé néblí mbée, alabí mli. Ntogyi só mlidékléá mléyinkí yósum túmi ánfi əma labi kókvóku? Ntogyi só mlétrá yinkí yóbwé amú nkpábi fé bré ámu? ¹⁰ Mlidé amándié ku bwé nké koto, tsra koto, bré koto pó nfi koto. ¹¹ Mli bwehé ánfi su ifú bu mito. Ide mí bwé fé ipian ámúú ndewíum mli su ámu féé əbəbwé kpaalí.

¹² Mí apíó, nokókoli mli, nabwé mí iwu fé mli. Ntráa mma mbla kóku ası. Mó su mlitsia mí atsiábi. Megýi bee mbée, mlilapó lalahe kóku gyi mi, só ndé inú bli. ¹³ Mlilakáin ánfi iwu ma mí ənlín asa neba inu bəda Bulu ason wankláán ámu əkan eke gyankpapu? ¹⁴ Isóki kpənkpənti mí dlo ámu lóbwé há mli, támé mó óó á, mlilmóbu mí təkv. Mboún mliláhó mu fé Bulu-əbəpə, ntéé Kristo Yesu onutó kóráá. ¹⁵ Ánsi lehié gyi anú ali bré ámvtə! Ntə lébá? Mí onutó nowun ánfi ní mléatalí á, tekí mlilolotí mli anstbi wá mí ali bré ámvtə. Mó ntə dé mli séi? ¹⁶ Alí ámúú ndé mli ənkwalí bláa amu so namlí mli olupó?

¹⁷ Ahá ámúú bədekléá mligýi Yudafö mblásu ámu bəma mli iwu agywün wankláán kóku. Táá bədeklé gyí bémáin mli lé míso, méní mlékle amú asón. ¹⁸ Ibu aleá ahá bódunká ánfi mlidwéé amú, agywün wankláán əkpaso. Megýi bréá mbo mli wá wole. ¹⁹ Mí abí adwepó! Iwi trá ide mí əsin há mli, fé ətsiá ikwú de mu dwiín. Nkéti mlilanyá Kristo tsiátó mltó asa iwu bési mí əsin. ²⁰ Ihié de mí háaan ha mli. Ní mí nkve su mó á, tekí mbo mli wá séi, méní nétsé mí tóto.

Hagar Mva Sara Nfántvhón

²¹ Nfíté mli ahá ámúú mlidékléá mlilbúo Mose mbla ámu. Mlilmónu asón ánfi əleblí ası? ²² Bəwanlín wá Bulu asón ámvtə bee, Abraham lókwí abi yinhé anyo. Əkule mu yin gyí əkpábi, onyəoso mu yin gyí ədihue. ²³ Əkpábi amu lókwí mu bi keké, táme ədihue ámu mó á, Bulu léhié mu yái ánfi méha mu obí asa əlkwi. ²⁴ Mliha anu asón ánfi ası tsón əkpa ánfisu. Atsí abanyó ánfi bəvlí há ntam anyo ánfi Bulu léka. Hagar líi há Sinaibus klé, tsúfē nkpábi mu abí bəgysi.

²⁵ Sinaibó ámu bv Arabia ḥomátó. Ilí há nde Yerusalem wúlu. Yerusalem pó móntó ahá fée bogyi nkpábi, Mbla ámu sv. ²⁶ Sara mó gyí ḥodihie, elí há osósó Yerusalem. Mogyi ani yín ni. ²⁷ Tsúfe Bulu asón wanlínhe amu léblí ḥobéε, “Otsi mákwípó, nya ansigyi!

Otsá ikwú makódwíin mu ki, kplvn, afusura okitiktíti ansigyisó. Tsúfe otsi ámóó mu kulu lési mu tswí amu obénya abí tsotsaotsa, dun ḥomvamóó mu kulu da mu wá ekegeyíké ámu.”

²⁸ Mí apió, séi á, mllabwé Bulu ahá tsun mu tóá olchue yáisó; fée alá olchue yáí asa bokwí Isak. ²⁹ Ali bré ámoto á, obí ámóó bokwí mu keke, ogyi Ismael amu lédinká Isak amóó bokwí mu ḥe Wankihé túmitó ámuso. Ali kén igyi há ani nde ni. ³⁰ Táme nkálí Bulu ason wanlínhe amu léblí? ḥobéε, “Gya ḥokpábi amu mua mu bi, tsúfe megyi ḥokpábi mu bi ámu mua ḥodihie mu bi ámu obégyi amu sí ató.” ³¹ Mó sv apió, megyi ḥokpábi amu abí anigyi. ḥodihie ámu abí anigyi.

5

Mlikí Mli Iwigyiſv

¹ Ani iwígí sv Kristo lahá anilagyi iwi! Mó sv mlílu kínkíinkín. Mlumátrá tsulá abubwe mli nkpábi ha mbla ámu.

² Mlinu! Mí Paulo dé mli bláa ání ní mlesí iwi há, betin mli keté a, ilosuná ání tó ámóó Kristo lóbwe ámu ima mli labi kuku. ³ Ntráa nde mli olá da mbéε, ḥahagyíha ání olchue betin mu keté á, ilehián ání obégyi Mose mbla ámu féesó. ⁴ Nde mli bláa mbéε, mli ahá ámóó mlidé mbla ámuso gyí, méni Bulu obótsu mli ání mli asón da ḥokpa mu ansító ámu mllamáin iwi lé Kristosv. Bulu awitsele amu ɬatswi mli pan. ⁵ Ani mó ani ansí dñi ání Bulu obótsu ani ání ani asón da ḥokpa mu ansító. Iní gyí tóá andé ḥokpa kúi tsun ḥe Wankihé amóó ḥede agyómá yo anita, tsun ani hógyisu ámuso ní. ⁶ Tsúfe ní ania Kristo Yesu anigyi kule a, ketétün ntéé ketémátin mehián. Móá idehián gyí anbu hógyiá itehá anitodwé Bulu pó ani aba.

⁷ Teki mlidé mbédi ba asa. Ma kóún latin mli ḥokpa obéε, mlumátrá buo ḥnökwalí amu?

⁸ Megyi Bulu bwéhé igyi, tsúfe molélé mli. ⁹ Mlikain ání bodobodotu-afá kpabalí téhá bodobodo amu fée itotú. ¹⁰ Ani Wie lahá nahogyi, ání mluméetrá ho ḥaha bambá atosunáhé don mí nkole klé. Bulu ḥobébiti ḥahá ámóó ḥede mli agywün damlí ámu iwu.

¹¹ Mí apió, ní ntráa nde ḥakan da bli mbéε, ilehián ání ahá botün keté á, mómó ntogyi só Yudafa boṭráa buđin míso? Mómó ní nde Kristo oyikpalíhesu lowu ámu é ḥakan da á, yee ḥaha méedunká míso o. ¹² Mí sv mó á, tekí ahá ámóó buđe mli háan bee, ilehián ání mléteun keté ámu bwáruna flo amu iwi.

¹³ Mí apió, Bulu lélé mli obéε, mlibégyi iwi. Táme mlumátsun mli iwígí amusó láyótsu mli tsiátó dada amu. Mboún mlipú ḥadwe sum mli aba, ¹⁴ tsúfe Mose mbla ámu fée ilí mbla kole pé ámóó ḥedblí obéε, “Dwe fó bá fó fó iwi.” ámuso. ¹⁵ Táme ní mllabwé mli iwi fó mbwíkítá-ato, mlidé aba fini, mlidé aba lalá a, mómó mlíki wankláán; ní megyi ali mléhu aba.

Tsiátó Dada Pó ḥoyéti Atsabi

¹⁶ Mó sv nde mli bláa mbéε, mlíha ḥe Wankihé amu ḥokpa mli. Mómó mlumóbwé tóá mli tsiátó dada tekle. ¹⁷ Tsúfe tóá ani tsiátó dada tekle ihié na ḥotsan há tóá ḥe Wankihé amu tekle. Tóá ḥe Wankihé amu tekle é ihié na ḥotsan há tóá ani tsiátó dada tekle. Atoku anyo ḥanfi ɬakvusó líi abasu, méni mlumóbwé tóá mlitekle. ¹⁸ Ní ḥe Wankihé amu dé mli kpa á, mómó mlumá Mose mbla ámu asi.

¹⁹ Tsiátó dada bwéhé telin ḥwan. Mogyi; atsi múa ayin asónwa, agywün laláhe bwé, ifintotsiá, ²⁰ ikpitswéé, afatópleí, olu, itré, fó nkole klé dunká, ḥoblékpán, onsipe, aba asimánu, iwumaín lé fó abasu, ²¹ ḥokbágýáa, ntábu, plélkpadá pó móá ilelian íni aná. Mó aná iwi asón nde mli bláa, fée alá nebláa mli yáí. Mbéε, ahá ání botbwé íni odu buméenya Bulu iwiegýi ámoto agyapadie kuku.

²² Táme ní ḥe Wankihé amu dé aní kpa á, mó abi swiehé ání ibétsiá anitó gyí, ḥadwe, ansigyi, iwilwé, ikluonya, awitsele, yilébwé, ḥonkwal, ²³ ilwi pó iwisogyl. Mbla kukuóko má inuá iletin ali ntobi ḥanfi ḥokpa. ²⁴ Ahá ání bogyi Kristo klé bamó amu tsiátó dada pó amó ḥowái laláhe Kristo Yesu oyikpalíhe amusó. ²⁵ ḥe Wankihé amu lahá ani nkpa pōpwé. Mó sv mlíha agyi mu asónsó. ²⁶ Animátsu iwi súna aba, ntéé wá aba ḥoblé, ntéé pé ansi aba atósó.

6

Ikv Tsu Lé Aba Asónsó

¹ Mí apió, ní mlito ḥaku ḥbwé lakpan kv á, mli ahá ámóó ḥe Wankihé dé mli kpa ámu mlunya klun tóí ḥkpla mu poto. Táme mlíki mli iwi wankláán, méni mli é mluméedida isóki amu oduto.

² Mlitsus iku le mli aba asónsó. Ní mlidé mó bwé ali á, mlidé Kristo mbla ámuso gyí ni. ³ Ní ḥoku dé mu iwi kúi ḥobéε mafun tógyítótó, táme omegyí tóta a, ḥede mu iwi mli. ⁴ Mlikapu mli onutó

tsiátó ki. Ní ibu alé á, mórmó mlétalí pó ibi sí kántó mli bwché su, mlumópu kápú ɔha bambá klé.⁵ Tsúfé amító okugyíóku əbásorá mu onutó ato suráhé.

⁶ Bulu asón ámu akasípó buyée ato wankláán ání bubu iku ha amú asunápó.

⁷ Mlumámlé mli iwi. ɔha tamamlé Bulu. ɔhagyíha əbákpáti ták olodu. ⁸ Ní əkv lódu tsiátó laláhē wá mu klonto á, lowu əbákpáti tsú móttó. Táme ní əleha ɔjé Wankihé amú lódu tsiátó wankláán wá mu klonto á, əbákpáti nkpa ání itamatá tsú móttó. ⁹ Mú su yilébwé mákpon aní, tsúfé ní abato mowu aní á, abákpáti nkpa ání itamatá mó brétó. ¹⁰ Mú su brégyíbréá anyá mó iwi əkpa á, mliha abwé yilé ha əhagyíha, titriu aní apíó ahógyipu.

Itsiáha Pó Oláda

¹¹ Mlikí ato wanlínhé akpənkəntiá napó mí onutó ibi wánlín sisí mli! ¹² Ahá ámóó budekunká ání bégyi asú ahá ansító ámu líí mlisú bee, mlíháa abutin mli keté ní. Megyí tsto só bude íni bwé. Alia Yudafó bùmèedinká amósú bee, budeblí bee Kristo oyikpalíhesu lowu ámu pésó ɔha əbótsón nya nkpa. ¹³ Keté atínpu amú onutó óó butamagyí Mose mbla ámosu. Táme budekleá mlitún keté, méni bápotusú iwi súná amú aba ání bahá mllatin keté. ¹⁴ Mí mó á, imába móttó ání nótus iwi oyí ánfitó tətətəsu, dvn aní Wíe Yesu Kristo oyikpalíhesu lowu ámu. Tsúfé mu lowu ámu su oyító tsiá itráa ma mí labi, mí é mma labi kóku há mó. ¹⁵ Ketétún ntéé ketémátn megyí tsto. Móá idehián gyí ɔha obémlí ɔha pəpwé. ¹⁶ Iwilwii múa nwewúun itú ahá ámóó bude mbla ánfisu gyí amú, pú ahá ání buhíé buygi Bulu ahá!*

¹⁷ Asa nékpa mí asón opulu á, mbláa mli. Mlito ɔha mátrá wa mí tó. Tsúfé mí iwi apiná ánfí idesuná ání Yesu əkpábi ngyi.

¹⁸ Mí apíó, aní Wíe Yesu Kristo oyíí mli bəale. Amen!

* **6:16** Ahá ání buhíé buygi Bulu ahá gyí Israel pəpwé amú nu.

Owulúá Paulo Lówanlín Sísí Efesof

Itsidha

¹ Mí Paulo ání Bulu apé su nabwé Kristo Yesu sumbí oyapó, dé owulú ánfi wanlín sisí mli Bulu ahá ání mlilahó Kristo Yesu gyi, mliá munyo mlilabwé kóle, mluv Efeso wúluto. Nde mli itsiha.

² Ani Sí Bulu mua anu Wíe Yesu Kristo bogyii mli bvale, abuha mli iwilwii.

Oyulá Ání Anibú Kristoto

³ Mliha akanfu anu Wíe Yesu Kristo mu Si pó mu Bulu. Tsúfí tsón ania Kristonyo ikolebwetá á, alapó onjétó atató ibékpa anu féé yúlá anu tsú osósó. ⁴ Asa Bulu lóbwe oyí á, olele anu bwé mu kóle tsón ania Kristonyo ikolebwesó, ání abwéé ahá ání amó iwi letin, ifin kóku má anu iwi mu anstító.

⁵ Inú Bulu tódwé anu su á, olóbwe agywun yáí obéé, mópó anu bwé mu abí tsón Yesu Kristosó. Inú gyí tóá olekle, igyi mu apé ní. ⁶ Mliha akanfu Bulu, mu awitole anfi ibu numnyam, oléwa tsón mu Bi ɔdwepósó há anu faan anfi su. ⁷ Olópo mu Bi ámu obugya ká anu nwunusó ikó, si anu lakpan kíé an. Awitole anfi Bulu kíhé wá há anu ánfi ibu ifú dubbó. ⁸ Mu nyánsa pó mu asón-asinu lalé mó féé ówan súná anu tsón okpa tsotsatsosó.

⁹ Alahá anlabí mu ason ɔnáihé ání olekkíl yáí dodoodo obéé, mábwé tsón Kristosó. ¹⁰ Mu ason ɔnáihé amó gyí, ní bré ámu ifun a, mábwé mu ato bwéhéá ibu osó múa asi féé kóle, pówá anu Wíe Kristo asi.

¹¹ Bulu tchá mu nwuntó asón pó mu apé teba mótó brégyibré. Mu onutó lélé anu obéé abwéé mu abí tsón ania Kristonyo ikolebwetó. Tsúfí alí olóbwe agywun yáí dodoodo ni. ¹² Olele anu agyankpao ámu anu anstí duń Kristosó amó obéé, abékanfí mu numnyam.

¹³ Alí ilegyi ha mli é ní. Bré ámuñ mlilónu ɔnokwali asón, igyi ason wankláán ámuñ ilhó mli nkpa amó, ho móosó gyi ɔpá mliá Kristonyo mlilobwé kóle. Bulu lópo mu ɔjé Wankihé amó híe mli nsó, pósúná ání mubóó mli, fí alí ámuñ oléhie yáí obéé mábwé amó. ¹⁴ ɔjé Wankihé amó gyí ntswiasá idesuná ání anu ibi bédá agyapadie ámuñ Bulu léla yáí há mu abí amó ni. Idesuná ání alaká anu nwunusó ikó, pówá mu numnyam.

Paulo Mpái

¹⁵ Mó alí su, tsú bréá nonu ání mlilahó anu Wíe Yesu gyi, pó alá mlitódwé Bulu ahá féé á, ¹⁶ mmokósí Bulu ipán da mli nwunusó. Ní nde mpái bo á, ntékán mli so. ¹⁷ Ntokókoli anu Wíe Yesu Kristo Bulu, numnyam ɔsí amó mbéé, ohá mu ɔjé amó oha mli nyánsa. Ile mu ówan súná mli, ménú mlébi mu wankláán. ¹⁸ Ntékóli mu mbéé, obwii mli anstí, amliwun ato wankláán ámuñ obéé, mlébi okpa ha amó, ménú mlébi ání ató ámuñ olélayáí há mu ahá amó ihíe bu biá.

¹⁹ Ohá amlibí ání mu túmi dvn túmi kugyíku há anu obágypipó. Mu túmi anfi oma a, kóku má inv. ²⁰ Mó kén alele súná bréá alakusóá Kristo tsú afúlita, pó mu yéyá mu gyopisus ɔsósó mu ní.

²¹ Inú Kristo dé iwé gyí awié féé, túmi kugyíku, oje laláhе pó ɔmásagyí túmi féésó ni. Mu dibia dvn dibia kugyíku ibu nu séi pó oyí amó ibéba amutó. ²² Bulu lópo tógyító wá mu asi, olópo mu bwé tógyító nwun há mu ɔpasua. ²³ ɔpasua amó gyí Kristo oyulóó. Kristo wá ɔpasua amó tenyá túmi kugyíku tsú. Motéhá tógyító tówá alé yi otinegyiötiné.

2

Tsu Nkpa Dadato Ba Pópweto

¹ Asa mlilémli Akristofó á, asutó-onlun múa lakpanbwé su mlígyí onjétó aha wuhé. ² Alí bré ámuñ á, mlilétsiá omátófó atsiábi. Mlilóbuo oje laláhе féé owié ɔbónsám. Muyí oje laláhе ání ide agyómá yo ahá amó botamabú Bulu ámuñ ni. ³ Lélé mó á, anu féé amilétsiá amó atsiábi, bwé lalaheá anu ówáli lékké. Anlóbuo tóá anu oyulóó pó anu agywun létsiá súná anu. Tsiatí anfi só tekí Bulu obébití anu isó fé aha atráhé ni.

⁴⁻⁵ Táme inú Bulu nwewúun itsó, ótehíé dwé anu su á, olotsón ania Kristonyo ikolebwesó há anu nkpa, bré amó anigýí aha wuhé Bulu ansító anu lakpan su amó. Mu awitole só olóho anu nkpa. ⁶ Ania Kristo Yesunu ikolebwé ánfi su Bulu lakósáa ania munyo tsú lowutó, alahá anu otsiápkó Kristo wá. Ania munyo abégíyí iwé osósó. ⁷ Bulu lélé mu awitole kpónkpónkpontí ánfi súná anu tsón Kristo Yesunu, ménú ahá ání bértrá lní féé bówun ánfi mu awitole lomoni don tógyító. ⁸ Bulu awitole pí mli Kristo hógyisu Bulu látsón ho mli nkpa. Inú motsú mli, Bulu atokiehé igyi. ⁹ Megyí mli bwéhé wankláán kóku su, ménú mlito ɔkvku mópó ibi sí kántó. ¹⁰ Bulu lábwé anu alí ánfi anigýí. Alabwé anu aha pópwé tsón ania Kristo Yesunu ikolebwesó, ménú abóbwé yilé ání mu onutó olela yáí há anu obéé abwéé.

Kristoto lkvelbwé

¹¹ Mó su mlukain áni tekí omátáfo mligyi. Bré ámu a, Yudafó botetí mli bée, "Ahá áni bvmegtin keté," bótctí amó iwi keté atínpo. (Táme ketetíum amó ó á, nyankpusa oyolósú pô ibi onó ató igyi.) ¹² Mlikain áni ali bré ámu a, mluméyin Kristo. Afso mligyi. Mluméyin Yudafó okpagyílkpasó. Mlmá ogýlkpá Bulu nhihie ámu o leka mó iwi ntam há Yudafó ámu. Móá idun kóráá á, mli ansi medín totosu, mluméyin mu é. ¹³ Táme séi á, mlia Kristo Yesunyo mlilabwé kule. Inu su Kristo latsón mu obugya amóó əletsei wólí há ania mlunyo ámu, kpá mli ahá ánfí tekí mlubó ifó ánfí ba Bulu wá. ¹⁴ Tsáfé Kristo onutó lapó iwilwii wá Yudafó pô omá bámbásifó nsné, bwé aní afonka anyo ámu fée kule. Alalé olu ámuó ləbwé buntí wá aní nsné ámu. ¹⁵ O leka Yudafó mbla pô amó amándié, ménu afonka anyo amó bábwé əpasua pôpwe ikole mto. Fówun muva amónyo bábwé kule, iwilwii bétsiá amó nsné. ¹⁶ Olotsón mu oyikpalíhesu lowu ámu le olu le amó nsné. Oyikpalíhesu olotsón tswi amáa Bulunyo onó ntsu. ¹⁷ Bréa Kristo léká a, sleda Bulu iwilwii asón ámu əkan há ahá fée. Mli omátáfo áni mlia Wankhé nsné bu ifó pô Yudafó áni amóa Bulunyo nsné ma ifó fétó. ¹⁸ Kristo su okpa latíi há aní afonka anyo ámu fée. Oje Wankhé ámu su abétalí ba aní Sí Bulu anstító.

¹⁹ Inu su mlitráa mluméyí afso. Mlia Bulu ahá mlilabwé ikole, mligyi Bulu wóyí abi. ²⁰ Mligyi fée obuá bayi. Yesu sumbí ayopó ámu pô Bulu onásó atópí amó gyí mu nkpabi. Kristo Yesu onutó gyí obu ámu ətan. ²¹ Mu su obu ámu itsa aba hógyito. Motéhá mu itomóni bwé Bulu ətswékpa obu wankhé. ²² Inia mlia Kristonyo mlilabwé ikole su á, əde mlia Yudafó ámu pôtsá abasu, əde obu áni Bulu obétsiá móto ənjéto yíi.

3

Paulo Omá Bábásifó Bulu Asón Bláa

¹ Mí Paulo nda obu Kristo Yesu asón wankláán ámuó nde əkan da mli ahá áni mluméyí Yudafó ámu su. ² Nyin áni mlulanú awitoleá Bulu lówa há mí, pô agyómá ánfí wá mí ibito əbée, mbwéé, iwa labi ha mli. ³ Bulu léle mu ason ənáihé ámuó əlekíklí yaí ámu əwan súná mí. Mó nawánlin kútuklú á. ⁴ Ní mlekla əwlól ánfí a, ibówankí mli áni nanú Kristo iwi ason ənáihé amó asi. ⁵ Tsú oyí opá á, Bulu mókólé ason ənáihé ánfí súná nyankpusa əkuku. Táme séi ánfí á, alabele mó əwan tsón mu Oje ámuó súná ahá ámuó alalé, bugyi mu sumbí ayopó pô mu onásó atópí wankhé amó. ⁶ Mu ason ənáihé amó gyí, Bulu layulá omá bámbásifó é fée Yudafó, tsón mu ason wankláán ámu. Amóa Yudafó bamli əlepce əkukta ató agyipó, alabwé amóa Yudafó kule. Mó su babwé əyolól kule. Amó é bénaya ató ámuó Bulu léhié áni əbéha Yudafó tsón Kristo Yesusu ámu ku.

⁷ Ina Bulu awitole pô mu túmisú əlbewé mí mu ason wankláán ámu osúmpó. ⁸ Ibu mótoá kebekusu ngyi Bulu ahá fétó. Táme Bulu lówa awitole há mí əbée, ndáa Kristo oyula amóó idun bli ámu iwi əkan ha ahá áni bvmegyi Yudafó. ⁹ Mwlówa mí əbée, nháa anyánkpóosa fée abubí alia ədepu mu ason ənáihé amó yó agyómá. Mwlóbwé osú móa asi, əlopv mu asón ánfí ənáihé tsú oyí opá. ¹⁰ Əlbewé mó ali, ménu əbótsón mu əpasua ámu le mu nyánsa ətsan-ətsan súná əne laláhé awíe pô atúmipoá bubu atíneá buðe iwíe gyí fée. ¹¹ Inu gyí tsá Bulu léhié yaí asa əlele oyí ní. Alahá mu laba móta séi tsón aní Wie Kristo Yesusu. ¹² Inia anulaho mu gyí, ania mnyo anulabwé ikole su á, abétalí wá klón yó mu ansító faan, aníméetrá nya ifú. ¹³ Mó su nde ipa bwíi há mli mbéé, mlumáha abató iwu mli, iwiəsin ánfí ndewúun ha mli ánfí su, tsúfse ibówa labi há mli.

Kristo Ədwé

¹⁴ Inu su mí akpawunu iyi asi, nde aní Sí ámu kokóli. ¹⁵ Moto abusuan kugyíkuá ibu osú muva asi leln tsu. ¹⁶ Mvbóoyu oyula akpónkpontí há mu abi. Mó su nde mu kokóli mbéé, mu Oje ámu əhíe wa mli əkláa əwnlin tsu mu oyula kponkpontí atokiehé ámu. ¹⁷ Kristo ətsón mli hógyisoo tsia mli klunto brégyibré. Nde mu kolí mbéé, əhá amlile nlín ya otóttó, Buludwe pô mli abadweto, amlili kínlíkinkin. ¹⁸ Fówun mlia Bulu ahá atráhé mlétalí bí áni Kristo ədwé lehié móni, əlehie téi, ihié bu iwi, əlehie fóá, əlehie wié otóttó. ¹⁹ Ntráa nde mu kokóli mbéé, əhá amlili Kristo ədwé ámuó nyankpusa əkuku mëetalí nú mu así yi amu. Fówun mli tsiátó bábwé fée Bulu klé.

²⁰ Inia Bulu túmi de agyómá yó anito su á, ətetálí bwé ató há aní dñu alia anitəkóli mu, ntéé anitosusu. ²¹ Inu su mliha akanfu Bulu. Anyánkpóosa ilíntó fíé bukánfu mu ató akpónkpontí ámuó ədebwé Kristo Yesu pô əpasua ámu su, tsú séi yófun bréa itamatá. Amen!

4

Ania Kristonyo lkvelbwé

¹ Inu su mí ánfí nda obu aní Wie agyómá yó su ánfí nde ipa bwíi há mli mbéé, mlitsia tsiátó odúa əlekaná alia Bulu léle mli əbée, mlibétsiá. ² Mliha iwiási, amlilwii. Mlunya klón ha aba, amlidwé aba. ³ Oje Wankhé ámu lahá mlilabwé kule. Mó su mlubó mbódí amlitsia iwilwiit,

méni ikulebwé ámu ibétsiá mliito yó. ⁴ Oyolón kule iwi ntobi anu féé anigyi. Ohe Wankihé kule pé bu inu. Ali kén Bulu lélé anu féé abéé, abéki toku kule pé akpa ní. ⁵ Owie akole; hógyi kule; asúbo kule. ⁶ Bulu akole. Mogyi anu féé Osí. Modé anu féésó gyí, oðe agyómá yo tsun anu féésó, ousie anu féétó.

⁷ Kristo lówa awítolé ye atokiehé há anu féé abéé, apúyo mu agyómá, ⁸ fé alia bawanlín wá Bulu asón ámuto bee,

"Bréá oloyo osósú á,
akpa ndoun buo iwi,
kíe ahá ató."

⁹ Ní bawanlín wá Bulu asón ámuto bee, "Oloyo osósú" á, idesuná áni Kristo légyankpá kplí wié osolvó. ¹⁰ Mómó idesuná áni ohá ámuñvó akplí wié osolvó ámu kén lóyo osósú, otinéá lófóá dñn ni, méni obabolá osú móa así féé, há mó ifon. ¹¹ Kristo onutó lóbwé anitó akv mu sumbí ayapó. Aku Bulu onású atzípó. Aku mu asón wankláán ámu okan adapó. Aku é akpapó pú asunápó. ¹² Kristo lélé amó al, méni Bulu ahá bétalí yó mu agyómá, pówá Kristo oyolón ikole; igyi mu ópasua ámu ówónlín, ¹³ méni anu féé abóbwé kule hógyito, bí Bulu mu Bi ámu. Fówun abédan, fun akpagyíokpasó fó Kristo. ¹⁴ Iní su anuméetrá bwé fé nyebiá ahá áni amó onó bu ñdwé bétalí pú amó atosunahé pòpwé kugyíko bëmle, fé alia ntsu tedá oklon ya otinégylotiné ideklé. ¹⁵ Mboún mliha abláa aba onokwali asón ámu ñdwetó, méni abédan tógyítótó, bwé fé Kristo, igyi ópasua ámu nwun. ¹⁶ Ina mosu oyolón, igyi ópasua ámu otinégylotiné itsa aba, ide aba wankláán. Ní nyankpusa-oyí iwi ntobi ámu féé ide mó agyómá yo wankláán á, Kristo tehá mó itedan ñdwetó.

Nkpa Dada Múa Pópwé

¹⁷ Mó su ndé mli olá da anu Wie idátó mbéé, mlímátrá tsiá fé ahá áni bomeyín Bulu. Itáá móowá labi há amó iwi botagywín. ¹⁸ Amó nwuntu lóklun. Mó su buma nkpa pòpwé amóó itsu Bulu wá ámu, tsúfé bomeyín tóto. Iklonu bu amó odwin. ¹⁹ Lalahebwé tamawá amó péli, boteke hakpanla kugyíko bwé. Botabwé lalahe kugyíko, botamatálí kitá iwi.

²⁰ Táme mli mó á, megíy tsiátó anfi odu mliikátsi tsú Kristo iwi. ²¹ Nyin áni mliianú Yesu iwi asón, basúná mli onokwaliá ibu mota é. ²² Mó su mlii mli tsiátó dada amóó mliikátsi ámu. Mli ówóli laláhe lémlé mli ali bré ámuto, ileha mli tsiátó leyintá. ²³ Mliha Bulu ñbwé mli klon pú mli agywün pòpwé. ²⁴ Mlitsia tsiátó pòpwé igyi Bulu atsiábi, mó iwi letün, ina dinká onokwali ámuñvó.

²⁵ Mó su mliito okugyíko omátrá wa afunu. Ohayiáha obláa mu ba Okristoyin onokwali. Tsúfé anu féé anigyi nyankpusa-oyí akole amó iwi ató. ²⁶ Obló ikítá mli á, mlímáha mó iha amlibwé lakpan. Imátsiá mliito yófun owi tahé. ²⁷ Mlímátepí há Óbonsám akpa omle mli, amlibwé lakpan. ²⁸ Owikplu mátrá wi ató. Ópóu mu ibu yo agyómá, méni obénya toku kpá mu iwi, nyá iku é há ahá áni boma koku. ²⁹ Mlímáha asón laláhe kuku idali tsu mli onó. Mboún móá ibóbwá ohá, ibóbwé yillé, wá labi, wá mó anupó ówónlín. ³⁰ Mlímábwé tsá ibéhan Ohe Wankihé amó. Tsúfé mu Bulu lópwuhé mli nsu, pósúná áni mbóó mli, móho mli nkpa eke ámu ni. ³¹ Mlile onspékpán, olu pú oblikpán, itré, isia pú lakpan kugyíko agywün le mliito. ³² Mboún mliwa awítolé ha aba. Mliwun aba nwe, amlisi lakpan kie aba fé alí amóó Kristo su Bulu lesí mli klé kié mli ámu.

5

Akristofó Atsiábi

¹ Iná Bulu abí áni otehié dwé mlígyí su á, mlitsia mu atsiábi. ² Mlidwé aba akpagyíokpasó, fé alia Kristo lódwé anu, tsúlá boma mu anu su. Olopó mu iwi bwé ató hahé pú afadie-abotáá ibu ñfan fánfáánfán há Bulu, ilegyi mu ansí.

³ Bulu latin mli iwi. Mó su mlímáwá atsi móá ayin asón, wá hakpan, ntéé onspé. ⁴ Mó omo a, ima aleá mléblí asón áni ibu péli pú móá ima anulé, ntéé wá oplotkpan. Mboún mlida Bulu ipán brégyíbré. ⁵ Iwánku mli áni mbóó otiapó, ohakpan ntéé onspé ówapó akoko méenya ogýlká Kristo mua Bulu iwíegyí ámuto. (Tsúfé onspé ówapó gyí fé akpi otswépó).

⁶ Mlímáha akpa ohaa ópóu asón áni ima labi koku mlé mli. Tsúfé tsiátó laláhe anfi odu só Bulu tenyá oblá bíti ahá áni bubu asuto-onlin isu ní. ⁷ Mó su mlímápu amó gyi mba. ⁸ Bré ámu a, oklúnto mlitsie mlidé lakpan bwé, táme séi á, mli anu Wiényo mlílabwé ikole. Mó su mlitsie wankutó. Iní su mli tsiátó isúna áni mlitsie wankutó. ⁹ Tsúfé ohá áni obu wankutó tóbwé yillé. Mu asón da akpa, obu onokwali. ¹⁰ Mó su mlíbo mbóó amlíksá tóá Bulu tekle. ¹¹ Mlímágyi mba. Labi koku ima móts. Mboún mlile amó bwéhé ówan. ¹² Ihíe bu péli áni bëblí ntobiá ahá botabwé ñáinto iwi asón kóráá. ¹³ Táme ní ito wankihé iwánku wóli tóá ibu oklúntó á, itemli itowunhe. ¹⁴ Tsúfé ató wankihé telé tógyító ówan. Mó su bëblí bee,

"Odidípó, tsinki.

Kosu tsu afúlito,

Kristo ḥwanki wuli fósó,” ni.

¹⁵ Iní su mlíki mli tsiatá wankláán. Mlumátsia nkpa fé aha mimláhé, mboún mltisia fé atiānsipó. ¹⁶ Ní mlenyá bréá mlópbwbé itó wankláán á, mlumáyintá mó. Tsúfē lalahébwé lamóní ali bré ánfito. ¹⁷ Mú su mlumábwe mimlála. Mboún mlíbó mbódí amlíbi tóá aní Wie tekle, amlibwe mó.

¹⁸ Mlumánu ntá bó, tsúfē iteyíntá ñha. Mboún mlíha Ñjé Wankihé amu abula mli brégyíbré. ¹⁹ Mlpu Bulu asón wá ibu, amlíwa ibu Ñjé Wankihé lópwá mli klunto potoí kpla aba; amlíwa ibu é tsu mli klunto kanfu aní Wie. ²⁰ Mlida aní Sí Bulu ipán tógyítstó brégyíbré, aní Wie Yesu Kristo idátó.

Akristofa Akúlu Múa Aká Tsíatá

²¹ Mliba iwiásí ha aba fé alá mliteba iwiásí há Kristo.

²² Òtsi, ba iwiásí ha fó kúlu fé alá foteba iwiásí há Kristo. ²³ Tsúfē okúlu bu túmi mu kasu, fé alá Kristo bu túmi ɔpasua ámu. ɔpasua ámu gyí mu ɔyulóv, Kristo amu onutó gyí mó ɔlepó. ²⁴ Ali ámu ɔpasua ámu teba iwiásí há Kristo amu a, alí kén ɔká é obá iwiásí ha mu kulu tógyítstó ni.

²⁵ Akúlu, mlidwe mli aká fé ali ámu Kristo lódwé ɔpasua ámu, tsúlá bómó mu mó su ámu. ²⁶ Kristo lótsulá bómó mu pótin ɔpasua ámu iwi há Bulu. Olebie ɔpasua ámu ntsu, pó mu asón ámu gyora mó iwi. ²⁷ Omekléa ifin pó asaansu bétsiá ɔpasua ámu iwi, ntée mó ɔtneku ibókpokpóv tuá, ménú ibówa mu onutó ámu akíle fé obitebí, obékpa mu ba mu iwi wá. ²⁸ Ali kén lehián áni oyin obódwe mu ka fé mu iwi ni. Oyin áni ɔtadwé mu ka tódwé mu onutó iwi. ²⁹ Tsúfē ñhaa tamalú mu iwi, bulá ɔtebólá mu iwi, ki mu iwi su wankláán fé alá Kristo é tóbwe há ɔpasua ámu. ³⁰ Tsúfē aní fée angyí Kristo ɔyulóv iwi ntobí. ³¹ Fé alá bawanlín wá Bulu asón ámoto bee, “Iní su oyin obénati sí mu si mua mu yin, yémantá mu kasu. Fówun amó abanyó ámu bóbwe ɔyulóv kule” ni. ³² Òñokwali, Bulu asón ñainhé anfito bu odwin. Ndekúi mbéé, Kristo mua ɔpasua ámu iwi asón igyi. ³³ Mli é mli asón igyi. Mó su ntráa nde mli bláa mbéé, oyinyoyin ɔdwéé mu ka fé mu onutó iwi, òtsi é obu mu kulu.

6

Abí Múa Akwiípó

¹ Abí, mlia aní Wienyo mlilabwé kule. Mó su mlíbu mli akwiípó. Tsúfē mógyí tóá ida ɔkpa ání mlábwé ni. ² Iní gyí mbla ámoto gyankpapavá ɔlehíe oyúla mántá móso ni. “Bu fó sí móá fó yín, ³ ménú ibówa alé há fó. Fówun fédan fulí nwun fó nkpa ánfito.”

⁴ Abí así, mlumátsia wá mli abí ɔblá. Mboún mlíyai amú, amlisuna amú atá alá aní Wie tekle.

Nkpábi Pó Amó Awie

⁵ Nkpábi, mlíbu mli awié. Mluya amó ifú, amlíbu amó tsu mli klunto fé alá mlitobú Kristo. ⁶ Mlumábwe yilé amó ansító alá békafó mli su. Támé fé Kristo nkpábi a, mlubwe ató tsu mli klunto fé alá Bulu tekle. ⁷ Mlile iwigó yó agyómá ansigýisó ha amó, fé Kristo mlidé mó yó há, megyí nyankpusa. ⁸ Mlidinka ansí áni aní Wie obéka ñahagyísha iko, itó wankláán kugyíkvá olébwé su. Ní ɔkpábi fogyi o, fótsie fó iwi su o.

⁹ Awié, mli é mlhkita mli nkpábi wankláán, fé alá nablí bôtsen. Mlumábwe amó kpóunkpóun. Mlikau áni mlia amónyo fée owié ámu bu osósó. Mu mó ɔtamakí ñhaa ansító.

Bulu Akötá

¹⁰ Mí asón tráhe-tráhe gyí, apió, mltison ania aní Wienyo ikwébwésu amlíha mu ñawa mli ñwónlin tsu mu túmi kpónkponti ámoto. ¹¹ Mlidida isá-akötá féeá Bulu lahá mli obéé, mlipóko Òbónsám, ménú mlétalí líi mu ɔmle ámu ɔnó. ¹² Tsúfē megyí ania anyámkpósa déko. Mboún ania ɔnjéto túmi laláhe, atúmipo pó ɔnjé laláheá bubu ɔyí klúnhe anfito pó ɔtinegyíloútíné déko. ¹³ Mó su mlidida Bulu akötá ámu fée, ménú ekeá laláhe ko ifiwé mlito á, mluméesri, mlétalí líi mó ɔnó, trá nya ɔnjé wá ñwónlin líi kíñkíinkin.

¹⁴ Mó su mlíkusu, amlida iwi su. Òñokwaliwa ibwéé ɔféeá ɔklí mli osíésó. Yilébwé ibwé mli kántó-atínto. ¹⁵ Iwísoða há iwigó asón wankláán ámoto kitá pó mó bli ibwéé mli isátó ntwókuta. ¹⁶ Iní féeé ema a, mlíkita Kristo hógyi amoto brégyíbré. Ibwéé mli atíntóá mlópotin mli iwi, ménú Òbónsám mbun pióngián ámóó idetsúón amoto kuku imáowó mli. ¹⁷ Mlpu Bulu nkpahóó amu bwe mli kutupa. Mlikita Bulu asón ámoto, ibwé mli isátó ɔdayí áni Ñjé Wankihé amu téhá mli. ¹⁸ Mlíha Bulu Ñjé ámu ɔkpa mli, amlíbó mpái brégyíbré. Mlikul Bulu, òtsa mli ɔkpagyíɔkpaso. Mó su mlidinka ansí iwi su. Mlumási mpái bu há Bulu ahá fée. ¹⁹ Mlíbó mpái ha mli. Ní nobwií ɔnó á, Bulu ɔpóó mu asón ámu wa mí ɔnó; ñha mí antali wa klón bli asón ñainhé amóó ibu mu asón wankláán ámoto ámu fée. ²⁰ Asón ámu iwi sumbi ɔyopó ngyi. Mó skanda só nda obu ni. Mlíbó mpái mlíua, Bulu ñha mí antali wa klón bli mó alá iléhián.

²¹ Osúmbi ḡnəkwalipu anı píó ḡdwepó Tihiko gyí anı Wíe agyómá ámvtó. ḡbébláa mli mí iwi asón fée, méni mlébi alá ngyi pó tóá ndebwe. ²² In kóútun sv nde mu wa mli wá ní. Ndeklé mbéε, ḡbébláa mli alá tógyító idé mósó yo nfi. ḡtai kpila mli puwa mli ḡwvnlin.

²³ ḡsí Bulu muva anı Wíe Yesu Kristo buháa mli ahógyipu amu fée iwilwii. Buháa amlitsia dwę abu, mli ansí idinka Bulusv bré fée. ²⁴ Ogyíi ahá ání bvtamasí anı Wíe Yesu Kristo dwę fée boale.

Owulúá Paulo Lówanlín Sísí Filipifó

Itsídha

¹ Mí Paulo pó aní píó Timoteo ání anugyí Kristo Yesu asúmpó dé owulú ánfí wanlín sisí mli Bulu ahá ání mlilbu Filipi wúluto, mlia Yesu Kristo mlilabwé kule. Mlia mli opasua ahande pó amó abuápu féé anidé mó wanlín sisí.

² Aní Si Bulu moa aní Wie Yesu Kristo bogyii mli bvale, abuha mli iwilwii.

Paulo Atázkvlí Pó Ipánada

³ Ntedá mí Bulu ipán ní nekáin mlusú brégyibré. ⁴ Brégyibréá nde mpái bo há mli féé á, ansi tegyi mi. ⁵ Tsúfí tsú ekeá mlilotsa ason wankláán ámu nu á, mlidé aní tsa anidé mó okan da botu nde. ⁶ Nyin ání Bulu ámúó olefi agyómá wankláán ámu así mlito ámu kén obójó móosó alu yófon Kristo Yesu obálke amu. ⁷ Ilekanaá ání násusúu mli féé iwi ali, tsúfí ntchíé dwé mli. Inúá nda obu, ntée ndekó ason wankláán ámu nwunso, mllíí mí óma a, aní féé Bulu dé bvale gyí. ⁸ Bulu yin ání ntosúsúu mli iwi, ntchíé dwé mli fí alá Kristo Yesu tódwé mli.

⁹ Nde Bulu kokóli mbéé, ohá amlidwé aba dón al, amlitín ansi, nú asón ámu é así wankláán, 10 méní mlébi tsá ihié ibu alé, amlitsia nkpa ání mó iwi letin, olala ima mó iwi, alu yófon ekeá Kristo obélaba. ¹¹ Yesu Kristo obáá mu yilébwé ibula mlito fí alá oyí toswié abí, ipu numnyam móua kanfó ha Bulu.

Paulo Ikantódu Léha Bulu Asón Leklärí

¹² Mí apió, ilehián ání mlébi ání ikplán anfí ilatú mí ánfí lahá ason wankláán ámu lakléi tsia. ¹³ Tsúfí obagyísha ání obu nfi, pú isák akopáa bvtogyo owie wóyí aná féé babí ání Kristobúu su nda ikanto. ¹⁴ Mí ikantódu su apió tsatsotsa bapó ansí dinká aní Wiesu. Bvihíe bude kluu wa dá ason wankláán ámu okan, ifú medé amú.

¹⁵ Ibu móntá mí iwi olu pú mí iwi ahin só sku bude Kristo iwi asón ámu okan da. Támé amó alku é balé kluonto bude mó bwé. ¹⁶ Al ahá ánfí budepó mí iwi odwe dá ason wankláán ámu okan. Tsúfí bonyin ání Bulu lópo mí ba nfi ání mbépri mu asón ámu nwun. ¹⁷ Ahá ámúó bumedé Kristo iwi asón ámu okan da tsú amó kluonto ámu mó á, amó nkule inya su bude mó bwé. Nda ikanto su budekléa béyintá mí iwi tsia.

¹⁸ Támé medé mí han, ní yilé só bude mó bwé o, lalahé su o. Móá idé mí hián gyí, banyá bude Kristo asón ámu okan da ni. Iní só ansi ihié de mí gyí ní. ¹⁹ Tsúfí nyin ání mli mpái pó Yesu Kristo Obéé ámu obékpá mí, nedalí ikplán anfíto. ²⁰ Nhíé nyin, mbo hógyi ání mmóobwé téá ibéwa péli békítá mí. Mboún nétrá wa iwi swonlín, méní ní lowu ígyi o, nkpa ígyi o, mí tsiató féé ibówa Kristo numnyam. ²¹ Tsúfí ní ntsie oyítá á, négyi gyoma ání ibówa labi há mí. Iní su mmowúun móá nléé. ²² Nagyígýáa, támé ibu mi aléá néyetsíá Kristo wá mboún. Móbó alé dón. ²⁴ Támé mli su ibu aléá nétsíá nkpa. ²⁵ Nyin ali. Mó su nétsíá mli wá abójá agyómá ámu, méní mlédan, nya anisigýí mli Kristo hógyi su. ²⁶ Móbó bréá neyinkí bá mli wá á, mlényá okpa kánfó Kristo Yesu, itó ámúó alabwé há mí ámu sv.

²⁷ Táá idehián séi gyí, mliha mli tsiató ikana Kristo ason wankláán ámu. Mómó ní nebá mli wá ó, mmeba ó, nónú ání mlilú kíñkíñkín ikolebwétsa; mlidé hógyi amóó ibu ason wankláán ámu ámu é nwun prí. ²⁸ Mlmánya ahá ání bákosú líí mlsu ifú okpa okukuso. Mli ikluonwa ibóbwé osúna há amó ání Bulu onutó obéhi amó féé, támé obého mli mó nkpa. ²⁹ Tsúfí megyí Kristo hógyi nkule só Bulu lóphá mli. Mboún alia mlówun ipian há mu é. ³⁰ Isá ámúó mllówun ání ndekó ámu kén mlidéko á. Mó kéntó ntráa mbo ní.

2

Mlikasí Kristo Iwiasiba

¹ Mlia Kristonyo mlilabwé kule. Mó su alawá mli ateto-onlin. Mu odwe lalwíí mli kluon. Mlia Obéé ámu kulebwé su alahá mli aba mlilabwé kule, mlidé iku tsu lé mli aba asúntá, mlidé aba nwé wúiun. ² Mó su mlilabwé kule, amlitsula dwé aba tsu mli kluonto. Mlibwé agywun kule, amliyó agyómá wa abato puha mí anisigýí ifon. ³ Mlmábwé awonsípó. Mlmátsu iwi. Mboún mliba iwiá, amlitsu mó ání mli aba budoñ mli. ⁴ Mlmádunká mli nkule klé. Mlidunka mli aba é klé. ⁵ Mliha mli agywun ibwe fí Kristo Yesu klé.

⁶ Inúá ołelhan Bulu okpagyíokpasu ó á,

omébwé agywun ání obótusu mu iwi ání mva Bulu bogyi kékéé.

⁷ Mboún olesi mu tógyítá omagyáa,

bwé mu iwi osúmpó.

Bökwiú mu fí alia bökwiú obagyísha.

⁸ Mu nyankpusabwetó á, oléba iwiásı.

Olobu atá alu wú oyikpalíhesu,
fé lalahé abwepó.

⁹ Inı su Bulu lótsu mu fúá ya osósóvósó,
há mu dá ánı idon adá féé,

¹⁰ ménı ntobiá bubu osó múa ası

pó osolvó ayası béda akpawunu há mu;

¹¹ ohagyıha obéle bli ánı "Yesu Kristo gyí Owie!"
pówá anı Sí Bulu numnyam.

Mlwankı Fé Ntsrakpabi

¹² Inı su apió adwepó, ali ámóó mlitobu mí bré ámóó mbu mli wá ámu a, inıá mma mli wá ó á, mlitobu mbódí amlibwe mó ali. Mlipu ifú móá kpunkí yo mli nkphahó agyómá ámu mo aná.

¹³ Tsúfę Bulu onutó dé agyómá yo mlito. Alahá mlilatsúlá mlidé mu apé móá tóá otekle bwe.

¹⁴ Mlumátsı ntée gyi tógyítáá mlóbwe iwi nwéen, ¹⁵ ménı əlala méetsıá mli iwi; mli iwi bétin, fé Bulu ahá bré áñfi mlitsie lakpan kugyikü abwepó oyí áñfito. Mlwankı fé ntsrakpabi amó ansító. ¹⁶ Mlyo móosó amlibla ahá asón ámóó itehá nkpa ámu, ménı mli su nétalí pó ibi sí kántó ekeá anı Wie Kristo obélabo, ánı mí mbódí ntée mí gyumagyihé mbwbwé kpaalı.

¹⁷ Táme ní ibéba móót ánı bópu mí obugya wólí ası fé ntá mli hógyi iwi afodıe pó Bulu agyómá ánı mlidéyo su kórará á, ibówa mí ədwıe. Ansí bégyi mía mlnyo féé. ¹⁸ Mó su iwa mli ədwıe, ansí igyi anı féé.

Timoteo Mva Epafroditó

¹⁹ Ni anı Wie Yesu lótsulá á, imáwo opá nówá Timoteo mli wá. Ni oyinkí bebláa mli ánı mlitsie wankláán á, ansí bégyi mli. ²⁰ Mma ohá ánı olotsu iku lé mli asontó don mu. ²¹ Tsúfę atráhe amu féé bude amó onutó klé kí, megyi Yesu Kristo klé. ²² Táme mluyin alá Timoteo lagyi mu iwi adánsıe wankláán. Alatsá mí anladá asın wankláán ámu əkan fé obí móá osı. ²³ Mó su nde əkpa kí ánı ní nenyá wun tóá ibéba misu nfi pé á, nówá mu mli wá. ²⁴ Nahogiyá anı Wie obélabo mí, imáwo opá mli onutó néba mli wá.

²⁵ Táme nobwé agywıun nínléyinkia Epafroditó sísı mli. Anı pío ánı míá mnyo anidé agyómá yo, anidéko asın wankláán ámu nwunso. Mogyi mli bí ánı mlilówa mliaa, obá beki misu ní. ²⁶ Tsúfę əde mlsu kaín dıbu. Ihié de mu háan, tsúfę mlilónu mu lı. ²⁷ Lélé mó á, alaló sian wu, táme Bulu lówun mu nwıe. Mogyi mu nkole, míá mnyo féé, ménı awirehó módıdun mli kitá. ²⁸ Mó su nhíe ndekléá nökösí wá mu mli wá, ménı ní mleläwun mu a, ansí bégyi mli. Mí é mí asın susúhesu békálá küká. ²⁹ Mlhüe pu ansigyi ho mu fé mli bá Okristoyin, amlipu obú ha mua ahá ánı bugyi fé mu. ³⁰ Tsúfę olesi mu nkpa há Kristo agyómá ámu. Olekle owu móót bréá olı mli dátó, mu nkole əde tógyítá tekı ní mlıbü nfi mlóbwe há mí bwe.

3

Yesu Lówu Ho Anı Nkpa

¹ Itrahé a, mí apió, anı Wie su mlnya ansigyi. Imokókpən mí ánı nétrá wanlín asın kua kule anfi sısı mli. Igıi asón ánı ibékpa mli é. ² Mlkı aha lalahé anfi bugyi fé akıa anfi wankláán. Lalahé abwepó bugyi, bude ahá háan bęe botún keté kpaalı. ³ Tsúfę anı ahá ámóó anitópö Öhe Wankihé súm Bulu ámu gyí keté atínpı onutó ní. Mó su abetalı tsı iwi itó ámóó Kristo Yesu labwé há anı ámu su. Anita mapó anfi dínká tóá nyankpusa lapı ibi bwésı. ⁴ Mı onutó óó mbu əkpa pu anfi dínká mí anásı. Ní øku obée, mbu əkpa pu anfi dínká móosó á, mí mboún bóu əkpa pu anfi dínká móosó dun. ⁵ Tsúfę bækı mí, tı mli keté eke kwésı. Israelyin ngyi. Benyamin abusuantsı notsú. Mó su Hebrıyın onutónutó ngyi. Mose mbla ámu su gyí əkpasu é á, Farisiyin ngyi. ⁶ Nehıe wá nsi, dínká Kristo opasua ámu su. Negyi Mose mbla ámu su wankláán, əlala metsıá mí iwi. ⁷ Táme ntobi áñfi bré ámu ətekiá ibu mli labi áñfi féé á, Kristo su nde itráa megyi mí tóta. ⁸ Móá idon mó kórará gyí, ní nəpókı alá nəpübı mí Wie Kristo Yesu a, nawun ánı ibu labi dun tógyító. Nawun ánı nahúlı ntobi áñfi ətekiá ibu mli labi áñfi féé, alá Kristo obéda mli ibi su. ⁹ Inı su inıá mbu mu wá su á, megyi Mose mbla ámu su gyí obéha négyi ası Bulu ansító. Kristosu hógyi mboún obéha négyi ası Bulu ansító. ¹⁰ Mí agywıun gyí, ndekléá nékı Kristo pu túmi ámóó Bulu lópkösıa mu tsı afülito ámu tsıa. Ndekléá nówun ipian fé alá Kristo lówun ipian wú, ¹¹ ménı əkpagyıokpasu á, mí é Bulu obókvısa mli tsı afülito!

Srı Bulu Kristo

¹² Mmedéblı mbée, mí ibi lada ntobi áñfi féé ntée Bulu labwé mí nafon. Ntráa nde nsi wa alá ibóbwé mí ibi bέda tó ámu su ámóó Kristo Yesu ibi lada mli ámu. ¹³⁻¹⁴ Mí apió, mmedéblı mbée, mí ibi lada mó. Nde mó ámóó idetsıvı amusı táan. Móá ida mí ansító əkpa ngya. Mí ansı lapé, ménı nénya siadıe ámóó Bulu obótsıvı Kristo Yesusı tı mí nøyı mu wá osósó ámu.

15 Ilehián ání anı ahá ámóó anuladan hógyító ámu féé abóho alı asón ánfı. Ní iku mówankí mlı́ á, Bulu əbwankí móót súná mlı́. 16 Támę mlıha akuta ənəkwali amóó Bulu lasúná anı ámóvtó.

17 Mí apio, mlıkası mí tsiátó. Mlıkası atá tsu ahá ámóó bakásı anı tsiátó ámu wá. 18 Tsúfę ntetsiá bla mlı asón ánfı. Napó ntsú ntráa nde mlı bláa mbéε, ahá tsotsətsə tsiátó losuná anı Kristo oyikpalihesu lowu ámu alupó bugyi. 19 Ahá ánfı běhi. Amó apu gyí amó Bulu. Amó numnyam é gyí péli. Osulósu atá iwi pé botosusu. 20 Támę anı mó á, əsüsö gyí anı otsiakpá. Ətíné ámóó anidé anı İhópo, ogyi anı Wíe Yesu Kristo əkpa kú ánı obótsu ba amó. 21 Mubóó túmi, otegyi tógyítóssu. Mı əbéba betse anı əyolóv wuhé ánfı, bwé mó fé mu numnyam əyolóv amó.

4

¹ Inı su apio adweröpó, ntədwé mlı. Idın mí əwólı ánı nówun mlı, tsúfę mlı su ansı de mí gyí, nénya ipanda é! Mí adweröpó, alı ilehián ánı mlıslı kinkín mlı Kristo hógyito ní.

Təd Bwbwéε

2 Nde mí apio tsihé Euodia múa Sintike kokóli ánı bonyuaba aba ası, tsúfę anı Wíe abutupu bugyi. 3 Mí agyómáyəbá onutó, nde fó é kókoli mbéε, futó kpla amó abubwé kule. Tsúfę bawá nsi tsá mía Klement pó atráhe amó anuladá ason wankláán ámu əkan. Bulu lawánlın amó adá wá nkpa ánı itamatá atsiápó əwlötő.

⁴ Mlıhıe nya ansigýı anı Wíe su brégyibré! Ntráa nde mlı bláa mbéε, mlıhıe nya ansigýı!

5 Mlıha əhagyısha ouwn ánı mlılötvi. Anı Wíe ibábi lafon. 6 Tətə imáhan mlı. Mboún kugyıkva igyi á, mlıbə mpái kokoli Bulu dinka mósú, amlıda mu ipán. 7 Ménü Bulu əbéha mlı iwılviı ánı idon bli, ibékpa mlı klon pó mlı agywıun, mlia Kristo Yesu ıcolebweto.

⁸ Itráhe a, mí apio, mlıpó mlı agywıun dinka tá igyi ənəkwali, tá ibéti obú, tá ida əkpa, tá mó iwi letün, tá itegyi ahá ansı pó tá ahá békansı. Mligywıun tá ibu alé, ahá békansı aná iwi. ⁹ Mliyo móos amlıpó ntobí ánfı nasúná mlı ánfı, móá mlılónu tsú mí wá pó móá mlılówun mı nobwé féé wa mlı tsiátó, ménü Bulu ámóó ətehá iwılviı amó əbekpa mlı.

Ipanda

10 Bulu lahá ansı ihié de mí gyí, tsúfę mlılatráa kaín míssı. Nawun ánı mlımákósı mí iwi gyiwıun, támę talı mlımétalı lé mó súná. ¹¹ Mmedé asón ánfı bli pósúna ánı mbu ımplántı, tsúfę nakásı, nabí alá tá mbo ibófon mı, nı mbu óó, mma óó! ¹² Nasúan alá nópotsıá nı mbu óó, mma óó. Nabí alá tsiátó kugyıktaşı mbu ibégyi mu anı. Ní ntsie akón o, namwé o, mbu o, mma o. ¹³ Ntətalı bwé tógyító, tsúfę Kristo towá mí əwənlín.

¹⁴ Mú al óó á, ibu aléa mlılatsı iku lé mí ıplán anfito. ¹⁵ Mú əma a, Filipifo, mlyin ánı bréa nətsı mlı Yesu Kristo iwi ason wankláán ámu bláa, nedalı Makedonia əmató á, mlı əpasua ánfı nkole dé mí buá, mlıdé mí atá sisı ní. ¹⁶ Bréá ntráa mbu Tesalonika wülütə kóráá, iwi lékplán mı á, mlılétsıá sisı mı. ¹⁷ Megyı bee nde təkə koltı tsú mlı wá. Mboún ndekléa mlnyá təku dinka awitəle amóó mlıdewa há mí ámu. ¹⁸ Mí ibı lada tógyítóá mlılóphá Epafroditı mliaa əpón ba mı. Itsı kóráá dəbı. Mó su nanyá tógyítóá ibéhián mı. Itó ánfı mlılabwé ánfı igyi fé mlılahá Bulu igyi ánı ibu əfan fánfáánfán, ilagyi mu anı. ¹⁹ Mí Bulu əbéha mlı tógyítóá idę mlı hián tsú mu numnyam atá tsotsətsə ibu ania Kristo Yesunyo ıcolebweto. ²⁰ Numnyam ibwéé anı Sí Bulu klé bré féé. Amen!

Iklá

²¹ Nehá Bulu ahá ánı bugyi Kristo Yesu klé féé itsiá. Apíoá bوبو mí wá nfi é behá mlı itsiá. ²² Bulu ahá atráheá bوبو mí wá nfi féé bude mlı itsiá ha. Títriu amóá botsu Roma owie dehen wóyító.

²³ Anı Wíe Yesu Kristo ogyii mlı buale.

Owulúa Paulo Lówanlín Sísí Kolosef

Itsidha

1-2 Mí Paulo ání Bulu apé su nabwé Yesu Kristo sumbí oyopó pó aní píó Timoteo dé owulú ánfí wanlín.

Anidépüsísí aní apíóá buygí Bulu ahá, bubu Kolose wüluto, bubu onokwali há Kristo Yesu, múa amónyo é babwé kule.

Aní Sí Bulu múa aní Wíe Yesu Kristo buygíi mli bvale, abuha mli iwilwii.

Ipánda Mpái

3 Anitedá aní Wíe Yesu Kristo mu Sí Bulu ipán brégyibréá anidé mpái bō mli nwunsu. 4 Tsúfí anulanú ání mliléhó Kristo Yesu gyi, mlíbu ódwe é há Bulu ahá fée. 5 Mlidé akpa kú ha tóá bapóyái há mli osósó; fé aláa mlyin tsú bréá mlilégyankpá nu onokwali asón ámóó igyi Bulu asón wankláán ámu. 6 Asón wankláán ámu kén déklei wá oyítá, idé ahá tsiatá tséé otíneygítúténe; fé aláa iletsé mli tsú ekeá mlilónu mó, mlilébi ánú lélé Bulu tegyi ahá bvale. 7 Aní osúmba ódwepó Epafra gyí ohá ání olopo asón wankláán ámu ba mli. Yesu Kristo osúmbi onokwaliwu ogyi, idé mli bvá aní ofansu.* 8 Mvlébá bebláa aní ódwéá Ojje Wankihé amó lapówá mltó.

9 Mú su animákúsí mpái bō mli nwunsu tsú ekeá anilónu mli iwi asón ánfi. Anidé Bulu kokóli aniaa, oháa amlibi mu apé kugyíku wankláán. Oháa mu Ojje Wankihé amó oha mli nyánsa múa asón asinu fée, 10 méní mléatalí tsia tsiatá ibówa aní Wíe numnyam, amligyi mu ansí okpagyíkpasu. Oháa amlubwe yilé brégyibré, trá bi Bulu tsia. 11-12 Ania oháa mu túmiá mó onó bu onlin iwa mli swonlín, amlitali tomi, nya klun, pú ansigyi da aní Sí Bulu ipán. Mvláhá mlilafun ání mla mu ahá mlénya agyapadé ámóó alalá yáti mu iwíegyí wankihéts ámu iku. 13 Tsúfí mvlálé aní tsú ohá ámóó idé oklünsu gyí amó túmi así, pó aní ba mu Bi ódwepó ámu iwíegyí amota. 14 Mu Bi ánfisu olotsun ha aní, alasí aní lakpan kíe aní ní.

Kristo Dvn Tógyítá

15 Oha tamawun Bulu, Kristotó olenin owan. Óbu inu asa Bulu lóbwé tógyítá, ódon Bulu ita bwéhé kugyíku. 16 Musó Bulu lótsun bwé tógyítá ibu osó móa así. Múá botowun pó móá botamawun fée, onétawie, omásogyí túmi, atumipu, pó isu agyípó fée. Musó Bulu lótsun bwé oyí fée, pówá mu numnyam. 17 Óbu inu asa tógyító lefi así. Musó ató ámu fée idé agyómá yo wá abato. 18 Muyí nwun há mu nyankpwsa-oyí, igyi ophasua ámu, idé mó nkpa ha. Mlilégyankpá kosó tsú afúlito, oygi tógyító nkpa ogyápu. 19 Tsúfí ibu Bulu ódwé ání mu tsiatá fée betsí mu Bi ámu. 20 Musó Bulu lótsun yinkia tógyító ba mu iwi wá. Olotsun mu obugya amóó ilswolí así bréá beda mu mantá oyikpalihé amosu pó iwilwii wá múa tógyító nsiné. Múa ibu osósó pó móá ibu osoloso fée.

21 Teki mli é mlilédamli əma há Bulu, mlgyí mu alupó mli asón susuhé pó mli bwéhé laláhe su. 22 Táme séi á, itráa megyí ali. Kristo lóbwé nyankpwsa, olowu. Bulu lótsun mu oyikpalihesu lowu ámu lá mlia monyo nsiné. Mú su ifin pó asavansu má mli iwi, obékpá mli ba mu ansitsó. 23 Táme ilehián ání mléhó asónsó ánfí gyi, lí kíñkíñkin. Mlmáha abotse mli agywün le itó ámóó mlidé mó akpa kú, asón wankláán ámu lapóba mli ámu. Asón wankláán ánfí osúmpó mí Paulo ngyi ní. Asón ánfí ohan budeða oyító fée é ní.

24 Ibu mi ansigyi ání nde ipian wúun mli su. Tsúfí nde iwíosin ámóó Kristo lówun sian amó ku wúun ha mu ophasua, igyi mu nyankpwsa-oyí ámu. 25 Bulu lópu mu asón wankláán ámu wá mí ibito, ání ndáa mó fée akpan suna mli, ampusum ophasua ámu. 26 Olópu asón ánfí náin bímbí opá, táme alalé mó owan súná mu ahá séi. 27 Ibu Bulu ódwé ání obéle mó owan súná mliá mlímégyí Yudafo. Asón náinhe amó gyí, Kristo tsie mltó. Ibu ibíá, ibu numnyam é. Módésuná ání abénya mu numnyam amó iku ní. 28 Mu iwi asón anidé ahá fée bláa, anidé amó olá da, pó nyánsa ámóó Bulu lahá aní ámu súná amó ató; méní bófún, abékpá amó ba Bulu, amóá Kristo ikolebwetó. 29 Iní su nahié ndeprí, pú Kristo túmi ámóó ibu mito ámu yó agyómá ní.

2

1 Ndekléa mlíbú ipré ání ndeprí əwonalinsó, mlia ophasua ámóó ibu Laodikea pó ahá ámóó bümakówun mu kú amó fée nwunso. 2 Nde mó bwé pówá amó əwonalin, abubwe kule, dwé aba, nu asón así wankláán, méní bónu Bulu asón náinhe amóó igyi Kristo amó fée así. 3 Kristotó Bulu lópu mu atonyahéá igyi mu nyánsa pó mu asónbi fée wá.

* 1:7 Mli ofansu bu nwuló dada amó akoto.

⁴ Nde mli asón ánfí bláa, ménú jhaaa móopu asón ání ibu anulé kuku bëmlé mli. ⁵ Ibu móntáa mbu ifó mli wá, támé ntotsúu mli iwi brégibré. Ansi é idé mli gyí ání mlitsie wankláán, mlilí kíinkíinkín Kristosu hógyito. ⁶ Inúa mlilahó Kristo Yesu gyí ání mogyí mli Wie su á, mlyo móosu mlia monyo amlibwe kóle. ⁷ Mli é mlilihe lu kíinkíinkín Kristo hógyito, amlinya ówvnlin tsu mlia monyo ikolebwetó. Mlyo móosu amlihó mu iwi asón ámóó bude mli suná, igyi ónakwali amu, fé alia oyí nlín toyó otátóató, yódunká ntsu há mó itedan, amlida Bulu ipán é brégibré.

⁸ Mlumáha ókpa jhaaa omle mli, po mu anstítun móa afunu asón ání igyi amándiéa anyánkpusa bowa koko, itsú onjé ntéé túmiá idé oyí ánfisu gyí, imotsú Kristo wá bëha amlili mu nkpbábi. ⁹ Tsúfé Kristoto Bulu tsiátó onutónutó ámu féé ibu nyankpusa ókpasu. ¹⁰ Inúa mli Kristonyo mlilabwé kole su mlilafon. Mogyí áhá ání abu túmi ónjétó atúmipu po su agyipó féésó.

¹¹ Mlia monyo ikolebwé su aladinkí mli tsiátó dada amu lé mlisú fé alí ámóó bëtetin keté, dinkí awoli lé móosu ámu. ¹² Bréa boba mli asú á, bopulá mli tsiátó dada amu fé alia bopulá Kristo; Bulu lásosúa mli ba nkpatá fé alia elokosúa Kristo, tsúfé mlilohogyí ání Bulu bu túmi kósúa mo tsú afultí. ¹³ Teki mli lakpan po mli tsiátó dada amúó bwmokódinkí lé mlisú ámu su mlilowú fé áhá ání ómoktán keté. Támé séi á, Bulu lakosúa ania Kristonyo ba nkpa popwetó, alasi anu lakpan féé kíe ami. ¹⁴ Oledinkí asón ámóó bswanlin wá Mose mblato, idé anu ilá le ámu lé anisu, yéda mó mántá Kristo oyikpalihé amusu. ¹⁵ Bulu lásuwí ónjétó atúmipu po su agyipó túmi, olékitá amu ndoun, lé amu ówan, wá amu péltó, bré olegyi amósú Kristo oyikpalihé amusu.

¹⁶ Mó su mlumáha jhaaa ole mli ilá mli atogiyihé, mli atonuhé, nkegyí, ótsra popwe nke, ntéé Yudafó ókpónó odaké aná su. ¹⁷ Yiyí keke ínu féé igyi há ató ámóó ibéha amu onutó. Mó onutónutó ámu lélín ówan Kristoto. ¹⁸ Mlumáha ókpa jhaaa omle mli amliba iwiásu sum Bulu-abopu, amliholi ipán ání Bulu léhé yái mli. Ní obéé alawun taku tsú mó iwi kóráá pó á, oyító anstítun láhá mu ñde iwi tsu. ¹⁹ Jhá ánfí odu lamáin iwi lé Kristo amúó ógyi ópasua ámu nwun ámu. Tsúfé ópasua ámuto anu féé anulétsa abasu, Kristo amúó ogyi nwun ámu dé anu ówvnlin wa, ménú abédan alia Bulu déklé.

²⁰ Mlia Kristonyo lówu. Mó su mlitráa mlímá oyítá túmi kuku as. Ntogi só mlitráa mlidé mbla ánfí anásó gyí? ²¹ Bee, "Mágyi ínu. Mápo ibi da ínu, mótsu ínu él!" ²² Ní bopó ntobi ánfí féé bwé ató tá á, iteytentó. Anyánkpusa onutó mbla po amú atosunahé igyi. ²³ Anidé mbla ánfí kíi fó tóá nyánsa bu móttó, ibéha abówa alé Bulu ansító, abéba iwiásu há mu, wá iwi osin aniaa ibéha abébi gyí iwiásu. Támé ínu aná féé iméetalí há anuméegyi iwiásu.

3

Nkpa Popwe Tsiá

¹ Mó su ní Bulu lakosúa mlia Kristonyo ba nkpa popwetó á, mlidunka atóá ibu ósósú, ótíné ámóó Kristo tsie Bulu gyopisu ámu. ² Mlia agywun ibu ató iwi, megyí ósolvósú klé. ³ Tsúfé mlilawú, Bulu lapó mlia Kristonyo nkpa onutó ñján móto. ⁴ Ekeá obéle Kristo amúó ogyi mli nkpa onutó ámu ówan súná oyí á, eke ámu kén obéle mlia monyo ówan mu numnyamtó ní.

Tsiátó Dada Mía Pópwé

⁵ Mó su mlímá tsiátó dada amúó ibu mlitó ámu. Mogyí; atsi móa ayin asónwa, ifintotsiá, ówóli laláhe móa péllá. Oyí ánfitsa ato wankláán imápe mli ansi, tsúfé ónsípe igyi fó ókpisúm. ⁶ Ntobi ánfí odu abwepótsu Bulu tehí nyá oblá ní. ⁷ Mó aná mlitóbwé bréa mligýi ómatófó ní.

⁸ Séi gyí bréa mléle oblá, oblkpán, olu, abakpói, asukpan bli aná lé mlito ní. ⁹ Mlumáwa afunu súná aba, tsúfé mlilasí mli tsiátó dada amu po mó bwéhé féé. ¹⁰ Mlilalátsú tsiátó popwe. Bulu gyí mó ñbwepó, ñde mó bwé pápwé lian mu iwi bré ánfí mlidé mu bi ánfí. ¹¹ Tsiátó popwe anfi mó á, imefahón ání Griikiyin ntéé Yudayin fogyi. Fétun keté ntéé fometun, ókpútópo ntéé okudasáyin, ókpabi ntéé ñdihé fogyi. Kristo gyí tógyító, abu amu fééetó.

¹² Mó su ínuá Bulu laké mli póbwe mu ahá ání amu iwi latin po mu adwepó á, mliha nwewiún, awitálewa, iwiásibá, ilwií po klonya itsia mli. ¹³ Mliuya iklon ha aba. Ní øku mu ba benya á, mlisikia abá fó alia Kristo lesi mli klé kíe mli. ¹⁴ Móá idón a, ñdwé tóbwe anu féé ikole. Ibwee mli tati didáhí. ¹⁵ Mlia Kristo iwilwii igyi mli klonsu, tsúfé móttó Bulu latí mli bowa; mlia mu nyankpusa-oyí ámu mlilabwé kole ní. Mlida mu ipán é brégibré. ¹⁶ Mlia Kristo asón ámu ihé bula mli klonto, iha mli nyánsa. Mliputó kpla aba, suna aba ató. Mliwa Israelfó ibu, osankuosu ibu po ónjétó ibu mli klonto pötsu Bulu foa, pöda anu Sí Bulu ipán. ¹⁷ Mli ato bwéhé po mli asón blihé féé ibwéé anu Wie Yesu idátó, amlipu ipán ha anu Sí Bulu tsuñ mosu.

Akristofa Tsiátó

¹⁸ Aká, mluba iwiásu ha mli akúlu alia ülekanáá ha ahá ání bøgyi Kristo klé.

¹⁹ Akúlu, mli é mlidwe mli aká. Mlumábwe amú kpóunkpóun.

²⁰ Abí, mluba mli akwípó, tsúfé mó Bulu tekle ní.

²¹ Akwípó, mlumáwa mli abí oblá, ménú iwi móowu amu.

²² Nkpábi, mlíbu mli əsulósu awié tógyítáá mlíbwéto. Mliha amó ansí igyi mli iwi brégyibré, megyí amó ansító wóle. Mlibwe mó tsú klonto, tsúfél mlibotú aní Wie. ²³ Mlibwe tógyítá tsu mli klonto, fél aní Wie mlidé mó bwé há, megyí anyánkpósa. ²⁴ Mlikain ání aní Wie ibito mlenya mli iöká ání alalá yái mu abí. Tsúfél Kristo gyí Owíe ání mlidésum. ²⁵ Táme ní fóbwé tóá ima ale a, obéka fó iko, tsúfél ətamakú əhaa ansító.

4

¹ Nkpábi awié, mlípu tóá ibu ale, igyi ənəkwali kpa mli nkpábi, tsúfél mli é mlíbu Owíe əsúsú.

² Mlikita mpauibótó. Mlidinká anstí iwișv, ipánda é itsia mli klonto. ³ Mlibo mpái ha aní é. Bulu ofinkí əkpa ha aní atalí da Kristo iwi ason ənáihé amó əkan. Mó su nda obu ní. ⁴ Mlibo mpái mliaa, ndáa mó əkan wankláán, aliá ilehián.

⁵ Mlikí mli nátító əmátfotó. Ní əkpa ifinkí há mli á, mlumáyintá mó. ⁶ Mli itói iwa anulé, iwa labí, méní mlétalí lé əhagyísha ason fitéhé enó wankláán.

Iklá

⁷ Ania opió ədwepú Tihiko dé aní Wie agyómá yo. Osúmpó ənəkwaliwu ogyi. Əbébláa mli aliá mí iwi gyí fée. ⁸ Nawá mu mli wá mbéé, əbébláa mli aliá aní iwi gyí, əwa mli atetó-ənlín.

⁹ Mva aní pió ədwepú ənəkwaliwu Onesimo, ogyi mli pi amó əbéba bəbla mli asón ání laba nfi fée.

¹⁰ Aristarko, mí bá ání mía monyo anida obu əhá mli itsiá. Alí kén Marko, ogyi Barnaba mu pio ámu é əhá mli itsiá ní. Mliho Marko əfzó wankláán, ní olotsan ba mli wá fél aliá nebláa mli yái. ¹¹ Opió Yesu, botetráa ti mu Yusto é əhá mli itsiá. Ahá abasá ánfí pé gyí Yudafá mía amónyo anidé Bulu iwigyí ámu iwi agyómá yo ní. Amó tékitá klon wá mí iwi ní.

¹² Epafra, ətsú mli wá, ogyi Kristo Yesu osúmbi amó é əhá mli itsiá. Ətchíé bó mpái ha mli ání Bulu əwáa mli əwənlín, əha amlifun, amlitalu bwe Bulu apé kugyíku. ¹³ Nétali gyí mu iwi adánsí ání əhié əde agyómá yo mla Akristofázá bvbü Laodikea pó Hierapoli idáts. ¹⁴ Aní ədwepú Luka, ogyi ilə ətsapó mva Dema bəhá mli itsiá.

¹⁵ Nehá aní apió Laodikeafó ámu itsiá. Nehá Nunfa mva əpasua ámúó ibu mu wóytá amó itsiá. ¹⁶ Ní mlekla əwóló ánfi súná əpasua ámu tá á, mlipusisi Laodikeafó é. Mlikla amó klé ámúó nəpəsí amó ámu é. ¹⁷ Mlibla Arkipo mliaa, əmáo agyómá ámúó Bulu lópwá mu ibito ámu enó wankláán.

¹⁸ Mí Paulo, onutónutó lawá ibi əwóló ánfi así. Mlimátan ání nda obu.

Bulu ogyii mli buale.

ɔwɔlú Gyankpapuá Paulo Lówanlín Sísí Tesalonikafø

¹ Mí Paulo, mía Silwano pó Timoteo dé ɔwɔlú ánfi wanlín sisí ɔpasua ání ígyi anı Sí Bulu mva anı Wíe Yesu Kristo klé, ibu Tesalonika wúluto.

Anı Sí Bulu mva anı Wíe Yesu Kristo bugyií mli bvale, abuha mli iwilwii.

Tesalonikafø Hógyi

² Ní anidé mpái bò há mli brégyibré á, anitedá Bulu ipán mli fée nwunso. ³ Anüetsisiá káin anı Sí Bulu mli hógyi gyumagyihé. Alá mlidé mbódí bò dwé aba, pó alá mlilatomí há mli anisí din anı Wíe Yesu Kristosu kíñkíñkín. ⁴ Apíó, anyin ání Bulu todwé mli, alalé mli póbwé mu kde. ⁵ Tsúfé megýi ɔnó keke anulápó bebláa mli ason wankláan ámu. Mboún mlilówun ɔnjé Wankhé amu túmi é. Iní léha mlilébá wankláan ání asón ámu ɔgyi ɔnokwali. Mhlówun tsiató odua anulápotsia mltitá é, alá ibóvwá mli sv. ⁶ Mhlékasí ania anı Wíe tsiátó. Tsúfé asón ámu sv mlilówun iwiosin tsotsaotsa, támé mlilápó ansigyi ání itsu ɔnjé Wankhé wá ho mó. ⁷ Mú sv lehá ahógyipuá bobo Makedonia ɔsolvu pó Akaia ɔmáti fée békí mli bwché, buo mó. ⁸ Tsúfé megýi Makedonia pó Akaia wule anı Wíe asón ámu lekleí tsu mli wá yó. Mboún mli Bulu hógyi asón é lakkéí ýó stíngyiyatné. Mú sv asvanso má uná abétra bli tsu mó iw. ⁹ Tsúfé amó onutó bude alá mlilópkítá anı bréa anulébá mli wá bli. Alá mlilési ikpi súm ba mlidé Bulu ɔkjankpapu ɔnokwaltó amu mboún súm. ¹⁰ Pó alá mligýo bréá Bulu mu Bi Yesu ámóó ɔlokusúa tsu afúlito ámu obélatsú ɔsósú bá. Muyií ɔhá ání ɔdè anı le tsu Bulu oblo ámuú ibá ámuto ní.

2

Paulo Tsiátó Tesalonika Wúluto

¹ Apíó, mli onutó mluyin ání anı mli wá bá mobwé kpaalti. ² Mlyin alá bowa anı amomwoyo, sópa anı Filipi wúluto asa anulébá mli wá. Mlyin ání akyu bomotsulá, behue kósó líi anisu; támé anı Bulu lówa anı ɔwɔnlín, amlébláa mli ason wankláan ámu. ³ Tsúfé megýi afunu asón anidéblí. Mú sv nde mli kokóli. Megýi agywun laláhe kóku ɔgyi, anumédé mli mlé é. ⁴ Bulu láhá anisu gyi, olépu mu ason wankláan ámu wá anı ibito. Mú anidéblí ní! Megýi anyánkpusa ansító anidékí bli mó, Bulu yin anı klon. ⁵ Mhléie mlyin ání megýi ɔnó dédé anulápó ba mli. Anuméba bowa afunu kóku é súná mli, pónyá tokó tsu mli wá. Bulu gyi anı ɔdansiyin. ⁶ Anumódunká kanfú tsu nyankpusa ɔkukó, mli, ntéé ɔha bambá wá. Kristo sumbi ayɔpó anigyi. Mú sv tekí anibó ɔkpa sí iwi tswi mliwu, ⁷ támé anulóvwí há mli, ki mli fé alá abí-oyin tekí mu onutó abísó. ⁸ Anüehié klé mli asón. Mú sv megýi Bulu ason wankláan ámu nkole anulápó ba mli, mboún anilési anı iwi é há mli, tsúfé mlilamlí anı adwepó. ⁹ Apíó, yéé mlékaín agyómá ání anuléyo ɔpa móa onyé pónyá tóá ilehián anı? Alá anuméesi ipian tswi mliwu bréa anidé Bulu ason wankláan ámu ɔkan da súná mli só anulóbwé mó ali.

¹⁰ Mli ahógyipu amu pó Bulu gyi anı adansifó alá anulápotsia mltitó. Anı iwi letin, anı asón da ɔkpa, ɔlala í e metsiá anı iwi. ¹¹ Mlyin ání anulékpá mltitó okugyíkó fé alá abí-oyin tekpa mu abí. ¹² Anilówa mli atetó-onlin, iwií mli klon, tóí kplá mli aniaa, mlitsia tsiatóá ilegyi Bulu ansi. Mwléti mli obéé, mlibénya mu iwigeyi pó mu numnyam amu iko.

¹³ Tóá svá anitedá mu ipán brégyibré é gyi, bréá anulápó mu asón ámu ba mli á, mlumótsu mó ání nyankpusa wá itsu. Mboún mlilóhó mó ání lélé, itsu Bulu wá; tsúfé mó Bulu dépoy agyómá mli ahógyipu amuto ní. ¹⁴ Apíó, mlilamlí fé Bulu ɔpasua ání ibubu Yudea ɔmáti, bugyi Kristo Yesu klé amu. Mhlówun ipian mli pi ibito, fé alá ámóó amu é bowun ipian amó pi Yudafó ibito ámu. ¹⁵ Yudafó lómó Bulu ɔnósú atípó pó anı Wíe Yesu. Amó kén lagya anı lé ɔmá ámuto. Botamakle ahá asón, botamagyí Bulu ansi. ¹⁶ Botkosó líi anisu ká anı itin bëe, anumábla ahá ání bümegyí Yudafó nkpa híó asón ámu, Bulu jhó amó nkpa. Iní bwé lahá amó lakpan labiayí. Mú sv lalahá Bulu lanyá oblo, obébutí amó iwo.

Paulo Lékléá Obélayéki Tesalonikafø

¹⁷ Apíó, anilénati mli wá ɔpá anumákósi mliwu kaín. Mú sv anihié anidé ɔkpa dunká ání abéla bowun mli ansító, tsúfé anidé mliwu kaín dñbi. ¹⁸ Anulékléá abélabá mli wá. Mí Paulo onutó ó nabwé agywun ání néyinkí bá inu ita tsefin, támé ɔbónsám méha ɔkpa. ¹⁹ Ma sú anı ansí din? Megýi mli sv ansí de anı gyi ání abénya ɔkpa tsu iwi anı Wíe Yesu ansító bréá obéba? ²⁰ Lélé mó á, mligýi anı numnyam pó anı ansigyi.

3

Timoteo Tesalonika Yo

¹ Mó su bréá anumébí aliá mli tsiátó igyi, idé anu háan a, anulbwé agywun aniaa, anu mó abétsiá Atene wúluto, ² awa anu pió Timoteo, ogyi anu Bulu agyómáyebá Kristo ason wankláán ámu əkandatósisi mli, əbəwa mli əwonlín. Ətəi kpla mli amlılı kinkinkín hógyito, ³ méni mlito əkəku méeyinkí əma ason wunhe anfi su. Mli onutó mluyin áni igyi tó ida yaí há anu Akristofa dodo. ⁴ Tsúfē bréá anibó mli wá á, anulébláa mli áni bédinká mli. Léle bedinká mli. ⁵ Inu su bréá netsiá mmetsiá á, nöwa Timoteo mli wá mbée, əbékí aliá mlidé hógyi amvto. Tsúfē ibetalí ba áni Əbonsám laso mli ki, há anu gyumagyihé labwé kpaalí.

⁶ Timoteo layinkí pó ason wankláán tsúa mli wá ba anu séi, tsú mli hógyi pó mli abadwe iwi. Alabláa anu əbée, mli é mlidé anisú kaín duví. Mlidékléa mlówun anu, fé alí ámóó anu é anidékléa abówun mli ámu. ⁷ Mó su apió, mli hógyi lawá anu atetó-ənlin, anu ipian pó anu ason wunhe fétó; ⁸ tsúfē mllí anu Wie hógyito kinkinkín. Mó su anu klón ládí anu asti. ⁹ Ipán məmə abékóku da Bulu mli su, ansiá idé anu gyi mu ansító su? ¹⁰ Anitəhié bó mpái kókóli Bulu əpa móua onyé aniaa, əhá ayinkí bowun mli, méni abosuná mli tó ubéha mli hógyi báfon.

¹¹ Anu Sí Bulu onutó mva anu Wie Yesu bufinkí əkpa ha anu aba mli wá. ¹² Anu Wie əhá mli apió aba pó ahá féé dwe ənó iwa onlin, fé alí ámóó anitədwé mli ámu. ¹³ Əwá mli əwonlín, méni anu Sí Bulu omóowun əlala mli iwi, ifin kuku é méetsiá mli iwi mu ansító, anu Wie Yesu mva mu ahá féé əbáke amu.

4

Tsiátóá Ilegyi Bulu Ansí

¹ Apió, itráhé a, anulósuná mli tsiátó, méni Bulu ansi bégyi mli iwi. Léle mó á, alí mli tsiátó gyi ní. Séi á, anihié anidé mli kokóli anu Wie Yesu idátó aniaa, mlibwéé mó don al. ² Tsúfē mluyin mbla ámóó anulówa há mli anu Wie Yesu idátó ámu. ³ Bulu dékléa mlháa mli iwi itin. Mó su mlumáwa ámu ayin asón. ⁴ Mlito okugyóku əbú aliá əbékítá iwi, iwtitún pó obú əkpasu. ⁵ Imábwe əwóli laláhé əkpasu, fé alíahá áni bumeýin Bulu bútzbwé. ⁶ Mlito əkəku másisii mu ba, swíi mu mu ka. Tsúfē anu Wie əbékítá ahá áni bútzbwé mó odu isu. Anidé mli əlá da, fé alíahá anulóku bláa mli yá. ⁷ Tsúfē Bulu méti anu əbée, abá bətə mbova; mboún əbée, ifin kuku mátsiá anu iwi. ⁸ Mó su əhagyíðha áni omegyi atosunáhé anfisu á, megyí nyankposa omédebu. Mboún Bulu ámóó ələpü mu Əye Wankhé há mli ámu.

⁹ Imehián áni abówanlín asvansu tsú mli aba akristofa dwe iwi sisí mli. Tsúfē Bulu onutó lastúná mli aliá mlidwéé mli aba dodoodo. ¹⁰ Ənökwalí a, mlidé apió ahogyipová bobo Makedonia əmatót feé dwe dodo. Mó su apió, anidé ipa bwíi há mli aniaa, mlitráa dwe aba don al. ¹¹ Mlipodunka iwisu áni mlétsiá tsiátó wankláán. Mlápó mli ibi ýo agyómá póku mli iwisu, fé alíahá anulébláa mli, ¹² méni mla ahá áni bumeýi ahogyipová mlétsiá wankláán, mluméetrá pó ansi dínká əhaasú.

Anu Wie Yesu Yinkí Bá

¹³ Apió, anidéklé aniaa mlubú ənökwalí áni ibó Akristofá bawú iwi, méni mluméetsiá gyi awirehó fé ahá áni amú ansi medin tótosu. ¹⁴ Anulóhogyi áni Yesu lówu kósó tsú afúlito. Ali kén anlóhogyi áni Bulu əbékpa ahá ámóó bəhə mu gyi asa bowu ámu ba na.

¹⁵ Anu Wie onutó atosunáhé anidé mli suná séi á. Anu ahá áni anitráa anitsie nkpa asa anu Wie əbáke ibáfon a, anuméegya awupó ámu nkpa yéfia mu. ¹⁶ Tsúfē anu Wie əbókplón túmisu, Bulu-əbəpü dehen əbélé ənó, bóbólí Bulu əkpe é bréá anu Wie onutó dékplí tsú əsósó əbá. Ahogyipová bawú bégylankpá kósó. ¹⁷ Mó əma a, anu alkankpapó é féé abóyótu amú nwulótáato, anu féé abéyefia anu Wie afútó. Tsú eke ámu a, abétsiá anu Wie wá bré féé. ¹⁸ Mó su mlipová asón anfi kuta iklon wa aba iwi.

5

Iwisdva Gyo Anu Wie Ibá

¹ Apió, imehián áni abówanlín bré pó ekeá asón ánfı ibéba sisí mli. ² Tsúfē mli onutó mluyin áni anu Wie əbáke amu ibéba bofwie anito, fé alíahá əwikplu teba onyé. ³ Bréá ahá bee, “Owí latá, asón latá” á, alí bré ámotó bəhü ní. Ibófwie amotó fé alíahá ikwú tekan ətsi ətsáwule pé. Əhaa mèedalí móta. ⁴ Táme apió, mli mó mluyin asón ánfı. Mó su mlumétsie oklúnto, méni eke ámu mèebla bofwie mlito fé əwikplu. ⁵ Wanki múa əyí kehetó abi mli féé mligyi. Megyí onyé ntéé oklúnto abi anigyi. ⁶ Mó su mlha agyo, anumádidi fé aha bambá. Mlha adinka ansi iwi, aki iwi wankláán. ⁷ Onyé, adidípó botéidí. Onyé, nta abupó é botábó ntá. ⁸ Táme anu mó á, wankita abi anigyi. Mó su mlha agyi iwi. Mlha Kristo hógyi pó anu abadwe ibwe kántó-atínto tin anu kántó. Mu əkpakú áni əbhə anu nkpa ibwéé kotpá áni ibun anu nwun. ⁹ Megyí aliá Bulu obénya əbló wa anu, bití anu isu só əlelé anu. Mboún aliá əbátsu anu Wie Yesu Kristosu hə anu nkpa su. ¹⁰ Kristo lówu há anu, méni mu bábi a, ní anulawú o, anibú nkpa

o, ania monyo abétsiá. ¹¹ Mlipu asón ánfí kíta klun wa aba iwtó, puwa aba ówowlín, fé alá mldé mó bwe dodo.

Iklá

¹² Apíó, abwí ipa há mli, mlíbu mli oná alípóá buhíé bude agyómá yo mlito, bude mli aní Wie tsiátó suná. ¹³ Gyoma ámóó budegyí amu su mlhie bu amú, amlidwe amú. Iwilwii itsía mlia mli aba nsiné.

¹⁴ Apíó, anidé mli olá da aniaa, mlito kpla awoliyopó. Mliwa afúpó ateto-onlin. Mlibua amóá bapon, amlinya klun ha óhagýóha. ¹⁵ Mlikí ání óhaa móópu lalahé ká mu ba iko. Mbouún mlubwé yilé há aba pó ahá féé.

¹⁶ Ansí igyí mli, ¹⁷ amlibó mpái brégyibré. ¹⁸ Mlida Bulu ipán tógyítótó. Mógyí tóá Bulu dédunká tsú mli wá mli nkpató, bré ánfí mlia Kristo Yesunyó mlilabwé ikole aní ní.

¹⁹ Mlumákiná tóá Óje Wankihé amu tekle bwe.* ²⁰ Mlumábu Bulu onásó atáipó asón amu tokó odu. ²¹ Mlisó tógyító ki, amlíkita móá ibu alétó kinkíinkin. ²² Mlikina lalahé kugyíku.

²³ Bulu téhá aní iwilwii. Ótún mli iwi ókpagyíókpaso. Ókítí mli nyankposa-oyí, mli oné pó mli ókláso tsú lalahé kugyíkoto, ménü olala méetsiá mli iwi aní Wie Yesu Kristo óbáke amu.

²⁴ Bulu létí mli. Ónakwalipu ogyí, óbábwé mó.

²⁵ Apíó, mlibó mpái ha aní ε.

²⁶ Ahá ahógyipu amu féé itsiá gyágýáagyá. Mlulata aba puta ódwesu.

²⁷ Nde mli bláa aní Wie idáttó mbéé, mlíkla ówoló ánfí suna ahógyipu amu féé.

²⁸ Aní Wie Yesu Kristo ogyii mli buale.

* **5:19** Ntéé Mlumádun Óje Wankihé ogyá amu.

Ówoló Nyécsiaá Paulo Lówanlín Sísí Tesalonikafó

¹ Mí Paulo pó Silwano mva Timoteo dé ówoló ánfí wanlín sisí ḥpasua ání ibu Tesalonika wúluto, mlígyí aní Sí Bulu mva aní Wie Yesu Kristo klé.

² Aní Sí Bulu mva aní Wie Yesu Kristo bugyíi mli boalé, abuha mli iwilwii.

Ipán̄da

³ Apió, ilehián ání abéda Bulu ipán mli nwunsu brégyíbré. Tsúfíe mlidédaan hógyito tsía. Ódwéa mlíbu ha aba é demoní tsía. ⁴ Mó su anitapó mli tsú iwi Bulu ḥpasua kugyíko ansító; mli nsíva pó hógyíá ibu mlita, bwéun mlisú, isákí dé mli tv, mlidatomi su.

⁵ Iní déle súná ání Bulu asóngyá da okpa. Tsúfíe obótus mli ání mlidafon ha mu iwilegíyámóó mlidé ipian wúun mó su amótó yo. ⁶ Ḥnákwaliþu Bulu gyí. Ḥbéka ahá ámóó bude mli iwiwsinto wa ámu akó. ⁷ Ḥbéha iwi bólwií ania mli ání mlidé iwiwsin wúun, eke ámóó aní Wie Yesu Ḥbékplí tsú ḥsósó bele iwi ḥwan mva mu abópo atúmipu amu. ⁸ Ogya plenplentó ḥbéba bebití ahá ámóó bwemeyín Bulu* ámu isu. Tsúfíe botamapó aní Wie Yesu iwi ason wankláán ámu bwé teto. ⁹ Amó isobutí gyí, amúa aní Wienyo nsiñé báwa ifó, mu túmi mówawánkí wóli amósú, obéyintá amó bré feéts. ¹⁰ Isobutí ánfí ḥbéba eke ámóó ḥbéba, Bulu ḥbówa mu numnyam aha wankhé ansító. Ifú békíté ahógyipu. Mli é mlétsiá amótó, tsúfíe mlidého mu iwi adánsie ámóó anilégíy suná mli ámuuso gyí.

¹¹ Mó su anitabó mpái há mli aniaa, Bulu ahá amlifon nkpa ámóó əleti mli obéé, mlibétsiá amótó. Mu túmi iháa amlitali bwé yilé ání mlidékléa mlóbwe, pomo mli hógyi agyómá anó. ¹² Ní mletálí bwé iní á, mli su ahá bópo numnyam há aní Wie Yesu, mu é obówa mli numnyam; fé alí ámóó aní Sí Bulu mva aní Wie Yesu Kristo awitóle gyí ámu.

2

Yesu Mva Mblasv Mágypípo Amu

¹⁻² Mí apió, nobwíi ipa há mli. Aní Wie Yesu Kristo ibá, pó alá abóbwé kule yéfia mu asón ání mlilanú imáksí kpinkí mli kluñ, ntéé iha opúni itsii mli. Ní akv bee, Ḥje Wánkhé lalé súná amó lóó, ntéé ibu aní ason blíhé ntéé aní ówoló kvtó ání aní Wie obáke amu laba dodo kóráá á, mlímahogyí. ³ Mlmáhá ɔhaa əmle mli okpagyíokpasu. Eke kpónkponti ánfí əméeba, nkéti ahá bakósó líí Bulusu, ahá ámóó ətamagyi Bulu mblasv, ḥbéhi ámu lalin ḥwan asa. ⁴ Obótus iwi fóá, kósó líí Bulu, ikpí pó tógyítáa anyánkpúsa botosúmsó, blí ání əduń amó feé. Obéyetsiá Bulu ətswékpa inú kóráá, blí obéée mugyí Bulu.

⁵ Mlmókókáín ání ntebláa mli asón ánfí bréá mbu mli wá? ⁶ Mlyin tóá ide mu okpa tñin dodo. Nkéti mu ḥwanlebi lafan. ⁷ Tsúfíe Bulu mblasomagyí túmi ánfí ide agyómá yo ḫainto dodooto, támé øku dé mó okpa tñin. Mó su nkéti ahá ámu ladáli inó. ⁸ Inó mblasu mágyípo amu ḥbélun ḥwan ní. Támé aní Wie Yesu oyinkí ba a, mu ḫnáktó afú keke ibámo mu, mu numnyam é ibówan kí wóli muso yánta mu. ⁹ Ní mblasu mágyípo anfí əln əwan á, ḥbópo Satan afunu túmi kpónkponti bwé osúna pó ofúla. ¹⁰ Ḥbótson owuntoln okpa ətsan-ətsansu mlé ahá ámóó Bulu ḥbéhi amó ámu. Bulu ḥbéhi amó, tsúfíe bwemekle ənákwali amu asón, méní Bulu ḥbóho amó nkpa. ¹¹ Iní su Bulu ḥbópo afunu ḫjéá mó ḫnó bu ənlín wá amótó, méní bóho afunu asónsó gyí. ¹² Ḥbéha ahá ánfí bwemehó ənákwali amosu gyí, botekle lakpan bwé ánfí feé ipón.

Mli Nkpaħóo Sv Bulu Léle Ml

¹³ Apióá aní Wie tədwé, ilehián ání abéda Bulu ipán mli nwunsu brégyíbré. Tsúfíe tsú bréá ɔyílelin əpá Bulu léle mli ání abótsuñ mu Ḥjé ámu pó mu ənákwali asón ámóó mllahogyi amosu tñin mli iwi, púho mli nkpa. ¹⁴ Iní sú əlatsun asón wankláán ámóó anilébláa mli ámuñ tñi mli obéé, mlibétsiá aní Wie Yesu Kristo numnyam amotó ní. ¹⁵ Mó su apió, mhlú kíñkíñkin, amlikita ənákwali amóó anilósuná mli ámuñ, móá anilébláa mli pó móá anilówanlín sisí mli feé.

¹⁶⁻¹⁷ Aní Wie Yesu Kristo onutó mva aní Sí Buluá ətədwé aní, alawá awitóle wá aní atetó-ənlín ání əmōómo ḫnó ekekeke, anidé itó wankláán okpa kú, ḥwáa mli ḥwanlín mli asón blíhé pó mli bwéhé kugyíkotó.

3

Mpáibó

* **1:8** Bemeyín Bulu, tsúfíe bwemebi mu.

¹ Itráhe-tráhe a, apió, mlubó mpái ha aní. Aní Wie asón ámu ikói klei. Ahá abvpu obú ho mó fé ali ámóó mli é mlilého mó ámu. ² Mlubó mpái, Bulu əle aní tsu awuntolupu pú aha laláhe ibitó. Tsúfél megyí ahá féé lího aní Wie gyi.

³ Táme aní Wie bu ənəkwali. Obówa mli əwoniín, ho mli lé lalahé Obwepú ámu ibitó. ⁴ Aní Wie lahá anulahogyi ání mlidé ntobí ámóó anulósuná mli ámu féé bwé, mluméesi bwé é.

⁵ Okpáa mli, amlinu ədwéá Bulu bu así yo otótáótó, aha amltomi fé Kristo.

Tsiátó Wankláán

⁶ Apió, anidé mli elá da aní Wie Yesu Kristo idátó aniaa, mlumápu Akristofó ámóó buna budétsón, butamakle agyómá, bumedé atosunáhé amóó anulósuná mli ámusu gyí wa mba.

⁷ Mli onutó mliyin ání ilehián ání mleásiá aní atsiábi. Tsúfél anumáwa əwolyo, náti tsontson bréá aníbu mli wá. ⁸ Anumégyi atá əhaa wá, kíná mó iko ka. Mboún anulóyo agyómá spa móa onyé kínkíñkín, méní anuméesi ipian tswi mlito əkukvukus. ⁹ Megyí bée, anumá okpa bláa mli aniaa, mlíkí anisú, só anulóbwé mó ali. Mboún anulóbwé mó súná mli, méní mli é mlóbwé mó odu. ¹⁰ Bréá aníbu mli wá kúráá á, anulówa mbla há mli aniaa, “Ohá ání əməyo agyómá mágyi atá.”

¹¹ Anulanú ání mlito akv bortsie kpaali, bumedé agyómá kuvvuk yó. Okéngéyé buna budewa tsón. ¹² Anidé amó olá da aní Wie Yesu Kristo idátó aniaa, borsí natí tsón, abvyo agyómá nya amó atogyihé.

¹³ Táme apió, mli mó á, yilébwé imáta mli ənjé. ¹⁴ Ní əko megyí asón ánfí anulawánlin sisí mli ánfisu á, mlíkí mu wankláán. Mlia mwnyo mlumágyi mba, méní péli békítá mu. ¹⁵ Táme mlumálu mu, mboún mlito kpla mu fé mli pió.

Iklá

¹⁶ Iwilwii Owíe amu onutó əhá mli iwilwii bré féétó əkpagyíəkpasú. Aní Wie otsía mli féé wá.

¹⁷ Mí Paulo onutó lapó mí ibi wanlín íní. Mí dá ánfí ntowánlin wá mí nwuló féé así, pósúná ání itsú mí onutó wá ní.

¹⁸ Aní Wie Yesu Kristo ogyíi mli féé bvalé.

Dwolú Gyankpapá Paulo Lówanlín Sísí Timoteo

Itsiahá

1-2 Mí Paulo ání aní Nkpa Chápo Bulu mua Kristo Yesuá aní ansi din mosu lóbwe mí sumbi oyopó, dé dwolú ánfi wanlín sisí fó Timoteo ání fogyi mí bí onutó Yesu hógyi amuto.

Aní Sí Bulu mua aní Wie Kristo Yesu bogyii fó bvalé, abuwun fó nwé ha fó iwilwii.

Afunu Atosundhé

3 Bréá ndenatí nyoý Makedonia nsáintó á, nebláa fó mbéé, fotsia Efeso omátó, afuka ahá amóó bude afunu ató suná ámu itin. 4 Mó omá a, da amó olá abusi bré yintá há stewa pú anáin ilínto kláa tintiúntin. Nwéengyi keke itopóba. Itamahá ahá abotsia nkpa Bulu hógyito. 5 Táa svá aniaa fokúa amó itin gyí, alá Okristoyin okugyíku obódwe mu ba, mu klon méeha mu ipón, obénya agywun wankláán múa hógyi onutó. 6 Aku bumbobuo ali okpa ánfi. Mó su bafví yá bude asón ání ima asi bli. 7 Budékléá bóbwe Mose mbla asunápó, támé bumedé itó ámóó budesuná ámu asi nu. Ide amó bwé fó bøyin mó, támé bumeiyin mó.

8 Aniyin ání mbla ámu bu alé, ní bopósúná ató okpa wankláánsó. 9 Támé iwánki aní ání megí yilé abwepó su Bulu lówa mbla ámu. Mboún ahá ání bútamagyí mósó, ahá ání amó asito bu amó enlin, ahá ání bútamaryá mu ifú, lakpan abwepó, ahá ání amó iwi méétin, ahá ání bútakpó Bulu, ahá ání bútómó amó akwiúpó pó aha bambá, 10 mbua atápó, ayin ání butekle amó aba ayin pó atsiá butekle amó aba atsi, anyánkpósa ibiá agyipó, afunuvó, ahá ání béká ntam bútamagyí mósó pó tsiatásá imékanáa atosunáhé wankláán ámóó 11 Bulu Onumnyampu, ikanfó gyi mu kle amó lóphá mí obéé, ndáa mó ókan amu.

Bulu Paulo Bvalegyi

12 Nedá aní Wie Kristo Yesu ipán ání alawá mí dwolú, bú mí onokwali pó obéé, nyóó agyómá ánfi posum mo. 13 Teki mítéblí mu iwi asón laláhe, ntedínká mu ahásu, sópa amó ní. Támé olowun mu nwé, tsúfí mmohó mu gyi ali bré ámótó, mmeyín táá ndebwe é. 14 Oo, hie ki aliaj ohíé abu awitóle! Oleha mí nenyu mu hógyi pó mua mí abadweá ibu ania Kristonyo ikulebweto. 15 Asón ánfi ibu mótó, ilehián ání ohagyísha obého mósó gyí. Mogyí, Kristo Yesu léba oyító bélé lakpan abwepó. Mogyí amótó olaláhe ni. 16 Támé íni su Bulu lówun mi nwé, há Kristo Yesu léle mí ánfí ngyi lakpan abwepó kpénkpaonkpontí ánfi ní. Méni ohagyísha obébi ání Bulu tehíé nyá klon há shá ání obéba bchó mu gyi, nyá nkpa ání itamatá. 17 Mliha awa Bulu numnyam, akanfu mu aniaa, “Fógyí Owieá fó iwigégyi tamamó oná. Bulu Ókvónó okule, bútamapó ansíbi wun fo. Fubu mu bré fée, fotamawú! Amen.”

18 Mí bí Timoteo, ató ámóó Bulu léle súna tsú fó iwi ámu só nde mbla ánfi wa há fó. Pó asón ánfi yo agyómá, afiyópó atosunáhé wankláán ámu nwunso. 19 Kita fó hógyito. Bwe téá føyin fó klonto ání ibu alé, tsúfí akú babwé téá bøyin ání ima ale. Mó su llahá amó hógyi lawú. 20 Amótó akú gyí Himeneo mua Aleksandro. Napó amó wá Óbunsám ibito. Obíti amó isu, méni békia mehián ání félí Bulu iwi abususo.

2

Bulusum Mbla

1 Itóá ndedunká ání mlígyánkpa bwé gyí, mlíkokoli Bulu ahá fée nwunso, amlibó mpái ha amó. Mlikoli Bulu ató há amó, amliida mu ipán ohagyísha nwunso. 2 Iléhián ání mlíbwé mó ali há awié pó ahande é, méni asuto bólwií aní, abétsia iwilwiita, atali sum Bulu okpagyíokpasu. 3 Inú bób alé, aní Nkpa Chápo Bulu tekli ni. 4 Tsúfí odekcléá obého ahá fée nkpa, méni békia onokwali amó. 5 Bulu okokónó okule bu inú. Nsiné əlapó okule pé é bu Bulu mua anyánkpósa nsiné. Mogyí Kristo Yesu, ogyi nyankposa amó. 6 Mulési mu nkpa há pohó ahá fée nkpa. Asón ánfi Bulu lóphá oyí fée mó bré wankláántó ni. 7 Onokwali nde mli bláa, mmédé afunu wa. Inú só Bulu léle mí obéé, mbwéé mu asón ókan adapó, mu sumbi oyopó pú osunápó ha ahá ání bümegyi Yudafó, mí ambla amó onokwali asón tsú Yesusu hógyi iwi ní.

8 Ndekléá spasua kugykotó á, ayin ání amó iwi letin bútusu ibi fua bo mpái. Oblí ntéé nwéengyi mátsia amótó. 9 Atsi amó é budída tati okpa wankláánsó. Amó ato didáhé máwó ansíbi. Bumádon imi bwé, wá sika ató, dídá atatiá ibu ibiá duby. 10 Atsiá bee butenyá Bulu ifú bwé yilé. Mó obéba bówá akile ni. 11 Iléhián ání békia asi díin, ba iwiás suan ató. 12 Mmokhá atsi okpa mbéé, búsuna ayin ató, ntéé bogyii ayinsu. Mboún bútisia díin. 13 Tsúfí Adam Bulu légyankpá bwé asa olabwé Hawa. 14 Megyí Adam é Satan lémlé, mboún Hawa

olemlé, olokusó líí Bulu mblasu. ¹⁵ Táme Bulu abhó otsi nkpa tsón ikwíusu.* Ní oleatalí kítá mu hógyi pú mu abadweto, aleha mu iwi letin, oletsia nkpa é wankláán.

3

Opasua Ohande Bwe

¹ Asón ánfi bu móto. Ní oha obwé agywun ání móbwé opasua ohande a, alakle agyómá wankláán. ² Imehián ání olala bétia opasua ohande iwi. Obwée oka okule otsíapu, mu agywuntó da, otegyi iwisu, obú bu mosu, otsho afó, otosúná atá é wankláán. ³ Omábwé nta obopú ntéé áhá ání ebú iyin. Obwée áhá ání oléba iwiás, mu asón lolvíi. Omábwé otrépó, omábwé kóba ódwepó. ⁴ Obwée oha ání otekü mu wóyísó wankláán, mu abí beba iwiás, bútobú mu okpagyékpasu. ⁵ Tsúfé ní oha méyín mu wóyísó ki wankláán á, nkálí obétalí ki Bulu opasua ámvsu? ⁶ Omábwé áhá ání oleamlí klonts mokowá opá. Ní megyi ali á, ibéha mu obótsu iwi, Bulu obébití mu tsu fé Obunsám. ⁷ Iñi féé oma a, ilehián ání ahá ání boma opasua ámvtó kóráá beti mu idayilé. Ní megyi ali á, obékpa wíé Obunsám yibito sópa.

Opasua Ohande Obwépó

⁸ Opasua ohande obwápu é obwéé áhá ání obú bu mosu, oma nnonyo, otamabó ntá, oma sika onsié. ⁹ Ilehián ání obéktá hógyi asón ámuv ilalin ówan ámvtó wankláán, mu klon é méetrá ha mu ipón. ¹⁰ Mlígankpa pu agyómá ikó wa mu ibito, posó mu ki bee olala ma mu iwi, asa arnlíha mu obwé opasua ohande obwápu. ¹¹ Ali kén mu ka* é obwéé otsiá obú bu mosu, otamablí ahá iwi asón laláhe, otegyi iwisu, obú onokwali tógyítóti ni. ¹² Opasua ohande obwápu obwéé oka okule otsíapu, otekü ki mu abí pú mu wóyísó wankláán. ¹³ Ahá bútobú opasua ohande obwápu ání oteyó mu agyómá wankláán. Itehá mu otekü túi tsú mu hógyiá obú Kristo Yesuto.

Asón Naínhé Kpənkpoənkponi

¹⁴ Nde ówoló ánfi wanlin sísi fú, táme ndin ansí ání nákosi ba inu. ¹⁵ Mómó ní nde opá wa kóráá á, ówoló ánfi ibéha fébi tsiató oduá ilehián ání oha obétsia Bulu wóyí, igyi Bulu Ókiankpapu opasua ámvtó. Opasua ámu gyí otan pú ntswiásí kpékplékpéé há onokwali asón ámu ni. ¹⁶ Onokwali, anu Bulusum iwi asón ámuv ilalin ówan ámu lómoní. Múgyí,

Kristo† léle mu iwi súná fé nyankposa.

Ongé Wankihé léle mu suná ání yilé obwépó ogyi.

Bulu-abópó bowun mu,
ahá beda mu asón ekan súná omá féé.

Oyító ahá böhö mu gyí,

Bulu lótsu mu ya osósú numnyamtó.

4

Afunu Ató Asundápó

¹ Ongé Wankihé amu lahíe lé blí obéé, bré tráhe amvtó á, akv bési Kristosu hógyi. Béyaa asu nú afunu onjé asón pú onjé laláhe atosunáhé. ² Apinabwébi abwépó afunu atá asunápó anfi bogyi. Amú klon tamatráha amú ipón.* ³ Amúdé ahá hie bee, bukisi atogyihé ku, bómátsia aká máa akúlu é ni. Táme Bulu onutó lóbwé atogyihé amu, ání ahógyipóbabí onokwali amu bódáa mu ipán, abogyi. ⁴ Tógyítáá Bulu léle bu alé. Mó su ima aleá abékisi kokv. Ilehián ání abshó kugyíku, dá mu ipán. ⁵ Tsúfé Bulu asón pú mpái ámuv anulabó wólí atogyihé amvsu ámu lahá mó lamlí Bulu klé.

Kristo Osúmpó Wankláán

⁶ Ní fopó asón ánfi tswi apió ámu ansító á, fóbwé Kristo Yesu osúmbi wankláán ání bapó hógyi amvtó asón, pú atosunáhé wankláán ámu bólá fú, fóde móto. ⁷ Máyaa asu nú atsi dchen ote pú móá imotsú Bulu iwi. Mboún hie fú iwi, afosum Bulu wankláán. ⁸ Tsúfé ní fóde nyankposa oyoló ánfi hie á, labi kpabolí ku bu móto. Táme ní fopó Bulusum hie fú iwi á, ibu alé dón. Tsúfé oyúla bu móto há anu séi ánfi anitsie nkpa, pú nkpa ámuv ibéba amvtó. ⁹ Asón ánfi bu móto, ilehián ání abhó mó. ¹⁰ (Nkpa ánfi só anidé iwi laláá yó agyómá ówónlinsó), anu ansi din Bulu Ókiankpapu, ogyi ahá féé Òlepó, titriu ahógyipó anfisu ni.

¹¹ Suna amú atá ánfi, afvha amú abogyi mosu. ¹² Máha oha obu fó kebi. Mboún fú tóito, fó nkpatiáttó, fó ahádwe, fó Bulu hógyi pú fó iwtitún ibwéé atosunáhé ha amú. ¹³ Ní mlefia a, bo mbódí afotsia kla Bulu asón suna amú. Da asón ámu oka, afosuna amú atá alu yófon bréa néba. ¹⁴ Mákíná Bulu atokiehá ámuv oléphá fó tsón mu onásó atípósu, bréa opasua ahande bapó ibi dinká fósú amu. ¹⁵ Tsia bwé iñi aná, afosi iwi ha mu, méni ahá bówun ání fóde nkpa

* 2:15 Tsón ikwíusu, ntéé Tsón mu abi kwíhésu. Idesuná ání Tsón obiá otsi ámu obókwíusu, ntéé tsón Yesu ikwíusu. * 3:11

Mu ka ntéé opasua ohande obwápu tsihé † 3:16 Bulu bu nwoló dada amu akoto. * 4:2 Amú klon labwé fó tóá bapó dátó wá ogyá, ló tó mó.

yo. ¹⁶ Tsia kí fó tsiató pú atosunáhé amu. Tomi bwé mó alí, méní fóho fóva asón ámu anupó nkpa.

5

Tsá Abóbwé Ha Ahógyipu

¹ Mákplón wa oyin dehen. Mboún tó bla mu asón fé fó sí. Kita nyasubi ámu fé alá fékítá fó apio yinhé. ² Kita atsi dehen amu fé fó yín, afukita mbitebí ámu é fé fó apio tsihé. Máwa amó mba.

³ Ophasua ámu bukú asurapuá buhíe buoma obovápuso. ⁴ Támé ní osurapuó oku bu abí ntéé aná á, ha amó abubí tóá iléhián áni bégyankpá bwé há amó akwípó ntéé amó aná Bulusum ákpaso, puka amó ako. Múgyí amósí kí, tsúfé mótegyi Bulu ansi ní. ⁵ Osurapuá ohíe óma ahaa tapó ansi dinká Bulusu, tsíá bó mpái ḥpa onyé, kóli Bulu tóá idé mu hián. ⁶ Osurapuá mu kle gyí nkpagyí kotóó mó lawú asa óna oyító. ⁷ Bla ḥphasua ámu asón ánfí, méní ahaa mééblí osurapuó okuó iwi asón laláhe. ⁸ Ní oku méku mu abusuanfassu, titriu mu wóyító ahásu á, mómó aladámlí óma há hógyi amu. Iní su mu lakpan dun ahaá áni ómáha Bulu gyí.

⁹ Osurapu oduá mu idá bétsiá asurapu adá ówólótó gyí, osurapuá alaho tsú nfi aduesie poya, ólawa ónkwali há mu kulu. ¹⁰ Óbwéé ahaá áni ahá buyin áni ólabbwe yilé, fó abísíkí, afósho, olósúm Bulu ahá, ḥtobóá ahaá áni buðe iwiøsin wúun, ólabbwe agyómá wankláán kugyíko.

¹¹ Máwanlín asurapuá buomkódan adá wá ówólú ámoto, tsúfé ní amó ówóli ihá amó bábwé agywun áni bélatsia akúlu a, bóméetrá talí súm Kristo ónkwaliuso. ¹² Iní ibéha bégyi pón, tsúfé batón amó ntam áni beka há Bulu. ¹³ Óma a, butebí ówólyo wa, yíntá bré náti kí ahá wóyító. Megyí ówólyo wole, buitemlí ahá iwi asón ablípó, náti wá ónó ahá asontó, bli asón áni imehián áni békli. ¹⁴ Iní su ndekléá asurapu amóó buomkódan amu buwúna tsia akúlu kwu abí, abukí amó wóyísú, méní bumééha aní alupó† ḥkpa abubli aní iwi asón laláhe kóku. ¹⁵ Nde asón ánfí bli, tsúfé asurapu aku badámlí yó bubuo Óbónsám dodo. ¹⁶ Ní Okristoyintse oku bu asurapu mu abusuantó á, okú amósú. Ómási amó tswi ḥphasua ámuso, méní ḥphasua ámu bénya ḥkpa ki amóó buoma ahaasú.

¹⁷ Iléhián áni ḥphasua ámu béká ḥphasua ahandeá buðe amó kpa akó wankláán, wá amó numnyam. Titriu amóá buðbó mbodí Bulu asón ámu okanda pí mó suná iwi. ¹⁸ Tsúfé Bulu asón wanlínché amu iéblí óbée, “Butamawá ónantswieá oðe ayó da óná ikán.”§ Ilétrá bli óbée, “Agyómá oyopó buteká ikó.” ¹⁹ Ní oku oðá ḥphasua ahande asón suná fó á, máho mó, nkéti fanú mó tsú ahá abanyó-abasá ónó asa. ²⁰ Wa iyin wa ahande ámoo oðe lalahé bwé ámu ḥphasua ámu ansító, méní atráhé bénya ifú.

²¹ Nlú Bulu múa Kristo Yesu pú Bulu-abópu áni alalé ansító, nde fó hie mbéé, fogyí asón ánfisu wankláán. Mákú ahaa ansító ntéé fútí fitáta kí. ²² Mákosí tsíá yáí aha ḥphasua ahande. Máwa ibí aha bambá lalahébweto. Ha fó iwi itun brégýibré.

²³ Fó ométtó idó ámu su mátsiá nu ntuwóle, tsia nu ntá kpálobí-kpalobí.

²⁴ Akú lakpan mejaín. Mó su butakósí wun mó bíti amó isu. Akv kle é lejaín, óma asa itelin ówan. ²⁵ Ali kén yilébwé tamajání ní. Ní imokosí lun ówan kóráá á, itebelin ówan óma.

6

¹ Iléhián áni nkápábiá buðu ḥphasua ámuto békhe bú amó awié, méní ahaa móókpái Bulu múa aní atosunáhé amu. ² Iléhián áni amóá amó awié buðu ḥphasua ámuto bóbu amó awié amu dun. Séi kóráá iléhián áni bóbu amó dun ní, tsúfé ahógyipu bugyí, buðadwe amó é.

Afunu Atosunahé Pó Atonyahé Onuto

Iní aná gyí tóá fosúna amó, afora amó atetó-ónlín abubwe ní. ³ Ní oku lósuná ató lalahé ko, móá aní Wíe Yesu Kristo asón bléhíe pú Bulusum atosunáhé amu imená á, ⁴ idesuná áni aha ámo dé iwi tsu. Oneyín tóto, nwééenkangyí labúlá móto. Múá itedáli tsu móto gyí ónsípe, itré, isia pú agywun lalahé. ⁵ Asón áni imedéhián iwi nwéen ahá ánfí odu butenáti gyí. Amó agywun lawú, butamablí ónkwali. Amó odu butosúsu áni Bulusum igyi ḥkpa kvá fótsón móosú nyá iwi.

⁶ Labi kpánkpánti bu Bulusumtó ní tóá anibú yáí legyi aní ansí. ⁷ Tsúfé anumápo tóto ba oyító, anuméetalí pú tototó é náti. ⁸ Mó su ní anibú atogiyihé pú ato didáhé a, mlha mó kpán igyi aní ansí. ⁹ Ahá áni butekléá buonyáa ató á, óbwébwéébwé butekpá wié isóki pú ayibito. Amó mimlála tekpá amó yówie iwiøsin móá lalahéto, hí amó. ¹⁰ Tsúfé kóbadwe tópó lalahé kugyíko ba. Mó óma akó bagya alu, bafwí dalí hógyi amoto, lalahé amó buðe awíreho tsotsotsó gyí ní.

* 5:9 Osurapuá ómákpái okúlu kí. † 5:10 olósúm Bulu ahá ntéé ḥtawí ahógyipu ayabiasu. ‡ 5:14 Ntéé olupó

§ 5:18 Deut. 25:4. Mó así gyí, “Butamalé okwén pú ibí tsítsi ósulóto.”

Paulo Asón Tráhe

¹¹ Timoteo, fú mó á, Bulu əha fogyi. Mó su ha íni aná iwa ifó fó wá. Hie fó iwi, afubwé tóá ida əkpa. Bó mbódí afoha yilébwé, Bulusúm, hógyi, ədwé, klonya pú iwasibá itsia fótó. ¹² Ko hógyi ikó wankláán ámu. Fó ibi bédá nkpa ámúú itamatá, Bulu obékie aní mó əma amu. Nkpa ánfí so Bulu léti fó ní. Mó su fobwií ənó ahá tsatsaotsa ansító, gyi fó hógyi iwi adánsie ní. ¹³ Nlú Bulu, ogyi tógyító nkpa Ohapí mua Kristo Yesuá olegyi iwi adánsie wankláán Pontio Pilato ansító, nde fó hie, ¹⁴ mbéε, fokita mbla ánfí féeító wankláán. Masi móto kpéfon ekeá aní Wie Yesu Kristo obéle iwi əwan. ¹⁵ Bulu əkukónú əkule amu ilehián ání abékanfó. Mu nkole pé gyí Otúmípo, awié féeító Owie. Mu obéle Kristo súná bré wankláán ámúú mu onutó əlhue yáí ámuto. ¹⁶ Mu nkole pé tamawú, otsie əwankíkpá ání əhaa tamatálí kpúkpé mánta mu. Əhaa mákowun mu ki, əhaa móowun mu é ekekéeké. Mu kle gyí obú múa túmi bré fée! Amen!

¹⁷ Bla ayí ánfita iwi anyapó feε, bomátsu iwi. Bomápu ansi dínká kóba anfi iméetsiá yó ánfisu. Mbouún bopóú ansi dinka Buluso. Motéhá aní tógyítá abóponyá ansigý ayí ánfito. ¹⁸ Bla amú feε, bopóú amú kóba bwé yilé, amó yilébwé imoni. Busánku ibitó abükie ató. ¹⁹ Ní bude íni bwé á, bude atonyahé yáí há bré ámúú ibá ámu. Amú ibi bédá nkpa onutó ámu.

²⁰ Timoteo, kítá itó ámúú Bulu lahá fó ámu wankláán. Asón ání umá asti, imosuná Bulusúm mágħali fó ənó. Máwa iwi mimlá nwéengyí ání itamasúná Bulusúmtó. Aku botawá afunu bée, asónbi igyi. ²¹ Tsúfá aku batsvn músó sí Kristosu hógyi.

Bulu ogyí mli bvale.

Owoló Nyɔɔsiá Paulo Lówanlín Sísí Timoteo

¹ Mí Paulo mó á, Bulu apé su ngyi Kristo Yesu sumbí oyapó. Olowa mí obéé, nyéda nkpa ámóó oléhié tsun Kristo Yesusu ámu ḥakan.

² Mídé owoló ánfí wanlín sisí fú, mí bí ɔdwepó Timoteo. Aní Sí Bulu múa aní Wíe Kristo Yesu bawún fú nwé, abugyi fú hvale ha fú iwilwii.

Ipáná Pó Atetə-ɔnlín Wa

³ Nedá Bulu ipán. Mu ndépov klón ání imedé mí ipón ha súm, fé mí anáin. Timoteo, ní ndé mpái bo ɔpa móá onyé á, ntekáin fósó brégyibré. ⁴ Ní nekáin ntsúá felin bréá ndenatí sí fósó a, ntekéla nówun fó, ménú ansigyi bóbólá mító. ⁵ Ntekáin hógyiá fobu ḥonokwali. Hógyi anfi odu légyankpá tsíá fó ná Loito ní. Ilétrá tsíá fó yín Eunike étó. Nahogyiá mó odu bo fótó ní. ⁶ Iní su ndé fó kaín ání foháá Bulu atokiehé ámóó oléha fó bré ámóó napó ibí dínká fósó ámu ḥaná iwa ogyá tsia móító. ⁷ Tsúfá Bulu méha aní ḥanjá abápónyá ifú, mboún móá itehá aní túmi, ḥadwe pó iwisagyí.

⁸ Mó su máha aní Wíe asón ámu blí iwa fó péli. Máha mí obudu é iwa fó péli. Mboún wa klón Bulu túmit, afotsula wun iwiosin ání ilehián asón wankláán ámu su. ⁹ Bulu lóha aní nkpa. ḥleti aní obéé, abémli mu aha wankihé. Megyí tóto anulóbwé su. Mboún igyi tóá mu onutó ḥlobwe agywun ání ḥobwbé asa oyí lebelin. ḥbéé, ḥbówa awitole há aní, dwé aní tsun ania Kristo Yesunu kwlébwésu. ¹⁰ Támé séi á, Bulu lalé mu awitole ámu ḥawan tsun aní ḥchópo Kristo Yesu ibásó. Moléyintá lowu túmi, ḥele nkpa ání itamatá ḥawan súná aní tsun asón wankláán ámu.

¹¹ Bulu layá mí mu asón wankláán ámu ḥakan ɔdapó, mó sumbí oyapó pó mó osunápó. ¹² Mó só ndé iwiosin ánfi odu wúun ní. Támé mmedé péli nya, tsúfá nyin ḥahá ání nahogyi. Nyin ání ḥbétalí gyo itó ámóó ḥlobwá mí ibito ámu iwi alu yófon mu ḥabáke. ¹³ Kita ḥonokwali asón ámóó nosuná fó ámu. Yo móso afuhó Kristo gyi tsia. Dwé fó aba, tsúfá fóva Kristo Yesunu mlulabwé kule. ¹⁴ ḅye Wankihé amóó ḥebu anito ámu atsáa fó, afuhá gyo itó wankláán ámóó oléha fó ámu iwi.

¹⁵ Fuyin ání ahá ámóó bubu Asia, Figelo móá Hermogene bubu amótó amó féeé banátí sí mí. ¹⁶ Aní Wíe owúun Onesiforo wóyító ahá nwé, tsúfá mulétsiá wá mí ansigyi. Omenya mí obudu péli. ¹⁷ Bréá ḥeleba Roma wúluto á, olodunká mí kpéfon bréá olowun mu. ¹⁸ Aní Wíe owúun mu nwé mu ḥabáke amó! Fuyin alia ḥlobwá mí nkpa tsotsaotsosu Efeso wúluto.

2

Isá ḥképó Wankláán

¹ Iní su mí bí, ha Bulu awitole amóó ḥlobwatsun Kristo Yesusu ámu iwa fó ḥawnlín. ² Po asón ámóó neblí, fonu ahá tsotsaotsa ansítá ámu wa ahá ání bubu ḥonokwali ibito, ménú amó é bétalí súná ahá bambá.

³ Tomi afuwun iwiosin ámóó anidéwíun amó, fé Kristo Yesu Isá ḥképó wankláán. ⁴ Isá ḥképó ḥokwu tamatrás kí ḥoma, tsúfá odekclé obégyi mu ḥanda. Ansí. ⁵ Ali kén ḥsrí otsíipú ḥokwu tamanyá tsugyi atokiehé, nkéti alagyí ḥsrí amó mblasu ní. ⁶ ḥdötöpá ḥebu nsi tégyankpá dá ato pöpwé ḥanó. ⁷ Gwyun asón ánfi nabláa fó ánfi iwi. Aní Wíe é ḥbéha fónu mó féeé así.

⁸ Káin Yesu Kristo, Owíe Dawid mu na ámu. Mu Bulu lókwasá tsu afúlitó. Mogyí asón wankláán ámóó ndéblí ámu ní. ⁹ Asón ánfi só ndé iwiosin wúun, bawá mí ikan fé lalahé ḥbewpó ní. Támé bwmökowá Bulu asón ámu mó ikan. ¹⁰ Ahá ámóó Bulu lalé ámu su natomé ḥkpagyíkpasu ndé iwiosin wúun, ménú Bulu ḥabótson Kristo Yesusu hó amó nkpa, amó ibí bédá numnyam amióó itamatá ámu. ¹¹ Asón ánfi bo móító.

“Ní ania monyá awú á,
ania monyá obétsiá nkpa.

¹² Ní atomi wun iwiosin á,
ania monyá abégyi iwíe.

Ní akíná mu a,
mu é obékiná aní.

¹³ Ní anumá ḥonokwali a,
mu mó á, ḥonokwali ogyi,
tsúfá ḥamatá atsonó tswi, lápó mu ḥandandu tsú mó ekekéeké.”

Agyómá ḥyapóá Olegyi Bulu Ansí

¹⁴ Tsia kaín amó asón ánfi. Tói kpla amó Bulu ansító fée, bwmátsiá tré asónsó. Labi koku ima móító, tsúfá mó odu abwepó hvalehí. ¹⁵ Bo mbódí afuhó idá Bulu ansító, fé agyómá oyapóá

mu agyomá ma mu péli, otosúná onokwali asón ámu wankláán. ¹⁶ Asón ání ima asi, imosuná Bulusúm mágdalí fó onó, tsúfé itehá oha mua Bulunyo nsné tawá ifó. ¹⁷ Alí amóó elo tekléi ámu a, alí asón ánfi ablípó asón é tekléi ni. Amó akv gyí Himeneo mua Fileto. ¹⁸ Bafwí dalí onokwali okpa ámusu yó budeblí bce, kvsó tsú afúlitó laba botsvn, bude akv hógyi yintá. ¹⁹ Táme ntswiásí ámu Bulu lówa há hógyi amó llí kímkíinkín. Asón ání bawanlin dínká ntswiásí ámusu gyí, "Ani Wie yin ahá án hógyi mu kle." Nyasoí é gyí, "Chagyísha ání eteti mu iwi obéé Okristoyin a, osii lalahe bwe."

²⁰ Megyi sika pepe móa sika futútú ató pé tetsiá wóyí yilétt. Oyí móa isi ató é tetsiá in. Btobubí iku don ko. ²¹ Ní akv olé mu iwi lé lalahebweto á, Bulu telé mó yáí. Alabwé oha ání alasí iwi há, obó labi, mu Wie Bulu obópo mu gyi gyuma wankláán kugyíko. ²² In su le fó iwi tsu nyasubi móa mbitebí mbagyító. Fówun fóá ahá amóó budepó ikln wankihé kpóli Bulu ámu ansi bédinká yilébwé, hógyi, obwé pó iwiliwiis. ²³ Le fó iwi tsu nwéengyi ání ima labi, itó wankláán kvkv méedali tsu móztó, tsúfé fuyin ání itré pé itetí. ²⁴ Ima aleá aní Wie osúmpó obóbwé otrépó. Mboún iliehián ání obówa awutéklipó, bómáodwé itó wankláán kvkv. ²⁵ Iliehián ání obénya kln tókplá ahá ání budekósó líi Bulu asón ámusu. Fialí Bulu obowun amó nwé, há amó bédamlí klnnts, bí onokwali amó, ²⁶ tha amó ansi tha asi. Fialí ibéha amó bédalí tsu Obvnsám amóó obéé hógyii mu asónsó, abubwé mu apé ámu ayibito.

3

Nke Tráhe Amvto Asón

¹ Táme mí bí Timoteo, bi ání oyító bówa onlin nké tráhe amvto. ² Tsúfé ahá bóbwe awonsípó, bóbwe kóba adwepó. Bóha amó iwi gyi, bótzu iwi, bésia ahá, bómáonu amó akwípó asón, bóméeyi ahá aye, amó iwi mécetn, ³ bómáodwé ahá, bóméesi asón kíe, bóbwe ahá iwi asón ablípó, bóméetalí gyi iwi, bóbwe awuntéklipó, bómáodwé itó wankláán kvkv. ⁴ Béle ahá há, bómáosusúu asón iwi, békí amó iwi, budekósó líi shagyísha, bóbwe oyító ansigyi sí Bulu. ⁵ Bóbwe iwi fó Bulu budeusum, táme békina mí túmi. Le iwi le ahá ánfi oduta. ⁶ Amó odu budebítíwé ahá wóyító, dámíl atsia amó ansító ma onlin agywun. Atsí ámu odu á, lakpan lamlí amó ato svráhé, ówóli lalahe labólá amótó. ⁷ Butekleá bónu shagyísha atosunáhé, táme bóméetalí bí onokwali amó ekekese. ⁸ Alí amóó Yane moa Yambre bokusó líi aní náin Mosesu amó a, alí ahá ánfi é bakúsó líi onokwali asón ámusu ní. Amó agywun lawú. Hógyito é á, bómá olíkpá. ⁹ Táme bómáoyó nkpá don ali, tsúfé amó mimlá bélín ówan, shagyísha obowun. Alí iléba Yane moa Yambresu ní.

Paulo Asón Tráhe

¹⁰ Timoteo, fó mó fuyin mí atosunáhé fée, mí tsiátó, tóá okpa ngya, mí hógyi, mí iklnuya, mí ahá iwi obéé pó alá notomi wun ipian, ¹¹ alá ahá bédinká misó pó mí asón wunhe. Móá ileba misú Antioquia, Ikonion pó Listra ómató. Notomi, aní Wie léle mí tsú mó féetó. ¹² Lélé mí á, shagyísha ání odekcléa obóbuo aní Wie Kristo Yesu, obwé Bulu apé á, ahá budekínká musu. ¹³ Táme aha lalahe pó ahá asísípó mó á, býó amó lalahebwesu don ali. Bénatí mlé ahá, ahá é bémle amó. ¹⁴ Táme fó mó á, kítá fó onokwali amóó fakásí, fó onutó fahó mósó gyí amvto kímkíinkín, tsúfé fuyin ahá amóó bosuná fó ató ámu wankláán. ¹⁵ Tsí fó nyebito apá febi Bulu asón wanlínhé amó. Mó obétalí há fó nyánsa fópohó Kristo Yesu gyi ni. Mó su Bulu obóho fó nkpa é ní. ¹⁶ Bulu asón wanlínhé ámu fée itsú Bulu onutó wá. Ibu aleá bóposúná oha, pókíná asón há oha, pótswíi oha, póbólá oha, ibéha yilébwé bémantá mu, ¹⁷ méní ibéla Bulu oha bwé wankláán, obófon ha gyumagyihé wankláán kugyíku.

4

¹ Nlú Bulu mua Kristo Yesuá obéba begyi akiankpapó pó awupó asón, obébegyi iwíe ansító, nde fu olá da mbéé, ² fudáa Bulu asón ámu okan. Ní fóbu okpa o, fuma okpa o, mási mó bli. Nya kln afutswii amó. Kina asón ha amó. Wa amó atetó-onlin, afusuna amó atosunáhé wankláán ámu. ³ Tsúfé bré ku ibá, ahá bóméetrá ya asón nú atosunáhé wankláán ámu. Bóbwe tóá letsíá amó, náti dúnká ató asúnápó oduá bósuná amó tóá budekléa bónu. ⁴ Békina onokwali asón ámu yóbuo ote. ⁵ Táme fó mó á, ha fó ansi iba asi okpagyíokpasu. Tomi afuwun iwiésin. Blí asón wankláán ámu wankláán, afubwé agyomá amóó Bulu lóha fó ámu mo onó.

⁶ Mí mó á, bré lafon ání bópo mí obugya wóli asi fó ntá há Bulu fó afodíe-abotó. Mí lowu lafon. ⁷ Nakó ikó wankláán ámu tá. Natsíi osrú amó é tá. Nakítá hógyi amvto kímkíinkín. ⁸ Séri á, tóá ida gyo mi gyí isogyi atokiehá Bulu topóhá ahá ání babwé yilé, aní Wie Yesu, ogyi asón ogyípó onokwaliupó amó obóphá mí eké yilé ámu obéyinkí ba amó. Táme megyi mí nkule obóbwé inú há. Obéha ahá amóó bude mu yinkí bá okpa kí amó é fée.

Paulo Onutó Iwi Asón

⁹ Bo mbódí afukosí ba mí wá, ¹⁰ tsúfé oyító ató de Dema ansigyí wa. Mó su alayínkí mí oma, nátí oyó Tesalonika wúluto. Kreske oyó Galatia, Tito é oyó Dalmatia. ¹¹ Luka nkule bu mí wá nfi. Mó su ní febá á, kpa Marko buo iwi, tsúfé otetsá mí agyómá yo. ¹² Nawá Tihiko sisí Efeso. ¹³ Tsu mí ligá pó mí nwolú ámów nesi tswi Karpo wá Troa wúluto ámu ba mi. Mátan nwolú ámów idin nwolú-kpákpásó amu ési.

¹⁴ Kaóibri ató obwepó Aleksandro lópu lalahé ko gyi mi. Iléhan mi wankláán. Ani Wíe abéka mu ikó. ¹⁵ Ki fú iwi wankláán mosv, tsúfé olókvusú líi aní asón blíhé féésó.

¹⁶ Bréá ahande beha bée nléé mí onó á, ohaa mélí mí oma. Amó féé besrí si mí. Bulu osíkie amó. ¹⁷ Táme ani Wíe lélí mí oma, olówa mí ówvnlin. Mó su netalí bláa amó asón ání ndé féé, ménü ahá ání bùmegyí Yudafá féé bónu. Alí Bulu lópolé mí tsú lowuto ní. ¹⁸ Ani Wíe abéle mí tsú lalahé kugyíkoto. Obékpa mí putó alu yowie mu osósú iwíegyí ámuto. Numnyam ibwéé mu kle bré féétó. Amen.

Iklá

¹⁹ Nehá Priska mua mu kulu Akwila pó Onesiforo wóyító ahá féé itsiá. ²⁰ Erasto lésin Korinto wúluto, Trofimo é délo. Mó su nesi mu yái Mileto wúluto. ²¹ Bo mbódí afubá asa atsalibí ifon. Eyubulo mua Pude, Lino mua Klaudia pó apió ámu féé behá fú itsiá.

²² Ani Wíe okpáa mli, ogyi mli buale.

Ownlúá Paulo Lówanlín Sísí Tito

Itsídha

¹ Mí Bulu osúmbi Paulo, ngyi Yesu Kristo sumbí oyapó dé ownlú áñfi wanlín.

Bulu lélé mí obéé, mbéha ahá ámúú alalé ámu abotra nya hógyi tsia. Mí ansuna amú abubí onokwaliá ibéha amó bétisí tsiátáa ilegyi mu ansi. ² Fówun iha amó abudinka ansi nkpa ání itamatásó. Bulu tamawá afunu! Muléhiu mó yái asa oyí lebelin. ³ Ani Nkpa Ohópo Bulu lélé mu asón áñfi ownan mu onutó bréti, eloþuwá mí ibto obéé, ndáa mó ñkan.

⁴ Nde ownlú áñfi wanlín sisí fú Tito, ání fógyi mí bí onutó Kristo hógyi amota.

Ani Sí Bulu muva ani Ohópo Kristo Yesu bugyii fú buvæle, abuha fú iwilwii!

Tito Gyumagyihé Kreta

⁵ Tóá svá nesi fú yái Kreta omátó gyí aliá fómø ani agyómá onó mu, yái ɔpasua ahande wúlugiyíwúlusú fé aliá nebláa fu. ⁶ Imehián ání elala bétisí ɔpasua ɔhande iwi. Óbwéé ñká ñkule otsíápu, mu abi bugyi ahógyipó. Buþútá atá; buñábwé nyebí lalahé. ⁷ Inúá Bulu agyómású ɔpasua ɔhande amu déki su á, ñlala mátsiá mu iwi. Ómábwé ñhá ání ñtamaho ahá asón, ntéé otakósí nyá oból, ntéé ñtabó ntá, ntéé otekle ikó ntéé obu sika onsi. ⁸ Mboún ñbwéé ñhá ání ñtaho afóó, ñtabwé yilé, obu nyánsa, mu asón da ñkpa, mu iwi létin, otegyi iwisu. ⁹ Óbwéé ñhá ání asón ámúú bosuná mu amú ibu móntó. Ilehián ání ñbékítá móntó kíñkíñkín, méní ñbétalí há ahá bóbua atosunáhé wankláán ámu, tálí gyi ahá ání bégyi atosunáhé amu nwéen ésó.

¹⁰ Tóá svá ndé inú bli gyí, ahá tsotsaotsa bakósó líi atosunáhé wankláán ámu, buðe asón ání ma labi pömlé ahá. Titriu ketetún mblasu agyipó amu dé inú bwé né. ¹¹ Ilehián ání mléka amú itin, tsúfí buðe atató imehián ání bosunató. Inú lahá abusuan tsotsaotsa bafwí ñkpa. Buðe mó bwé è pódúñká sika ñkpa lalahesu tsú ahá wá. ¹² Kretafá ámu onutó yébi ñhapó oku kóráá leblí obéé, "Afunupo, mbwíkitá-atá, apotsuapo pó awolyapó Kretafá bugyi." ¹³ Ñnokwali asón áñfi gyí. Mú su kina ha amú kíñkíñkín, méní amú Kristo hógyi onó bówa onlin. ¹⁴ Abusi Yudafó ñte nu, si ahá ámúú bakiná onokwali amu atosunáhé ésó gyí. ¹⁵ ñhá ání mu iwi létin Bulu ansító á, tógyító iwi létin ha mu. Táme tato iwi métin ha lalahé ñbwepóá ñtamaho Yesu gyí. Lélé mó á, mu agywün layintá, mu klvn é ñlasí mu ipón ha su ñtamabí yilé ntéé lalahé. ¹⁶ Buþopó onó bli bée boyin Bulu, táme amú bwéhé losuná ání buymeyín mu. Buþu Bulu nyányáa, buytamabú mu, butamatálí bwé ito wankláán kuvukvuk é.

2

Atosundáhé Wankláán

¹ Táme fó mó á, suna amú tóá ileskanáa atosunáhé wankláán ámu. ² Suna ayin dehen amu abugyi iwisu, abubwé ahá ání obú bu amúsó, buþegyi iwisu. Buþié kita amú hógyito kíñkíñkín. Buðwéé ahá wankláán, abuhie tomi. ³ Suna atsi dehen é abotsia tsiátáa ileskanáa Bulu osúmpó. Buñábwé ahá iwi asón ablípó, ntéé ntakpan anúppó. Mboún buþuna tóá ibu alé. ⁴ Amú atosunáhé tha mbitebi ámu abudwé amú akúlu pó amú abi. ⁵ Buþyii iwisu, abuha amú iwi itin. Buþwéé atsiá buþekí amú wóyisó wankláán, buþobwé yilé, buþobú amú akúlu, méní ñhaa móókpoí Bulu asón ámu.

⁶ Tóá kpla nyasubi é abugyi iwisu tógyítóá bóbwtó. ⁷ Fú onutó é bo mbódí afvle tsiátó wankláán suna, fú bwéhé kugyíkoto. Ha fú ansi ipé, afosuna onokwali asón ámu tsu fú klvntó. ⁸ Suna onokwali amu, méní ñhaa méetalí kuvó líi fú atosunáhésu. Fówun péli békítá fú alupó, méní bomenya ñlaa blí tsú ani iwi.

⁹ Suna nkpbáí é abobu amú awié ñkpagyíkpasu. Buþwéé tógyító igyi amú awié amu ansi. ñomátsiá lé amú asón onó. ¹⁰ Buñámwí amú awié, mboún buþáa onokwali ha amú tógyítóá, méní amú bwéhé bée ahá ansi bégyi ani nkpa Ohópo Bulu atosunáhé amu iwi.

¹¹ Tsúfí Bulu lalí mu awitole ñwan. Mogyí, odekcléá ñbóhó anyánkpsa féé nkpa. ¹² Mu awitole amu ñlasúná ání ilehián ání abesi lalahé bwé, si ani ñwóli lalahé ñmagyáa, gyi iwisu, bwé yilé, ani asón igyi mu ansi oyí áñfta. ¹³ Bré áñfi anidé ñkpa kú há eke yilé ámúú Bulu ñkponkponti, ogyi ani Ohópo Yesu Kristo ñbélé mu numnyam ñwan áñfi. ¹⁴ Mulótsulá bomo mu ani su, méní ñbélé ani tsú lakpan kugyíkoto. Þtin ani iwi, pu ani bwé mu onutó ahá, ani ansi ipé yilébwesu.

¹⁵ Suna inú aná, afutó kpla amú abugyi mósó. Buþu ñkpa wá iyin wá amú, ní buþedébi bwé. Maha ñhaa okí fú ansító kótikötí.

3

Okristoyin Tsiátó

¹ Tsia kain amó abuba iwiasi ha omá akpapú, abugyi ahande mblasu, abubu amó. Bokú ání bóbwe tóá igyi yilé brégyibré. ² Bumáblí əhaa iwi asun laláhe, bumágyi nwéen é. Mboún bubwéé ahá ání bolwií, abuba iwiasi ha əhagyísha. ³ Tsufé bré ámu a, aha mimláhe aní é anigyi. Asutə lówa aní onlin. Anulófwí, míl nkpábi há əwáli laláhe pú atsá itowá əha ansiyí. Anuleyintá bré súsu lalahé móá tóá ide aní ansi pe iwi. Ahá bolu aní, aní é anulólu amó. ⁴ Táme aní nkpa Əhápú Bulu lélé mu awitole pú ədweá əbu ha aní əwan. ⁵ Əlele aní, táme megýi yilé kuku anulóbwé sv, mboún mu nwewúun sv. Ələtsun Əhápú Wankihé amosu fwí aní lakpan lé anisú, əlelakwí aní, há aní nkpa papwe. ⁶ Ələtsun aní Əhápú Yesu Kristosu, tséi Əhápú Wankihé amu wólí anisú. ⁷ Əlabwe aní alí, méni əbówa awitole há aní, tsú mó áni aní asón da əkpa, fówun aní ibi béda nkpa ání utamatá ámóó anidé mó əkpa kí amu. ⁸ Asón ánfí bu móttó.

Yiri iwi afusuna mó wankláán, méni ahá ámóó amó ansi din Bulusu ámu bétciá bwé yilé brégyibré. Mogyí tóá ibu alé, əbówa labi há əhagyísha ni. ⁹ Mápú iwi wá mimlá nwéengyí, anáin dínta kláa, pú mbla ámu iwi itréttó. Labi ma móttó kugyíkotá. ¹⁰ Tóí kplá əhá ání stéti itré wá ahá nsiné tse nyó pé. Mú omá a, si mu asón. ¹¹ Bi ání əhá ámu odu nwuntó bu oklún. Oyin ání lalahé mudebwé. Alahá mu iwi pón dodo.

Paulo Asón Tráhe

¹² Nenyá wá Artema ntéé Tihiko fó wá pé, bu mbódí afubetó mí Nikopoli wúluto, tsufé nabwé agywun ání nétsiá inu atsalí bí. ¹³ Bu mbódí afusi mbla osunápú Sena múa Apolo əkpa wankláán. Toto imáhián amó əkpatis. ¹⁴ Ha aní pi amu é abubu alá botəbúa aba agyómá yo wankláán, méni bétalí kí ahá ání əboma tötösu. Fówun əbomáobwé ahá ání amó iwi mówa labi.

¹⁵ Ahá ámóó bubu mí wá nfi amó féé behá fó itsiá. Ahá ahogyipu amóó bukadwé aní amó itsiá.

Bulu oyíi mlí féé buale.

ɔwɔlúá Paulo Lówanlín Sísí Filemon

Itsídha

¹⁻² Mí Paulo ání nda obu Kristo Yesu su pó aní píó Timoteo dé ɔwɔlú ánfi wanlín. Anidé mó wanlín sisí fó aní píó ɔdwepó, fógyi aní agyómáyobá Filemon, fóá aní píó tsíhé Apia mva aní agyómáyobá ání ogyi isá ɔkəpó Arkipo mva Kristo ɔpasua ámúó bøtefia fó wóyító amu fée.
³ Aní Sí Bulu mva aní Wíe Yesu Kristo bøgyii mli bvale, abuha mli iwilwii.

Filemon ɔdwe Pó Mu Hógyi

⁴ Opíó Filemon, ntédá Bulu ipán fó nwunso brégyibréá nde mpái bo. ⁵ Tsúfé ndenu alá fude Þulu ahá fée dwe, fóde aní Wíe Yesu hógyito kíñkiínkín. ⁶ Nde Bulu kokóli mbéé, oháa afotali bla ahá fó hógyi iwi asón, mén iheha fónu itó wankláán ání anilanyá Kristo búoto así. ⁷ Mí píó, ɔdwéá fóbu lahá ansí dë mí onutó óó gyí, ilawá mí atetó-ɔnlín. Tsúfé fó awitole lahá Bulu ahá klón ladí amú así.

Paulo Ipabwí Onesimo Nwunso

⁸⁻⁹ Iní su néatalí wá klón kólí fó atá. Teki mbó ɔkpa híé fó mbéé, fubwéé tóá ilehián Kristo su. Táme ɔdwé ámúó mbó ha fó ámu su ndekléá nókóli fó mboún. Mó su tsu mó ání mí oyin dehen Paulo, ngyi fó nyáwie Yesu su, séi nda obu dé fó kolí. ¹⁰ Nde fó kokóli mbéé, fowúun mí bía nda obu asa nakwíí mu, ogyi Onesimo nwe. ¹¹ Mu dá ámu así gyí abu labi. Teki emawa labi há fó bréá lesrí si fó, táme séi mó abu labi há mía funyo.

¹² Ntödwé mu tsú mí klonto, táme nde mu yinkia sisí fó. ¹³ Teki ndekléá néha mu otsia fó otsiakpá mí wá nfi, otsa mí bré ánfi nda obu Bulu asón wankláán ámu ɔkan da su ánfi.

¹⁴ Táme mmedékléá nóbwe toto tsu fó oma. Mmedékléá néhue fó é. Ndekléá itsu fó klonto.

¹⁵ Tsu mó fée, Onesimo lésrí si fó bré itinbító, mén obéla betsiá fó wá bré fée. ¹⁶ Otráa omegyí ɔkpábi. Alamli opíó ɔdwepó onutonútó há mí. Mówa idv a, falányá ɔkpábi pó opíó dvn mí séi.

¹⁷ Mó su ní foyin ání fó bá gyí mí á, mómó kpla mu wa iwitá fé alá fóbwé mí. ¹⁸ Ní olópo ilá ku gyi fo, ntéé ɔde fó ikó ku á, bu mó tswi mi. ¹⁹ Mí Paulo onutó lapó mí ibi wanlín ín, “Néka fó.” (Ima aleá néblí mbéé, fó onutó ámu óó á, miltshó fu nkpa.) ²⁰ Iní su mí píó ɔdwepó, aní Wíe su wa labi ha mí. Ha klón idí mí así Kristo su.

²¹ Nyin ání fónu mí eme bwé dínká tóá nawánlínsó. Nyin ání fóbwé mó dvn alí kóráá. ²² Mó ema a, bo mbódi afola ɔdkpa yaí mí, tsúfé nde ɔkpa kíá Bulu obósó fu oná, néba mli wá.

Iklá

²³ Epafra ání mía munyo anda obu Kristo Yesu su ohá fó itsiá. ²⁴ Ali kén mí agyómáyobá Marko mva Aristarko pó Dema mva Luka é böhá fó itsiá ní.

²⁵ Aní Wíe Yesu ogyíi mli bvale.

ɔwulúa Bowanlín Sísí Hebrifə

Bulu Asón Ina Mu Bi Ámvsu

1 Bímbí ámu a, Bulu lótsvn əkpa ətsan-ətsansu tóí kplá anı anáin bré tsotsaotsato tsvn mu ənásó atçípúsv. 2 Táme séi ánfí oyí ibá bəmo ənó ánfí mó á, alatőí kplá anı tsvn mu Bi ámvsu. Mogyí əhá ání Bulu léle ání ógyi mu ató ní. Mu Bi ánfisv əłotsvn bwé tógyító. 3 Mvsu Bulu ɔkpənkənti numnyam təwánkí tsvn. Mogyí əhá ání əlehié lian Bulu, əde mu asón ámów ibu túmi ámu pukí tógyításó ni. Bréá əlogyrára anı tá á, oletsia əsósó Bulu Otumípü amu gyopisv.

Bulu Mu Bi Amv Lófvd Dvn

4 Bulu lótsu mu Bi ámu fóá dvn Bulu-abəpv fée. Alí kén əleha mu dá dvn amó ní. Ini lósuná ání ədvn amó fée. 5 Tsúfē Bulu mőkóbláa mu abəpv amvta əkəkvəkv kí əbée,

“Mí Bí gyí fó,
nde nabwé fó Sí.”

Ntée bláa amútó əkvəv əbée,
“Nábwe fó Sí,
fó é fóbwé mí Bí.”

6 Ini əma asa Bulu əbówa mu Bití ámu sisí oyító á, əleblí əbée,
“Mí abəpv fée bəsúm mu.”

7 Tóá əleblí tsú mu abəpv amv mó iwi gyí,
“Nabwé mí abəpv fé afú.”*

Nabwé mí asúmpó fé ogya plenplen.”

8 Táme əlebláa mu Bi ámu mó əbée,
“Oo Bulu, fó iwíegyí mécta əkekeeké!

Yilébwé gyí fó iwíegyí akənfra.

9 Yilébwé fótekle. Fótekisi lalahe fée.
Mú so mí, fó Wíe Bulu nalé fó, dá fó ofúli.
Napó ansigyi wá fótó dvn fó aba.”

10 Bulu asón wanlínhé amv létrá bli əbée,
“Mí Wíe, fólwá əsvlóv ntswiásı bréá fefi oyí ası.

Fó onutó ibi fópubwé əsósó.

11 Mó fée bófwí, táme fó mó fétssiá bré fée.
Mó fée bóbwé dáda fé tatida.

12 Fókuntá mó fé tati.

Fétsé mó fé atadie.

Táme fó mó fotamatse.

Fó nkpa mőəmo ənó əkekeeké.”

13 Bulu mébláa mu əbəpv əkvəv əbée,
“Tsia mí gyopisv,

yáfn bréá nópv fó alupó bwé fó ayabi oyíkpa.” fé alia əlebláa mu Bi ámu.

14 Ntə mee Bulu-abəpv bəgyl? Megyí ənjé bəgyl, Bulu təwá bətəbúa ahá ání əbóhə amó nkpa?

2

Nkpaħħo Kpənkpoənkənti

1 Ini su ilehián ání abékutá ənəkwali asón ámów anilanú ámoto kinkíinkín, méni umédalı anı ibi. 2 Tsúfē mbla ámów Bulu lówa há anı anáin tsvn mu abəpovs ámu igyi ənəkwali. Ini su ahá ámów bəwa asvta-onlin, bəmegyi móss ámu benya əsubití ání ida əkpa. 3 Nkálí anı mó abétalí srí əsubití ámu, ní akíná nkpaħħo kpənkpoənkənti ánif? Anı Wíe onutó légyankpá bli mó asón. Ahá ámów bonu mó ámu é begyi mó iwi adánsie súná anı bəe, ibu móttó. 4 Bulu onutó é lóbwé ofúla pó osúna ətsan-ətsan mu túmita, əleha ahá mu Əjə Wankihé atokiehé bréá iletisia mu, pódinká ibwi móss ání ənəkwali igyi.

Nkpaħħo Əkpa Osunápó

* 1:7 afú ntée ənjé. Ənjé múa afú lehan aba Griiki əblita.

5 Bulu mópu oyí ámooibá, anidé mó iwi asón bli ámu wá mu abəpu ibito obéé, buugyii mósó.
6 Mboún fé alia oku lówanlín wá Bulu asón ámota otineku obéé,
“Oo Bulu, ntu nyankposa gyí, só fú ansí idin mosu ali?

Ntə nyankposa gyí, só fótekü mosu?
7 Bré itinbi koto pé feba mu asi dvn fú abəpu.

Fəpo numnyam pú obú dínká mosu,
8 feba mu əde ató féesú gyí.”

Ní Bulu asón ámfi déblí obéé, “Atá féesú” á, idesuná áni təto mesian áni əmedé mósó gyí. Séri ámfi á, anumókóny wun áni əde ató féesú gyí. 9 Támə anilawun Yesu. Bulu léba mu asi dvn mu abəpu bré itinbi koto. Awigile Bulu lówa bwé mó al, tsufé oləha Yesu lówu ohagyísha nwunus. Anulabí áni séi á, Bulu lapó numnyam pú obú dínká mosu, iwiəsin ámio olowun, wú ámu sú. 10 Bulu, ató fée Əlepú pú mósó Əkipu amu obékpa mu abí tsətsətsə ba mu numnyamtə. Mú sú ibu aléa ələtsən Yesu amoo ogyi amu Nkpa Əhpú amu lowusu há mu əlfən, ménə obəhə amu nkpa.

11 Yesu amoo otogyórára ahá lé amoo lakpanto ámu mua ahá ámoo alagyóra amu fée babwé Əsi əkəle abí. Mú sú ima mu pélí áni obéti amu obéé mu apió. 12 Əlebláa Bulu obéé,
“Nékla fó bwihé súná mí apió.

Nékanfó fó ani ofiakpa.”

13 Əleblí bré bámbátás é obéé, “Nópo ansí dínká Bulusu.” Əletrá bli obéé, “Kí, mía abí ámoo Bulu lapohá mí ámu líi á.”

14 Iniá anyánkposa abí ámoo Bulu lóphá mu amu buugyí sú á, əlbwé mu iwi nyankposa fé amoo, ménə obətsən mu lowusu swí Əbənsám túmi, yínta mu. 15 Əkpa ámfi pésü obétalí tsən há ahá ámoo benya lowu ifú, su bəbwé nkápabi amu nkpatə fée ámu bégyí iwi ní. 16 Tsufé ida yaí áni megyí Bulu-abəpu nkpa ohákpa oləba, mboún Abraham abí-aná. 17 Ini sú ilehián áni obéhan mu apió tógyítótó, ménə obəbwé amu igyí əhapó dehen áni obówun ahá nwé, wá ənəkwali Bulu ansítə. Fówun obétalí bó amoo lakpan iwi afədətə há Bulu, obésikié amu. 18 Bəso mu kí, mu onutó é ələtsən iwiəsəntə. Mú sú obétalí gyí ahá áni bułəsə amu kí é bvalə.

3

Yesu Dvn Mose

1 Ini sú apió aba áni Bulu latí mli wá əsósó ayəpötó, mlipu ansí dinka Yesusu. Mogyí Bulu sumbí əyəpó pú mu igyí əhapó dehen amoo anidé mu iwi asón bli ámu ní. 2 Ələwa ənəkwali há Bulu, Bulu léle mu obéé, əbýya mu agyómá fé alí ámoo Mose lówa ənəkwali há Bulu, Bulu lópu mu wóyí fée wá mu ibito ámu. 3 Támə obú bu Yesusu dvn Mose, fé aláh bətobú wóyí oyípu dvn wóyí ámu. 4 Wóyígýwóyí á, oha léyi mó, támə ató fée əbwəpó gyí Bulu. 5 Mose lóbwé osúmpó ənəkwalipəvə əde Bulu wóyisó kí. Əlebláa amu asón áni Bulu obəblí ekekó. 6 Támə Kristo lóbwé obí ənəkwalipəvə əde Bulu wóyisó kí. Bulu wóyítə abí angyí, ní anilawə klon kitá mu əkpakítə kinkíinkín yófon mu ənóməké.

Bulu Ahd Béda Əkpónú

7 Mú sú ibu Bulu asón ámota áni Əye Wankihé əleblí obéé,
“Nde, ní mlonú Bulu əme a,

8 mlumáwa asuto-ənlın, fé alia mli anáin Israelfə
bəbwé bréá bəkəsú líi Bulusu,
só mu kí dimbí ámu.

9 Inó mli anáin bəsa mli kí ní.

Ibu mótábowun mí bwəhé nfi adwana (40) kéké.

10 Ini sú nenya əbló wa amoo, bli mbéé,
‘Bütədálı mí əma brégyibré,
kíná mí asónsó gyí.’

11 Mú sú nenya əbló ká ntam mbéé,

‘Ní bōwie mí əkpónú ədakpá inu flín! Neká nətón!’ ”

12 Mí apió, mliki wanklán áni mlito əkəku ménya klon laláhə áni itamahə Bulu gyi, ménə imécha mu ədalı Bulu Okiankpapu amu əma. 13 Mboún mlito kpla aba ekekegyilekə oyí leke, beti mó “Nde,” fé alia Bulu asón wanlínhé anfi ədeblí. Fówun lakpan méemlé mlito əkəku, há mu əwa asuto-ənlın. 14 Tsufé ní akítá anı hógyita kinkíinkín, fé bré ámu anilətsə hógyi amu yófon mó ənómə a, ania Kristonya abékan, bwé toku kvlə.

15 Fé alia Bulu asón wanlínhé amu léblí. Əbée,

“Nde, ní mlonú Bulu əme a,
mlumáwa asuto-ənlın, fé alia mli anáin Israelfə
bəkəsú líi Bulusu.”

¹⁶ Amendü lónu Bulu ason blihé, támē bokvsó líi mvsu? Megyi ahá ámoo Mose lékpa tsu Egyipte əsolvso ámu féé? ¹⁷ Amendü Bulu lénya əbló wá nfi advana (40) kéké? Megyi amú kén lóbwé lakpan, bowu sin dimbísó inu ní? ¹⁸ Amendü Bulu léka ntam há əbée, "Ní bówie mí əkpónú ədakpá inu fiín! Neká nötón?" Megyi ahá ámoo bokvsó líi mvsu ámu? ¹⁹ Mómú əlawánkí aní ání amó Bulu máhogyi só bwmayo əsolvó amvsu yéda əkpónó.

4

¹ Nhíhié ámoo Bulu lóbwé əbée, mópó mu əkpónú ədakpá há aní ámu itráa da. Mó su mliha akú wankláán, méní uméeba ání mlita oku oméenya inu yó. ² Tsúfél beda ason wankláán ámu əkan súná aní, fé amú, támē bwmaho asón ámvsu gyi. Mó su umowa labi há amú. ³ Tsúfél aní ahá ámoo anilahó mósó gyi amú obowie mu əkpónú ədakpá inu. Ahá amoo bwmóhó mósó gyi amú mó á, Bulu léblí tswí əbée,

"Nenyá əbló, ká ntam mbée,

"Ní bówie mí əkpónú ədakpá inu fiín! Neká nötón!"

Ibu móntó ání Bulu léhíhé əkpónú ədakpá inu yái tsu bréa əlele oyí əpá. ⁴ Tsúfél bowanlín eke siénosí amu iwi asón wá Bulu ason ámota bée, "Eke siénosí a, Bulu léda əkpónú tsu mu gyumagihe féétó." ⁵ Fé alia anilanú botson a, Bulu əbée, "Ní bówie mí əkpónú ədakpá inu fiín! Neká nötón!" ⁶ Inu désuná ání akú mó bówie inu. Támē ahá ámoo begyankpá nú ason wankláán ámu bumenya inu yó, tsúfél bwmobu mu. ⁷ Inu su Bulu létrá hue eke bámbá, əleti mó "Nde." Nfi tsotsaotsa óma a, əltsón Owíe Dawidsu tói tsu alí eke ánfí iwi, fé alia ibu Bulu asón ámota əbée,

"Nde, ní mlonú Bulu óme a,
mlumáwa asuto-ənlín."

⁸ Ní amú əkpapó Yosua léha beda əkpónó á, tekí Bulu métrá hue eke bámbá. ⁹ Inu su əkpónú ədaké kvá ina ətsan ida gyo Bulu ahá, fé alia Bulu léda əkpónú eke siénosí amu. ¹⁰ Tsúfél ohá ání olowie əkpónú ədakpá inu é ladá əkpónú tsu mu é mu gyumagihe kugyíkvó, fé alí ámoo Bulu léda əkpónú tsu mu kle kugyíkota ámu. ¹¹ Mó su mliha abo mbódí awie əkpónú ədakpá inu, méní anito əkoko méesin əkpato fé alí ámoo Israelfó ámu bowa asuto-ənlín, besin əkpato ámu.

¹² Tsúfél Bulu asón ámu ibu nkpa, itoyá agyómá. Ibu ogyá dvn əday íya anyó kugyíku. Iteká əha alu yowie mu əkláa pú mó ənjé ofiakpa, mu ntsakpá pú mu awú nfsto. Itegyi aní agywun pú tóá anitekle tsu aní klvntó asón. ¹³ Tətəjə tamaján Bulu! Tógyító da yayá mu ansító. Mu abóyóbu aní tsiátó akúnta kugyíkvó súná ní.

Ani Bulu Igýí Jhapó Dehen

¹⁴ Anubó igýí əhapó dəhen kpənkəpəti ání aladá fá əsüsó yó əbu Bulu wá. Mogyi mu Bi Yesu. Inu su mliha akita Yesu anfí anidé mu iwi adánsie gyí anfító kinkíñkín. Anumádinkí ansi mvsu. ¹⁵ Tsúfél mu mó omegyí əhá ání omónonu aní así ní anumétálí gyí iwi. Ogyi əhá ání boso mu ki əkpagyíəkpaso fé aní, támē əməbwé lakpan ekekeeké. ¹⁶ Inu su mliha awa klon, ayo Awitolepv Bulu obiá así. Fówun obówun aní nwé, wá awitole, kpá aní aní ohíánké.

5

¹ Lé bvtelé igýí əhapó dəhen okugyíkvó tsu mu aba anyánkpósato, ətelíi amú nwun Bulu ansító. Ətəhə ato hahé pú lakpan afədje-abətó tsu amú wá, pohá Bulu igýí. ² Mu onutó é əstamatálí gyí iwi. Bré tsotsaotsa. Mó su otenyá klon há ahá ání bumeýin əlala pú amáá bafwí əkpa. ³ Mó su ilehián ání əbəbə afədje há mu onutó lakpan, fé alia ətəbə há mu ahá. ⁴ Əha tamawá mu iwi numnyam əbée, Bulu igýí əhapó dəhen mogyi. Mbouín Bulu téti əha, bwé mu mu igýí əhapó dəhen, fé alia əlobwé Aaron.

⁵ Ali kén Kristo onutó é mówa iwi numnyam ání Bulu igýí əhapó dəhen mogyi ní. Mboún Bulu lébláa mu əbée,

"Mí Bí gyí fó."

Nde nabwé fó Sí."

⁶ Bowanlín wá Bulu asón ámu ətinekv é bée, Bulu əbée,
"Bulu igýí əhapó fúgyi bré féétó,
fé Melkisedek."

⁷ Bréá Yesu tsie nkpa əsolvó anfisu á, əlopó kokoli móa isú bó mpái, kplón kóklókóó, pú mu ato kólké tswí Bulu ání əbétalí hó mu nkpa ansító. Mu iwiásbá sum Bulu su Bulu lónu mu mpái. ⁸ Ibu móntá Bulu mu Bi ogyi mó, támē əltsón iwiəsintó asa əletalí bí alia Bulubu ihé igyi. ⁹ Inuá əlobwé tógyító Bulu lówa mu bwé su á, olemlí əkpa ání ahá ání bvtobú mu féé bótson mósó nyá nkphahó ání itamatá. ¹⁰ Bulu lélé mu súná ání ogyi mu igýí əhapó dəhen, fé alia əleyá Melkisedek.

Mlumdsi Hógyi Amvto

¹¹ Mbu asón tsotsaotsá abéblí tsú Melkisedek asón ánfı iwi. Táme mó asule súná mlı ibówa onlin. Tsúfse séi á, mlitráa mlumédé asón ası nu ɔasav. ¹² Teki bbfon ali bré ánfito á, mlilamlí asunápó, táme mlilétré hián ohá áni obosuná mlı ato gyankpapuá ibu Bulu asón ámvtó. Múgyí, mliléhián atosuáhceá llopón fę nyópo-ntsú. Megyí móá ibu onlin fę ato wihe ntéé atogyihé onutó. ¹³ Táme kebi bbbwe tónyospó. Omeyín tsá gyí yilébwé. ¹⁴ Ohande tégyi tsá ibu onlin, tsúfse alatsvntson ntobító ki, alakásí bí yilé móá lalahé.

6

¹ Mó su mlumátrá bitía anu ayabi ya oma. Mliha akası móá ibéha anu abóyo nkpa, asi Kristo iwi atosunáhé gyankpapu amvtó plá laplá. Mehián áni abétré suná ató tsú Bulu hógyi pó kluntodamli tsú bwéhá itetí lowu iwi, ² atosunáhé tsú asúba, ibi pudínká ɔhasu*, afúlikosó pó Bulu asóngyi eke tráhe amu iwi. ³ Ní Bulu lótsulá á, mómu móá ibéha abóyo nkpa ssón abosuná mlı ngya.

⁴ Ní ahá áni bawun Bulu wanki amu ki, badá ɔsósó atokiehé onó ki, banyá ɔjje Wankihé amu é ki, ⁵ bádá Bulu asón ámóó ibu alé ámu pó bré ámóó ibéba amvtó túmi onó ki, ⁶ mó oma bedida hógyito á, botamatálí trá damli kluntó. Tsúfse amó onutó ámu trá bvdé Bulu mu Bi ámu da mántá oyikpalihesó, tsú mó líi bee, ahá bvbweé mu ahinlá ní.

⁷ Anyánkpósa akyu bvgyi fę ɔsolvá itonu ntsuá nyankpu détswíe wól móssó, ató tówá alé, wá labi há ahá ámu su ámóó bddó mó ámu. Bulu toyúlá alí ahá ánfı odu. ⁸ Táme akyu é bvgyi fę ɔsolvó áni tunkpa móá awu aná tókwe móssó, butamawá labi. Ní bümekü wankláán á, Bulu sbjlví amu, wá amó ogyá.

⁹ Táme apió adwepó, ní nde iní bli ó á, opúni medé mí tsii. Tsúfse nyin áni mlidé ato wankláán bwe, idesuná áni Bulu laho mli nkpa. ¹⁰ Tsúfse tóá ida ɔkpa Bulu tóbwé. ɔmétan mli gyumagyihé pó ɔdwéá mlilalé súná mu tsú mu ahátsató, mlitráa mlilbu móssó. ¹¹ Nhíé ndeklé mbée, mlito okugyioku obówa iwi ɔwɔnlín, bwé mó yófun mó onómo, fówun itó ámóó mli anší din móssó amu ibéba móttó há mli. ¹² Mmedékléá mli mlí ɔnjéto awuliyospó. Mboún mlíkasi ahá ámóó amu hógyi pó amu ibi béda itó ámóó Bulu léhie yái ámu.

Bulu Lédnká Ibwí Tóá ɔlehe Yáisó

¹³ Bréá Bulu léka ntam há Abraham a, ɔhaa má inóá ɔdun mu Bulu. Mó su mo onutó iwi ɔlópká ntam. ¹⁴ Jbée, "Nékáse, néhié yúlá fó. Néha fú abí-aná békler tsotsaotsa!" ¹⁵ Abraham lénya klu. Mó su olenna itó ámóó Bulu léka ntam ɔbée méha mu amu. ¹⁶ Ní ɔku obéka ntam a, ohá áni ɔdun mu idá ɔtöpká ntam amu. Isuna áni nwéengyí kuku má mu ntam amu iwi. ¹⁷ Iní su bréá Bulu déklärá obosuná ahá ámóó ɔlehie tó ámu há ámu áni ɔmétse mu agywün ekekeke á, ɔletano mu iwi. ¹⁸ Bulu tamawá afunu! Mu tó ámóó ɔlehie yái ámu, pó ntam amu igyi atoku anyo áni ɔmétse ekekeke. Iní su anu ahá ámóó anulasrí tanu mu amu anibü tóá abópwá iwi ɔwɔnlín, akita tó ámóó anidé ɔkpa kú amuto kinkíinkin. ¹⁹ Ani ɔkpakú anfi lakítá anu yái fę alia atan tekítá obu lí. Ani ɔkpakú anfi tekpá an, anitotsón tati ámóó isian ɔsósó ɔwankíkpáto ɔwankíkpá obu-onó ámvtó wié móttó. ²⁰ Ani su Yesu lagyankpá yó ɔbu obu ámvtó inu dodo. Alamlí igyi ɔhapó dehen áni obu inu bré féettó há anu fę Melkisedek.

7

Bulu Igyí ɔhapó Melkisedek

¹ Melkisedek anfi á, owié ogyi Salem. ɔlobwe ɔsósóvú Bulu amu igyi ɔhapó. Eke ɔku Abraham lóyóka awié abaná akyu isá, gyí amósó. Bréá oleyinkí ɔbá á, olefia Melkisedek. Melkisedek lóyulá mu. ² Abraham léye atásá olenna tsú isá ámvtó idú, ɔlopú idúsí há Melkisedek. Idá ánfı ası gyí, "Yilebwé Owíe." Mu idá kule é gyí "Iwilwii Owíe," tsúfse Salem ası gyí, "Iwilwii." ³ Bulu asón meblí asvansu tsú Melkisedek akwíipó ntéé mu ilintó, mu kwí ntéé mu lowu iwi. ɔlehan Bulu mu Bi ámu. Bulu igyi ɔhapó ogyi bré féettó.

⁴ Mliki alá Melkisedek gyí sha kponkpónkpontó ɔku. Ani náin Abraham kóráá léye mu atásá olenna tsú isátó idú, pó iku kule há mu. ⁵ Mose Mbla léha Lewi abí-aná, bvgyi igyi ahapó ámu ɔkpa áni bhhó ató yée idútó kule tsu amu ahá Israelfó wá. Ibú móttó áni Abraham abí-aná amó é bvgyi. ⁶ Melkisedek anfi mótsú Lewi abí-anátó, táme ɔloho Abraham ató yée idútó kule, yúlá Abraham mboún ámóó Bulu léka ntam há ámu. ⁷ Nwéengyí ma mó iwi áni ohá áni otoyúlá dñen ámuva budeylulá. ⁸ Yudafó igyi ahapó ámóó bftshó Israelfó ató idútó kule amu bftowú, táme ɔloho Abraham atýyeto idúsí anfi mó trá ɔtsie nkpa fę alia Bulu asón wanlhé amu déblí. ⁹ Ní anumáwá afunu a, abétalí bli amaa, bré ámóó Abraham lópu mu ató idútó kule há mu amu a, Lewi abusuan ámóó bftshó Israelfó ató idútó kule amu é bftka mó tsón

* ^{6:2} Ibi pudínká ɔhasu igyi amándié áni ɔpasua ahande bftbwé pówá ahá áni balé há gyoma kú gyí ɔpasua ámvtó ɔwɔnlín, ntéé pótás ahá ilo, ntéé pökoli Bulu ɔjje Wankihé há amu.

Abrahamsu.¹⁰ Tsúfē Lewi bu mu nain Abraham iwtó, bwmakónyá kwíi mu asa mu nain lópu mu atá idútó kule há Melkisedek.

¹¹ Ibv móntó ání Mose mbla ámu léblí ání Bulu igyi ahapó bvtusú Lewi abusuanto. Ní bétalí há oha obófun a, tekí Bulu métrá le mu igyi əhapó bámbá ání ogyi fé Melkisedek, omotsú Aaron abusuanto.¹² Ní betse igyi ahapóle mbla ámu a, mórmó iléhián ání bétse Mose mbla ámu é.¹³ Tsúfē ani Wie anfi anidé mu iwtó asón blí ánfi otsú abusuán bámbátó. Abusuán ánfito ohaa mókósúm afodíe-asubwi amosu ki.¹⁴ Chagyíha yin ání Yuda abusuanto ani Wie ami otsú. Mose métí abusuán ánfi idá bréa odc abusuán oduá bábwé Bulu igyi ahapó iwtó asón blí.

Bulu Igylí Əhapó Bambá Áni Ogyi Fé Melkisedek

¹⁵ Bulu mbla ánfi tséé latráa wankí ani tsía, tsúfē igyi əhapó bámbá labelé iwtó əwan fé Melkisedek.¹⁶ Mbla dada amu ilosuná ání Lewifə nkule obbwé igyi əhapó, támé megýi bæe mu anáin botsú Lewifətə só ələbwé igyi əhapó. Mboún mu nkpa ání imóomə onó ekékkeké túmitó óna ələbwé igyi əhapó.¹⁷ Tsúfē bəwanlín wá Bulu asón ámtó bæe, "Bulu igyi əhapó fúgyi bré féetó, fé Melkisedek."¹⁸ Idesuná ání balé igyiha mbla dada amu ibwi, tsúfē imowa ogyá, imowa labí é.¹⁹ Tsúfē Mose mbla ámu métalí bwé tótaoto ifon. Séi á, Bulu lapó ani əkpakú wankláán ání idun mbla dada amu yáí mü otsiákpá. Móá ibékpia ani mantáa Bulu.

²⁰ Bulu léka Yesu iwtó ntam ání obbwé mu igyi əhapó bré féetó. Omeka igyi əhapó bámbá əkvukvuk iwtó ntam.²¹ Yesu iwtó ntam ání oléka bréa ələbwé mu igyi əhapó gyí,

"Mí Bulu, naká mí iwtó ntam ání

igyi əhapó fúgyi bré féetó.

Mmélaltse mí agywün!"

²² Ina ntam anfi su Yesu labəbwé əma əlúpó há Bulu nhihé ání ihié bu alé dñu nhihé dada amu.

²³ Bulu igyi ahapó ámúvó betsiá nhihé dada amu onó ámu bvhé bvtso, tsúfē bvtowú sí agyómá ámu tswi.²⁴ Yesu mü bu inu bré féetó. Mü su mu Bulu igyiha móomə onó ekékkeké.

²⁵ Mó su ətetálí hə ahá ání bvtotson mosu ba Bulu wá féé nkpa plíplíplí. Tsúfē otsie Bulu wá, odc mu kokóli amú nwunsu bré féetó.

²⁶ Yesu gyí Bulu igyi əhapó dehen onutó ání anidéhián nu. Mu iwtó letin, tsitsa kuko ıma mu iwt. Lalahé kuvukvuk é ıma mot. Bulu lélé mu lé lakpan abwepó əkpasu, há mu otsiákpá fváhé əsúsvos. ²⁷ Imehián ání mu mó obégýankpá bó mu lakpan iwtó afodíe, fé igyi ahapó dehen atráhe amu. Amú mü betsiá bó há amú onutó lakpan ekekegyíke, asa bəbə há ahá atráhe. Ətsawlé pé mu mó ələbo afodíe há ahá féé lakpan, bréa ələpu mu iwtó bá afodíe ahá féé nwunsu.²⁸ Mose mbla léha ahá ání bapən bəbwé Bulu igyi əhapó dehen. Támé mbla ámu əma a, Bulu léka ntam lé mu Bi. Alahá mu Bi ámu labwé mu igyi əhapó dehen ání ələfun bré féetó.

8

Ani Igylí Əhapó Dehen

¹ Asúón ání ndéblí féé gyí, anbu Bulu igyi əhapó dehen ání ogyi ali, otsie Bulu Otumípó amu obiá gyopisú əsós. ² Əde Bulu igyi ha Əwankíkpáto Əwankíkpá onutó ání ibu əsós inu. Mü mó á, Bulu onutó léyi mü, megýi nyankposa.

³ Bulu igyi əhapó dehen okugyíkóu á, mü agyómá gyí, əbópu ahá ámu ató hahé pú amú afodíe-abotá há Bulu. Inu su ilehián ání ani Bulu igyi əhapó dehen Kristo é obénya tóá əbóphá Bulu.⁴ Ní əslívó anfisú obó a, tekí əmáobwé Bulu igyi əhapó ekékkeké. Tsúfē Bulu igyi ahapó onutó bvbü inuá botéhá Bulu igyi Mose mbla onó.⁵ Igylí əhapó amu bvtotswé Bulu igyi əhakpá ání ilélian əsúsvi tati-obu ámu. Inu su Bulu lédá Mose əlá bréa əbóbwé tati-obu ámu əbée, "Ki ání fóbwé tógyító fé obu ámúvó nele súná fó ibusú inu ámu odu páréépé."⁶ Támé Yesu igyiha agyómá ámúvó Bulu léha mu amu léhié fóá dñu əsolvó igyi əhapó dehen amu klé. Ntám popwe ámúvó ibu ania Bulu nsiné, Yesu gyí mó əma əlúpó amu é ihié bu alé dñu ntam dada amu. Tsúfē əlehüe atoyiléá móbwé há ani wá móntó.

⁷ Ntám gyankpapu amu ımafon. Ní iləfun a, tekí nyɔsí metrá hián.⁸ Támé Bulu lówun ání anyánkpósa bumbí bwé. Mü su ələblí əbée,

"Eké əlkó ibá. Mí mli Wie déblí."

Mía Israelfə pú Yudafə abéka ntam párpwé.

⁹ Əmáobwé fé mó ámúvó iletsiá mía amú anáin nsiné,
bré amúvó nektá amú ibi, kpá amú dalí Egyipte əsolvó amu.

Tsúfē bummegyí mí ntam amosu.

Inu su nesi amú iwtó há amú.

¹⁰ Ntám anfi obétsiá mía Israelfə nsiné
eké amú ni. Mí mli Wie déblí.

Nópu mí mbla wá amó nwuntu,

nówanlín mó dínlá amó klvnsu.

Nóbwé amó Bulu,

amó é bóbwe mí ahá.

11 Amótá økokø méetrá suná mu pio,

ntéé mu ba obéé,

obú Bulu.

Tsúfí amó fée békí mí.

Tsú nyebís yófon ahandesu.

12 Nési amó lakpan kíe amó.

Mméetrá kaín lalahéá babwésos."

13 Ní ani Wíe dé ntam pøpwé iwi asón bli á, mórmó ilosuná ání dada amu ítráa ma labi mu ansító. Tóá ildan bwé dáda a, wu itowú.

9

耶穌的名和他所作的事

1 Bulusúm mbla letsíá Bulu ntam dada amota. Bóbwe tati-obu ání bósúm Bulu móto osülüsü nfi. 2 Bópø tati tin tati-obu ámu onó, bopø ikole é ká móti. Beti obu gyankpapu amota bée, Ḷwankíkpá. Ḷkandíe-oyí ání botonywé nkandie bian móssu pó apónú ání bodobodoá bapohá Bulu igyí idin móssu bu inu. 3 Obu nyaoxi amóó ibu tati nyaoxi amu ema amota bhettí, Ḷwankíkpáto Ḷwankíkpá ni. 4 Sika pepe afadie-asubwi bu inu. Bulu Ntam-dáka ání bápø sika pepe píatá mó iwi fée é itsie inu. Botowá ohíén ogyá afadie-asubwi ámusu. Atoku asa bópø Bulu Ntam-dáka amota. Mogyí, sika pepe olankabi ání atogiyihé kvá beti mó mana bu móti, Aaron oyí yiáhí amóó ilopø ámu pó abwi péteplé anyo ámóó Bulu lówanlín mó mbla dínlá móssu ámu é bu móti. 5 Bóbwe Kerubim anyoá bubu numnyam, bugyi ntobi akvá bubu abámba dínlá ntam-dáka ámu obuasos. Amó fée betukí amó abámba fia aba, ilobun dáka ámusu. Amó nsiné inu Bulu tesí áha lakpan kíe amó ni. Táme megý séi abéle asón ánfi asi.

6 Alí bëla ntobi ámu yái inu ni. Bulu igyí ahapú ámu botowíé obu gyankpapu, igyi Ḷwankíkpá amota ekekegyiéke yóyo amó agyómá. 7 Bulu igyí ahapú dehen pé towié obu nyaoxi, igyi Ḷwankíkpáto Ḷwankíkpá amota. Ḷtsawule pé otowié inu ofító. Ilehián ání obápø obwi obugya ání obópbø afadie há Bulu mó onutó nwunsu pó ahá lakpan ání bóbwe, bomeyín su ya inu. 8 Tóá Ḷjé Wankihé amu désuná tsú ntobi ánfi iwi gyí, Ḷwankíkpáto Ḷwankíkpá inu okpa lefin wa amó bré tati-obu ámu gyí amó gyí amó gyí. 9 Inu igyi atosuánhe há nde oyí kehé. Idesuná ání ibu mótiá botopø ato hahé pó afadie-abotó há Bulu igyí, táme iméetalí há mó shapú ámu klon isi mó ipón ha ání mó iwi latn tsú mu lakpanto. 10 Tsúfí ntobiá igyi, atogiyihé, atonuhé pó amándié ání nyankpusa topógyóra iwi keke mbla ámu losuná. Bulu lsbwé mbla ámu fée há nyankpusa, ání økita móti bápø bré ánfi alabwé okpa pøpwé ání bápøbwé mó ánfi, anuméetrá bwé dáda amu.

11 Kristo labobwe Bulu igyí ahapú dehen há ato wankláán ámóó laba ámu. Mu tati-obu ání obu móti bu osüsö. Inu tati-obu ámu dñu osülüsü klé, ilfún dñu mó é. Megyí nyankpusa lsbwé mó mó, imotsu oyí ánfti é. 12 Megyí atrukpa pó nnantswie yínhé obugya Kristo lópuya Ḷwankíkpáto Ḷwankíkpá inu. Mu onutó obugya olópuya inu, olópká anu nwunsu iko Ḷtsawule pé, anilénya nkpa ání itamatá. 13 Mose mbla ámu onó á, apkaláa pó nnantswie obugya pó nnantswiebí ání bawá mu ogyá, alaha nsitó botowúnya wólí ahá ání ifin lada amu, pøgyóra amó. 14 Ní betalí bude mbwi obugya kórará potin ahá iwi á, ntogi su Kristo obugya méetalí tun ahá iwi dñu? Kristo lótsen Ḷjé ámóó ibu inu bré fée ámusu, pó mu iwi lé mbusuo ání ilofón há Bulu. Mu obugya amu ibétn anu klon tsú bwehéá ibékpá anu wá lowutó iwi, méní abétalí sum Bulu Ḷkankpapu amu.

15 Inu su Kristo gyí ntam pøpwé ání obu Bulu mua anyánkpusa nsiné ema elípó, méní ahá ámóó Bulu latí ámu bénaya ató ámóó itamayínta, oléhüe yái há amó ámu. Tsúfí Kristo lowu ámu ildahá amó bagyi iwi tsú lakpan ámóó bóbwe bré ámóó bubu ntam gyankpapu amu asi amota.

16 Ní øku Ḷwánlín nhihé há mu atató yée tswí a, otowú asa itoyó agyómá. 17 Tsúfí nhihé ámu una labi bréá øhá ámu onutó tsie nkpa. Mu lowu ema itswá labi. 18 Inu sú bápø obugya si Bulu ntam gyankpapu amu éssu asa itoyó agyómá ni. 19 Tsúfí bréá Mose lékla mbla ámu fée súná Israelfó tá á, olópø ntsu fráa nnantswie pø apkaláa obugyató, pø kufa iwi imi pepe móta ifa kúá bhettí mó Hisop wúnya obugya fráhe amu wólí mbla Ḷwánlín ámu pø ahá ámu féesó. 20 Móó oléblí obée, "Obugya ání ndeposí ntam ání Bulu laká há mlisú ni." 21 Alí kén olópø obugya amu ku wúnya tati-obu pø ntobi ámóó botopótswe Bulu ámu féesó ni. 22 Lélé mó Bulu mbla ámu onó á, abétalí bli aniaa, obugya botopógyóra tógyító. Ní bu mörpø obugya lé mbusuo á, lakpansiklé tamaba.

Kristo Afodie Téle Ani Tsú Lakpanta

²³ Ali ilehián áni bóbwe amándié ánfí pogyóra ntobi ánfí igyi fé osósó klé amó ni. Táme osósó klé amó ilehián afodie áni ihié don osólusu klé anfi. ²⁴ Inu só Kristo mówie tati-obuá nyankpusa lópu mu ibi bwé, igyi fé osósó klé amó oduto ni. Osósó olayo yéli Bulu ansító, ode mu kokoli ha ani. ²⁵ Omopu mu iwi yábo afodie tsenyo-tesa, fé ali ámóv Bulu igyi ahapó dehen amó buotpú mbwi obugya ya osulusu Ḷwankíkpáts Ḷwankíkpátu offigiyofí ámu. ²⁶ Ní ali igyi á, teki ilehián áni Kristo obétsia wun iwiisin wú tsé dúsé lafa, tsú bréá oyí lefi asi opá. Mboún alalé iwi owan oyí onómábi ánfí, pó mu iwi bóbafadie otsawole pé pólé ahá tsú amó lakpanta. ²⁷ Iggi fé aliá ida yái áni otsawole pé oha obówu. Mú omá a, Bulu obégyi mu asón. ²⁸ Ali kén Kristo lópu mu iwi bóbafadie otsawole pé, pólé ahá tsotsaotsa tsú amó lakpanta ni. Mú su ní olé iwi owan otse nyosí a, imehián áni obétrá bwé tóto tsú lakpan iwi. Mboún ahá áni buhíe buygó mu nkpa obá böh.

10

¹ Ali ámóv Mose mbla léle súná áni bopóha Bulu igyi amó ilélian mó ámóv ibéba amó keke. Mú onutó ámu Kristo labobwe á. Afodie oloku okule amó betsiá bá há Bulu offigiyofí. Táme imetalí há ahá ámóv botébeha igyi amó abufon Bulu ansító. ² Ní iletalí tin amó iwi Bulu ansító otsawole pé á, teki besi afodie ámu bo, amó klon é ilesi amó ipón ha áni babbwé lakpan. ³⁻⁴ Tsúfí nnantswie yínhe pólé atrukpa obugya méetalí lé nyankpusa tsú mu lakpanta ekekeke. Mboún ha itché mu otekáin mu lakpantu offigiyofí. ⁵ Inu su bréá Kristo obá oyító á, olébláa Bulu obéé, “Megyí ato hahé móua afodie fódedunká.”

Mboún oyolú fele yái mí.

⁶ Fó ansi megyi mbwi tóhé
pólé lakpan afodie iwi.

⁷ Múú neblí mbéé, ‘Mí Bulu, mí ní.
Nebá bóbwe fó apé,
fé aliá bewanlín mí iwi asón wá
fó asón wanlínhe amoto.’”

⁸ Olegyankpá bli obéé, “Megyí afodie móua ato hahé, mbwi tóhé pólé lakpan afodie fódedunká. Fó ansi megyi mó iwi.” Oléblí ali, táme mbla okpasó ilehián áni bóbwe mó. ⁹ Múú olétrá bli obéé, “Mí Bulu, mí ní. Nebá bóbwe fó apé.” Mú su Bulu lalé afodie dada amó ibwi, pólé Kristo afodie ámu wá mó otsíakpá. ¹⁰ Yesu Kristo lóbwe Bulu apé, pólé mu iwi bóbafodie aní nwunuso otsawole pé, há bré fée. Mú su aní iwi latun.

¹¹ Iggi obapó okugyíoku telíi bó afodie oloku okule amó ekekegyíke. Afodie-abotó ámóv otenyá póbó mó tsé dúsé lafa ámu kén atopóbó mó ní. Táme afodie ánfí méetalí lé ahá tsú amó lakpantu ekekeke. ¹² Kristo mó lénya bólé lakpan iwi afodie otsawole pé ámu a, iléta fée, oleyétsiá Bulu gyópisó. ¹³ Tsú ali bré ámu opá otsie inu ogyo bréá Bulu obópo mu alupó bwé mó ayabi oyíkpa. ¹⁴ Mu afodie kule pé ámu ilahá ahá ámóv Bulu lapó amó bwé mu kle amó bafon ha bré fée, olala kokvoku tráa ma amó iwi.

¹⁵ Ongé Wankihé é legyi mó iwi adánsie súná ani. Olegyankpá bli obéé,
¹⁶ Ani Wie obéé,

“Ntam anfi obétsiá mía amónyo nsuné,
bré ámóv ibá ámoto ní.

Nópo mí mbla wá amó klonó,
wánlin mó wá amó nwunuso.”

¹⁷ Olétrá bli obéé, “Mméetrá káin amó lakpan pólé amó lalahesu ekekeke.” ¹⁸ Mú su ní Bulu lasí lakpan kié á, mórmó mó iwi afodie kuvku tráa medéhián ε.

Mliha Akpvkpe Manta Bulu

¹⁹ Inu su mí apíó, Yesu obugya amó su anibó okpa wié osósó Ḷwankíkpáts Ḷwankíkpátu faan. ²⁰ Molowu ámu su alafinkí tati ámóv bopuká obu ámoto ámu há ani. Mógyí okpa pöpwéá itchá aní nkpa ní. ²¹ Anibó Bulu igyi obapó dehen kpónkpaoenkpentí okvá odo Bulu ahásu kí. ²² Mú su mliha apu iklon áni ibu onokwali, pólé hógyiá mó onó bu onlin kpókpe manta Bulu. Tsúfí alapó Kristo obugya gyóra ani. Ani klon méetrá ha aní pón, alapó ntsu wánkhé é fwí aní iwi. ²³ Mliha akita tó ámóv anidé mó iwi adánsie gyí, anidé mó okpa kí amoto kínlín, tsúfí Ḷwankalupu Bulu gyí. Obébwé tóá oléhie áni móbwé há ani. ²⁴ Mliha akí aliá ibóbwe abówa aba owanlín, ódwé móua yilebwetó. ²⁵ Mlihmáha asi aní oflakpa yo, fé aliá akv budebwé. Mboún mliha atra wa aba owanlín tsí. Tsúfí mlihdéwéun áni aní Wie obáke ámu idekpukpé bá.

²⁶ Mí apíó, lakpan iwi afodie kóko tráa ma inu há ani, ní akí ansi bwé lakpan bréá anilabí onokwali amó. ²⁷ Mboún tóá ilasi gyí, abétsiá ifúsó gyo Bulu asón ogyíké pólé ogyá kpónkpaoenkpentí ámóv ibóho Bulu alupó ámu. ²⁸ Ní ahá abanyá-abasá begyi oku iwi adánsie, áni alakíná Mose mbla ámu su gyí a, buotpó mu. Butamawun mu nwé. ²⁹ Mómó ní oku oki Bulu

mu Bi ámu ansítá kótíkótí, omobu ání mu obugya amóó Bulu lópusí mu ntamsu, ilgyuráa mu iwi ámu bu ibiá, olesia Bulu awitole Óhé ámu mó á, mu tsobutí ání obéhé nyá mécba kíi. ³⁰ Tsúfē anuyin ání Bulu léblí obéé, “Mí, mli Wie téká lalahé iko. Mí obéka aha lalahé akó amó lakpan sv.” Olétrá bli obéé, “Mí, mli Wie obégyi mí ahá asón.” ³¹ Ibu ifú ání fékpa wié Bulu Ókankpapó amó agbláto.

³² Mlumátan bré ámóó Bulu wanki lówanki wólí mlisu ámvsu. Mlkam ání ali bré ámvtó á, mldátsu iwiisin tsotsaatsato, támé mléléti kíinkín. ³³ Betsiá síá mli, wá mli iwiisin ahá ansít. Bré kuto é á, mllétsa ahá ání bude iwiisin ámu odu wúun. ³⁴ Mlilóstú ha obu adipó. Bréahahá bopu ówanlin swíi mli ató á, mllési há amó ansigysó. Tsúfē mlyin ání mlibú atásá ibu alé don mó, ibétsiá bré féetó. ³⁵ Mó su umákpon mli. Mlkita iwi, amluu kíinkín, tsúfē mlibú ikékká kpónkpaponti Bulu wá. ³⁶ Iléhián ání mlótomi, méni mléetalí bwé Bulu apé, fówun mlényá itó ámóó Bulu léhé yái há mli ámu. ³⁷ Tsúfē bawanlin wá Bulu asun wanlínhe amvtó beé,

“Iméegyi nké kókv Bulu obówotíi.

Ómóówa opá.

³⁸ Ahá ání amó hógyi su Bulu latsú amó ání amó asón da ókpa obétsiá nkpa.

Támé ní amótó øku mówa kluu kítá iwi mu hógyito, oleyinkí óma mó á,
Bulu anší méegyi mu iwi.”

³⁹ Támé anumégyí fé ahá ání badamlí óma há Bulu, bafwí. Mboún anugyí ahá ání amó hógyi laho amó nkpa.

11

Hógyi

¹ Hógyi gyí anší pödinká tóá fomokówun, támé füde mó ókpa kísu. ² Ahá ámóó betsia bímbí ámu hógyi só Bulu anší légyi amó iwi.

³ Aní hógyi só anulébi ání asón Bulu léblí pólé oyí. Mó su tóá ansíbi towun ledalı tsu tóá ansíbi tamawunto.

⁴ Hógyito Habel lópu mu ató hahé ání ibu alé don mu dehen Cain klé há Bulu igyi. Mu hógyi su Bulu ansti legyi mua mu ató hahé ámu iwi, olotsu mu ání mu asón da ókpa. Ibu mótsá olowu dodoodo, támé mu hógyi amó su øtráa ødetoi bafon nde.

⁵ Hógyi su Enok mówu asa Bulu lótsu mu, øhaa mórun mu. Bulu asun wanlínhe legyi mu iwi adánsie ání olegyi Bulu anší asa olotsu mu nátí. ⁶ Mlikí, øhaa méetalí gyi Bulu anší ní omoha mu gyi. Tsúfē iléhián ání obéba Bulu wá obóhogyi ání Bulu bu inu, øteká ahá ání bútodunká mu iko.

⁷ Hógyito Noa lónu asón ání Bulu lébláa mo tsu tóá imékonyá ba iwi. Olobu Bulu, sré dáka kpónkpaponti, pohó mua mu wóytít ahá nkpa, bréahá ntsu lobulá. Mu hógyi amó su oyító ahá begyi pón, ølabwe obéá ání mu asón da ókpa Bulu ansítá.

⁸ Hógyi léha Abraham lóbú Bulu bréá Bulu lébláa mu obéé, ødalı mu omáttá, øyo øsvlóó ání mu Bulu léhé há muvu. Ölenatí dálı mu omáttá, omeyín stünéá oyó. ⁹ Hógyi léha ølyóbwé øfóó øsvlóó amóó Bulu léhé yái há mu amvsu. Tati-obuto oletsia inu. Ali kén Isak mua Yakob ání Bulu léhé øsvlóó amó yái há é betsia tati-mbuto øsvlóó amvsu ní. ¹⁰ Tsúfē Abraham létsia tati-obuto, øgyo wúlu kpónkpaponti Bulu léda, imóóbwie ekekéeké.

¹¹ Hógyi léha Abraham mua mu ka Sara benya obí kwíi. Ibu mótsá ání badan tsuñ ikwíusu, Sara é menya ikwíi. Abraham lóhogyi ání Bulu obégyi tóá alahié yáisó. ¹² Inu su omá kéin ání buva ikláto, botsa fé ntsräkabíi ntéé øpu anó ixi belin tsu Abraham ání aladan tsuñ ikwíusoto.

¹³ Hógyita ahá ánfí feé bowu. Ibu mótsá amó ibi meda atáó Bulu léhé yái há amó asa bowu. Támé bowun mó sisí, amó anší légyi mó iwi. Botsu mó ání afóó pó ókpa atupó bogyi oyí ánfits. ¹⁴ Ahá ání botsu mó áli budele súná ání budele omá ání obóbwé amó omotó klé dunká. ¹⁵ Ní budele omá ámóó bedalı tsu mótsá ámu iwi susúu a, teki bodunká ókpa yínkí yó inu. ¹⁶ Támé øsós omá ání ibu akile don mó ámóó bedalı mótsá ámuus amó anší din. Mó su ima Bulu péli ání béti mu beé, amó Bulu. Tsúfē alalá wúlu kpónkpaponti ku yái há amó.

¹⁷ Hógyi léha Abraham léktá mu bi Isak oyóó afödile há Bulu bréá Bulu lóso mu ki. Ibu mótsá obí ánfí Bulu léhé mu ání obókwíi ní, támé omatswe mó kpókpó. Ölekossu pó mu bi økukónu økole amó oyóó afödile ámu. ¹⁸ Ibu mótsá ali bré ámvtó á, Bulu lóbláa mu obéé, “Fó bi Isak abí-aná obóbwé fó abi-aná ní.” ¹⁹ Támé Abraham lótsu mó ání Bulu obétalí tsínkí Isak. Léé mó, ókpa økusú á, ølelanyá Isak fé obéá ání Bulu lakósúa tsu afúlito.

²⁰ Hógyi léha Isak lóyulá mu atabí Yakob mua Esau. Mu anší din ání Bulu obóbwé tóá ølehéé há amó ekekóó.

²¹ Hógyito bréá Yakob obéá bowu á, oloyulá Yosef abi anyó ámu, olobun mu oyi yiáhésu súm Bulu.

²² Hógyito bréá Yosef əbá bowu á, əleblí əbée, Bulu əbélé Israelfo tsú Egyipte əmátó. Mú su əleða amó olá əbée, bómási mu awú tswi iwu.

²³ Hógyi léha bréá bokwí Mose a, bəpu mu ŋán tsra asa. Tsúfé bowun ání əbu akíl. Mú su bóménya owie amó mbla ání əlowa tswi ifú.

²⁴ Hógyi léha Mose lékiná ání bómáti mu Egyipte owie mu bi tsihé mu bi bréá əledan.

²⁵ Olotusa ání bowúa muá Bulu ahá iwiointo, dón ání obénya lakpanbwé iwu anisgyí bré itinbi. ²⁶ Olotusa ání busúpa mu Kristo so. Tsúfé ibéhue wá labi há mu dón ání obénya Egyipte atonyahé fée. Mu anší din ikáa Bulu əbéká mu ekekósó.

²⁷ Hógyi léha Mose lénatí Egyipte əmátó, omenya owie amó əbló ifú. Mu anší din Bulu ání əhaa tamapú ansíbi wunso. Mú su olotomi, omeyinkí əma. ²⁸ Hógyi léha mu əleha Israelfo befi Katsvn Nke gyí asi. Əleha amó bəpu obugya kpá amó obu-ənó, méní Bulu-əbopúa ətómá ahá əmáopu ibi da amó bití.

²⁹ Hógyi léha Israelfo bótson ɔpu Pepe amútó fí əsulúw wohlesu bóna. Támé bréá Egyiptefó é bee abutsvn a, əpu amó lékitá amó.

³⁰ Hógyi léha Israelfo benatí bómli abundii ání bəpogyi iban wá Yeriko wúlu nkensiénó, ilobwie bun gblloo. ³¹ Hógyi léha obu-ənó otsiápó Rahab mówu tsia ahá ání bómáho Bulu gyito. Tsúfé əleha Israelfo anší awakpú afów wankláán.

³² Iléhián ání nétrá wanlín iku é? Bré motsá ání nówanlín Gideon muá Barak pú Samson, Yefta muá Dawid, Samuel muá Bulu ənósó atápí amó hógyi iwi asón. ³³ Hógyi léha amó bəkə əmá-əmá gyí amúsó, bəbwé tóá ida əkpa. Benya atáá Bulu léhe há amó, bəha agyatá ndato leklí. ³⁴ Bodun ogýá kpónkponti, bumesin isá. Hógyi léha amóá bəpon benya əwónlín, amó akyu benya ikó túmi, gyí amó anyabásó. ³⁵ Bulu lét sinki atsi akyu afíl há amó. Ahá bepití amó akyu ató alu mó amó. Mú óó á, bómotsulá kíná Bulu. Ilowa amó ədwéá bómá amó dón ání békinkí Bulu əma, méní Bulu əbékósó amó, bénya nkpa ání ibu alé dún.

³⁶ Bəbwé amótó akyu ahihlá, pítí amó mpli. Bəwa amó akyu ikan, pú amó tswi obu. ³⁷ Beda amótó akyu abwi mó, pú sáa bái akyu, akyu é besin ədayí ənó. Amó akyu é bedi akúfa móá akpaláá nwolú-kpákpató náti kí, akyu bedi akón. Bedinká akusv, wá amó akyu é iwiointo. ³⁸ Teki megyí əyí ántí oduts ahá ántí bëtsiá asa. Adimbitá móá abusv benatí kí fí əkvn abopú, tsia dí abwi alato móá mbótó.

³⁹ Amó hógyi só Bulu anší légyi amó fée iwu. Əkvku ibi meda tóá Bulu léhe yáí. ⁴⁰ Tsúfé atáá ibu alé, ibówa labi iwu Bulu lóbwé agywun yáí há ania amónyo fée. Mú su amó nkule bóméetalí nyá mó, yófon bréá Bulu labwé ania amónyo fée anulafon mu anstító.

12

Aní Sí Bulu

¹ Aníbu ədəm anfi bəpu hógyi tsia ántí odu bómli aní. Mú su mliha aní é atswi tógyítá ide aní bitía ya əma pú lakpan ání əlakíkl aní kíñkíñkín tsalifwi, atomi tsii əsrú amóó ida aní ansító amó. ² Mliha apu anší dinka Yesusv. Megyí aní hógyi nfiasí pú mó ənómá. Inia oyin ansigyi oduá ida gyo mu su á, olotomi wun ipian oyikpalíhesu wú. Omobu kpái ání békpaí mó tato, alayó otsie Bulu owie obiá ámu gyapisu.

³ Mlpukü ipian ání olotomi wun lakpan abwepó ibitó, bréá bolu mu, wá mu iwiointo, méní ənjé méeta mli, mlümési mu hógyi. ⁴ Iwiá mlidépri le iwi lakpantó á, mlümökötálí pri yófon bréá mlési mli nkpa há. ⁵ Mlümátan itóí ání Bulu lótai kplá mli ántí mligyi mu abísú. Əbée, “Mí bí, ní nebítí fó isu á, máho mó lalahe sv.

Ní nowá iyin wa fu á, máha mó ikpón fu.

⁶ Tsúfé əhá ání ntödwé á, mu ntowá iyin wa.

Əhá ání nəpöbwé mí bí á, mu ntébítí isu.”

⁷ Tomi wun ipian fí isu bude fó bití. Bulu dé mli əsübítí fí mu abí. Tsúfé obí əməmuv bu inú mu si tamabítí mu isu? ⁸ Ní əməbítí fó isu fí altá ətəbwé mu abí fée á, idesuná ání megyí mu bi onutó fógyi, klétoi fógyi mu. ⁹ Aní əsulów anfisu así bətəbítí aní isu, anitobú amó é. Ntogyi só anımōotsulá ba iwiiasi há aní. Sí Bulu dón amó, anya nkpa ání itamatá? ¹⁰ Bré itinbi pé aní əsulów así bətəpobítí aní isu alia budeklé. Bulu mó á, alia abówa alé su ətəbítí aní isu, méní aní é aní iwi bétun fí mu. ¹¹ Ní bude aní isu bití á, itehan aní ali bré ámvtó. Ansí tamagyí aní. Támé əsübítí ámu əma a, anitabwé yilé, tsia iwilwiito.

Atosundahé Pó Oláda

¹² Mú su mlümáha abato iwu mli, akpawunuto ikpünkí mli. Mliwa iwu əwónlín! ¹³ Mliha mli tsiató iwu alé, méní abubúpó amó bóméesin tsukole, mboún bénja ilətsá.

¹⁴ Mlubo mbódí amlha iwilwii itsia mliha əhagyísha nsiné. Mlitsia nkpa ání mó iwu letün, tsúfé əhá ání mu iwu métün móowun aní Wie. ¹⁵ Mlikí ání mlito əkvkvók móaholví Bulu awitole amó. Mlito əkvku é másí asón wá mu klonto, méní əmáopu asón wá mli nsiné, iyinta mlito akyu.

¹⁶ Mlikí ání mlito əkvku é móabwé mu iwu mbua ətəpó, ntéé əhá ání ətamabú Bulu fí Esau.

Mulápó mu hande tse ətsáwolé atogyihé. ¹⁷ Fé alia mliyin yaí á, əma a, olobodunká obi dehen oyula tsú mu si wá, támé mu si lékiná mu ha. Ibu móntá álehü su kokoli mu si, támé omenya móntó əkpa.

¹⁸ Megy íbavá mléitalí pu ibi da así mlilaba. Ótínéa oklhun tuun pú afú kpónkpónkpóntri bu, ogýá é idetsíi fé Sinaibu ámoo Israelfa baya mó así bréá Bulu dépu mu mbla há amó ámu así mlilaba. ¹⁹ Inú bonu əkpa lófúl kóklívokú, bonu əmre kpónkpónkpóntri ku lélín bláa amó asón, su bokokoli bee itsia alí, bu medékléá bétrá nu asvansu. ²⁰ Tsúfé bu metalí gyí mbla ámoo Bulu láwa há amó əbée, “Ni obwi əku kóráá iwi ida ibu ámu a, budáa mu abwi mo” ámusu. ²¹ Táá bowun mu lówa amó ifú. Mó su Mose óó léblí əbée, “Ifú lahá mí ndekpunkt!”

²² Ml mó á, Sionbu así mlilaba. Bulu Əkiankpapu amu wúlu yilé, igyi əsósí Yerusalem pú Bulu-abópu mpím-mpím ansí ogýikpa mlilaba. ²³ Bulu bití ámu abí, bu gyi ahá ámoo bawánlin amó adá əsósí ámu ofiakpa mlilaba. Bulu, ogyi ahá féé asón ogýipó amu wá mlilaba. Mlilaba ahá ámoo Bulu latsú amó áni bafon amu akláa wá. ²⁴ Yesu wá mlilaba. Mogyi Bulu múa anyánkpósa əsniné ntam əma olípó nu. Yesu obugya wúnyahé amóó ilpó yilé ba don Habel obugya amu wá mlilaba.

²⁵ Mó su mlíki wankláán, ménú mluméekiná Bulu ámoo əde mli asón bláa amu. Tsúfé Israelfa ámoo bekiná asón áni əlowa Mose bli Sinaibu así nu ámu bu metalí srí sí əsobítí ámu. Ni anu é akíná əhá ánfí ədetoi tsú əsósí ánfí əmre nu á, anu əsobítí bódón amó klé. ²⁶ Bréá Bulu lótóí Sinaibusu á, mu əmre léha əsolvú lekpunkí. Támé séi á, alahié əbée, “Nétrá kpínkí əsolvú ətsáwolé, kpínkí əsósú é tsia móntó.” ²⁷ “Nétrá kpínkí mó ətsáwolé” anfi idesuná áni Bulu əbékpunktí ató bwéhé ámu, lé mó in. Táá iméekpunktí ekekeke pé obésian.

²⁸ Mó su mlíha ada Bulu ipán. Tsúfé iwiegý áni iméekpunktí abénya tsú mu wá. Mlíha abu mu, anya mu ifú, ménú abégyi mu ansí. ²⁹ Tsúfé lélé mó á, ogýá anu Bulu ámu gyí, ətħħo ató plíplíplíplí.

13

Alia Abégyi Bulu Ansí

¹ Mlíka mli aba Akristofó dwéta kinkíinkín. ² Mlumátan afóhōsu. Tsúfé mólkha akv bəho Bulu-abópu afás, imawankí amó ní. ³ Mlíkañ obu adipósó, fé mliam amónyo dá obu. Mlíkañ ahá áni bude iwiəsin wúunus, fé mliam amónyo dé iwiəsin ámu wúun.

⁴ Akúlu múa aká bəbúu aba amó abatsiáto. Okuku mádalí mu ba əma, tsúfé Bulu əbékpití ahá áni bude ahá áni bu megyi amó akúlu ntéé amó aká wá, pú mbua atópó féé isu.

⁵ Kóba asón umádun mli ədwé wa. Táá mlíbu igití mli ansí, tsúfé Bulu lablí əbée, “Mméenatí sí mli, ntéé kíná mli ekekeke.” ⁶ Mó su abétalí wá klon bli aniaa,

“Mí Wíie Bulu gyí mí obvápu.

Mó su tóto móəwa mí ifú.

Ntə nyankpósa əbétalí bwé mí?”

⁷ Mlíkañ mli nkpa agyápu amóó begyankpá bláa mli Bulu asón ámusu. Mlíki alia bəpotsiá, amlinya hógyi fé amó. ⁸ Alí ámoo Yesu Kristo gyí ígye ámu a, alí ógyi ndé, alí kén obétsiá bré féé é ní. ⁹ Mó su mlumáha atosunáhé ətsan-ətsan igyi mli ansí, ibitia mli le əkpa wankláán ámusu. Ibu aléá mléha Bulu əbówa awitole há mli ənjetó əwvnlin, megyi atogyihé mbla, áni itamawá labi kóku há mósú agyípóso gyí.

¹⁰ Anibó afódié-asubwi kóá igyi ahapó ámoo bəha Bulu igyi əsolvús nfi ámu bu ma əkpa gyí mósú ató. ¹¹ Bulu igyi əchapó dehen tópó mbwi obugya wíie Əwankíkpáto Əwankíkpá inu yóðó amó lakpan iwi afódié, butópó aye amu mó ya mmuátsé, yówa mó ogýá. ¹² Iní só Yesu é lówu mmuátsé, ménú əbópu mu onutó obugya gyóra mu ahá, amó lakpan su ní. ¹³ Mó su mlíha adali yo mu wá mmuátsé inu, abukpó ania monyo. ¹⁴ Tsúfé anumá wúluá ibétsiá yó əsolvús nfi. Anigýó wúlu amóó ibá ámu. ¹⁵ Mó su mlíha atson Yesusu akanfu Bulu, ibwe afódié áni anidépohá mu ekekegyéke. Mogyi ənjetó asón áni anidépohá an. Wíie numnyam nu. ¹⁶ Mlumátan awitolewasu. Mlyie mli atóts ha aba, tsúfé mó aná gyí afódiéá itegyi Bulu ansí ní.

¹⁷ Mlíbu mli nkpa agyápu, amliba iwiəsi ha amó. Tsúfé bu tamadá əkpónó mli əklásukní su. Bu yin ání bęyele alia bəpuki aní əklásu ənó Bulu ansító. Mlíha amó abubwé amó agyómá ansigýisú, megyi nwesu. Ní megyi alí á, imóəwa labi kóku há mli.

¹⁸ Mlitsia bo mpái ha an. Nyin ání aní klon medé aní pón ha, támé anidékléá abétsiá tsiátó wankláán brégyibré. ¹⁹ Nhíé ndekléá mlíbóó mpái, Bulu əháa mí ansanki ba mli wá nkenyó ánfits kótóó.

Mpái Trdhé

²⁰⁻²¹ Iwilwii Əhapó Bulu, əleküsá aní Wíie Yesu Kristo tsú afúlito ámu əháa amlitali bwé yilé kugyíkúá ədeklé. Ndé mu kokoli mbéé, ətsuvn Yesu Kristosu əbwé táá ədeklé anitó. Yesu gyí

akúfa Əkpapó kpɔníkpɔntiá Bulu lópu mū obugya ká ntam amúó ibu inu bré fée, mua mū akúfa, bugyi mū ahá amu nsiné ní. Numnyam ibwéε mū klé yófún bréá itamatá! Amen.

Iklá

²²Mí apíó, ibu móntóá əwoló kútúklú nawánlín sísi mli. Támə nobwíí ipa, mlıyaa asv amlinu móntó asón ání ndepvwá mli əwolní. ²³Ndə mli ibi ha ání balé anı́ píó Timoteo obu. Ní ələwa əsa bɔtó mí nfí mó á, nékpa mū abéba békí mli.

²⁴Nchá mli nkpa agyápó pó Bulu ahá atráhe fée itsiá. Akristofə ámúó bubu Italia əmátó ámu é béká mli itsiá.

²⁵Ndə Bulu kokóli mbéε, əwáa awítəle ha mli fée! Amen!

Yakobo ɔwulú

Itsiáha

¹ Mí Yakobo ání ngyi Bulu múa aní Wie Yesu Kristo osúmbi dé ɔwuló ánfí wanlín sísi mli Bulu ahá* ání mliladásán wá oyító fée. Nde mli itsiá ha.

Ansigiyina Iklánto

² Apió aba, ní mlowíe ikplán móa asón wunhetó á, ansí ihíe gyi mli. ³ Tsúfíe mluyin ání ní boso mli hógyí kí a, itehá mlitotomi talí líi mli asón wunhe fée ɔnó. ⁴ Ní mlétalí tomi líi mó ɔnó á, ibéha mlédan, wá alé, fún tógyítótí. ⁵ Ní mlita okó lehián nyánsa á, skíli Bulu. Obéha mu faan. Omóowa mu péltó, tsúfíe Bulu tópó awitole há ahá fée nyánsa. ⁶ Táme ní fókoli mu a, pu hógyí kóli mu. Másusúu fée ɔméeha fó. Tsúfíe ní fumohogyi ání obéha fó á, fogyi fé ɔpúá idá yó nkápá, iladá yó ɔma. ⁷⁻⁸ Ohá ání ogyi ali, mu agywün tamalíi tsukvle ɔmádinká ansí obéé, menya tototo tsú aní Wie Bulu wá, tsúfíe mu agywün igyi anyo.

Ohian Pó Iwinya

⁹ Ansí igyi Okristoyin ání ɔma tóto, tsúfíe Bulu latsú mu fóá. ¹⁰ Ní Bulu obá iwi onyapú é así á, ansí igyi mu. Tsúfíe mu nkpa bótson fó oyí ntswítswi. ¹¹ Alí ámóó ówí ɔnó iwlín, itó ifá, móu ntswítswi tóbó kpákpáa; ifá ámu alé tetá ámu a, alí kén iwi onyapú déyo ɔdebá alu obówu ní.

Isóki

¹² Bulu toyúlá ohá ání ototomi ikplánto. Tsúfíe ní oledali móts á, Bulu obéda mu ipán, há mu nkpa ání itamatá, igyi isogýí-ipa ámóó olchue obéé, móphá ahá ámóó botodwé mu amu. ¹³ Ní boso okó kí a, ɔmáblí obéé Bulu láso mu kí, tsúfíe ohaa méetalí so Bulu kí obéé, obwéé lakpan. Bulu é tamasa ohaa kí obéé, obwéé lakpan. ¹⁴ Nyankpusa onutó ɔwáli laláhe témlé mu, bítia mu wá isókitó. ¹⁵ ɔwáli laláhe tokwíi lakpan. Lakpan é igyi ɔhasú á, itópó lowu ba.

¹⁶ Mú su apió adwepó, mlumáhá ohaa ɔmle mli. ¹⁷ Ató wankláán pó atokiehé yíle kugyíku itsú ɔsósó. Itsú aní Sí Bulu, ɔsósó ató wankihé Obwepó ámu wá. Otamatsé fó ɔpa móa onyé. ¹⁸ Mu apétó olopo mu ɔnokwali asón kwíi aní, ménü abóbwé agyankpapu mu ató bwéhé féeét.

Asónnu Pó Músógyí

¹⁹ Apió adwepó, mlínu. Mlkósi nu asón asi. Mli ɔnó máwa ɔsa. Mlkósi nyá obloé é. ²⁰ Tsúfíe obloé tamabwé táá Bulu tekle. ²¹ Mó su mlile tsiató laláhe kugyíku le mli nkpató, amlisi lakpan bwé. Mboún mlíba iwlasi, amlího Bulu asón ámóó aladú wá mlito ámu. Mó obéha mli okláa obénya nkpa ní.

²² Mlbwe dinka Bulu asón ámósu, mlumábwé mó anupó keke. Ní mlbwé mó anupó keke a, iwi mlidémél. ²³ Ohá ání onú Bulu asón, omegyi móosó gyí fó ohá ání alakí mu iwi ahuhwéétó. ²⁴ Onyánatí mó asi pé á, alatan aláa olowun mu iwi. ²⁵ Táme ohá ání ɔleyaa asú nü Kristo mbla ámóó lófon, itehá anitegyi iwi ámu, ɔmetan móosó, ɔde móosó gyí a, Bulu obóyulá mu ɔkpagyíokpasó.

²⁶ Ohagyíoha ání obéé móde Bulu súm, táme ɔtamakítá iwi mu tóito á, ɔde iwi mlé. Mu Bulusúm igyi kpaali. ²⁷ Bulusúm oduá mó iwi letin, asvrapusu ma mó iwi, aní Sí Bulu tekle gyí, mlékí awumbi mba asvrapusu amó ikplánto. Mléki ání oyí ánfito lakpanbwé é iméegyi mlisu.

2

Fitáto Futi Ki

¹ Mí apió, ní mlilahó numnyam Owíe Yesu Kristo gyí a, mlumáfutí fitáto kí. ²⁻³ Ní iwi onyapúá ɔdidi tatiá ibó ibiá, olówa sika ató pó ohiániá ɔdidi tatida béká mli Bulu osúmkpá a, mlumáhá iwi onyapú ámu otiákpá, bláa mu mlíaa, obétsíá oyilekpá nfí; bláa ohiáni ámu mó mlíaa, otsíá así otineku inu, ntéé odúnka otineku lu. ⁴ Ní mlobú ahá amó iwynya su á, mlumákópú agywün laláhe gyí asón ní?

⁵ Apió adwepó, mlíyaa asú amlinu. Bulu lélé oyí ánfito ahiánfo obéé, bonyáa hógyí ání mó ɔnó bu ɔnlín, abotsia mu ibwégyí ámu, fó alí ámóó olchue yái obéé, móphá ahá ámóó botodwé mu amu. ⁶ Táme mli mó á, mlitckpói ahiánfo. Nfíte mli, megyí iwi anyapú ánfí tesísi mli, tswín mli mánsu, sáma mli wúlu ahande wá ní? ⁷ Megyí amó dé Kristo idayilé ámóó idin mlisu ámu kpkói ní?

* **1:1** Yakobo léti Bulu ahá obéé, abusuan duányo ámu.

⁸ Bulu mbla ámu fée nwun, bəwanlín wá Bulu ason wanlínhé amoto gyí, "Dwe fó bá fé fó iwi." Ní mlidé móosó gyi lélé á, móomó mlidé ito wankláán bwe. ⁹ Táme ní mlotfuti fitatō ki a, mlhabwé lakpan. Bulu mbla ámu lahá mli ipón. ¹⁰ Tsúfé fóá fegyi mbla ámu féesó, táme fepán kule pé á, fagyi pón áni fatón mbla ámu fée. ¹¹ Tsúfé Bulu lélébli obéé, "Máto mbva." Mó kén lélébli obéé, "Máma oha" é ní. Mú su ní fumokótó mbva, táme famó oha a, fumokókná Bulu mblasu gyí ni? ¹² Bulu obápu mbla ánfí itehá antegyi iwi ánfí gyi ahá asón. Mó su mlíki wankláán, mli ason blihé pú mli bwéhetó. ¹³ Tsúfé oha áni otamawun ahá nwé á, Bulu omóowun mu nwé. Táme ní fotowun ahá nwé á, Bulu obówun fu nwé mu asón ogyiké.

Hógyi Pó Bwéhé

¹⁴ Apió aba, ní oku obéé, mohó Bulu gyi, táme mu bwéhé mosuná alá á, labi momó mu hógyi amó bù? Mó odu ibétalí há mu akláa obénaya nkpa? ¹⁵⁻¹⁶ Ní fowun fó aba akvó boma ató dídahé pó oyi kehetá atogyihe, táme fomeha amú, febláa amó fée, "Nehá mli itsiá. Mlitsia wankláán. Bulu ɔkpáa mli, oha mli tóá ide mli hián" a, labi momó fó ason blihé amó ilowa? ¹⁷ Alí hógyi igyi ní. Hógyi oduá yilébwé há fó bá ima móttó á, igyi hógyi wúhé.

¹⁸ Oku obétalí bli obéé "Fubu hógyi. Mí é ntobwé yilé." Néle bláa mu mbéé, "Suna mí fó hógyi amóó yilébwé ima móttó ámu. Mí é nosuná fó mí hógyi tsú mí yilébwetó." ¹⁹ Fó hógyi desuná áni Bulu ɔkole pé bu inu? Ibu alé! Táme bi áni ojé laláhe fée bohogyi al. Mó su botenyá mu ifú, kpínkí kpakpakpakpa. ²⁰ Fó oha mimláhe, fodekléa fówun áni hógyiá itamabwé yilé igyi hógyi kpaalí? ²¹ Anáin Abraham lóbwe yilé Bulu ansító, tsúfí olotsulá kpá mu bi Isak yáa pututo, teki oyómó mu bá afodíe há Bulu. ²² Mhlawun alá nanáin Abraham hógyi pó mu bwéhé lenati? Mu bwéhé su mu hógyi lfoun. ²³ Alí Bulu ason wanlínhé anfí ileba móttó ní. Obéé, "Abraham lóho Bulu gyi. Mó sú Bulu lóbu mu yilé obwépó," tí mu mu nyawie ni. ²⁴ Iní su séi á, mlíbi áni yilébwé téhá Bulu totsú oha áni mu asón da ɔkpa mu ansító, megyí mu hógyi pé.

²⁵ Alí ileba ha obu-ənó otsiápó Rahab é ní. Bulu lótsu mu áni mu asón da ɔkpa, tsú tóá obéé sv. Olópu Yudafé ɔkuá beba bude ansi wa ki mu omátá nján, olahe amó betse ɔkpa srí.

²⁶ Alí ámuó ojé ima oható ógyi itowuhé ámu a, alí ní yilébwé memá hógyisu é igyi hógyi wúhé ni.

3

Ədandó

¹ Mí apió, mli fée mlímábwe iwi ató asunápó. Tsúfé Bulu obégyi anu ató asunápó anfí asón kinkíinkin. ² Aní fée anitepán brégyibré, táme ní oku tamapán mu tóta á, móomó olófun. Obétalí gyi mu iwisu ɔkpagiyákpasu. ³ Apóki, dátobi ku pó botəpówá ɔpanko ənó, pódámlí mu, súná mu ɔkpa pó tóá obéé. Itehá otobú anu. ⁴ Mlkí ntsusu-yibiá idün ntsu ansító. Ilomoní, afú kpónkponti tópó mó náti. Táme ɔtabu pátáplábi ku tédámlí mó, súná otinéá iyóá. ⁵ Alí anu ədandó é igyi ní. Iggi anu iwi itó túkúrlíbi ku. Táme itetálí bli asón kpónkponti pôtsú iwi.

Igyi fé ogya plenplenbi áni iwasá ipó yilé ogyi. ⁶ Iggi ito laláhe á iteyintá ató fée anu iwi. Itakpói nyankpusa, yíntá mu nkpatiátó fée. Isubiti ogyá áni itamadunto ədandó ogyá ánfí tetsánki tsú. ⁷ Nyankpusa tetálí bwé pututó-mbwí, mbubwí, awá pó ntsutsu mbwí akugyáku butemántá. ⁸ Táme oha mókótálí bwé ədandó əmantá ki. Ito laláhe ədandó gyi. Ətamatásia díin. Elín áni itomş ssoón bó mó. ⁹ Anitópó anu ədandó kánfó anu Wie pó anu Si Bulu. Mó kén anitópólwí ahá ni. Táme Bulu onutó lóbwe nyankpusa fó mu iwi. ¹⁰ Ənó kule pé ámoto ikansó móá ilwí tedáli tsu. Mí apió, ima aleá ibéba al. ¹¹ Ntsuá ibu anúle pó ntsuá ima anúle bétalí ln tsu obón kuletó? ¹² Mángó oyí bétalí swié kankaba? Ntée baflé oyí bétalí swié mángó? Ekekece! Alí ntsuá ibu anúle méetalí ln tsu obón áni móttó ntsu ma anúletó ní.

Nyánsa Áni Itsú Bulu Wá

¹³ Ní oku bu nyánsa móá asón asinu mlíti á, móomó opów mu tsiató wankláán le mó suna tsu mu bwéhé pó mu iwasibá áni itsú mu nyánsato. ¹⁴ Táme ní olu pó ənsípe tsiató bu moto á, móomó omápo ibi sí kántá, bli obéé mu bù nyánsa. Ní obéé ali á, alawá afunu dínká ənakwali amusu. ¹⁵ Nyánsa ánfí odu motsú əsüsó. Itsú oyító ató omagyáá, tsiató laláhe, pó ojé laláhe wá. ¹⁶ Tsúfé ətinégýatíné áni olu pó ənsípe bu a, aba asimánu pó lalahebwé tétsiá inu. ¹⁷ Táme oha áni mu nyánsa itsú əsüsó á, gyankpapu, mu iwi letin. Ololwíi, ətədwé ahá, əteba iwasí. Otowun ahá nwé, ətabwé yilé. Ətamafútí fitatō ki, ətabwé ató tsu mu klonto. ¹⁸ Ahá nsiné əlapodó todú iwliliá itspó yilébwé ba.

4

Oyító Atá Dwe

¹ Nto téti ikó móá itré wá mli nsiné? Megyí əwóli laláhe áni ideklé igyi mlisó topóba? ² Mhlipó ənsípe mlidé ató klé, mlímédé mó nya. Iní su mlidé ahá mo. Mli aní depé ahá atósó. Mó sú mlidétré kó ní, táme mli ibi méeda mó ki. Tóá swá mlíményá gyi, mlitamakólí Bulu oha mli. ³ Ní mlékóli kóráá á, ətamahá mli, tsúfé agywun laláhe mlitəpókólí mu. Alá mlápová

iwi ansigyi su mlidé mu kvlí. ⁴ Mluladámlí omá há Bulu. Mluméyín ání ní mlidé oyító atá dwe á, mlidé Bulu lu? Ní foideklé fée fódwé oyító atá á, fotébwé Bulu olupó. ⁵ Ntée mlidékíi mliaa, kpaah Bulu asón wanlínché amu léléblí obéé, "Bulu tamatsúlá Ójé ámuvá olupowá anito ámuvó?" ⁶ Iní sú atépó awitale tsotsaotsa kpá aní, fée alia Bulu asón wanlínché amu léléblí ní. Obéé, "Ótekosó líi iwi atsupósó,

táme atépó awitale kpá iwiásí abápo."

⁷ Mú su nde mli bláa mbéé, mlubá iwiásí ha Bulu. Mlikusó lu Óbunsámsó, obésri náti mli wá. ⁸ Mlikpukpé manta Bulu, Bulu é obépkukpé manta mli. Lakpan abwepó, mlifwi ibi le lakpanbweto. Ahá ání mli agywun igyi anyo, mliha mli klonto itun. ⁹ Mlisu, amlha mli iwi iwa mli nwé, mli lakpan su. Mli mósti idámlí isú, mli ansigyi imli péh. ¹⁰ Mluba iwiásí Bulu anstító, méní obótsu mli fóá.

Aba Iwi Asón Blí

¹¹ Apió adwepó, mlumátrá blí mli aba iwi asón. Mlumátrá tsii aba, kpóí aba. Óhagyóha ání olele mu ba ilá ntée gyi mu asón á, ilosuná ání obéblí obéé, Bulu mbla ámu ima ale. Iní désuná ání alatsu mu iwi ání odon mbla ámu. Ní odon mbla ámu a, mómu ómedé Bulu mbla ámu bu. ¹² Bulu lówá mbla ámu. Mu pé obétalí pó mó gyi aní asón. Mu pé obétalí ho aní nkpa, ntée mó aní. Ní igyi ali mó á, fogyi ma ání fegyi fóá bá asón?

Ansi Pvdiñka Ókesu

¹³ Mliya aso amlinu. Mli ahá ámuvá mliteblí mliaa, "Nde ntée oké abóyo wílu yilé kusu, yétsia unu ofi okule gyi ibiá nyá iwi" ámu. ¹⁴ Mbéé, mliyín oketó? Mliyin alia mli nkpatiáti bóbwe? Mligyi fée agyinde, itedáli dinká, táme itamawá opá kuku, itofwi. ¹⁵ Mú su tóá ilehián ání mléblí gyi, "Ní Bulu lótsulá há aní nkpa á, abóbwe íni ntée íni." ¹⁶ Ní imegyí alí á, ilosuná ání mlidé iwi tsu, pó ibi sí kántó. Lakpan iwiásí ánfí odu gyi.

¹⁷ Mú su ohá ání oyin ito wankláán, táme itamabwé á, ode lakpan bwé.

5

Iwi Anyapó Asón

¹ Iwi anyapó, mliyu amlisora okitikíti, tsúfí ipian kpónkponti ibá mlisó. ² Sái ánfí á, mli atonyahé fée lapló. Atéple bawí mli atati. ³ Mli sika ató é lakkói, wí nkau. Mú nkau ámu obégyi mli iwi adánsie, yíntá mli oyolvó fée alia ogýa teyíntá ató. Mlikakle ató tsotsaotsa yái kpaali, bré ánfí oyí ibá bómó onó ánfí. ⁴ Mlikain ání ahá ámuvá mlilóbo ipa, boyó agyómá mli ndotó, táme mlilékiná amó iko ka ámu isú lató Bulu, túmi fée Owé amu. ⁵ Mliatsiá osolvó anfisu, gyi nkpa móá odwé pówá nfó fée nnantswie há mli ómoké. ⁶ Mliyahá ohá ání mu asón da okpa ipón, mó mu, ómepriú iwi.

Iklunya Mba Mpáibó

⁷ Apió aba, mluyá klon tsia gyo aní Wé Yesu Kristo ibá. Mliku alia odatopu tenyá klon tsia gyo nyankpu gyankpapu móá tráhe, pó alia otetsiá gyo bréá osolvó amu ibéha ató pöpwé bówie wóyí. ⁸⁻⁹ Mli é mlinya klon amlinu kímkín, tsúfí aní Wé, ogyi asón ogyípó amu ibá lafon. Mú su mlumátsiá tóí mli abasv, méní ómeha mli ipón.

¹⁰ Apió, mlupu Bulu ónásó atóipó amuvá beblí Bulu asón ámu bwé mli atosuánhe. Bowun asón tsotsaotsa, táme benya klon. ¹¹ Mliku alia anitobú amu. Itsú alia botomi amu asón wunhetó su. Mlikain Hiob é iwi asónsó. Alia olotomi mu asón wunhetó. Iní su Bulu lóyulá mu mó óma. Léél, Bulu bu awitale. Otowun ahá nwé.

¹² Mí apió, ndeklé mbéé mlubí wankláán ání mlumátnu osósó ntée osolvó, ntée ká totso. Mli "In!" ibwéé "In!" mli "O-o!" é ibwéé "O-o!" méní Bulu méeha mli pón.

¹³ Ní oku dé ipian wíun mlito á, okókoli Bulu. Ní ansí de oku gyí é á, ówáa ilu kanfu Bulu. ¹⁴ Ní oku délo mlito á, otíi ópasua ahande aboba bokokóli Bulu, abókpá mu ofobi aní Wé idáto. ¹⁵ Ní bokokóli aní Wé hógyító á, obétsa mu ilo, obókusó. Ní alabwé lakpan ku á, Bulu obési mó fée kié mu. ¹⁶ Mú ali su mlile mli lakpan bli, amlukokoli Bulu ha aba, méní obétsa mli ilo. Ohá ání mu asón da okpa mpái tówá ogýa. Itayó agyómá wankláán. ¹⁷ Nyankpusa Elia é gyí fée mía fonyó. Olokókoli Bulu kímkímkín ání nyankpusa móá tófón.

¹⁸ Ólélakóli mu ání itswie. Léél nyankpusa létií, iléha ató lelawá alé ósolvó.

¹⁹ Mí apió, ní mlita oku adida hógyító á, oku ósánkia mu ba. ²⁰ Mliyá ání ohá ámu lalé okláa tsú lowu ání tekí obówuto. Mú su Bulu obési mu lakpan tsotsaotsa kié mu.

Petro Owolú Gyankpap

Itsída

¹ Owolú áñfi itsí mí Petro ání ngyi Yesu Kristo sumbí oyopó wá.

Nde mó wanlin sísi mli ahá ání Bulu lalé bwé mu abi, mliladásán yóbwé afó Ponto, Galatia, Kapadokia, Asia yédal Bitinia omátó féé. ² Ósi Bulu lalé mli fé alí ámóó əlehihié mó yái ání ibá móto ámu. Bulu latson Óje Wankihé amusu bwé mli mu ahá, méní mlóbu Yesu Kristo, mu obugya é ibógyoráa mli.

Bulu ohí gyi mli bvalé, oha mli iwilwii tsotsaotsa!

Okpakú Ání Imóobwé Kpaali

³ Mliha akanfu Bulu. Mogyi aní Wie Yesu Kristo mó Sí pó mó Bulu ní. Mo nwewdúun kpónkpaaonkponti ámu su alakósóa aní Wie Yesu Kristo tsú afúlito pohá aní nkpa popwe. Iní lahá andlanú iwiási ání aní okpakú móobwé kpaali. ⁴ Mó su aní ansídn ání aní ibi bédá siadé yilé ámóó Bulu léhié ání obóphá mó abi ámu. Alalá mó yái osósó wankláán há mli, atsá itamayintá, itamaplá, itamakpá é. ⁵ Siadé yilé áñfi igyi mli ahá ámóó mlilahogyi amu klé. Mli hógyi su Bulu túmi bun mliuso, idé mliuso kú alu yófon ató féé nkpa ohóke ámóó Bulu lalá yái áñi obéle mó ówan oyí onóméké ámu.

⁶ Ibo móto ání isóki ətsan-ətsan idé mli tu, mlidé asón wúun, támé itó áñfi mli ansídn mósó áñfi su aní mækósi mli gyi. ⁷ Tóá suá mlidé asón wúun gyi, mó obósuná ání mlilahá Yesu gyi lélé ní. Tó botató sika pepe ání itetálí yíntá kóráá ki bee, wankláán igyi. Alí kén bápu asón wunhe sa mli hógyi ání ibu labi dún sika pepe ki bee, lélé mlilahá Yesu gyi, méní mlétalí líi kíkiní ní. Ibá alí á, békafó mli, wá mli numnyam, há mli idayilé eke ámóó Yesu Kristo obéle iwi ówan ámu. ⁸ Ibo móto ání mlumókowun Yesu kí, támé mlitodwé mó. Mlumédé mó wúun mó, támé mlidé muso hógyi. Iní su ansigý kpónkpaaonkponti ání onó méetalí bli labólá mli. ⁹ Tsúfé mlidé mli nkpaħħá amóó mlenya tsú mó hógyító ámu nya.

¹⁰ Bulu onósó atápó amu beblí nkpa áñfi Bulu obóhá mli áñfi asón tswi. Betetée mó awítolé asón áñfito wankláán, méní bónu mó asi. ¹¹ Kristo Óje letsí Bulu onósó atápó anfito, tsíá suná amó, beblí yái aláh Kristo obówun ipian. Mó ema a, numnyam kpónkpaaonkponti héba. Mó su besen ansítá ání bélí bréá nkpaħħó anfi ibéba pó ohá oduá ibótsón mosu ba. ¹² Bulu lélé suná amó ání megý amó só bude asón ámu ökan da, mboún mli su bude mó ökan da. Séi mó mlulanú asón ámu. Tsúfé Bulu lówa mó Óje Wankihé tsú osósó bebláa asón wankláán ámu ökan adaptó alí asón áñfi, amó é beda mó ökan suná mli. Bulu-abópu kóráá ansí tépé ání bónu alí asón áñfi asi.

Iwtintó Tsíd

¹³ Iní su mlida iwiuso amlíkita iwi. Mlipu mli aní fée dinka awítolé amóó Bulu obówa há mli ekaé aní Wie Yesu Kristo abékpí tsú osósó bele iwi ówan ámu. ¹⁴ Mlubu Bulu fé alí ámóó nyebí botobú amó akwípó amu. Mlumáha tsiátó laláhé amóó iletisí mli bré ámóó mluméyín tóta tsú Yesu iwi ámu igyi mliuso. ¹⁵ Mboún mliha mli iwi itin mli bwéhé féeító, fé alí ámóó Bulu ámóó oleti mli ámu iwi letin amu. ¹⁶ Tsúfé bawanlín wá Bulu asón ámvtó bee, “Bulu obéé, ‘Mliha mli iwi itin, tsúfé mí iwi letin.’”

¹⁷ Mogyi ohá ání mlitétí mlihaa, mli Sí ní mlidé mpái bo ní. Ótamaki oha ansító ní əde ahá asón gyi. Mboún ohagyíha bwéhé ətöpogýi mó asón. Mó su mlipu Bulu-ifúnya bwé mli bwéhé kugyíku nke tráhe anfi ilasí mli oyí áñfito. ¹⁸ Tsúfé mlyin téá əlopuká mli nwunso ika, há mlilagyi iwi tsú mli anáin amándié laláhé ámóó iletin mli əkpá ámvtó. Itó ámóó əlopuká mli nwunso ika ámu megý fé sika pepe móúa sika fututú ání itetálí yíntá. ¹⁹ Kristo obugya ání ihié bu ibíá əlopuká mli nwunso ika ámu. Kristo gyi fé okufabiá əlfon ha mbusuo kugyíku le, piná kóku ma mó iwi. ²⁰ Asa Bulu lóbwé oyí á, əlehihié téá ibéba Kristoso yái. Mli só Bulu lalé mó suná bré tráhe anfito. ²¹ Kristo lahá mlilahá Bulu gyi. Bulu lókvóva mó tsú afúlito, wá mó numnyam. Mó só mli ansídn Buluso, mlidé téá alahié əkpá kú ni.

²² Mllagyi dinká onókwali amóó ibu Kristoto ámu. Mó su mlilatun mli iwi há Bulu, mlidé aba dwé fí apíó. Megýi ansító-odwé mlidépohá aba. Mhyó móosó amlidwé aba wankláán tsu mli klonto. ²³ Bulu lakwú mli pòpwé. Megýi nyankpósa ání oméetsíá nkpa wá ɔpásó olotsón kwí mli. Mboún Bulu asón ámóó ibu nkpa, ibu inu bré féeító amusu olotsón kwí mli. ²⁴ Bawanlín wá Bulu asón ámvtó bee, “Anyánkpósa bugyi fí ifá. Amó numnyam é igyi fí ifá ntswítswi. Ifá towú, mó ntswítswi tóbó kpákpáa, ²⁵ támé aní Wie asón ámu mó bu inu bré féeító.”

Asón áñfi gyi asón wankláán ámóó mó ökan adaptó beda suná mli ámu ni.

2

¹ Mó su mlile agywün laláhe kugyíku le mlito. Mlumátrá mlé aba, ntée bwé apinabwébí. Mlumátrá pe ansi abasö, ntée tsii aba. ² Mlibwe mli iwi fé nyebí bóbwe, amlha Bulu asón ámúv iletün, tato mérfráa móto ámu idinka mli ɔwóli brégyibré, fé ali ámúv nyópu-ntsü tedínká nyebí ɔwóli amú. Méni ibéha mlédan, nyá nkpaħħo tsú Bulu wá. ³ Mhlakápó anı Wie amu ki, mllawun ání abu awítole.

Akristofa Babwé Aha Popwe Hå Bulu

⁴ Mó su mlukpukpe ba anı Wie Yesu Kristo wá. Mugyí nkpa Owie ni. Kristo gyí fé ibwiá ahá bekiná mó áni ima labi, támé Bulu lélé mó áni ibu labi mu ansító. ⁵ Ḥnejtós asón nebá beblí á. Mliba Bulu wá bré ánfí mlibu nkpa ánfí, obwe mli fé abwiá ɔdəpoyi obuá bótswé mu móto. Obwe mli mo igyí ahapó áni amú iwi létün, amltsu Yesu Kristosu ha Bulu igyí ámóv mu Ḥnej losusú suná mli, itegyi mu ansí ámu. ⁶ Tsúfe bōwanlín wá Bulu asón ámuto bee,

“Bulu ɔbée, mlikí, nałé ibwi ání ibu labi,

póbwé okonkísóbwí yáí Sion wúluto.

᠀hagyóha ání olħo anı Wie, ogyi okonkísóbwí ámu gyi a,
peli mēekitá mu ekekeke.”

⁷ Ibwi ánfí híe ibu labi há mli ahá ání mlláħha Kristo gyi. Támé há ahá ání bómħaha Kristo gyi mó á, Bulu asón ámu iħblib ɔbée,

“Ibwi ánfí obu ayípó bekiná ni.

Támé máléhemli ibwi ání ihié bu labi dòn mó fée ni.”

⁸ Asa ē á,

“Ini gyí ibwiá ahá bósutin mósó dida ni.”

Bósutin mósó, tsúfe bómegi Bulu asón ámu. Alí Bulu lěħe yáí ání ibá ha amó ni.

⁹ Támé mli mó á, mligý ɔmá ání Bulu lalé. Owie amu igyí ahapó. ɔmá wankihé ání Bulu lapó mli bwé mu onutó ahá ni. Molálé mli tsú oklunto pó mli ba mu ɔkandie wánkhé amu asi ɔbée, mlibéda ofúla amóv alabwé ámu iwi ekan. ¹⁰ Teki bré ámu a, megý Bulu ahá mligý. Támé sei mó á, mllabwé Bulu ahá. Bré ámu a, tekki Bulu nwewuun ima mlsu. Támé sei mó á, mu nwewuun laba mlsu.

Bulu Nkpabi

¹¹ Apió adwepó, nhie nde mli olá da. Afóo mligý, mluméetsiá ɔsulóv anfisu wá ɔpá. Mó su mlile iwi tsu nyankpusa ɔwóli laláhe amúv itekó mli ɔkláa isá ámuto. ¹² Inia mli ɔmáttó tsie su á, mltisia tsiátt wankláan, méni ni bħedblí bee mli tsiátt ima ale a, bōwun mli yilébwé, fowun békantó Bulu eke amúv ɔbħba beku amó gyumagyihé amu.

¹³ Ani Wie Yesu su mlibu aban mua ɔħagyóha ání bapú túmi wá mu ibto. Mlibu ɔmá skpapó áni ɔde ɔmá ámu fée-su gyi. ¹⁴ Mlibu ɔmásó akípu amúv ɔmá ɔkpapó lale ɔbée, bħibti lakpan awlepó isu, abu勘fó yilé awlepó ámu. ¹⁵ Mlibwe yilé puka ason laláhe amú aha mimlhé beħebli mábí su tsú mli iwi ámu itin. Tsúfe ɔkpá ámifsu Bulu dékké ɔbée, mlibwé mó ní. ¹⁶ Mltisia nkpa fé ahá ání bħutsie iwi, támé mlumápu mli iwi tsitsiá ámu tin ansibi bwé laláhe. Mboún mltisia nkpa fé Bulu asúmpó. ¹⁷ Mlibu ɔħagyóha, amlidwé mli aba ahógyipu. Mlnya Bulu ifú, amlibu mli ɔmá ɔkpapó.

Asúmpó Iwiasiba

¹⁸ Nkpábi, mlinya mli awie ifú, amlipu obú ha amú. Megyí amúá bolwií, bħbu awítole há mli nkole. Mlibu amúá bħbu owuntoln mlsu é. ¹⁹ Ni ibta móto ání beħá mlowun iwi-asin koko kpaali, támé Bulu sú mlotomi ho mó faan a, Bulu ansi bégħi mli iwi. ²⁰ Labi momu ibu ní fatom, badá fó fó lakpan sv. Kuku nu mót. Támé ní fobwé yilé asa fotomi beda fó á, Bulu ansi tegyi fó iwi. ²¹ Ason wunħe ánfí aná su Bulu lěti mli ní. Tsúfe mli su Kristo onutó ċlótomi tsu ason wunħetis póbwé mfántohón há mli, méni mli ē mlatsu mósó. ²² Bōwanlín wá Bulu ason wanlinhé amuto bee, “Oħħabwé lakpan koko. ɔmembé ɔħħaa ē.” ²³ Besia mu, mu mó omesia ɔħħaa. Bréa ɔde ipian wiun a, ɔmeka ɔħħaa, támé olħopu mu ansi dinká Bulu, asón ogyipó ɔnċkwaliu amusó. ²⁴ Yesu Kristo onutó lħo anu lakpan fée súrā, beda mu mánta oyikpalihé amusó, méni abégyi iwi tsú anu lakpanta, tsíá nkpa há yilébwé. Tsúfe bōwanlín wá Bulu asón ámuto bee, “Mu iwi nlø amuto mħlénja mli il-ħotsá.” ²⁵ Tsúfe mligý fé akúfa fwiħé, fé ali ámúv bōwanlín wá Bulu asónntó ámu. Támé sei mó á, mllayinki bá mlibuo Yesu, mli ɔklásu ɔkpipu pó mu ɔkpapó ámu.

3*Akulū Múa Aka*

¹ Atsi, mlibu mli akulú ali kén, méni ni amótó akv bómħa Bulu asónsó gyi kóráá, bōwun mli tsiátt a, ibétsé amú, megý mli obétepí trá bláa amú assansu. ² Tsúfe bōwun mli tsiátt wankláan pó alia mlitħieħi bù ató. ³ Mli alé imátsu mli imi bwé, atati yilé didá ntée sika atáá

ibu ibiá wato. ⁴ Mboún mliha mli alé itsu mli klonto. Aléá itamayínta gyí móá ibu alé, ilolwií. Mótehié gyi Bulu ansí ni. ⁵ Tsúfē alí kén bímbí ámu atsiá bopu amó iwi há Bulu, pó ansí dínká mosu bobu amó akúlu, su bowa akile ni. ⁶ Alí kén Sara lóbú mu kulu, oletsia tí mu obéé, "Mí wie" ni. Mu abí mlígyí, ní mlbwé yilé, mlíménya tóto ifú.

⁷ Alí kén mli ayin é, ní mliu mli aká mlbwu inu á, mlíbi ání buma awútá ɔwvnlin fé mli. Mlwun amó nwé, amlipu obú ha amó. Tsúfē mliu amónya obénya Bulu atokiehé ámóó igyi nkpa ámu. Mlikita mli aká tsuñ əkpa ánftsu, méní ní mlidé mpái bo á, tóto méetin mli əkpa.

Iopianwúun Yilébwé Sv

⁸ Itráhé-tráhé a, mli fée mliha mli agywun ibwe kole. Mlísu ha aba, amlidwé mli aba Akristof. Mlwun aba nwé, amlipa iwiásu ha aba. ⁹ Mlumápu lalahe ká lalahe ik. Ntée ní ahá besiá mli á, mlímásia amó ká ik. Mboún mlyula amó, tsúfē Bulu létu mli ání mlbóyulá ahá, méní obóyulá mli. ¹⁰ Bswanlín wá Bulu asón ámoto bee,

"Ní øku déklé obéé, mu tsiátó iwa alé,

otsia ansigiyító a,

mómó osií ahá iwi asón lalahe blí,

osi afunu wa.

¹¹ Osii lalahe bwé, obwéé yilé.

Odúnka iwlwii, ogyáá mó əkpa.

¹² Tsúfē Bulu ansí bu yilé abwepósó.

Oteyaa asu ní amó ato külhé.

Táme otokósí líi lalahe abwepósó."

¹³ Ma obópu lalahe gyi mli, ní mli ansí ipé yilébwesu? ¹⁴ Táme ní ileba ání mlidé ipianwúun yilébwé su kóráá á, nwun láwá mli olú. Opúni mátsií mli, mlímánya ɔhaa é ifú. ¹⁵ Mboún mlíbi tsu mli klonto ání Kristo gyi mli Wie, mu iwi letu. Mlida iwisu, méní brégyibré ní øko léfíté hógyi ámóó ibu mlita ámu iwi asón á, mlébi lé mó onó wankláán. Táme mlinya klon, amliba iwiásu le mó onó. ¹⁶ Mli klon máha mli pón tóto iwi, méní bude ason lalahe bli tsu mli tsiátó wankláán ámóó mlílpó mlibuo Kristo amó iwi á, pé békítá amó. ¹⁷ Ní igyi Bulu apé ání fwunun ipian kóráá á, ibu aléá fórun ipian yilébwé su, don ání fórun ipian lalahebwé su. ¹⁸ Tsúfē Kristo é lówu ahá lakpan su ətsawóle pé. Mu asón da əkpa, táme olowu há lakpan abwepó fée, méní obékpa mli ba Bulu wá. Boma mu nyankposa-oyí, táme Bulu lóksúa mu ɔnjétó. ¹⁹ Olétsuñ ɔnjé ámoto yéda asón ámu økan há afúli amóó boda obu ámu. ²⁰ Afúli amó gyí, ahá ámóó bwmobu Bulu asón, Bulu lénya klon há amó bré ámóó aní náin Noa dé dáka kpankpoenkpentu sré ámu. Ahá ikwe pé lótsuñ ntsubulá ámoto nyá nkpa. ²¹ Ntsu ánfi lélí há asúbu. Alí ámió ahá ámu bøtsuñ ntsubulá ámoto nyá nkpa ámu a, alí kén asúbu ámoto dé mli nkpa hóó ni. Megyí mli iwi ifin asúbu tsfwí. Mboún igyi ipabwí há Bulu ání mli klon idí mli asu, imátrá ha mli pón. Asúbu ánfi laho mli nkpa tsuñ Yesu Kristo kosú tsu afúlito ámosu. ²² Alayó ɔsósó yétsiá Bulu gyópisu séi. Bulu-abopu, ɔnjétó awié pó túmi kugyíku bوبو mu asu.

4

Nkpatiá Ha Bulu

¹ Kristo lówun iwiásu. Mó su mlida iwiásu mli é, amlipu mu əkpa ámu ali kén. Tsúfē ahá ání owun iwiásu lalé mo iwi lé lakpantó. ² Inu su əmatráha ha ɔwóli lalahe igyi mosu. Mboún ɔhá Bulu apébwé itsia mu klonto mu nkpa ání ilasí oyí ánftu fée. ³ Asa mlilébemli Akristof á, mliléyínta bré tsotsaotsa tsíá bwé tóá ahá ání bwmeyín Bulu botekle bwé. Mó aná gyí; atsi móá ayin asónwa, ntábu, pléikpada móá ntakpan onúkpa ya pó ikpitswéé ání igyi mli akisító. ⁴ Itobwíé əmatató ámu onó ání séi mlitráa mlímédésri buo amó ybwé lalahe. Mó só butesiá mli ní. ⁵ Táme bélé amó bwéhé fée onó Bulu ansító. Mu obá begiyí akiankpapu pó awupó fée asón ni. ⁶ Mó só beyéda Bulu asón wankláán ámu økan há awupó ni. Amó lowu ámu igyi isuá Bulu labítí amó ɔyulóó, fée alia tøebítí ɔhagyíha isu. Beyéda Bulu asón ámu økan há amó, méní amó økklaa obénya nkpa fée alia Bulu bu nkpa.

Bulu Atokiehé Kitá Wankláán

⁷ Tógyító onóma lafon ta. Mó su mlíkita iwi, amlíha mli agywuntó idí, méní mléetalí bó mpái. ⁸ Mwá idon mu fée gyí, mlidwá aba tsu mli klonto. Tsúfē ɔdwé ánfi odu obéha mléetalí sí ahá lakpan kié amó ní. ⁹ Mlípú ansigiyí ho mli aba Akristof afóó, mlumáblí mluaa ilakpón mli. ¹⁰ Bulu lakté ɔhagyíha ató ətsan-ətsan. Mó su ɔhagyíha økita mu kletó wankláán, amlipukpa aba. ¹¹ Ní øku klé gyí Bulu asónblí á, obli asón ání itsu Bulu wá. Ní øku klé gyí ahá súm á, ɔpón ɔwvnlin ámóó Bulu lahá mo amó fée súm mu aba. Inu obéha ahá békantí Bulu tsuñ Yesu Kristosu tógyítótó. Numnyam móá túmi igyi Bulu klé bré féetó. Amen.

Akristof ɔpianwúun

¹² Mí apíó adwepó, mlumáha asón wunhe kpənkpəonkpənti ánfí budepəso mli kí anfi ibwie mli əná. Mlumákí mó ání asón pəpwé dé mli to. ¹³ Mliha ansí mboún igyi mli ání mlidé Kristo asón wunhe amu kú wúun, méní ansí betrá hie gyí mli eke ámoo mu numnyam bélín əwan ámu. ¹⁴ Ní ahá bude mli sia Kristo búo su á, idesuná ání nwun lawá olú. Bulu Numnyam Əjə Wankihé amu bu mltó. ¹⁵ Mltó əkukú əmawun asón ahámá, ntéé owí, ntéé lakpanbwé, ntéé okengyéwa su. ¹⁶ Táme ní mligý Akristofá su mlidé asón wúun a, imáwa mli péli. Mboún mlukanfu Bulu ání Kristo idá dün mlsu.

¹⁷ Tsúfí bré lafun ání Bulu obégyi ohagyíoha asón. Obégyankpá gyi mu onutó ahá asón. Ní Bulu obéfi mó así tsú anisú á, mómú nkálí ahá ámoo bwmohó mu asón wankláán ámusu gyi amu klé bóbwe? Ibéhie wá ifú. ¹⁸ Bəwanlín wá Bulu asónbtó bée,

“Ní ibówa ənlín asa Bulu obáho yilé abwepó nkpa á,

mómú nkálí ibégyi ha lakpan abwepó pú ahá ání bvtamabú Bulu é? Iméetepí wá alé há amú.”

¹⁹ Mó su ahá ámoo igyi Bulu apé ání bvwúun asón ámu bvpó amu iwi fée wa amú Əlepó ámu ibito, abvítita yilébwéto kíñkíñkín. Otegyi mu asónsú brégyibré.

5

Bulu Akufasv Kú

¹ Séi á, ndéklé mbéé, nótóí kplá mliá mligý ahandé Kristo əpasuató. Əpasua əhandé mí é ngyi. Ntráa ngyi ipian ámoo Yesu lówun amu iwi adánsié ogýipó. Mí é nénya mu numnyam amoo ibélín əwan ámu iku. ² Nde mli kokóli mbéé, mlikí ahá ámoo Bulu lapówá mli ibito amusu wankláán fé akúfa əkpapó. Imábwé mli fé bude mli hie, mboún mlbwé mli tsu mli klnóta alá Bulu déklé. Megyi sika ənsípe su, mboún ədwéá mlibu ha osum ámu su. ³ Mlmábwe ahá ámoo Bulu lapówá mli ibito ámu kpóunkpóun. Mboún mltisua tsiátó wankláán áni ibóbwé nfántohón há amú, ⁴ méní ekeá Kristo, ogyi akúfa akpapó Owíe amu obá á, obéha mli isvgyí-ipa ání ibu numnyam, iméekpa ekekéeké.

⁵ Nyasubi móá mbitebí, mli é mlipó obú há mli ahandé. Mli fée mlipó iwiásibá kpa aba. Tsúfí bəwanlín wá Bulu asón ámoto bée, “Bulu təkósú lí iwi atsupósó, táme otəwá awitole há ahá áni beba iwiás.” ⁶ Mó su mliba iwiás, amlipó mli iwi wa Bulu túmi kpənkpəonkpənti ámu así, fówun obótsu mli fúá mu bré wankláántó. ⁷ Mlipó mli asón wunhe fée wa Bulu ibito, tsúfí atogyiwún mli iwi.

⁸ Mlkita iwi, amlidinka ansí iwiás, tsúfí mli olupó, ogyi Əbənsám ná odekpoún, odecké fígyatá, əde əku dunká əkita wi. ⁹ Inu su mlkita mli hógyító kíñkíñkín, amltin mu əkpa. Mlibi ání mli aba Akristofá ání bvbv əyítá fée bude ipian ánfí odu wúun. ¹⁰ Táme Bulu híé obv awitole há mli tógyítstó. Mulátí mli ba mu numnyamtó tsu mliá Kristonyo ikolebwetó. Mu numnyam amu bu inu bré fée. Ní mlowun ipian kpaloibí á, imáowa opá mu onutó obótsu mli kúsó, há mléyink líi. Əbówa mli əwvnán, há mléle nlín Kristotó. ¹¹ Mvbó iwegyí bré fée. Amen!

Iklá

¹² Silwano létsa mí nowanlín əwvló kútuklú ánfí sisí mli. Nyin ání opíó Okristoyin ogyi, obv onokwali. Ndekléá nówá mli əwvnán, mí angyi adánsié suna mli ání asón ánfí nabláa mli əwvló ánfits fée idesuná ání inu gyí Bulu awitole onutónutó ámu ni. Mlkita móto kíñkíñkín.

¹³ Mli apíó ahogyipó amoo bvbv Babilon əpasuató bəhá mli itsiá. Mí bí Marko é ahá mli itsiá.

¹⁴ Mlipó aba-ədwé ámoo ibu Akristofá ámu ha aba itsiá brégyibré. Nde Bulu kólí mbéé, əháa mli ahá ámoo mligý Akristofá ámu fée iwlwii.

Petro ɔwulú Nyɔɔsí

Itsidha

¹ Mí Yesu Kristo osúmbi pó mu sumbí oyəpó Simon Petro dέ ɔwuló ánfí wanlín.

Nde mó wanlín sisí mli fééá mlilanyá hógyiá ibu labi fé anu klé, Bulu mua anu ɔlepó Yesu Kristo yilébwé lahá anilanyá ámu.

² Bulu ahíe gyi mli bvale, éha mli iwilwii, tsúfē mlilabí mua anu Wíe Yesu Kristo tsia.

Bulu Ahá Ti Pó Tóá Odedunká

³ Iní anilabí Yesu wankláñ su á, Bulu lahá anu tógyítá abópotsía nkpa ání itegyi mu anší. ɔleti anu mu onutó túmito əbée, abénaya mu numnyam pó mu yilébwé. ⁴ Mu túmi kponkpɔonkpɔntí ámu kén əlpukíe anu ato yiléá ibu biá. Mú əlehe yáí ání əbóphá anu ní. ɔlehie ání əbélé anu tsú oyítá ɔwáli laláhé ámuóó iteyintá nyankpusa amutó, atsón mósó tsiaí mu atsiábi. ⁵ Iní Bulu labwé iní há mli su á, mlitsón mli hógyisu amlibwé yilé əkpagyíəkpasu. Mlitsón mli yilébwé ámuóó amlibí asón. ⁶ Mlitsón mli asónbi ámuóó amligyi iwisi. Mlitsón mli iwisiyá amusó amliba nsi. Mlitsón mli nsiwa ámuóó amlisum Bulu. ⁷ Mlitsón mli Bulusum ámuóó amliba awitóle. Mlitsón mli awitólewa ámuóó amlidwé mli aba Akristofó. ⁸ Ní iní aná dedán mlitsá, ibósuná ání mlilabí anu Wíe Yesu Kristo. Mu bi ámu désuná ání mlilawá labi, swié abí ní. ⁹ Támé ní tsiátó anfí aná ima akotá á, butamawun yo tsútsú. Amó ansíbi labwié. Batan ání Bulu lófwí amó lakpan dada amu lé amó iwi.

¹⁰ Mú su mí apió adwepó, mlisen ansító. Bulu létí ahá, əlele akv há mu iwi. Mliha mli bwché isuna ání lélé mlilbu amutó. Ní mlidé iní bwé á, mlimeédida ekekeeké. ¹¹ Ibá alí á, Bulu obéfinkí əkpa gbagyaá há mlowie anu Wíe pó anu ɔlepó Yesu Kristo iwigyí ámuóó itamamó oná ámuóó.

¹² Mméesi mli asónbi anfí káin. Ibú mótsá mlyin mó dodo. Mlili mli ənokwali amusó kinkíñkín. ¹³ Ee, nawun ání inína nenyá mbo nkpa anfí mó á, ibú alé ání nétsiá káin mli asón anfí brégyíbré. ¹⁴ Tsúfē anu Wíe Yesu Kristo lahá mí nabí ání mí nke itráá mótsó ɔsolvó anfisu. ¹⁵ Mú su nótson əkpagyíəkpasu há mlétsiá káin mósó mí əma.

Kristo Numnyam

¹⁶ Megyí nyánsa anilópsré ote bəwa súná mli tsú anu Wíe Yesu Kristo túmi pó mu yinkí ba amu iwi. Mboún aniléhé pó anu ansíbi wun mu numnyam. ¹⁷ Tsúfē anu ansító anu Sí Bulu lópu obú múa numnyam kponkpɔonkpɔntí há Yesu, bréá Bulu Onumnyampu amu əme lédali tsu əsósó əbée, “Iní gyí mí Bí ədwepóá olegyi mi ansí ní.” ¹⁸ Anu onutó lónu əme amu tsú əsósó, bréá ania monya anlúi ibu wankihé amusó.

¹⁹ Iní su anilahé wun ání asón ámuóó Bulu ənósó atáipó amu bəblí tswí amu thié ibu mótsá. Ibéhé wá alé há mli, ní mleyá asu nú mó, gyi mósó. Tsúfē amu asón ámu igyi fé əkandíeá idewankí oklúnto yófon bréá oyí əbéké, bakte ətsrakpabi amu əbhówankí mli klunto. ²⁰ Iwánki mli ání megyí Bulu ənósó atáipó amu onutó apé bəpwawlín Bulu asón ámu. ²¹ Tsúfē megyí amu onutó lópu amu agywün bli Bulu ənó asón tswí. Mboún ɔjé Wankihé lébá amúsó bəblí asón ání Bulu déklé.

2

Afunu Atá Asunápó

¹ Bimbí ámu a, Bulu ənósó atáipó afunupu betsiá Bulu aháto. Alí kén bëtsiá mlito ní. Båbwé híéé pó amó onutó atosunahéá itomó bəwa mlito. Bóksó líi amu Wíe amóó əlhó amó ámuóó kóráá, pohí amó iwi. ² Ahá tsatsaotsa bóbubo amu tsiátó laláhé pó pétila anfí. Amó su ahá båkpái ənokwali əkpa ámu. ³ Amó ansípe su békpekpée asón bli póswwí mli kóba. Asón ogyípó Bulu lédá iwisi oyí opá ání əbébití amó isu, hí amó.

⁴ Tsúfē Bulu mésikíe mu abepó amóó bəbwé lakpan ámu kóráá. Ələwa amó ikan, tswí amó wá isubítí oyá ámuóó itamadun amu oklúklúúklúkpá oklúnto.* Bëtsiá inu yófon amó asón ogyíké. ⁵ Mlyin ání Bulu mékiná atitifá ámuóó bəmobu mu amu isubítí. Mboún əleha ntsu léme amó féé. Noa múa ahá abasiéno pé lésian. Noa lédá akan bláa ahá al bré ámuóó əbée, bëtsiá tsiátó ilegyí Bulu ansí. ⁶ Ida mli ansító ání Bulu léha oyá lóho Sodom móá Gomora awúlu mli nsúú. Amó lakpan su Bulu lédáti amó isu, isuna tóá ibéba há ámu bətökösó líi mousosu ekékó. ⁷ Támé Bulu lélé yilé əbwepó Lot mó alí bré ámuóó. Ahá ámu tsiátó laláhé pó amó mbglasomagyí letsíá han mu. ⁸ Oletsíá ní, oletsíá wun amó bəchwé laláhé ekekegyíeké, iletsíá tó mu klón. ⁹ Iní feé ilosuná ání anu Wíe yin alá əbélé yilé abwepó tsú isókito, pó alia əbébití lalahé abwepó isu

* 2:4 Tataro botetí inu Griiki əblito.

yófon ekeá obégyi amó asón. ¹⁰ Móá idvn a, ahá ánfí odu bvtamagyí iwišv, iwiſsú bv amótó, bvtamasusu tóto iwi dvn hakpan áni amó ówáli laláhe tekle. Bulu óbélue bíti amó isv.

Ní bvde anumnyampá bvbv ósósú sia á, itamawá amó ifú. ¹¹ Bulu-abépvá bvhié bvbv túmi, bvbv ówónlín kóráá bvtamasía anumnyampu anfí Bulu ansító. ¹² Afunu ató asunápó anfí bvgyi fé putut-mbwiá buma agywün. Butokwí amó keke, ahá bvtékítá amó, mó amó. Buteblí ason laláhe tsú tsá bomonu mó así iwi. Amó lalahebwé bélü amó fé putut-mbwi. ¹³ Ali ámoo bahá ahá bvde asón wun amó su Bulu óbópv ason wunhe ká amó ako. Bvtéggi ódwé nketo, tsúf ansigýla bvtbwé. Bvtbwé pélu, kpái iwi, bvtowine anito ani nkegyítá. Bude iwi mlé. ¹⁴ Tóto ima amó ansigýi dun mbvato. Bvtamasí laláhe bwé. Bvtémle ahá áni amó hógyi melíi tsukole, há bútobwé lakpan. Bahié bí ónsipe wa. Amó bwéhé laláhe anfí su, bvgýowí ni! ¹⁵ Basí ókpa wankláán ámu tswi, yó bvbv Beor mu bi Bulu ónósú ótápó Bileam bwéhé laláhe. Ólodwe sika áni obénya tsú lalahebweto. ¹⁶ Mó su Bulu léha mu afrímú lótió wa mu, üleha olesi mu gpedéla amó bwé.

¹⁷ Afunu ató asunápó anfí buma labi koku. Bvgyi fé ntsuá lalkpí ntéé nyankpová labilá tuun, afú latsvan mó nátó. Iní su amó otsiakpá áni Bulu laláyái amó gyí oklún tuunto. ¹⁸ Bvtotsú iwi, ká ónótó, pó amó ówáli laláhe tn ónó, mlé ahá bvtelabwé lakpan áni besi bwé imokowá opá. ¹⁹ Bvtchíé ahá bee, ní begyi amó atosunahésó á, béggi iwi. Támé amó onutó bvgyi nkpbí há tsiátó laláhe. Tsúf nyankposa gyí ókpabi há tsá idé mvsu gyí. ²⁰ Ahá áni babí ani Wie pó ani Olépó Yesu Kristo, sí yíjtá ówáli laláheá iteyíntá nyankposa bwé, beyinkí yébitíwé móto, igyi amósú á, amó tsiátó teláyínta dvn alá igyi yá. ²¹ Ní bometepí wun ókpa wankláán ámu kóráá á, teki ibu alé há amó dvn áni bōwun mó yíinkí óma, sí mbla wankihé amóv bōphá amó ámuosu gyí. ²² Amó bwéhé ánfí lahá yébi anfí laba móto. "Kiai tékplái, lápó mu ódandu tsú" pó "Febie oprákuo ntsu aliágýialá á, óteláyébie ódba."

3

Ani Wie Obáke

¹ Mí apió adwepó, iní gyí ówóló nyosoia ndewanlín sisí mli ní. Ndepo nwoló anyó ánfí káin mli, ménú mlégyiúm mó iwi wankláán. ² Ndekléá mlükán asón ámoo Bulu ónósú atáipó wankihé amó bélü yá ámuosu. Mlikan ani Wie, ogyi ani Olépó Yesu Kristo mbla ámoo olotsun mu sumbí ayopósú wá há mli ámuosu. ³⁻⁴ Gyankpapá a, ndekléá nékaín mli áni nké tráhe amutó á, ahinlá abwepó aka bóbóv amó onutó ówáli laláhe. Bámási mli, fité mli bee, "Yée Yesu léhlí yá óbée, méláyinkí bá a? Mó nkí mu mé? Tsú ani anáin lowu brésó opá á, tóto mokótsé. Ali ámoo ilenya igyi ámu ni." ⁵ Bakü ansi tan áni ónó Bulu lópublí asón bímbí ámu, ósó múa asi lelin, ósolvú ledali tsu ntsutso. Ntsu é ólopobwé mó. ⁶ Ntsu kén óleha llobvlá yíntá bímbí oyí ámu. ⁷ Óná ámu kén óletrá pöblí áni ósó múa asi ánfí mó ibétsiá yófon ekeá obégyi ahá ámoo botamanyá mu ifut ámu asón, pó ogyá hí tógyítá.

⁸ Támé apió adwepó, mlumátan iní móos. Ékewóle igyi fé nfí-ópím, nfí-ópím é igyi fé ekewóle ani Wie ansító. ⁹ Ahá buki bee, Bulu tesi tsíá tsá alahíéá óbábweso. Megyí ali ígyi, mboún kln otényá há mli; ménú óhagyísha óbedamlí kluntu sí lakpan bwé, tsúf omédékléá óhaa óbófwí.

¹⁰ Támé ani Wie óbáke amó ibófwie aháto, fé alá owikplu tofwié óható. Eke ámu a, ósósú bósorá okitiktíti kóklóklóy nja. Ogyá bénjálín ntobiá ólopobwé ósó múa asi fée. Ósolvú múa móosó ató é fée bóhó plíplíplíplí. ¹¹ Iníá lélé Bulu obéyintá yíjtó ató fée ali á, tsiátó momu ilehián áni mlépotssiá, ibégyí Bulu ansi? Ilehián áni mli iwi bétun, mlosum Bulu. ¹² Mlitsia tsiátó anfí pöki ókpa ha Kristo óbáke amó, amlha mó ikosi ba. Bulu óbópv ogyá hí tógyító ósósú eke ámu. Mó okunkúu é ibépláin un ató fée. ¹³ Támé Bulu léhie áni óbóbwé ósó múa asi popwe há anu. Ótínéá ahá áni amó asón da ókpa bétssi. Mó angyó ní.

¹⁴ Mó su apió adwepó, iníá mlígyi iní su á, mliyiru iwi amlitsia tsiátóá mó iwi letun, ólala méeetsiá mli iwi Bulu ansító, ménú iwilwii bétssiá mlia mónyo nsiné. ¹⁵ Mlumátan áni ahá nkpaħħó só ani Wie dé ikon nya, fé alá ani píó adwepó Paulo lópu nyánsa áni Bulu léha mu wánlín asón ánfí kén sisí mli. ¹⁶ Asón ánfí aná iwi ólató tsú mu nwoló féeztó ni. Támé mu asón ámu iku asinu bv ónlín. Mó su ahá áni bvtamakásí tóto pó ahá áni amó hógyi melíi tsukole bvtedámlí Paulo asón ámu, fé alí ámoo bvtedámlí Bulu ason wanlínhe bun amó. Mó óbéha Bulu óbélui amó ní.

¹⁷ Támé apió adwepó, iníá mlíyin mó ali su á, nde mli ólá da yá. Mlidunka ansí iwišv, ménú ahá ánfí bvtamagyí mblasu ánfí bómópv amó atosunahé laláhe amó bëmlé mli, amlidida.

¹⁸ Mboún mlíyo móosú, ménú ani Wie pó ani Olépó Yesu Kristo awitale pó mu bi bómorni mli. Numnyam ibwéé mu kle tsú séi pöya bré féeztó! Amen.

Yohane ɔwuló Gyankpap

Nkpa Asón

¹ Anidé ɔwuló ánfí wanlín sisí mli tsú Asón ámú itéhá nkpa, ibu inu asa oyí lelin amu iwi. An onutó anulónu mu asón, pú ansibi wun mu, ki mu, pú ibi da mo. ² Bulu lélé Nkpa Ḍhapó ánfí ɔwan súná anu, anlówun mu. Anidé adánsié gyí, bláa mli aniaa, mvtéhá nkpa áni itamatá ní. Muá Osí ámu nyɔ bu inu yáí, asa alalé mu ɔwan súná anu. ³ Asón áni anulónu pú tóá anilówun anidé mli bláa, méní ania mlinyo abóbwe kole. Tsúfè ania Osí ámu pú mu Bi Yesu Kristonyo gyí kole. ⁴ Anidé mó wanlín sisí mli, méní ania mlinyo ansigyi bófon.

Bulu Léwan kí

⁵ Asón áni anulónu tsú mu Bi ámu wá, anidé mli bláa gyí, Bulu lówankí. Oklún kókvukó má mltó. ⁶ Mó su ní anidéblí aniaa, ania mnyo anidé mbagyí, támé anitráa aniná oklúntó á, anidé afunu wa. Anumédébwé dínká ɔnokwali asón ámu. ⁷ Támé ní aniná wankí amvto, fé ali ámú mó onutó ona ámu a, ikulebwé bu ania anu aba nsiné. Mó su mu Bi Yesu Kristo obugya amu tetun anu iwi tsú anu lakpan.

⁸ Ní ablí aniaa, lakpan ma anu iwi á, anidé iwi mlé. Anumá ɔnokwali. ⁹ Támé ní alé anu lakpan bláa Bulu á, obésiklé anu, tin anu iwi tsú lalahe féétó, tsúfè yílē ɔbwepó pú ɔnokwali pú ogyi. ¹⁰ Ní ablí aniaa, anumégyí lakpan abwepó á, anulawá mu afunuto. Idesuná áni anumóho mu asón ámu.

2

Anu Bvale Ogyípó

¹ Mí abí adwepó, nde asón ánfí wanlín sisí mli, méní mluméetrá bwé lakpan. Támé ní mltó øku ɔbwé lakpan á, anibú øhá áni otokókoli anu Sí ámu há anu. Mogyí yilé ɔbwepó Yesu Kristo. ² Tsúfè mwlówu, pú mu obugya lé anu nwunsu mbusuo. Megyí anu nkole pé lakpan, támé oyító ahá féé klé.

³ Ní anidé Bulu mblaso gyí a, mó ɔbhéha abébi áni anulabí mu ni. ⁴ Ní øku øblí øbée, “Nyin Bulu,” támé ɔtamagyi mu mblaso á, ofunupó ogyi. ɔma ɔnokwali. ⁵⁻⁶ Támé ní øku tegyi Bulu mblaso á, idesuná áni mu Buludwé lófon. Táa ibhéha abébi áni kolebwé bu ania Bulu nsiné gyí, anitsie nkpa fé Yesu Kristo.

Mbla Pøpwé Amu

⁷ Apió adwepó, megýí mbla pøpwé kóku ndewanlín sisí mli. Mbla dada amú mliyin tsú bré ámú mltótsó hógyí amu ni. Mbla dada anfí igyi asón áni mlilanú dodo. ⁸ Támé mbla pøpwé igyi. Tsúfè Kristo tsiátó pó mli klé Lalé mó súná áni mbla pøpwé igyi. Oklún amu idetsvún. Wankí amu onutó idewanlkí dodo.

⁹ Mó su øhá áni øbée, ona wankí amvto, támé ede mu ba Okristoyin lu á, idesuná áni ɔtráa øbu oklúntó. ¹⁰ Øhá áni ɔtdowé mu ba Okristoyin ná wankí amvto. Mó su tóto to méeha mu ɔbwé lakpan. ¹¹ Támé øhá áni otolú mu ba Okristoyin mó tsie oklúntó. Ona oklúntó, su omeýin ötinéá oyí, tsúfè oklún amu latin mu ansi.

¹² Mí abí adwepó, nde ɔwuló ánfí wanlín sisí mli, tsúfè Yesu Kristo su Bulu lasí mli lakpan kíe mli. ¹³ Mí así, nde ɔwuló ánfí wanlín sisí mli, tsúfè mlilabí øhá ámú øbu inu tsú oyí nfiásí ámu. Nyasubi, nde ɔwuló ánfí wanlín sisí mli, tsúfè mlilagyi ɔbvonsámsó.

¹⁴ Mí abí adwepó, nde ɔwuló ánfí wanlín sisí mli, tsúfè mlilabí Osí ámu. Mí así, nde ɔwuló ánfí wanlín sisí mli, tsúfè mlilabí øhá ámú øbu inu asa Bulu lóbwé oyí ámu. Nyasubi, nde ɔwuló ánfí wanlín sisí mli, tsúfè mli hógyi ɔnó bu onlin, Bulu asón bu mltó. Mhlagyi ɔbvonsámsó.

¹⁵ Mó su nde mli féé bláa mbéé, mlumápu mli klon dínká oyí pó móto atósú. Ní øku dé oyí ánfí dwe á, omééatali trá dwe anu Sí Bulu ε. ¹⁶ Oyító ató ámu iku gyí, ato laláheá itedinká øha ɔwólí; atóá øha towun, itedinká mu ɔwólí pó ntobiá øha topótsú iwi. Inu ánfí odu kókvukó imotsú anu Sí Bulu wá, oyí ánfító itsú. ¹⁷ Oyí ánfí pó móto atóá itedinká øha ɔwólí féé detsvún. Támé øhá áni ɔtabwé tóá Bulu tekle obétiá nkpa áni itamatá.

Kristo Alupó

¹⁸ Mí abí adwepó, bré tráhe ni. Mlikau áni bebláa mli bœe, Kristo olupó ámu ɔbhéba. Séi ánfí á, Kristo alupó tsatsaotsa baba. Inu désuná áni lélé bré tráhe ni. ¹⁹ Kristo alupó ánfí betsiá anito asa bedal. Ní lélé anu klé bugyi á, tekí besi tsia anito. Amú anitodalí lósuná áni bømegyí anu apió Kristoto. Mó su bedalí anito ní.

²⁰ Támé mli mó á, Kristo lapó mu ɔjé Wankihé amu wá mltó. Mó su mli féé mlilabí ɔnokwali amu. ²¹ Megyí bœe mluméyin ɔnokwali amu, sú nde asón ánfí wanlín sisí mli. Mboún aliaá

mliyin ənəkwali amu, pô alı ámôvó mliyin wanklääán ání ətínéá ənəkwali amu bu a, afunu kükükü mu iwu ámu su.

²² Ma gyí ofunupu kpónkponti ánfí? Mogyí əhá ání olekiná əbée, "Megyí Yesu gyí Kristo, (əhá ámôvó Bulu ladá mu ofúli amu)." Idesuná ání alakíná Əsi Bulu moa mu Bi Yesu Kristo amu. Mó su mogyí Kristo olupó ámu ni. ²³ Tsúfë əhá ání okiná Bulu mu Bi ámu lakiná mu Si Bulu é ni. Táme əhá ání əlaho mu Bi ámu laho mu Si ámu é.

²⁴ Mó su mlîha asón ámôvó mlîlónu tsú bré ámôvó mlîlôtsa hógyi amu isin mlítö. Tsúfë ni isin mlítö á, mómó ikwébwé bétsiá mlúa Yesu pô Əsi Bulu nsiné. ²⁵ Inu gyí táá Kristo léhi əbée méha ani, igyi nkpa ání itamatá ámu ni.

²⁶ Ahá ámôvó budekléá bémléé mlí ámu só nde asón ánfí wanlín sisí mlí. ²⁷ Mli mó á, Əhe Wankihé amu Kristo lópvwá mlítö ámu bu mlítö. Mó su imehián ání əhaa əbétrá suná mlí ató. Tsúfë Əhe Wankihé amu tosúná mlí tógyító. Mu atosunáhé é igyi ənəkwali onutó. Inu su mlkítá táá olousuná mlítö, amlitsia Kristots.

²⁸ Inu su mí abí adwepó, mlitsia Kristotö. Fówun ni əbá á, péli méekitá ani, abétalí fia mu. ²⁹ Ní mliyin ání yilé əbwepó Yesu gyí á, mómó mlíbi ání yilé əbwepó Bulu mu bi okugyíækü gyí.

3

Bulu Abi

¹ Mlikí ahá ani Sí Bulu telié dwé ani só botetí ani mu abí. Lélé á, mu abí anigyi. Táme tóá svá əyí ánfíto ahá bümeyín ani gyí, bümeyín ani Sí Bulu. ² Mí apió adwepó, séi á, Bulu ahá anigyi. Aliá abébemli wule əmokónyá lé súná ani. Táme anyin ání Kristo əbá á, abélian mu, tsúfë abówun aliá ogyi. ³ Əhagyíoha ání ədin anší ání mélian mu téhá mu iwi tetün, fé aliá mu iwi letün.

⁴ Əhagyíoha ání ətobwé lakpan á, ədekvós lí Bulu mblasu. Tsúfë lakpan gyí Bulu mblasumágyi. ⁵ Mliyin ání Kristo léba əyíté bele ani tsú ani lakpanta, táme mu mó əməbwé lakpan kükü. ⁶ Inu əhá ání mua Kristo bude mbagyí tamatráa bwé lakpan. Mó su əhagyíoha ání ətráa əde lakpan bwé mókowun Kristo, əmokóbí mu é.

⁷ Mí abí adwepó, mlumáha əhaa əmle mlí. Əhagyíoha ání ətobwé yilé á, mu asón da əkpa Bulu ansító fé Yesu. ⁸ Táme Əbvsám mu bi, əhá ání ətráa əde lakpan bwé gyí. Tsúfë Əbvsám dék lakpan bwé tsú bréá əyí lefi asi əpá. Bulu mu Bi Yesu Kristo léba əyító beyintá Əbvsám gyumagyihé kugyíko.

⁹ Ahá ání babwé Bulu ahá botaamatráa bwé lakpan, tsúfë Bulu tsiató bu amótó. Mó su büméetalí trá bwé lakpan. ¹⁰ Táá abópobí Bulu abi pô Əbvsám abí gyí, əhagyíoha ání ətamabwé yilé, ntéé dwé mu ba mégyí Bulu mu bi.

Abadwe

¹¹ Asón ání mlîlónu tsú bréá mlîlémli Akristofó gyí, adwéé aba. ¹² Mlumábwe mlí iwi fé Kain. Əlobwé Əbvsám mu bi, mó mu gyama. Ntô léha só əlomø mu? Əlobwé itô laláhe, mu gyama mó lóbwé itô wanklääán su əlomø mu.

¹³ Mí apió Akristofó, imáwa mlí wánwan ní əyí ánfíto ahá botolú mlí. ¹⁴ Anu mó anyin ání anladálí lowu asi yó nkpa ání itamatátó, tsúfë anidé ani aba dwe. Əhá ání ətamadwé mu aba lasin lowuto. ¹⁵ Əhá ání otolú mu ba gyí ahá əmopó. Mliyin ání ahá əmopó əkoku má nkpa ání itamatá. ¹⁶ Ali ámôvó Kristo lótsulá wú há ani ámu əlasúná ani aliá ədwé gyí. Mó su ilehián ání ani é abówu há ani aba ali kén. ¹⁷ Ní əku bu ató, alawun ání ko dé mu ba hián, táme omowun mu nwé há mu a, mómó əméetalí blí əbée, mutodwé Bulu. ¹⁸ Mí abí adwepó, ní igyi ali á, mlumápu ənküpán dwé aba. Mboún mlîha apu ani bwéhé pô ənəkwali dwe aba.

Iklwnwa Bulu Ansító

¹⁹ Ní anitodwé aba ali á, mó abébi ání anibuo ənəkwali amu ni. Mó su ní anlú Bulu ansító á, tóto mééhan ani. ²⁰ Ní ani klvn ihá ani pón kóráá á, Bulu yin asón don ani klvn, oyin ani bwéhé kugyíko. ²¹ Apió adwepó, ní ani klvn méha ani pón bréá anlú mu ansító á, ifú méekitá ani. ²² Bulu əbéha ani táá anidé mu kükü, tsúfë anidé mu mblasu gyí, ani tsiató é légyi mu ansi. ²³ Mbla ání Bulu lówa há ani gyí, ahóó mu Bi Yesu Kristo gyí, adwé aba fé aliá Yesu lébláha ani. ²⁴ Əhá ání əde Bulu mblasu gyí a, mua Bulu babwé kükü. Bulu bu mu klvnto. Táá itsosúná ani ání əbu ani klvnto gyí Əhe Wankihé amvó əlopvhá ani ámu.

4

Əhe Wankihé Pó Əhe Laláhe

¹ Apió adwepó, mlumáha ahá féé ání hee, bu bu Əhe Wankihé amu asónsú gyí. Mboún mliso ənje ámôvó budepovsúná ató ámu ki. Tsúfë Bulu ənósú atópó afunupu tsatsaotsa babólá əyí ánfíto. ² Inu apóbi ání ənje ámu itsú Bulu wá ní. Ní əku dé ató suná, əleblí əbée, Yesu Kristo lélin fé

nyankposa a, mómó mu atosunáhé amu itsú Bulu wá. ³ Támē ní øku léblí øbée, Yesu mélín fé nyankposa a, mómó Øje Wankihé amu ima mvtó. Kristo olupó ønjé ámóó mlulónuá bée, ibéba amu nu. Ilaba øyító dodo.

⁴ Mí abí adwepó, Bulu ahá mligyi. Mlulagyí Bulu ønósú atípú afunupó amusv. Tsúfē Øjé ámóó ibu mlito ámu bu ønlín dun móámóó idé øyi ánfits ahásu gyí amu. ⁵ Yesu alupó ámu bomeyín Bulu. Ini su amú atosunáhé fée igyi ahá áni bomeyín Bulu atosunáhé. Mú su ahá áni bomeyín Bulu tóhó amú asónsó gyi. ⁶ Aní mó á, Bulu ahá anigyi. Mú su øhagyíøha áni oyin Bulu tóhó ani asónsó gyi. Támē øhá áni omeyín Bulu tamahó ani asón. Ini anitápibí ønokwali Øjé ámu pó afunu klé nu.

Bulu Gyí Ødwe

⁷ Mí adwepó, mliha adwé aba, tsúfē ødwé itsú Bulu wá. Øhagyíøha áni øtódwé ahá a, Bulu mu bi ógyi, oyin Bulu. ⁸ Øhagyíøha áni øtamadwé ahá méyín Bulu, tsúfē Bulu gyí ødwé.* ⁹ Alia Bulu léle mu ødwé súná ani gyí, olépu mu Bi økokónó økole amu sisí øyító, ménü abótson mvsu nyá nkpa áni itamatá. ¹⁰ Megyí alia anitódwé Bulu gyí Buludwé ønokwalsu. Mboún alia øldwé ani, pó mu Bi sisí ani, áni øbópó mu obugya le ani iwi mbusuo gyí ødwé.

¹¹ Apió adwepó, íníá Bulu léhie dwé ani ali su á, ilehián áni ani é abódwé aba. ¹² Øhaa mækohié wun Bulu ki. Ní andé aba dwe á, idesuná áni Bulu bu amí klonts. Mú su mu ødwé lófon anito.

¹³ Bulu lapó Øje Wankihé amu há ani. Mú su anulabí áni ania mnyo anulabwé kule, øbu ani klonts. ¹⁴ Anulawun mó ali. Mú su anidé adánsie gyí aniaa, ani Sí Bulu lówa mu Bi Yesu Kristo øbée, øble anyánkposa fée tsu amú lakpanto. ¹⁵ Øhagyíøha áni olohogyi, oléblí øbée Yesu gyí Bulu mu Bi ámu a, Bulu bu mvtó, mu é øbu Buluto. ¹⁶ Mú su aniyin ødwéá Bulu bu ha ani, anulóho mósó gyí.

Bulu gyí ødwé. Mú su ní øko tódwé Bulu pó mu aba á, øbu Buluto, Bulu é bu mvtó. ¹⁷ Ini désuná áni Bulu ødwé lófon anito ní. Mú su anuméenya péli mu asón ogyké, tsúfē anilatsiá nkpa øyí ánfits fée Yesu. ¹⁸ Øhá áni Bulu ødwé bu mvtó tamanyá ifú. Mú su ní andé Bulu pó ani aba dwe á, anuméenya Bulu ifú. Tsúfē ahá áni buyin áni Bulu øbétítí amú usu tényá ifú. Ini su ní øku dé Bulu ifú nya á, ilosuná áni Bulu ødwé mafon mvtó.

¹⁹ Anitódwé Bulu pó ani aba, tsúfē Bulu légyankpá dwé ani. ²⁰ Ní øku léblí øbée “Ntódwé Bulu,” támē otolú mu ba á, ofunupó ogyi. Tsúfē øhá áni otolú mu ba áni otowun, méetalí dwé Bulu áni ømækowun ki. ²¹ Mbla áni Yesu Kristo lówa há ani gyí, “Øhá áni øtódwé Bulu ødwé mu ba É.”

5

Tsiátó Laldhesvgyi

¹ Øhagyíøha áni olohogyi øbée, Yesu gyí Kristo, (øhá áni Bulu ladá mu ofúli amu) a, Bulu mu bi ógyi. Ní futadwé økwíupó a, fódwé mu bi É. ² Mú su ní andé Bulu dwe, andé mu mblasu gyí a, mó abápibí áni andé mu abí dwe ní. ³ Ní andé Bulu dwe á, abégyí mu mblasu. Mu mbla ámosu gyí é ima ønlín. ⁴ Tsúfē Bulu mu bi okugyíøku tetálí gyí tsiátó laláhesu. Aní hogýi anitápibí mósó. ⁵ Ma øbétálí gyí tsiátó laláhesu? Øhá áni olohogyi áni Yesu gyí Bulu mu Bi ámu nkpa øbétálí gyí mósó.

Yesu Kristo Iwi Adánsiegyi

⁶ Yesu Kristo gyí øhá áni ølötson ntsu móá obugyato ba. Megyí ntsu nkuleta ølötson. Ølötson obugyato é. Øje Wankihé amu légyí asón ánfí iwi adánsie, áni igyi ønokwali. Øtamawá afunu. ⁷ Ató asa légyí Yesu iwi adánsie. ⁸ Mogyí, Øje Wankihé, ntsu pó obugya. Ató asa ánfí fée leblí toku kule. ⁹ Ní ahá begyi adánsie súná ani, anitohogyi a, mómó ilehián áni abóho Bulu klé dun. Tsúfē mu onutó légyí mu Bi ámu iwi adánsie. ¹⁰ Øhagyíøha áni oléha Bulu mu Bi ámu gyí laho Bulu adánsie ánfisu gyí mu klonto. Ali kén øhagyíøha áni ømaho Bulu adánsie ánfisu gyí dé mu afunuto wa ní. Tsúfē ømaho adánsie ámóó Bulu légyí tsu mu Bi iwi ámosu gyí. ¹¹ Adánsie ámu gyí, Bulu lapó nkpa áni itamatá há ani tsu mu Bi ámosu. ¹² Øhagyíøha áni øbu Bulu mu Bi ámu bu nkpa áni itamatá. Ali kén øhagyíøha áni øma Bulu mu Bi ámu má nkpa áni itamatá ní.

Asón Tráhe

¹³ Mlulahó Bulu mu Bi ámu gyí. Mú su nde øwóló ánfí wanlín sisí mli, ménü mlébi áni mlíbu nkpa áni itamatá. ¹⁴ Tádá itchá anitowá klon yó Bulu ansító gyí, akolí mu tógyítá igyi mu apé á, otonú ani øme. ¹⁵ Ní aniyin áni otonú ani øme a, mómó akolí mu tógyítá á, aniyin áni øbéha ani.

¹⁶ Mú su ní øku owun mu ba Okristoyin dé lakpan bwé á, øbóo mpái ha mu. Bulu øbéha mu nkpa. Ahá áni amú lakpan méekpa amú wá lowutó asón ndeblí. Lakpan ku bu inuá itekpá øhá ní.

* ^{4:8} Bulu gyí ødwé así gyí, ødwé itsú Bulu wá.

wá lowutó. Megyí ḡhá ání ḡbwé lakpan ámu odu mbéε mlibóó mpái ha.¹⁷ Lalahé kugyíku igyi lakpan, támé lakpan kó bó inwá itamakpá ḡha wá lowutó.

¹⁸ Aniyin ání ḡhá ání alabwé Bulu mu bi ḡkvó tamatsíá bwé lakpan, tsúfé Bulu mu Bi ámu togyo mu iwi. Iní su ḡbónsám tamatálí bwé mu totó.

¹⁹ Aniyin ání Bulu ahá anígyí, támé ḡbónsám dé ḡyító ahá féesú gyí.

²⁰ Aniyin ání Bulu mu Bi ámu laba. Alahá anilanú asón así, méní abébi Bulu ḡnəkwaliþu amu. Ania monyo anilabwé kóle, ania mu Bi Yesu Kristo é anilabwé kóle. Lélé á, mu nkóle pé gyí Bulu ḡnəkwaliþo pó nkpa ání itamatá ámu ní.

²¹ Mó su mí abí adwepó, mlíki mlí iwi wankláán ikpisúmsó.

Yohane ɔwulú Nyɔɔsi

¹ Anı yín ání Bulu lalé, mí ɔpasua ɔhande Yohane dέ ɔwulú ánfí wanlín sisí fó abí. Ntɔdwé mli féé ɔnɔkwali amvto. Megyí mí nkole pé tɔdwé mli, támé ɔhagyíha ání oyin ɔnɔkwali amv é. ² Tsúfé ɔnɔkwali amv bu anito, ibétsiá anito brégyibré.

³ Anı Sí Bulu mva mu Bi Yesu Kristo bøgylí anı bwale. Buwúun anı nwé, abuhá anı iwilwii, anı ahá ámúú anitɔdwé aba ɔnɔkwalisu ámu.

ɔnɔkwali Mva Jdwé

⁴ Anı lehié gyi mi bréá nowun ání fó abí ámu akw bøna ɔnɔkwali ɔkpa ámu, fé alia anı Sí Bulu lébláa anı. ⁵ Anı yín ɔdwepú, mliha adwe aba. Megyí mbla pɔpwé ndewanlín sisí fó. Mbla ámúú anulébi tsú bré ámúú anulotsó høgyi amv nu. ⁶ Ní fótɔdwé Bulu á, fegyi mu mblasu. Mbla ání anulébi tsú bréá anulotsó høgyi gyí, adwéé aba.

⁷ Ahá amlépó tsotsaotsa baba ɔyí ánfito. Bødeblí bee Yesu Kristo mélín fó nyankpøsa. Ahá ánfí gyí ahá amlépó pú Kristo alupú ámu nu. ⁸ Mú su mliku wankláán, ménu mli gyumagyihé móobwé kpaali, fékí mlenya mli ikáká féé.

⁹ ɔhagyíha ání ɔmedé Kristo atosunahé amvto, ɔlotsun mó ɔma yó ɔde to bambá suná á, mva Bulu bømegyí kule. Támé ɔhá ání ɔde Kristo atosunahé amvto á, mva anı Sí pú Mu Bi ámu féé bøgyi kule. ¹⁰ Ní ɔku ɔbá mli wá, ɔmedé Kristo atosunahé anfí suná á, mlumáhó mu wá mli wóyító, mlumátsulá mu itsiá. ¹¹ ɔhagyíha ání otsulá mu itsiá latsá mu lakpan ámúú ɔdebwe ámu bwé.

¹² Asón tsotsaotsa bu iná tekí nébláa mli, támé mmedékléa nówanlín mó sisí mli. Mboún nde ɔkpa kú ání néba mli wá, ménu mía mlinyø abétsiá así, ato nya ansigyi wankláán.

¹³ Fó pió tsihé ámúú Bulu lalé ámu abí bhéhá fó itsiá.

Yohane ɔwulú Saasí

¹ Mí ədwepó Gaio, ntədwé fú ənokwali amvto. Mí əpasua əhande Yohane dé əwulú ánfí wanlín sisí fó.

² Mí ədwepó, ndehógyia íwi bv fu ənlin, tógyító é ina wankláán fé altá fóde fú Bulu súm.

³ Ansí lehié gyi mi bréá apió akú beba bəbláa aní alíá fóde Bulu mbla ámosú gyi, pú alíá fóna ənokwali əkpa ámosú. ⁴ Brégyibréá nonú alíá mí abí Akristofó buna ənokwali əkpa ámosú á, itchíé wá mí ansgiyí.

Gaio Kanfó

⁵ Mí ədwepó, ito wankláán fódebwé, fóde aní apíosú kí, titriu afso ámu. ⁶ Amútó akú baba bəbláa aní əpasua ámu alíá fékí amósú fée. Bo mbódí afusi amú əkpa alíá ibégyi Bulu anší é.

⁷ Tsufé Kristo su bóna. Bumédé tóto hóo tsu ahá áni bvmegyí Akristofó wá. ⁸ Iléhián aní abékí ahá ánfí odusú ali, fékí ania amónya abóbwé kule yó ənokwali agyómá ámu.

Diotrefe mva Demetrio

⁹ Nawálín əwuló ku sisí mli dodo, támē Diotrefe dékléá obóbwé mu íwi əpasua əhande. Mó su əmedé aní pvbwé totá. ¹⁰ Ní nebá mli wá á, nébláa mli mu ason laláhéá ədeblí tsú aní íwi. Móá una ale Kóráá gyi, obéé, mvmásóho apíó ámu afso. Əde ahá é itin ka obéé, bumáki amósú, əde ahá aní békí amósú é gyáa le əpasua ámu.

¹¹ Mí adwepó, mlímákasí mu bwéhé laláhé anfi. Mboún mlukasi yilé abwepó ámu bwéhé. Əhagyíha aní ətobwé yilé á, Bulu mu bi ógyi, támē əhá aní ətobwé laláhé mó méyín Bulu.

¹² Demetrio mó á, əhagyíha tetí mu ıdayilé. Mu tsiató é idesuná aní əha wankláán ogyi. Mí é ntetí mu ıdayilé. Mlyin aní mí ason blíhé igyi ənokwali.

Iklá

¹³ Tékí asón tsotsotsó bu inúá nébláa fu, támē mmedékléá nówanlín mó sisí fó. ¹⁴ Ndé əkpa kí aní imówa əpá Kóráá néba mli wá, abétsiá así tóí.

¹⁵ Bulu əháa fó iwlwii.

Fú anyawié fée bchá fó itsiá. Nehá aní anyawié amvto okugyíku é itsiá.

Yuda ɔwuló

Itsidha

¹ Mí Yesu Kristo osúmbi Yuda, Yakobo mō pio dé ɔwuló ánfí wanlín sisí ahá ání aní Sí Bulu létí, otadwé amú, Yesu Kristo dé amósó kú.*

² Nde Bulu kokóli mbéé, ohíe wun mli nwé, oha mli iwilwii pó ɔdwé.

Afunu Ató Asunápú

³ Apió adwepó, teki nahié bwé agywun ání nówanlín mli ɔwuló tsú nkpa ámoo Bulu laho mía mlunyo amú iwi. Táme ilehián ání nówanlín kókóli mli, amlupri hógyi amoo Bulu lapóhá mō ahá ɔtsawole pé amú nwun. ⁴ Tsúfí aha akú baŋján bowie mltó. Ahá ánfí adá ida ɔwulótó dodo há isobítí, tsúfí bøtamanyá Bulu ifú. Bødeblí bee, íná Bulu tesí aní lakpan kíe aní su á, abétalí tsiá tsiátó laláhe. Bakósó líi aní Wíe pó aní ɔkpapú Yesu Kristo ɔkole pé ámosó.

⁵ Mlyin asón ánfí fée dodo, táme ntrára kain mli ání aní Wíe Bulu[†] lékpa mō ahá dálí Egyipte ɔsulúsó, táme ɔma a, olomo amúá bømøho mō gyi fée tsálifwí. ⁶ Mlikauń ání Bulu-abøpø aksu bømetsiá ɔtínéá oleha amú túmi ɔbée bøtsia. Mó su Bulu léha bøwa amú ikan, bøtsie oklúnto bugyo mō asón ogyiké kpønkøpøti amú. ⁷ Sodom múa Gomorafø pó nkuda ání lekafia amú é bøtsiá wa atsi móya ayin asón. Ali kén Bulu léha ogyá ání itamadun lóhø amú awúlu fée, pódá ahá fée olá ní.

⁸ Alí nkude akúnpu anfí é bøtokun nkude ní. Itéhá amú bøtbwé lakpan pókpái amú iwi, bøtamanyá Bulu túmi ifú. Bødeblí abususó pókpái ɔnjéá ibu numnyam é. ⁹ Bulu-abøpø dehen Mikael kúráá méblí ason laláhe bréá mua ɔbónsám beprí Mose fúli. Táá oleblí gyí, “Bulu ɔwáa iyin wa fo!” ¹⁰ Táme ahá ánfí mó bøteblí ason laláhe tsú táá bømonu mó así iwi. Amú bwehlé lishan mbwá bøma agywun. Mogyí táá itehí amú é ní. ¹¹ Alí ahá amú bugyówi! Tsúfí bøpø Kain amúá olomo mu gyama amú ɔkpa. Bakula sika yóbwe téá Bileam lóbwé, bakósó líi Buluso fé Kora.[‡] Mó su Bulu ɔbéhi amú. ¹² Ahá ánfí bøtpó ifin da ikolebwé atogyihe amú. Ní mlaa amónyo mldé atogyí a, péli tamakítá amú. Akpapó bugyi, táme amú nkule klé bøteki. Bugyi fée agyindeá itamatswie, afú tatsvan mó náti. Bugyi fée nyatlá itamaswíe ntéé bøpulí mó, tú mó así, ilawú plíplíplíplí. ¹³ Amú péllia bu nyányáa fée ntsusó-afuá iteda bobun ogbémgbesv. Bugyi fée ntsrakpabiá ina dëtsvón nwolótáasó keke. Amú otsiákpá gyí oklún tuun ání Bulu léléyahá amú bré fée-tó.

¹⁴ Adam ɔma ilóntó sienósító obí Enok lóblí amú iwi asón tswi. ɔbée, “Mlikí, aní Wíe mua mō abøpø wankihé mpím afni-afni bebhá. ¹⁵ ɔbá begyi oyító ahá fée asón, ɔbiti ahá ání bøtamanyá mó ifú isó. Amú laláheá babwé pókósó líi mūsv, pó mō iwi ason laláheá babbí so!”

¹⁶ Ahá ánfí bøtotói ahásó, lé ahá lá, bwé laláhe kugyíkuá bødeklé. Bøotsú iwi, bun ahá kpantsapa, méní bénya téá bødeklé.

Oláda Pó Tzíkpalá

¹⁷ Táme apió adwepó, mlikauń asón ání aní Wíe Yesu Kristo sumbí ayepó amú bebláa mlsu. ¹⁸ Bebláa mli bée, “Nké tráhe amuto á, ahinlá abwepó béba. Bóbuo amú ɔwáli laláhe.” ¹⁹ Bøbu mltó dodo. Amú dé mli nsiné yíntá ní. Amú onutó agywun dé amú kpa, tsúfí ɔhe Wankihé amu má amótó. ²⁰ Táme apió adwepó, mli mó á, mlipwé mli tsiátó dinka mli hógyi wankihé amusó. Mlbo mpáti ɔhe Wankihé amu túmitó. ²¹ Mlitsia tsiátóá Bulu ɔdwé lasúná mli, bré ánfí mligyó aní Wíe Yesu Kristo ání ɔbéba bowun mli nwé, há mli nkpa ání itamatá ání.

²² Mlwun ahá ání asón amú imedé amú wankí nwé. ²³ Mlipri aksu le ogyá amotó, pøho amó nkpa. Mlwun aksu nwé ifúsó. Mlikí wankláán ání amú lalahe amu iméetsankí mli.

Bulu Kanfú Mpdi

²⁴ Mutéhá anitamadida. Mutéhá lalahe lé aní iwi, kpá aní ba numnyam amúó ibu bomlí mō amu así ansigiytó. ²⁵ Mó nkule gyí Bulu pó aní ɔhópo. Numnyam, obú, ɔwánlín pó túmi itsvón aní Wíe Yesu Kristosó ibu mō. Tsú bréá oyí mokótsúa así, bøtu nde pøya bré fée. Amen.

* ^{1:1} Ntéé Bulu dé amósó kú ha Kristo. † ^{1:5} Aní Wíe Yesu ntéé Yosua bu nwolótada amu akoto. ‡ ^{1:11} Kora lókosó líi Mose mua mō dehen Aaronso.

Atóá Bele Súna Yohane

¹ Iní gyí atáá Bulu léha Yesu Kristo lélé súná mu asúmpó tsú tásá ibéba nke ánfito iwi ní. Yesu lówa Bulu-əbepo léba bele mó súná mu osúmbi Yohane. ² Yohane légyí tógyításá olowun iwi adánsie. Olegyi Bulu asón ámu pó asón ání Yesu Kristo lébláa mu fée iwi adánsie ənəkwaliṣu. ³ Bulu obóyulá ohá ání ətekla mu ənósó ətöipó asón wanlínké anfi súná Kristo əpasua ámu. Obóyulá ahá ání botonú asón ámu, gyí dinká mósó é; tsúfē mó fée bábi lafon ta.

Kristo Əpasua Asienó Ámu Itsiaha

⁴⁻⁵ Mí Yohane dé əwóló ánfí wanlín sisí Kristo əpasua asienóá mlívü Asia əmátó.

Jhá ámóó oletsiá, əbu inu, əbelaba amu múa Əjye asienó ání bülí mu əwíe obiá ansító pó Yesu Kristo buygylí mli buale, abuhá mli iwilwii. Muğyí ədansiyin ənəkwaliṣu, ogyankpapová ələksüs tsú afúlito, oyító awié féesú oyigipó.

Motodwé anu, əlopó mu obugya ká anu nwunso iko, sí anu lakpan kíe anu. ⁶ Alabwé anu mu əwíe oyigipá pó mu igyi ahapó ání abósum mu Sí Bulu. Numnyam móá túmi ibwéé mu kle bré fée! Amen.

⁷ K! Əna nwolótáasú əbá! Əhagyíha obówun mu. Ahá ámóó bəwə mu pía amu kóráá bówun mu. Mu su oyító ahá fée bósú kóklókóó. Alí ibéba nu!

⁸ Ani Wíe Bulu léblí əbée, “Mígyí Alfa múa Omega. Otúmípü amóó oletsiá, əbu inu, əbelaba amu ni.”

Kristo Le Súna

⁹ Mí, mli píó Yohane ni. Mía mlinyo dé ipian wíun Yesu pó Bulu iwigeyí ámu su, anidé iklon nya líí kíkkín. Bulu asón əkanda pó Kristo iwi asónbli su balé mí ya Patmo əpo nsiné əsülsöö. ¹⁰ Eke okvá igyi anu Wíe eke á, Bulu Əjye léba miso. Nonu əme ku, əlein kóklókóó fée əkpe ətsawole pé mí oma. ¹¹ Əme amu əbée, “Wanlin tásá fudewíun wa əwolótó, afúpuya Kristo əpasua asienó, buygylí Efeso, Smirna, Pergamo, Tiatira, Sardi, Filadelfia pó Laodikea.”

¹² Bréá nedamlí mbéé anki ohá ání əde mí asón bláa a, nowun sika əpe əkandíe-oyíá ibu abámbi asienó. ¹³ Əha okvá əlein Nyankpasa-Mu-Bi ámu líí əkandíe-oyí ámu nsiné. Ələwa ligá, əlopó sika əpe əfe tsan mu kántó. ¹⁴ Mu nwun pó mó imi fée lofuli fée opuli mpúptu ntée əhráda. Mu anisibi aklambi é lowanki fée oygyá mpumpi. ¹⁵ Mu ayabi de oygyá kpa fée koébri ání bafwí mó lé oygatós inu. Mu əme idetsula fée ntusá ədeka yi. ¹⁶ Əde ntsrakpabi asienó mu gyopita. Ədayí iya anya kláklá ledali tsu mu ənótó. Mu anisító ihíe dewanaki fée əpawi. ¹⁷ Bréá nowun mu a, nemlí bun mu ayabiasi fée əha wuhé, támé əlopó mu gyopí ibu dinká misú, bli əbée, “Mánya ifú! Mígyí Ogyankpapu móá Ətráhe amu ni. ¹⁸ Mígyí əkiankppapu amóó nowu ámu ni. Ki, mbu nkpa bré féeétó! Mbu túmi lowu móá afúlito.

¹⁹ “Wanlin tásá fawun batsun, móá ədebá séi pó móá ibéba əma wa əwoló ámu. ²⁰ Ntsrakpabi asienó ámu fowun mí gyopito pó sika əpe əkandíe-oyí abámbi asienó ámu así ni. Ntsrakpabi asienó ámu igyi əpasua asienó ámu əbepo. Əkandíe-oyí abámbi asienó ámu é gyí əpasua asienó ámu.

2

Efeso Əpasua Nkla

¹ “Wanlin asón ánfí sisí Akristofó əpasua ání ibu Efeso wúluto əbepo fée,*

“Jhá ámóó əde ntsrakpabi asienó mu gyopito, əna sika əpe əkandíe-oyí abámbi asienó ámu nsiné ámu əbée: ² Nyin tásá fudébwé fée. Nawun alia fuhíe fude agyómá yo, pó alia fude nsi wa líí kíkkín. Nyin ání fotamakle aha laláhe asón. Fakápó ahá ámóó bude amu iwi ti Kristo sumbí ayopú ámu, wun ání afunupu buygylí. ³ Fotomi wun ipian mí su, fóymeyinkí əma. ⁴ Támé asón kule péá mbu fó iwi gyí, ədwé iträa ma mía fungo ntée fóá fó abu nsiné fée gyankpapu amu. ⁵ Mú su kaín alia tekí fogyi asa fadida. Damli klonto, afulsatsia fú atsiábi. Ní megýí ali á, néba bele fú əkandíe-oyí ámu lé mó abu əpasua atráhe amu. ⁶ Támé toku kuleá ibu alé fú iwi gyí, futamakle Nikolai abuóppu bwché laláhe amu, fée alia mí é ntamakle mó.

⁷ “Jhá ání əbu asu ontú ason ání Əjye Wanliné amu dé əpasua ámu bláa así. Néha ohá ání olegyi tsu obégyi Paradiso ndobító oyí-abí ámóó itehá nkpa ámu.”

Smirna Əpasua Nkla

⁸ Əletrá bláa mi əbée, “Wanlin asón ánfí sisí Akristofó əpasua ání ibu Smirna wúluto əbepo fée,

* ^{2:1} Əbepo anfi gyí Bulu-əbepová əli há əpasua ámu ni. Ibu nfi móá 2:8, 12, 18; 3:1, 7, 14 étó.

“Óhá ámoo ogyi Ogyankpapu móa Ótráhe, olowu lákósó tsú afúlito ámu obéé: ⁹ Nyin fó ipian wunhe pó ohian ání fudegyí, támé fubu atá! Nyin aláu əpasua ámoo bvde iwu kúu bée, Yudafó bogyi ámu bvde afunu wa dínká fósó. Megyí Yudafó bogyi, Óbunsám abúopo əpasua bogyi. ¹⁰ Máha ipian ání ibéba fósó iwa fó ifú. Nde fó bláa, Óbunsám obéha békítá mlito akú tswi obu. Óbásó mli ki. Bédinká fósó nké dú. Ní lowutó igyi ó á, fó mó wa ənökwalu. Néha fó isvugyi-ipa, igyi nkpa ání itamatá.

¹¹ “Óhá áni obu asu oniu ason ání Ójé Wankihé amu dé əpasua ámu bláa asi. Óhagyóha ání olegyi isu á, lowu nyosí amu iméeda mu.”

Pergamo Əpasua Nkla

¹² Əleträ bláa mi obéé, “Wanlin asón ánfi sisí Akristofó əpasua ání ibu Pergamo wúluto əbəpo feé,

“Óhá ámoo obu ədayí iya anyo kláklá ámu obéé: ¹³ Nyin ání fútsie ətínéá Óbunsám owié obiá itsie, támé fode fó hógyito kímkímkín. Bréá bómá mí adánsie ogypó ənökwalipo Antipa mli wá inu kórará á, fomekpa mí əma. ¹⁴ Támé mó ó á, mbu fó iwu asón kpalobí kv. Mlito akú bubuo Balaam amoo olösuná Balak† altá əbábwé Israelfó bóbwe lakpan, oleha amú betsiá wá atsi móa ayin asón, tsíá gyi əkpito-atá ámu. ¹⁵ Ali kén akú bubuo mlita búbuo Nikolai atosunáhén. ¹⁶ Mıldamlı klonto. Ní megyí ali nöbofwie mlito, pó mí ənótá ədayí ámu kó amó.

¹⁷ “Óhá áni obu asu oniu ason ání Ójé Wankihé amu dé əpasua ámu bláa asi.

“Óhagyóha ání olegyi isu obégyi atogiyihé amoo bəpənján ámu kv. Néträ ha okugyóku ibwi futútá búwanlin idá pəpəwé dínká mósó. Mu nkule obébi dá ámu. Óhaa méebi mó tsíá muto.”

Tiatira Əpasua Nkla

¹⁸ Əleträ bláa mi obéé, “Wanlin asón ánfi sisí Akristofó əpasua ání ibu Tiatira wúluto əbəpo feé,

“Bulu mu Bi ámoo mu ansíbi igyi fé ogýá ədandú, mu ayabias, igyi fé koóbrí ání bapúwá ogýá, plú mó iwu ámu obéé: ¹⁹ Nyin fó bwéhé fée. Nyin fó ahádwé, fó hógyi, fó osum agýómá pó fó nsiwa líí kímkín. Nyin ání fudebi bwé dón gyankpapu amo. ²⁰ Támé asón ání mbu ha fó gyí, fahá ətsi ámoo bøtetí mu Yesebel, əde mu iwu ti obéé, Bulu ənósí ətápó amu dépu mu atosunáhén mlé mí asúmpí, bude atsi móá ayin asón wa, bude əkpito-atá é gyí. ²¹ Naki mu ansítá ání əbédamlı klonto bobuo Bulu, támé omedékléá obési mbuvaat. ²² Mú su néda mu, wá mu il. Obówun ipian. Ní mua ahá ámoo bvde mbua ta ámu é bomesi, lé iwu lé móttó á, néha amó békies wun ipian. ²³ Námo mu abúopo amo. Akristofó əpasua fée békí ání mígyí óhá ámoo otowun ahá klonto pó amó nwuntó asón ámu ni. Néka okugyóku iku mu bwéhé ənó.

²⁴ “Támé mli aha tráhe ání mlulasí mlbu Tiatira wúluto, mlumóbu ətsi ámu atosunáhén amoo bvde mó ti ‘Óbunsám asón jaínhé’ amu mó á, mmóopo ato suráhé kóku súrá mli. ²⁵ Támé mlükita mí atosunáhén amoo mlbu amuto kímkímkín yífon bréá néba. ²⁶ Néha óhá ání olegyi tógyítósí, əletálí bwé mí apé yófon əyí ənómaké túmi, obégyi əmá féesó. ²⁷⁻²⁸ Óbékpa amó əwuntolinsu, bwéiébwé amó blúblublú fó abua. Obényá túmi ámoo mí Sí lóphá mí ámu odu.

Nápo mu bake ətsrakpabi há mu, pósúná ání alagyí isu.†

²⁹ “Óhá áni obu asu oniu ason ání Ójé Wankihé amu dé əpasua ámu bláa asi.”

3

Sardis Əpasua Nkla

¹ Əleträ bláa mi obéé, “Wanlin asón ánfi sisí Akristofó əpasua ání ibu Sardis wúluto əbəpo feé,

“Óhá ámoo obu Bulu Ójé asienó pó ntsrakpabi asienó ámu obéé: Nyin fó bwéhé fée. Fubu idá ání fókí nkpa, támé fawú fóna. ² Mú su tsinki, afuwa fó ato tráhe amu əwunlin, tsúfé idekléá iwu. Nawun ání fó bwéhé lesian mí Bulu ansító. ³ Mú su kañtó bosuná fó pó móá fonusu. Gyí móosó, afudamlı klonto. Támé ní fumetsinkí á, nöbofwie fófó fó wiplu, fóméebi bréá néba. ⁴ Támé aha akú bubu wúlu amuto bəməkókpái amó atadüe.* Bówa atadüe futútú, mía amónyo abénatí, tsúfé bafon. ⁵ Néha óhá ání olegyi isu əbówa atadüe futútú. Mméetsitsii mu idá lé nkpa əwoló ámota. Néblí mí Sí mua mu abópo ansító mbée, mibó mu.

⁶ “Óhá áni obu asu oniu ason ání Ójé Wankihé amu dé əpasua ámu bláa asi.”

Filadelfia Əpasua Nkla

⁷ Əleträ bláa mi obéé, “Wanlin asón ánfi sisí Akristofó əpasua ání ibu Filadelfia wúluto əbəpo feé,

“Óhá ámoo oləwankí, ətamawá afunu, əde Owié Dawid sáafi, ofinkí əhaa tamatálí fin, ofin əhaa tamatálí finkí ámu obéé: ⁸ Nyin fó bwéhé fée. Ki, nafinkí obu yáí há fó. Əhaa méetalí fin

† 2:14 Inu bu Numeri 22-24ta † 2:27-28 Israelfó Ilu 2:8-9 * 3:4 Bəməkókpái amó atadüe ası gyí bəməkóbwé lalahę.

mó. Nyin ání fúma əwənlín, támē fagyí mí atosunáhésu, fúmekpa mí əma. ⁹ Əbənsám abúopu amóó bude afunu wa bée, Yudafó bugyi ámu a, néka amó híé héba beda akpawunu fú ayabiasi. Amó féé hébi ání ntədwé fó. ¹⁰ Fagyí mí asónsó, fanyá klvñ líi kínkíinkín. Mú su néle fó lí ipian amóó nópəso oyító ahá féé ki amotó. ¹¹ Ki, nebá ní. Mó su kítá itó amóó fóbu amotó kínkíinkín, méni shaa mǎsho fó isvgyí-ipa lé fó ibit. ¹² Əhá ání olegyi isu á, nápo mu bwé mí Bulu ətswékpa obu ámu ətan. Əməetrá dalı inu ekekeke. Nówanlín mí Bulu idá dínká mosu. Nówanlín mí Bulu wúlu, igyi Yerusalem pöpwé amu idá dínká mosu. Wúlu amóó ibékplí tsú osósú mí wá ba amu, nówanlín mí onutó idá pöpwé amu é dínká mosu.

¹³ “Əhá ání əbu asu onúu ason ání Əjə Wankihé amu dé əpasua ámu bláa ası.”

Laodikeia Əpasua Nkla

¹⁴ Əleträ bla mi əbée, “Wanlín asón ánfı sısi Akristofə əpasua ání ibu Laodikeia wúluto əbəpə feę,

“Əhá amóó bveteti mu Amen, mu su Bulu asón féé iteba móttó, ogyi ədansiyin ənəkwaliþu, ətamawá afunu, ogyi Bulu ató bwehé féé nwun ámu əbée: ¹⁵ Nyin fó bwehé féé. Fumeblı ogya, fumolwii é. Ní feblı ogya ntéé folví á, teki ibu alé. ¹⁶ Támē fagyí bwíánbwíán, fumeblı ogya, fumolwii é. Mó alı su notú fó tsítsá. ¹⁷ Feę, ató onyapó fogyi, fóbu ató. Toto médé fó hián, támē fuma ttó, formeyín ání ohiáni fogyi. Fóbu nwe, fó ansíbí labwié, fóna yayá. ¹⁸ Mó su ndetó kplá fó mbée, pu kóba bəhö sika pępeá bafví mó ogyató mí wá. Mó əbəha fénya ató onutónutó ní. Ntráa nde fó bláa mbée, fubhö atadı fututú, afvpotın fó péli móá fó yayá ámu. Bəhö afá da fó ansíbiso, méni fówun ató. ¹⁹ Ahá ání ntədwé á, amó ntəwá iyin wa, bítí amó isu. Mó su wa nsi, afudamli klvntó. ²⁰ Ki, nlú obu-ənó, nde agoo tswí. Ní əko lónu mí əme, olefinkí há mí á, nébitiwé mu wá, míá munyo abówa ibi gyi ató. ²¹ Əhá ání olegyi isu á, néha mu obétsiá mí wá, mí owié obiá ámusu. Ali kén mí é negyi isu, ntsie mí Sí wá mu owié obiá ámusu ní.

²² “Əhá ání əbu asu onúu ason ání Əjə Wankihé amu dé əpasua ámu bláa ası.”

4

Əsósú Bulusum

¹ Inı əma a, nelawun ató bámbá. Nowun ání obu lafinkí əsósú. Nelanú əme amóó ileganykpá bláa mi asón ámu. Əme amu igyi fé əkpe. Əlebláa mi əbée, “Du ba nfi, mí ansuna fó tzá ilehián ání ibéba inu əma.” ² Bulu Əjé leba misó ətsawole pé. Múá nówun a, owié obiá ku tsie əsósú inu, əko tsie móss. ³ Əhá amóó ətsie móss ámu twi dé ogyá kpa fé abwi wankláán kvá igyi pépe móá fututú. Mó ətneku é igyi fé nyankpotáa, idé ogyá kpa bomlı owié obiá ámu fé ibwi wankláán kvá igyi fitáa bəbwe. ⁴ Owié-mbiá advanyo-na itsie bomlı owié obiá ámu. Ahande advanyo-na bəwə atadı fututú bvtse mbiá ámusu, bubüñ sika pępe ipa. ⁵ Inı nyankpu lówa ibi fwı bi. Odekpie, əpráda dəpötí dálı owié obiá ámotó. Ibia asienő llú owié obiá ámu ansító, idetsii. Múgyí Bulu Əjé asienő ámu ní. ⁶ Nowun gláası əpu kvá móssú idé ogyá kpa fé atsufolibi, ida owié obiá ámu ansító.

Mbwı akvá bukü nkpa ana, ansíbí iduadúa amó nkpa móá əma féé, bobomlí owié obiá ámu əbon nsiné inu. ⁷ Amótó ogyankpapó gyí fé gyatá. Onyoası gyí fé ənəntswie yínhé. Əsaası ansító igyi fé nyankpusa, ənaası é gyí fé oyitsu ání odefullı. ⁸ Okugyıkó bu abámaba asie, ansíbí iduadúa móttó móá mó əma féé. Bude ilu wa əpa onyé bęe,

“Wanki, wanki, wanki gyí anı Wíe Bulu Otümípı.

Mülétiá, ətsie, əbelaba.”

⁹ Mbwi ámu bvtswá lu ámu, pó numnyam, obú móá ipán há əhá amóó ətsie owié obiá ámusu, omóowu ekekeke ámu. Ní bəbwé mó alı á, ¹⁰ ahande advanyo-na ámu é bamli bun əhá amóó ətsie owié obiásó amu ansító súm mu. Mvbóv inu bré féeetó ní. Fówun babwíi amó owíepa ámu tswi obiá ámu ansító bli bęe,

¹¹ “An Wíe pú anı Bulu!

Fólehián ání abşpo obú, numnyam móá túmi há, tsúff fólóbwe ató féé. Fəbwé tógyító fó apétó.

Mó féé laba móttó.”

5

Okufabi Amu Létii Əwólí Amu

¹ Inı əma a, nowun ání əhá amóó ətsie owié obiá ámusu ámu dé əwóló kúntahé mu gyəpito. Boawanlín ató dínká mó nkpa móá mó əma féé, bəpø okpin tan mó ənó tse sienó. ² Inı nowun Bulu-əbəpø otümípı əkvá ədekplón fité əbée, “Ma lófon ání əbémaintó ató asienő ánfı, tífí əwóló ámu ənó?” ³ Buinenya əhaa əsósú ntéé əsolívus ntéé əsolívus ayası ání əbétalí tífí mó ənó, kla mó. ⁴ Inı su néhie su, tsúffé buinenya əhá ání əlfon, obétii əwóló ámu ntéé əbékla mó. ⁵ Inı ahande

* ^{4:3} Ibwi fututú ámu dá gyí ánfı yarpa. Pępe amu dá gyí kanelia. Fitáa bəbwé amu é dá gyí emerald.

amvto əkvle lébláa mu əbée, "Mátrá su. Ki, Yuda abusuuant Gyatá, ogyi Owie Dawid mu na ámu lagyi isu. Əlsfvn ání əbémáin ató asienó ámu, tñi əwoló ámu ənó."

⁶ Inv nowun Okúfabí əko. Ilélan ání bapó mu há igyi ki. Ohí owie obiá ámu, akiankpapu ana ámu pú ahande advanyo-na ámu nsiné. Əbu nsiebí asienó pú ansíbi asienó. Mu ansíbi asienó ámu gyí ənjé asienó ání Bulu towá sisí əsvlóv anfisv otínegyiötiné ni. ⁷ Okúfabí amv lédali ba nkpa, əlobháa əwoló ámu lé əshá ámuv otsie owie obiásu amv gyoput. ⁸ Inv mbwi ámuv bukví nkpa ana ámu pú ahande advanyo-na ámu okugyíokv lémlí bún Okúfabí amv ansító. Okugyíokv dé əsankuo pú sika pepe blanwébi ání əhién bo mó. Bulu ahá mpái gyí əhién ánfí. ⁹ Akiankpapu ana ámu pú ahande advanyo-na ámu buvde ilv popwe wa bée, "Fólsvn ání fótsu əwoló ámu,

máin ató asienó ámuv boputan mó ənó ámu.

Tsúfí bopu fó há igyi, fopu fó obugya ho ahá há Bulu.

Fohá ahá abusuungyáabusuan, əblügyləblí, əmágyləmá pú əsvlóv ahá ətsan-ətsan fíéetó.

¹⁰ Fayá fó iwé ogyíkpá há amv, fabwé amv fó igyi ahapó ání bétisia há aní Bulu ámu igyi.

Bégyi iwé əsvlóv.

¹¹ Nekí, nonu Bulu-abopu tsatsaotsa omé. Buhié butso ání buma iklátó. Bobomlí owie obiá ámu múa akiankpapu amv pú ahande advanyo-na ámu. ¹² Bopu omé kponkpooonkponti wá ilv bée,

"Okúfabí amv bopuhá mu igyi ámu lófon

ha túmi, iwinya múa

nyánsa pú awútó əwowlín,

idayilé múa numnyam pú kanfú."

¹³ Inv nonu atzá Bulu lóbwé fíé omé. Múa iibv əsó múa asi, əsvlóv ayasí pú əpvtó fíé, buvde ilv wa bée,

"Kanfú, idayilé, numnyam pú túmi fíé

iletsiá əhá ámuv otsie owie obiásu amv

pó Okúfabí amv bré fíé!"

¹⁴ Múv akiankpapu ana ámu beblí bée, "Amen!" Inv ahande advanyo-na ámu bemlí bun súm Bulu múa Okúfabí amv.

6

Okpin Asienó Ámu Maín

¹ Mí ansító inv á, Okúfabí amv lémaín ató asienó ámuv boputan əwoló ámu ənó ámuv kule. Inv nonuá akiankpapu ana ámuv əkvle léle ənó. Mu omé leln fí opráda əbée, "Ba!" ² Nekí a, əponkó futútú əkv ní. Mvsu odinkápó amv dé ita, bobun mu owiepa. Əlovp əponkó ámu kplí ba əsvlóv fí isu ogyípá ətráa əbá bokv isá tsatsaotsa, ətra gyí isu.

³ Bréá Okúfabí amv lémaín ató nyasozi boputan əwoló ámu ənó á, nonuá akiankpapu amvto onyoasi léblí əbée, "Ba!" ⁴ Əponkó pepe əkv lédali ba. Beha mvsu odinkápó ədayí iya anyo títin kú. Beha mu túmi ání əlélé iwlwé le əyító. Mó sv isá leda otínegyiötiné, ahá bómó aba.

⁵ Bréá Okúfabí amv lémaín ató naasiá boputan əwoló ámu ənó á, nonuá akiankpapu amvto əsaasi léblí əbée, "Ba!" Nekí a, əponkó bibi əkv ní. Mvsu odinkápó amv dé skéeli. ⁶ Inv nonu omé ku lédali tsu mbwi ámuv bvtse nkpa ana ámuv əbée, "Ayó olónká kule ntéé imo olónká asa ibbwé ekevwéle ikáká." Támé máyintá nfo múa wáin-nyi mó.

⁷ Bréá Okúfabí amv lémaín ató naasiá boputan əwoló ámu ənó á, nonuá akiankpapu amvto ənaasi léblí əbée, "Ba!" ⁸ Inv nowun əponkó əkvá mu iwi igyi fí nsiné. Mvsu odinkápó amv idá gyí Lowu. Afilitó é buv mu. Beha amv túmi ání ní beye əyító aku ana á, bómó iku kule. Bvpov ədayí iya anyo múa akón, ilv múa əsvlóv mbwiktá-ató ma amv.

⁹ Bréá Okúfabí amv lémaín ató nuusiá boputan mó ənó á, nowun Bulu asóntó akítápó amv əkláa afodíe-asubwi amv ayasí. Bulu asón ámu iwi adánsie gyí sv bómó amv. ¹⁰ Inv basvrá okitikiti kóklókóóv bée, "Oo! Bulu Otumípü, fó iwi əwankí, fóbu ənakwali. Əmenke fegyi əsvlóv anfisv ahá asón, fité aní obugya tsu aní amvó ámu wá?" ¹¹ Mó omá a, beha amv fíé ligá futútú, bebláa amv bée, bvtráa tsia kpalobí. Bvtse yófvn bréá bamó amv aba asúmpó ahogypó amv é, amv adudva lafvn asa.

¹² Bréá ndékú a, Okúfabí amv lémaín ató siesiá boputan əwoló ámu ənó. Əsvlóv lekpunkí kóklókóóv, oví lebi tuun fí tati bibi, ətsra é lepe koo fí obugya. ¹³ Múv ntsrakpabi békpkapáa bun əsvlóv, fí afú kponkpooonkponti látsón kpkapáa pənto-abíá imokódan bun. ¹⁴ Nwolótáa lokuntá fí əwoló, tsu mó náttí. Abu múa əpv nsiné əsvlóv fíé lédali mó otsiákpá. ¹⁵ Inv nowun ání əyító awié pú ahande pó isá ənó alípú pú asikafó pú atumipu, nkpbí múa iwisu atsiápó beyéjaín abusu abwi alato pó abwi mbótó. ¹⁶ Bebláa abu múa abutá ámu bée, "Mlkpa bun

* **6:6** Ilosuná ání isá so ató békue wá ibiá.

anis, méní owie obiásó otsiápó amu omóowun aní, Okúfabí amu oméebítí aní isu! 17 Tsúfí amú ahá isubití eke ámu lafun. Ma obéitalí lúi mó onó?”

7

Bulu Ahá Mpím Lafakule Advana-na (144,000)

¹ Inu óma a, nowun Bulu-abepu ana, bulí oyí afunka ana ámu féeos. Bude afú afunka ana ámu kínkínkí, méní oméetrá tsun əsolúsó, əpuso ntéé oyí kuko. ² Inu nowun áni Bulu-abepu bámbá dédalí tsu owí ədálkpa. Óde Bulu Okiankpapu atáá atspohié mu ahá nsu. Móó əlasvúra okitikíti kóklókóó kpólí abepu ana ámuó Bulu léha amú túmi obéé, bobéyintá əsolúv móá əpu amu. ³ Bulu-abepu amu lébláá Bulu-abepu ana ámu obéé, “Mlímáyintá əsolúv ntéé əpu ntéé oyí kuko, yófon bréá nápu atá híe mí Bulu asúmpó əsokpi nsu asa.” ⁴ Inu bekla ahá ámoo bapú Bulu ató hue amú nsu amu fée. Amú ədvudú bugyi ahá mpím lafakule advana-na (144,000). Amú fée botsú Israel abusuan dúanyó ámoto. ⁵⁻⁸ Behe ahá mpím dúanyó (12,000) nsu abusuan ámu kugykóto. Abusuan ámu adá gyí, Yuda, Ruben, Gad, Asa, Naftali, Manase, Simeon, Lewi, Isakar, Sebulon, Yosef pú Benyamin.

Ódom Aní Botsú Omá-omdátó

⁹ Inu óma a, nowun ódom kuá əhaa méetalí kla amú. Botsú omágýiomá, abusuangyíabusuan, əsolúsó ahá ətsan-ətsan pú əblúgyíəblító. Bulí owie obiá ámu pó Okúfabí amu ansító. Bowa ligá futútúútú, bude mbláá. ¹⁰ Bovsúra okitikíti kóklókóó bée, “Aní Bulu ámoo otsie owie obiásó pú Okúfabí amu tħħo ahá nkpal!” ¹¹ Inu á, Bulu-abepu amu fée belí bómli owie obiá ámu pú ahande adwanyó-na ámu pú akiankpapu ana ámu. Bemli bun, pú ansító bun əsolútó owie obiá ámu ansító, súm Bulu, ¹² blí bée, “Amen! Ikanfú, numnyam, nyánsa, ipán, obú, túmi pú əwənlín ibwéé mu kle bré fée! Amen!”

¹³ Inu ahande amúto okole léfité mí obéé, “Amendu gyí ahá ánfí bowa ligá futútúútú ánfí? Nkónó botsú?”

¹⁴ Móó nebláa mu mbéé, “Chande, fú yín.”

Móó əlebláa mi obéé, “Ahá ánfí gyí ahá áni batsun asun wunhe kpənkponti ámuto dálí ni. Amú láfwí amú atadie Okúfabí amu obugyato, ilafúlí futútúútú ni. ¹⁵ Mó só bulí Bulu owie obiá ámu ansító, bude mu súm əpa-onýé mu ətswékpa inu ni. Chá ámoo otsie owie obiá ámuosu é obétsiá amútó, bún amósó. ¹⁶ Akón móá əmewħoli méetrá kítá amú, owí ntéé əpawí é iméetrá tó amú. ¹⁷ Tsúfí Okúfabí amúu slí Bulu owie obiá ámu así ámu obóbwé amú əkpapú. Obégya amú nkpa, kpá amú ya nkpa-ntsú ámu əwíkpa, aní Wie Bulu obétsitsii amú ansi əntsú fée.”

8

Okpin Sienásí Ámu Main

¹ Bréá Okúfabí amu lémaín ató sienásíá boputan əwənlí ámu oná á, əsolúsó lolvá fée dənhwíri-fun. ² Inu nowun Bulu-abepu asienó ámuó bulí mu ansító ámu. Beha amútó okugyíəku əkpé.

³ Bulu-abepu bámbá lóbá belí afədile-asubwi amu ansító. Óde sika pəpe blanwébi áni bħotwá əhién ogýá móttó. Beha mu əhién tsatsaatsa, ələpətsia Bulu ahá mpáita, pýédinká sika pəpe afədile-asubwi amúu iyi owie obiá ámu ansító ámuosu. ⁴ Mu əhién ámu ogýasi letsia Bulu ahá ámu mpáita, kósó tsú afədile-asubwi ámuosu yó Bulu ansító. ⁵ Inu Bulu-abepu amu lótsu əhién blanwébi ámu, əlele ogýá afədile-asubwi ámuosu wá móttó, fin mó dá əsolúsó. Inu nyankpu lówa ibi fwí bi. Odekpie, əpráda depvti, əme ətsan-ətsan delún kóklókóó, əsolúv é dəkpunkí kpakpakpaka.

Ikpe Asienó Ámu

⁶ Bulu-abepu asienó ámuó bude ikpe asienó ámu é beda iwsu há mó foli.

⁷ Bulu-abepu gyankpapu lófolí mu əkpé. Móó botsu atsufolibi móá ogýá áni obugya lefráa mó, tsui mó wóllí əsolúsó. Ní beye əsolútó asa á, móttó iku kule móá móssó nyí pú móssó ifá fée lóho plíplíplíplí.

⁸ Bulu-abepu nyəasí lófolí mu əkpé. Inu bətswi tkó fée ibu kpənkponti idħħo wá əpvtu, əpvtu yée asato iku ledamlí obugya. ⁹ Əpvtu mbwiá buki nkpa fée tó yée asato iku kule bowu, ntsusú ayibitó yée asato iku kule é lobwiebwie.

¹⁰ Inu Bulu-abepu sáási lófolí mu əkpé. Ətsrakpabi kpənkpəonkponti kuá idé ogýá tsii fée obia lékpa tsú əsolúsó beda ntsu tsənħeá ibu oyít feé tó yée asato iku kule. ¹¹ Ətsrakpabi amu dá gyí “Okítá.” Inu ntsu tsənħeá amotayée asato iku kule lówa əkitá dñu əkpín. Mó əkitá su ahá tsatsaatsa bonu mó bowu.

¹² Əbapu náási lófolí mu kle. Iləwə owi móá ətsra pú ntsrakpabitó yée asato iku kule. Mó fée lodun. Inu su oyí keħe móá owi tahétó yée asato iku kule é loklún.

¹³ Nekí a, oyitsu əku défulí, odesú kóklókóó obéé, “Ahá áni bētsiá əsolúv anfisú asa Bulu-abepu asa atráħe amu bófolí amú nkpe amu bugyówi tsenyo-tsesa!”

9

¹ Bulu-əbəpə nūúsí lófvlí mu əkpe. Nowun ání ətsrakpabi lékpa tsú əsósó beda əsulósu, bəpəlán klúklúúklúá ima əka sáafí há mu. ² Múú olefinkí llán klúklúúklú ámu ənó, ogyási lədalí móttó fé obuntu. Ogyási amó ləha nsainta féé ilebi tuun. ³ Inu atsantsanku bedalí tsu ogyási amoto ba əsulósu. Beħa amó túmi bēe buvúra ahá fē nyankpukpíe. ⁴ Beħláa atsantsanku ámu bēe, buvápu ənó da ifá ntéy nyi kuko, don ahá ámuú Bulu nsuhieto medín amó əsukpi amu. ⁵ Buħħa amó əkpa ání buvúra amó, támē buħħiwa wa amó iwiżsin tsra anu kéké. Amó iwiżsin ámu ibwé fē alá nyankpukpíe-surá tħoħ əsin. ⁶ Ahá bódunká lowu nke ámoto, támē buħħenya. Bóħo mbħidí ání bōwū, támē buvúra.

⁷ Atsantsanku ámu bħeljan mpənkaá bahħihe amó há əsá, tħeku idu amó nwunus fē sika pepe ipa. Bowa anyánkpósa ansító. ⁸ Amó nwunus-imi bu iswí fē ətsi klé. Amó ayin é igyi fē gyatá klé. ⁹ Bowa kánta atintá ání bōpə dátó bwé. Ní bħedfuli á, amó ate totsūlā fē mpənka múa keké tsotsaasá bħoġi isá. ¹⁰ Buħħu odú, itaśorá fē nyankpukpíe. Beħha amó túmi bēe, bixxu amó odú ámu pilan ħażra anu kéké. ¹¹ Ilán klúklúúklúá ima əka əbəpə gyi amó owie. Botetí mu Hebreja əblító bēe, Abadon. Griiki əblító ē botetí mu bēe, Apolion. Mú asi gyi, “Ató Oyintápo.”

¹² Ason wunħe gyankpapo lámó ənó á. Anyo tráhe ē ibá.

¹³ Bréa Bulu-əbəpə siési láfoli mu əkpe a, nonu əmē kū lədalí. Iledali tsu sika pepe afħdieg-asubwi ámu okonki ana ámoto Bulu ansító inu. ¹⁴ Ide əbəpə amóú əlfolí əkpe amó bláa əbée, “Sanki abəpə ana ámuú beklí mánta ntsu yilé Efrate ənó ámu.” ¹⁵ Bulu lěla amó yáí há ali bré ánf, ofi ánf, ətsra ánf, eħek ánf pó dōnhwri anfi əbée, buvánku amó abuγoħo oyit aháta yée asato iku kule fée. ¹⁶ Beħláa mu ání isá akopó ámu ədudva bōbwé blibha lafanyo (200,000,000), budin mpənko. ¹⁷ Nowun mpənko pó amúsó adinlkápu mí atowunħe amot, bħwa kánta atintá. Aku klé lepe fē ogyá, aki klé lebi, aki é klé igyi bate-nfo. Mpənko ámu nwun igyi fē gyatá klé, ogyá múa ogyási pó atonkodu lədalí amó ənótó. ¹⁸ Ali ason wunħe aki asa, igyi ogyá, ogyási pó atonkodu amu lədalí tsu mpənko ámu ənó, ilmo oyit aháta yée asato iku kule. ¹⁹ Megyí amó ənótó nkule ason wunħe túmi tedáli tsu. Ibu amó odútó ē, tsúfē amó odú igyi fē iwo, ibu nwun, itepiħlan ahá.

²⁰ Anyánkpósa amóú besian əsulósu, buvowu ason wunħe amoto ámu fée bekiná buvmedamlí klon. Buħħesi ənej laláħe múa atunkuá bapó sika pepe, sika fututú, kɔðbri, abwi múa nyi aná bwé súm. Ali ənej laláħe pó atunku anfi bħtamawun ató, bħtamauñi asón, bħtamanañi. ²¹ Ali kén buvmedamlí klon to si amó tsiati laláħe; igyi aháma, əkpe, atsi múa ayin asónwa múa owi ámu ē bwé ni.

10

Bulu-əbəpə Mva Əwvló Tükürħi

¹ Inu nelawun Bulu-əbəpə əwvnlinpó bambá əkvá ətsú əsósó. Agyinde lobomli mu, nyankpottá ilan mu awunso. Mu ansító ləwanki fē əwi, mu ayabi igyi fē əsotí ání ogyá bu móttó. ² Əde əwvló tükürħi kva əletei móttó. Mu gyopri yabi iyi əpso, mu bina yabi é iyi əsulósu. ³ Əloklók kóklókóó fē gyatá dékpoún, opráda asienó ámu loppti. ⁴ Bréa opráda asienó ámu loppti, mbēz anwanlin asón ámuú əlblí ámu a, nonu əmē bámbá tsú əsósó. Əmē amó əblí əbée, “Máwanlin asón ámuú opráda asienó ámu əlblí ámu. Povva fú kpawunuto.”

⁵ Múú Bulu-əbəpə amóú nowun, olí əpó múa əsulósu ámu lótsu mu gyopri ibi fóvá yó əsósó. ⁶ Inu əleka jħá ámuú əbə nkpä bré fée-tó ámu ntam. Mvlobwé asó múa asi, əpó múa móttó ató fée, əblí əbée, “Buméstrá si tsi! ⁷ Támē bréa Bulu-əbəpə siénosí amu əbəfoli mu əkpe a, ali bré ámoto Bulu ason jañihé amóú əleħie yáí əbée, mēbwé ámu ibħeħa móttó ri. Ibħeħa móttó fē alá əleħláa mu asúmpó, buġgi mu ənósón atċipó amu.”

⁸ Inu əmē amóú idę mí asón bláa tsú əsósó ámu létrá bláa mi əbée, “Yeho əwvló ámuú əlafinkí ámu le Bulu-əbəpə amóú olí əpó múa əsulósu ámu ibħita.”

⁹ Mú su nəyo Bulu-əbəpə amu wá mbée, opó əwvlóbi ámu ha mi. Múú əleħláa mi əbée, “Ho, afuwi mó! Ibħówa fú ədwé débídibéi fē əkwéen, támē iméekanáa fú iputo.”

¹⁰ Inu nəħo əwvlóbi ámu lé mu ibħita, nəwi mó. Ilħawa mí ədwé débídibéi fē əkwéen, támē imetepi kanáa mí iputo. ¹¹ Múú əleħrá bláa mi əbée, “Ileħián ání fləħblí asón ámuú ibħeħa ahá fée-só ámu. Ibħeħa omá fée, əblí ətsan-ətsan ablippó pó awie fée-só, fē alá ámuú Bulu lalé súna fó ámu!”

11

Adansif Abanyó Amu

¹ Ini əma a, beħha mí oyia bħopósusu ató. Múú Bulu-əbəpə amu əlbláa mi əbée, “Kvus afvulosusú Bulu ətswé kpa obu ámu pó afħdieg-asubwi amu, afvila inu asúmpó amu. ²⁻³ Támē mäsusúu nwunxinnesi amu mó. Si inu tswi, tsúfē Bulu lasi inu há ahá ání buħmegħi Yudaf. Ali ahá ánf bëtsatsáa wħlu wankħié amosu tsra adħana-nyo (42), igyi nke opim-əkule lafa-anyo

aduesie (1,260). Néha mí adansífó abanyó bédidá akpekpe, há amú túmi, békli mí asón ání nalé súná amú nké ámota.”

⁴ Amogý niñ-nyí anyo pú əkandíe-nyí anyo ámóv ilí Bulu, ogyi oyí féesú ogypó amu ansítá ní. ⁵ Ní əku obwé agywun ání obépilán amú á, ogyá bédalí amú əná, ho mó mó. Alí əhá ání odekcléá obépilán amú obowu ní. ⁶ Bulu adansífó amú bwbu túmiá bétalí há nyankpu omóotswie nkéá bápóbulu Bulu asón amú fée. Bwbu túmiá bétalí há ntsu kugyíko bédamlí obugya. Bétalí lé asón wunhe kugyíko é ba əsolósu brégýibráé bwdeklé.

⁷ Ní adansífó ánfí békli amú asón tá á, obwkitá-ató amóv atedáli tsu lán klúklúüklúá 1ma okato ámu obókó amú isá, gyí amósó, mó amó. ⁸ Amó afúli bédí amú wúlu yilé brónosu. Butetí wúlu yilé ánfí bée, “Sodom múa Egyipte.”* Inu beda amú Wíe Yesu mántá oyikpalíhesu, mó ní. ⁹ Ahá bótsu abusuangyíabusuan, əblúgyíobblí, əmagyíomá pú əsolósu ahá ətsan-ətsan fée-tó ba békí afúli amú nkensá múa ifon. Buméeha əkpa abupula amú kóráá. ¹⁰ Bulu ənósú atóipó abanyó ánfí bawú su anší bégyi əsolósu atsiápó. Bégyi nké kponkponti, kié aba ató, tsúfí Bulu ənósú atóipó ánfí bawá amó ipian kponkpontitó klí. ¹¹ Támé nkensá múa ifon amú əma a, Bulu léha ənjé lélawíe amótó, belakusó líi ayabisu. Mó su ifú lehü kítá ahá ání bowun amó. ¹² Inu Bulu ənósú atóipó abanyó amú bonu əme kponkponti ku tsu əsósó, ilebláá amó obéé, “Mlidó ba nflu!” Amú alupó amú bulí bwde amú kí, agyinde lotsu amú ya əsósó. ¹³ Əsolóv lékpinkí kpukpukpukpu ali bré ámota kén. Ní beye wúlu amotó idú á, iku kule fée lobwie bun əsolóv għbloo. Ahá mpim-sienó (7,000) bowu əsolókpinkí ámota. Ifú lehü kítá atráhē amu. Mó su bħwa əsósó Bulu numnyam.

¹⁴ Asón wunhe nyoɔsi latsvn, saasi srí ibá á.

Əkpe Siensí

¹⁵ Múó Bulu-əbəpó osienóssí lófuli mu əkpe. Inu əme akponkponti lelin tsu əsósó bée, “Séi á, oyító iwiegħi lamli ani Wíe Bulu mua Kristo, (əhá ání Bulu ladá mó ofúli amu) klé. Obégyi iwrie bré fée!” ¹⁶ Inu ahandé advanyo-na ámóv bħusie amú mbiajsó Bulu ansító amú fée bobun, súm mu, ¹⁷ blí bée,

“Ani Wíe Bulu Otumípv, adá fú ipán.

Fóleħtiá, fóbo inu bré fée.

Tsúfí fapó fú túmi kponkponti amú

fi fú iwiegħi as!

¹⁸ Əmá-amá benta əblí,

bré lafon ání fú é fénja əbló.

Bré lafon ání fegħi awupó asón.

Bré lafon ání fábwé yilé há fú asúmbi, buġyí fú ənósú atóipó amu,
pú Bulu ahá ání bħetenyá fú ifú,

nyebí pú ahandé fée.

Bré lafon ání fegħi ahá ání bamó ahá oyító fée.”

¹⁹ Inu befkí Bulu ətswéka kponkponti ámóv ibu əsósó amu, bowun mu Ntam-dáka obu ámota. Inu nyankpu lówa ibi fwie bi. Odekpie, əpráda deputi, əme ətsan-ətsan lelin kóklókóó, əsolóv lekpinkí; ətsufolibiá igyi fée akwebi leħie kpá.

12

Ətsi Ámu Mva Bóti Ámu

¹ Inu osúna kponkponti ku lédali əsósó. Nowun ətsi əkuá ədidié owi, mu ayabi yi ətsrasu. Obun əwiegħepa, ntsrakpabi dūanyo ipan mósó. ² Ətsi ámu dé əmé, ikwú dé mu dwiin, odekikini, əde okitikiti ogyo obi ámu kwí.

³ Inu osúna bámbá letrá dalí əsósó. Nowun bótí kponkponti əkuá əlepse, əbu nwun asienó pó nsiebí dú. Əwiegħepa asienó bun nwun asienó ámu. ⁴ Ní beye ntsrakpabi fée-tó aku asa á, bħotí ámu lópu mu odú kiki mla iku kule, alebitiá mó kpá beda əsolósu. Əlú ətsi ámóv əmé dé mu dwiin ámu ansító, méni ətsi ámu onyá kwí pé á, obépitsu mu bi ámu mé. ⁵ Ətsi ámu lókwí obiyimbi ání obékpa əmá fée ouwontjinsu. Botsu kebi ámu ya Bulu wá, yéyaí mu obiásó. ⁶ Inu ətsi ámu lésri yó dimbísőt tħinnej Bulu lélá yá há mu. Békí mousu nké əpim-əku lefanyo aduesie (1,260).*

⁷ Inu, isá ledha əsósó. Bulu-əbəpó dehen Mikael mua mu abapu békó bótí ámu mua mu abapu. ⁸ Támé bótí ámu mua mu abupu bwmetali líi amú əná, begya amú lè əsósó inu. ⁹ Inu békpa bótí ámóv bħutetí mu iwa dada amu mua mu abapu beda əsolósu. Mu bħutetráa ti Bulu olupó ntéé Satan pó oyító ahá fée əmléjx ní.

¹⁰ Inu nonu əme kóklókóó ku lelin əsósó. Illeblí obéé,

* **11:8** Wúlu yilé ánfí dá onutó gyi Yerusalem. Bəpokápó Sodom múa Egyipte, tsúfí amú bwieħi laláħe leħan aba. * **12:6** Nké əpim əku lefanyo aduesie (1,260) ánfí igyi nfinsa múa ifon.

“Séi gyí bréá Bulu əbáho mu ahá nkpa ní!
Bulu əbápo mu túmi gyí iwíe.

Mu Kristo, (há ámoo Bulu ladá mu ofúli amu) é əbélé mu túmi əwan.

Tsúfé bakpá əhá ámoo oletsia lé anu Akristofó ilá ámu dá əsvlósu.

Əbónsám méetrá ka asún dínká anu apíosú,
anu Bulu ansító e.

¹¹ Bapó Okúfabí amu obugya pó mu iwi adánsie ámoo
bégyi amu gyí mosu.

Bvmodwé amu iwi duvidubí,
su bumenya amó lowu kóráá ifú.

¹² Inu su əsósú pó mliá mlívü inu féé
mlunya ansigyi.

Táme əsvlósu mua əpu,
mlugyewi ní.

Əbónsám laba mli wá əblósú,
tsúfé alawun áni mu nké trá mótsó.”

¹³ Bréá bótí ámu lówun áni bafin mu dá əsvlósu á, əlökusú kplá gya ətsi ámoo ələkwí obí ámu. ¹⁴ Táme beha ətsi ámu oyitsu kpónkponti abámba anyo, mén əbétalí fúlì si bótí ámu yó mu otsiakpá dimbisó inu. Bulu əbékü mosu inu nfinsa múa ifun. [†] ¹⁵ Inu bótí ámu léfen ntsu tsunhe dálí mu ənótá wólí ətsi ámu əma, mén ibrékitá mu nátí. ¹⁶ Táme əsvlósu légyí ətsi ámu bvalé. Ntsu ámoo bótí ámu léfén tsu mu ənótá ámu féé leme wíe əsvlító. ¹⁷ Inu bótí ámu lénya əbló ətsi ámu, pó mu əbló gya mu abí atráhesu. Amógyí ahá áni əbategyi Bulu mblasu, bude Yesu iwi adánsie gyí a. ¹⁸ Inu bótí ámu lési əda əpu amu ənó. [‡]

13

Mbwikítá-atə Anyə Ako

¹ Inu əma a, nowun áni əbwikítá-atə kpónkponti əku dédalí tsu əpu amutə əbá. Əbu nwun asienó pó nsiebí dí. Owiepa bun nsiebí ámu kugyíkosu. Bəwanlín dá áni əlökusú lú Buluso dínká nwun ámu kugyíkosu. ² Əbwí ámu gyí fé dundu, táme mu ayabi lomoní, mu akuti bu ıswí fé osisré ayabi, mu ənó é igyi fé gyatá ənó. Bótí ámu lópu mu túmi, iwiegyí pó əswonlín ko há əbwí ánfí. ³ Nowun áni əlo kpónkponti ku idin əbwí ámu nwun asienó ámutsu kolesu. Əlo ámu lomoní, ibréitalí mó mu, táme ıleta, omowu. Ələwa əyító ahá féé wánwan, békplá buo mu.

⁴ Bosum bótí ámu, tsúfé alapó mu túmi há əbwí ámu. Bosum əbwí ámu é, fité bée, “Ma lófon əbwí ánfí? Ma əbétalí líi kó mu?”

⁵ Bulu léha əbwí ámu əkpa áni əblí abususu akpónkponti pokusu lu mosu. Əleha mu əkpa áni əbwéé túmuk kugyíkvá odekclé tsra advana-nyo (42), igyi nfinsa múa ifun ámotsu. ⁶ Əbwí ámu lóbwi ənó, blí abususu pökópí Bulu mua mu dá pó ahá ámoo bvbó əsósú, igyi mu otsiakpá amu. ⁷ Bulu léha mu əkpa áni əká Bulu ahá, oygi amúsú. Əleha mu əkpa áni oygi iwie abusuangyíabusuan, əblugyébblú, əmagýəmá pó əsvlósu ahá ətsan-ətsan féésú. ⁸ Əyító ahá féé bósum əbwí ámu. Ahá áni bümóosum mu gyí ahá áni bəwanlín amu adá wá Okúfabí amoo bvpuhá igyi asa əyí lebeln amu nkpa əwolótó.

⁹ Oħá áni əbu asu oniu. ¹⁰ Oħá áni ida yaí áni békítá mu ndoun isátó a, békítá mu isátó, kpá mu nátí. Ni ida yaí áni əku obésin ədayí ənó é á, ədayí ənó obésin. Inu su Bulu ahá ətómí, abulu kíkin ámu hógyito.

¹¹ Inu netrá wun əbwí əku é lówø dalí əsvlító. Əbu nsiebí anyo fé okúfabí, táme əlotó fé bótí.

¹² Əbwí ánfí lú əbwí gyankpapu amu ansító, əloyo mu agyómá kugyíku əbwí gyankpapu amu túmita. Inu léha əsvlósu atsiápó féé bosum əbwí gyankpapu amoo əlo ledinká mu, ıleta, omowu ámu. ¹³ Əbwí nyəosi amu lóbwé osúna akpónkponti. Əleha oygi lekpa tsú əsósú bédá, ahá féé bowun. ¹⁴ Əlopú osúna amoo əlbwbé əbwí gyankpapu amu ansító ámu mlé əyító ahá əbée, bupwéé əkpi, oygi fé əbwí gyankpapu amoo bəwø mu ədayí ıya anyo, omowu, ətráa ətsie nkpa ámu. ¹⁵ Bulu léha əbwí nyəosi anfi əkpa áni əwáa əkpi ámu ənje, fówun ibréitalí tó. Inu əkpi ámu léha əbée, bümoo ahá áni bümóosum mu. ¹⁶ Əleha áni bvhic ahá féé nsu, amó gyɔpi ibisu ntéé amó əsvkpi; nyébi ahande, ahiánfó múa asikafó, nkpbái múa iwi agyípó. ¹⁷ Əhaa méetalí fé tóto ntéé ha totó, nkéti ahá áni əbwí ámu nsöhietó, igyi mu idá ntéé ibi áni ilíi há mu idá din mosu.

¹⁸ Inu léhián nyánsa, mén əfetá nú ibi ámu asi. Ibi ámu ilíi há əbwí gyankpapu amu, igyi oyin əku dá. Ibi ámu gyí lafasie aduesie-sie (666).

† ^{12:14} Nfinsa múa ifun igyi nké əpím əkole lafa-anyo aduesie (1,260). ‡ ^{12:18} Inu bu nwoló dada amu aketo: Inu nesi lí əpu amu ənó.

14

Okúfabí Amv Mva Mo Ahá

¹ Inv nelawun Okúfabí amv líi Sionbusu. Ahá mpím lafakole advana-na (144,000) bulí mu wá. Okúfabí amv mva mo Si idá din amó osukpi. ² Inv nonu eme ku tsú osósó fé ntsu lábólá, idékpa yi, ntée opráda dépotí, ntée fé nsankuo tsotsaotsa budeeda. ³ Bude ilv pöpwé ku wa owie obía ámu, akiankpapu ana ámu pó ahande advanyo-na ámu ansító. Ohaa má invá obétalí suán ilv ámu osolón anfisu, nkéti ahá mpím lafakole advana-na (144,000) ámu osolón Bulu laho amó nkpa tsú osolósó ámu nkole pé. ⁴ Ali ahá ánfí gyí ahá áni amó iwi letin, bumeiyin otsi, bvtobuo Okúfabí amv atínegyítinéa oyó ni. Amó nwunsu iko óleka anyánkpósa féétó, fé ató-abí gyankpapu há Bulu mva Okúfabí amv ni. ⁵ Bvtamawá afunu, olala kuku é ima amó iwi.

Bulu-abópo Abasá Asvn Blíhé

⁶ Inv nelawun Bulu-abópo ákuá éna afútó, odes asvn wankláán ámu ibu nu bré féétó amv. Obá bebláa oyító ahá, abusuangyábusuan, ablúgyiablí ablípó, omágylomató ahá pó ahá otsanotsan. ⁷ Bulu-abópo amv lókpłon blí obéé, “Mlinya Bulu ifú, amlwa mu numnyam, tsúfé mu asóngyibí lafon. Mlisum mu. Molábwé osó múa asi, opo múa ntsu féé!”

⁸ Bulu-abópo onyəosi é lóbuo mu, beblí obéé, “Babilon labwíé. Wílu yilé Babilon labwíé. Tsúfé Babilon láhá omá-omá banu mu mbwato-ntá áni itchá Bulu obblá takósó!”

⁹ Bulu-abópo saasí é búo amó, obéblí obéé, “Ní oko lósum abwi ámu mua mu ókpi ámu, há bopu amó nsuhietó hie mu osukpi ntée mu ibi nsu a, ¹⁰ ali obónu Bulu obblá-ntá, bumefráa mó usa hetczi mó wá Bulu obbl-eweto ni. Bulu obópo ogyá múa atonkodu bíti mu isu, mu abópo wankihé pó Okúfabí amv ansító. ¹¹ Amó isubtí ogyá ámu ogyási bókvusú yó osósó bré féétó. Ali ahá ámu gyí ahá ámu bosum abwi ámu pó mu ókpi, abwi ámu nsuhietó din amósó ámu ni. Iwi móolwi amó ekekeeké.”

¹² Inv só ilehián áni Bulu ahá bótomi líi kíkin, gyí Bulu mblasu, wá onékwali há Yesu ni.

¹³ Inv nonu eme ku lótsu osósó obéé, “Wanlin tswí fée, ‘Ansí bégyi ahá áni bówu aní Wíe agyómátó tsú séi páyó!’”

Bulu Ójé ámu obéé, “Ee, ibu móttó. Ansí bégyi amó lélé. Béda ókpónó tsú amó ipian féétó, tsúfé amó bwéhé wankláán bóbulo amó.”

Bulu Asóngyí Iwi Atowunhe

¹⁴ Inv neláki a, agyinde fututú kv ni. Ohá ókuá ogyi fé Nyankpósa-Mu-Bi ámu tsie agyinde ámuosu. Obun sika pepe owíepa, odes tsini kláklá kv. ¹⁵ Inv Bulu-abópo áku é lédalí tsu osósó Bulu atswékpa inv ba. Móó ólkoplón bláa ohá ámu osolósó otsie agyindesu ámu obéé, “Po fú odayí ámu tin ató-abí, tsúfé osolósó ató-abí lapé yó. Mó tímbi lafon!” ¹⁶ Mó su ohá ámu osolósó otsie agyindesu ámu létinkí mu tsini amv, tin osolósó ató-abí ámu fée.

¹⁷ Bulu-abópo óku é lédalí tsu osósó Bulu atswékpa obuto mu. Mu é odes tsini kláklá kv.

¹⁸ Móó Bulu-abópo óku ábu túmi ogyá ámuosu é lédalí tsu afodíe-asubwi ámu asi ba. Ólkoplón bláa Bulu-abópo amóó odes tsini ámu obéé, “Po fú tsini amu ka wáin-abí ámu ókpitsa, tsúfé abi ámu ilapé.” ¹⁹ Mó su Bulu-abópo amv lótswi mu tsini amu káká osolósó wáin-abí ókpitsa fée, kpá wáin-abí ámu wá atínéa botenyimé ntsu lé móttó. Inv ilú há Bulu obblá. ²⁰ Wílu amu mmuátse benyimé wáin-abí ámu. Obugya lédalí móttó, idetsón waa fé ntsu tsunhe. Mó iswító bóbwe málí lafakole adukwe (180). Mó oklú é bóbwe ayabi anu.

15

Bulu-abópo Pó Asvn Wunhe Asienó Trdhe

¹ Inv nowun osúna bámbá kvá ibu ifú, ibu wánwan osósó. Nowun áni Bulu-abópo asienó bude asvn wunhe asienó áni Bulu obópobítí ahá isu asa iklontó bólwií mu.

² Inv nowun opu kvá igyi fé ahuhwé, idépé fé ogyá. Nowun áni ahá bulí mó onó, bude Bulu nsankuo. Ali ahá ánfí gyí ahá áni bakó gyí abwi gyankpapu amv mua mu ókpi ámu pó nsuhietibí ámu osolósó iwi há mu dá ámuosu ni. ³ Bude Bulu osúmbi Mose mua Okúfabí amv ilv wa bée, “Aní Wíe Otumípo,

fó bwéhé bu ifú, ibu wánwan.

Fó bwéhé féé igyi onékwali, ida ókpa.

Owíea mu iwíegyí tamamó onó.

⁴ Aní Wíe, ma oméenya fó ifú, wá fó numnyam?

Tsúfé fó nkole lówankí.

Óma fée béba bosum fó,

tsúfé falé fó yilébwé owan.”

⁵ Inv óma a, neki osósó, nowun áni Bulu atswékpa obu, igyi tati-obu ámu osolósó itosúná áni Bulu bu amó wá ámu onó iya. Nowun móttó Ówankíkpá amv. ⁶ Nowun Bulu-abópo asienó amóó

bəpu ason wunhe kpənkpənti asienó bá amu. Bedalı tsu Ḷwankíkpá inu. Bəwa oħráda atadieá ɬəwankí, idé ogyá kpa, bəpu sika pepe fée tsán. ⁷ Akiankpapu ana ámuto əkvle léha Bulu-abəpu asienó ámuto okugyíku sika blanwébi ání Bulua əbu inu bré fée tó abló ibo mó dédédéde. ⁸ Bulu numnyam pú mu túmi leha ogyási ləbolá Bulu Ḷwankíkpá inu fée. Iħaa mħtalí bítiwé mótá, yófūn bréá Bulu-abəpu asienó ámu batséi ason wunhe asienó ámu fée wóli əsvolósu.

16

Bulu ɬbló Ablanwébi

¹ Inu nonu əme kpənkpənti kvá ɬedali tsu Bulu Ḷwankíkpá inu. Ide abəpu asienó ámu bláa əbée, “Mlyá, amlyietseí Bulu ɬbló ablánwébi asienó ámu wóli əsvolósu.”

² Mú su əbəpu gyankpapu ɬedali tsu Bulu ətswékpá inu yetséi mu kle wóli əsvolósu. Inu ahá ámóó əbwí ámu nsuhiet idin amúsú, bude əkpi ámu sum ámu iwi lētsitsii nló akpənkpənti, ide amú dwiin.

³ Əbəpu nyəesi létséi mu kle wá əpvtó. Əpu amu lémlí fée fúli obugya. Tógyítáá əbu əpu amuto lówu.

⁴ Əbəpu sáásí létséi mu kle wá ntsu tsənhe pú abvñkpabi fée tó. Mú fée ilemlí obugya. ⁵ Inu nonuá Bulu-abəpuá ətekí ntsusú ɬebláa Bulu əbée, “Oo Ḷwankípáa fóbu inu bré fée. Fó asón da əkpa ání fabítí amú isu ali. ⁶ Tsúff hamá fó ənásó atáipó pú fó ahá, tséi amú obugya wóli əsvolósu. Mú só fahá bapó obugya há amú fee, bənúu ni. Inu lákanáa ha amú ní.” ⁷ Inu nonu əme kvá ɬedali tsu afadi-e-asubwi ámu asi əbée, “Ee, ani Wie Bulu Otumípó, fó əsvbiti igyi ənəkwali, ida əkpa.”

⁸ Mú əbəpu náási létséi mu kle wóli owí. Mú su owí ənó ləwa ənluu, ɬeha mó ide ahá to fée ogyá.

⁹ Owí ámu ɬətə okugyíku. Bulu bóó túmi ason wunhe anfi fée sú, támé bekiná əvmedamlí klontó; pówá mu numnyam, mboúu lwi əbwí mu.

¹⁰ Onuusi létséi mu kle wóli əbwí ámu owíe obiású. Əbwí ámu iwíe ogyíkpá fée iloklun. Iwiasin su mu abúpó amu bəwi amú ədandu. ¹¹ Támé bekiná əvmedamlí klontó sí amú lalahé amu fée bwé. Mboúu bəlwí əsósú Bulu, iwiasin ámóó budewúun amu su.

¹² Osiesi létséi mu kle wá ntsu yilé Efrateto. Ntsu ámu fée ɬekpi lé mó əbónató. Inu lélá əkpa há awiéa botsú owí ədalikpa pú amú isá akopó bétalí tsu ba inu. ¹³ Inu nowun ənje lalahé asa akvá bəggi fée agoyóngyo, bedalı tsu bótí ámu ənóstá, əbwí ámu ənóstá pú ənásó atáipó ofunupu amu ənóstá. ¹⁴ Əjé lalahé anfi bəbó túmi bwé osúna akpənkpənti. Bətsu əsvolósu awié fée sú, méni békpa amú fée wá abato, bέba bəko ani. Wie Bulu Otumípó isá eke yilé ámóó igyi mu asón ogyílké amu.

¹⁵ Ani Wie əbée, “Kí, néba fée owickplu. Bulu obýulá əħħá ání əleda iwi, alalá mu atadie yáá, méni améenatí yayá, pélí méeekutá mu.”

¹⁶ Múó ənje lalahé amu bekpa awié amu yéfia ətinekvá buetí inu Hebrifó əblító bée, “Harmagedon.”*

¹⁷ Inu Bulu-əbəpu siénosí létséi mu kle wá afútó. Əme kóklókóó kvá ɬedali tsu Bulu ətswékpá inu owíe obiá ámuto əbée, “Ilatái!” ¹⁸ Inu nyankpú ləwa ibi fwí bi. Odekpie, opráda depotí. Əme ətsan-ətsan ɬelín kóklókóó, əsvolú lekpunki kpunki kvá mó odu imakóba ki tsu bré ahá belin əyító əpá. ¹⁹ Wúlu yilé Babilonto léye asa. Awúlu yiléá ibu əyító fée ilobwiebwie. Inu Bulu lēkaín Babilon lakpan fée sú, ələpó mu əbló kponkpənti əwetó-ntá ámu há mu olonu. ²⁰ Əpu nsiné əsvolú kugyíku lófwí, abu é fée ɬejha. ²¹ Atsufolibi akpənkpəntiá mó odwintó bəbwé fée kílo aduenu (50) lekpa tsu nwvlótáasú bəda aháso. Atsufolibi amu ənó ənluu su bəlwí Bulu.

17

Obu-ənó Otsiápó Kponkpənti Ámu

¹ Inu Bulu-abəpu abasiénó ámóó bektá ablánwébi ámuto əkvle léba bəbláa mi əbée, “Ba, ansuna fó alá bréá Bulu obébiti obu-ənó otsiápó kponkpənti ámóó otsie ntsu tsətsəotsosu ámu isu.” ² Mua əyító awié fée bató mbua. Əyító ahá fée banu mu mbəvató-ntá bó.”

³ Inu Əjé ámu léba misu, Bulu-əbəpu amu lótsu mí ya dimbisó. Nowun ətsi əkv tsie əbwikítá-ato pepe əkvus inu. Əbwí ámu bu nwun asienó pú nsiebí idú. Bəwanlín adá ání ɬekvísó líi Bulusu dínká mu iwi fée. ⁴ Ətsi ámu ləwa atadieá igyi faasi ntsu móa pepe. Ələwa abutó wóli he ətsan-ətsan, əde sika pepe owebi mu gyəpit. Akisító pú mu obu-ənótsiá ifin ləbolá mó dédédéde. ⁵ Bəwanlín idá kvá mó asi lenjaín dínká mu əsvapkí bée, “Wúlu yilé Babilon, obu-ənó atsiápó fée oyin. Əsvolósu akisító fée owíe.” ⁶ Nowun ání ətsi ámu lanu Bulu ahá obugya bó. Ahá anfi bəmo Yesu iwi adánsiegyl su ní.

Bréá nowun mu a, ənó lobwie mí. ⁷ Múó Bulu-əbəpu amu léfté mí əbée, “Ntogyi ənó labwie fée al? Néle ason ənáinhéá ibu ətsi ámu mua əbwikítá-ato amúó əbu nwun asienó móa nsiebí díi

* **16:16** Harmagedon asi gyí, Megidobu. Bəko isá tsətsəotsosu ibu ánfisu.

ámó así súná fó. ⁸ Obwi ámóó fowun amó latsiá ki. Otráa oma inu séi, obélaba. Táme imóówa opá obédalí tsu ilán klukluklúklú ámóó ima eka ámota yó ohkpá. Osulósu atsiápó amóó Bulu mówanlín amó adá wá nkpa ówól ámota tsú bréá oyí lefi así ámu ónó bóbwie amó, tsúfé bowun ání obwi ámóó oletsiá, otráa oma inu ámu lalá bá.

⁹ Iní léhián nyánsa ání bóponú mó así. Nwun asienó ámu igyi abu asienó* ání etsi ámu dé iwé gyí móos. ¹⁰ Nwun asienó ámu ilí há awié asienó é. Abanú bawú bátsu, osiesi tsie obiású séi á. Osienósí mókónyá ba. Obá á, bré kpaloibí ku pé obétsiá. ¹¹ Owíe okwesi gyí obwi ámóó oletsiá, otráa oma inu séi ámu. Abasiénó ámota ikvle ogyi. Mu é obéhi fé mu abu ámu.

¹² “Nsiebí dí ámóó fowun amó igyi awié idú ání bómokónyá tsí obiásó. Táme béyaí amó mbíásó amó iwé ogyká. Amúa obwi ámu bégyi iwé bré itinbí. ¹³ Amó fée bóbwe agywun kole, pó amó túmi há obwi ámu. ¹⁴ Amúa obwi ámu bóko Okúfabí amó, táme Okúfabí amó obégyi amóos, tsúfé mogyi asító Osí pó awíetsó Owíe ni. Mu abúopu gyí ahá ámóó Bulu latí amó, lé amó, bubu ónokwali há mu amó.”

¹⁵ Iní Bulu-obopu amó lebláa mi obéé, “Ntsu tsotsaotsa ámóó fowun ání obu-óno otsiápó ámu tsie móos ámu ilí há ómá-ómá pó oblii ortsan-ortsants ahá. ¹⁶ Nsiebí dí ámóó fowun obwi ámu nwunso ámu é ilí há awié idú ání mua amónyo bégyi iwé. Amó fée bólú obu-óno otsiápó ámu, swíi mu ató fée, lé mu yayá, wí mu aye, wá tráhé ogyá, ibóho plíplíplíplí. ¹⁷ Tsúfé Bulu kópu agywun ánfí wá amó fée nwunto, méní bóbwe mu apé. Amó fée bópv amó túmi há obwi ámu, yófvn bréá Bulu asón ámu fée ihéba móto.”

¹⁸ Iní Bulu-obopu amó letrá bláa mi obéé, “Otsi ámóó fowun atowunhé amota ámu gyí wúlu yíléé ide osulósu awié féeosó gyí ni.”

18

Babilon Bwie

¹ Iní oma a, nérá wun Bulu-obopu eku é dékplí tsu osósó obá. Obv túmi kpónkponti. Mu numnyam déwankí wóli osulósu. ² Iloplón kóklikóó obéé, “Babilon labwíe! Wúlu yílé Babilon labwíe! Ilamlí onje laláhe ortsan-ortsan fée onjainkpá. Ibabé isia há mbubwi laláhe pó mbwíkítá-ató laláhe fée. ³ Tsúfé alapó mu mbuató-ntá ámu dá ómá-ómá fée ónó. Mua oyító awié fée bató mbua. Ibiá agyipó fée banyá iwi tsú nkpa ámóó olegyi amota.”

⁴ Iní nelanú óme ku tsú osósó obéé,

“Mí abí, mllé iwi le mot!

Mumáwa ibi mu lakpan ámota,

méní mu asón wunhé amó ku méeba mlisú.

⁵ Tsúfé mu lakpan lawo nwulótáa.

Mó su Bulu lakáin móos.

⁶ Pu mu lalaheá alapogyí fó ahá ka mu ikó.

Pu mu bwché ka mu ikó tsenyo-tsesa.

Ilopu nta kapekplé há ahá bonu.

Mó su pu móá ibu onlin dun mó aku anyó ha mu onu.

⁷ Alagyí jdwe laláhe, tsú iwi dubi.

Mó su pu iwiotsin móá asón wunhé ka mu ikó séi.

Otebláa mu iwi obéé,

“Owie tsihé ngyi, ntsie mí obiásó.

Megyí osurapu ngyi, mmóówa nwé ekekekéke!”

⁸ Mó su asón wunhé igyi akún, isú pó lowu bótó mu ekewóle pé.

Bówa mu ogyá, ibóho plíplíplíplí,

tsúfé Otumípo ani. Wíe Bulu gyí. Mvdé mu tsu hití.”

⁹ Osulósu awié amóó mu amónyo bótó mbua, begyi jdwe laláhe amó bówun mu ogyási, su kpisíi. ¹⁰ Mu ipian ámóó odewútun amó ibówa amó ifú. Mó su bélí tsutsútsú bli bée, “Gyowí ni! Babilon gyowí ni! Wúlu kpónkpóonkponti, nkálí su Bulu labítí fó tsu ortsawóle pé alí?”

¹¹ Gyító biá agyipó bósu, gyi awírehó, tsúfé obhaa trá oma inuá obáho amó ató feché. ¹² Molétsiá ho sika pepe pó sika futútú ató, abwi wankláán pó abutó wulhé, ohráda, ago, sríki atati pó atati pepe, nyíá ibu ófan, atató bópo sórófó-ise bwé, móá bópo nyíá ibu ibiá sré, pó móá bópo kóobri móá dátó pó abwiá ihíi bu akíle aná fée bwé tsotsaotsa tsú amó wá. ¹³ Oletsiá ho amó pípri, ohién, ohuam, apose, ntá, olif-nfó, nfúó wankláán, ayó, nnantswie, akúfa, mpónko, akeké, tsíá ho ahá nkpbábi kóráá.* ¹⁴ Bósu bli bée, “Ntobi ámóó fótekle amó fée ladáli fó ibi. Ató ámóó fótpówá bite ámu fée lahóli fu. Fómetréa wun mó ekekekéke!” ¹⁵ Biá agyipó amóó batson móos nyá iwi ámu fée bélí ifuntó, tsúfé bode ifú nya ání bówun mu iwiotsin ámu odu. Békí mu ipian ámu, su gyi awírehó! ¹⁶ Bébli bée, “Gyowí ni! Wúlu yilé, gyowí ni! Tekí fohié fubu

* 17:9 Abu asienó ánfisu Roma wúlu idun ni.

* 18:13 ahá nkpbábi ntéé anyánkpósa-oyí móá akláa.

akile. Atati fútutú móá pépe pú ago futedídá. Sika pépe ató móá abutóá idé ogyá kpa srasrasra fótowá.¹⁷ Atonyahé tsotsaotsa ánti fée lahóli fu otsawule pé!

Ntsusu-yibi akanpú, mó ahande pó móttó agyómá ayopó pó ibiá agyípó fée bówa ifó mu wá.¹⁸ Ní bowun mu ogyási amó a, bósorá okitikítí bee, "Wúlu momu lófon wúlu ánti oyító fée?"¹⁹ Békpa isi wá nwuntó, gyi awireho, bli bee, "Gyowí ni. Wúlu yílé, gyowí ni! Fó nyato anitnusú ayibi awié fée anlanya iwi tsú. Fó iwiisú ató fée lahí otsawule pé!"

²⁰ Osúsú atsiápó fée, mlnuya ansigyi. Bulu ahá, mu sumbi ayopó pú mu onású atáipó fée, mlnuya ansigyi. Tsúfí Bulu lagyi mu asón, blii mu isu, itó ámoo alapogyí mli amó su.

²¹ Inv Bulu-əbópo ḥwunlínpo ḥkv lótsu ibwi kpónkponti ku, tswi wa opoto. Móó oleblí obéé, "Alí Bulu əbópo ḥblá bwíe wúlu yílé Babilon, ḥhaa méetrá wun mó ekekéeké ni.²² ḥhaa méetrá nu ḥsankuo adapú, ilo awapó, ḥténta afolípó pí ikpe afolípó nka wúlu amuto ekekéeké. Ibi onó agyómá kuvvuk é iméetrá tsia inu. Buméetrá kwé nfútu inu ekekéeké.²³ ḥkandíe kuvvuk méetrá wankí wóli inu, ḥhaa é méetrá nu okílu móá ḥká pøpwé omé inu ekekéeké. Tsúfí teki mu ibiá agyípó gyi aha kpónkponti oyító ni. Alapó mu atála mlé oyító ahá fée, há bafwí!

²⁴ "Babilon brónusú Bulu onású atáipó amó obugya ibun. Molámo Bulu ahá oyító fée ni."

19

¹ Inv fée omá a, nonu omé kvá igyi fée idom ání budeklplón kóklókóó osósó. Budeblí bee, "Halelúia!" Aní Bulu tóho ahá nkpa. Mu nkole bóu túmi móá numnyam,² tsúfí mu isubiti igyi ḥnokwali, ida ḥkpa. Alabítí okipó kpónkponti ámoo ḥlopó mu obu-oná tsia yíntá oyító amó isu, alafíté mu asúmpó obugya tsú mu wá.³ Bu tráa budeklplón kóklókóó bee, "Halelúia! Wúlu amó ogyási lakúsó yó osúsú bré fée té!"⁴ Inv ahande advanyo-na amó pú akiankpapu ana amó bemlí bun súm Bulu ámoo otsie owié obiá amusú, bli bee, "Amen! Halelúia!"

Okúfabí Amó ḥká Otsíde

⁵ Inv omé ki lelin tsú owié obiá amuto obéé, "Mli Bulu asúmpóá mlitenyá mu ifú, nyebí ahande fée, mlnukanfu amí Bulu amó!"⁶ Móó omá a, omé tsotsaotsa lelin, fée ntsu bóláhé détsúon waa, ntéé opráda depotí kóklókóó obéé, "Halelúia! Aní Wie Bulu Otúmípó amó dé iwíe gyi.⁷ Mliha anya ansigyi, iwi isanku aní, awa mu numnyam! Tsúfí Okúfabí amó ḥká otsiáke lafun. Mu ka amó lahíhi iwi tá.⁸ Beha mu ḥkpa bee, ḥwáá ḥhráda atadíeá ilawankí, idé ogyá kpa. ḥhráda atadíeánk líi há Bulu ahá lílēbwé.)

⁹ Móó Bulu-əbópo amó lebláa mu obéé, "Wanlin fée, 'Bulu layúlá ahá ání alatí Okúfabí amó ḥkátsia nké amó asi.'"¹⁰ Móó oletrá bla mu obéé, "Asón ánti igyi ḥnokwali, Bulu wá itsú."

¹⁰ Inv nemli bun mu ayabito, mbéé ansum mu, támé olebláa mu obéé, "Mábwé! Tsúfí Bulu osúmbi ngyi fée fúa fó apió ámoo mlidé Yesu iwi adánsie gyi amó. Sum Bulu nkole pé!"

"Tsúfí ahá ámoo bude Yesu iwi adánsie gyi amó bubu Bulu onású asónbli ḥnjé."†

᠁pónkó Futútúsí ḥdinkápó

¹¹ Inv móá nówun a, osósú lafinkí. Neláki a, ᠁pónkó futútú ḥkv líi á! Móos ḥdinkápó amó idá gyi, "Yilé ḥbwepó pú ḥnokwali po." Otegyi asón, ḥtakó isá é ḥnokwali. ¹² Mu ansíbi aklambi igyi fée ogya plenplen. Owíepa tsotsaotsa ibun mu nwun. ḥbó dá kvá bəwanlín dínká musú, ḥhaa méyin mó tsia muto.¹³ ḥlowa ligá ání bowa mó obugyat. Mu idá gyi, "Bulu Asón."¹⁴ Osúsú isá akopó budit mpónkó futútúsó. Bowa ḥhráda atadíeá ilawankí, idé ogyá kpa bubuo mu.¹⁵ ḥdayí iya anyo klákláklá ku ledalí tsu mu onó. Mó ḥbópusán əmá-əmá bun ni. ḥbópo owuntálín kpá amó. Bulu Otúmípó amó ḥblá kpónkponti amó ḥbópnyimé amó fée alia botenyimé wáin-abí.¹⁶ Idá ání bəwanlín dínká ḥhá ámoo ḥdin ᠁pónkó futútú amó atadiésu po mu obiánsú gyi, "Asító ḥsí, Awietó ḥwíe."

¹⁷ Inv nowun Bulu-əbópo ḥkv líi owító. ḥlokplón kpolí mbubwi ání bona afútó fée obéé, "Mliha! Mlibefia Bulu ᠁pónkó kpónkponti ámoo alatswi ha mli amó asi!"¹⁸ Méni mlégyi awié, isá onó alípó, isá akopó akinkín, mpónkósu adinkápó pó amó mpónkó, oyító ahá, iwi agyípó, nkpabi, nyebí pó ahande fée aye."

¹⁹ Inv nowun ání ḥbwikítá-ató amó mua ḥsulósú awié pó amó isá akopó fée bekpa aba boyóko ᠁pónkó futútúsó ḥdinkápó amó mua mu isá akopó.²⁰ Támé begyi ḥbwikítá-ató amusú, bekitá mua mu onású ḥtápó amó ḥbwé osúna akpónkponti mu idáts amó. Ofíla amó ḥlopomlé ahá ámoo ḥbwikítá-ató amó nsuhíetó din amósú, buotosum ḥkpi amó ḥbopwé han ḥbwé amó ni. Batswi ḥbwé amó mua mu onású ḥtápó amó wá ogyá paatu kpónkpontiá ogyá móá atonkodu ihié detsíi móttó.²¹ ᠁pónkósu ḥdinkápó amó lópo ḥdayí iya anyo ámoo ilesdalí tsu mu onó amó mó isá akopó atráhe amó fée. Mbubwi amó begyi amó aye plíplíplíplí.

* ^{19:1} Halelúia igyi Hebríos ḥblí. Mó así gyi, Kanfu aní Wie Bulu! † ^{19:10} Ntéé ḥnokwali amó Yesu lébelé ḥwan amó tihá ahá botetáli bli Bulu asón amó ni.

20

Bəwa Ḥəvənsám Ikan Nfi Ḏəpim

¹ Inv nowun ání Bulu-əbəpə öku lékplí tsú əsósó. Əde ilán klúklúúklúa ima öka sáafi pó ikan kponkpənti ku. ² Əlekutá bəti, ogyi iwə dada amóó boteti mu Ḥəvənsám ntée Satan amu, əlowa mu ikan nfi Ḏəpim-əkule. ³ Ələtswi mu wá ilán klúklúúklú ámuto, fin mó, wá mó ənö sáafi, méni Ḥəvənsám méétrá talí mlé ömá-əmá amu. Nfi Ḏəpim ámu əma asa bélé mu kpalobi.

⁴ Mó əma a, nowun awié-mbiá ku. Ahá ámóó bahá amó ökpa ání bégyi asón ámu bətsie mósó. Nowun aha akv öklärá. Amógyi ahá ání bətin amó Yesu iwi adánsiegyl pó Bulu asón əskanda só ní. Amó kén gyi ahá ámóó bəmotsulá stím əbwikítá-ətə amó ntée mu ökipi ámu, bəmotsulá abvpə mu nsħħetə dinka amó əsvkpi ntée amó ibasú ní. Bulu léha amó betsinkí, amó Kristo begyi iwíe nfi Ḏəpim-əkule amuto. ⁵ Amó Bulu légyankpá kósúa tsú afúlito ní. (Awupó atráhə bəmētsinkí, nkéti nfi Ḏəpim ámu iłatsən.) ⁶ Bulu lóyulá mu aha agyankpapu amóó ələksúua tsu afúlito amu. Amó mó á, lowu nyəosí amu ima amósó túmi. Bəbwə igyi ahapó há Bulu mva Kristo, mva amónyo bégyi iwíe nfi Ḏəpim-əkule amu.

Satansv Gyi

⁷ Nfi Ḏəpim ámu əma a, bélé Satan obu. ⁸ Əbédalı yémlé ömá-əmá ání bəbu əyí afunka ana, igyi Gog múa Magog amu, méni əbékpa ahá tsatsətsəa bəma ikláta buo iwi ya isá. ⁹ Nowun ání benatí tsun əytít fée, káfia Bulu ahá pí amó wúlu yiléá Bulu tekle, támə ogýa lekpa tsú əsósó behi amó akəpó fée plíplíplíplí. ¹⁰ Inv bətswi Ḥəvənsám ámóó əlemlé amó ámu wá obun ání ogýa múa atonkodu detsii móó plenplenplento. Mva əbwikítá-ətə amu pó mu ənösó atəpó afunupu amu bətsiá iwiointa apa onyé bré fée-tó.

Asónygí Tráhe

¹¹ Inv nowun owié obiá futútú kponkpənti kvá öku tsie mósó. Nwulótáa múa əsolívə besrí sí mu, támə bəmenya ənəínkpá. ¹² Nowun awupó, nyebi ahanđe bulú owié obiá ámu ansító. Bobwií nwulótó tswi. Bobwií nkpa əwólá ámu étá tswi. Inv bəpə tásá nwulótó ámu iłebli tsú awupó ámu bwehé iwi gyi amó asón. ¹³ Əpvə lelé awupáá bəbu mətə ba. Lowu mva afúlito é bélé amóá bəbu amótə ba. Bulu légyi okugyáiku asón mu bwehé ənö. ¹⁴ Inv bətswi lowu mva afúlito fée wá ogýa ání itamadunto. Inv gyi lowu nyəosí ni. ¹⁵ Bətswi əhagyáha ání bəmowun mu idá nkpa əwólá ámuto é wá ogýa ámuto.

21

Əsósó Múa Əsvlívə Pəpwə

¹ Inv nowun əsósó múa əsvlívə pəpwə, tsúfí əsósó múa əsvlívə gyankpapu amu itréa ma inv. Əpv é itréa ma inv. ² Móó nowun wúlu wankihé, igyi Yerusalem pəpwə amu, iłekplí tsú Bulu wá əsósó ibá. Bulu léhihíe mó fée ətsiá bawá mu ató wankláan, oyéfia mu kulu. ³ Nonu əmə kponkpənti kvá iłelün tsu owié obiá ámu asi əbée, “Ki! Séi mó á, Bulu otsiákpá laba anyánkpósata. Obétsiá amótə, bóbwe mu ahá. Mu onutó obétsiá amótə, əbóbwe amó Bulu. ⁴ Obétsiisii amó əntsú fée. Lowu ntée isú ntée ipian ntée asón wunhe kuku é iméétrá tsiá, tsúfí ató dada amu fée iłatsən.”

⁵ Móó owié obiásó otsiápó amu iłebli əbée, “Ki, nde tógyító bwe pəpwə.” Móó əlelabláa mi əbée, “Wanlin asón ánfí tswi, tsúfí mó fée ibu móttə, igyi ənəkwali.” ⁶ Móó əletrá bla mi əbée “Nabwé mó fée tá. Mígyi Alfa múa Omega, Ogyankpapu múa Ətráhe. Néha əhá ání əmewólü de mu nkpa-ntsü, əmékka mó ik. ⁷ Nópvə oyúla anfí há əhá ání olegyi isú. Nóbwe mu Bulu, mu é əbóbwe mí bí. ⁸ Támə afúpáá beyinkí mí əma, ahá ání bəməhə mí gyi, mbusuo abəpó, ahá amópó, mbua atəpó, ató alapó, ikpi atswépə pó afunupu fée otsiákpá gyi ogýa paati kponkpənti, ogýa múa atonkodu thié detsii móttə. Inv gyi lowu nyəosí amu ni.”

Yerusalem Pəpwə

⁹ Inv Bulu-abəpə abasiéná ámúó bude ablanwé asienó ámúó asón wunhe asienó tráhe ibu mó ámuto öküle léba bebláa mi əbée, “Ba, ansuna fó otsiá Okufabi amu əbá bətsiá.” ¹⁰ Inv əlekpa mí Əjhétó ya ibu fóáhē kponkpəonkpənti kusu, olosuná mí Yerusalem wúlu wankihéá iłekplí tsú əsósó Bulu wá ibá. ¹¹ Bulu numnyam dəwankí wólí wúlu áməsə, iħié dəwankí hónánááná fée atsufolibi, iłe ogýa kpa fée ahħəhwéá mó ansító ləwankí. ¹² Bəpwə buntii triħe fóáhē ku bómli mó, ibu aklon akpənkənti dúanya. Bulu-abəpə dúanya bude aklon ámu ənö gyo. Bəwanlín Israel abusuan dúanya ámu adá díñká aklon amuso iħol-e-kule. ¹³ Aklon asa bu əwí ədalikpa. Asa bu əkplíwékpá, asa bu əsósó, asa é bu ayası. ¹⁴ Beyi buntii amu díñká abwi yiléyilé dúanyaosu. Bəwanlín Okufabi amu sumbi ayóp amu adá díñká abwi áməsə iħol-e-kule. ¹⁵ Bulu-abəpə amóó əde mí asón bláa amu dé sika pepe oyía bətəpəsüsü ató. Əbópsusú wúlu amu, mó abuntii pó aklon ání ilobomli mó fée. ¹⁶ Wúlu amu swító pó mó teító fée igyi kékéé. Bréá olosusúu mó á, mó swító, mó teító pó mó fuáta fée igyi máli Ḏəpim-əkule lafana (1,400). ¹⁷ Inv olosusúu buntii amu trító é. Iggi ayabi lafanyo múa dúasie (216),

nyankpósa atosusúhē amó. ¹⁸ Abwiá igyi fé ahohwé bopopwé abuntii amó. Bópu sika pepeá tóto mefráa mó, igyi fé gláasi pwé wúlu amó. ¹⁹ Bópu abwiá ibu bíá ətsan-ətsan dúanyo wá abuntii amó ntswiasi. Abwi ámu adá gyí, yaspa, safiri, agate, emerad. ²⁰ Onik, kanelia, krisolit, beril, topas, krisopas, yasant pó ametiste. ²¹ Abutó wólhe fútútú wankláán dúanyo bopopwé aklon amó. Iklun amó kugyíku igyi butóbi fútútú kole. Sika pepeá tóto mefráa mó, igyi fé gláasi bopowá abronu wúlu amóta. Fétalí ki tsun móto.

²² Mmowon Bulu ətswékpa kuku wúlu amóta, tsúfí Bulu Otumípú amó mva Okúfabí amó gyí Bulu ətswékpa inu. ²³ Wúlu amó imehián ówí ntéé ətsra wankí móto, tsúfí Bulu numnyam tswánkí há mó, Okúfabí amó é gyí mó əkandíe. ²⁴ Omá-omá bénatí wúlu amó wankutí. Oyító awié é bópu amó numnyam ba móto. ²⁵ Buméefin mó onó aklon, tsúfí oklún ma inu. ²⁶ Omá fée bópu amó numnyam pó amó obú ba mó. ²⁷ Togyítóá mó iwi metin, mbusuo abopó ntéé afunupo bumóowie wúlu amóta, nkéti ahá ámoo bawanlín amó adá wá Okúfabí amó nkpa əwólútó amó nkole.

22

Nkpa-ntsú Tsunhe

¹ Inu Bulu-əbopó amó losuná mí nkpa-ntsú ámoo ləwankí fé ahohwé ámu. Idetsón tsu Bulu mva Okúfabí amó owié obiá ámoto. ² Ntsú amó ina branu yiléá ida wúlu amó nsiné. Nkpaoyí ilú ntsú amó agbemgbé anyo ámosu, itoswíe abí ətsan-ətsan ətsragyíotsra. Itoswíe tsé dúanyo ofí əkoleta. Mó afitáa é igyi afá há omá fée-tó ahá. ³ Togyítóá Bulu lalwú mó méetsiá wúlu amóta.

Mboin Bulu mva Okúfabí amó owié obiá obétsiá inu, mu asúmpú bósúm mu. ⁴ Bówun mo an sítsi, mu idá é bédinká amó əsvíki. ⁵ Owí méetrá ta inu ekekéeké. Buméetrá hián əkandíe ntéé owí, tsúfí anu Wie Bulu əbwánkí wólí amósó. Bégyi iwíe bré fée.

Yesu Ibá

⁶ Inu Bulu-əbopó amó lébláa mi əbée, “Asón ánfi bu móto, igyi ənəkwali. Anu Wie Bulu télé tóá ibéba suná mu ənósó atsípó. Mwlawá mu əbopó əbée, əbélé tóá ibéba nke ánfitó suna mu asúmpó.”

⁷ “Ki! Imóewa əpá néba! Əwól ánfitó asón béba móto. Mó su Bulu obóyulá ahá áni olegyi mó féesi!”

⁸ Mí Yohane lónu asón ánfi, nowun mó fée. Bréa nonu asón ánfi, nowun ató ámu é á, nemlí bun Bulu-əbopó amóó əlele mó suná mí ámu ayabito, mbéé ansum mu. ⁹ Támé oletrá bláa mi əbée, “Mábwé! Tsúfí Bulu osúmbi ngyi fé fóa fú apíó Bulu ənósó atsípó, pó ahá ámoo bégyi asón ámoo bawanlín wá əwól ánfitó ámosu. Sum Bulu nkole!” ¹⁰ Móó olebláa mí əbée, “Mápu ato lesúnáhé anfi ənái, tsúfí mó bábi lafon ta. ¹¹ Ha lalahe əbwepú əyo mu lalahebweso. Ifinto otsiápó otsia mu ifinto, yilé əbwepú é əkita mu yilébweto. Ohá áni əbée, mópu mu iwi há Bulu osii mu iwi ha Bulu.”

¹² Inu Yesu lébláa mi əbée, “Ki, imóewa əpá néba! Nebá iko əkakpá. Néka əhagyísha iko mu bwéhé onó. ¹³ Mígyí Alfa múa Omega. Ogyankpapú mva Ətráhe, así Otsuápu pó onó Əmopó.

¹⁴ Bulu obóyulá ahá áni bude amó atadie fwí, ménü bétalí nyá əkpa tsu wúlu yilé ámoo ibá ámu onó wié móto yégyi nkpa-oyí ámu abí. ¹⁵ Akíai obésin iban ámu əma. Amó gyí; ató alapó, mbua atsípó, ahá amopó, ikpi atswépú pó ahá áni botekle afunu, bótowá mó é fée.

¹⁶ “Mí Yesu láwá mí əbopó mbéé, əbá bëbláa fu asón ánfi, afopubla Akristofó əpasua ámu fée. Mígyí Owíe Dawid mu na, mu ató ogyípó pó Báké Ətsrakpabi wankihé amó nu.”

¹⁷ Inu Bulu Əré ámu pó əká popwé amó bëbli bée, “Bal!”

Əhagyísha áni onú asón ánfi əbli əbée, “Bal!”

Əhagyísha áni əmewóli de mu əbá. Əhagyísha áni odekli əbá, Bulu okie mu nkpa-ntsú ámu.

Itráhe

¹⁸ Mí Yohane, nde əhagyísha olá da kpákpáákpá. Mbéé, ní əku lónu ato lesúnáhé əwól ánfitó asón, ələpó ku tsia móto á, Bulu é əbéha asón wunhéa ibu əwól ánfitó ibéba mvsu. ¹⁹ Ní əku é lélé təku tsia əwól ánfitó á, mórmó Bulu é əbélé mu ogyíkpá áni ibu nkpa-oyí ámu pó wúlu wankihé amóó nəwanlín mó iwi asón wá əwól ánfitó ámuto.

²⁰ Ohá ámoo əde ntobí ánfi iwi adánsie gyí ənəkwali ámu əbée, “Ee! Imóewa əpá néba!”

Amen! Owíe Yesu, ba!

²¹ Anu Wie Yesu ogyíi Bulu ahá bval!